

100-2

A

2

6605

33NE

x 10 pt HL

NOTICES

SANSKRIT MSS.

RÁJENDRALÁLA MITRA, LL. D., C. I. E.

*Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland,
of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna,
of the Indian Institute for the Advancement of Knowledge,
of the American Oriental Society, and of the Bombay
Branch of the Royal Asiatic Society; Corresponding
Member of the German Oriental Society, of the
Royal Academy of Science, Hungary, and of
the Ethnological Society of Berlin;
Fellow of the Royal Society*

Digitized by the Internet Archive
in 2007 with funding from
Microsoft Corporation

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME X, PART I.

FOR THE YEAR 1888-89

CALCUTTA.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1891.

INDEX TO VOLUME X, PART I.

	<i>Page</i>
Abhayadeva-Súri, ...	39
Acháryaya-chúdámaṇi, ...	115
Ádhána, ...	8
Advaita, ...	113
Agíta-Svámí, ...	51
Alaṅkára-śekhara, ...	55
Amara, ...	109
Amara-panjiká, ...	109
Amaru, ...	81
Amaru-śataka-vyákhyá, ...	81
Āmṛita-laharí, ...	87
Ānanda-vṛindávana-champú,	75, 78
——— laharí, ...	113
Ananta Bhaṭṭa Mahámaho- pádhya, ...	71
Anantadeva, ...	3
Ananta Sundarí, ...	120
Anyokti-muktálatá, ...	30
Āpadeva, ...	3
Apunarvandhaka-dváttriñ- śiká, ...	104
Ārádhaná Bhagavatí, ...	22
Arthadípiká, ...	44
Ārya-śataka, ...	40
Ashṭaká-śráddha, ...	107
Ātma-tattva-viveka-ṭíká, ...	105
Āurapachcha-kkháṇa, ...	12
Āvaśyaka-laghuvṛitti, ...	16
Āvaśyaka-sútra, ...	15, 16
Āvaśyaka-vṛihat-vṛitti, ...	15

	<i>Page</i>
Bálakṛishṇa, ...	4
Bhadraváhu, ...	14
Bhadraváhu Svámí, ...	13
Bhadravápa Svámí, ...	75
Bhagavadgítá, ...	74
Bhagavat tattva-chandriká, ...	72
Bhakti-dváttriñśiká, ...	92
Bhánu-datta, ...	117
Bháravi, ...	110
Bhásvámí, ...	97
Bhaṭṭa Devaśaṅkara, ...	81
Bhartrihari, ...	79
Baudhávana, ...	6
Bhava Siṅha, ...	30
Bháva-vilása, ...	30
Bhavishya Puráṇa, ...	7
Bhikshu-dváttriñśiká, ...	101
Bibliotheca Indica, ...	80
Bidagdha-mukha-maṇḍana, ...	85
Bikrama, ...	27
Brahma-deva, ...	42
Brahma-deva-vṛitti, ...	42
Bhoja Deva, ...	41
Chaitanya, ...	113
Chaityas, ...	93
Chaitya-vandana-sútra, ...	93
Chaitya-vandana-vṛitti, ...	94
Chandesvara, ...	115
Chatuh-śaraṇa-sútra, ...	11
——— ṭíká, ...	11
Colebrooke, ...	113

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Dámodara, ...	6	Gujráti, ...	17
Dána-keli-kaumudí, ...	29	Gumáni Kavi, ...	23
Dánakeli-vyákhyã, ...	29	Haláyudha, ...	115
Dánalílá, ...	42	Haribhadra Acháryya, ...	94
Dattaka-darpaṇa, ...	71	Haribhadra Súri, 15,	49
Dattaka-dídhi, ...	71	Harichandra, ...	35
Devaśaṅkara Bhaṭṭa, ...	81	Harinátha Gosvámí, ...	87
Deví, ...	65,74	Hṛidayánanda Śarma Bi- dyálaṅkára, ...	106
Deví-máhátmya-chandriká, ...	74	Jagadís'a, ...	109
Dhárá, ...	41	Jagannátha Paṇḍitarája, 26,	28
———— Rájá, ...	115	Jaganátha Tarkapañchánana,	119
Dharmadása, ...	85	Jain, 10, 11, 12, 17, 18, 23,	
———— Gaṇi, ...	33,46	31, 32, 33, 34, 39, 47,	
Dharma Śarmá, ...	35	50, 89, 90, 99, 100, 101,	
Dharma-śarmábhyudaya, ...	35	102, 103, 104,	105
Digambara, ...	95	Jaina, 22, 41, 44, 45, 47,	
Díkshá-dváttriṅśiká, ...	102	48, 93, 95, 96,	97
Dina Gaṇi, ...	97	Jambúdvípa-prajñapti, ...	12
Dravya-saṅgraha Súra, ...	41	———— ratna-	
Dravya-saṅgraha-vṛitti, ...	42	manjúshá, ...	12
Drona Acháryya ...	14	Jani ...	35
Durgá ...	40	Jayadeva, ...	54, 59
Dváttriṅśiká, ..	32	Jayakṛishṇa, ...	107
Ekádaśí-tattva, ...	113	Jayapura, ...	30
———— dípa, ...	113	Jina, 27, 35, 45, 51,	92
Gaṇadhara, ...	51	Jínadatta Súri, ...	51
———— s'árdha-śataka,		Jínamahattva-dváttriṅś'iká,	105
51, ...	52	Jineśvara Súri, ...	34
———— laghu-vṛitti, ...	52	Jíva Gosvámí, ...	29
Gaṇanátha, ...	117	Jívarája Diks'hita, ...	86
Gaṅgeśa, ...	87	Jyotih-sára-saṅgraha ...	118
Gautama Svámí, ...	51	Kálidása, 27, 38,	112
Govinda Nyáyavágísa, ...	53	Kálinátha-Gaṇanátha, ...	117
———— Tarkavágísa, ...	113	Kálišaṅkara, ...	115
Gopála-champú, ...	86	Kalpataru, ...	107
Gítámáhátmya, ...	74	Kámákhyá, 20, 21, 40,	43
Gauríkánta, ...	115		

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Kámarúp,	... 26	Madhumatí, Svapnávali ...	120
Kapila,	... 105	Madhusúdana Váchaspati,	118
Káraka-váda,	... 112	Madhuvátá,	... 106
Karpúra-manjarí,	... 37	Mahákavi,	... 30
————— prakása,	37	Mahániśíttha-s'ruta-skandha,	10
Karuṇálaharí,	... 28	Mahániśíttha-suya-kkhandha,	10
Kás'ínátha	... 62	Máhes'vara,	... 47
Kás íráma Bhaṭṭácháryya,		Malamása-tattva,	... 108
Váchaspati,	... 108	————— vivṛiti,	... 108
Katáksha-sátaka,	... 21	Malaya Giri,	... 14
Kavikarṇapúra,	75, 78	Mallinátha,	... 38
Kavirája,	... 70	Mandasmita-s'ataka,	... 21
Kávyálañkára,	.. 82	Mánikeyachandra Mahárájá,	55
Kávyálañkára tippana,	... 83	Manohará,	... 110
Kes'ava Mis'ra,	... 55	Manohara Gosvámí,	... 87
Kevali-bhukti-vyavasthá dvá-		Manoramá,	54, 85
triñs'iká,	... 95	Mantrártha dípiká,	... 53
Kirátárjuníya,	... 110	Márga-dváttriñs'iká,	... 104
Kiśorimohana Gosvámí,	... 25	Meghadúta,	27, 112
Kles'a-hánopáya-dváttriñs'iká,	90	————— tíká,	... 112
Kṛipáráma,	... 115	Mínanátha,	... 79
Kṛiṣṇa,	28, 42, 72, 75	Mitákshará,	... 115
Kṛiṣṇa Bhaṭṭa,	... 5	Mitrá-dváttriñs'iká,	... 99
Kṛiṣṇa-chandra Rájá,	... 115	Mugdha-bodha,	... 118
Kṛiṣṇa-jívana,	... 115	Múkakavi,	... 43
Kṛiṣṇa-Kesava,	... 115	Múkakavi Sárva-bhauma,	20, 21, 40
Kshema-rájá,	... 88	Mukha-vartaní	... 78
Kshemendra Mahákavi,	23, 24	Mukti-dváttriñs'iká,	... 96
Kumárasambhava,	... 38	Muktyadvesha-prádhánya-	
Kutarka-graha-nivṛitti-dvá-		dváttriñs'iká,	... 103
triñs'iká,	... 100	Munichandra Súri,	... 75
Lakshmaṇa Bhaṭṭa	... 38	Nándímukha-s'ráddha,	... 106
Lakshmídhara,	... 17	Náráyaṇa,	109, 119
Lalita-vístara,	... 94	Nemi,	... 27
Mádhava Ácháryya,	... 80	Nemichandra Síddhánta Deva,	41
————— Bhaṭṭa,	... 42	Nemidúta,	... 27
Madhumatí,	... 118		

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Nigoda-shaṭ-triṅś'íká	vi-	Rádhánátha Sarmá,	... 84
vṛitti,	... 75	Rághavadeva Sarmá,	... 65
Nigodavichára-gáthá - shaṭ-		Rághava Páṇḍavíya,	... 70
triṅś'íká-sútra.	... 75	Raghunandana,	54, 108, 113, 114, 119
Nṛisiṅha Bhaṭṭa,	... 1	Raghunátha Siddhántavá-	
Oghaniryukti-sútra,	... 13	gís'a,	... 54
„ tíká,	... 14	Rájasekhara,	... 37
Pádáravinda-s'ataka,	... 20	Ráma,	... 59
Padma Jínes'vara Súri,	... 34	———— Acháryya Mahámaho-	
Padyávalí,	... 25	pádhyáya,	... 72
Pañcha-kalpataru,	... 65	Rámabhadrá,	... 70
Parva-sevá-dváttriṅś'íká,	... 103	———— Siddhántavá-	
Pátanjala,	... 102	gís'a,	... 109
———— yoga,	... 102	Rámachandra Kavi,	... 110
———— lakshana-vi-		Rámagiri Hill,	... 27
chára-dváttriṅś'íká,	... 102	Rámagopála,	... 115
Piṇḍa-niryukti-vṛitti,	... 14	RámakrishṇaNyáyálañkára,	
Piṅgala,	... 78	Mahámahopádhyáya,	... 119
———— tíká,	... 78	Rámánanda Tarkapanchá-	
Prabhákara Bhaṭṭa,	... 37	nana,	... 65
Prabodhiní,	... 109	Rasatarañginí,	... 117
Prakásendra,	... 24	Rasavatí,	... 86
Práñabharāṇa,	... 26	Rasika-rañgadá,	... 25
Práñanáráyaṇa Rájá,	... 26	Ratna-kosha,	... 111
Prasanna-rághava,	... 54	Ratna-kosha-kára-mata-vi-	
———— Náṭaka,	59	chára,	... 111
Pravachana-sára,	... 17	Ratna-s'ekhara Gaṇi	... 44
———— Bálábodha,	17	Ratnasiṅha Súri,	... 75
———— Sútra,	... 18	Rávaṇa,	... 59
Práyaśchitta-kadamba-sára-		Ravikara,	... 112
saṅgraha,	... 119	Riḡ Veda,	... 5
———— tattva-tíká,...	114	Riṣhabha,	46, 51
Purāṇa-sára,	... 62	Rudra Kavi,	... 30
Púrva-sevá-dváttriṅś'íká,	... 103	Rudra Ráya, Rájá,	... 62
Pushpamálá Prakaraṇa,	... 35	Rudra S'armá,	... 62
Rádhámohana Gosvámi Bha-		Rudraṭa,	82, 83
ṭṭácháryya,	... 113		

	<i>Page</i>
Rúpa Gosvámí,	25, 29
S'abdaśakti-prakás'iká, ...	109
Sádhu-sámagrya-dváttriṅś'iká,	92
Saddṛiṣṭya-dváttriṅś'iká ...	101
Sajjana-stuti-dváttriṅś'iká...	96
Sákala,	... 5
S'áliváhana,	... 73
Samaya-sundara Gaṇí,	... 93
S'amba,	... 88
———— pañchás'iká,	... 88
—————— vivṛiti,	88
S'ambhu,	... 30
Sáṅgaṇa,	... 27
Sanjívani,	... 38
S'aṅkara Acháryya,	9, 113
S'ánti Chandra Gaṇí,	... 12
S'apta-śatí-kávyá,	... 73
S'arvártha-siddhi,	... 98
Sattasayá-kávyá,	... 73
Satí,	... 38
Saṭkarmádhva-pradars'aní,	5
Sevya-sevakopades'a ...	23
Shaḍdarśana-samuchchaya	49
——————— ṭiká,	49
Shaḍávaśyaka-sútra,	... 50
——————— vṛitti,	... 50
Siddhánta-vágíśa,	... 109
Siddha Sádhu,	... 34
Siddha-sena Gaṇí,	... 97
Siṅha Súra,	... 97
S'ishyahitá,	... 15
Sítaráma,	38, 115
S'iva,	106
S'iva Acháryya,	... 74
S'lesha-virodhini,	... 70
S'ráddhodaya,	... 31
S'ráddha-dina-kṛitya,	... 31

	<i>Page</i>
S'ráddha-dina-kṛitya tíká,	31
S'ráddha-dípa,	... 107
S'ráddha-pradípa,	... 107
S'ráddhádi-viveka-kaumudí,	119
S'rávaka,	44, 45
———— dinakṛitya,	... 45
S'rávaka-prati-kramaṇa,	... 44
S'rávakarádhaná,	... 93
S'rávana,	... 7
S'ríkriṣṇa,	... 28
Stuti-śataka,	... 43
S'uddhinirṇaya,	... 58
Sujana-bodhakarí,	... 110
Súlapáni,	... 119
Suvṛitta-tilaka	... 24
S'vetámbara,	... 95
Syámasundara,	... 115
Tárá,	... 67
Tárábhakti-sudhárṇava,	... 67
Táráchandra,	... 85
Táráditraya-dváttriṅś'iká, ...	100
Tattvabodha-vidháyiní,	... 39
Tattvadípiká,	... 32
Tátparya-taraṅgiṇí,	... 54
Tattvártha-sástra-ṭiká,	... 97
Tattvártha-sútra,	... 97
————— vṛitti,	... 98
Tilaka Acháryya,	... 16
Uchch	... 93
Upadeśamálá,	33, 34
————— avachúri,	... 34
————— prakaraṇa,...	46
————— vivaraṇa,	... 33
Upadeśa-ratna-kośa,	... 34
————— śataka,	... 23
Váchaspati Mis'ra,	... 58
Vahvrichakarma-prayoga- káríká,	... 5

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Vairágya-śataka,	... 79	Vishṇu,	... 3
————— ṭíká,	... 79	Vishṇuyága-paddhati,	... 3
Vallabhácháryya,	... 85	Vistára-chandriká,	... 113
Válmiki,	... 87	Visvarúpa,	... 115
Vámanajayanti-vrata,	... 7	Vivádabhaṅgárṇava,	... 115
————— vidhi,	7	Vivekadhairyyás'raya,	... 85
Vaṇes'vara,	... 115	Viveka-dípiká,	... 6
Vánínátha,	... 78	Viveka-kaumudí,	... 105
Varáhí,	... 7	Vraṭodyápana-vidhi,	... 6
Varddhamána Jina,	35, 51	Vṛindávana,	... 75
Vas'ikaraṇa-stotra,	... 7	Vṛindávana Chakravartí,	78
Vásudeva,	... 37	Vṛishákapi-śástra,	... 9
Vaṭa-tree,	... 6	Vyavasthá-dípiká,	... 84
Veda,	... 4	Vyásadása,	23, 24
Vedaparáyanaáṅga-homa-vi-		Vyavahára-mádhava,	... 80
dhi,	... 4	Yati,	8, 9, 10
Vivádárṇava-setu	... 115	Yatisandhyá-vártika,	... 9
Vidagdha-mukhamaṇḍana,	85	————— vidhi,	... 8
Vidhána-málá,	... 1	Yatisaṅskára,	... 10
Vídhuraupásana,	... 8	Yoga,	47, 89, 90, 91
Vidhyaparádha-práyas'chit-		Yogamáhátmya-dváttriṅś'iká	91
ta-laghu-vṛitti,	... 5	Yogávatára-dváttriṅś'iká,	... 90
Vidyávilása,	... 30	Yogavindu,	47, 48
Vinaya-dváttriṅś'iká,	... 95	————— vṛitti,	... 4
Víracandra Gosvámí,	... 25	Yogaviveka-dváttriṅś'iká,	... 89
Víreśvara,	... 115		

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

No. 3241. विधानमाला । Substance, country-made paper, 10 × 6½ inches. Folia, 159. Lines, 16 on a page. Extent, 5,883 ślokas. Character, Nágara. Date, SK. 1765. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vidhána-málá. Accounts of a large number of rites, principally expiatory, for different kinds of faults, omissions and accidents. By Nṛsiṅha Bhaṭṭa.

CONTENTS. Propriety of the name of the work. Its object. The real nature of what is good and desiderated. Nature of works which should be always performed. Menses. Evils resulting from the first manifestation of the menses under particular circumstances. Expiations for the same. Expiations for abnormal births. Ditto for twins. Ditto for births under certain specified Nakshatras. * * * * Means for promoting the secretion of milk during confinement. Rites for curing illness in infants from various causes. Preservation of the foetus in the first month of its life, and so on during succeeding months of its gestation. Rites for promoting conception in barren women. Endemic and epidemic diseases. Epizooties among cattle, among horses, among elephants, among camels, among asses. Propiation of Nakshatras. Ditto adverse planets. Rules for the rebuilding of a house after it has been burnt down. Ceremonies to avert evils from improper plucking of plants. Expiation of evils arising from the fall of a lizard on different parts of the body. Initiation in the art of war. Paralysing of enemies. Expiation for roaring of clouds at dawn during certain rites. Marriage of an Arka tree. The festivals of Vasantapujá. Illumination in the month Kártika. The Holi festival. The putting on of the Brahma-nical cord. The reading of the Chandí section of the Márkaṇḍeya Puráṇa. Miscegenation. Digging of the earth. Aversion of evils arising from cattle crying at improper times. Duties enjoined on the death of Brahmacharis, lepers, Yatis, and on death arising from falls from precipices. The formal recitation of the Mahábhárata, the Rámáyana, the Kás'íkhaṇḍa, &c. Worship of the nine planets. Expiations for inauspicious sights. The fast of Kapiláshashṭhí. Departures for mountains. The rite

of Brahmakureha. In auspicious sight. Rites to conquer death. Planting of trees. Adoption of sons. Avoidance of scandals and falsehoods. Preventions of diseases. The Vṛishotsarga sacrifice. Sacrifice to Náráyana. Ditto to Nágas. Sacrifice for passage across the styx. Good and bad Nakshatras for funeral rites. Means of propitiating planets. Cure for snake-bites. Initiations in mantras. Dedication of houses. Worship of tutelary gods. Propitiation of Budha, Sukra and other planets. Breaking down of carriages. Consecration of flags. The ceremony of Túlápurasha. Altars. Cure of such diseases which proceed from the mother of a child.

Beginning. यो धान्वन्तरशास्त्रमर्मचतुरः कारुण्यरत्नाकरः

सौजन्याद्भक्तपूर्णमानससरिच्छ्रीशम्भुचिन्तः सदा ।

भूपालादिकलालनीयचरणद्वन्द्वस्य स्तनुर्हरे-

भ्रूविस्तारियशः सदा जयति स श्रीविश्वनाथः सुधीः ॥

प्रणम्य लम्बोदरसुत्तमानां सन्तोषदां सर्व्वपुराणदृष्टां ।

धर्मार्थकामव्यवहारसिद्धौ करोमि शूडार्थविधानमालाम् ॥

विधानमालेति ग्रन्थनामधेयं । तच्चान्वर्थकं विधानानां मालेव माला परम्परेति । विधानं विधिः इत्यादि ।

End.

वैराटे विषयेऽस्ति चन्दनगिरेर्गव्यूतिमात्रं पुरो

देव्याः प्राक् सुमनोद्धरा(रे)वसुमतीतीरेऽप्रद्वारं मन्त्रम् ।

तत्र ज्वातिकुलोद्भवो गुणनिधिः श्रीमान् षट्सिंहो द्विज-

शुक्रे शास्त्रमिदं दृष्ट्वासुपकृतं सन्वाय चित्ते निजे ॥

विधानमाला ग्रथिता मयाशु गुणानुसन्धानविराजमाना ।

प्रमेयसारैः सुरभिः पवित्रां कुर्व्वन्नुकण्ठेषु निजेषु धीराः॥

Colophon. इति श्रीषट्सिंहभट्टविरचितायां (?) विधानमालाख्यग्रन्थः सम्पूर्णः ॥

शके १७६५ ।

विषयः । विधानमालाशब्दसमर्थनं । प्रयोजनादिस्वरूपनिर्णयः । इष्टादिस्वरूपकथनं । नित्य-
काम्यादिकर्मलक्षणं । तत्र प्रथमतः पुण्यवतीविधानकथनं । तत्र प्रथमर्त्तो रजोदोषनिमित्तविघ्न-
हारादिविधानकथनं । अथ विघ्नतजननशान्तिविधानं । यमलसन्तानोत्पत्तिविधानकथनं । पितृ-
नक्षत्रतुल्यनक्षत्रजन्मनि श्येष्ठभ्राट्टनक्षत्रसमाननक्षत्रजनने च शिशोः शान्तिविधानं । मूलानक्षत्र-
जन्मनिमित्तशान्तिविधानं । आश्लेषविधानं । गण्डान्तविधानं । स्तृतिकासन्त्यवर्द्धनविधानं । बाल-
ग्रहपीडोपशमनविधानं । एवं वायसत्तेत्रपालादिग्रहपीडाविधानं । अथ बालरक्षाविधानं ।
तत्र क्रमेण प्रथमादिमासे गर्भरक्षार्थं विधानकथनं । जातस्य बालस्य रक्षाविधानं । अथ बन्ध्या-

नामपि गर्भजननाय अभिषेकादिविधानं । देशायुद्धवज्रलपौडाशान्तिविधानं । जनमारभयशान्ति-
विधानं । गोमारशान्तिविधानं । एवं अश्वशान्तिविधानं । गजशान्तिविधानं । करभशान्तिविधानं ।
एवं खरादिशान्तिविधानं । अथ नक्षत्रविशेषशान्तिविधानं । ग्रहारिष्टनिवारणविधानं । अग्निदग्ध-
गृह्णादिपुनःसंस्कारविधिः । तरुप्ररोह्णादिविध्वंसशान्तिकथनं । कपोतशान्तिविधानं । पक्षीपत-
नादिविधानं । रणदौचादिविधिकथनं । रिपुसामनादिविधानं । व्रतबन्धकाले प्रदोषगर्जितादि-
विधानं । अर्कटचादिविवाहविधानं । वसन्तपूजाविधानं । कार्तिकदौपोत्सवादिविधिः । होलि-
कादिविधिकथनं । पवित्रारोपणादिविधानं । चण्डीपाठादिविधानं । अथ सङ्कीर्णविधानं । भूमि-
भेदनविधानादिकथनं । गोरुतादिविघ्नहरणविधानं । ब्रह्मचारिनिधनविधानं । कुष्ठिहरणादि-
विधानं । यतिमरणभृगुपतनादिविधानं । भारतश्रवणादिविधानं । रामायणकाशीखण्डादियवण-
विधानं । नवग्रहमखविधानं । विरुद्धदर्शनादिशान्तिविधानं । कपिलापठौविधानं । शैलयात्रा-
विधानं । ब्रह्मकूर्वादिविधानं । ऊर्ध्वदण्डोद्यमविघ्नहरविधानं । मृत्युञ्जयविधानं । हत्तारोपणादि-
विधानं । दत्तकपुत्रप्रदणविधानं । अष्टवार्त्तापरीक्षारविधानं । सर्व्वगद्निवारणविधिकथनं ।
द्योत्सर्गविधानं । नारायणबलिविधानं । नागबलिविधानं । वैतरणीदानविधानं । प्रेतकर्मणि
दुष्टादुष्टनक्षत्रविधानं । ग्रहदोषहरविधानं । सर्पदष्टापमृत्युहरणविधानं । मन्त्रस्त्रीकारविधानं ।
प्रासादोद्यापनविधानं । वास्तुपूजनादिविधानं । बुधशान्तिविधानं । शुक्रादिशान्तिविधानं । शकट
भेदादिविधानं । केतुपूजादिविधानं । तुलापूरुपादिविधानं । सर्व्वविधहोमकुण्डनिर्माणविधानं ।
मालरुजाहरविधानकथनञ्च । इति शम् ।

No. 3242 विष्णुयागपद्धतिः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 32. Lines, 10 on a page. Extent, 720 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1830. Place of deposit. Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Vishṇuṣāga-paddhati. Rituals for a rite for the gratification of Vishṇu. The object of the rite is prayer for progeny. The details of the rite varies according to the caste of the performer. By Ananta-deva, son of A'padeva.

Beginning. सद्ब्रह्मशीर्षादिविधौ य उक्तः पुमान् जगज्जन्मनि वीजभूतः ।

वेदैः प्रणम्यामुममुष्य तुष्टैः वच्चेऽत्र तदैवयज्ञभेदान् ॥

ऋग्विधाने ।

शुक्ते पक्षे शुभे वारे सुनक्षत्रे सुगीचरे ।

द्वादश्यां पुत्रकामाय यज्ञं कुर्वीत वैष्णवं ॥

दम्पत्योरुपवासः स्यादेकादश्यां सुरालये ।

अग्निषोडशभिः सम्यगर्चयित्वा जनार्दनम् ॥ इत्यादि ।

End.

यागप्रयोगः ।

दक्षिणोत्सर्गादिप्रभेश्वरार्पणानां पूर्ववदिति चतुर्थवर्णाधिकारिको वैष्णव-

-----

मानवैष्णवयज्ञानां सप्रमाणं निरूपणं ।

अकारौत्थमनन्नेन तेन तुष्यत यज्ञभुक् ॥

Colophon. इति श्रीमदापदेवसुतानन्देवविदुषा कृतौ विष्णुयागपद्धतिः समाप्ता ।

संवत् १८७० ।

विषयः । अत्र वैष्णवधर्मावलम्बिपुत्रकामेन यथोक्तविधिना वैष्णवयागः कर्त्तव्य इतिनिरूपणपूर्वकं ब्राह्मणादीनां क्रमेण तत्तद्व्रतैतिकर्त्तव्यतानिरूपणं । प्रयोगकथनञ्च ॥ इति शम् ।

No 3243. वेदपारायणाङ्गहोमविधिः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 12 on a page. Extent, 367 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Vedaparāyaṇaṅga-homa-vidhi. Rules for the performance of a homa rite preparatory to the reading of the Vedas with a vow. By Bālakṛishṇa. The colophon is wrong.

Beginnign. नत्वोसामाधवौ देवौ ब्रह्मणे च स्वयम्भुवे ।

ऋग्वेदमन्त्रदृग्भ्यश्च शौनकादिभ्य एव च ॥

ऋग्विधानादिकं दृष्ट्वा ऋग्वेदे देवताक्रमं ।

बालकृष्णश्रौत्रियोऽत्र वक्ष्ये होमविधानकं ॥

अथ पारायणहोमविधिमाह । तच्चादौ शरीरशुद्धिमाह ऋग्विधाने । इत्यादि ।

End. जातवेदसमग्निं स्वर्यं भावयन्तं संजानं । सू० ४९ ऋ० २१ ।

Colophon. इति चतुःषष्टितमोऽध्यायः ॥

विषयः । वेदपारायणार्थमादौ होमादिविधितत्प्रयोगकथनं । ऋचां देवताक्रमकथनञ्च ।

No. 3244. सत्कर्मध्वप्रदर्शनी वा वङ्गचकर्मप्रयोगकारिका । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 44. Lines, 10 on a page. Extent, 1,155 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Satkarmádharma-pradarśanī ALIAS **Vahvrichakarma-prayoga-kārikā**. Memorial verses giving directions for the performance of R̥g Vedic rites and ceremonies. The rules paraphrased are of S'ákala, but the paraphrast withholds his own name.

Beginning. शकलोऽहं प्रयोगञ्च वक्ष्ये वङ्गचकर्मणां ।
कारिकायामनुक्तं यत् तदेव हि समन्त्रकं ॥
आचार्यस्य च वै यावत् सत्कर्मध्वप्रदर्शनी ।
प्रोच्यते कारिकेतीह सद्भिश्चैव तु लौकिके ॥ इत्यादि ।

End. नम्रप्रच्छादनं चात्र वदन्येके महर्षयः ।
अथवा विषमत्वात् किं कुर्यादादि + + विदुः ॥
(अतः परं खण्डितत्वात् परिशेषवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । ऋग्वेदिनां व्रतव्यादिकर्मसु प्रत्येकं विशेषेणेति कर्त्तव्यतादिनिरूपणं । अत्र क्रमेण उपनयनविवाहगर्भाधानादिषु विधिनिरूपणञ्च ।

No. 3245. विध्यपराधप्रायश्चित्तलघुवृत्तिः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 17. Lines, 9 on a page. Extent, 287 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vidhyaparādha-prāyaścitta-laghu-vṛitti. Exposition of the rules relating to expiations for errors and defects in the performance of rites. By Kṛishṇa Bhaṭṭa.

Beginning. अथ विध्यपराधे प्रायश्चित्तिः । विहितस्याकरणेऽन्यथा वा प्रायश्चित्तिः कर्त्तव्या । अपराधे सति तदर्थतया विहितमस्ति चेत् तदेव कर्त्तव्यं । इत्यादि ।

End. इति संकल्पः । तथा सूर्यस्य । उद्दयसुदुत्यं चित्रमिति तिस्र आच्यञ्जती-
र्जुह्यादिति समाप्तानि विध्यपराधे प्रायश्चित्तानि ॥

वेदेदेदाङ्गपारञ्जकव्यभट्टस्य सूनुना ।

नानाशाखीयभाष्याणि (?) लघुवृत्तिः प्रकाशिता ॥

श्रीयज्ञपुरवार्पणमस्तु ।

विषयः । अग्निहोत्रादिषु सति विध्यपराधे तत्र तत्र श्रौतप्रायश्चित्तविधिकथनपूर्वकं तत्तद्ग्राह्यान् ।

No. 3246. विवेकदीपकः । Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 216. Lines, 11 on a page. Extent, 6,385 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Viveka-dípaka. Rituals for the performance of the sixteen great acts of beneficence enjoined in the S'ástras. By Dámodara. The codex is incomplete.

Beginning. आदितः सप्त पत्राणि खण्डितानि । — — — दानानां प्रमाणनिर्णय-प्रयोगपद्धतौ च कर्त्तव्यायां प्रथमं प्राधान्येन तुलापुरुषादिषोडशमहादाननिर्णयः कर्त्तव्यः ।

End. जलं दत्त्वा ददस्वेति तैश्चैते देयद्रव्यमभिषिच्य कुशादीन्यादाय वियुगं संस्मृत्य आद्येत्यादिना पुण्योपचयहेतुदेशकालानुस्मृति—इतः परं खण्डितं ।

विषयः । तुलापुरुषादियोडशमहादानविधितत्प्रयोगादिकथनं ।

No. 3247. वटोद्यापनविधिः । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 18. Lines, 9 on a page. Extent, 306 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1699. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vatodyápana-vidhi. Rules for the dedication of a Vaṭa tree according to the ordinances of Baudháyana.

Beginning. अथ वटोद्यापनविधिर्लिख्यते । तत्र कालः, महाशौनकः । स्थापनादष्टमे वर्षे दशमे द्वादशेऽपि वा । ततः कालत्रये शस्त्रे कुर्यादुद्यापनक्रियां । इत्यादि ।

End. दीनानाथांश्चान्नादिना सन्तोष स्वयं सुहृन्मित्रादियुतः सोत्साहः सन्नुष्टो भुञ्जीत—इति ।

Colophon. इति बोधायनोक्तवटोद्यापनविधिः । शके १६९९ ।

विषयः । बोधायनोक्तप्रकारेण वटवृक्षप्रतिष्ठाविधिकथनं । तत्प्रयोगकथनञ्च ।

No. 3248. वशीकरणस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, $7\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 25 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vaśíkarana-stotra. A hymn in praise of the goddess Váráhī for the purpose of bringing the creation under one's control. It is apparently an extract from some Tantra or other.

Beginning. अस्य श्रीवश्यवाराचीस्तोत्रमन्त्रस्य अजः ऋषिः शिरसि गायत्री च्छन्दोमुखे वशीकरणवाराची देवता इति हृदये क्रीं वीजं इति गुह्ये ऐं शक्तिः पादयोः क्रीं कीलकं नाम्नी इत्यादि ।

End. तस्मादवश्यं वाराह्नि जगत् सर्वं वशीकुरु ।
वशस्तोत्रमिदं देव्यास्त्रिसस्यं यः पठेन्नरः ॥
सोऽभीष्टवश + भक्त्या रामो (?) राज्यमथापि वा ।

Colophon. इति वशीकरणस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।
विषयः । जगद्वशीकरणोपायरूपवाराचीस्तुतिकीर्तनम् ।

No. 3249. वामनजयन्तीव्रतविधिः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 226 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Vámanajayantí-vrata-vidhi. Rituals for the performance of the fast called *Vámanajayantí-vrata*. It is performed on the 12th of the waxing moon in the month of Śrávaṇa. It is an extract from the latter portion of Bhavishya Puráṇa.

Beginning. अथ श्रवणद्वादश्यां वामनपूजा लिख्यते । मासपक्षाद्युज्जिह्व्य मम इह जन्मनि जन्मान्तरे च समस्तपापक्षयपूर्वकवियुक्तोकप्रार्थयं श्रवणद्वादशीव्रताङ्गत्वेन—इत्यादि ।

End. भूमौ यथेच्छया राजन् सर्वत्रैष विधिः स्मृतः ।
एवं व्रते कृते ब्रह्मन् यत् पुण्यं तन्निबोध मे ॥

Colophon. इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे वामनजयन्तीव्रतविधिः सम्पूर्णम् ।

विषयः । श्रवणद्वादश्यां वामनजयन्तीव्रतविधिकथनं । तत्र तत्प्रयोगकथनं । उद्यापनः विधिकथनञ्च ।

No. 3250. विधुरौपासनम् । Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent, 33 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vidhuraupásana. Rules for the performance of sacrifices by a widower who is in a condition to marry again. The work is especially devoted to the A'dhána rites, and the rite of cremation.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

विधुरकल्पोक्तविधिना विधुराग्ने पुनरुत्पावयिष्यामः । स्यण्डिले उञ्जिक्त्वा व्याहृतिभिः प्रणवेण श्रोत्रियागारादग्निमादाय—इत्यादि ।

End. साग्निकं सधवाच्चैव दद्वेदौपासनाग्निना ।

विधुरं विधुर्वा ब्रह्मचारिणश्च कुशाग्निना ॥

Colophon. इति विधुरौपासनम् ।

विषयः । ऋतपत्नीकस्य विवाहासमर्थस्य साग्निकस्य विधुरौपासनविधिनाऽग्निमादाय होमादिकर्त्तव्यतानिरूपणम् । तत्प्रयोगकथनञ्च । एवं पुनराधानविधिकथनं । दाहादिविधिकथनञ्च ।

No 3251. यतिसन्ध्याविधिः । Substance, country-made paper, 10 × 5½ inches. Folia, 13. Lines, 8 on a page. Extent, 188 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Yati-sandhyá-vidhi. Rules for diurnal religious duties, prayers and worship for Yatis. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ यतिशौचविधिः ।

उत्तिष्ठ (?) देवगन्धर्वा ऋषयश्च तपोधनाः ।

गच्छन्तु पितरः सर्व्वे करिष्येऽमनलोचनं (?) ॥ इत्यादि ।

End. ॐ गुरुभ्यो नमः, परमेष्ठिगुरुभ्यो नमः, परात्परगुरुभ्यो नमः । अस्रद्गुरु-चरणारविन्देभ्यो नमः । इति शम् ।

विषयः । यतीनां शौचादिरिधिकथनं । दण्डप्रक्षालनादिविधिकथनं । चौरिविधिकथनं । सन्ध्याविधिकथनं । तत्र प्रथिवीप्रार्थना । प्राणप्रतिष्ठा । हृदयादिन्यासकथनं । समाधिविधितत्-

प्रकारकीर्तनं ॥ सगुणध्यानप्रकारादिकथनं । निर्गुणध्यानविधिकथनं । मानसोपचारपूजाविधिकथनं । नमस्कारविधिकथनञ्च । इति शम् ।

No. 3252. वृषाकपिशस्त्रम् । Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 207 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vṛishákapi-śastra. Explanations of certain Sāma mantras relating to a rite called Vṛishákapi-śastra.

Beginning. अथ वृषाकपिशस्त्रब्राह्मणाच्छंसिनः । हिं भूर्भुवः स्वरां र् अध्वर्यो शोशां सावेां र् । इत्यादि ।

End. उतो० योमिन्द्रः० नः । सखा० नातो । विः । उक्थ० ये० हे वृहस्यते युवमिन्द्रश्च वस् इति यञ्यो ॥

Colophon. इति वृषाकपिशस्त्रं समाप्तम् ।

विषयः । वृषाकपिशस्त्राभिधानसामकथनं ।

No. 3253. यतिसन्ध्यावार्तिकम् । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{4} \times 4$ inches. Folia, 6. Lines, 8—9 on a page. Extent, 87 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Yatisandhyā-vártika. Gloss on a work of S'añkara A'charya on the diurnal religious duties of Yatis.

Beginning. ॐ श्रुतिस्मृतिपुराणानामालयं करुणालयम् ।

नमामि भगवत्पादं शङ्करं लोकशङ्करम् ॥

शङ्करं शङ्कराचार्यं केशवं वादरायणं ।

सूत्रभाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः ॥

श्रीङ्कारः सर्व्ववेदानां सारसूत्रप्रकाशकः । इत्यादि ।

End. समभ्यस्य द्वादशसूत्र भोगानासक्तधीः सुधीः ।

रागद्वेषादिरहितः स्वात्मानं चिन्तयेत् सदा ॥

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्यगवत्पूञ्चपादशिष्यसुरेश्वराचार्यविरचितं यतिसन्ध्यावार्तिकं समाप्तम् ।

विषयः । शङ्कराचार्यकृतयतिसन्ध्याभिधानप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 3254. यतिसंस्कारः। Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 75 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1750. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Yatisañskára. Rules for the funeral rites for Yatis, by sons who are not Yatis.

Beginning. अथ यतिपार्वणप्रायश्चित्तविधिप्रारम्भः । कर्त्ता स्नात्वा नित्यकर्म निर्वर्त्ये
ब्राह्मणानाह्वय खगट्चे पुण्याहं वाचयित्वा पार्वणश्राद्धे प्रतिसांवत्सरिकवत् ब्राह्मणान् निमन्त्रयेत् ॥
इत्यादि ।

End. भिक्षोः प्रतिसांवत्सरसिद्धिदिवसप्रयुक्ताराधनाख्यमुद्दिश्य युष्मदनुजयाय-
करिष्ये । इति संकल्प्य भिक्षोराराधनाख्ये कर्मणि क्षणः कर्त्तव्य इति ब्राह्मणान् क्षणं दत्त्वा प्रति-
सांवत्सरिकवत् सर्वं कुर्यात् ॥

Colophon. इति यतिसंस्कारः समाप्तः । शके १७५० । ज्यैष्ठक्य ११ रविवार ।

विषयः । यतिमैरुणे तत्पुत्रेण एकादशाह्ने पार्वणः कर्त्तव्यः । अपि च द्वादशेऽङ्कि नारायण-
बलिश्च देय इति तत्प्रयोगादिकथनं ।

No. 3255. महानिसीहसुयकवंधं, (महानिशीथश्रुतस्कान्धम् ।) Sub-
stance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 69. Lines, 17 on a
page. Extent, 3,930 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1575. Place
of deposit, Váluchara, Jiyáganja, Pancháyatapañsála. Appearance, decayed.
Prose and verse. Incorrect.

**Mahánisíha-suya-kkhandha. Mahánisítha-śrutaskan-
adh.** An exposition of the conduct of Jain Munis.

Beginning. ॐ नमो अरहंताणं ।

सुयं मे आउसं तेषां भगवया एवमकृत्वावं । इह खलु ह्यमच्छंसजमकिरियाए वट्टमाणे जेषं केइसा
ऊवासाऊणी वा । सेणं इमेणं परमच्छतत्तसारस + यच्छपसाहगसुमहयातिसय एव वरमहानिसी-
हसुयकवंधसुयाणुसारेणं तिविहंतिविहंणे ॥ इत्यादि ।

End. दारिद्र्दं परिकसं + इइवित्तगो । किं वऊणा एगं तेष अकखयधुवमा-
सय निरुवम अणंत मोकवं मोकवं परिवसे हत्तिवेमे ॥

Colophon. इति महानिसीहसुयकवंधं सम्पत्तं ॥

विषयः । जैनमुनीनां विस्तरणे आचारादिनिरूपणम् ।

No. 3256. चतुःशरणसूत्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 88 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyatapañsála. Appearance, old. Prose. Correct.

Chatuhśaraṇa-sútra. On the four essentials of Jain emancipation, viz., austerity, merit, conduct and mental abstraction, each called a Virya.

Beginning. सावज्ज जोगविरद उक्किण्णगुणवउअ पड्डिवत्ती ।

खल्लिस्स निंदणावण तिगित्थं गुणधारणावेव ॥

चारित्तसुख्य विसोच्ची कीरद सामाद एणकिलद हयं ।

सावज्जेअ रजोगाण वज्जणा सेवणत्तणउ ॥

दंसणयारविसोच्ची चउवीसायल्लण किय्जिदअ ।

अच्चभूअगुण कित्तण सुवेणं जिणवरिदाणं ॥

End. अथ जीवपमायमहारि वीरभदं तमेअमज्भयणं ।

कार सुतिसं उममं उ कारणं निव्वुद सुहाणं ॥

Colophon. इति चतुःशरणसूत्रं समाप्तं ।

विषयः । जन्मजरामरणरूपव्याधिना विप्रकृतानां जीवानां विरतिप्रसुखोत्तरोत्तरगुणपरिपोषणेन धारणारूपप्रत्याख्यानोदयात् विशुद्धिकरवीर्य्याचारादीनामभ्युदयो भवति । अथ ते दान-श्रील-तप-भावनारूपधर्मचतुष्टयप्रतिपत्त्या कृतकृत्या भवन्तीतिनिरूपणम् । तथा चारित्र्यतपोवीर्य्याचारादीनां स्वरूपादिनिरूपणं । वीर्य्यञ्च तपोवीर्य्य-गुणवीर्य्य-चारित्र्यवीर्य्य-समाधिवीर्य्य-आत्म-वीर्य्यमेदेन पञ्चविधमितिनिरूपणं । अथ चतुर्णामर्हत्सिद्धसाधुधर्माणां शरणमेव विधेयमिति निर्णयः । तत्र प्रत्येकमितिकर्तव्यतानिरूपणञ्च । इति शं ।

No. 3257. चतुःशरणटीका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. 9. Lines, 12 on a page. Extent, 340 ślokas. Character, Nágara, Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyatapañsála. Appearance. fresh. Prose. Generally correct.

Chatuhśaraṇa-ṭikā. A gloss on the work described in the next preceding No. Anonymous.

Beginning. ॐ नमो वीतरागाय ।

इदमध्ययनं परमपदप्राप्तिवीजभूतत्वात् श्रेयोभूतं । अतस्तदारभे प्रत्येकं क्लृप्तं रूपसामाश्रयाव-
श्यकार्यकथनं । इत्यादि ।

End. इह लोकेऽपि च कटुविपाकत्वाच्च धर्म+दौ परिणामे च रस एव । एवं-
विधो धर्मी मम शरणं भवतु ॥

Colophon. इति चतुःशरषटीका समाप्ता ।

विषयः । जैनचतुःशरणसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3258. आउरपच्चक्वाणम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 94 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyatapañsála. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Āurapachcha-kkhāṇa. On the various sins and defects which are irimcal to the four essentials of emancipation noticed in No. 3256.

Beginning. देसक देसविरजं सम्मदिठी मरिज्जजो जीवो ।
तं ह्वद बालपंडित मरणं जिणसासणे भणियं ॥
पंचय अणुव्याइं सत्तसुसिकवाउ देसजइ धम्मं ।
सव्वेणव देसेणव तेणज उच्चो इदेसजइ ॥ इत्यादि ।

End. धीरो जरमरणवित्त धीरो विद्वान्नाणसाणसंपन्ना ।
लोगसुज्जो यगरो दिसउक्कयं सव्वदुक्काणं ॥

Colophon. इति श्रीआउरपच्चक्वाणं समाप्तं ।

विषयः । जीवघात-मृषावाद अदत्तादान-परदारपरायणानां विविधवैषयिकध्यानपरम्पराक-
थनपूर्वकं मिथ्यादर्शनादिपरिणामपरिश्रमाय सम्यग्ज्ञानचारित्रदर्शनपरिशोधनेन कृतकृत्यतानि-
रूपणम् ।

No. 3259. जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिरत्नमञ्जूषा । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 388. Lines, 15 on a page. Extent, 19,592 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyatapañsála. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Sanskrit.

Jambudvīpaprajñapti-ratna-manjūshā. A commentary on the Jain text called *Jambudvīpaprajñapti*. By S'ánti Chandra Gani. Vide No. 2569 [VIII, p. 22]. 319, 320.

Beginning. जयति जिनः सिद्धार्थः सिद्धार्थनरेन्द्रनन्दनो विजयी ।

अनुपहतज्ञानव + सुरेन्द्रशतसेव्यमानो ज्ञः ॥

सर्वानु(?) योगसिद्धान् वृद्धान् प्रणिदम्भहे महिम ऋद्धान् ।

प्रवचनकाञ्चननिकषान् सुधीन् श्रीगन्धहस्तिमुखान् ॥

— — — — —

इह तावद्विकटभवाटवीपर्य्यटनसमापतितशरीराद्यनेकदुःखार्हितो देदी अकामनिर्जरायो-
गतः स्वभावतः सञ्जातकर्म्मलाघवस्त्रज्जिह्वासया कर्म्मकर्म्मप्रागभावासमानाधिकरणकर्म्मक्षयलक्षणं
परमपदमाकाङ्क्षति ॥ इत्यादि ।

End. अत्र च ग्रन्थपर्य्यवसाने श्रीमद्गद्गावीरनासकथनं चरममङ्गलमिति ॥

Colophon. इति स्वधर्मदेशनारससमुल्लसितजगज्ज + जाताभयप्रदानव्रतप्रवर्तितसुरा-
साणसाहिश्रीअकवरराजाधिराजकश्रीमत्तपागच्छाधिराजश्रीहौरविजयसुरीश्वरपदपद्मोपासनाप्रवणम
होपाध्यायश्रीसकलचन्द्रगणेशिष्योपाध्यायश्रीशान्तिचन्द्रगणिसमुन्मीलितायां जम्बूद्वीपप्रज्ञप्रिरत्नमञ्जू-
पायां ज्योतिष्काराधिकारवर्णनो नाम सठामो दक्षस्कारः समाप्तः । तत्समाप्तौ च समाप्तेयं
श्रीजम्बूद्वीपप्रज्ञप्रुपाङ्कटतिः ॥

विषयः । जम्बूद्वीपप्रज्ञप्रभिधानजैनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3260. ओघनिर्णयुक्तिसूत्रम् । Substance, country-made paper, 13 ×
5 $\frac{3}{4}$ inches. Folia, 59. Lines, 9, on a page. Extent, 1,261 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañchāyatapañsāla.
Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Oghaniryukti-sūtra. On the purification of conduct and the
avoidance of accidents thereto. By Bhadravāhua Svāmī.

Beginning अरिहंते वंदित्ता चउदसपुञ्जीतहे वदसपुञ्जी ।

इकारसंगसुत्तच्छधारण स्वस्वसाहच ॥

ओहेणओ निङ्गुत्तिं वुत्तचं चरणकरणाणुं गं गां ।

अप्फक्वरं महत्वं अणुं गहत्वं सुविद्धिमाणं ॥

ओहे पिंडसमासे संखोवा + वज्जिण ग + ।

निञ्जुत्तनिअत्त्या जंवहा + ण निञ्जुत्ती ॥ इत्यादि ।

End. एसो अणुप्रहत्या फुडविअडविसुडवंजणाइत्ता ।

इकारसहिं सएहिं स + अहिणहिं + गहिया ॥

Colophon. इति श्रीओघनिर्णयुक्तिसूत्रं समाप्तं ॥

विषयः । अथ आवश्यकानुयोगस्य चलारि अनुयोगद्वाराणि उपक्रमो निःक्षेपोऽनुगमो नय-
 शेति । तत्र निर्युक्त्यनुगमः सूत्रानुगमश्चेति अनुगमो द्विविधः । अथ उपोद्घातः, निःक्षेपः, सूत्रस्य-
 र्शश्चेति निर्युक्त्यनुगमस्य त्रिविधत्वं । अत्र सन्दर्भोऽस्मिन् उपोद्घातनिर्युक्त्यनुगमे निरूपितः । अथ
 चरणादिव्रतानां करणादिरूपपिण्डविशुद्ध्यादीनां निरूपणमुखेन जैनसाधूनां ब्रह्मचर्यादिगुणिसभि-
 धाय सम्यग्ज्ञानदर्शनचारित्र्याणां परिग्रहोऽवश्यमेव कर्तव्य इति निरूपणम् ।

No. 3261. ओघनिर्युक्तिटीका । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 140. Lines, 13 on a page. Extent, 7,962 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañchāyatapañsāla. Appearance, old. Prose. Correct.

Oghaniryukti-ṭīkā. A commentary of the work noticed under the next preceding No. By Droṇa Āchārya.

Beginning, अर्हद्भस्त्रिसुवनराजपूजितेभ्यः सिद्धेभ्यः सूतघनकर्म्मवन्धनेभ्यः

आचार्य्युतधरसर्वसंयतेभ्यः सिद्धधीः सततमहं नमस्करोमि ॥

प्रक्रान्तोऽसाव + + + नु + + मध्ययनमनुवर्त्तते । तस्य च चलार्थ्यनुयोगद्वाराणि भवन्ति । तद्
 यथा । उपक्रमो निःक्षेपोऽनुगमो नय इति । एतेषां चाध्ययनादौ उपन्यासे इत्यहं क्रमोपन्यासे
 प्रयोजक + + + निःक्षेपावुक्तौ । अधुनानुगमावसरः । इत्यादि ।

End. अङ्गीकृत्य सर्वाङ्गीकरणे पुनरष्टभिरैवोत्कृष्टतो भवेत् । वेवद्विकासंघनने
 सिध्यतीति सुगमा ॥

Colophon. ओघनिर्युक्तिटीका समाप्ता । छतिरियं द्रोणाचार्य्यस्येति । श्लमं भवतु ।

विषयः । ओघनिर्युक्त्यभिधानजैनसूत्रस्य वाख्यानम् ।

No. 3262. पिण्डनिर्युक्तिवृत्तिः । Substance, country-made paper, 14 × 5 $\frac{3}{4}$ inches. Folia, 86. Lines, 17 on a page. Extent, 7,036 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañchāyatapañsāla. Appearance, decayed. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Piṇḍaniryukti-vṛitti. A gloss on Bhadravābu's work on the rules regarding food and the sins committed by neglect thereof. By Malaya Giri.

Beginning. ॐ नमो वीतरागाय ।

अयति जिनवर्द्धमानः परहितनिरतो विधूतकर्म्मरजाः ।

मुक्तिपथचरणपोषकनिरवद्याहारविधिदेशी ॥

नत्वा गुरुपदकमलं गुरुपदेशेन पिण्डनिर्युक्तिं ।

विट्णोमि समासेन स्पष्टं शिष्यावबोधाय ॥

आह निर्युक्तयो न खतन्त्रशास्त्ररूपाः । किन्तु तत्तत्सूत्रपरतन्त्रास्तथा तद्गुण्यत्पञ्चयथात् ।
तथा हि सूत्रोपात्ता अर्थाः खरूपेण सम्बद्धा अपि शिष्यान् प्रति निर्युच्यन्ते । इत्यादि ।

End. व्याख्याता घैरेया विषमपदापि सुललितवचोभिः ।

अनुपकृतपरोपकृतो + विवकृतस्नान् नमस्कुर्व्ये ॥

इमाञ्च पिण्डनिर्युक्तिमतिगम्भीरां विटन्वता कुशलं ।

यद्वापि मलयगिरिणा सिद्धिं तेनाद्युतां लोकः ॥

Colophon. इति पिण्डनिर्युक्तिविटतिः समाप्ता ।

विषयः । भद्रवाङ्मामिकतपिण्डनिर्युक्तिनामकजैनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3263. शिष्यहिता, वा आवश्यकरहस्यद्वितिः । Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 317. Lines, 17 on a page. Extent, 15,444 ślokas. Character, Nāgara. Date, S.M. 1620. Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyatapausāla. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct. Sanskrit.

Sishyahitā ALIAS Avasyaka-vṛihat-vṛitti. A commentrary on the *Āvasyaksūtra*. By Haribhadra Suri.

Beginning. प्रणिपत्य जिनवरेन्द्रवीरश्रुतदेवतागुरुन् साधून् ।

आवश्यकस्य + + + + + वक्ष्ये ॥

यद्यपि मया तथान्यैः कृतास्य विटतिस्तथापि संचेषात् ।

तद्दुमुवि सत्वानुप्रदक्षेतोः क्रियते प्रयासोऽयं ॥

इहावश्यकप्रारम्भप्रयासोऽयुक्तः प्रयोजनादिरहितत्वात् कण्ठकशास्त्रामर्दनवदित्येवमाद्याशङ्काप-
नोदाय प्रयोजनादि पूर्व्वं प्रदर्शयत इति । उक्तञ्च ।

प्रेक्षावतां प्रदक्ष्यं फलादिन्नितयं स्फुटं ।

मङ्गलं चैव शास्त्रादौ वाच्यमित्यर्थसिद्धय इति ।

अतः प्रयोजनमभिधेयं सम्बन्धो मङ्गलञ्च यथावसरं प्रदर्शयत इति ।

End. भावनिःक्षेपमिच्छन्तीतिगार्थः । शिष्यहितायां प्रत्याख्यानविवरणं समाप्तं ।

व्याख्यायाध्ययनमिदं यद्वाप्तमिदञ्च शुभं मया पुण्यं ।

शुद्धं प्रत्याख्यानं लभतां भवो जनसेन ॥

समाप्ता चेयं शिष्यद्विता नाम आवश्यकटीका । कृतिर्गिरां वराचार्यजिनभटनिगदानुसारिणी
विद्याधरकुलतिलकाचार्यजिनदत्तशिष्यस्य धर्मतेजो + णी महत्तरा + + + तराचार्यहरि-
भद्रस्य ॥

Colophon. स्वस्तिश्रीविक्रमार्कसमयातीतसंवत् १६९० ।

विषयः । जैनावश्यकसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3264. आवश्यकलघुवृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 491. Lines, 13 on a page. Extent, 13,138 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1914. Place of deposit, Váluhara, Pañcháyatapañśála. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct. Sanskrit.

Āvaśyaka-laghuvṛitti. An exposition of the Āvaśyaka-sūtra. By Telaka Achárya. It is called *laghu* or brief in contradistinction to next preceding work which is called *vrihat*, or great, but the difference of in the bulk of the two works is trifling, the great numbers 15,444 sloks in the *laghu* one 13,138.

Beginning. देवः श्रीनाभिसूनुर्जनयतु स शिवान्यंशदेशे मदीये

खेलन्ती कुन्तलाली विलसदलिकुलप्रोज्वलांशालते स्म ॥

सञ्जाते संयमश्रीपरिणयनविधौ माङ्गलिक्ये त्रिलोकी

लक्ष्म्या दूर्वाङ्कुराणां ततिरिव पतितोदस्तहस्तद्वयायात् ॥

विश्वान्दङ्गारम + समितिस्ततिरतिश्रुत + + ङ्गपाणि-

प्रोद्यद्दीर्घाणशाली व्यपगतविषमास्वारिदोर्दण्डकण्डुः ।

भक्तिप्राग्भारनघक्षितिपतिपटलीमौलिकौटीरकोटी ॥

शाणाकोणासलेखोक्लिखितनखशिखः पातु वीरखिलोकीम् ।

— — — — —

तद्दुयदावश्यकमहं विवरीतुं मतिं व्यधां ।

गङ्गां नरीतुमारव्यस्तद्व्यैके (?) न कृष्णवत् ॥

महाशास्त्रस्य चामुष्य महाकविविनिर्मिते ।

गम्भीरार्थं महत्यौ स्तस्यूर्णितंतिश्च यद्यपि ॥

तथाप्यल्पधीहेतोरल्पधीरप्यहं पुनः ।

रचयिष्याम्यमूं वृत्तिसुत्तानार्थां लघीयसीम् ॥

— — — — —

इत्थायं शास्त्रवेधसां सुमेधसां शास्त्रसन्दर्भं + + संरक्षविधिः । यथा सर्वाण्यपि शास्त्राणि
मङ्गलाभिधेयसम्बन्धप्रयोजनप्रतिपादनपूर्वाण्येव प्ररूप्यन्ते ॥ इत्यादि ।

End. यथाख्यतचारित्रिण एव महोदयपदावागिरिति शं ।
इति श्रीश्रीतिलकाचार्यविरचितायामावश्यकलघुटत्तौ प्रत्याख्यानाध्ययनं समाप्तं ।

— — — — —
 एत्तिं रचयता चैतां सुकृतं यन्मयावित्तं ।
 भवे भवेऽहं तेन स्यां श्रुताराधनतत्परः ॥
 शतद्वादशकेऽब्दानां गते विक्रमभृभुजः ।
 संवत्सरे षष्ठवती एत्तिरेषा विनिर्दिशे ॥
 शिष्या नः शस्य (स्रच्छ) चारित्र्याः सर्वशास्त्राब्धिपारगाः ।
 अस्यां साहायकं चक्रुः श्रीपद्मप्रभसूरयः ॥
 शिष्योऽस्माकमिमां एत्तिमखिन्नशास्त्रतत्त्ववित् ।
 अलिखं प्रथमादर्शं यशसिलकपण्डितः ॥
 स सपादत्रिशत्यस्यां श्लोके द्विषट्सच्चविका ।
 प्रत्यचरेण संख्यानादिति निश्चितवानहं ॥
 यावद्विजयते तीर्थं श्रीमद्वीरजिनेशितुः ।
 तावदेषा मरालीव खलतां कृतिमानसं ॥

Colophon. इति श्रीआवश्यकलघुटत्तिः सम्पूर्णा । संवत् १९१४ ।

विषयः । जैनावश्यकसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3265. प्रवचनसारबालाबोधः । Substance, country-made paper,
14 × 5½ inches. Folia, 242. Lines, 15 on a page. Extent, 10.166 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-
pañsāla. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujrāṭībhāshā.

Pravachanasāra-bālabodha. A translation of the Jain *Prava-*
chanasāra in the Gujrāṭī dialect. By Lakshmīdhara.

Beginning. श्रीमन्नाभेशदीन् नत्वा क्त्वा च सारदं चित्ते ।

प्रवचनसारोद्दारे करोमि बालबोधमहम् ॥

शास्त्रनीचादिद् अमीष्टदेवतानद् मांगलिक्यभणौ नमस्कारिकरिव उच्चनद् अभिधेयसंबन्धप्रयो-
जनअधिकारी वेपिण कच्चिवाएच्चवो शिष्टसमयपालिवा भणि—इत्यादि ।

End. उपलक्षणंती भणवीत उचीतवीती सांभलावीतउ । इति गार्थः ।
द्विवै प्रशस्त्रिलिखी ॥

विनिहितदोषः सततं भव्यव्रतचारिजातकृतबोधः ।
गोभिः सकलपदार्थप्रकटयिता जयति वीररविः ॥
श्रीमत्यागरचन्द्रसूरय इतिचान्ताः क्षितौ वीधनाः
पञ्चानां परमेष्ठितामिह च ये प्राप्तास्तृतीये पदे ।
दत्तं श्रीजिनभद्रस्वरिसुगुरौ स्तूरे पदं धैरभूत्
तेषां शुद्धगुणान्वये विजयिनो व्यक्ता इमे जग्गिरे ॥
— — — — —

वाचयमजननि करे कोटीरसमाः समागमार्थज्ञाः ।
तच्छिष्यपद्ममन्दिरगणिरर्थप्रदीपमिमम् ॥
बालावबोधमकरोद्विविबुधबोधये निजर्षाचटह्यौ ।
पदशुद्धमत्र किञ्चित् तज्ज्ञेः शोधं घृणावद्भिः ॥
— — — — —

वर्षे शशिवाणरसाच्चिदग्जमाने सद्यःसितपत्ते ।
लक्ष्मीघस्ते वारे गुरौ च पूर्णहितो ग्रन्थः ॥

Colophon. इति श्रीप्रवचनसारबालाबोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । जैनप्रवचनसाराभिधानप्रकरणस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 3266. प्रवचनसारोद्धारसूत्रम् । Substance, country-made paper, 14 × 5½ inches. Folia, 110. Lines, 7 on a page. Extent, 2,289 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1680. Place of deposit, Váluchara, Pañcháy-atapañsála. Appearance, fresh. Verse. Correct. Ardha-mágadhialut.

Pravachanasára Súra. A text book of the Jain system of religion, giving details of the theory, the philosophy, cosmogony, the cause of suffering pain in this world, the means of overcoming that pain, &c., &c. It is called a Súra and therefore the author's name is not known. A gloss on this work occurs under No. 2726, Vol. VIII, page 178.

Beginning. नमिउण जुगार जिणं वोत्तं भव्वाणजणाणनिमित्तं ।

पवयणसारुद्धारं गुरुवयसा समासेणं ॥

चिद्वंद्वेण वंद्येयं पडिकमणं पञ्चकलाणमुस्मगो ।
 चञ्चवीस समच्चियसयं गिद्धिपडिकमणाद् आरणं ॥
 भरच्चस्त्रिभूचसंपद् भविस्रतित्वं कराणनामाद् ।
 परवयस्त्रि वितार्दं जिणाणसंपद् भविस्र्माणं ॥ इत्यादि ।

End.

पवयणसारुद्धारो रदञ्चो सपरावरोदकज्जस्त्रि ।
 जं किच्चिद्द इच्च अजुत्तं वज्जस्सुआत्तं विसोच्चंतु ॥
 जावजयद् भुवनत्तयमेच्चं रविससिसुमेरुगिरिजुत्तं ।
 परयण सारुद्धारो ता नंदत्तु वज्जपडिच्चंतो ॥

Colophon. इति प्रवचनसारुद्धारे सूत्रम् । संवत् १६८० ।

विषयः । जैनशास्त्रसारसङ्ग्रहेण निर्मितोऽयं प्रबन्धः । तत्र चैत्यवन्दनादिविधिकथनं । गुरु-
 वन्दनादिविधिकथनं । प्रतिक्रमणादिविधिकथनं । आवकादीनां कर्त्तव्यादिरूपणं । वर्त्तमानानां
 भविष्यताञ्च तीर्थङ्कराणां निरूपणं । प्रथमगणधरनिरूपणं । तीर्थङ्कराणां कृत्यनिरूपणं । तीर्थङ्क-
 राणां जनकजनन्यादिकथनं । साधुनिरूपणं । साध्वीनिरूपणं । वादिनिरूपणं । अवधिपण्डिनिरू-
 पणं । केवलिनिरूपणं । मनःपर्यायज्ञानिनिरूपणं । आवकनिरूपणं । आविकानिरूपणं । देवी-
 निरूपणं । निर्व्याणगमनस्थानादिरूपणं । आशतनादिरूपणं । दोषादिनिरूपणं । दीक्षावि-
 षयादिचिन्तनं । भाविजिनेश्वरजीवादिनिरूपणं । तेषां देहवर्णाद्वारादिरूपणं । गृहलिङ्गि-
 साधुलिङ्गादिरूपणं । स्त्रीवेदि-पुरुषवेदि-नपुंसकवेद्यादिरूपणं । सिद्धान्तस्वरूपादिकथनं ।
 तीर्थङ्करप्रतिमादिविधिकथनं । स्वविरकल्पादिकथनं । जिनकल्पादिसाधुसंख्याकथनं । आचार्यगु-
 णादिकथनं । विनयावलीकथनं । चरणकरणादिरूपणं । परीक्षारविशुद्धादिरूपणं । पद्मविं-
 शतिभावनानिरूपणं । महान्रतादिरूपणं । दिनमासादिरूपणं । स्थितिकल्पादिरूपणं । पाञ्च-
 चैत्यादिरूपणं । अवग्रहणभेदनिरूपणं । दशस्थानकादिरूपणं । उपशमयेणिकादिरूपणं ।
 पिण्डविशुद्धादिकथनं । यतीनां भिक्षादिविधिकथनं । यतिप्रायश्चित्तकथनं । सामाचारिकथनं ।
 जातकल्पकथनं । अजातकल्पादिकथनं । चैवविषयादिकथनं । मार्गविषयादिकथनं । दुःखशय्यासु-
 खशय्यादिकथनं । व्यवहारपद्धकादिकथनं । निशाजागरणादिविधिकथनं । भोजनादिविधिकथनं ।
 संलेखनादिविधिकथनं । संज्ञादिरूपणं । जीवयोन्यादिकथनं । चतुर्विंशतिध्यानकथनं । अवस-
 र्पिण्यादिरूपणं । द्रव्यत्वेनकालादिरूपणं । पुद्गलपरावर्त्तनादिरूपणं । कर्मभूमिकथनं ।
 अकर्मभूमिकथनं । प्राणतिपातनादिकथनं । अष्टादशभेदत्रयार्च्यनिरूपणं । नरकादिरूपणं ।
 उत्पत्तिमरणादिचिन्तनं । श्लेष्मादिकथनं । अवधिज्ञानादिरूपणं । स्थित्यादिकथनं । एकेन्द्रिणादिजौ-
 वकथनं । भवनपति-यन्त्र-श्रोत्रि-विमानादिकथनं । मोक्षपतिकथनं । बलदेववासुदेवप्रतिवासुदे-
 वादिकथाकौर्त्तनं । पुण्यप्रकृतिनिरूपणं । पापप्रकृतिनिरूपणं । भावषट्ककथनं । उपयोगद्वादशका-

दिकथनं । यागावलीकथनं । परलोककथनं । पर्याप्तिद्वारादिकथनं । भयस्थानादिकथनं । गुणत्र-
तादिकथनं । गर्भसञ्चारादिकालादिकथनं । गर्भस्थस्य जीवस्य आचारादिकथनं । मानोन्मानादि-
विधिकथनं । अन्तर्दीपसमुद्रादिकथनं । मोक्षावस्थाकथनं । मुद्रादिकथनं । दण्डकादिस्तोमकथनञ्च ।

No. 3267. पादारविन्दशतकम् । Substance, country-made paper, 13
× 5 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 152 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Ghaṭṭu Bābu. Appear-
ance, old. Verse. Correct.

Pádāravinda-śataka. A hymn to the goddess Kāmākshyā.
By Mūkakavi Śārababhauma.

Beginning. सच्चिन्नः पन्थानं मदनपरिपन्थिप्रणयिनि

प्रभुर्निर्णेतुं ते भवति यतमानोऽपि कतमः ।
तथापि श्रीकाञ्चीविहृतिरसिके कोऽपि मनसो
विपाकस्तत्पादस्तुतिविधिषु जल्पाकथति भाम् ॥
गलप्राची पौरन्दरपुरवनीपल्लवरुचां
धृतप्राथम्यानामरुणमहसामादिमगुरुः ।
समिन्धे बन्धूकस्तवकसद्भुधा दिशि दिशि
प्रसर्पन् कामाक्ष्याश्चरणकिरणानामरुणिमा ॥
मरालीनां यानाभ्यसनकलनामूलगुरवे
दरिद्राणां त्राणव्यतिकरसुरोद्यानतरवे ।
तमस्काण्डप्रौढिप्रकटनतिरस्कारपटवे
जनोऽयं कामाक्ष्याश्चरणनलिनाय स्पृहयते ॥ इत्यादि ।

End.

इदं यः कामाक्ष्याश्चरणनलिनसोत्रशतकं
जपेन्नित्यं मत्तया निखिलजगदाल्लादजनकम् ।
स विश्वेषां वन्द्यः सकलकविलोकैकतिलक-
श्चिरं भुक्त्वा भोगान् परिणमति चिद्रूपकलया ॥

Colophon. इति श्रीमृककविसार्वभौमकृतौ पादारविन्दशतकं समाप्तम् ।

विषयः । कामाक्ष्याः स्तुतिथाजेन तच्चरणमात्रवर्णनम् ।

No. 3268. मन्दस्मितशतकम् । Substance, country-made paper, 13 × 5
inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 202 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Ghaṭṭu Bābu. Appear-
ance, decayed. Verse. Correct.

Mandasmita-śataka. A hymn in a hundred stanzas, in praise of a smile of the goddess Kāmākshyā. By Múkakavi Sárvaabhauma.

Beginning. बध्नीमो वयमञ्जलिं प्रतिदिनं बन्धस्विदे देहिनां
 कन्दर्पागममूलतन्त्रगुरवे कल्याणकेलीभुवे ।
 कामाख्या घनसारपुञ्जरजसे कामद्रुहश्चक्षुषां
 मन्दारस्वकप्रभामदजुषे मन्दस्मितच्योतिषे ॥
 सध्रीचे नवमल्लिकासुमनसां नामायमुक्तामणे-
 राचार्याय षण्णालकाण्डमहसां नैसर्गिकाय द्विषे ।
 स्वधुन्या सद्युध्वने हिमरुचेरक्षासनाध्यासिने
 कामाख्याः स्मितमञ्जरीधवल्लिमाद्वैताय तस्मै नमः ॥
 कर्पूरद्युतिचातुरीमतितरामन्पीयसीं कुर्वती
 दौर्भाग्योदयमेव संविद्धती दोषाकरीणां लिपाम् ।
 चुल्लानेव मनोज्ञमल्लिनिकरान् फुल्लानपि व्यञ्जती
 कामाख्या षडुल्लसितांशुल्लक्षरी कामप्रखरसु मे ॥ इत्यादि ।

End. श्रीङ्गालोल्लपासरोरुहसुखी सौधाङ्गणेभ्यः कवि-
 श्रेणीवाक्परिपाटिकाश्रतभरी स्तुतीगृहेभ्यः शिवे ।
 निर्वाणाङ्कुरसार्वभौमपदवीसिंहासनेभ्यस्त्व
 श्रीकामाक्षि मनोज्ञमन्दहसितच्योतिष्कण्ठेभ्यो नमः ॥

Colophon. इति श्रीमूककविसार्वभौमकृतौ मन्दस्मितशतकं समाप्तम् ॥
 विषयः । कामाख्याः स्तुतियाजेन तस्या षडुल्लासमावर्णनम् ।

No. 3269. कटाक्षशतकम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 156 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Ghatṭu Bábu. Appearance, decayed. Verse. Correct.

Kaṭāksha-śataka. A hundred stanzas in praise of a glance of the goddess Kāmākshyā. By Múkakavi Sárvaabhauma.

Beginning. मोहान्धकारनिवहं विनिहन्तुमीडे
 मूकाक्षनामपि महाकवितावदान्यान् ।

श्रीकाञ्चिदेशशिशिरीकृतिजागरूका-
 नेकाग्रनाथतरुणीकरुणावलोकान् ॥ १ ॥
 मातर्जयन्ति ममताग्रहमोक्षणानि
 माञ्चेन्द्रनीलरुचिशिचक्षुदक्षिणानि ।
 कामाक्षि कल्पितजगत्त्रयरक्षणानि
 लक्ष्मीक्षणानि वरदानविचक्षणानि ॥ २ ॥
 ध्यानङ्गतन्त्रविधिदर्शितकौशल्याना-
 मानन्दसन्दपरिघूर्णनमन्यराणाम् ।
 तारुण्यमन्व तव ताडितकर्णसौम्यां
 कामाक्षि खेलति कटाक्षनिरीक्षणानाम् ॥ ३ ॥ इत्यादि
 अत्यन्तशीतलमनर्गलकर्म्मपाक
 काकोलहारि सुलभं सुमनोभिरेतत् ।
 पीयूषमेव तव वीक्षणमन्व किन्तु
 कामाक्षि नीलमिदमित्ययमेव भेदः ॥ १०० ॥

End.

Colophon. इति श्रीमूककविसार्वभौमकृतौ कटाक्षशतकं समाप्तम् ।
 विषयः । कामाख्याः स्तुतिय्याजेन तत्कटाक्षमात्रवर्णनम् ।

No 3270. आराधनाभगवती । Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 19. Lines, 17 on a page. Extent, 1,200 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañchāyata-pañsāla. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect. Half Māgadhi.

Arādhana-bhagavatī. On the different means of worshipping in a Jaina temple. Anonymous.

Beginning. भियनरिंद देविंद वंदियं वंदियं जिणं वीरं ।

भीमं भवष्वववहणं प + ताराहणं वृत्यं ॥
 वत्तीसादारहिं भणित्त + वगस्स उत्तम + विह्वीस + ।
 एवग्रमंदिरसहणे + + + + सोवाण + तिव्व ॥
 आराहणार दारे वृत्यं संलेहणा तहतपरिक्खा ।
 निज्जामयजोगत्तं अगीयञ्चसंविनिज्जरणा ॥ इत्यादि ।

End.

कस्सामयप्पसमणं लच्छिनिवादप्पभूयमिदं विवुद्धा ।
 अजरामरएयहेउं सेवह आराहणाअमय्यं ॥

Colophon. इति आराधनाभगवती समाप्ता ।

विषयः । संलेखनानिर्ज्वरणास्थानालापनचतुःशरणाराधनादिद्वाविंशद्द्वारनिरूपणं । तत्र तत्र प्रत्येकं फलकीर्तनञ्च ।

No. 3271. उपदेशशतकम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 171 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Zillá Murshidábád, Jañgipura, a Brahmachárá at the Akhádá at that place. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Upadeś-śaataka. A century of advice for the benefit of Jains, with appropriate illustrative anecdotes. By Gumáni Kavi.

Beginning. त्रिषु देवेषु महान्तं भृगुर्बुभुतुः परीक्ष्य हरिमेकम् ।

मेनेऽधिकं महिम्ना सेव्यः सर्वोत्तमो विष्णुः ॥

एकमाह्वदः स्वपुत्रं निहत्य खड्गेन रोद्धिणीवचसा ।

सत्यां ररच्च वाचं न सङ्कटेऽपि त्यजेद्धर्मम् ॥

निर्व्यासितो हितेऽभुर्विभीषणो रावणेन लङ्कायाः ।

तन्नाशहेतुरासीन्नहि निजबन्धुर्विबोद्धव्यः ॥ इत्यादि ।

End.

स्फुटमार्याशतगदितान् पृथक्प्रमाणीकृतानुदाहरणैः ।

शतमेतानुपदेशान् विभावयन् भावयेत् सिद्धिम् ॥

कुतुकाय कोविदानां मूढमतीनां महोपकाराय ।

निरमात् कविर्गुमानिः शतोपदेशप्रबन्धमसुम् ॥

Colophon. इति त्रैगुमानिकविविरचितमुपदेशशतकं समाप्तम् ।

विषयः । सोदाहरणशतोपदेशकथनम् ।

No. 3272. सेव्यसेवकोपदेशः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 6 on a page. Extent, 99 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Zillá Murshidábád, Jañgipura, a Brahmachárá at the Akhádá at that place. Appearance, old. Verse. Correct.

Sevyasevakopadeśa. A variety of maxims on Jain duties. By Vyásadása *alias* Kshemendra Mahákavi.

Beginning. विभूषणाय महते दृष्ट्यातिमिरहारिणे ।

नमः सन्तोषरत्नाय सेवाविपविनाशिने ॥

उत्सृज्य निजकार्येषु सद्भिर्वाप्याकुलेक्षणम् ।
 सेव्य-सेवकसेवानां क्रियतामनुशासनम् ॥
 दर्पादेकः परो लोभाद्द्वान्यौ सेव्य-सेवकौ ।
 धनोऽन्यदैन्यविद्यती सुखे कः कस्य पश्यति ॥
 दुर्वारलोभमोहान्यो यदि न स्यादयं जनः ।
 कः क्रूरक्रोधविधुरं सचेत धनिनां सुखम् ॥
 यः पृथ्वीमपि दर्पान्यो न पश्यति पुरःस्थिताम् ।
 स दैन्यलघुतां यातं कथं सेवकमिष्यते ॥ इत्यादि ।
 इत्या जीवति लोकः सेवादृष्टिर्निजेव केषाञ्चित् ।
 अस्थाने तीव्रतरा निन्द्या तु तदर्थिनां सेवा ॥
 विद्वज्जनाराधनतत्परेण सन्नोपसेवारसनिर्भरेण ।
 चेमेन्द्रनाम्ना सुधियां सदैव सुखाय सेवावसरः कृतोऽयम् ॥

End.

Colophon. इति श्रीव्यासदासापराख्यमहाकविचेमेन्द्रकृतौ सेव्यसेवकोपदेशः समाप्तः ।
 विषयः । सेव्यसेवकयोः कर्त्तव्याकर्त्तव्यकथनपूर्वकं सेवादृष्टिर्नितरां निदृष्टत्वनिरूपणम् । सन्नोप-
 एव सेव्य इति सप्रपञ्चप्रपञ्चनं । इति शम् ।

No 3273. सुवृत्ततिलकम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 6 on a page. Extent, 255 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Zillá Murshidábád, Jañgipura Brahmachárá at the Ákhaḍá at that place. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Suvṛitta-tilaka. A Sanskrit work on versification, giving the peculiarities of each of the different metres, and the subject to which it is most appropriate. By Vyásadása *alias* Kshemendra, son of Prakásendra.

Beginning. गणपतिगुरोर्वैक्रथूडाशशाङ्ककलाङ्करः

स्फुटफणिफणारनच्छायाच्छटाञ्चुरणारणः ।
 गिरिपतिसुतासंसक्तैर्ध्याविलासकचग्रह-
 च्युतनखशिखालेखाकान्तसनोतु सुखानि वः ॥
 स्वच्छन्दलघुरूपाय त्रिजगद्गुरवे नमः ।
 स्पष्टवामनदृष्टाय मायाचक्राय चक्रिणे ॥
 नमःस्कन्दोनिधानाय सुदृष्टाचारवेधसे ।
 तपःसत्यनिवासाय व्यासायामिततेजसे ॥

चेमेन्द्रेण सुशिष्याणां सरसत्याः प्रसाधनम् ।
 सुष्टतिल्लकं वर्णरुचिरं क्रियते मुखे ॥
 दृष्ट्वा च्छन्दसि सौन्दर्यं विचार्यार्यप्रियः कृतः ।
 प्रसिद्धकाव्यकर्म्मण्यष्टतानामेष सङ्ग्रहः ॥ इत्यादि ।
 इत्यारुरुचोः प्रथमोपयुक्तं प्रष्टतवाचस्य विवेककारि ।
 महाकवेरप्यतिस्मृत्तत्त्वविचारदर्पप्रदमेतदुक्तम् ॥
 इत्यौचित्यप्रचुररचनाविद्युतश्राव्यष्टत-
 यक्तिः शक्तिप्रहृतवचसां दर्शिता सङ्ग्रहेण ।
 चेमेन्द्रेण प्रणयिविपदां हर्षुरास्यर्थकत्वे-
 र्भूयद्भर्तुर्भुवनजयिनोऽनन्तराजस्य राज्ये ॥

Colophon. इति श्रीप्रकाशेन्द्रात्मजयासदासापरनामश्रीचेमेन्द्रकृते सुष्टतिल्लके षट्त-
 विनियोगो नाम तृतीयो विन्यासः ॥

विषयः । महाकविबन्धेषु प्राचुर्येण उपलभ्यमानानां षट्तानां लक्षणादिकथनपूर्वकं
 प्रत्येकं यतिविभागादिकथनं । इन्दसां गुणादिविवेचनम् । रसविशेषे भाविशेषे च इन्दोविशेष-
 नियमनञ्च ।

No. 3274. रसिकरङ्गदा । Substance, country-made paper, 16 × 5
 inches. Folia, 155. Lines, 12 on a page. Extent, 6,698 ślokas. Character,
 Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Sītānātha Nyāyaratna.
 Appearance, new. Prose. Correct.

Rasika-raṅgadā. A gloss on the 'Padyāvalī' or miscellaneous
 poems of Rūpa Gośvāmi. By Vīreन्द्रa Gośvāmi, son of Kiśorī-
 mohana Gośvāmi.

Beginning. सच्चिदानन्दरूपं तं गुरुं भागवतप्रियं ।
 परिवारगणैर्जुष्टं किशोरीमोहनं भजे ॥
 श्रीगौरकरुणाप्रससिन्धुमग्नहृदे सदा ।
 नमाम्यहं प्रयत्नेन रूपगोस्वामिने सते ॥
 या रम्या निखिलाघसंघश्मनी शोवातिथिं सङ्गता
 यास्वाद्या रसिकैः सुखाश्रिजननी धिक् कार्यमुक्तिस्पृहां ।
 या ध्याता हृदये व्रजेन्द्रतनुजप्रेमाश्रितस्यन्दिनी
 सा जीयात् हरिभक्तिष्टन्दमहिता धन्येह पद्यावली ॥

द्वान्नाणां सुखबोधार्थं सतां संचेपतो मया ।

पदावलीक्रमव्याख्या यथामति वितन्यते ॥

श्रीयुक्तद्वन्द्वारकद्वन्द्वमहेन्द्राधामाधवपदारविन्दनिमग्नमानसभक्तसन्दोहानन्दकः परमरसिकवरः कविकुलसुकुटमणिः सोऽयं ग्रन्थकारः निखिलभक्तिरसिकानां पद्यद्वन्द्वोत्थापनेन श्रीकृष्णगुणलीलावर्णने सदाचारं दर्शयन् आधुनिकतद्भक्तान् हर्षयंश्च संचेपतो भक्तिरसमयं ग्रन्थमारभते पद्यावलीति । इत्यादि ।

End.

नित्यत्वमायातमिति ज्ञेयं ॥

ग्रन्थस्य प्रतिपाद्यो यः श्रीराधामाधवः प्रभुः ।

स्फुरत्यन्तः स मे नित्यं दत्त्वा भक्तिरसान्धतं ॥

भुवने विचिनामा यो ग्रन्थवस्तुप्रकाशकः ।

स आचार्यः श्रीलखणन्दनो मेऽस्तु भूतये ॥

करुणावरुणागाराः सुधियः सन्त उत्तुकाः ॥

पश्यन्तेतां मम अन्तिसाफल्यायाभिनीमि तान् ।

मनोभ्रान्तिवशाद्दत्र ये दोषा लिखिता मया ॥

तान् शोधयन्तु ते सन्तः करुणाभरतो विदः ॥

भक्तिमार्गप्रकाशार्थं यो जातो भगवत्कुले ।

जनकं तं सदा नौमि किशोरीमोहनं प्रभुं ॥

Colophon.

इति श्रीभगवद्भित्त्यानन्दवंशावतंसश्रीमत्किशोरीमोहनगोस्वामितनयश्रीवीरचन्द्रगोस्वामिविरचिता रसिकरङ्गदा नाम श्रीपद्यावलीटीका सम्पूर्णा । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । रूपगोस्वामिगुस्फितपद्यावल्या व्याख्यानम् ।

No. 3275. प्राणाभरणम्, संक्षिप्तव्याख्यासहितम् । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 14. Lines, 14 on a page. Extent, 559 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Zilla Murshidābād, at the Akhḍā at Jaṅgipura, with a Brahmachārī. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Prāṇābharṇa. An eulogium on Rājā Prāṇanārāyaṇa of Kāmārūp, with a commentary by the author. By Jagannātha Paṇḍitarāja.

Beginning. विद्वांसो वसुधातले परवचःस्त्राघासु वाचंयमा

भूपालाः कमलाविलासमदिरोन्मीलनदाघूर्णिताः ।

वास्ये घास्यति कस्य लास्यमधुना धन्यस्य कामालस-
स्वर्वामाधरमाधुरीमधरयन् वाचां विलासो मम ॥

विद्वांस इति प्रायदर्शनाभिप्रायमेतत् । तेन सद्दयैर्न मनागपि विमनायितव्यम् । भावध्व-
निद्यायम् । उत्तरार्द्धप्रतिपाद्यार्थालम्बनाया एतत्पद्यप्रयोगानुभवायाः कविगतचिन्तायाः प्राधान्ये-
नाभियुक्तेः । अनुपात्तोभयनिमित्तकव्यतिरेकः स्फुटोलङ्कारः । कामालसत्वं वामाविशेषणमधर-
माधुरीप्रकर्षकम् ।

End.

दोईण्डद्वयकुण्डलीकृतलसन्कोदण्डचण्डायुग-

ध्वस्तोदण्डविपक्षमण्डलमिद्वत्त्वां वीक्ष्य मध्येरणम् ।

वसगङ्गाण्डवमुक्तकाण्डवलयज्वालावलीताण्डव-

धम्यत्खाण्डववृष्टपाण्डवमहो को न चितीशः स्मरेत् ॥

अथ स्मरणालङ्कारः । भाव इति तु न ध्रुमितव्यम् । सादृश्यमूलकातन्मूलकत्वाभ्यां भावत्वान्-
ङ्कारत्वयोरिदं व्यवस्थितेः शब्ददेयत्वाच्च ॥

Colophon. इति पण्डितराजश्रीजगन्नाथविरचितं प्राणाभरणं तत्कृतयैव टीकया समेतं
समाप्तम् ॥

विषयः । कामरूपदेशाधिपस्य प्राणनारायणस्य स्तुतिव्याजेन तद्दशशोवर्णनादिकम् ॥

No. 3276. नेमिदूतम् । Substance, country-made paper, 12 × 5½
inches. Folia, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 342 ślokas. Character,
Nāgara. Date, Sm. 1602. Place of deposit, Vāluchara, Ghaṭṭu Bābu.
Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Nemidūta. An imitation of the Meghadūta of Kālidāsa. In it
the wife of Nemi, the Jin, sends a message to him who is engaged in
deep meditation on the Rāmagiri Hill. By Bikrama, son of Sāṅgaṇa.

Beginning. प्राणिव्राणप्रवणहृदयो बन्धुवर्गं समग्रं

द्वित्वा भोगान् सद् परिजनैर्यसेनात्मजाञ्च ।

श्रीमान्नेमिर्विषयविमुखो मोक्षकामस्यकार

स्निग्धच्छायातरुषु वसतिं रामगिर्याश्रमेषु ॥

सा तत्रोच्चैः शिखरिणि समानीनमेनं मुनीशं

नासान्यस्तानिमिषनयनं ध्याननिर्द्वन्द्वतदोषम् ।

योगासक्तं सजलजलदग्धामलं राजपुत्री

वप्रक्रीडापरिणतगजप्रेक्षणोयं ददर्श ॥

उद्वीक्ष्येनं शमसुखरतं मेदुराधोदनादे-
 र्दृत्यत्केकिन्नजमथ नगं प्रोन्मिषन्नौपपुष्यम् ।
 सा शोकार्त्ता च्छितितलमगात् स्थान्न दुःखं हि नाथ्याः
 कण्ठास्त्रेपप्रणयिनि जने किं पुनर्दूरघंसे ॥ इत्यादि ।

End.

तदूःखार्थं प्रवरकवितुः कालिदासस्य काया-
 दन्त्यं पादं सुपदरचितान्नेघदूताद्गुटहीला ।
 श्रीमन्नेमेश्वरितविशदं साङ्गणस्याङ्गजम्भा
 चक्रो कार्यं बुधजनमनःप्रीतये विक्रमाख्यः ॥

Colophon. इति साङ्गणसूनुश्रीविक्रमविरचितं नेमिदूतं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । सञ्जातनिर्व्वेदस्य नेमिजिनेन्द्रस्य विषयवासनापरीक्षारेण निर्व्वान्णपदाभिलाषिणो
 रामगिरौ समाधिमास्थाय स्थितस्य पुरतस्तत्पत्न्या राज्ञीमत्याः स्वयं दौत्यवर्णनरूपमेतत् मेघदूत-
 काव्यस्य प्रत्येकं श्लोकानामन्तिमपादमाकलय्यावशिष्टपादपूरणेन च विरचितमिति ज्ञेयम् ।

No. 3277. कर्णालहरी । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 100 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Ghaṭṭu Bābu. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Karuṇālaharī. An eulogium on the personal beauty of Śrī Kṛiṣṇa. By Jagannātha Paṇḍitrāja.

Beginning. विषीदता नाथ विषानलोपमे विषाद्भूमौ भवसागरे विभो ।

परं प्रतीकारमपश्यताधुना मयायमात्मा भवते निवेदितः ॥

भवानलज्वालविलुप्तचेतनः शरणं वेऽङ्गुं शरणं भयादियाम् ।

विभाय्य भूयोऽपि दयासुधाम्बुधे विधेहि हे नाथ यथायथेच्छसि ॥

विज्ञाय संसारमहामदस्थलीमल्लीकदेहादिमिलन्मरौचिकाम् ।

मनोऽग्रे मे कवणाऽन्ताम्बुधे विगादुमीश त्वयि गाढमीक्षते ॥ इत्यादि ।

End.

सुरस्रोतस्त्रिन्याः पुलिनमधितिष्ठन्नयनयो-

र्विधायान्तर्मुद्रामथ सपदि विद्राय विषयान् ।

विधूतान्तर्धान्तो मधुरमधुरायां चिति कदा

निमग्नः स्यां कस्याह्न नवनभस्याऽमुदरुचि ॥

Colophon. इति पण्डितराजश्रीजगन्नाथविरचिता कण्ठालहरी सम्पूर्णा ।

विषयः । स्तुतियानेन भगवतः श्रीकृष्णस्य रूपवर्णनादिकम् ।

No. 3278. दानकेलिव्याख्या । Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 38. Lines, 13 on a page. Extent, 1,698 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Jagadánanda Gośámí. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Dánakeli-vyákhyá. A gloss on Rúpa Gosvámí's play entitled Dánakeli-kaumudí. By Jíva Gosvámí.

Beginning. दानकेलिकली लुप्तधर्ममर्यादयोर्भजे ।

राधामाधवयोः कामलोभदम्भमदान्तं ॥

अथ सोऽयं रसिकसुकुटमणिः अभिनैतविदग्धमाधवादिनाटकार्थरत्नो यलोरीकृतराधामाध-
वलीलाविलासाविरामरामणीयकपीथूपरिवेषणत्रयः परमभागवतान् अनुरागिणः प्रियसुहृदोऽनु-
रञ्जयन्नखिलकविमण्डलाखण्डलः श्रीरूपनामा अन्ततरङ्गिणीमिव दानकेलिकौमुदीं नाम भाषिकां
निर्मिमाणः प्रारब्धनान्दीमुपस्योक्तयन् मङ्गलमाचरति । अन्तः स्मेरतयेति । माधवेन पथि पुरोऽग्रत
एव रुदाया राधाया दृष्टिर्वो युष्माकं त्रियं प्रेमसम्पत्तिं क्रियात् कुरोतु ॥ इत्यादि ।

End.

तस्य प्रियसुहृदः श्रीराधाकुण्डवासिनः श्रीरघुनाथदासस्य इत्यर्थः ॥

दानकेलिकलेरन्ते राधामाधयोर्युगं ।

कामलोभमदाक्रान्तमेकाकारमहं भजे ॥

Colophon. इति श्रीदानकेलिव्याख्या समाप्ता ।

गोविन्दस्य कृपां वन्दे यस्योद्गमनमाचतः ।

लीलास्फूर्तिः सदा भूयात् रूपेण सच्च मोदते ॥

प्रथिता सुमनःसुखदा यस्य निदेशेन भाषिकाखगियं ।

तस्य मम प्रियसुहृदः कुण्डतटीं चणमलङ्कुरतां ॥

गते मनुगते शके चन्द्रखरसमन्विते ॥

नन्दीश्वरे निवसता भाषिकेयं विनिर्मिता ॥

अतः परं भाषिकालक्षणं वर्त्तते ॥

विषयः । रूपगोस्वामिकृतदानकेलिकौमुदीनामकभाषिकाया व्याख्यानम् ।

No. 3279. भावविलासः । Substance, country-made paper, 15 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 8 on a page. Extent, 297 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Zilla Murshidábád, with a Brahmachári, Jaṅgipura at the Akhḍá. Appearance, new. Verse. Correct.

Bháva-vilása. An eulogium on Bhava Siṅha, king of Jayapura. By Rudra Kavi, son of Vidyávilása.

Beginning. यः फल्गुकृतफाल्गुनो रणभुवि प्रौढप्रतापानल-

ज्वालाभिः प्रतिपक्षपक्षविपिनश्रेणीर्द्वादह क्षणात् ।

योऽभृङ्गसुरभूरुहोऽत्र भगवद्दासो निवासः त्रिधां

तस्मादाविरभृत् प्रभूतमहिमा श्रीमानसिंहो ह्यपः ॥

सङ्ग्रामोद्दामधामप्रतिभट्टतनाकण्डरत्नोपरत्ता

येनाकीर्यं स्वसेनास्रतुरुदधिजलैः चालिता खड्गधारा ।

गाढं शस्त्राभिघातादरिमदकरिणां दानमाच्छिद्य सद्यो

हृस्ते न्यस्रच्च येन क्षपितरिपुकुले दक्षिणे दक्षिणेन ॥

श्रीमाञ्ज्जीमानसिंहचित्पतिजलधेरुद्गतो भावसिंहः

पूर्णः पीयूषभानुर्विलसति किरणध्वस्तदैन्यान्धकारः ।

स्फारस्फारासुधाराचलसुरतटिनीचंसद्धारानुकाराः

कीर्त्तिच्योत्सवाः पिवन्ति प्रतिदिशमनिशं यस्य विद्वच्चकोराः ॥ इत्यादि ।

End.

सद्गुणानां समुद्रेण रुद्रेण ग्रथिता गुणैः ।

कण्डस्या श्लोकमालेयं केषां न कुरुते त्रियम् ॥

विद्याविलासपुत्रस्य न्यायवाचस्यतेरियम् ।

काव्यालापविदग्धानां सुदं निर्मातु निर्मितः ॥

Colophon. इति विद्याविलाससूनुन्यायवाचस्यतिश्रीरुद्रकविकृतो भावविलासः समाप्तः ॥

विषयः । जयपुराधीशस्य भावसिंहस्य यशोवर्णनमुखेन प्रासाविकश्लोककीर्त्तनम् ।

No. 3280. अन्योक्तिमुक्तालता । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 264 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Zilla Murshidábád, Jaṅgipura, Brahmachári at the Akhḍá at that place. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Anyokti-muktálatá. A collection of double intendres in verse. By Sámmbhu, who styles himself a Mahákavi.

Beginning. मानं सुहृद्विपक्षमरवन्वकारपारङ्गमा

मा भूवन् कलकण्ठकण्ठकुहरे कुण्डकमास्त्रे गिरः ।

प्राप्तः पञ्चशरप्रपञ्चशरणं यदुभयभङ्गीगुण-

र्वन्मूकप्रियवान्भवो धवलितश्यामाधवो माधवः ॥

हेलाक्रान्तरिन्ति कुन्तलबधूवेषीहरिन्ति स्फुटं

भिन्दन्नेष तमांसि लोचनसुधाव + लमीवल्लभः ।

पशोन्नच्छति हारिकीरतण्डीहारानुकारैः करै-

रोङ्कारं कुरुकैरवाकरनिजोन्मेषेयु योग्यः क्षणः ॥

सत्यं सन्ति कियन्ति सन्ति न सखे रत्नानि रत्नाकरे

सञ्जातस्तु स वस्तुतः स्तुतिकथापावं परं कौस्तुभः ।

यो जातः स्मरकेलिलोलकमलासोज्जासदोःकन्दली-

लीलालिङ्गनभाजनं भगवतो वचःस्थले शार्ङ्गिणः ॥ इत्यादि ।

End.

या लक्ष्मीः स्मरकाःस्मृके स्फुरति च बाले प्रबाले रुचि-

र्यो नीलाम्बुषट्छन्दे षडुमसत्प्रेङ्गेलिते विधमः ।

या कान्तिः कनकाम्बुजेऽपि सकलं द्रष्टुं तदेकत्र चे-

हेतः कन्दलिताद्भुतं तव सखे पश्याननं सुधुवः ॥

Colophon. इति महाकविश्रीशम्भुठतान्योक्तिमुक्तालता समाप्ता ।

विषयः । अन्यार्थप्रतिपादकप्रासाविकस्योक्तकथनम् ।

No. 3281. आर्द्धदिनकृत्यटीका । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 79. Lines, 9 on a page. Extent, 1,854 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañchāyatapausāla. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Śraddhadina Kṛitya Tīkā. A gloss on a Jain work entitled Śraddhadina Kṛitya. It treats of the duties enjoined on Jain laymen, on Śraddhadays. Anonymous.

Beginning. श्रीवीरं नत्वा आदानां दिनकृत्यं वक्ष्ये इत्युक्तिश्लेषः । नमस्कारश्चतुर्धा द्रव्य-
नामभावतः । (?) पालकादीनां भावतो न द्रव्यतः । उत्तरं सुराणां । न द्रव्यतो न भावतः कपि-
लादीनां । द्रव्यतो भावतश्च सम्यग्दृष्टेरुपपद्युक्तस्य सुशब्दवचनस्य सुप्रणिहितपात्रमार्जनादीनकुर्वतः ।
तत्र विघ्नघातीपशान्तये एकान्तिकायभिचारिभावमङ्गलरूपेण तुर्य्यनमस्कारेण प्रणमति । इत्यादि ।

End. इत्येतत् कथयथा स्वपुण्येन परोपकारं चिकीर्षुराह काण्डेन इति ।
निगदसिद्धं सर्वोपसङ्गिचौर्षुराह अथाप्येति ।

Colophon. इति श्राद्धदिनकृत्यटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । जैनश्राद्धकृत्यप्रकरणस्य व्याख्यानम् । जैनगृहस्थानां श्राद्धसंज्ञेति ज्ञेयम् । तथा
तेषां श्रावकत्वमपि विद्वज्जनेषु प्रसिद्धम् ।

No. 3282. तत्त्वदीपिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 80. Lines, 23 on a page. Extent, 643 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyata-pausála. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Tattvadípiká. A gloss on a treatise called Dváttriñśika which treats of the element of Jain religion. Anonymous.

Beginning. ऐन्द्रवृन्दवनितां (?) ह्रियामलं यामलं जिनपतिं समाश्रितां ।

योगिनोऽपि विनमन्ति भारती परती मम ददातु सा सदा ॥ (?) ॥

श्रेयोभूतानेकशस्त्रार्थसङ्गं मनसि कृत्वा द्वात्रिंशिकाप्रकरणमारभमाणो ग्रन्थकारो दानधर्मप्रा-
धान्येन परममङ्गलरूपत्वादादौ तद्द्वात्रिंशिकामाह । + + + अनुकम्पासमन्वितमनुकम्पापूर्वकं
दानं । इत्यादि ।

End. अनेकान्तप्रणयितया जगदुद्दिधीर्षावतां सिताम्बरसाधूनां परमानन्द + +
यामहोदयमीमांसया वयं परमेणोत्कृष्टेन आनन्देन पीनाः पुष्टाः स्मः । शिष्टा द्वात्रिंशिकासज्जन-
गुणवर्षनमयी ग्रन्थचिन्ता । + + मङ्गलरूपा स्यष्टा ॥

प्रतापार्के येषां स्फुरति विचिताकम्बरमनः-

सरोजप्रोह्लासे भवति कुसुतध्वान्तविलयः ।

विरेजुः स्वरौन्द्रास इह जयिनो क्षीरविजया

दद्यावल्लीटडौ जलदधारायितगिरः ॥

— — — — — |
यशोविजयनाम्ना तच्चरणाम्भोजसेविना ।

द्वात्रिंशिकानां विटतिश्चक्रे तत्त्वार्थदीपिका ॥

— — — — — |
अधीत्य सुगुरोरेणां सुदृढं भावयन्ति ये ।

ते लभन्ते श्रुतार्थज्ञाः परमानन्दसम्पदं ॥

Colophon. इति भद्रम् ।

विषयः । जैनद्वाविंशिकाप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 3283. उपदेशमालाविवरणम् । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 24. Lines, 12 on a page. Extent, 972 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit. Few Half Mágadhí.

Upadeśamálá-vivarāṇa. A commentary on the Upadeśamálá, a collection of tales illustrating Jain principles of morality and religion. By Dharmadása Gaṇi. The Manuscript is incomplete : the text has been noticed under No. 2687, Vol. VIII, p. 142.

Beginning. श्रेयस्करं कामितदानदत्तं प्रबन्ध्य वीरं जितकर्मलक्षं ।

पदार्यमानस्फुटदर्शनेनोपदेशमालां विवृणोमि किञ्चित् ॥

यद्यप्यनेकाः किञ्च सन्ति टोकास्तथाप्यनिन्द्याः क्रियते मयेषां ।

सति प्रकाशेऽपि विधोर्जागत्यां न युज्यते किं भवने प्रदीपः ॥

श्रीधर्मदासेन किलात्मस्त्रनोः प्रबोधनाथं विदधे सुबोधः ।

ग्रन्थो बह्वनामुपकारकारी भयात्मनां भावितस्त्वभावः ॥

पूर्वं तदज्ञातस्य रणसिंहस्य कथ्यते ।

चरितं चारुचरितं कर्मलयविधानकं ॥

अत्र रणसिंहोदाहरणं लिख्यते । जम्बूद्वीपे भरते सख्यं विजयपुरं पुरमस्ति । तत्र विजयसेनो
हृदयः । तद्गुह्ये अजयविजयानाम्बौ द्वे राज्ञौ । इत्यादि ।

End. इत्यमनुक्रमेण पठ्यमाना पाठ्यमानेयमद्य यावद्विजयते । इदमुपदेशमालाप्रक-
रणं स्वपुत्रप्रतिबोधार्थमित्यं विचारितं श्रीधर्ममणिना । — — — — — अमुना तु,
नमिउष जिष्वरिंदेत्यादिसूत्रार्थः प्रस्तुयते ।

Colophon. इत्युपदेशमालायां प्रथमतो रणसिंहवृत्तस्य मूलसम्बन्धः ॥

विषयः । स्रुतजैनोपदेशमालाप्रकरणस्य व्याख्यानम् । अत्र तावत् टोकाया उपोद्घातमात्रं
वर्त्तते ।

No. 3284. उपदेशमालावचूरिः । Substance, country-made paper, 13
× 6 inches. Folia, 18. Lines, 17 on a page. Extent, 1,430 ślokas. Character,
Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála,
Appearance, decayed. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Upadeśamálá-avachúri. An abridgement of the lessons taught in the Upadeśamálá. By Siddha Sádhu.

Beginning. अहं । जगचूडामणि । ऋषभो जगचूडामणिभूतोऽधुना मुक्तिपदस्यायितया जगत उपरिवर्त्तीत्यर्थः । वीरः पुनः आसन्नतया त्रिलोकश्रीतिलकः । तथा अन्नयोर्मध्ये एक ऋषभो लोकादित्यः । युगादौ प्रभात इव निखिलव्यवहारकारणत्वापादकः । पुनर्वीरश्चक्षुस्त्रिभुवनस्येदानौनानजन्तुचक्षुर्भूतागमार्थभापकत्वात् । अधुनैतदुद्देशेनैवं तपःकर्मापदेशमाह । संवच्छरगाह्वा । नवरं जदच्छर उपमाणेणं ति । तपःकर्माणि यत्नं कुर्यात् । इत्यादि ।

End. दातव्या पुनरियं बह्युतेभ्यो विवेकिभ्यः । इह स्वप्नेषु पाठानां बाहुविध्याद्यपर्यालोचयतां सम्यगर्थप्रदः प्रतिभातः । स एवास्माभिः पाठो विद्वतः । कृतिरियं सिद्धिर्चरणरेणोः सिद्धसाधोरिति ॥

Colophon. इति श्रीउपदेशमालावचूरिः ।

विषयः । जैनोपदेशमालासन्दर्भस्य संचेपेण व्याख्यानम् ।

No 3285. उपदेशरत्नकोशः, वा उपदेशरत्नमाला । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 39 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Correct.

Upadeśa Ratnakośa. Verses briefly inculcating humanity, mercy to created beings, and other Jain virtues. By Padma Jineśvara Sūri.

Beginning. उवएसरयणकौस नासिय नीसेससयलदोगव्व ।

उवएसरयणमाल नुत्थ नमिउन वीरजिणं ॥

जीवदयाइ रमज्जइ ईदियवग्गो दमिज्जइ सयावि ।

सव्वचे वचविज्जइ धम्मस्समिणमेव ॥

भीलनउ खड्दिज्जइ नवसिज्जइ समं कुशीलेदिं ।

गुरुवयणं नखलिज्जइ जइनज्जइ धम्मपरमत्थो ॥ इत्यादि ।

End.

इय पउमजिणेसरस्वरिवयण जिणवयणगुंफरमणीअं ।

वरुउ जणोकं च गयं विउलं उवएसमालमिणं ॥

Colophon. इति उपदेशरत्नमाला समाप्ता ।

विषयः । संचेपेण जीवदयादिरूपधर्मानुष्ठानस्य कर्तव्यताकथनम् ।

No. 3286. पुष्यमालाप्रकरणम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 25. Lines, 11 on a page. Extent, 584 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1541. Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Correct. Half Mágadhí.

Pushpamála-prakarana. On the religious principles taught by Varddhamána Jina. Anonymous.

Beginning. सिद्धमकम्ममविग्गहमकलं कमसंखमक्खयं धीरं ।

प्रणमामि सुगद + + ल परमत्यपयासणं वीरं ॥

जिणवयणकानना उच्चिण्णि उणसुवन्नममरिसगुणहं ।

वरसमालामेअं रणमि वरकुसुममालं व ॥

रयणायरपव्भट्टं रयणं व सुदुल्लहं मणुअजमं ।

तत्यवि रोरस्स निहिव्व दुल्लहोहोइ जिणधम्मो ॥ इत्यादि ।

End.

जाव जिणसासणमिणं जावय धम्मो जयंसि विपफुरइ ।

तावरडिज्जउ एसा भवेहिं सया मुच्चत्वीहिं ॥

Colophon. इति श्रीपुष्यमालाप्रकरणं समाप्तं । संवत् । १५४१ ।

विषयः । मानप्यजन्मलाभेऽपि तव जैनधर्मस्य दुर्लभत्वकीर्तनम् । जैनधर्मस्य अहिंसा-मूलत्वानिरूपणम् । अत एव सर्वत्र जीवेषु दयादानाभयदानादीनां परमधर्मजनकत्वकीर्तनम् । गुरुपसदनादीनामावश्यकत्वकथनं । संचेषेण वर्द्धमानजिनोक्तधर्मदेशनासारकथनं । अत्र वर्द्धमानजिनेन्द्रोक्तधर्मोपदेशरूपाणां पुष्याणां गुम्फनात् पुष्यमाखेति प्रकरणस्याभिधानमन्वर्थमिति ज्ञेयम् ।

No. 3287. धर्मशर्माभ्युदयः । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 99. Lines, 6 on a page. Extent, 1,700 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Ghaṭṭu Bábu. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Dharmaśarmábhhyudaya. An epic poem in 21 cantos on the birth of Dharma S'armá *alias* Jina. By Harichandra.

Beginning. श्रीनाभिस्त्रुनोच्चिरमङ्घ्रियुग्मनखेन्दवः कौसुदमेधयन् ।

यत्रानमन्नाकिनरेन्द्रचक्रचूडाग्मगर्भप्रतिविम्बमेणः ॥

चन्द्रभ्रमं नौमि यदीयभासा नूनं जिता चान्द्रमसी प्रभा सा ।

नोचेत् कथं तर्हि तदङ्घ्रिलग्नं नखच्छलादिन्दुकुटुम्बमासीत् ॥

दुरत्तरचोदधियेव धात्रां मुहुर्मुहुर्दृष्टललाटपट्टाः ।

यं स्वर्गिणोऽनल्पगुणं प्रणेसुस्तनोतु नः शर्म स धर्मनाथः ॥ इत्यादि ।

End.

अभजदथविचित्रैर्वाकप्रसूने।पचारैः

प्रभुरिद्ध हरिचन्द्राराधितो मोक्षलक्ष्मीम् ।

तदनु तदनुयायी प्राप्तपर्यन्तपूजो-

पचितसुहृतराशिः खं पदं नाकिलोकः ॥

Colophon. इति महाकविश्रीहरिचन्द्रविरचिते धर्मशर्माभ्युदये महाकाव्ये एकविंशः सर्गः ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः । (अतः परं कवेरस्य प्रशस्तिरेका वर्तन्ते । सा च नितरां प्रलुप्तोत्तरतया नाधिगन्तुं शक्यते ।)

विषयः । प्रथमे सर्गे,—सज्जनस्तुतिदुर्जननिन्दाकीर्तनं । जम्बूद्वीपवर्णनं । कनकाद्रिवर्णनं । भारतवर्षवर्णनं । आर्यावर्णवर्णनं । उत्तरकोशलाख्यदेशवर्णनं । तत्र रत्नपुरनगरवर्णनं ।

द्वितीये सर्गे,—रत्नपुरपुरन्दरस्य सूर्यवंशीयनरपतेः महासेनस्य वर्णनं । तन्महिष्याः सुव्रताया रूपद्रिवर्णनं । नृपतेः पुत्रप्राप्तिचिन्तनवर्णनं । अथ प्राचेतसाख्यस्य दिव्यमुनेरुद्यानपालकमुखादागमनसवणवृत्तान्तवर्णनं ।

तृतीये सर्गे,—परिकरसमेतस्य राज्ञो मुनिदर्शनार्थं गमनवर्णनं । वनवर्णनं । उद्यानप्राप्तिवर्णनं । मुनिवर्णनं । मुनिमहोपालयोः समागमवर्णनं । मुनिसमीपे राज्ञः पुत्रप्राप्तिचिन्तावर्णनं । भाविनः पुत्रस्य पूर्वजन्मविषये मुनिं प्रति राज्ञः प्रश्नादिवर्णनञ्च ।

चतुर्थे सर्गे,—धर्मनाथस्य पूर्वजन्मवृत्तान्तवर्णनमुखेन धातकीखण्डनामकद्वीपे वत्याख्यदेशवर्णनं । तत्र सुशीमाख्यनगरीवर्णनं । तदधिपतेः दशरथनृपस्य वर्णनं । तस्य वैराग्योदयवर्णनं । नृपं प्रति मन्त्रिणस्यार्व्याकमतानुकूल उपदेशः । राजकृतं तत्खण्डनञ्च । नृपतेर्वनगमनवृत्तान्तवर्णनं । तस्य तपस्यावर्णनं । स एव महासेनस्य नृपतेः पुत्रलेनावतरिष्यतीतिकथनञ्च ।

पञ्चमे सर्गे,—महासेननृपतेः सभायां सार्द्धं लक्ष्म्या कासाद्विद्व्याङ्गनानामागमनवृत्तान्तवर्णनं । दिव्याङ्गनाकृतराजमहिषीसेवनवर्णनं । राजपत्न्याः स्वप्नदर्शनवृत्तान्तवर्णनं । महिष्या गर्भलक्षणादिवर्णनं ।

षष्ठे सर्गे,—माघशुक्लत्रयोदश्यां पुष्यनक्षत्रे धर्मनाथस्य जन्माभूदिति वर्णनं । इन्द्रादिकृतस्य महासेनकृतस्य च तज्जन्मोत्सवस्य वर्णनं ।

सप्तमे सर्गे,—सूक्तिकागृहस्थिताया महिष्या अङ्गे मायाकल्पितमेकं शिशुं निधाय धर्मनाथमपहृत्य शची शक्राय समर्पयामास । शक्रोऽपि तस्मादाय सुरगजमाश्नु देवसेनासमेतो व्योमवर्तना सुमेरुपर्वतं जगामेतिवर्णनं । सुमेरुवर्णनं । तत्र देवसेनासन्निवेशवर्णनं । गजाश्चादिवर्णनञ्च ।

अष्टमे सर्गे,—सुमेरौ मणिशिंहासने धर्मनाथस्य उपवेशनवर्णनं । धर्मनाथस्य अभिषेकवर्णन-

मुखेन चौरसमुद्रवर्णनं । इन्द्रादिकृततत्सुतिवर्णनं । धर्मनाथस्य पुनः मातुरङ्गे अधिष्ठानवर्ण-
नञ्च ।

नवमे सर्गे,—धर्मनाथस्य बाल्यवर्णनं । धौवनवर्णनं । धौवराज्यप्राप्तिवर्णनञ्च । विदर्भाधिना-
थेन प्रतापराजेन स्वदुहितुः स्वयंवरे धर्मनाथानयनार्थं प्रेषितस्य दूतस्य आगमनवर्णनं । धर्मना
थस्य विदर्भगमनवर्णनं । पथि प्राप्ताया गङ्गाया वर्णनञ्च ।

दशमे, एकादशे- द्वादशे, त्रयोदशे च सर्गे,—विन्ध्यगिरिवर्णनं । षड्रतुवर्णनं । पुष्यावचय-
वर्णनं । नर्मदायां जलक्रीडावर्णनं ।

चतुर्दशे सर्गे,—सन्ध्यावर्णनं । अन्धकारवर्णनं । चन्द्रोदयवर्णनं । नायिकानां प्रसाधनवर्णनं ।
दूतीसंप्रेषणादिवर्णनञ्च ।

पञ्चदशे सर्गे,—पानगोष्ठीवर्णनं । रात्रिक्रीडावर्णनञ्च ।

षोडशे सर्गे,—प्रभातवर्णनं । विदर्भदेशप्राप्तिवर्णनं । विदर्भदेशवर्णनं ।

सप्तदशे सर्गे,—स्वयंवरवर्णनमुखेन राजकन्यया धर्मनाथो वृत इति वर्णनं । धर्मनाथस्य कुण्डि-
नपुरप्रवेशवर्णनं । नगरनारीविभ्रमवर्णनं । विवाहवर्णनं । बध्ना सच्च धर्मनाथस्य स्वपुरप्राप्तिव-
र्णनञ्च ।

अष्टादशे सर्गे,—रत्नपुरे महोत्सववर्णनञ्च । धर्मनाथपितुर्महासेनस्य वैराग्यवर्णनं । धर्मनाथं
प्रति तत्कृतस्य नीत्युपदेशस्य वर्णनं । तस्य राज्याभिषेकवर्णनं । महासेनस्य वनगमनवर्णनं ।

जनविंशे सर्गे,—अनेकमहौपतिभिः सच्च सुपेणस्य चित्रयुद्धवर्णनं ।

विंशे सर्गे,—पञ्चलनवर्षपर्यन्तं सम्यक् प्राजापालनं विधाय उल्कापातदर्शनेन धर्मनाथस्य
वैराग्यप्राप्तिवर्णनं । विरक्तस्य तस्य तपस्यावर्णनं । ज्ञानप्राप्तादिवर्णनञ्च ।

एकविंशे सर्गे,—दिव्यसभामधिष्ठितस्य धर्मनाथस्य संचेपेण जिनसिद्धान्तवर्णनं । ग्रन्थकर्तुः
प्रशस्तिकीर्तनञ्च ।

No. 3288. कर्पूरमञ्जरीप्रकाशः । Substance, country-made paper, 14 × 5
inches. Folia, 58. Lines, 6 on a page. Extent, 952 ślokas. Character,
Nágara. Date, ? Place of deposit, Váhádurapura, Zillá Murshidábád,
Sítánátha Bhaṭṭáchárya. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Karpúramañjarí-prakáśa. A commentary by Rájasekhara on
a Prákrit poem called Karpúramañjarí. By Vásudeva, son of Prabhákara
Bhaṭṭa.

Beginning. दशास्योद्यदास्यच्छिदं जानकीशं

कुलीपास्यमानस्य साष्टाङ्गपातं ।

गणेशञ्च गण्डोल्लसद्गुह्यसङ्गं

द्वरोच्चाङ्गसङ्गांश्च गङ्गातरङ्गान् ॥

तातं प्रभाकरं नत्वा मातरं गोमतीमपि ।

कर्पूरमञ्जरौटीका वासुदेवेन तन्यते ॥

कर्पूरमञ्जर्याख्यसाटकारश्चे स्तूत्रधार आशीरूपां नान्दीं पठति भद्रमिति ।

अत्र च व्यासादय इत्यादौ सरस्वत्या इत्येतत्प्रष्टतिषष्ठान्त्वोपक्रमभङ्गाभासेऽपि भवत्वित्यादि-
प्रधानक्रियापदानां लोडन्तत्वप्रक्रमः शङ्कः । तेन रीतिर्नाम शब्दगुणः । इत्यादि ।

End.

आकाश इति ।

किं ब्रवीष्येवमित्यादि विना पात्रं ब्रवीति यत् ।

शुल्ववानुक्तमपि चेत्तत् स्या दाकाशभाषितं ॥

इति भारतः ।

Colophon. इति श्रीमद्विद्वद्गुन्दवन्दितारविन्दसुन्दरपदद्वन्द्वकुन्दप्रतिमयशःप्रकरप्रखरक-
टोरकिरणकरप्रभप्रतिभप्रभाकारभट्टात्मजवासुदेवविरचिते कर्पूरमञ्जरौप्रकाशे चतुर्थं जवनिकान्तरं
समाप्तं ।

विषयः । राजशेखरकृतप्राकृतभाषामयकर्पूरमञ्जर्यभिधानसट्टकस्य व्याख्यानम् ।

No. 3289. सञ्जीवनी । Substance, country-made paper, 14 × 5½ inches. Folia, 140. Lines, 8 on a page. Extent, 4,030 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mírapura, Zillá Mursidábád, Yáda-
vachandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Sanjibaní. A commentary on the Kumárasambhava of Kálidása. From canto 8 to 17. By Sítáráma, son of Lakshmaṇa Bhaṭṭa and Satí. This is a continuation of the work of the commentary of Mallinátha.

Beginning. शिरसा शकलं शशाङ्कमूर्त्तेर्भसितं विश्रुतमङ्गकेन भूरि ।

गरलञ्च गलेन चिन्तयामो ह्वरमर्द्धाङ्गहराद्रिराजकन्यां ।

टीकासप्रसू मङ्गिनाथकतिना सञ्जीवनीसंज्ञिका

या सर्गेषु कुमारसम्भवमच्चाकाव्यस्य चक्रे पुरा ।

सैवैतर्ह्यवशिष्टदिकप्रमिततत्सर्गेषु विद्वन्मुदे

सौतारामकवीश्वरेण हि यथाप्रज्ञं समापूर्यत ॥

नवपरिणीतगिरिजारहःकेलिमपि विवर्णयिषुस्तत्र भवान् कालिदासः अष्टमं सर्गमारभते ।
पाणिपौडनविधेरिति । पाणिपौडनं नाम षोडशविधेषु संस्कारेषु कश्चित् संस्कारविशेषः । पौड-
यति यस्मिन्निति पौडनं । इत्यादि ।

End.

मालिनीटचं । लच्छणन्तं ।

यं प्रास्तृत सुतं पुरा च जननी नाम्ना सुहृद्विरिति सा

ख्यातो यस्य बुधेन्द्रमस्तकमणिः श्रीलक्ष्मणाख्यः पिता ।

यद्बुध्नादद्वितीयं जगद्विजयते विद्वत्तया मण्डितं

तेनासौ रचिता कुमारविद्वतिः सञ्जीवनी जीवदा ॥

संवत्सरेऽङ्गाद्रिपुवाणतुल्ये नभस्पमासे बङ्गले दले च ।

तिथावनङ्गस्य सजीववारे टीका कुमारस्य समापदेषा(?) ॥

— — — — —

Colophon. इति श्रीपर्वणीकरोपनामकश्रीलक्ष्मणभट्टात्मजसतीर्गभसम्भवश्रीसीतारामक-
विवरचितया सञ्जीवनीसमाख्या या ख्याता समेतः श्रीकालिदासकृतौ कुमारसम्भवे महाकाव्ये
तारकासुरवधो नाम सप्तदशः सर्गः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । कालिदासकृतकुमारसम्भवस्य अष्टमसर्गादारभ्य सप्तदशसर्गं यावत् मल्लिनाथरी-
त्यनुसारेण व्याख्यानम् ।

No. 3290. तत्त्वबोधविधायिनी, वा सम्मत्तिटीका । Substance, country-
made paper, 13 × 5½ inches. Folia, 910. Lines, 11—13 on a page. Extent,
14,332 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara,
Pañchāyatapausāla. Appearance old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Tatvabodhavidhāyīnī. On Jain Philosophy, in describing
which the author's great object is to refute the doctrines of the several
systems of the Hindu Philosophy. By Abhayadeva Sūri.

Beginning. (आदितः सप्रतिपत्राणि न विद्यन्ते । — — — नचागमः विधिः
कश्चिन्नित्यः सर्वज्ञबाधकः । न च मन्त्रार्थवादानां तात्पर्यमवकल्पते ॥ नचागमेन सर्वज्ञस्तदीयेना-
न्यसंययात् । नरान्तरप्रणीतस्य प्रामाण्यं गम्यते कथमित्यादितो येन देशकालेत्यादिप्रयोगेणासिद्धो
हेतुः । स व्यवहारनिषेधश्चानुपलक्ष्यभावनिमित्तो निरोधोऽनेनान्यत्र प्रवर्तित इत्यत्रापि तन्निमित्त-
सद्भावात् प्रवर्त्तयितुं युक्तः । इत्यादि ।

End. एवंविधगुणाध्यासितस्य जैनवचनस्य सामायकादिविन्दुसागरपर्यन्तकृष्णा-
श्लोकेः कान्याणमस्त्विति प्रतिकरणसमाप्तावन्यमङ्गलसम्पादनार्थं विशिष्टां स्तुतिमाहेति ।

Colophon. इति तत्त्वबोधविधायिन्यां सम्मतिटीकायां तृतीयं काण्डं समाप्तम् ॥

इति कतिपयसूत्रव्याख्या यन्मयाप्तं

कुशलमतुलमस्मात् सम्मतिर्भव्यसाधैः ।

भवभयमभिभूय प्राप्यतां ज्ञानगर्भं

विमलमभयदेवस्थानमानन्दसारम् ॥

पुष्यद्वाग्दानवादिद्विरदधनघटाकुण्डघीकुम्भपीठ-

प्रध्वंसोद्भूतमुक्ताफलविशदयशोराशिभिर्घस्य तूर्णम् ।

गन्तुं दिग्दन्तिदन्तच्छलनिहितपदं योमपर्थ्यन्तभागान्

स्वल्पत्रस्त्राण्डभाण्डोदरनिविडितरो + + ति संप्रतस्थे ॥

प्रद्युम्नसूरिशिष्येण तत्त्वबोधविधायिणी ।

तस्यैषामभयदेवेन सम्मतेर्विदितिः कृता ॥

विषयः । न्यायवैशेषिकसंख्यपातञ्जलमीमांसावेदान्तचार्व्याकबौद्धादिमतनिरसणपुरःसरं सम्मतिस्त्रुतव्याख्यानम् ॥

No. 3291. आर्याशतकम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 125 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Ghaṭṭu Bábu. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Āryá-śataka. A hymn in praise of Kámákhyá, a form of Dúrgá. By Múkakavi Sárvaabhauma.

Beginning. कारणपरचिद्रुपा काञ्चीपुरसीन्नि कामपीठगता ।

काचन विहरति कश्या काश्मीरस्वककोसलाङ्गलता ॥

काञ्चनकाञ्चीतिलकं करद्वतकोदण्डवाणद्वणिपाशम् ।

कठिनस्तनभरनघं कैवल्यानन्दकन्दमवलम्बे ॥

चिन्तितफलपरिपोषणचिन्तामणिरिव काञ्चिनिलया मे ।

चिरतरसुचरितसुलभा चिचं शिशिरयतु चित्तुधाधारा ॥ इत्यादि ।

End. जय जय जगदम्ब शिवे जय जय कामाक्षि जय जयद्रिसुते ।

जय जय मद्देशदयिते जय जय चिद्गगनकौमुदीधारे ॥

आर्याशतकं भक्त्या पठतामार्या कटाक्षेण ।

निःसरति वदनकमलाद्वाणी पीयूषधोरणी दिव्या ॥

Colophon. इति श्रीमूककविसर्वभौमकृतौ आर्याशतकं समाप्तम् ॥

विषयः । काञ्चीपुराधिष्ठात्राः कामाख्याः स्तुतिव्याजेन तद्रूपमाद्यात्म्यादिवर्णनम् ।

No 3292. द्रव्यसङ्ग्रहसूत्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 5. Lines, 8 on a page. Extent, 40 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Panchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Arddha-Māgadhī.

Dravya-saṅgraha-sūtra. A treatise on Jaina Metaphysics and salvation. By Nemichandra Siddhāntadeva, who lived after the time of Bhoj Deva of Dhar.

Beginning. जीवमजीवं द्रव्यं जिणवरवसभेण जेष निदिष्टं ।

देविं देविं द्रवद वंदे तं सव्वदा सिरसा ॥

जीवो उव जगमज्ज अमुत्ति कत्ता स देहपरिमाणो ।

मुत्ता संसारत्थो सिद्धो सो विस्मसोद्वगइ ॥ इत्यादि ।

End. द्रव्यसंग्रहमिणं मुणिनाहा दोससंसय + दा सुदपुष्ठा ।

सोधयंतु तणुमुल्लधरोणं णोमि चंदमुणिणा भणियं जं ॥

Colophon. इति द्रव्यसङ्ग्रहसूत्रं समाप्तम् ।

विषयः । जीवाजीवादिपञ्चिधद्रव्यनिरूपणं । अत्र जीवस्य लक्षणादिविवेचणमुखेन चार्वाक-
बौद्धतार्किकादिमतखण्डनं । तत्र परमार्थतः लोकप्रमितासंख्येयदेशभावोऽपि व्यवहारेण जीवस्य
देहपरिमितत्वकथनं । पञ्चविधास्तिकायनिरूपणं । अथ यथा अनन्तज्ञानदर्शनसुखवैर्यगुणचतुष्टयं
सर्वजीवसाधारणम्, एवं रूपरसगन्धस्पर्शगुणचतुष्टयं सर्वपुद्गलसाधारणमिति निरूपणं । पुद्गलादि-
स्वरूपकथनं । आकाशादीनां लक्षणादिकथनं । आश्रयबन्धपुण्यपापादिनिरूपणं । क्षयोपशमादि-
निरूपणं । संवरादिनिरूपणं । प्रसङ्गादुन्नद्धचर्यनिरूपणं । अथ लोकसंस्थानादिकथनं । तत्र ज्यो-
तिर्लोकानादिपरिभाषादिकथनञ्च । अथ संसारे पतनं जीवमुद्गत्य देवेन्द्रादिवन्द्ये निरन्तरानन्तसुखा-
दिगुणलक्षणे मोक्षपदे धरतीति धर्मलक्षणप्रतिपादनं । क्षुत्पिपासादिरूपद्वाविंशतिविधपरीसह-
निरूपणं । सामायिकादिचरित्रपञ्चकनिरूपणं । अथ मोक्षनिरूपणं । तत्र ध्यानधेयध्याद्यध्यानफ-
लादिनिरूपणं । सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रनिरूपणं । मूढवयनिरूपणं । सदाष्टकनिरूपणं । अथ
शुक्लध्यानादिसंस्कारकथनं । सर्वोच्चसिद्धिसंस्कारकथनञ्च ।

No. 3293. द्रव्यसङ्ग्रहवृत्तिः, वा ब्रह्मदेववृत्तिः । Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 84. Lines, 13 on a page. Extent, 2,639 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Panchāyata-pausāla. Appearance, old. Prose. Slightly correct. Sanskrit.

Dravya-saṅgraha-vṛitti ALIAS **Brahmadeva-vṛitti**. A gloss on the next preceding work. By Brahmadeva.

Beginning. प्रनम्य परमात्मानं सिद्धं चैलोक्यवन्दितं ।

स्वाभाविकचिदानन्दस्वरूपं निर्मल्लाभ्यथं ॥

शुद्धजीवादितत्त्वानां देशकञ्च जिनेश्वरं ।

द्रव्यसङ्गच्छस्त्रवाणां वृत्तिं वक्ष्ये समासतः ॥

अथ मालवदेशे धारानामनगराधिपतिभोजदेवावधानके कलिकालचक्रवर्तिसम्बन्धिनः श्रीपाल-
महामण्डलेश्वरस्य सम्बन्धिन्याश्रमनामनगरे श्रीसुनिमुन्नतचैत्यालये शुद्धात्मद्रव्यसंविन्निसमुत्पन्नसुखाब्द-
तरसास्त्रादविपरीतनारकादिदुःखभयभीतस्य परमात्मतत्त्वभावनोत्पन्नसुख + + रसपिपासितस्य
भेदाभेदरत्नत्रयभावनाप्रियस्य — — — — — सीमाभिधानराजयेष्टिनो निमित्तं
श्रीनेमिचन्द्रसिद्धान्तदेवैः — — — — — विरचितदृष्टद्वयसङ्गच्छग्रन्थस्य—इत्यादि ।

End.

सौचमार्गग्रन्थिपादकनामलतीयाधिकार इत्यधिकारत्रयेणाष्टाधिकपञ्चाशत्-
सूत्रैः श्रीनेमिचन्द्रसिद्धान्तदेवैर्विरचितस्य द्रव्यसङ्गच्छाभिधानग्रन्थस्य सम्बन्धिनी ब्रह्मदेववृत्तिः समाप्ता ॥

Colophon: ग्रन्थसंख्या शत २७०० ।

विषयः । नेमिचन्द्रसिद्धान्तदेवकृतद्रव्यसङ्गच्छस्त्रस्य व्याख्यानम् ॥

No. 3294. दानलौला । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 126 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Vālučhara, Jagadānanda Gosvāmī. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Dānalīlā. A poem in praise of the benevolences of Kṛiṣṇa. By Mādhava Bhaṭṭa.

Beginning. अस्मि खलिकरौ समस्तजगतां निर्वाणगर्वापह

क्षौणीमण्डलमध्यभूषणमणिः काचित्तुरी साधवी ।

रम्या कृष्णतरङ्गिणीसहचरी कर्मद्रुमोन्मूलनी

सत्यानन्दचिदात्मनोऽनरतस्नेच्छाऽनवरतस्नेच्छाविहारस्थली ॥

स्निग्धस्नेहायतरुप्रसूनविलसन्माधुर्यलोभधमत्-

कास्मिन्दीपुलिनोपवर्तिपवनप्रालेयितप्राङ्गणम् ।

ब्रह्मेन्द्रादिसुरेन्द्रमृग्यमहिमप्रेमैकलभ्यं परं

End.

पूर्णमस्मरहोविहारभवनं तनास्ति हृन्दावनं ॥ इत्यादि ।
 कश्चित्कर्णाटविद्याबलवसतिरभूद्विष्णुशर्मा द्विजन्मा
 सोमेनेष्टा च येनोत्तरवयसि पुनर्मुक्तिदामेत्य काशीं ।
 शम्भोर्निर्वाणसद्गन्धनुपमविधिभिः कीर्त्तिमाख्याय लोके
 संन्यस्याशेषकर्माध्यगमि पदमहो नैति यस्मिन् मनोऽपि ॥
 अजनिपत तनूजांस्तस्य षट् यः कनीयान्
 अखिलगुणगरीयांस्तत्र यज्ञेश्वराख्यः ।
 अजनि च तनयोऽस्माद्वाचिदेवोऽस्य चास्ता-
 मगणितगुणधामः लक्ष्मणो माधवश्च ॥
 आद्यो वंशवतंसः सुरगुरुसदृशः प्रज्ञया विष्णुदेवः
 — — — — — ।
 तस्यासंस्तनयास्तथोऽपि सुधियो रामः क्षपाचन्द्रमाः
 श्रीमान् विश्वपतिश्च माधव इति ख्याता गुणाभोधयः ।
 तत्राकारि कनीयसा सुकृतिना चेतश्चमत्कारकं
 कार्यं कृष्णकृपाभिलासमनसा श्रीदानलौलाभिधं ॥
 वसुकररसेन्दुवर्षे पक्षे शुक्ले चतुर्दश्यां ।
 चन्द्रे तपसि कृतेयं वारीयाभे सुराञ्जि शूरजने ॥

Colophon. इति श्रीमद्गुह्यन्दावनचन्द्रचरणारविन्दमकरन्दास्वादसुदितमनोमधुकरेण भट्ट-
 श्रीमन्माधवेन कृतं दानलौलाभिधं कार्यं समाप्तं ।
 विषयः । श्रीकृष्टस्य दानलौलावर्णनव्याजेन तस्य रूपादिवर्णनम् ।

No. 3295. स्तुतिशतकम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Extent, 210 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Ghaṭṭu Bábu. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Stuti-śataka. A century of verses in praise of the goddess Kámákhyá. By Múkakavi.

Beginning. पाण्डित्यं परमेश्वरि स्तुतिविधौ नैवाश्रयन्ते गिरां
 वैरक्षाण्यपि गुम्फानानि विगलद्गर्वाणि सर्व्याणि वै ।
 ज्ञातुं त्वां परिफुल्लनौलमस्मिन्प्रशामाचि कामाञ्चि मां

वाचालौक्यत तथापि नितरां लत्यादसेवादरः ॥
 तापिच्छस्त्रवकल्पे तनुभृतां दारिद्र्यसुद्राद्विषे
 संसाराख्यतमोसुषे पुररिपोर्वामाङ्गसीमाजुषे ।
 कम्पातीरसुपेयुषे कवयतां जिह्वाकुटीं जग्मुषे
 विश्वत्राणपुषे नमोऽस्तु सततं तस्मै परज्योतिषे ॥ इत्यादि ।

End.

इमं परवरप्रदं प्रकृतिपेशलं पावनं
 परापरचिदाकृतिप्रकटनप्रदीपायितम् ।
 स्तवं पठति नित्यदा मनसि भावयन्नम्बिकां
 जपैरलमलं मखैरखिलदेहसंशोषणैः ।

Colophon.

इति श्रीसूक्तकविसार्वभौमविरचितं स्तुतिशतकं सम्पूर्णम् ।
 विषयः । काञ्चीपुराधिष्ठात्राः कामाक्ष्याः रूपादिवर्णनमुखेन मच्चैश्वर्यादिवर्णनम् ॥

No. 3296. अर्थदीपिका, वा वृहत्प्रतिक्रमणसूत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 208. Lines, 13 on a page. Extent, 6,744 ślokas. Character, Nágara. Date, SM. 1652. Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Artha-dípikā. A gloss on a Jaina Sūtra entitled *Śrāvaka-pratīkramaṇa*. It treats of the duties of Śrāvakas, and illustrates the subject by a number of anecdotes. By Ratnaśekhara Gaṇi.

Beginning. जयति सततोदयश्रीः श्रीवीरजिनेश्वरोऽभिनवभानुः ।

कुवलयबोधं विदधति गवां विलासो विभोर्यस्य ॥

सुतजलजलधीन् वज्रविधल + प्रतिदम्भे गणधरेन्द्रान् ।

श्रुतदेवताश्च विश्रुतगुणैर्गैरिष्ठान् निजगुरुंश्च ॥

इह तावत् कृतसामधिकेन प्रतिक्रमणमनुष्ठेयं । सामाधिककर्त्ता च साक्षात् गुरोरभावस्थाप-
 नाचार्यस्थापना पूर्व्वं विधेया । सर्व्वस्थापि खानुष्ठानस्यैवमेवागमेऽभिहितत्वात् । शून्यानुष्ठान-
 स्य च फलशून्यलापनेः । इत्यादि ।

End.

एषां कालविध्यादि मत्कृतविधिकौसुद्यामवधार्य्यं ॥

एषां श्रीसुगुरुणां प्रसादतोऽन्धे षडङ्गविश्वमिते ।

श्रीरत्नशेखरगणितन्त्रिमिमामकृतं कृतितुष्टे ॥

एतस्यां टीकायामनुष्टुभामर्थदीपिकानाम्नां ।

षट्षष्टिशतीचत्वारिंशच्चतुरनुमिता ॥

Colophon. समाप्ता चेत्यमर्थदीपिकानाम्नी टच्चत्प्रतिक्रमणस्त्ववृत्तिः । समाप्ता । संवत्

१६५२ ।

विषयः । श्रावकप्रतिक्रमणाभिधानजैनसूत्रस्य उपाख्यानकीर्तनपुरःसरं व्याख्यानम् ॥

No. 3297. श्रावकदिनकृत्यम् । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 55. Lines, 6 on a page. Extent, 694 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Ardha Māgadhī.

Śrāvaka-dinakṛitya. A summary of the duties of Śrāvakas. Anonymous. Contents: Daily prayer and other religious duties of Jaina householders. Obeisance—Worship—Differences between worship-
-ing with material substances and mental worship. Hymn and obeisance to the *Chaitya*—Contemplation or *prabhāvana* of *Chaitya*. Ceremonies to be observed on first entering a *Chaitya*. Plastering a *Chaitya* with sandal paste—Merits of repairing dilapidated temples of Jina. Prohibition to taste anything offered to Jina. Prohibition of unfair dealings in trade. Rectitude in law courts. Consequences of associating with bad men. The mode of offering gifts. Superiority of the merits of the grant of land to that of the grant of any other thing. Gift of beds, &c. Merit of encouraging the virtuous. The merits of the Suris. H.

Beginning. वीरं न मे ऊणति लोयभाणुं विसुद्धनाणं सुमहानिह्राणं ।

बुत्यामि सदाणदिणस्स किञ्चं जिणंदचंदाणय चागमाओ ॥

नवकारेण विवोहो अणुसरणं सावउव घाहं मे ।

ओमो चिद्वं दणमो पचख्काणं च विच्चिपुव्वं ॥ इत्यादि ।

End.

काऊण सदाणदिणस्स किञ्चं जं किञ्चिपुणं मइ + जिञ्चंति ।

तेणं नु भव्वाणभवुव्भवाणं तिख्काणदुख्काणभवेउ + सौ ॥

अथाणसाणेण जिणुत्तमाणं मयं मद्धत्वं मइ विवभमेणं ।

जं मे विरुद्धं इच्च तम्म वुत्तं तं भव्भमिच्छामिच्च दुक्कइंति ॥

Colophon. इति श्रीश्रावकदिनकृत्यं समाप्तम् ।

विषयः । जैनगृहस्थानामाह्निकादिकृत्यनिरूपणं । तत्र आदौ नमस्कारविधिकथनं । पूजादिविधिकथनं । तत्र द्रव्यपूजाभावपूजादिभेदनिरूपणं । चैत्यस्तवदण्डकथनं । प्रभावनादिविधिकथनं । चैत्यप्रवेशविधिकथनं । चन्दनादिविधिकथनं । वन्दनविधिकथनं । श्रवणादिविधिकथनं । जिनभवनजीर्णादारादिकथनं । देवद्रव्यभक्षणानिषेधकथनं । अथ कूटवाणिज्यादिकरणनिषेधकथनं । व्यवहारश्राद्धिकथनं । कुमित्रादिसंसर्गफलकथनं । दानविधिकथनं । वस्त्रान्नपानादिदानानिषेध्या भूमिदानस्य फलाधिक्यकथनं । शय्यादिदानविधिकथनं । धार्मिकेषु वास्तव्यादिकरणमाहात्म्यादिकथनं । स्वरिगुणादिकथनञ्च ।

No. 3298. उपदेशमालाप्रकरणम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 24. Lines, 10 on a page. Extent, 767 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañcháyatapausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Arddha-Māgadhī.

Upadeśamālā-prakaraṇa. A treatise on salvation. By Dharmadāsa Gaṇi. A man scorched by the glowing embers of sin, becomes anxious for *mukti*, and the only way leading up to *mukti* is the performance of austerities. That way is explained in the cult preached by Rishabha and others, and it consists of dispassion and aversion to worldly objects. The present work enumerates and explains what these duties and austerities are, and treats of *Āchāra*. H.

Beginning. नमिउण जिणवरिंदो इंदनरिंदच्चैए तिलोयगुव ।

उपएस मालमिणामो वुच्छामि गुरुवएसेणं ॥

गजचूडामणिभूच्चो उसाभा वीरोतिलोय मिरितिल्लउ ।

एगो लोगाइव्वो एगो चक्खूति ऋयणस्य ॥

संवत्सरसुसभ जिणो इस्सासाबड्ढमाणजिणएचंदो ।

ईय विद्धरिया निसरण जइजए उवमाणेणं ॥ इत्यादि ।

End.

अकखरमत्ताच्चैणं जंविथ पढिवं मयाणमाणेणं ।

तं खमउ मज्झं सघ्धं जिणवयणविणय्या वाणी ॥

Colophon. इति श्रीधर्मदासगणिविरचितं श्रीउपदेशमालाप्रकरणं समाप्तं ।

विषयः । अथ अधर्माद्धारदाहेन नितरां परिक्लिष्टस्य तदुपशमनाय निर्व्वेदसापन्नस्य मोक्ष-
 चेहाभिषेकाय साधोयसीं मतिं समुपलभ्य मोक्षद्वारभूतेषु तपःकर्मसु सुतरां प्रवृत्तिर्जायते । एवं
 तत्र प्रवर्त्तमानेन ऋषभादिजिनेन्द्रोक्तोपदेशक्रमेण पापकर्मादितो विरतेन अक्षरहः अहिंसादिस-
 र्धर्मानुष्ठानं विषेयमिति सप्रपन्नम् । तत्र तत्र तपःकर्मनिरूपणमुखेन आचारादिधर्मनिरूपणम् ।

No. 3299. योगविन्दुः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches.
 Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 655 ślokas. Character, Nágara.
 Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance,
 fresh. Verse. Generally correct. Sanskrit.

Yogavindu. A treatise on the Jain Yoga. Anonymous. Con-
 tents: Nature, sanctity and importance of *Yoga*, which stands in close
 connection with *mukti*. It is called *yoga* (योजन) because it leads to *mukti*.
 A discussion on the nature of *Átmá* or soul, in the course of which the
 opinions of Máheśvara and other philosophical schools are refuted. Con-
 nection of Karma with *Átmá*. Nature of bondage. Jaina synonym of
átmá is *purusha*. The attributes of the *purusha*. Various kinds of
Yoga, and their definitions. Sacredness of *Yoga*. It produces tran-
 scendental knowledge. Patience, mercy, chastity, good conduct &c.
 are auxiliaries to *Samádhi*. The *Yoga* systems of Patanjali and others
 have nothing to do with *mukti*. A refutation of such doctrines as
sabhába-váda and others. *Yoga* consists of perfect vision. Devotion
 as preached by the Jainas can alone lead to *mukti*. *Yama*, *Niyama*
 and so on are auxiliaries to *mukti*. Refutation of such doctrines as the
 existence of a supreme being—*Isvara*. Thoughts on *maitri* &c. Various
 kinds of *yoga*. Want of necessity for the assumption made by some
 as to the two kinds of *Yoga*. Conscious and unconscious—*Samprajnáta*
 and *Asamprajnáta*. The merits of performing various kinds of *Sam-
 ádhi*. Refutation of the theories of the Mímáñsakas and of the Sáñkhyas.
 The nature of *mukti*. A refutation of the various theories of other
 schools of philosophy. H.

Beginning. नत्वाद्यन्तविनिर्मुक्तं शिवं योगीन्द्रवन्दितं ।

योगविन्दुं प्रवक्ष्यामि तत्त्वसिद्धौ मत्तोदयं ॥

सर्वेषां योगशास्त्राणामविरोधेन तत्त्वतः ।
 सन्नौत्या स्थापकश्चैव मध्यस्थास्तद्विदः प्रति ॥
 मोक्षहेतुर्थतो योगो भिद्यते न ततः क्वचित् ।
 साध्याभेदान्नाभावे उक्तिभेदो न कारणं ॥
 मोक्षहेतुत्वमेवास्य किन्तु यत्नेन धीधनेः ।
 सन्नौचरादिसंशुद्धं ऋग्यं स्वहितकाङ्क्षिभिः ॥ इत्यादि ।
 एवमाद्यत्र शास्त्रत्रैस्तत्त्वतः स्वहितोद्यतैः ।
 माध्यस्थ्यमवलम्ब्योच्चैरालोच्यं स्वयमेव तु ॥
 स्वल्पमत्यनुकम्पायै योगशास्त्रमहार्णवात् ।
 आचार्य्यर्चरिभद्रेण योगविन्दुः समुद्धृतः ॥
 समुद्धृत्यार्ज्जितं पुष्पं यदेनं शुभयोगतः ।
 भवान्ध्रुविरहात्तेन जनः + योगलौचनः ॥

End.

Colophon. इति श्रीयोगविन्दुः परिपूर्णः ।

विषयः। मोक्षनिमित्तत्वेन योगस्य अभ्यर्हितत्वकथनं । मोक्षेण सह योजनात् योग इति नि-
 र्वचनकथनञ्च । आत्मस्वरूपकथनमुखेन माहेश्वरादिमतनिरसनं । आत्मना कथं कर्मसंयोग इति
 निरूपणं । बन्धनिरूपणं । जैनमतेआत्मनः पुरुष इति संज्ञाकथनं । पुरुषकारादिनिरूपणं । अथ
 योगस्य तात्त्विकातात्त्विकसानुबन्धनिरनुबन्ध-साश्रवानाश्रवसंज्ञाकथनं । क्रमेण तात्त्विकादीनां लक्ष-
 णादिकथनं । योगमाहात्म्यकीर्तनं । योग एव सर्वथा सेवनीय इति कथनं । योगस्य अतीन्द्रियज्ञा-
 नजनकत्वकथनं । धृतिचमात्ररूपचर्य्यसदाचारादीनां समाधुपयोगित्वकथनं । पातञ्जल्यादियोगशास्त्र-
 स्य अनभ्यर्हितत्वकथनं । प्रसङ्गेन स्वभाववादादिनिरसनं । सम्यग्दर्शनादिरूप एव योग इति निरू-
 पणं । जैनशास्त्रभक्तिरेव मुक्तिद्वृत्तीतिकथनं । यमनियमादीनां तदुपयोगित्वकथनं । अन्याभिमते-
 श्वरवादादिखण्डनं । मैत्र्यादिचिन्तनविधिकथनं । भावनाध्यानसमतालक्षणयोगत्रयकथनं । दृत्तिसंचय-
 रूपयोगकीर्तनं । अन्याभिमतेन सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातनामभेदे हेतुकथनं । सर्वसमाधिफलकीर्तनं । अत्र
 मीमांसकादिमतनिरसनं । सांख्यादिमतखण्डनञ्च । मुक्तिनिरूपणं । तत्र अपरदर्शनमतखण्डनञ्च ॥

No. 3300. योगविन्दुवृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 x 5
 inches. Folia, 70. Lines, 15 on a page. Extent, 352 ślokas. Character,
 Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla.
 Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Yogavindu-vrittī. A gloss on the *Yogavindu* of the Jainas.

Beginning. सद्योगचिन्तामणितोऽनघौयो येनाधिजग्मे जगतः पतिलं ।

स योगिविन्दारकवन्दनीयोद्यतादवद्यानि घनं जनो नः ॥

सुधाविन्दोरिवानन्दमानन्दसुपचिन्वतः ।

योगविन्दोः समासेन दृत्तिरेषा विधीयते ॥

गुरूपदेशो न च तादृगस्ति मतिर्न वा काचिदुदाररूपा ।

तथापि योगप्रियतावद्येन यत्नसदाभ्यासकृते ममायं ॥

तस्य वेदमादिमं सूत्रं । नलेत्यादि । नत्वा अश्विन्यादिः प्रथमभावो दन्तपर्यवसान ।
विनिर्मुक्तं विरहितं । किमित्याह शिवं सकलोपस्रवकलाविकलं । इत्यादि ।

End. योगलोचनः । यथावस्थितवस्तुपरिज्ञानाबन्ध्यकारणत्वायोग एव लोचनमपि

यस्य स तथा । विरह इति च भगवतः । श्रीहरिभद्रसूत्रेः स्वप्रकरणाङ्कप्रद्योतक इति ।

Colophon. समाप्तये योगविन्दुदृत्तिः ॥

विषयः । जैनयोगविन्दुप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 3301. षड्दर्शनसमुच्चयटीका । Substance, country-made paper, 11½ × 5 inches Folia, 45. Lines, 12 on a page. Extent, 1,282 ślokas. Character, Nágara Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Shaḍdarśana-samuchchaya-ṭikā. A commentary on the *Shaḍdarśana-samuchchaya*, being an epitome of the six schools of Hindu Philosophy. By Haribhadra Sūri.

Beginning. ॐ नमः श्रीसर्वज्ञाय ।

सज्जानदर्पणतले विमलेऽत्र यस्य ये केचिदर्थनिवद्धाः प्रकटीवभूवुः ।

तेऽद्यापि भान्ति कलिकालजदोषभङ्गप्रदीपिता इव शिवाय स मेऽक्षु वीरः ॥

जैनं यदेकमपि बोधविधायिवाक्यमेवं श्रुतिः फलवती भुवि येन चक्रे ।

चारित्रमाप्य वचनेन महत्तरायाः ।

श्रीमान् स नन्दतु चिरं हरिभद्रसूरिः ॥

— — — — —

यासं विद्याय संक्षेपरूचिसत्वानुकम्पया ।

टीका विधीयते स्पष्टा षड्दर्शनसमुच्चये ॥

इह श्रीजिनशासनप्रभावनाविर्भावकप्रभोदयभूरियशास्यतुर्दशशतप्रकरणोपकृतजिनधर्मो भगवान्

श्रीहरिभद्रस्वरिः षड्दर्शनप्रमाणपरिभाषास्वरूप + + + + + अर्थो
निगद्यते अभिधीयतेऽन सम्मन्धः । इत्यादि ।

End. न च, पूर्वभवादिसम्बन्धशुभाशुभकर्म्मविपाकः । वेद्यसुखदुःखानुबन्धः स
व्यपेक्ष इत्यर्थः । संयोगालु तरुशिखरावलीनशकुनिगुणः ।

Colophon. इतः खण्डितम् ।

विषयः । हरिभद्रस्वरिकृतषड्दर्शनसमुच्चयस्य व्याख्यानम् ।

No. 3302. षड्भावश्लोकवृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 × 5
inches. Folia, 99. Lines, 15 on a page. Extent, 4,410 ślokas. Character,
Nāgara. Date, Sm. 1721. Place of deposit, Vālučhara, Pañchāyata-pausāla.
Appearance, old. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit.

Shadāvaśyaka-vṛittī. A commentary on the *Shadāvaśyaka-
sūtra*, or maxims of good conduct for Jains. Anonymous.

Beginning. श्रीमन्नाभिकुलाब्जवोधनकृते मार्त्तण्डविम्बायते

यज्ञोक्ते व्यवहारसाररचनाचातुर्यधूर्यायते ।

धर्म्मं धेन चतुर्विधं प्रथमतः श्रीसङ्गमाचचते

स श्रीनाभिवृत्पाङ्गजो वितनुते भव्यात्मनां मङ्गलं ॥

श्रीवह्ममानं चरमं जिनेन्द्रं सिद्धार्थभूपालकुलप्रदीपं ।

भवार्णवोत्तारणपोततुल्यं नमाम्यहं यत्पदपद्मरम्यं ॥

सुप्रसन्नमनाः सन्तु (?) सन्तु × सुविचक्षणाः ।

ग्रन्थोऽयं यत्प्रसादेन विस्तारं प्राप्यते जने ॥

अपि च । प्रथमं सकलमाङ्गलिकस्य मूलं श्रीजिनशासनस्य सारं एकादशाङ्गस्यतुर्दशपूर्व-
स्योद्धारः सदैव शाश्वत + अपरमेष्ठिनमस्कारः । अथाह । एमो अरिचिंताणमिति ।

End. श्रीधर्म्मस्वरिसदनुक्रमेण स्वरिर्वरोऽभूष्मद्विचन्द्रनामा ।

शिष्यस्तदीयो मच्चिमानिधानः कथाऽकरोत् पाठकराजवक्त्रभः (?) ।

षड्भावश्लोकवृत्त्येषा वार्त्तिकस्या कथासिमां ।

कृता स श्लोकबन्धेन सन्तवाचनहेतवे (?) ।
 यावत् स्वर्यशशी यावत् यावज्जिनेन्द्रशासनं (?) ।
 तावन्नन्दकथापेषा वाच्यमाना सुहृज्जनैः ॥

Colophon. इति श्रीधर्मधोषगच्छे वादीन्द्रश्रीधर्मस्त्रीन्द्रसन्ताने मूलपट्टे श्रीमहो-
 तिलकस्वरिशिष्यपाठकश्रीराजवल्लभकृतैषा षड्वावश्यककृतिः ।

विषयः । षड्वावश्यकाभिधानजैनस्त्रवस्य व्याख्यानमुखेन पद्येन कथाशकीर्तनम् ।

No. 3303. गणधरसाङ्गशतकम् । Substance, country-made paper, 12
 × 5 inches. Folia, 11. Lines, 8 on a page. Extent, 210 ślokas. Character,
 Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla.
 Appearance, fresh. Verse. Correct.

Gaṇadhara-sārdḍha-śataka. An eulogium of Ṛishabhasena,
 surnamed *Gaṇadhara*, the principal disciple of the first Jina named
 Ṛishabha. Similar eulogia of Agitasvāmī, the principal disciple of the last
 Jina, as well as of Gautama Svāmī and others, the disciples of Varddha-
 māna Jina. By Jinadatta Sūri.

Beginning. गुणमणिरौच्ये गिरिणे रिसच्चजिणंदत्स पदममुषिवदणो ।

सिरि उच्च(भ)सेणगणहाण्हे पणवयामि पर ॥

अजिआद जिणिं दाणं जणिआणं दाण पणय पाणीणं ।

घुणिमो दीणमणोहं गणहारीणं गुरु गुरुगुणोहं ॥

सिरिवद्धमाणर नाणचरणदंसण मणीण जलनिहणो ।

तिङ्गअणपड्डणो पड्डिहनीय सत्तुणो सत्तमो सीसो ॥ इत्यादि ।

End.

ते मच्च सच्च परमो वयारिणो वंदणारिहा गुरुणो ।

कय सिव सुच्च संपार ते सिं पाए सया वंदे ॥

जिणदत्तगणिगण सयं संपणं सोमचंदविंवव ।

भवेहिं भणिज्जंतं भवरविसंतावमवद्धरउ ॥

Colophon. इति श्रीगणधरसाङ्गशतकं समाप्तं ।

विषयः । ऋषभनाथस्यादिजिनेन्द्रस्य प्रधानशिष्यः गणधरशब्दभाक् कश्चित् ऋभसेननामा
 आसीत् । तस्य गुणकथनव्याजेन श्लोककथनं । एवं शेषजिनेन्द्रस्य प्रधानशिष्याणां गणधराणाम्

जितस्वामिप्रसुखानां तथा वर्द्धमाणजिनेन्द्रस्य प्रधानशिष्याणां गणधराणां गौतमस्वामिसुधर्मस्वामि-
प्रभृतीनां गुणादिवर्णनं ।

No. 3304. गणधरसार्द्धशतकलघुवृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 32. Lines, 15 on a page. Extent, 1,598 ślokas. Character, Nāgara. Date, SM. 1651. Place of deposit, Vālučara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, fresh. Prose. Correct. Sanskrit.

Gaṇadhara-sārdha-śataka-laghu-vṛitti. Scholia on the *Gaṇadhara-sārdha-s'ataka*. By Sarvarāja Gaṇi.

Beginning. कल्याणं वः प्रतन्यात् प्रथमजिणपतिर्विश्वविश्वेशपूज्यो

यस्य श्रीपुण्डरीकः प्रथमगणधरः पञ्चकोटिसमेतः ।

श्रीमच्छतुञ्जयाद्रौ सकलरिपुजयात् प्राप्तसत्कीर्त्तिपूरः

प्रेयःश्रेयःसुकन्यापरिणयनमहो ब्रह्मचारी व्यधत् ॥

श्रीविक्रमपुरश्रीमहाबीरदेवस्थापनभूतप्रेतनिरसनश्रीमदुज्जयिनीयोगिनीचक्रप्रतिबोधकुसार्गनि-
रोधश्रीमदण्डिलपाठकसप्तवर्षावस्थानप्रतिवादिशिंघसिंघनादभङ्गविधानश्रीत्रिभुवनगिरिदेशनियमि
तपञ्चसप्तयतिवासनिवारणश्रीपार्श्वनाथ — — श्रीजिनदत्त स्वरिः — —

— गणधरसार्द्धशतकाभिद्धं प्रकरणं चिकीर्षुः — — प्रतिपादयितुं

प्रथममिमां गाथासाह । गुणमणीति । व्याख्या । श्रीऋषभसेनगणधारिणः । ऋषभसेननाथगण-
धरस्य । इत्यादि ।

End. नानालब्धिनदीपरिष्टदश्रीपुण्डरीकादिम-

ज्ञानध्यानचरित्रसद्गुणगणावासानगारेश्वरान् ।

सुना यन्मयका सुवृत्तिमिषतः संप्रापि पुण्यं ततो

भयौघः प्रतनोतु सिद्धिकमलापाणिपद्मेपोत्सवं ॥

Colophon. इति श्रीगणधरसार्द्धशतकलघुवृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । जिनदत्तस्वरिक्तगणधरसार्द्धशतकप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 3305. मन्तार्थदीपिका । Substance, country-made yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 248. Lines, 7 on a page. Extent, 7,378 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Simuliyá. Post Málipotá, Zilla Nadiyá. Kálíkṛishṇa Gosvámí. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Mantrārtha-dīpikā. Elaborate expositions of the mystic meanings of mantras or rituals used in religious ceremonies. By Govinda Nyāyavāgīśa.

Beginning. देवश्रीरघुनाथपादयुगलध्यानामृतामोदिना
तन्त्राणामखिलार्थदुर्घटतया संक्षेपतो यत्नतः ।
मन्त्रोद्धारकुलोपचाररचनेर्नला गुह्यनादराद्-
गोविन्देन विविच्यते सुगमतो मन्त्रार्थसन्दीपिका ॥
गोविन्दन्यायवागीशभट्टाचार्य्यविनिर्मिता ।
मन्त्रार्थदीपिकां धीरा भावयध्वं सुनिर्मलां ॥
सन्ति यद्यपि भूयांसो मन्त्रार्थानां प्रकाशकः ।
तथापि सारमाकृत्य किञ्चिदत्र विधीयते ॥
स्वताराशिकोष्ठानामनुकूलान् भजेन्मनून् ।
मनूनिति शारदाधृतवचनात् ।

End. किरौटकेयूरहारकुण्डलशङ्खचक्रगदाम्भोजहस्तपीताम्बरधरश्रीवत्साङ्कितवचः-
खलश्रीभूमिसञ्चितात्मकचोभित + + दीप्तकराय सच्चिदादित्याभाय नमः ।

Colophon. इति मन्त्रार्थदीपिका समाप्ता ।

विषयः । शक्तशैवादिपञ्चोपासकानां चिन्ताय विविधमन्त्रोद्धारमन्त्रादिनिरूपणं । तत्र
हरचक्रनिरूपणं । नामचक्रं । ऋषिधनिक्रमं । नक्षत्रचक्रं । राशिक्रमं । नाडीचक्रं । अक्षय-
हचक्रादिनिरूपणं । एषां संख्यानादिकथनञ्च । मन्त्रदोषपरिहारापोपयकथनं । वैष्णवशैवादि-
मन्त्रेषु क्रमेण नक्षत्रकोष्ठादिशुद्धेरावश्यकताकथनं । वकारभेदनिरूपणं । आसननिरूपणं ।
वर्जनीयासनकथनं । मन्त्रविशेषे आसनविशेषे फलाधिक्यकथनं । कूर्मचक्रसंख्यानादिकथनं ।
काली-ताराप्रभृतीनां नानाविधयन्त्रनिरूपणं । तत्र तत्र स्वर्शरीयताद्यादीनां परिमाणकथनञ्च ।
चक्रादिनाशे प्रायश्चित्तविधानं । भैरवीमन्त्रविवरणं । भुवनेश्वरीयन्त्रादिनिरूपणं । मातङ्गीयन्त्रं ।
विपुटायन्त्रं । इन्द्राक्षी-मङ्गलचण्डीप्रभृतीनां यन्त्रादिनिरूपणं । एवं शैववैष्णवादिनिरूपणं ।
सामान्यतो यन्त्रसंस्कारकथनं । देवप्रतिष्ठाविधिः । तत्कालादिनिरूपणं । पुरश्चरणविधानं ।
तत्कालादिनिरूपणं । प्रहणकाले आङ्गं पुरश्चरणं वा कर्त्तव्यमित्याशङ्कायां आङ्गाधिकारिणा आङ्गं
कर्त्तव्यं न पुरश्चरणं किन्तु आङ्गं कला दानादिकं कार्यं आङ्गानधिकारिणा तु पुरश्चरणं कर्त्तव्यं ।
“आङ्गदानानुरोधेन यदि जापं त्यजेन्नरः ।” इत्यस्य आरम्भपुरश्चरणविषयत्वादितिनिरूपणं ।
पुरश्चरणे भोजननियमः । जपलक्षणं । क्षेत्रपालपूजाविधिः । जपादौ रुद्राक्षधारणावश्यकता ।
वर्षामालानिरूपणं । करमालानिरूपणं । मणिरत्नादिमालाकथनं । महाशङ्खमालाकथनं । माला-

संस्कारः । ध्यानप्रकरणे मातृकाकाली-शमशानकाली-गुह्यकाली-तारा-त्रिपुरासुन्दरी-भूवनेश्वरी-
मातृकाघटितपद्माशन्मन्त्रभैरवी-चैतन्यभैरवी-रुद्रभैरवी-पटकुटभैरव्यादि-प्रचण्डचण्डिका-हिममस्ता-
वगला-मातङ्गी-नादमातङ्गादि-उच्छिष्टचाण्डाली-लक्ष्मी-महालक्ष्मी-ललिता-रेणुकाश्वरी-नित्या-
त्रिपुटा-दुर्गा-जयदुर्गा-शूलिनी-नवदुर्गा-महिषमर्दिनी-कात्यायनी-इन्द्राक्षी-मङ्गलचण्डी-सरस्वती-
षोडशवर्णात्मकसरस्वती--हंसवागीश्वरी-वाचस्पतिसरस्वती--पारिजातसरस्वती--गणेश-महागणपति-
रिरिगणपति-शक्तिगणपति-चेरम्ब-त्र्यम्बक-गणेशादि-लक्ष्मीविनायक-शिव-दक्षिणामूर्ति-मञ्जुघोष-महा-
नीलकण्ठ-चिन्मथ-गरुड-वानरमन्त्रादि-अधोरास-पाशुपतास्त्र-क्षेत्रपाल-चण्डेश्वर-सूर्य-चन्द्र-अन्न-
पूर्णा-कर्णपिशाची-सुरसुन्दरी-योगिनी-मनोहरणयोगिनी-कनकवतीयोगिनी-रतिसुन्दरीयोगिनी-
पद्मिनी-योगिनी-नटिनी-रागिणी-श्रीविष्णु-गोपाल-सन्तानगोपालादि-राम-सीता-हृद्यग्रीव-न्दिसंह-
वराह-वासन-वासुदेव-नारायण-लक्ष्मीवासुदेवादीनां ध्यानकथनं । गायत्रीप्रकरणे मन्त्रविशेषे
गायत्री-निरूपणं । प्रातरादिषु कालेषु गायत्रीध्यानकथनं । कलौ तन्त्रोक्तविधानेन देवादिपूजाकर्त-
व्यता । द्वाैचाविधिः । पञ्चोपासकानां मन्त्रादिकथनं । तत्र तत्र ऋष्यादिनिरूपणं । सर्वत्र
पूजनप्रयोगकथनञ्च । होमविधिः । संचेपदीक्षापद्धतिः । श्वसाधनप्रकरणं । वेतालादिसिद्धि-
प्रकरणं । चतुःषष्ट्युच्चारादिकथनं । राधामन्त्रादिनिरूपणं । किरौटादिमन्त्रकथनञ्च । अत्र
शेषभागे पत्रसंख्या नास्ति ।

No. 3306. तात्पर्यतरङ्गिणी वा मनोरमा । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 21. Lines, 8 on a page. Extent, 920 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit Śántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tátparya-taraṅgiṇī ALIAS **Manoramá**. A gloss on the drama of *Prasanna-rághava* of Jayadeva. By Raghunandana. The MS. is a mere fragment, containing only the first Act of the drama.

Beginning. ब्रह्मविष्णुशिवैर्नित्यं सेवितं × महाप्रभुं ।

द्योतिर्मथं चिदानन्दं गोविन्दं तमहं भजे ॥

यस्य चाङ्गे स्थिता गोरी वदने यस्य भारती ।

तमादिपुरुषं वन्दे जगदानन्दमीश्वरं ॥

सौमिर्द्विदक्षिणे यस्य वामे यस्य च जानकी ।

चिदानन्दं जगन्नाथं रामचन्द्रमहं भजे ॥

द्योतिर्मथीं चिदानन्दां ब्रह्मादीनां स्तुतिचमं ।

तां वन्दे जगतां धात्री × + ॐ शिवप्रियां ।
 सोऽहं देवान् नमस्कृत्य टीकां चक्रे मनोरमां ।
 बालानां पाठनार्थाय प्रसन्नराघवस्य च ॥
 (जगदीशं हरिं नला पूर्णब्रह्म स्वयं प्रभुं ।
 प्रसन्नराघवस्यार्थं वक्ति श्रीरघूनन्दनः ॥)
 इह खलु सकलमङ्गल इत्यादि ।

End. इति श्रीप्रसन्नराघवटीकायां तात्पर्यतरङ्गिण्यां प्रथमोऽङ्कः । + × ×
 × बन्धूकेति अस्याः सीतायाः अधरः बन्धूकबन्धुः विम्बोष्ठमिति यावत् । इतः लिप्यभावात्
 परिशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । जयदेवमित्रकृतप्रसन्नराघवनाटकस्य द्वितीयाङ्कस्य कियदंशं यावद्व्याख्यानं ।

No. 3307. अलङ्कारशेखरः । Substance, Foolscap paper, 13 × 5 inches. Folia, 36. Lines, 8 on a page. Extent, 1,100 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kálidása Vidyāvagiśa. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Alańkára-śekhara. An elaborate treatise on Rhetoric. By Keśava Miśra. It was written under the auspices of Mahárāja Mánikya-chandra.

Beginning. प्राणान् कृशोदरीणां राधानयनान्तसर्व्वसं ।
 तेजसामालनीलं शरणागतवज्रपञ्जरं वन्दे ॥
 स्वप्रकाशचिदानन्दमयाय परमात्मने ।
 अविद्यानिविड्ध्वान्तभास्कराय नमाम्यहं ॥
 ग्रन्थाः काव्यकृता चिन्ताय विचिता ये सप्त पूर्वं मया
 ते तर्कार्णवसंज्ञव्यसनिभिः शक्याः परं वेदितुं ।
 इत्यालोच्य हृदा मदालसबधूपादारविन्दक्षणन्-
 मञ्जीरध्वनिकोऽमलोऽयमधुना प्रसूयते प्रक्रमः ॥
 आसीत् प्रत्यर्थिश्चरैरमणकमलिनीदन्देहेमन्मासः
 कीर्त्तिभाजत्सुशर्मान्वयकुसुदवनीयामिनीजीवनाथः ।
 राजद्राजन्यगोष्ठीसुकुटमणिगणप्रोक्तसत्पादपीठः

प्राच्यत्साम्राज्यलक्ष्मीशिथिलितनऊपो रामचन्द्रोऽवनीन्द्रः ॥

÷ + + + + + + ॥

चीराम्भाधेः शशीव द्युतिरिव वदनाद्देधसो रामचन्द्रा-

दस्मादुच्यत्प्रतापः समजनि सुमना धर्मचन्द्रो नरेन्द्रः ।

यस्याद्यापि प्रसन्नस्मितसुभगसुखाः स्विद्यदस्यत्कपोला

रोमाञ्चस्तम्भभ्यास्त्रिदशयुवतयो दन्त गायन्ति कीर्त्तीः ॥

+ + + + + + ॥

तस्मादजायत समस्तगुणाभिरामो भाणिक्यचन्द्र इति राजकचक्रशक्रः ।

प्रत्यर्थिभूपतिपरिग्रहाराज्यलक्ष्मीधम्मिल्लमाख्यसुरभौकृतपाणिपद्मः ॥

काव्यालङ्कारपारङ्गममतिरखिलक्ष्माभृतां चक्रवर्त्ती

सर्वेषामस्तु काव्ये मतिरतिनिपुणेत्याशयं संनिवेश्य ।

वेदान्तन्यायविद्यापरिचयचतुरं केशवं संनियुज्य

श्रीमन्भाणिक्यचन्द्रः क्षितिपतितिलको ग्रन्थमेनं विधत्ते ॥ इत्यादि ।

End.

तर्कप्रौढमतिः प्रशस्तकवितावक्त्रीवसन्नोत्सवः

कोषव्याकरणप्रपञ्चचतुरोऽलङ्कारपारङ्गमः ।

श्रीमत्केशवमिश्रमद्भुतगुणावासं नियुज्य स्वयं

चक्रे शक्रसमः प्रबन्धमनघं भाणिक्यचन्द्रो नृपः ॥

Colophon. इति अतिमहाराजाधिराजश्रीमन्भाणिक्यचन्द्रकारिते अलङ्कारशेखरे न्या-
याचार्यकेशवमिश्रविरचिते विश्रामरत्नं ॥

समाम्नायमलङ्कारशेखरः ।

विषयः । प्रथमे उपक्रमरत्ने,—काव्यलक्षणं । काव्यस्वरूपविचारप्रसङ्गेन मम्मट-वाभट-
भोजादीनां मतकथनं । काव्यफलनिरूपणं । काव्यहेतुनिरूपणं । संस्कृत-प्राकृत-पैशाच-
मागधभेदेन तस्य चतुर्विधलकथनं । गौड़ी-वैदर्भी-मागधीनां रीतीनां लक्षणादिकथनं ।
लोक-च्छेक-अर्भक-उन्मत्तभेदादुक्तेश्चातुर्विध्यकथनं । मुद्रालक्षणां । पदमुद्रादिकथनं । अविधा-
शक्तिनिरूपणं । लक्षणां । व्यञ्जनां । उत्तममध्यमाधमकाव्यनिरूपणं ।

२ ये, दोषरत्ने,—दोषलक्षणं । कष्ट-अप्रयुक्त-सन्दिग्ध-व्यर्थ-अस्त्रील-अप्रतीत-असाधु-अवाचक-
भेदात् अष्टविधपददोषनिरूपणं । न्यून-विसम्बन्ध-व्याकीर्ण-समाप्त-पुनरात्त-भग्नक्रम-भग्नयति-भग्नचन्द्रः
—वाक्यगर्भ-अरौतिमत्-अविच्छेद-विधेयांश-समुदायार्थ-वर्जित-विरुद्धमतिलङ्घनेन द्वादशविधवा-
क्यदोषनिरूपणं । असमर्थसमासो दोषान्तरमिति गोवर्द्धनाचार्यमतकीर्त्तनं । विरस-व्याहृत-
प्राग्य-खिन्न-चैनीपम-अधिकोपम-असदृशोपम-देशादिविरोधिभेदादष्टविधवाक्यार्थदोषनिरूपणं ।

३ ये, गुणरत्ने,—गुणलक्षणं । गुणानां शब्दार्थगतत्वकथनं । संक्षेप-उदात्त-प्रसाद-उक्ति-समाधिभेदेन पञ्चविधशब्दगुणनिरूपणं । भाविकत्व-सुशब्दत्व-पर्यायोक्ति-सुधर्मिताभेदेनार्थगुणस्य चतुर्विधत्वनिरूपणं । उक्तानामेव गुणानां विषयावस्थादिभेदात् अदोषत्वरूपवैशेषिकगुण-निरूपणं ।

४ र्थे, अलङ्काररत्ने,—अलङ्कारलक्षणं । शब्दालङ्कारः । चित्रं । वक्रोक्तिः । लाटानुप्रासः । द्वेकानुप्रासः । गूढं । श्लेषः । प्रहेलिका । प्रद्वोत्तरं । यमकञ्च । चतुर्दशविधभावमर्थालङ्कार-निरूपणं । अन्येषां यथायथमवैवान्भावकथनं । तत्र उपमालक्षणं । वाक्यार्थोपमा । अतिशयो-पमा । श्लेषोपमा । निन्दोपमा । अभूतोपमा । विपर्ययोपमा । संशयोपमा । नियमोपमा । खोपमा । विक्रियोपमा । समभिव्याहारोपमा । रूपकलक्षणं । विरुद्धरूपकं । समस्वरूपकं । अल-रूपकं । रूपकरूपकं । श्लिष्टरूपकं । उत्प्रेक्षा । उत्प्रेक्षाव्यञ्जकशब्दाः । समासोक्तिः । अपञ्चुतिः । समाहितं । स्वभावोक्तिः । सारः । दीपकं । मालादीपकं । सचोक्तिः । अन्यदेशत्वं । विशेषोक्तिः । विभावना । अन्यमतेन व्यतिरेककथनं । आक्षेपकथनञ्च ।

५ मे, वर्णकरत्ने,—योषिद्वर्णनप्रकारकीर्तनं । तत्र चन्द्रकला-अम्बुजदाम-शरीयकुसुम-वियुत्-तारा-कनकलता-दमनकतरु-काञ्चनयष्टि-दीपादिभिः सद्यः कामिनीशरीरस्य सादृश्यवर्ण-नीयता, गोरुचिना-खर्ण-वियुत्-हरिद्रा-वराटक-चम्पक-हेमकेतकीप्रभृतिभिः सद्यः तनुयुतेः सादृश्यं तमः-शैवाल-समुद्र-वर्द्ध-ध्रुवर-चामर-यमुनावीचि-नीलाग्न-नीलाज-मेघादिभिः केशस्य सादृश्यं । ललाटस्य अर्द्धचन्द्रहेमपट्टिकाभ्यां सादृश्यं । भ्रुवोः वल्ली-स्मरधनुः-तरङ्ग-भङ्गाली-पल्लवैः सादृश्यं । कपोलस्य चन्द्र-मुकुराभ्यां सादृश्यं । मुखस्य चन्द्र-कमल-दर्पनादिभिः सादृश्यं । नासयोः तिलकुसुम-कामतूणीराभ्यां सादृश्यं । कण्ठस्य कम्बूसमत्वं । नयनयोः स्तम्भनयन-कमल-कुसुद-कमलपत्र-भ्रु-खञ्जन-चकोर-केतक-भङ्ग-कामवाणादिभिः साधर्म्यं । अधरोष्ठयोः प्रवाल-विम्ब-बन्धूक-नवपल्लवादि-भिः सादृश्यं । दन्तानां मुक्ता-माणिक्य-नागरङ्ग-दाडिमौ-कुन्दकोरक-नारादिभिः सादृश्यं । वाण्याः हंस-भङ्ग-कोकिलरवादिभिः सादृश्यं । एवं वाङ्मनख-स्तनादीनां सादृश्यनिरूपणं । पुरुषशरीर-वर्णनप्रकारकीर्तनं । अत्र गोवर्द्धनाचार्यादीनां मतकथनं । सादृश्यव्यञ्जकशब्दादिनिरूपणं ।

६ छे, कविसम्प्रदायरत्ने,—कविसम्प्रदायस्य विविधत्वकथनं । वर्णनीयेषु नियमकथनं । मन्दा-काव्यादौ वर्णनीयविशेषनिरूपणं । पुर-गिरि-कानन-समुद्रादौ वर्णनीयनिर्देशः । श्वेत-रक्त-छायात्वेन वर्णनीयविशेषकथनं । अङ्गाभिधानं ।

७ मे, कविसामर्थ्यरत्ने,—चित्राद्युपकारिशब्दादिनिरूपणं । समस्यापूरणादिकं । तदुपाय-कीर्तनं ।

८ मे, विद्यामरत्ने,—रसस्य आत्मत्वकथनं । रसलक्षणं । रसविभागः सन्मोगद्वन्द्वारः । अनू-द्वा-स्वीया-परस्वी-वारवनिताभेदात् नायिकायाः चतुर्विधत्वकथनं । खण्डिता । उल्कण्डिता ।

प्रोषितपतिका । अभिसारिका । कलहान्तरिता । वासकसज्जा । विप्रलम्बा । स्वाधीनभर्तृका च ।
सामान्यनायकलक्षणं । छटशठादीनां लक्षणं । विप्रलम्भशृङ्गारलक्षणं । पूर्वरागः । मानः । प्रवासः ।
करणः । देवादिविषया रतिः । हास्यरसः । करुणः । वीरः । भयानकः । वीभत्सः । रौद्रः । अद्भु-
तः । शान्तः । रसानामविरोधविरोधकथनं । स्यायिभावाः । रत्यादीनां लक्षणं । डहीपन-
विभावः । आलम्बनादयश्च । हेला-विच्छिन्तिप्रभृतयः । निर्व्वेदादयः । रसदोषनिरूपणं । दिव्यादि-
व्यादिनायकचेष्टादिवर्णनं । शृङ्गारवीरादौ अनुकूलवर्णच्छन्द्यादिनियमनं ।

No. 3308. शुद्धिनिर्णयः । Substance, Palm-leaf, 10 × 1½ inches. Folia, 103. Lines, 5 on a page. Extent, 1,793 śloka. Character, Bengali. Date, SM, 1416. Place of deposit, Guptipáđá. Khudiráma Nyáyabhūṣaṇa. Appearance old. Prose and verse. Correct.

Suddhinirṇaya. A digest of the laws relating to religious purifications. By Váchaspati Míśra. The work treats of religious impurities of all kinds, including those arising from death, birth and other domestic causes. Neglect of ceremonial rules, and the ceremonies required for the purification thereof. It treats also of the purification of crude materials to adapt them for religious purposes. Chapters are also given on moral offences and their expiations.

ॐ नमो गणेशाय ।

Beginning. प्रणम्य परमात्मानं श्रीवाचस्पतिशर्मणा ।

आलोच्य मुनिवाक्यानि शुद्धिनिर्णय उच्यते ॥

प्रायणे जनने शुद्धिरशुद्धिनियतक्रियाः ।

वर्षसङ्करशुद्धिश्च व्यवस्था शुद्धिरिष्यते ॥

विदेशस्थस्य बालस्य नारीणां प्रायणे तथा ।

गर्भेष्वावापस्त्यूनां शुद्धयस्तदनन्तरं ॥ इत्यादि ।

End. त्रीणि देवाः पवित्राणि ब्राह्मणानामकल्पयन् ।

अदृष्टमद्भिर्निर्षिक्तं यस्य वाचा प्रशस्यते ॥

अदृष्टमशुचितया न स्वयं प्रमितं निर्षिक्तं प्रचालितं ब्राह्मणानामिति ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायसन्निधयश्रीवाचस्पतिविरचितः शुद्धिनिर्णयः समाप्तः ।

संवत् १४१६ चैत्रामावास्यायां ।

विषयः । वयक्तनिर्देशः । शुद्धिपदार्थनिरूपणादिकं । प्रायणशुद्धिः । ब्राह्मणव्रतलक्षणं ।

सपिण्डादिनिरूपणं । सचिद्याद्यशौचं । वर्णसङ्कराशौचं । जननशुद्धिः । पुत्राद्युत्पत्तिनिमित्तकाज्ञा-
 स्पृश्यत्वं । अशौचयोः कार्यकार्यनियमकथनं । अशौचिसकाशाद् प्राङ्मद्रव्यनिरूपणं । वर्णसन्नि-
 पातशुद्धिनिरूपणं । अशौचसङ्करः । विदेशस्थाशौचकथनं । पारिभाषिकविदेशस्थाशौचकथनं ।
 बालाद्यशौचं । स्त्रगौचं । गर्भखावाशौचकथनं । स्यूविशेषाशौचकथनं । सपिण्डाद्यशौचं । मातृ-
 बान्धवादिनिरूपणं । निर्हारादिशुद्धिः । अज्ञानाशौचं । अनशौचिनः सपिण्डादिस्वरूपं । निर्ह-
 णादिनिरूपणं । साग्नेर्दाहादिविधिः । पर्णनरदाहविधिः । उदकदानविधानं । अनुदकदायिनः ।
 उदकदानार्हन्निरूपणं । सर्पादिनिहतेभ्यो नारायणबलिदानविधानं । यतीनामौर्ध्वदेहिकक्रिया ।
 तत्र प्रयोगः । विष्णुबलिविधानं । त्रयोदश्यां योगेश्वरपूजा । शोकापनोदनं । प्रेतस्पर्शानां प्रवेशन-
 विधानं । नीरक्षीरदानविधिः । पिण्डदानविधानं । अस्त्रिसङ्घयः । अशौचान्तकृत्यं । क्षीरादिवि-
 धानं । देहशुद्धिनिरूपणं । प्रक्षालनादिशुद्धिः । मद्यादिनिरूपणं । नाभ्यधःपुरीषाद्युपस्पर्श-
 विशेषकथनं । करव्यतिरेकेण जर्दे विशेषकथनं । इन्द्रियेषु विशेषः । रजकादिस्पर्श-
 शुद्धिनिरूपणं । निष्ठीवादौ शुद्धिनिर्णयः । स्नानशुद्धिः । चण्डालादिस्पर्श-
 शुद्धिकथनं । निधुवनशौचं । मानुषा-
 स्यादिस्पर्शशौचं । चैत्यादिस्पर्शस्नानं । अनुदकमूत्रादित्यागे शुद्धिकथनं । माञ्जारादिस्पर्श-
 विशेषः । आतुरस्नानं । भूतशुद्धिः । जलशुद्धिः । शवादिद्रुपितवायादिशुद्धिः । तैजसादिशुद्धिः । शुद्र-
 भुक्तपात्रशुद्धिः । रजस्रलाद्युद्धतशुद्धिः । कम्बलशुद्धौ विशेषः । फलपात्रशुद्धिः । स्रग्मयपात्रशुद्धिः ।
 चर्मदिशुद्धिः । वस्त्रादिशुद्धिः । निर्यासगुडादिशुद्धिः । शकमूलादिशुद्धिः । शङ्खादिशुद्धिः ।
 यज्ञपात्रशुद्धिः । पुस्तकशुद्धिः । ऋष्याजिनादिशुद्धिः । आसनादिशुद्धिः । धान्यादिशुद्धिः ।
 पक्वान्नशुद्धिः । लक्षेशयुपहृतान्नादिशुद्धिः । तत्र वायसाद्युपहृते । स्नेहभाण्डस्थितद्रव्यशुद्धिः ।
 तीर्थविवाहादौ स्पर्शास्पर्श-
 दोषाभावकथनं । स्वभावशुद्धिः । स्त्रीणां यभिचारादौ अङ्गच्छेदनिषेधः ।
 तत्र बलात्कारादौ विशेषः । कर्मकाले नाभ्यधःस्पर्शनिषेधः । यभिचारिण्यौनां योषितां प्रायश्चित्त-
 निषेधः । अदृष्टशुद्धिकीर्त्तनश्च ।

No. 3309. प्रसन्नराघवनाटकम् । Substance, country-made paper, inches ? Folia, ? Lines, ? on a page. Extent, ? ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Prasannarághava Náṭaka. A dramatic composition on the career of Ráma from the time of his marriage to the fall of Rávana. By Jayadeva.

Beginning. चलारः प्रथयन्तु विद्रुमलतारक्ताङ्गुलिश्रेण्यः

श्रेयः शोणमरोजकोरकरुचले शङ्किणः पाण्यः ।

भालेष्वजभ्रवो लिखन्ति युगपद्ध्ये पुण्यवर्णावल्लौः
कसूरीमकरीः पयोधरयुगे गण्डद्वये च त्रियः ॥
अपि च,—

आकल्पं सुरजिन्मुखेन्दुमधुरोन्मीलन्मरुन्माधुरी
वीरोदानमनोहरः सुखयतु त्वां पाञ्चजन्यध्वनिः ।
लीलालङ्कितमेघनादविभवो यः कुक्षकर्णव्यथा-
दायी दानवदन्तिनां दशमुखं दिक् चक्रमाक्रामति ॥

अन्यच्च,—

नाभीपद्मवसञ्चतुर्मुखसुखोद्गीतस्वकार्णव-
प्रोन्मीलत्कमनीयलोचनकलाखेलन्मुखेन्दुयुतिः ।
सक्रोधं मधुकैटभौ सकरणक्षेत्रं सुतामम्बुधेः
सोत्प्रासप्रणयं सरोजवसतिं पश्यन् हरिः पातु वः ॥
+ + + + + + + सूत्र ।

स्फुटमस्ति प्रसन्नराघवं नामेति ।

+ + + + × कः पुनरस्य

कविः । सूत्र । सप्रणयकौपं,—

विलासो यद्वाचामसमरसनिष्यन्दमधुरः
कुरङ्गाक्षीविम्बाधरमधुरभावं गमयति ।
कवीन्द्रः कौण्डिल्यः स तव जयदेवः श्रवणयो-
रयासीदातिथ्यं न किमिह मद्वादेवतनयः ॥

अपि च,—

लक्ष्मणस्येव यस्यास्य सुमिवागर्भजन्मनः ।
रामचन्द्रपदाक्षोजे धमद्गङ्गायते मनः ॥ इत्यादि ।

End.

जायन्तामविरामरामचरितक्रीड़ाभिरामाः सता-
मुन्मीलन्नवमालिकाविरचितसङ्गदामरम्या गिरः ।
याः कण्डेऽपि निवेश्य पेशलधियो रोमाञ्चलौल्लाङ्घिताः
कान्तावाङ्गलताविद्यासमच्चिमाञ्छेपात् ढणं मन्वते ॥
इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

Colophon.

इति श्रीजयदेवविरचिते प्रसन्नराघवनाम्नि नाटके सप्तमोऽङ्कः समाप्तः ।
समाप्तथायं ग्रन्थः ।

विषयः । परिणयादारभ्य रावणबधोत्तरमयोध्यायां प्रत्यागमनपर्यन्तं रामचरितमवलम्ब्य-
विरचितोऽयं ग्रन्थः ।

तत्र प्रथमाङ्के,—रङ्गभूमिं प्रविष्टस्य दाम्भाग्र्यनस्य मधुरप्रिय-प्रियाल्लापथोराल्लापाकर्षणेन,
‘वाणरावणयोरपि कर्णान्तिकं विश्रान्तोऽयं सीतास्वयम्बरहृत्तान्तः’ इति सूचना । मञ्जीरकनूपुरका-
भ्यां स्वयम्बरागतानां नटपतीनां प्रशस्तिवर्णनादिकं । ‘निर्व्वीरसूचीतलमिति’ वैतालिकवाक्यसाकर्ण्य
क्रुद्धस्य दशाननस्य सौधशिखरगतां सीतां सखीभ्यां सच्च चित्रपटमालोकयन्तीमवलोकयतो वाणा-
सुरेण समं विवादवर्णनं ।

२थे,—भिद्युतापसभूमिकथोराक्षसयोरन्योन्यं संवादेन रामकृतताडुकादिवधसूचनं । वसन्तव-
र्णनं । चण्डिकायतनमागच्छन्तीं सच्च सखीजनेन जानकीं समीक्षमाणेन रामेण तद्रूपतिशयवर्णनं ।
तयोरन्योन्यमनुरागरञ्जितयोष्टेयादिवर्णनं । सन्यावर्णनञ्च ।

३थे,—कुञ्जवामनयोः कौतुकवर्णनं । रामलक्षणाभ्यां सार्द्धं विश्वामित्रस्य प्रवेशमुखेन प्रभातव-
र्णनं । शतानन्दस्य अभिनयः । विश्वामित्रजनकयोः परस्परमाप्यायनं । नयनानन्दजननं रामरूपं
निरूपयतः सौरध्वजस्य प्रीत्यतिशयवर्णनादिकं । परशुरामसन्देशकथनार्थं कस्यचिन्मुनेः प्रवेशः ।
धनुर्धरः ।

४थे,—नेपथ्ये भ्रुवा गीतिः । जामदग्न्य-ताण्ड्याग्र्यनयोरभिनयः । रामपरशुरामयोः संवादः ।
लक्ष्मणस्य कौतुकं । तस्य भार्गवं प्रति सौलुष्यनोक्तिः । परशुरामेण राममनोरञ्जनञ्च ।

५थे,—गङ्गायमुनयोरभिनयः । ताभ्यां सच्च सरस्वाः संवादेन रामस्य वनप्रवेशादिहृत्तान्त-
सूचनं । अयोध्यातो रामनिर्व्व्रासनसमये कौशल्यादीनां रामादीन् प्रति शिखादानकथनं । कलञ्च-
सस्य अभिनयेन रामादीनां वनगतहृत्तान्तवर्णनं । तत्र शूर्पणखानिग्रहादिकथनं । गोदावरीसच्च-
चरस्य सागरस्य प्रवेशेन सीताहरणहृत्तान्तसूचनं । तुङ्गभद्रया तेषां पुरतः सुग्रीवस्य राच्याभिषेका-
दिकथनञ्च ।

६थे,—विरहविधुरस्य रामचन्द्रस्य वैक्लव्यवर्णनं । लक्ष्मणकृततत्समाश्वासनञ्च । विद्याधरोपनी-
तमिन्दुजालकं तत्त्वतोऽजानतो रामस्य तत्र सीताप्रतिकृतिमवलोकयतश्चेदवर्णनं । किञ्च तत्र
त्रिजटासात्रशरण्या सीतया तत्पुरतो निजस्वप्नहृत्तान्तकौर्त्तनं । नेपथ्ये हनूमतो लङ्काप्रवेशादिहृ-
त्तान्तञ्च । उत्तेजितसीतानुरागस्य रावणस्य अशोकवनं प्रविश्य सामादिप्रयोगेणापि तच्चित्रप्रसादमल-
भमानस्य “किमतः परं कालक्षेपेण तदधुना सत्वरं मम करे कपालपात्रमर्थतां येनास्याः कण्ठ-
धारेण कालिकामर्चयामीति” विष्टपान्तरालप्रसारितकरतलस्य ‘अये न्यसं न कपालमेतत्
किन्तु शिर एव नूनमक्षयकुमारस्येति’ कथयतो मूर्च्छादिवर्णनं । सीतया अङ्गारधमेण अशोकतरुशि-
खरस्थितपद्मरागरत्नग्रहणं । हनूमता सीतायाः समीपे रामादिप्रष्टतिकथनं । नेपथ्ये तत्कृतलङ्का-
दाहनसूचनं ।

७ मे,—पुलस्त्यशिष्यकरालकयोरभिनयेन रावणकृतविभौषणनिग्रहसूचनं । चन्द्रानिलादि-
कृतरावणपरिचर्या । प्रहसकेन सह दशाननस्य चित्तविनोदनचित्रदर्शनं । तत्र सागरकुलस्थित
कपिकुल-सेतुबन्धादिदर्शनावसरे प्रविष्टाया मन्योदर्या उत्कण्ठादिवर्णनं । नेपथ्ये मेघनादकुम्भक-
र्णादिवधसूचनं । विद्याधरमिथुनाभ्यां रामरावणयोः समरसंवादवर्णनं । सीतालक्ष्णसूग्रीववि-
भौषणादिभिः सह रामस्य प्रवेशेन सन्धादिवर्णनं । पुष्करारोहणेन अयोध्यागमनाभिनयः ।
प्रभातवर्णनञ्च ।

No. 3310. पुराणसारः। Substance, country-made paper, 19×3 inches. Folia, 277. Lines, 9 on a page. Extent, 14,196 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Government of India. Also Málipotá, Post Málipotá, Zilá Nadiyá, Kásínáth Bhaṭṭáchárya. Appearance, very old. Verse, correct, some part incorrect.

Purāṇa-sára. An abstract of the eighteen great Purāṇas, treat-
ing principally of their historic portions. By Rájá Rudra Ráya *alias*
Rudra Śarmá.

Beginning. नारायणं भवमहार्णवकर्णधारं कारुण्यपूर्णजलधिं कलधौतवर्णं ।
सर्गस्थितिप्रलयमूलसमूलमेकं केयूरकौस्तुभविभूषणमानतोऽस्मि ॥
श्रीनन्दनन्दनपदद्वितयारविन्दं वन्दे पुरन्दरपुरःसरवन्द्यवन्द्यं ।
आनन्दकन्दमतनोदरविन्दजोऽपि मञ्जीलया भुवनदृष्टिवितानमेनं ॥
सदानन्दानन्दात्मजचरणलाभात् सुरधुनी
धुनीतेऽधं यस्यां त्रिपुरमथनस्य प्रणधिणी ।
स्वयं वाणी साक्षादनुदिनविनोदी द्विजगणो
जयत्येका धन्या विजगति नवद्वीपनगरी ॥
रराज तत्र द्विजराजतेजा द्विजो भवानन्द इति चित्तौन्द्रः ।
ननन्द तन्नन्दन एव आर्यः पूतः प्रजापालनसुख्यकार्यः ॥
तातेऽतिभक्तो द्विजदेवरक्तो गोपालरायस्नयस्ततोऽस्य ।
दुष्टप्रशास्त्राखिलशिष्टगोत्रा शिवाययो वाङ्मिलयो दयालुः ॥
असौ यशोधाम रसाभिरामः श्रीमान् + + राघवराघ आखे ।
+ + + + +
+ + + + + ॥

अपि च ।

अधोनौतानौतिः त्रितविवुधरौतिः क्षितिपतिः

+ + + क्रीडाभवनमवनीदेवकुलपाः ।

सदादानोद्भूतावनिनिखिलदैव्यो मधुरवाक्

गुणग्रामैक + + द्विपदनधिग + ति सद् + ॥

एकत्रोत्तमधर्मशास्त्रस + तस्त्रोत्रादिशुश्रूषया

संगृह्याखिलसार + पिरकरं नानापुराणदितः ।

ग्रन्थं नाम पुराणसारमखिलामोदाय भोक्षप्रदं

श्रीमद्राघवरायस्त्रनुरकरोत् श्रीरुद्रशर्मचिरात् ॥

End.

भविष्ये,—इतिहासपुराणानि + + + + + + + + । यः

करोत्यौर्ध्वदेहिकं । —————लिलेख सुमतिर्गोविन्दरामः कृतौ ॥

Colophon. यथादृष्टमित्यादिना दीपास्तु नानुसन्धेयाः ।

(अत्र शेषपत्रस्य अर्द्धखण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्रचकं वाक्यं न सम्पूर्णं लब्धं ।)

विधयः । सर्वेषां पुराणानां सारमाकलय्य सङ्कलितोऽयं ग्रन्थः । तत्र आदिस्त्रष्टिवर्णनं । कालपरिमाणवादिकथनं । युगादिमानकथनं । ब्रह्मण उत्पत्तिकथनादिकं । देवदेवीनामुत्पत्त्यादिकथनं । विश्वनिर्णयः । चतुर्दशमनूनां वंशविसारादिकथनं । मन्वन्तराणि । देवानां राज्ये नियोगकथनं । सूर्यवंशादिवर्णनं । भुवनकोषवर्णनं । भृगोलवर्णनं । पर्वतविशेषेषु देवानां स्थानकथनं । विशेषेण भारतखण्डवर्णनं । कूर्मनिवेशकथनं । कुरुकिम्पुरुषवर्षादिवर्णनं । ज्योतिस्त्रवर्णनं । ग्रहविकल्पकीर्तनं । तत्र तित्यादीनां स्वरूपादिकथनं । चन्द्रलयट्टिकथनं । पृथ्वीच्छायाया राजस्यानत्वकथनं । स्वर्गवर्णनं । इन्द्रसभावर्णनं । यमसभावर्णनं । वरुणसभावर्णनं । कुवेरसभावर्णनं । ब्रह्मसभावर्णनं । सप्तपातालवर्णनं । देहोत्पत्तिकारणकीर्तनं । दैनन्दिनप्रलयवर्णनं । प्राकृतप्रलयवर्णनं । आत्यन्तिकप्रलयवर्णनं । युगपरिमाणकथनादिकं । भविष्यवर्णनं । कलिधर्मकथनं । युगधर्मव्यवस्था । अष्टाविंशतित्यासकथनं । वेदविभागादिकथनं । ब्रह्मचर्याद्यायमधर्मनिरूपणं । वर्णाश्रमाचारकथनं । (अत्र मन्वादीनां वचनोपन्यासः ।) षड्विधस्नाननिरूपणं । गुरुनिरूपणं । दिवाकृत्यनिरूपणं । रात्रिकृत्यकथनं । षोडशदिनपर्यन्तं ऋत्विगमने प्रत्येकं कन्यापुत्रयोः शुभाशुभकथनं । कर्त्तव्याकर्त्तव्यनिरूपणं । निषिद्धव्याणि । वानप्रस्थधर्मकथनं । यतिधर्मनिरूपणं । गायत्रीजपादिप्रकारकीर्तनं । ब्रह्मनिरूपणं । विष्णुमाहात्म्यकीर्तनं । भक्तिमहिमा । स्मरणकीर्तनादिनिरूपणं । विष्णुशिवयोरभेदकथनं । विष्णुपूजाक्रमविधिः । वैशाखादिद्वादशमासेषु विष्णुपूजनविधानादिकं । वैष्णवपीठमालाकथनं । शिवमाहात्म्यकीर्तनं । शैवपीठमालाकथनं । शिवलिङ्गपूजामाहात्म्यादिकथनं । लावणपैतलादिलिङ्गनिरूपणं । तत्स्पर्शनफलकीर्तनं । तनूजाविधानञ्च । पुष्यविचारः । गौरीनामाष्टकस्तोत्रं । देवीपीठमालाकथनं । दुर्गास्मरणादिफलकीर्तनं । तनूजाविधानकीर्तनं । शालया-

ममाद्यात्मकथनं । शिलाचक्रनिरूपणं । शालग्रामादिलक्षणकथनं । तुलसीरोपणादिमाद्यात्मकी-
 र्त्तनं । तत्पूजाविधानं । अत्र इतिहासकथनं । धात्रीमाद्यात्मकथनं । तीर्थयात्रामाद्यात्मकीर्त्तनं ।
 तीर्थयात्राविधिकथनं । गङ्गामाद्यात्मकीर्त्तनं । गङ्गामर्मसीमानिरूपणं । तत्स्मरण-श्रवण-नमस्कारा-
 दीनां विधानं । अत्र भेकीभेकयोरुपाख्यानकीर्त्तनं । गङ्गातीरे वाणिज्यादिनिषेधः । वाराणसीमा-
 द्यात्मकथनं । तत्र वासादिफलकथनं । विश्वेश्वरदर्शनादिमाद्यात्म्यं । मणिकर्णिकामाद्यात्मकथनं ।
 ज्ञानवापीमाद्यात्म्यं । श्रीङ्गारेश्वरभैरवादीनां माद्यात्मकथनं । पुरुषोत्तममाद्यात्मकथनं । अत्र वास-
 मरणादिफलकथनं । रोहिणीकुण्डाक्षयवटादिमाद्यात्म्यं । जगन्नाथसुभद्रादिदर्शनफलकथनं । समुद्र-
 स्नानमाद्यात्म्यं । पञ्चतीर्थमाद्यात्मकथनं । श्वेतगङ्गाश्वेतमाधवमाद्यात्मकथनं । मत्स्यमाधववृत्सिंहा-
 दिमाद्यात्म्यं । रथयात्राशयनयात्रादिफलकथनं । द्वादशयात्राफलकीर्त्तनञ्च । एवं प्रयागमाद्यात्म्या-
 दिकीर्त्तनं । अत्र धनुर्ध्वजस्य उपाख्यानकथनं । गयामाद्यात्म्यादिकीर्त्तनं । गयापरिमाणादिनिरू-
 पणं । कनखलतीर्थमाद्यात्म्यादिकथनं । मथुरामाद्यात्मकथनं । तत्परिमाणादिकथनं । मधुवनकु-
 मुदवनादिमाद्यात्म्यं । ध्रुवतीर्थादिमाद्यात्म्यं । अत्र चन्द्रसेनस्य उपाख्यानं । वदरिकाश्रममाद्यात्म्या-
 दिकीर्त्तनं । नर्मदाामाद्यात्मकथनं । द्वारकामाद्यात्मकथनं । अत्र विविधाख्यानकीर्त्तनं । अयो-
 ध्यामाद्यात्मकीर्त्तनं । कुरुक्षेत्रमाद्यात्मकथनं । पुष्करमाद्यात्मकीर्त्तनं । नैमिषारण्यमाद्यात्मकथनं ।
 गङ्गासागरसङ्गममाद्यात्म्यं । अत्र दृष्टद्रथाभिधानराक्षसस्य उपाख्यानं । गङ्गाद्वारमाद्यात्मकथनं ।
 अत्र मनोनामकवृत्तरेखाख्यानकीर्त्तनं । सर्व्वतीर्थमाद्यात्मकथनं । पिढमाढतीर्थवर्णनादिकं ।
 गुरुतीर्थकथनं । मानसिकतीर्थनिरूपणादिकं । अत्र वेदधर्मायाः उपाख्यानं । भार्यातीर्थादिनिरू-
 पणं । अधर्मनिरूपणादिकं । पापशान्त्युपायकथनं । विष्णोरपराधाः । रत्नानां परीक्षानिरूपणं ।
 तत्र वज्रपरीक्षाप्रकारकीर्त्तनं । मुक्ताफलपरीक्षा । पद्मरागादिपरीक्षा । मरकतपरीक्षा । इन्द्रनील-
 परीक्षा । वैदूर्यपरीक्षा । कर्केतनादिपरीक्षा । पुलकपरीक्षा । रुधिराक्षपरीक्षा । स्फटिकरत्नप-
 रीक्षा । विद्रुमादिपरीक्षा । विस्तरतः स्त्रीपुरुषयोः शुभाशुभलक्षणकथनं । गजलक्षणं । तत्परी-
 क्षा च । अश्वलक्षणं । तत्परीक्षा च । गजचिकित्साकथनं । अश्वचिकित्साकथनं । पुनर्विस्तरण
 पुष्यच्छायावर्त्तादिलक्षणदिकीर्त्तनं । लक्ष्मीविलासकीर्त्तनं । अलक्ष्मीविलासकथनं । दुर्निमित्तनिरू-
 पणं । त्रिविधोत्पातवर्णनं । महापुराणानां नाम श्लोकसंख्यादिनिरूपणं । एवमुपपुराणानां । स्वप्न-
 दर्शने शुभाशुभफलकीर्त्तनं । क्षत्रियवैश्यादीनां ब्राह्मण्यलाभोपायकथनं । अत्र मतङ्गोपाख्यानकी-
 र्त्तनं । राजमन्त्रादिलक्षणं । क्षत्रिकारितथिरेकारिणः प्रशंसाकथनं । कालस्वरूपादिकीर्त्तनं ।
 ऋत्योर्जन्मकथनं । अत्र नानेतिहासकीर्त्तनं । दमयातनादिवर्णनं । अत्र दीपदानेतिहासकीर्त्तनं ।
 कर्मणां फलकीर्त्तनं । अत्र विविधोपाख्यानकीर्त्तनं । धर्मशीलतावर्णनं । अत्रोपाख्यानादिकथनं ।
 धर्मरक्षणोपायादिकथनं । अत्र धर्मचाण्डालोपाख्यानादिकथनं । कुञ्जरोपाख्यानं । वासुराजीपा-
 ख्यानं । स्वर्गगुणवर्णनादिकं । गुरुतीर्थोपाख्यानं । प्रह्लादस्य दानवयोनिप्राप्तिकारणकथनं । जडभर-

तोपाख्यानं । पद्मपुष्पमाहात्म्यकीर्तनं । अत्र एकप्रजाभिधानब्राह्मणस्य उपाख्यानकीर्तनं । छत-
 झोपाख्यानं । सौहार्दात् हीनजनस्य उपदेशे दोषदर्शनप्रसङ्गेन शुद्रमुनिसंवादकीर्तनं । धर्मादिपु-
 नष्टेषु केन ब्राह्मणो जीवेदिति प्रस्त्वावेन विश्वामित्रश्चपचसंवादकीर्तनं । ब्राह्मणमाहात्म्यकीर्तनं । अत्र
 पञ्चप्रतोपाख्यानादिकथनं । पाषण्डलक्षणदिकथनं । विषयव्युत्थाच्यकारणादिनिरूपणं । पिङ्गलो-
 पाख्यानकीर्तनं । यथातेरुपाख्यानं । योगप्रक्रियाकथनं । मरणकालनिरूपणं । तत्र दानादिविधा-
 नञ्च । पितृवरन्तर्जलकरणे पुत्राणां फलकथनं । पूजाकथनेतिहासकीर्तनं । वेतननिर्णयः । (अर्थात्
 काचखण्डनिर्माण-स्फाटिकमणिवेधनादौ वेतनदानव्यवस्था ।) अभिवादनविधिः । नमस्यनिरूपणं ।
 सारस-शुक-मथूरादिशकुनानां शुभाशुभचिन्तनं । स्यन्दनचरित्रकीर्तनं । चिकित्साफलाफलकथनं ।
 राक्षसभक्ष्यनिरूपणं । द्रव्यशुद्धिकथनं । कृषिविषये संवत्सरराजादिज्ञानं । वृष्टिज्ञानं । मेघफलक-
 थनं । द्वादशमासेषु वृष्टिलक्षणं । अनावृष्टिलक्षणं । रुद्राक्षधारणादिविधिः । शोङ्कारमाहात्म्यक-
 थनं । जपयज्ञादिनिरूपणं । अनध्यायनिरूपणादिकं । दायभागः । भूकम्पलक्षणं । मेघोत्पत्तिकारणा-
 दिकथनं । मेघानां स्थानादिनिरूपणञ्च ।

No. 3311. पञ्चकल्पतरुः । Substance, country-made yellow paper, 19 × 3 inches. Folia, 331. Lines, 7 on a page. Extent, 8,832 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Simuliyá, Post, Málipotá, Zilá, Nadíyá. Kálfkrishṇa Gośvámí. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Panchakalpataru. A digest of Tantric rites, giving elaborate descriptions of mystic circles and of worship of the Deví through the same. By Rághavadeva Śarmá, son of Rámánanda Tarkapañchánana. The codex is evidently incomplete as it does not refer in detail to Śákta divinities. The extant portion is divided into five parts. The first is devoted to mystic circles and incantations; the second to purification and accessories of worship, such as rosaries, &c.; the third is devoted to the mystic mantras of Vaishṇavite divinities; the fourth to the mantras of Śivaite divinities and their attendants; and the fifth to minor divinities.

Beginning. ऋद्धरेश्चरणं नला पञ्चकल्पतरुनिह ।

चतुर्वर्गफलावाप्तौ विदधे राघवः कृती ॥

तारचक्रादिसुद्रान्तः सन्तानक इति स्मृतः ।

दीक्षामन्त्रसिद्धिलक्ष्मा कल्पवृक्ष इति स्मृतः ॥

विष्णुसूक्तपूजान्तो हरिचन्दनकः स्मृतः ।

शिवसूक्तपूजान्तः पारिजात इति स्मृतः ॥

गणेशादिविधिर्यावान् मन्दारक इति स्मृतः । इत्यादि ।

End.

अङ्कैः प्रथमावरणं, अनन्तवासुकितचक्रककंठपद्ममहापद्मशङ्खकुलिराः । +

+ + + + +

Colophon. इति महासहोपाध्यायश्रीरामानन्दतर्कपञ्चाननपुत्रश्रीराघवदेवशर्मणा विर-
चितोऽयं मन्दारकवृक्षः समाप्तश्चायं पद्ममः कल्पः ।

विषयः । प्रथमे सन्तानके,—तारचक्रनिरूपणं । राशिक्रककथनं । कोष्ठचक्रकथनं । गणच-
क्रकथनं । ऋषिधनिक्रककथनं । नाडीचक्रकथनं । अक्षरमचक्रकथनं । वर्षचक्रकथनं । एतेषामप-
वादकथनञ्च । महाविद्यानिरूपणं । सिद्धविद्याकथनं । कूर्मचक्रनिरूपणं । प्रातःकृत्यविधानं । दर्भ-
निरूपणं । द्विविधस्नानविधानं । सशिवतिलकनिरूपणं । सन्याविधिः । तर्पणविधिः । भस्मस्ना-
नादिविधिः । एकपुण्ड्रादिलक्षणं । सर्वेषां देवानां गायत्रीकथनं । यवेन विधिः । स्थाननिरूपणं ।
वासुयागादिप्रकारकौर्त्तनं । चतुर्भण्डलगृहनिर्णयः । द्वारदेवतादिपूजाविधिः । आसननिरूपणं ।
तत्र खलिकपद्मासनादीनां लक्षणकथनं । उपवेशनप्रकारकथनं । भूतशुद्धिप्रकारः । मातृकान्यास-
कथनं । अन्तर्मातृकाकथनादिकं । कराङ्गन्यासः । पीठमन्त्रन्यासः । पीठदेवताध्यानकथनं । प्राणा
यामप्रकारकथनं । भूतलिपिकथनं । अर्घ्यस्थापनविधिः । देवताबुद्ध्या स्वदेहे देवतापूजनविधिः ।
पौत्रयजनविधिः । षोडशोपचारादिकथनं । तत्र तत्र मन्त्रकथनञ्च । पुण्यविचारः । नैवेद्यादिवि-
धानं । उपहारद्रव्यप्रतिपादनादिप्रकारः । पादोदकस्त्रीकरणविधिः । अपराधनिरूपणं । काम्य-
षोडशोपचारमन्त्रकथनं । अष्टविंशदुपचारविधिः । चतुःषष्ट्युपचारविधानं । मन्त्रनिरूपणं । प्रति-
ष्ठाविधिः । मुद्रानिरूपणं ।

द्वितीये कल्पवृक्षे,—दीक्षाकालनिरूपणं । तत्र तिथिनक्षत्रवारादिकथनं । देवपर्वकौर्त्तनं ।
गयाकौलार्कादित्थैर्षु दीक्षाग्रहणनिषेधः । मन्त्रदोषकथनं । मन्त्राणां दशविधसंस्कारकथनं ।
शैववैष्णवादी तत्तद्भेदकौर्त्तनं । दीक्षापद्धतिः । अध्वरोधनकथनं । कलावत्यादिदीक्षानिरूपणं ।
क्रियावतीदीक्षा । संचेपदीक्षा । होमविषये तन्त्रोक्तमन्त्रविधानं । अङ्गचतुष्टयदेवताकथनं । दीक्षोपदे-
शयोः भेदकथनं । पञ्चायतनपूजाकथनं । दीक्षाशब्दनिर्व्वचनं । उपदेशलक्षणं । नित्यकाम्यभेदेन
दीक्षायाः द्वैविध्यकथनं । क्रियावत्यादियोग्यगुरुशिष्यनिरूपणं । मन्त्राधिकारनिरूपणं । अद्वयमन्त्र-
कथनं । गुरुशिष्ययोः लक्षणं । पित्रादिभ्यो मन्त्रग्रहणे दोषकथनं । निषिद्धदीक्षाग्रहणे प्रायश्चित्तान-
नन्तरं पुनर्दीक्षाविधानं । अङ्कुरार्पणविधिः । अग्निसंस्कारकथनं । कुण्डनिर्माणादिप्रकारः । तद्-
भावे स्थण्डिलविधानं । सुक्सुवल्क्षणं । वेदिनिर्माणप्रकारादिकथनं । कुण्डस्य अष्टादशसंस्कारक-

यनं । अग्राहणदिविधानं । होमद्रव्यप्रमाणदिकथनं । चिह्नविशेषेण अग्नेः शुभाशुभजनकाल-
कथनं । करमालाविधानं । रुद्राद्यादिमालानिरूपणं । मालाविशेषे फलाधिक्यं । मालासंस्कारः ।
वैष्णव-गाणपत्यादौ क्रमेण तुलसी-गजदन्तादिमालाविधानं । सूत्रनिरूपणं । सूत्रसंस्कारादिकथनं ।
पुरश्चरणविधानं । तत्र भक्त्यादिनियमकथनं । तदन्तदिवसकर्त्तव्यता । चितासाधनविधिः । शव-
साधनविधानं । तत्र शवल्लक्षणादिकथनं । ग्रहणपुरश्चरणादौ विशेषनियमकथनं । मन्त्रसिद्धुपाय-
कीर्त्तनं । सिद्धिलक्षणकथनञ्च ।

तृतीये हरिचन्दने,—ऋणमन्त्रनिरूपणं । तत्पूजाविधानं । तत् प्रयोगः । किशोरादिमूर्ति-
भेदेन पूजाभेदकथनं । विभूतिपञ्चन्यासः । केशवकीर्त्यादिन्यासकथनञ्च । हयग्रीवमन्त्रकथनं ।
वराहमन्त्रकथनं । ऋसिंहमन्त्रकथनं । राममन्त्रकथनं । लक्षणमन्त्रकथनं । लक्ष्मीमन्त्रकथनं ।
सरस्वतीमन्त्रकथनं । तुलसीमन्त्रकथनं । पृथिवीमन्त्रकथनं । सौतामन्त्रकथनं । वनमालाल-
क्षणं ।

चतुर्थे पारिजाते,—शिवप्रकरणं । तत्र शिवमन्त्रादिकथनं । तत्पूजाविधानं । तत्र श्रीकण्ठ-
श्रीपूर्णेर्दर्यादिन्यासकथनं । रुद्र-प्रमथ-योगिनीनां नामादिकीर्त्तनं । सत्युज्जयमन्त्रविधानं । दक्षि-
णामूर्तिमन्त्रविधानं । अर्द्धनारीश्वरमन्त्रविधानं । तुम्बुरुमन्त्रविधानं । धण्डाकर्णादिमन्त्रविधिः ।
भुवनेश्वरी-ललिता-त्रिपुटा-अन्नपूर्णा-दुर्गा-बाला-भैरवी-श्रीविद्याप्रभृतीनां मन्त्रादिविधानं ।

पञ्चमे मन्दारके,—गणेशप्रकरणं । तत्र हरिद्रागणेश-उच्छिष्टगणेशदीनां मन्त्रादिविधानं ।
चन्द्रमन्त्रादिविधानं । सूर्यमन्त्रादिकथनं । अग्निमन्त्रकथनादिकं । विषहरनानाविधमन्त्रकथनं ।
इन्द्रमन्त्रकथनादिकं । गरुडमन्त्रकथनादिकं । हनूमन्मन्त्रादिकथनं । तत्साधनकथनञ्च । धनदा-
साधनप्रकारकीर्त्तनं । एवं नायिकासाधनं । पिशाचसाधनं । वेतालसाधनकथनञ्च । निगडभङ्गनो-
पायकीर्त्तनं ।

No. 3312. ताराभक्तिसुधारणवः । Substance, country-made paper, 10
× 3 inches. Folia, 395. Lines, 7 on a page. Extent, 11,204 ślokas.
Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Simuliyá, Post Málipotá,
Zilá Nadiya, Kálíkṛiṣṇa Gośvámá; also another copy at Naduyará, Post
Madhuvani, Darbhángá, Paṇḍit Kaṇṭha Jhá. Appearance, old. Verse. Correct.

Tárábhakti-sudhárṇava. On devotion to the goddess Tára,
giving details of Śákta worship taken from the leading Tantras.

Beginning. सौनासौरमणिप्रवीणजलदग्रामाभिरामकृदिं

दृत्यत्पौडपटडयी + कपटप्रोद्यत्परागोज्ज्वलं ।

वंशीवादनकैतवप्रविलसद्गभीरधोरध्वनिं
 वन्दे कश्चिदहं सुदा मधुलिहं हृत्पद्ममध्ये स्थितं ॥
 हासव्याजविराजमानकुसुमां वक्षोजराजत्फला-
 मुद्यत्कुन्तलकैतवप्रविलसन्मालिमालाकुलां ।
 स्थाणुस्थां रमणीयनूपुरकृतां बालामपर्णामहं
 काञ्चिक्ल्पलतां नमामि ललितां शैलाधिराजोद्गतां ॥
 ललाटतटसङ्गमाद्भ्रजति बालचन्द्रात्मतां
 शिरोरुद्धनिवेशनाद्भवति जाङ्गवीरूपधृक् ।
 विभाति हृदि कौस्तुभात्मकतया सतां यद्यदा
 गुरोश्चरणरेणवे निरुपमाय तस्मै नमः ॥
 नानातन्त्राणि विज्ञाय गदाधरगुरोर्मुखात्
 करोति नरसिंहोऽयं ताराभक्तिसुधार्षवं ॥

End.

कनकनकनूपुरद्वितय + + + प्रोक्षस्य
 + धानमिथुना + + नरसि + स्फुरत् केसरं ।
 महेन्द्रमणिमुद्रिकामधुकरीपरीतोदरं
 नमस्त्रिपुरसुन्दरीचरणपुण्डरीकद्वयं ॥
 आसीत्कीर्तिकरस्ततो हरिहरस्तस्माद्भृत्यत्वविः
 श्रीमान् पण्डितपुङ्गवो रचिकरः श्रीकृष्णशर्मा ततः ।
 तस्मादेव गदाधरः समभवत्कर्माश्रुधेः पारगः
 ताराभक्तिसुधार्षवं समतनोत्तन्नन्दनः कौतुकात् ।

Colophon. इति महामहोपाध्याय + + + श्रीनरसिंहविरचिते ताराभक्तिसुधार्षवे
 विंशतितमः तरङ्गः समाप्तः ।

विषयः । शिवाशिवयोः संवादेन मन्त्रमाहात्म्यकीर्तनं । मन्त्रोद्धारप्रकारादिकथनं । गुरु-
 लक्षणं । शिष्यलक्षणं । दीक्षाविधानं । तत्कालनिरूपणं । पक्षनिर्णयः । वारनिर्णयः । योगनि-
 र्णयः । देशनिरूपणं । दीक्षामाहात्म्यकीर्तनं । मण्डपभूमिपरीक्षा । वास्तुयागविधिः । पूर्वादिदि-
 ग्ज्ञानोपायकथनं । मण्डपलक्षणं । कुण्डलक्षणं । सुवलक्षणं । अङ्कुरार्पणविधानं । दीक्षाप्रयोगः ।
 सर्वतोभद्रमण्डलकथनं । शूभस्त्रनिरूपणं । अशूभस्त्रकथनं । अग्निस्कारकथनं । शुवादिधारण-
 प्रकारः । दीक्षादिनकथनं । तारादीक्षा । कलावतीदीक्षा । वेधमयीदीक्षा । पूर्णाभिषेकविधिः ।
 अरिष्टमन्त्रत्यागविधिः । गुरुभक्तनिरूपणं । समयाचारकीर्तनं । यन्त्रादिकथनं । दिव्यवीरपशु-
 भावादिनिरूपणं । नित्यक्रियाविधानं । तत्र स्नानकथनं । मन्त्रस्नानादिनिरूपणं । सन्याविधिः ।

तर्पणविधानं । पूजाविधिः । आसनादिनिरूपणं । प्राणायामनिरूपणं । करशुद्धिकथनं । भूत-
 शुद्धिप्रकारकीर्तनं । मातृकान्यासः । षोडशान्यासः । शिवशक्त्यान्यासः । तारादिन्यासः । पौठन्यासः ।
 करान्न्यासः । मन्त्रशुद्धिकथनं । विशेषशुद्धिः । द्रव्यशुद्धिः । अनुकल्पनिरूपणं । द्रव्यासादनकी-
 र्त्तनं । कलसस्यापनविधिः । शपथोचनप्रकारकथनं । तारागुरुनिरूपणं । तत्त्वशुद्धिप्रकारः । वटु-
 कादिबलिदानविधिः । आवाहनप्रकारः । ताराध्यानकथनं । उपचारविधिः । पञ्चविधमहासुद्रा-
 निरूपणं । नानासुद्राः । देवताशुद्धिः । उपचारसुद्राकथनं । आवरणपूजाकथनं । आवरणदेवता-
 ध्यानादिकथनं । बलिदानविधिः । संस्कारकालनिरूपणं । रुद्राद्यादिमालासंस्कारविधिः । रक्ष-
 मालासंस्कारः । तारासहस्रनामस्तोत्रं । नित्यहोमविधिः । नमस्कारविधिः । पञ्चमयागविधिः ।
 दूतीयागविधानं । तदधिकार्यादिनिरूपणं । विशुद्धवचनानां समन्वयपूर्वकमागशान्तप्रामाण्यसं-
 स्थापनं । नैमित्तिकपूजाविधिः । कुलवारकथनं । कुलतिथ्यादिकीर्तनञ्च । द्वादशमासिकपूजा-
 विधानं । अधिवासस्त्यविधानं । पूजादिनकृत्यं । कुमारीपूजाविधानं । शिवावलिविधानं । ता-
 न्त्रिकप्रायश्चित्तविधिः । अन्त्येष्टिविधानं । पुरश्चरणविधानं । तत्र देशादिनिरूपणं । वीरपुरश्चरणे
 विशेषकथनं । सिद्धचिह्ननिरूपणं । वीरसाधनविधिः । चितासाधनविधानं । श्वसाधनविधिः ।
 मन्त्रपरीक्षां राशिक्रमादिनिरूपणं । फणिक्रमकथनं । अकडमचक्रं । कुलाकुलचक्रं । मन्त्रपटप-
 दचक्रं । गणागणचक्रं । अष्टवर्गचक्रं । ऋणधनिचक्रं । हरचक्रं । मारणस्तम्भनादौ कालादिनिरू-
 पणं । तत्र तत्र विधानकथनं । विशेषप्रयोगकथनञ्च । काम्यकर्मविधानं । ताराभेदेन मन्त्रादिनिरूपणं ।
 महामन्त्रकथनं । न्यासकथनं । तारिणीकल्पः । नित्यार्चनक्रमकीर्तनं । तत्त्वन्यासकथनं । वर्णन्या-
 सकथनं । अन्तर्मातृकान्यासः । उत्तरपङ्क्त्यान्यासः । पौठपूजाविधिः । दक्षिणकालिकापूजाविधिः ।
 कर्पूरस्तोत्रकीर्तनं । श्यामाकवचं । कालीसहस्रनामस्तोत्रं । कालीमन्त्रकथनं । पुरश्चरणविधानं ।
 नैमित्तिककाम्यकालिकापूजाविधानं । तर्पणविधिः । कालीकवचकथनं । कालिकाभेदकथनं ।
 भुवनेश्वरीमन्त्रादिकथनं । गुह्यकालीमन्त्रादिनिरूपणं । षड्शरीविद्यानिरूपणं । षोडशश्रीविद्या-
 निरूपणं । त्रयोदशश्रीविद्याकथनं । चतुर्दशश्रीविद्या । पञ्चदशश्रीविद्या । विद्यामाहात्म्यकथनं । षो-
 ढान्यासकथनं । भैरवोक्तदेवीध्यानस्तवकवचकथनादिकं । परदेवताकवचकथनं । वैरोचनिशतनाम-
 स्तोत्रं । प्रचण्डचण्डिकासहस्रनामस्तोत्रं । क्षिप्रमस्तासहस्रनामस्तोत्रं । दीक्षाविशेषे पुरश्चरणविशेषक-
 थनं । वीरसाध्यकाम्यकर्मनिरूपणं । योगविधानकीर्तनं । तत्प्रकारकथनं । आसनादीनां
 लक्षणं । प्रत्याहारादीनां लक्षणं । मानसपूजनप्रकारकथनं । योगिनौगणेशानविधिः । तर्पण-
 विधिः । सभ्याविधिः । ध्यानादिकथनं । होमकुण्डलक्षणादिकीर्तनञ्च ।

No. 3313. श्लेषविरोधिनी । Substance, country-made paper, 14 × 2½ inches. Folia, 131. Lines, 8 on a page. Extent, 6,240 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit. Post Málipotá, Zilá Nadíyá. Kásínátha Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Correct.

Slesha-virodhiní. A commentary on the Rághava-Páñḍavíya of Kavirája. By Rámabhadra.

Beginning. चन्द्रोपेन्द्रमहेन्द्रवक्रिवरुणप्रज्ञादिभिः सेवितं
 षड्वर्गोऽज्जितकैर्मुमुक्षुसुनिभिर्यासादिभिः पूजितं ।
 आधायेश्वरपादपद्मयुगलं बद्धाञ्जलौ मस्तके-
 ऽस्माभिः श्रीकविराजकोविदकृतैर्याख्यानमातन्यते ॥
 समीक्ष्य सत्शासनजात + + निः शेषरामायणभारतञ्च ।
 सं + + भावार्णवमत्युदग्रं वितन्यते राघवपाण्डवीया ॥
 नत्वा श्रीमत्तर्कवागीशभट्टाचार्य्यपादकं ।
 रामभद्रेण कविना श्लेषग्रामविरोधिनी ॥ युग्मं ।
 न्यस्तमस्तकपुटाञ्जलिर्दृष्टे दीर्घदर्शनिवद्वांसु + + कान् ।
 अर्थदर्शश्चजुगुद्बुद्धिभिर्दूर्ध्यमेतदमङ्गु नो वचः ॥
 कुमा + + सवव्याख्या कुमारकौमुदी तथा ।
 चक्रेऽचक्रेण वा येन तेने तेनेयमुत्तमा ॥

तत्रादौ महाकाव्यस्य आशीर्नमस्क्रिया वस्तुनिर्देशो वा क्रियते,—इति सम्प्रदायः । उच्यते सर्गबन्धो महाकाव्यमुच्यते तस्य लक्षणं । आशीर्नमस्क्रिया वस्तुनिर्देशो वापि तन्मुखं ॥

End. तं क्रीटशं मणीनां सूर्य्यकान्तादीनां प्रभाभिर्भासुरं, कार्मणं मन्त्रतन्त्रादियो जने कर्मठेऽपि च । इति मेदिनी । भारतेऽप्येवं ॥

Colophon. इतः परं लिप्यभावात् परिसमाप्तिस्त्वचकवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । कविराजकृतराघवपाण्डवीयकाव्यस्य व्याख्यानं (अत्र प्रायः समाप्तिपर्यन्तं व्याख्यानमस्ति । केवलं त्रयोदशसर्गोद्योगेषुकोटिकानां व्याख्याया अभावः ।)

No. 3314. दत्तकदीधितिः । Substance, country-made yellow paper, 16 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 362 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1740. Place of deposit, S'ántipura; Kálidása Vidyá-vágíśa. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Dattaka-dīdhitī. A digest of the laws regarding adoption. By Mahámahopádhya Ananta Bhaṭṭa.

Beginning. श्रुतिस्मृतिपुराणादिमीमांसान्यायविस्तरं ।

विचार्यमानन्तभङ्गेन क्रियते दत्तदीधितिः ॥

तत्रादौ दत्तके ग्राह्याग्राह्यविवेचनं तत्र शौनकः ।

ब्राह्मणानां सपिण्डेषु कर्त्तव्यः पुत्रसङ्ग्रहः ।

तदभावेऽसपिण्डेषु अन्यत्र तु न कारयेत् ॥

End.

इतिहासपुराणेषु कुन्त्या दत्तोक्तेश्च, पत्न्याभावे सा रिक्त्यं लभते दुहितृत्वा-

दिति शिवं ।

सतां सन्नोषसिद्ध्यर्थमिति दत्तकदीधितिः ।

अकार्यनन्तभङ्गेन तेन तस्य सुदेश्च सा ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीमदनन्तभट्टविरचिता दत्तकदीधितिः सम्पूर्णा ।

शकाब्दाः १७४० ॥

विषयः । दत्तके ग्राह्याग्राह्यविवेचनं । दत्तकग्रहणे आवश्यकताकथनं । हेतुकीर्तनञ्च । दत्त-
ग्रहणस्य अधिकारनिरूपणं । स्वामिनोऽनुमत्या स्त्रीणां दत्तग्रहणं । ग्रहणनिषेधः । पुत्रं दातुं कः
समर्थ इति निरूपणं । वर्त्तमानयुगे किंविधः पुत्रो ग्राह्य इति निर्णयः । विजातीयपुत्रग्रहणं
कर्त्तव्यं न वा इति निरूपणं । द्वासुप्यायणपुत्रग्रहणविधिः । पौनर्भवो दासपुत्रश्च ग्राह्यो न वा
इति विवेचनं । कस्मिन् समये दत्तकपुत्रग्रहणं कर्त्तव्यमिति कथनं । दत्तकग्रहणस्य विधिकीर्तनं ।
विधिना विना दत्तकग्रहणस्य फलकथनं । अत्र ग्रहणप्रयोगकथनं । दत्तकस्य विवाहाद्युपयोगि-
गोत्रादिनिर्णयः । सापिण्ड्यनिरूपणं । अशौचनिर्णयः । दायादनिरूपणं । दत्तककन्याग्रहणवि-
धानञ्च ।

No. 3315. दत्तकर्पणः । Substance, country-made yellow paper, 16 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 277 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1739. Place of deposit, Śántipura. Kálidása Vidyávágísa. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Dattaka-darpaṇa. On certain details regarding adoption.

Beginning. ॐ नमो गणेशायः ।

अथ दत्तके ग्राह्याग्राह्यनिर्णयः । तत्रात्रिः ।

अपुत्रेष्वैव कर्तव्यः पुत्रप्रतिनिधिः सदा ।

षिण्डोऽकक्रियाहेतोर्नामसंकीर्तनाय च ॥

इति । अपुत्रेष्वैव इत्येवकारेण पुत्रवतो नाधिकारः ।

End. दत्तकग्रहणानन्तरमौरसे तु उत्पन्ने रिक्त्वे त्रयो विभागा अौरसस्य, दत्तकस्य चतुर्थभागमाह्लाभित्यलं पल्लवितेन ॥

द्वैपायनेन विदुषा संख्या दत्तैकदर्पणः ।

निर्मितो वृद्धरिप्रीत्यै सङ्गिरालोच्यतां मुञ्जः ॥

Colophon. इति दत्तकदर्पणः समाप्तः । शकाब्दाः १७३९ ।

विषयः । अपुत्रस्य दत्तकपुत्रग्रहणावश्यकता । तत्र अधिकारकथनं । पुत्रदानसामर्थ्यकथनं । ग्राह्याग्राह्यविवेचनं । दत्तकग्रहणकालनिरूपणं । तद्ग्रहणविधिकीर्तनं । स्त्रीणां दत्तग्रहणाधिकारकथनं । दत्तकस्तु होमादिविधिनैव ग्राह्य इति कथनं । अशौचादिनिरूपणं । दायविभागकथनञ्च ।

No 3316. भगवत्तत्त्वचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 112. Lines, 7 on a page. Extent, 3,087 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Śrīnātha Bhaṭṭāchārya. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Bhagavattattva-chandrikā. On devotion to Kṛiṣṇa who is described as the supreme divinity. By Mahāmahopādhyā Rāma Āchārya.

Beginning. वासुदेवं नमस्कृत्य रामाचार्येण धीमता ।

क्रियते भगवत्प्रीत्यै भगवत्तत्त्वचन्द्रिका ॥

अथ आत्मा वा अरे द्रष्टव्यः श्रोतव्यो मन्तव्यो निदिव्यासितव्यश्चेति तथा । प्रसन्नात्मा हरिर्भक्त्या निदिध्यासनरूपया । अविद्यां कर्मसंघातरूपां सद्यो निवर्त्तयेदित्यतः तापत्रयातुरैररुदतत्वाय वासुदेवादिपदवेदनीयं ब्रह्म जिज्ञासितव्यमिति । इत्यादि ।

End. तस्मान्मात्रमिति प्रोक्तं परमो हरिरेव तु ।

तस्माद्भगवतः सर्वस्मादुत्कर्षे एव तात्पर्यं सर्वागमानामिति शं ।

Colophon. इति महोपाध्यायश्रीरामाचार्यकृतेयं भगवत्तत्त्वचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । निरुपाधिमहाविभूतिरानन्दाकारो भगवान् श्रीकृष्ण एव सकलवेदवेदान्तप्रति-
पाय इति निरूपणं । ब्रह्मणः साकारत्वव्यवस्थापनं । भगवच्छरीरस्य असाधिकत्वनिरूपणञ्च ।
श्रीसङ्गागतस्य सर्ववेदान्तार्थनिष्कर्षरूपत्वकीर्तनं । भगवन्मूर्त्तिनिरूपणं । चतुर्व्यूहनिरूपणं ।
प्रकाशायन्यायेन भगवति धर्मधर्मिभावापपत्तिकथनं । चन्द्रचन्द्रिकान्यायेन जगती भगवच्छक्ति-
कत्वकथनं । भगवदादिशब्दनिर्व्वचनं । भक्तिरेव भगवत्प्राप्त्युपाय इति सपरिकरनिरूपणं ।
निर्व्विशेषत्ववाद्दखण्डनं । प्रणवस्वरूपनिरूपणं । वासुदेव एव परब्रह्मादिशब्दवाच्य इति निर्णयः ।
भगवद्वतारकथनं । नारायणादिशब्दनिर्व्वचनं । भगवन्माहात्म्यादिकीर्तनं । भगवद्भजनाकरणे
दोषकथनं । सात्त्वतशास्त्रमाहात्म्यकथनमुखेन पाञ्चरात्रपाशुपतादीनां मोक्षशास्त्रकथनं । ता-
मसराजससात्त्विकपुराणेषु क्रमेण शिवब्रह्मविष्णूनां माहात्म्याधिक्यवर्णनं । मोक्षस्वरूपकथनं ।
तद्भेदकथनञ्च । द्वादीनां भगवद्विभूतिलकथनं । विशेषेण भगवन्माहात्म्यानिरूपणञ्च ।

No. 3317. सत्तसञ्चाकाव्यम्, वा सप्तशतीकाव्यम् । Substance, country-
made paper, 8½ × 4 inches. Folia, 113. Lines, 5 on a page. Extent, 980
ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1749. Place of deposit, Sāntipura,
Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Saptaśatī-kāvya, ALIAS Sattasayā-kāvya. On erotics. By
Śālivāhana. See No. 2338, Vol. VII, page 111.

श्रीकृष्णाय नमः ।

Beginning. पसुवद्गणो रोसावण पडिमासकं तगोरिसुहचन्दं ।

गद्विअगवपं कचं विच्य संभासलिलं जलिलं तमद ॥ १ ॥

अमिअं पाउअकव्वं पडिउं सोउं अजेण जाणंति ।

कामस्स तत्तत्तिं कुणंति तेकहं ण लज्जंति ॥ २ ॥

सत्त सञ्चाइं कइवच्छलेण कोड्डीअ मज्ज आरप्पि ।

हालेण विरइ आइं सालं कारणं गाहाणं ॥ ३ ॥ इत्यादि ।

End.

पसरइ जेण तमोसे जइ चंदस्स चंदिमा जेण ।

तं सिद्धिसत्तरप्पिर पव्वञ्चाउणक्खु अण्णिअं किं पि ॥ ८०६ ॥

एसो कविणा मंकिअ गहो पडिउडुवित्तर द्विअओ ।

सत्त सञ्चाअ समत्तो सलाहणं विरइओ कोसो ॥ ८०७ ॥

Colophon. इति सत्तसञ्चाकाव्यं सम्पूर्णं । संवत् । १०४६ ॥ अगहणमासे ।

विषयः । सभोगविप्रलम्भयोः नायकादीनां चेष्टितवर्णनं । ग्रन्थस्यास्य सप्तशतीनामकलेऽप्यत्र
सप्तोत्तराष्टशतसंख्यामिता गाथा वर्त्तन्ते ॥

No. 3318. गौतामाहात्म्यं । Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 6 on a page. Extent, 109 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Guptipáḍá, Telipáḍá ; Dīnanátha Gaṅgopádhya. Appearance, old. Verse. Correct.

Gítámáhátmya. An eulogium on the Bhágavatgítá. Anonymous.

Beginning. श्रीकृष्णार्जुनसंवादो गीतायाः प्रथमे कृतः ।
द्वितीये सांख्ययोगे हि तृतीये कर्मसंज्ञितः ॥ इत्यादि ।

End. पितृमादरतः पुत्रो गीताध्यायी तथा नरः ।
यथा समस्तदेवानां निर्मलं जाङ्गवीजलं ॥

Colophon. इति गीतामाहात्म्यं समाप्तं ।
विषयः । अध्यायार्थसङ्कलनपुरःसरं भगवद्गीताया माहात्म्यनिरूपणं ।

No. 3319. देवीमाहात्म्यचन्द्रिका । Substance, country-made yellow paper, 15 × 3 inches. Folia, 53. Lines. 10 on a page. Extent, 2,252 ślokas. Character, Bengali. Date Sk. 1664. Place of deposit, Guptipáḍá, Telipáḍá ; Dīnanátha Gaṅgopádhya. Appearance, old. Prose. Correct.

Devímáhátmya-chandriká. An eulogistic dissertation on the Deví. By Śíva Achárya.

Beginning. प्रणम्य परमां वाणीं कुमतिध्वंसकारिणीं ।
वितनोति शिवाचार्यी देवीमाहात्म्यचन्द्रिकां ॥
यच्चतुर्भुजमित्येण धृतिदासादिनापि यत् ।
लिखितं तत् समालोक्य रचतेऽत्र समासतः ॥

प्राक् किल जैमिनिः महाभारतकथां श्रोतुमिच्छन् माकेण्डेयमुपस्थितवान् । इत्यादि ।

End. श्लोकस्यापि पुनः पुनरावृत्तिः समाप्तिं द्योतयतीति सम्प्रदायः ॥

Colophon. इति शिवाचार्यविरचितायां देवीमाहात्म्यचन्द्रिकायां देवीमाहात्म्यं समाप्तं ।

शके कालसमन्विते विधुमुखे तस्माद्रसेध्वनरे अष्टम्यामसिते तिथौ विधुतिथौ यामे च सार्द्धद्वये ।

श्रीचण्डीचरणाम्बुजे निजमनः संस्थाप्य सि + वद्धे, पुस्त्रीयं लिखिता मया निजगृहे मासे च स्यावणे । शुभमस्तु शकाब्दाः ॥ १६६४ ॥

विषयः । देवीमाहात्म्यव्याख्यानं ॥

No. 3320. निगोदविचारगाथाषट्त्रिंशिकासूत्रम् । Substance, country made paper, 10×4 inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 60 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Kāśírāmaghāṭa, Jaina Maṭha. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Nigodavichāra-gāthā-shaṭtriṅśikā-sūtra. A desertation on the identity of the soul. By Bhadravāpasvāmī.

Beginning. लोगस्से एग एमे जह्दतय एयं मिजियए एमाणं । इत्यादि ।

End. सम्रावनु यज्जाणि ज्ञात अणता असंखा वा । इय ।

Colophon. इति निगोदविचारगाथाषट्त्रिंशिकासूत्रं समाप्तं ।

विषयः । सूक्ष्मजीवानां स्वरूपकथनादि ।

No. 3321. निगोदषट्त्रिंशिकाविवृतिः । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 4. Lines, 17 on a page. Extent, 359 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Kāśírāmaghāṭa. Jaina Maṭha. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Nigodashaṭtatriṅśikā-vivṛiti. A commentary on the work described in the last preceding number. By Ratnasiṅha Sūri, disciple of Munichandra Sūri.

Beginning. अथ पञ्चमाङ्गे एव एकादशशते दशमोद्देशके निगोदविचारः । इत्यादि ।

End. इति विवाहप्रज्ञप्तौ पञ्चमाङ्गे एकादशशते दशमः ।

Colophon. इति श्रीमन्मुनिचन्द्रसूरिशिष्यश्रीरत्नसिंहसूरिविरचिता निगोदषट्त्रिंशिका-विवृतिः समाप्ता ।

विषयः । निगोदषट्त्रिंशिकासूत्रस्य व्याख्यानं ।

No. 3322. आनन्दवृन्दावनचम्पूः । Substance, country-made paper. 15×6 inches. Folia, 358. Lines, 7—8 on a page. Extent, 8,938 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Śāntipura, Kṛishṇamaya Gośvāmī; another copy at Dhākā, Kṛishṇakamala Gośvāmī. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Anandavṛindāvana-champu. An elaborate description on the life of Kṛishṇa in Vṛindāvana. By Kavikarṇapura.

Beginning. वन्दे कृष्णपदारविन्दयुगलं यस्मिन् कुरङ्गीदृशां
 वक्षोजप्रणयीकृते विलसति स्निग्धोऽङ्गरागः स्वतः ।
 काश्मीरं तलशोणिमोपरितनः कसूरिकां नीलिमा
 श्रीखण्डं नखचन्द्रकान्तिलक्षरीं निर्याजमातन्वते ॥ १ ॥
 शोणस्निग्धाङ्गुलिदलकुलं जातरागं परागैः
 श्रीराधायाः स्नानसुकुलयोः कुङ्कुमचोदरूपैः ।
 भक्तयज्ञामधुनखमहःपुञ्जकिञ्जल्कजालं
 जङ्गानालं चरणकमलं पातु नः पूतनारेः ॥ २ ॥
 माधुर्यैर्मधुभिः सुगन्धिं भजनस्वर्णाम्बुजानां वनं
 कारुण्यान्वतनिर्भरैरुपचितः सत्प्रेमचेमाचलः ।
 भक्ताभोधरधोरणीविजयिणीनिष्कम्पशम्पावलि-
 देवो नः कुलदैवतं विजयतां चैतन्यकृष्णो हरिः ॥ ३ ॥
 नमस्यामोऽस्त्रैव प्रियपरिजनान् वत्सलहृदः
 प्रभोरद्वैतादीनपि जगदघौघक्षयकृतः ।
 समानप्रेमानः समगुणगणास्तुल्यकरुणाः
 स्वरूपाद्या येऽमी सरसमधुरास्नानपि नुमः ॥ ४ ॥
 गुरुर्नः श्रीनाथाभिधमवनिदेवान्वयविधुं
 नुमो भूपारलं सुव इव विभोरस्य दयितं ।
 ———लक्ष्मिरवकरष्टन्दावनसहः
 कथास्वादं लब्ध्वा जगति न जनः क्वापि रमते ॥ ५ ॥
 गते स्वस्वामीष्टं पदमहह चैतन्यभगवत्-
 परीवारे पश्चाद्गुगतवति च तस्मिन् निजपदं ।
 विलुप्ता वैदग्धी प्रणयरसरीतिर्विगलिता
 निरालम्बो जातः सुकविकवितायाः परिमलः ॥ ६ ॥
 तव स्ववं किं करवाणि वाणि प्राणौ न वक्तुं क्षमते त्वदीहां
 यतः सुबद्धेव तनोपि मानं त्वमन्यथा सन्तमपि क्षिणोपि ॥ ७ ॥
 आत्मनः प्रियतया तनुभाजां नात्मनः कृतिषु दृषणदृष्टिः ।
 सर्व्वतस्मिन्निरमस्यति दीपो नात्मस्त्वलतिसिरं विनिहन्ति ॥ ७ ॥
 निर्मल्लोऽपि सुजनाः स्वचित्ते दोषमेव पुरतः प्रथयन्ते ।
 उज्वल्लोऽपि सति धाम्नि पुरस्तान् धूममेव वसति स्फुटमग्निः ॥ ८ ॥

अर्थादिपर्याकलनं विनापि प्रज्ञादयन्ते सुकवेर्वचामि ।
 विनावगाहादपि दृष्टिमात्रान्मनः पुनन्त्येव हि पुण्यनम्यः ॥ १० ॥
 तावत्पदानि जायन्ते निर्दोषाणि पृथक् पृथक् ।
 यावत् स्वरसनासृष्ट्या तानि प्रय्याति नो कविः ॥ ११ ॥
 निर्मल्यमि सुवनतलं सतताच्छिमेन परमलेन ।
 खलरसने सम्मार्ज्जनि तदपि च भीतिर्भवत्स्पर्शे ॥ १२ ॥
 न खलोऽपि खलेन च व्यथायाः परिदृष्टौ विदुनोति यस्य जनः ।
 न खलो न खलो मतोऽन्यस्त्वमवज्ञाः किल केन संत्यजेयुः ॥ १३ ॥
 आनन्दद्वन्द्यावननामधेयां चम्पूमिमां कृष्णचरित्रचित्रां ।
 मनोविनोदाय रसप्रहाणां चक्रे खमोदाय च कर्णपूरः ॥ १४ ॥ इत्यादि ।
 स्थितो हृन्दारणे सततमपि ताभिर्मधुपुरीं
 गतश्चासं तद्ददिरहृजमप्यारचितवान् ।
 अतोऽतकैश्चर्यै पुरुमहिमनि श्रीभगवति
 ब्रजेश्चर्याः स्तूनी न किमपि विचित्रं विलसति ॥
 चैतन्यकृष्णकण्ठोदितवाग्बिभूति—
 सन्मात्रजीवनधनस्य जनस्य पुत्रः ।
 श्रीनाथपादकमलस्मृतिशुद्धबुद्धि-
 चम्पूमिमां रचितवान् कविकर्णपूरः ॥

End.

Colophon. इत्यानन्दद्वन्द्यावने केशोरलीलालताविस्तारे द्वाविंशतितमैः स्वकः ॥ समा-
 प्रथायमानन्दद्वन्द्यावनाभिधो ग्रन्थः ॥

विषयः । भगवल्लीलावर्णनात्मको द्वाविंशतिभिः स्वकैर्गुम्फितोऽयं ग्रन्थः । तत्र १ प्रथमस्व-
 वक्रे, हृन्द्यावनवर्णनं । २ये, श्रीकृष्णजन्मोत्सवादिवर्णनं । ३ये, पूतनावधः । यशोदारोदनं । मधु-
 रातो नन्दस्यागमनवर्णनञ्च । ४र्थे, शकटदृष्टणावर्तविवर्तनं । ५मे, जृम्भण-रिङ्गण-नामकरण-नवनी-
 तापहरण-सद्गुच्छण-विश्वरूपदर्शनकथनानि । ६थे, भाण्टस्फोटन-दामवन्धन-थमलार्ज्जुनमोचन-फल-
 क्रमणकौर्त्तनानि । ७मे, वत्सासुरहनन पुलिनभोजन-ब्रह्ममोहनविवरणं । ८मे, युगपत् पौगण्डकै-
 शोरलीलावर्णनं । तत्र ब्रजसुन्दरीणां पूर्वरागवर्णनं । कन्दुकक्रीडा । धेनुकासुरनिपातनञ्च । ९मे,
 गोकुलव्याकुलता, श्रीकृष्णस्य कालियनागशिरसि नटनादिकञ्च । १०मे, श्रीकृष्णस्य राधामन्दिर-
 निमन्त्रणस्वीकारकौतुकवर्णनं । ११शे, प्रीत्यवर्णनं । प्रलम्बासुरबधः । शरद्वर्णनं । गोपीनां वेषु-
 गानाकर्णनं । श्रीकृष्णेन समं राधाया विलासवर्णनादिकञ्च । १२शे, वस्त्रहरणं । १३शे, यज्ञपत्नी-
 जनानुग्रहकौर्त्तनादि । १४शे, वसन्तोत्सववर्णनं । १५शे, गोवर्द्धनधारणादिकं । १६शे, ब्रह्मलो-

कदर्शनवर्णनं । १७, १८, १९, २०, स्वके, रासविज्ञासवर्णनं । २१ स्वके, सुरलीचौर्यविलासकीर्तनं । २२ स्वके, दोलोत्सववर्णनं ॥

No. 3323. मुखवर्त्तनी । Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 358. Lines, 7 on a page. Extent, 13,000 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Sántipura. Kṛṣṇamaya Gosvámí. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Mukhavartanī. A commentary on the Ānandavṛindāvana Champu of Kavikarṇapura. By Vṛindāvana Chakravartī.

Beginning. वत्सास्त्राय मुञ्जः स्वया रसनया प्रायय्य सत्काव्यतां

देयं भक्तजनेषु भाविषु सुरैर्दुस्त्रापमेतत्त्वया ।

इत्याज्ञापयतेव येन निदधे श्रीकर्णपूरानने

वाल्मे खाड्गिदल्लाभृतं गतिरसौ चैतन्यचन्द्रोऽस्तु नः ॥

नितान्तनैसर्गिककृष्णसारलीलाद्यमुच्चैः पदमात्मलीनं ।

श्रीरूपसम्पन्न्यनुकूलमेव पूर्वैः श्रितं संश्रयते सुमेधाः ॥

नन्दोत्सवादिवासानां होलादोलादिकाधिकां ।

श्रीकृष्णलीलां जयय्य कर्णपूरो मद्वाकविः ॥ इत्यादि ।

End.

परमपूर्णतमप्रकाशे ब्रजेश्वर्याः स्वनौ तत्र किमद्भुतमिति भावः । तन्मात्र-
जीवनधनस्य श्रीशिवानन्दसेनस्य । इत्यानन्दवृन्दावनटीकायां मुखवर्त्तन्यां द्वाविंशतिस्वकसङ्गमनं ।

Colophon. राधासरस्वीरकुटीरवर्त्तिनः प्रा—वृन्दावनचक्रवर्त्तिनः ।

आनन्दचम्पूविवृतिप्रवर्त्तिनः सन्नो गतिर्मे सुमहानिवर्त्तिनः ॥

समाप्तेयं टीका ।

विषयः । कर्णपूरकृतानन्दवृन्दावनचम्पूकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 3324. पिङ्गलटीका । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 24. Lines, 8 on a page. Extent, 992 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Rámanagar, Post, Sántipura, Rámatáraṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Piṅgala-ṭiká. An exegecis on Piṅgala's aphorisms on versification in the Prakrit language. By Váninátha. The text is noticed under No. 191, Vol. I, page 103 and commentaries, by different authors under No. 1608, Vol. IV, page 172 and No. 2464, Vol. VII, page 220.

Beginning. प्रणिपत्य गिरां देवो शङ्खकुन्देन्दुसन्निभां ।

वाष्पीनाथश्चकारेमां टीकां प्राकृतपिङ्गले ॥

अथादौ वस्तुनिर्देशं कुर्वन् आत्मानं लक्षयति । पिङ्गलनागो जयति उत्कर्षेण वर्ततां । स कः,
यो विविधमात्रैव लब्धादिमात्रैव सागरस्तस्य पारं प्राप्तोऽपि विमलमतिः सचेलं यथा स्यात् तथा ।
एवं शपसद्वां प्रायो लोप इति लोपे सचेलमित्यत्र सकारलोपः । यद्वा विमलमतिश्चेलं । किम्भूतः ।
प्रथमं भाषातरण्डः । इत्यादि ।

End.

हे मनोहरे रजनौप्रभुमुखि चन्द्रमुखि कमलनयने द्वाविंशमात्रा भवन्ति ।
तेषां मध्ये एकः करतलगणः प्रकाशते मात्रावर्णसुललितं मध्ये षट्चतुःकलगणा कुर्वित्यर्थः । शेषं
सुगमं ।

Colophon. इति मित्रश्रीवाष्पीनाथकृतौ पिङ्गलटीकायां द्वितीयो वर्णपरिच्छेदः समाप्तः ।
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । पिङ्गलनागकृतप्राकृतच्छन्दोग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

No. 3325. वैराग्यशतकटीका । Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 19. Lines, 10 on a page. Extent, 558 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Rāmanagara, Post S'āntipura, Rāmatāraṇa Bhaṭṭācārya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vairāgya-śataka-ṭikā. Exegecis on the Vairāgya-śataka of Bhaṭṭārihari. By Minanātha. Vide No. 2738, Vol. VIII, page 186 for another commentary.

Beginning. वाचां देवीं नमस्कृत्य द्विमकुन्देन्दुसन्निभां ।

वैराग्यशतकव्याख्या मौननाथेन तन्यते ॥

तदादौ ग्रन्थारम्भे शिष्टाचारप्रतिपालनाय कविः स्त्रीयमभीष्टदेवमभिष्टीति चूडोत्तंसितेति ।
योगिनां चेतःसद्यनि—इत्यादि ।

End.

वारितरङ्गचञ्चलतरे वारिणः समुद्रस्य तरङ्गास्तद्वञ्चलतरे ॥

Colophon. इति श्रीमौननाथकृता वैराग्यशतकटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । भर्तृहरिकृतवैराग्यशतकस्य व्याख्यानम् ।

No. 3326. व्यवहारमाधवः । Substance, country-made paper, 17 × 5 inches. Folia, 183. Lines, 8 on a page. Extent, 4,380 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1866. Place of deposit, S'āntipura, Rāmanātha Tarkaratna. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Vyavahāra-mādhava On Judicature. By Mādhava Āchārya.
The text is being published in the Bibliotheca Indica.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे

यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् ।
सोऽहं प्राप्य विवेकतीर्थपदवीमाम्नायतीर्थं परं
मज्जन् सज्जनसङ्गतीर्थनिपुणः सदृत्तित्तीर्थं अयन् ।
लब्ध्वामाकलयन् प्रभावलक्षरीं श्रीभारतीतीर्थतो
विद्यातीर्थसुपाययन् हृदि भजे श्रीकण्ठमव्याहृतम् ॥
सत्येकव्रतपालको द्विगुणधीस्वार्थी चतुर्वेदिता
पद्मस्कन्धकृती षड्न्वयददः सप्तसङ्गसर्वं महः ।
अष्टयत्तिकलाधरो नवनिधिः पुष्यद्विशत्प्रत्ययः
स्मार्त्तोच्छ्रायधुरन्धरो विजयते श्रीवृक्षणक्षापतिः ॥
इन्द्रस्याङ्गिरसो नलस्य सुमतिः शैब्यस्य मेधातिथि-
र्धाम्यो धर्मसुतस्य वैष्णवपतेः सौधानिधेर्गौतमः ।
प्रत्यग्दृष्टिरश्नुतीसदचरो रामस्य पुण्यात्मनो
यद्वत्तस्य विभोरभूत्कुलगुरुर्मन्वी तथा माधवः ॥
— — — — — ।
श्रीमती जननी यस्य सुकीर्तिर्मायणः पिता ।
सायणो भोगनाथश्च मनोबुद्धी सद्गोदरौ ॥
यस्य बौधायनं सूत्रं शाखा यस्य च याजुषी ।
भारद्वाजकुलं यस्य सर्वज्ञः स हि माधवः ॥

— — — — — व्याख्याते आचारप्रायश्चित्ते । अथ व्यवहारः प्रसूयते ।
यद्यप्युणादानादीनामष्टादशपदानां व्यवहाराणां मध्ये कमपि व्यवहारं पराशरो न व्युत्पादितवान् ।
इत्यादि ।

End. मनुरपि ।

एवं सर्वानिमान् राजा व्यवहारान् समापयन् ।

व्यपोह्य किल्विषं सर्वं प्राप्नोति परमां गतिं ॥

Colophon. इति श्रीमहाराजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवक्तेकश्रीवीरवृक्षभूपालसाम्रा-
जधुरन्धरस्य माधवामात्यस्य कृतौ पराशरस्मृतियाख्यायां व्यवहारमाधवः समाप्तः । संवत् १८६६ ।

विषयः । पराशरस्मृतियाख्यायाः परिशिष्टरूपोऽयं सन्दर्भः । तत्र व्यवहारस्वरूपनिरूपणम् ।
सभानिरूपणम् । सभाप्रवेशविधिकथनं । तत्र समयदिनरूपणम् । दशस्थाननिरूपणम् । सभ्यनि-

रूपम् । राजप्रतिनिधिनिरूपणम् । व्यवहारदर्शनविधिनिरूपणम् । चतुष्पाद्वाच्यवहारनिरूपणम् । सात्त्विकनिरूपणम् । तत्संख्यादिकथनम् । सात्त्विकभेदनिरूपणम् । तत्र दोषोद्घावनविधिकथनम् । तत्परीक्षाविधिकथनम् । तदनुयोजनतत्प्रन्नप्रकारादिकथनम् । स्थितिविधानम् । लेख्यविभागादिकथनम् । भुक्तिनिरूपणम् । दिव्यविधिकथनम् । तत्र घटाग्निजलविषकोशादिविधिकथनम् । षष्ठादशपदकथनम् । ऋणादानादिविधिकथनम् । वृद्धिनिरूपणम् । तत्परिभाषादिकथनम् । आधिनिरूपणम् । प्रतिभूविधिकथनम् । निचेपविधिकथनम् । अस्वामिकविक्रयविधिकथनम् । सम्युत्समुत्थानविधिकथनम् । अदेयविधिकथनम् । दत्तादत्तविधिकथनम् । वेतनापाकर्म्मनिरूपणम् । अभ्युपेत्य शून्यविधिकथनम् । संविद्व्रतिक्रमविधिकथनम् । क्रीतानुशयविधिकथनम् । विक्रीयासम्प्रदानविधिकथनम् । खासिपालविनादविधिकथनम् । शस्त्ररक्षादिविधिकथनम् । सीमाविवादविधिकथनम् । सेलादिनिरूपणम् । दण्डपारुष्यविधिकथनम् । वाक्पारुष्यविधानम् । श्लेषविधिकथनम् । साहसविधिनिरूपणम् । स्त्रीसङ्गृहणविधिकथनम् । दायभागनिरूपणम् । दूतसमाह्वयविधिकथनम् । प्रकीर्णकविधिकथनम् ।

No. 3327. अमरुशतकव्याख्या । Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 115. Lines, 9 on a page. Extent, 2,052 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Rámanagara, Post S'ántipura, Rámatarāṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Amaruśataka-vyákhyá. A gloss on Amaru's century of verses. By Bhaṭṭa Devasaṅkara. Vide No. 557 of Vol. II, page 22, and Vol. XVII, page 135, No. 2367.

Beginning. चन्द्रविभूषितभालं गौरीवालं गले मणिमालं ।

विघ्नविघातायालं स्मरामि हतदेवरिपुजालं ॥

सीतास्थे स कुतूहलं हनुमतो वीर्ये चमत्कारिणं

+ + द्वानरचेष्टितेऽद्भुतदृशं धैर्योन्वितं रावने ।

भ्रानं पाशगलक्षणेऽपवचनेऽस्वस्थं खरे दूषणे

तीव्रं शूर्पणखामुखे नतमुखं श्रीरामचन्द्रं भजे ॥

क्व मन्दा मे बुद्धिः क्व च रसमयं शङ्करवच-

स्तयापि व्याख्यातुं तरलमनसः शङ्करकृतिं ।

सहायो मे श्रीमद्गुरुचरणपाथोज्युगलं

तथा ताराम्बायाः पदकमलयोर्भूलिपटलं ॥

रानेरपुरनिवासी पुरोहितो देवशङ्करः सद्ददा ।

अमरकशतस्य टीकां करोति विदुषां प्रमोदाय ॥

अथ यद्यपि ग्रन्थारम्भकर्तुरिष्टदेवतायाः कृशकटाक्ष एवापेक्षितः । स च कटाक्षः आर्द्रतामूल इत्यादि ।

End.

विप्रलम्भे उन्मादावस्थये ।

ग्रन्थो ह्ययं शङ्करपादपद्मव्याख्यानरूपः कुतुकान्मया कृतः ।

कृताञ्जलिप्रार्थितपण्डितौघैर्विलोकनीयोऽथ विशोधनीयः ॥

निर्मलमपि पानीयं निर्मलं निपीयते निपुणैः ।

मद्ग्रन्थेऽपि च बुधैर्निपुणं विभाव्य तथैव यतितथं ॥

Colophon. इति श्रीराजनपुरसञ्जात + + + + कृतनिवासपुरोहितोपनामकभट्ट-

देवशङ्करनाच्चां नाभाश्रि(?)कृतेयममरकशतकव्याख्या समाप्ता ।

विषयः । अमरकशतकस्य व्याख्यानम् ।

No. 3328. काव्यालङ्कारः । Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 68. Lines, 6 on a page. Extent, 1,198 ślokas. Character, Bengali. Date, Sm. 1719. Place of deposit, Kāugāchhi, Post S'āntipura, Nīlamanī Bhattachārya. Appearance, decayed. Verse. Correct.

Kāvyaśālikāra. A treatise on rhetoric. By Rudraṭa.

Beginning. अविरोधविगलन्मदजलकपोलपालीनिलीनमधुपकुलः ।

उद्भिन्ननवग्रसुश्रेणिरिव गणाधिपो जयति ॥

सकलजंगदेकशरणं प्रणम्य चरणाङ्गजद्वयं गौर्याः ।

काव्यालङ्कारोऽयं ग्रन्थः क्रियते यथायुक्ति ॥

अस्य हि पौर्यापर्यं पर्यालोचाचिरेण निपुणस्य ।

कायमलङ्कर्तुमलं कर्तुं सदारा मतिर्भवति ॥ इत्यादि ।

End.

जयति जनमनिष्ठादुद्धरन्ती भवानी

जयति निजविभूतियाप्रविधौ सुरारिः ।

जयति गजवक्त्रः सोऽत्र यस्य प्रसादा

दुपशमति समस्तो विद्मवर्गोपसर्गः ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मकृते काव्यालङ्कारे षोडशोऽध्यायः ।

विषयः। काव्यप्रयोजनादिकथनं। काव्यचारुतानिदानकथनं। शक्तिस्वरूपादिकथनं। व्युत्पत्तिस्वरूपादिनिरूपणं। काव्यस्वरूपादिकथनं। पाञ्चात्यादिरीतिकथनं। वाक्यलक्षणदिकथनं। भाषाभेदनिरूपणं। गुणदोषनिरूपणं। शब्दालङ्कारकथनं। तत्र वक्रोक्तिरूपणं। अनुप्रासलक्षणदिकथनं। मधुरादिदृष्टिपञ्चकनिरूपणं। यमकलक्षणदिकथनं। श्लेषलक्षणदिकथनं। चित्रालङ्कारनिरूपणं। तत्र सुसल-शर-शूल-शक्ति-हल-रथपद-तुरगपद-गजपद-सुरजवन्धादिकथनञ्च। शब्दालङ्कारदोषनिरूपणं। अथ अर्थालङ्कारनिरूपणं। तत्र वास्तव-औपम्य-अतिशय-श्लेषरूपाश्चतुर्विधा एव अर्थालङ्काराः। अन्ये तु तत्तदवान्तरभेदा एवेतिनिरूपणं। तत्र सच्चोक्तिकथनं। समुच्चयकथनं। जातिकथनं। यथासंख्यकथनं। भावकथनं। पर्यायकथनं। विपक्षकथनं। अनुमानकथनं। दीपककथनं। परिकरकथनं। परिदृष्टिकथनं। परिसंख्याकथनं। हेतुकथनं। कारणमालाकथनं। अतिरेककथनं। अन्योन्यकथनं। उत्तरकथनं। सारकथनं। सूक्ष्मकथनं। लेशकथनं। अवसरकथनं। मौलिककथनं। एकावलीकथनं। उपमाकथनं। उत्प्रेक्षाकथनं। रूपककथनं। अपङ्कतिकथनं। संशयकथनं। समासोक्तिकथनं। मतकथनं। उत्तरकथनं। अन्योक्तिकथनं। प्रतीपकथनं। अर्थान्तरन्यासकथनं। उभयन्यासकथनं। भ्रान्तिमत्कथनं। आक्षेपकथनं। प्रत्यनीककथनं। दृष्टान्तकथनं। पूर्वकथनं। सच्चोक्तिकथनं। समुच्चयकथनं। साम्यकथनं। स्मरणकथनं। अन्यविधपूर्वकथनं। विशेषकथनं। उत्प्रेक्षाकथनं। विभावनाकथनं। तद्गुणकथनं। अधिककथनं। विरोधकथनं। विषमकथनं। असङ्गतिकथनं। पिहितकथनं। व्याघातकथनं। अहेतुकथनं। अविशेषविरोधाधिकादिरूपश्लेषकथनं। सङ्करनिरूपणं। अथ अर्थालङ्कारदोषनिरूपणं। काव्यवर्णफलकथनं। रसनिरूपणं। तत्र शृङ्गाररसनिरूपणं। वीरनिरूपणं। करुणनिरूपणं। वीभत्सनिरूपणं। भयानकनिरूपणं। अद्भुतनिरूपणं। हास्यनिरूपणं। रौद्रनिरूपणं। शान्तनिरूपणं। प्रेथोनिरूपणञ्च। वीरादिरसेषु रीतिनियमनं। अथ काव्यकथाख्ययिकादिलक्षणञ्च।

No. 3329. काव्यालङ्कारटिप्पणम्। Substance, country-made paper, 16 x 5 inches. Folia, 88. Lines, 8—10 on a page. Extent, 3,246 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Kāugáchhi, Post S'ántipura, Nilmañi Bhaṭṭācárya. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Kávyálañkára-tippaṇa. A gloss on the last preceding work. By Rudraṭa.

Beginning: निःशेषापि त्रिलोकी विनयपरतया सन्नमन्ती पुरस्ता-

यस्याङ्घ्रिद्वन्द्वसक्ताङ्गुलिविमलनखादर्शसंक्रान्तदेहा ।

निर्भीतिस्थानलीना भयदभवमहारातिभौत्येव भाति

श्रीमान् नामयदेवः स भवतु भवतां शर्मणे कर्मसक्तः ॥

पूर्वमहामतिविरचितवृत्तनुसारेण किमपि रचयामि ।

संचिप्रतरं वृत्तकाव्यालङ्कारटिप्पणं ॥

इह शास्त्रकारः शिष्टस्थितिपालनार्थं अविज्ञेन शास्त्रसमाप्तार्थञ्च प्रथममेव तावद्गुणनायकस्य स्तुतिमाह । अविरलेति । गणाधिपो विनायकः जयति सर्वोत्कर्षेण वर्त्ततां । इत्यादि ।

End. जयतीति सुगमं ।

एवं वृत्तकाव्यालङ्कृतिटिप्पणकविरचनात् पुण्यं ।

यद्वापि मया तस्मान्मनः परोपकृतिरतिभूयात् ॥

थारापद्रपुरीयगच्छतिलकः पाण्डित्यसीमाभवत्

स्वरिभूरिगुणैकमन्दिरमिह श्रीशालिभद्राभिधः ।

तत्यादाम्बुजपदपदेन नमिना संक्षेपसंप्रेक्षिणः

पुंसो सुगंधियोऽधिकृत्य रचितं सट्टिप्पणं लघ्वदः ॥

अज्ञानाद्यद्वितथं विदितं किमपीह तन्महामतिभिः ।

संशोधनीयमखिलं रचिताञ्जलिरेष याचेऽहं ॥

सहस्रत्रयमन्यूनं ग्रन्थोऽयं पिण्डितोऽखिलः ।

द्वाविंशत्यक्षरश्लोकप्रमाणेन सुनिश्चितं ॥

पञ्चविंशतिसंयुक्तैरेकादशसमाश्रितैः ।

विक्रमात् समतिक्रान्तैः प्रादृषीदं समर्थितं ॥

Colophon. इति श्रीवृत्तकतकाव्यालङ्कारटिप्पणं नमिसाधुविरचितं समाप्तं ।

समाप्तञ्च षोडशोऽध्यायः समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । वृत्तकतकाव्यालङ्काराभिधानालङ्कारसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 3330. व्यवस्थादौपिका, अशौचप्रकरणम् । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 6 on a page. Extent, 126 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Rāmanagara, Post S'ántipura, Rāmatāraṇa Bhaṭṭāchārya. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vyāvasthá-dīpiká. A digest of Smṛiti rules. The manuscript is confined to the rules regarding mournings. By Rádhánátha S'armá.

Beginning. श्रीगोपालं नमस्कृत्य श्रीराधानाथभूस्तुरः ।

व्यवस्थादौपिकाग्रन्थे वक्तव्यशौचव्यवस्थितिं ॥

तत्रादौ रजस्रलाशौचं । रजस्रला चतुर्थेऽङ्कि शूद्रा स्नानेन लौकिके । देवं पैचाञ्च थक्कम्
तत्र शूद्रा तु पद्मे । पुनर्थदि रजोयोगः सप्तदशदिनावधेः । इत्यादि ।

End. निमित्ताज्ञानिनोःशौचं न स्यात् तदपरो यदि ।

ज्ञात्वा तदन्नं भुञ्जीत तदा पूर्वोक्तमाचरेत् ॥

Colophon. इति व्यवस्थादीपिकायामशौचप्रकरणम् ।

इत्यशौचव्यवस्थां श्रीराधानाथशर्मणा ।

विविधा बुद्धिबोध्यासौ शोधा सद्भिर्महत्तमैः ॥

विषयः । अशौचव्यवस्थानिरूपणम् ।

No 3331. विवेकधैर्याश्रयः । Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 24 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Rámanagara, Post S'ántipura, Rámatáraṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Viveka-dhaiyyáśraya. A treatise on dispassion and patience as ancillary to devotion. By Valáváchárya.

Beginning. विवेकधैर्ये सततं रक्षणीये तथाश्रयः ।

विवेकानु ह्रिः सर्वं निजेच्छातः करिष्यति ॥

प्रार्थिते वा ततः किं स्यात् स्वाम्यभिप्रायसंशयात् ।

सर्वत्र तस्य सर्वं हि सर्वसामर्थ्यमेव च ॥ इत्यादि ।

End. एवमाश्रयणं प्रोक्तं सर्वेषां सर्वदा हितं ।

कलौ भक्त्यादिमार्गा हि सुसाध्या इति मे मतिः ॥

Colophon. इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितो विवेकधैर्याश्रयः सम्पूर्णः ।

विषयः । भगवद्विषयकविवेकधैर्याश्रयणनैव भक्तिर्लभ्यते इति निरूपणम् ।

No. 3332. मनोरमा । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 70. Lines, 10 on a page. Extent, 1,552 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Rámanagara, Post S'ántipura, Rámatáraṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Manoramá. * A gloss on the Vidagdhamukhamaṇḍana of Dharma Dása. By Táráchandra.

Beginning. श्रीगोकुलेशपदपद्मधुवनेन

ताराभिधेन कविना शिवराजधान्याम् ।

विद्वत्कुलोपकृतये क्रियते स्फुटार्था

टीका विदग्धमुखमण्डलसंज्ञकस्य ॥

विमत्सराणां विदुषां चित्ते टीका मया कृता ।

मुदं वितनुतां नित्यमेषा विद्वन्मनोरमा ॥

जैनकृतेऽस्मिन् ग्रन्थे सम्यग्ज्ञातुं मनो यदा विज्ञाः ।

विद्वन्मनोरमां मे द्रष्टुं यत्नं तदा कुर्वत ॥

इह ग्रन्थस्य कर्ता निर्विद्वन्नपरिसमाप्तार्थं काथिकवाचिकमानसिकपापापहारिवरूपं खेष्टदेव-
ताप्रसन्नात्मकं मङ्गलमाचरति सिद्धीषधानीति । इत्यादि ।

End.

सा रम्या रमणीया रन्तुं योग्या वा ।

ताराचन्द्रेण कविना कृता चैषा मनोरमा ।

टीके + + स्यां पूर्णोऽर्थं परिच्छेदस्तुर्थकः ॥

कोषाननेकानवलोक्य टीका काथस्थकूजामणिना कृतैषा ।

ताराभिधेयेन सतां कवीनामाचन्द्रतारं रमतां मनःसु ॥

Colophon. इति श्रौताराचन्द्रेण विरचिता विदग्धमुखमण्डलटीका मनोरमा समाप्ता ।

विषयः । धर्मदासकृतविदग्धमुखमण्डलस्य व्याख्यानम् ।

No. 3333. रसवती । Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 82. Lines, 7 on a page. Extent, 1,363 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zilá Nadiyá, Gráma-Dhuvuliyá, Gaṅgágovinda Vidyaratna. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Rasavatí. A gloss on the author's work entitled Gopála Champu. By Jívarāja Dikshita. The text has been noticed in Vol. I, page 40, No. 72.

Beginning. अशोजस्र व मत्यनल्पकरकाष्टङ्गावलीमेकतः

पञ्चेषोः शरमन्यतोऽर्द्धशशिनं स्तूते नवं पञ्चवं ।

चित्रं चुम्बति चक्रवाकमिधुनं प्रोद्दामतारागणं

ज्योत्स्ना कापि विधौ गता वितनुतां गङ्गातरङ्गान् विधेः ॥

कविजीवराजनामा तामातनुतेऽभिनम्य गीर्वाणी ।

गोपालभूपचम्पूव्याख्यां खलु रसवत्याख्यां ॥

पुन्यनिर्व्विघ्नतासिद्ध्यर्थमादौ मङ्गलमारचयति । अदितिजेति । अत्र मङ्गलं प्रतिपच्चन्द्रविषयकं ।
इत्यादि ।

End. रसालाख्यः पाकः । निरुक्तलक्षणं मालिनीनामकं कन्दः ॥
मद्यति माला मदीयं तनूजघनभारतीरसविलासः ।
— — — — — ॥

Colophon. इति श्रीमद्विद्वत्कदम्बचैरम्बसकलविपुलकविकुलतिलकमहाराष्ट्रदेशवा-
रिधिसुधानिधिभारद्वाजकुलकासारराजचंसकाशीस्यजगद्गुरुश्रीमदीक्षितकविसामराजस्वरिवरस्त्र-
नुदीक्षितकामराजस्वरितनयदीक्षितत्रराजकविराजात्मजबालकविदीक्षितजौवराजविरचितायां-
रसवत्याख्यायां गोपालचम्पूयाख्यायां पूर्व्वाङ्गं समाप्तं ।
विषयः । निजनिर्मितगोपालचम्पूकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3334 अमृतलहरी । Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 5. Lines, 12 on a page. Extent, 172 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Dhuvuliya Grāma, Zilā Nadiyā, Gaṅgāgovinda Vidyāratna. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Amrita-laharī. A gloss on Vālmiki's hymn to the Ganges. By Harinātha Gosvāmī, son of Manohara Gosvāmī.

Beginning. श्रीमन्नाथाभिधो नला नृहरेः पादपङ्कजं ।
वाल्मीकिलतगङ्गाष्टकौकां वितनुतेऽमलां ॥

तत्र वाल्मीकिनामा ऋषिवर्यः श्रीगङ्गाष्टोकाष्टकेन स्रोतुं खलुङ्गतं प्रार्थयन्नाह । मातरिति ।
हे मातः भवतीं लां प्रार्थये याचे । इत्यादि ।

End. यद्युदर्थपठितं तत्तदेवार्थप्रदमित्यर्थः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्रोवर्द्धनधरानन्दपुरीपादपद्म-
परागरञ्जितभालस्यलश्रीगोखामिहरिनाथेन श्रीगोखामिमनोहरस्त्रनुना विरचितामृतलहरी नाम
गङ्गाष्टकौका समाप्ता ॥

गङ्गाष्टकस्य टीकेयं हरिनाथेन कल्पिता ।

रुपाकटलैः सत्कुर्व्वन्वेनां सन्तो दयालवः ॥

वर्षे विक्रमभूपतेः परिगते सिद्धोकमुन्यजके

भासे भाद्रपदेऽसितेऽष्टमितिधौ वारे बुधे भूसुरः ।

वैतसं तटमाश्रिते कुशपुरे श्रीनाथनामाव्यधा-

द्वीकां जङ्घसुताष्टकस्य सुधियां कण्डेषु सा सज्जतां ॥ इति शम् ॥

विषयः । शास्त्रीकिलतगङ्गाष्टकस्य व्याख्यानम् ।

No. 3335. साम्बपञ्चाशिका । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 107 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Dogechhe Grāma, Zilā Nadiyā, Kālikiñkara Gosvāmī. Appearance, decayed. Verse. Correct.

Sāmba-panchāsikā. A hymn to the Sun-god in 50 stanzas. By Sāmba.

Beginning. शब्दार्थलविवर्त्तमानपरमञ्चोत्तीरचो(?)गोपते-
 रद्वीथोऽभ्युदितः पुरोऽवृणतया यस्य त्रयो मण्डलं ।
 भाव्यद्वर्णपदक्रमेरिततमःसप्तसराश्चैर्विथदु-
 विद्यास्यन्दनसुन्नयन्निव नमस्तस्मै परब्रह्मणे ॥
 श्रीमित्यन्तर्नदति नियतं यः प्रतिप्राणिशब्दो
 वाणी यस्मात् प्रसरति परा शब्दतन्मात्रगर्भा ।
 प्राणापानौ वदन्ति च समौ यो मियोप्राससज्जौ
 देहस्यं तं सपदि परमादित्यमार्यं प्रपद्ये ॥ इत्यादि ।

End. इति परमरहस्यश्लोकपञ्चाशदेषा
 तपनपवनपुण्या सागमत्रह्मचर्चा ।
 चरतु दुरितमस्रद्वर्णिताकर्णिता वो
 दिशतु च शुभसिद्धिं माहवद्भक्तिभाजां ।

Colophon. इति साम्बपञ्चाशिका सम्पूर्णा ।

विषयः । सूर्यस्य माहात्म्यादिकीर्त्तनं ।

No. 3336. साम्बपञ्चाशिकाविवृतिः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 8 on a page. Extent, 351 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Dogeckhe Grāma, Zilā Nadiyā, Kālikiñkara Gosvāmī. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Sāmba-panchāsikā-vivṛiti. A gloss on the next preceding work. By Kshemaja.

Beginning. पुष्पान् देवान्मृतविसरै(?) मिन्दुमाखाय सम्यग्-

भाभिः स्नाभौरसयति रसं यः परं नित्यमेव ।

क्षीणं क्षीणं पुनरपि च तं पूरयत्येवमीदृग्-

दोस्नालीलोऽसितहृदयं नोमि चिद्भानुमेकम् ॥

एतदादेशवैवश्यग्रेन्मिपद्धिपणा बयं ।

विम्वशामो मनाक् श्रीमत्साम्बपद्माशिकास्तुतिं ॥

सोऽयं पराम्बतरसो रसज्ञैरिह रस्यतां ।

आयुष्याञ्चान्तस्यर्शः शतपद्या हि शान्तये ॥

समस्नागममहा + घरहस्यविस्त्रहायोगिसहस्रसम्प्रदायसम्पूर्णः श्रीवासुदेवस्य भगवतः पुत्रः साम्बः
स्नात्मविवस्त्रस्तुतिं जगतोऽनुग्रहाय वक्तुमुपक्रमते शब्दार्थलेति । इत्यादि ।

End.

स्वभीष्टां मोक्षलक्ष्मीं घटयतमिति शिवं ।

कश्चिच्छैवः परशिवसमावेशगाढानुरागो-

द्रेकस्फुर्ज्जन्नभिनवदशावेशवैवश्यशाली ।

सत्स्वोत्रेऽस्मिन् विटतिरचनानं क्षेमराजो न्ययुङ्क्ते

त्येतन्नैवं भटिति घटितं दर्शनीयं हि सद्भिः ॥

Colophon. इति महामाहेश्वराचार्यवर्यय्यश्रीमदभिनवगुप्तपादपद्मोपजीविश्रीक्षेमराजक-

स्तौ साम्बपद्माशिकाविटतिः समाप्ता ।

विषयः । साम्बपद्माशिकाया व्याख्यानम् ।

No. 3337. योगविवेकद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper.
12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-
pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Yogaviveka-dvātriṅśikā. A short summary of the principle
of the Yoga meditation as inculcated by Jains. Anonymous.

Beginning. इच्छासाखवसामर्थ्यमाश्रित्य त्रिविधोऽयम् ।

गीयते योगः शास्त्रज्ञैर्निब्याजं यो विधीयते ॥

चिकीर्षोः श्रुतशास्त्रस्य ज्ञानिनोऽपि प्रमादिनः ।

कालादिविकलो योग इच्छायोग उदाहृतः ॥ इत्यादि ।

End.

फलावचकयोगसु सद्भा एव नियोगतः ।

सानुबन्धफलावाप्तिर्धर्मसिद्धौ सतां मता ॥

इत्थं योगविवेकस्य विज्ञानाद्गीतकल्मषः ।

यतमानो यथाशक्ति परमानन्दमश्नुते ॥

Colophon. इति योगविवेकद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः। जैनमतेन इच्छायोगादिकथनं ।

No. 3338. योगावतारद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Yogávatára-dvātriṅśiká. On conscious and unconscious Yoga meditation of the Jains. Anonymous.

Beginning. सम्प्रज्ञाताऽपरचेति द्विधान्यैरयमीरितः ।

सम्यक् प्रज्ञायते येन सम्प्रज्ञातः स उच्यते ॥

विकल्पेन विचारेणानन्देनास्मितयान्वितः ।

भावस्य भावनाभेदात् सम्प्रज्ञातश्चतुर्विधः ॥ इत्यादि ।

End.

मिथ्यात्वे मन्दतां प्राप्ते मित्राद्या अपि दृष्टयः ।

मार्गाभिमुखभावेन कुर्वते मोक्षयोजनं ॥

प्रकृत्या भद्रकः शान्तो विनीतो षट्सुत्तमः ।

सूत्रे मिथ्यादृग्युक्तः परमानन्दभागतः ॥

Colophon. इति योगावतारद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः। अन्यमतेन सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातरूपयोगद्वयविवेचनं ।

No. 3339. क्लेशहानोपायद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper. 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Kleśa-hānopāya-dvātriṅśiká. A treatise on the subject of the destruction of mundane pain according to the doctrines of Jaina philosophy.

H. P. S.

Beginning. ज्ञानञ्च सद्नुष्ठानं सम्यक् सिद्धान्तवेदिनः ।

क्लेशानां कर्मरूपाणां हानोपायं प्रचक्षते ॥

नैरात्म्यदर्शनादन्ये निबन्धनविद्योगतः ।

ज्ञेशप्रहाणमिच्छन्ति सर्वथा तर्कवादिनः ॥ इत्यादि ।

End.

ज्ञेशाः पापानि कर्माणि बद्धभेदानि नो मते ।

योगादेव क्षयक्षेपां + भोगादनवस्थितेः ॥

ततो निरूपमं स्थानमनन्तमुपतिष्ठते ।

भवप्रपञ्चरहितं परमानन्दमेदुरं ॥

Colophon. इति ज्ञेशज्ञानोपायद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनागमोक्तयोगेनैव अविद्यास्मितारागद्वेषाभिनिवेशरूपपञ्चविधज्ञेशनिवृत्तिरिति-
निरूपणम् ।

No. 3340. योगमाहात्म्यद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Yogamáhátmya-dvātrīṅśiká. Thirty-two stanzas on the Sanctity and Superiority of *Yoga*.

H. P. S.

Beginning. शास्त्रस्योपनिषद्द्योगो योगो मोक्षस्य वर्त्मनी ।

अपायश्मनो योगो योगः कल्याणकारणं ॥

संसारदृष्टिर्धनिनां पुत्रदारादिना यथा ।

शास्त्रेषापि तथा योगं विना हन्त विपश्चितां ॥ इत्यादि ।

End.

भरतो भरतक्षीर्षीं मुञ्जानोऽपि महामतिः ।

तत्कालं योगमाहात्म्याद्भुजे केवलत्रियं ॥

पूर्वमेप्राप्तधर्मापि परमानन्दनन्दितः ।

योगप्रभावतः प्राप्त मरुदेवः परं पदं ॥

Colophon. इति योगमाहात्म्यद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनागमोक्तयोगमाहात्म्यादिकथनम् ।

No. 3341. भक्तिद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Bhakti-dvātriṅśikā. On the necessity of erecting and consecrating temples and doing other acts of religious charity by the devoted followers of Jina.

H. P. S.

Beginning. श्रमणानामियं पूर्णा खत्रोक्ताचारपालनात् ।
 द्रव्यस्तवाद्गुह्यस्थानां वेशतस्तद्धि + + यं ॥
 न्यायाज्जितधनो धीरः सदाचारः शुभाश्रयः ।
 भवनं कारयेज्जैनं गृह्णी गुर्वादिसम्मतः ॥ इत्यादि ।

End. यच्च धर्मार्थं + त्यादि तदपेक्ष्य दशान्तरं ।
 शङ्का सा + किल श्रेयस्तूपेत्यापि प्रवृत्तितः ॥
 पूजया परमानन्द + प्रकारं विना कथं ।
 ददाति पूज्य इति चेच्चिन्तामण्णादयो यथा ॥

Colophon. इति भक्तिद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनभक्तिमतां तन्मन्दिरादिनिर्माणावश्यकतादिकथनम् ।

No. 3342. साधुसामग्र्यद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas, Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluhara, Panchāyata-pausāla. Appearance. old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Sādhu-sāmagrya-dvātriṅśikā. On the purification of the mind.

H. P. S.

Beginning. ज्ञानेन ज्ञानिभावः स्याद्भिच्छुभावश्च भिच्छया ।
 वैराग्येण विरक्तत्वं संयतस्य मन्दात्मनः ॥
 विषयप्रतिभासाख्यं तथात्मपरिणामवत् ।
 तन्मन्वेदनञ्चेति त्रिधा ज्ञानं प्रकीर्तितं ॥ इत्यादि ।

End. खेच्छाचारे च बालानां मालिन्यं मार्गं + रिणः ।
 गुणानां तेन सामग्र्यं गुणवत्पारतन्त्र्यतः ॥
 इत्थं विज्ञाय मतिमान् यतिगौतार्थसङ्गठत् ।
 + + शृङ्गा चरन् धर्मं परमानन्दमश्नुते ॥

Colophon. इति साधुसामग्र्यद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । चित्तशुद्धिपायकथनम् ।

No. 3343. चैत्यवन्दनसूत्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 20. Lines, 7 on a page. Extent, 235 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyata-pausála. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect. Mágadhí.

Chaitya-vandana-sútra. The merits of worshipping *Chaityas*, the process of worshipping and the qualification of the worshipper.

H. P. S.

Beginning. चत्वारि मङ्गलं (?) । अरिहंता मङ्गलं । सिद्धा मङ्गलं । साङ्ग मङ्गलं । केवलपन्नो धम्मो मङ्गलं । चत्वारि लोगुत्तमा । अरिहंता लोगुत्तमा । सिद्धा लोगुत्तमा । साङ्ग लोगुत्तमा । केवलपत्तो धम्मो लोगुत्तमा । इत्यादि ।

End. श्रीपुंडरीयगेयमपमुद्गागणहारिणो महागुणिणो ।

तिङ्गयणपणमियचनणा सरणं मम मोहनिद्ववणा ॥

Colophon. इति श्रीचैत्यवन्दनसूत्रं समाप्तं ।

विषयः । चैत्यवन्दनस्य प्रकृतशुभाश्वसायनिबन्धनत्वेन ज्ञानावरणादिलक्षणकर्म्मचमादिक-
लत्वाद्दवश्यकर्त्तव्यत्वेन तद्विधिकथनमुखेन तदधिकार्यादिकथनम् ।

No. 3344. श्रावकाराधना । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 4. Lines, 15 on a page. Extent, 202 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyata-pausála. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit.

S'ravakáráadhaná. The process of daily worship, &c., of Jaina laymen. By Samaya-sundara Gani, of Uchch. The work was composed in the year 1667 of the S'aka (?) era.

H. P. S.

Beginning. श्रीसर्वानं प्रणिपत्य दुष्टकष्टप्रणाशनं ।

श्रावकाराधनां वक्ष्ये सुगमां शिष्यहेतवे ॥

अत्र श्रावकाराधनायां पञ्च अधिकाराः । सम्यक्शुद्धिः । पापस्थानकपरिहारः । लक्ष्मीवच-
मणं । दुष्कृतगर्हा । सुकृतानुमोदना । इत्यादि ।

End. श्रावकाराधनां सुगमसंस्कृतवार्त्तिकाभ्यां

चक्रे क्रमात् समयसुन्दर आदरेण ।

उच्चाभिधाननगरे मद्दिमासमुद्र-

शिष्याग्रहेण मुनिपङ्कसचन्द्रवर्षे ॥

Colophon. इति श्रावकाराधना समाप्ता ।

विषयः । श्रावकाराणां नित्योपासनादिविधिकथनम् ।

No. 3345. चैत्यवन्दनदृत्तिः, वा ललितविस्तरा । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 26. Lines, 15 on a page. Extent, 1,196 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, new. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Chaitya-vandaná-vṛitti or Lalita-vistará. A commentary on No. 3343. By Haribhadra Ācháryya.

H. P. S.

Beginning. प्रणम्य भुवनालोकं मद्दवीरं जिनोत्तमं ।

चैत्यवन्दनसूत्रस्य व्याख्येयमभिधीयते ॥

अनन्तागमपर्यायं सर्वमेव जिनागमे ।

सूत्रं यतोऽस्य कार्त्तनं व्याख्यां कः कर्त्तुमीश्वरः ॥

यावत् तथापि विज्ञातमर्थजातं मया गुरोः ।

सकाशादल्पमतिना तावदेव ब्रवीम्यहं ॥

ये सत्वाः कर्म्मवशतो मत्तोऽपि जडबुद्धयः ।

तेषां ह्दिताय गदतः सफलो मे परिश्रमः ॥

इत्यवाह । अचिन्त्यमत्र साफल्यं । चैत्यवन्दनस्यैव निष्कलत्वात् । इत्यव उच्यते । इत्यादि ।

End.

रित्यलं प्रसङ्गेन ।

आचार्य्यहरिभद्रेण दृष्ट्वा सञ्जायसङ्गता ।

चैत्यवन्दनसूत्रस्य दृत्तिर्ललितविस्तरा ॥

य एनां भावयत्युच्चैर्मध्यस्थो नान्नरात्मना ।

सवन्दनां सवीजं वा नियमादधिगच्छति ॥

पराभिप्रायमज्ञात्वा तत्कृतस्य न वस्तुनः ।

गुणदोषौ सता वाच्यौ प्रश्न एव तु युज्यते ॥

Colophon. इति ललितविस्तरा नाम चैत्यवन्दनदृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । चैत्यवन्दनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3346. विनयद्वार्त्तिशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Vinaya-dvātriṅśikā. On Jaina religious discipline and how it leads to emancipation.

H. P. S.

Beginning. कर्मणां द्वाग्विनयनाद्द्विनयो विदुषां मतः ।

अपवर्गफलाद्यस्य मूलं धर्मतरोरथं ॥

ज्ञानदर्शनचारित्रतपोभिरुपचारतः ।

अथ च पञ्चधा भिन्नो दर्शितो मुनिपुङ्गवैः ॥ इत्यादि ।

End. द्विद्यते विनयो यैस्तु + + + रि परैरपि ।

तैरप्यग्रेसरीभूय मोक्षमार्गे विलुप्यते ॥

निर्युक्ते यो यथास्थानमेनं तस्य तु सन्निधौ ।

स्वयंवराः समायान्ति परमानन्दसम्यदः ॥

Colophon. इति विनयद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनागमोक्तज्ञानदर्शनादीनां विनयभेदलक्षणपूर्वकं विनयादेव मोक्षो भवतीति-
कथनम् ।

No. 3347. केवलिभुक्तिव्यवस्थाद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Kevali-bhukti-vyavasthā-dvātriṅśikā. The mode of eating, &c., among the Jaina monks. It is a work belonging to the Svetāmbara sect who appear to rejoice at the discomfiture of their naked rivals, the Digambaras.

H. P. S.

Beginning. सर्वथा दोषविगमात् कृतकृत्यतया तथा ।

आचारसंज्ञाविरहादनन्त + + सङ्गतेः ॥

दग्ध + + सरत्वाच्च वेदनीयस्य कर्मणः ।

अचोद्भवतया देहगतयोः सुखदुःखयोः ॥ इत्यादि ।

End. कलङ्कैः कल्पितैर्दुष्टैः स्वामितो नैव दुष्यति ।

चौराद्युत्क्षिप्तभ्रूलोभिः स्पृश्यते नैव भानुमान् ॥

परमानन्दितैरिच्छं दिग्म्बरविनिग्रहात् ।

प्राप्तं सिताम्बरैः + + जैनं जयति शासनम् ॥

Colophon. इति केवलभुक्तियवस्थाद्वात्रिंशिका समाप्ता ॥

विषयः । जिनसम्मतकेवलिनां मुक्त्यादिकथनम् ।

No. 3348. सुक्तिद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Mukti-dvātriṅśaká. The establishment of the Jaina theory of emancipation by the refutation of the theories on the same subject of other Schools.

H. P. S.

Beginning. दुःखध्वंसः परा मुक्तिर्मानं दुःखत्वमत्र च ।

आत्मकालान्यग + + प्रतियोगिन्यटन्तिमान् ॥

सत्कार्यमान्त्रटन्तिवात् प्रागभावो सुखस्य यः ।

तदनादा + + ध्वंसप्रतियोगिनि टन्तिमत् ॥ इत्यादि ।

End.

उपचारोऽत्र ना + + साक्षिणि चात्र दृश्यते ।

नित्यं विज्ञानमानन्दं ब्रह्मेत्यप्यपरा श्रुतिः ॥

परमानन्दलयतां परमानन्दयाचनां । (?) ।

परमानन्दपीताः स्मः परमानन्दचर्यया ॥ (?) ॥

Colophon. इति सुक्तिद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । अन्याभिमतमुक्तिलक्षणनिन्दाकथनपूर्वकं जैनोक्तमुक्तिकथनम् ।

No. 3349. सज्जनस्तुतिद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 4. Lines, 6—7 on a page. Extent, 68 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Sajjana-stuti-dvātriṅśiká. In praise of religious men known for their acts of charity according to the Jaina doctrine.

H. P. S.

Beginning. नाम सज्जन इति विवर्णकं कर्षकोटरकुटुम्बि + द्भवेत् ।

नोऽसन्ति विषसक्तयस्तदा दिव्यमन्त्रनिहताः खलोक्तयः ॥

स्याद्दुःखी बलमिदं प्रदर्शयेत् सज्जनेषु यदि सत्यु दुर्जनः ।

किं बलन्तु तमसोऽपि वर्णते यद्भवेदसति भानुमालिनि ॥ इत्यादि ।

End. यच्च स्याद्वादविद्यापरिमिततिमिरथ्यानसूत्र्यांशुधारा-
निस्तारा जन्मसिन्धोः शिवपुरपदवीं प्राणिनो यान्ति यस्मात् ।
अस्माकं किञ्च यस्माद्भवति श्मरसैर्नित्यमाकर्षणद्वि-
र्जनेन्द्रं शासनन्तद्विलसति परमानन्दकन्दोऽमुवाच ॥

Colophon. इति सज्जनस्तुतिद्वाविंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनागमोक्तविधानेन सत्कर्मशालिनां सज्जनानां प्रशंसादिकथनम् ।

No. 3350. तत्त्वार्थशास्त्रटीका । Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 484. Lines, 13 on a page. Extent, 18,344 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1687. Place of deposit, Váluchara, Páñcháyata-pausála. Appearance, old. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Tattvārtha-śāstra-ṭīkā. A commentary on the Jaina work entitled *Tattvārtha-sūtra*. By Siddhasena Gaṇi, disciple of Bhásvámī, who received his knowledge of Jaina doctrines from Siñha Súra, who was in his turn the disciple of Dina Gaṇi.

Beginning. ॐ नमः सिद्धेभ्यः ।

+ + + + + व्यञ्ज तत्त्वार्थस्य विधीयते ।

टीका संचेपतः स्पष्टा मन्दबुद्धिविबोधिनी ॥

सम्यग्दर्शत्प्रवचनमधिगम्य कालसहनश्रद्धादुरादेः परिहाणिमवलोक्य सत्त्वानुकम्पया समासतो मोक्षमार्गमुपदेष्टुकाम आचार्य इदमाह । सम्यग्दर्शनशुद्धं यो ज्ञानं विरतिमेव वाप्नोति । अत्र सम्यग्दर्शनशुद्धमिति कतरो विग्रह आस्वीयते । यदि तावत् सम्यग्दर्शनेन शुद्धमिति करोति करणे तृतीया । इत्यादि ।

End. सुखलक्षणमनन्तमनुपमं परमार्थं मोक्षमचिरेण प्राप्स्यतीति ॥

Colophon. आसीद्देवगणित्तमात्रमणतां प्रापत् क्रमेणैव यो
विद्वत्सु प्रतिभागुणेन जयिना प्रख्यातकीर्तिर्भृशं ।
वोढा शीलभरस्य सञ्च्युतनिधिर्मोक्षार्थिनासग्रणी-
र्ज्ज्वालामलमुच्चकैर्निजतपस्त्रेजोभिरव्याहृतं ॥

— — — — — ।
तस्याभूत्परतत्त्वादिनिजंयपटुः सैर्हीं दधञ्चूरतां
नाम्ना व्यच्यत सिंहरुर इति च ज्ञाताखिलार्थागमः ।
शिष्यः शिष्टजनप्रियः प्रियद्वितव्याहारचेष्टाश्रया-

इत्यानां शरणं भवौघपतनक्षेशार्दितानां भुवि ॥

— — — — — |
शिष्यस्य बभूव राजकशिरोरत्नप्रभाजालक-

वासञ्जञ्चुरितस्फुरन्नखमणिप्रोद्भासिपादद्वयः ।

भास्वामीति विजित्य नाम जगद्वे यस्तेजसां सम्पदा

ना + + भवनिर्जयोद्यतमतिर्विद्वज्जनाघेसरः ॥

— — — — — |
तत्पादरजोऽयवः स्वल्पागमश्रेमुषीकबहुजायः ।

तत्त्वार्थशास्त्रटीकामिमां व्यधात् सिद्धसेनगणिः ॥

अष्टादशसहस्राणि द्वे शते च तथा परे ।

अशीतिरधिका द्वाभ्यां टीकायाः श्लोकसङ्ग्रहः ॥

ग्रन्थग्रं १८२८० । संवत् १६८७ ॥

विषयः । जैनतत्त्वार्थसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3351. तत्त्वार्थवृत्तिः, वा सर्वार्थसिद्धिः । Substance, country-made paper, 5 × 13 inches. Folia, 120. Lines, 14 on a page. Extent, 4,183 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Panchāyata-pausāla. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Tattvārtha-vṛitti ALIAS Sarvārtha-siddhi. A commentary on the above described work.

Beginning. मोक्षमार्गस्य नेतारं भेत्तारं कर्मभूयतां ।

ज्ञातारं धिञ्चतत्त्वानां वन्दे तद्गुणलब्धये ॥

कश्चिद्भयः प्रत्यासन्ननिष्ठः प्रज्ञावान् स्वहितमुपलिभुः विविक्षे परमरम्ये भव्यसत्त्वविश्रामास्यदे
क्वचिदात्मपदे सुनिपरिषन्मध्ये सन्निषणं मूर्त्तमिव मोक्षमार्गं वाग्विसर्गं वपुषा निरूपयन्तं युक्त्याग
मकुशलं परहितप्रतिपादनैककार्यमार्गनिषेयं निर्धन्याचार्यवर्यमुपसस्य सविनयं परिष्टच्छति स्म ।
भगवन् किं नु खलु आत्मने हितं स्यादिति । स आह मोक्ष इति ।

End.

एवं कालादिविभागेऽपि यथागममल्पबहुत्वं वेदितव्यं ॥

स्वर्गापवर्गसुखमाप्नुमनोभिरार्यै-

जैनेन्द्रशासनवराहृतसारभूता ।

सर्वार्थसिद्धिरिति सद्भिर्बपात्तनामा

तत्त्वार्थवृत्तिरनिशं मनसा प्रथार्या ॥

तत्त्वार्थट्टिमुदितां विदितार्थतत्त्वाः
 प्रुखन्ति ये परिपठन्ति सुधर्मभक्त्या ।
 हस्ते कृतं परमसिद्धिसुखादृतं तै-
 र्मर्त्यामरोच्चरसुखेषु किमस्ति वाच्यं ॥
 येनेदमप्रतिहतं सकलार्थतत्त्व-
 सुद्योतितं विमलकेवललोचनेन ।
 भक्त्या तमद्भुतगुणं प्रणमामि वीर-
 मारान्नरामरगणार्चितपादपीठं ॥

Colophon. इति तत्त्वार्थट्टितौ सर्व्वार्थसिद्धिसंज्ञिकायां दशसोऽध्यायः समाप्तः । ग्रन्थ-
 संख्या ४२०० ।

विषयः । जैनतत्त्वार्थसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3352. मित्राद्वात्रिंशिका । Substance, country-mode paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Mitrádvátriñśika. Thirty-two stanzas on most beneficial Jain obligations.

Beginning. मित्रायां दर्शनं + + योगाङ्गञ्च यमो भवेत् ।

अस्वेदो देवकार्यादावन्यत्राद्देष एव च ॥

अहिंसासुन्दतास्तेष्वन्नञ्चाकिञ्चनता यमाः ।

दिक्कालाद्यनवच्छिन्नाः सर्व्वे भौमा महाव्रतं ॥ इत्यादि ।

End. विनैनमतिमूढानां येषां योगोत्तमसृष्टा ।

तेषां हन्त विना नावसुन्तितीर्षा महोदधेः ॥

तन्मित्रायां स्थितो दृष्टो मद्दुयोगेन गरीयसा ।

समावृद्ध गुणस्थानं परमानन्दमश्रुते ॥

Colophon. इति मित्राद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनमतेन मित्रायां योगनिरूपणादिकम् ।

No. 3353. तारादित्रयद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character,

Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Táráditraya-dváttriñśika. Thirty-two stanzas on the planets in the Jain system.

Beginning. तारायान्तु मनाक् स्पष्टं दर्शनं नियतं शुभं ।

अनुद्देशो हितारम्भे जिज्ञासा तत्त्वगोचरा ॥

नियमाः शौचसन्तोषौ स्वाध्यायतपसा अपि ।

देवताप्रणिधानञ्च योगाचार्यैर्बदाहृतं ॥ इत्यादि ।

End.

एते स्वचेष्टयात्मानं मलिनं कुर्वन्ते निजं ।

वडिशामिषवत्तुच्छे प्रसक्ता भोगतः सुखे ॥

अवेद्यसंवेद्य + दं सत्सङ्गागमयोगतः ।

तद्दुर्गतिपदं जेयं परमानन्दमिच्छता ॥

Colophon. इति तारादित्रयद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनमतेन तारादित्रययोगकथनम् ।

No. 3354. कुतर्कग्रहनिवृत्तिद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Generally correct. Sanskrit.

Kutarka-graha-nivṛitti-dváttriñśiká. Thirty-two stanzas on the suppression of doubts and false arguments.

Beginning. जायमानेऽत्र राजीवचमूचरण + च्छदे । (?) ।

निवर्त्तते स्वतः शीघ्रं कुतर्कविषमग्रहः ॥

शमारामानलज्वाला हिमा + ज्ञान + पङ्कजे ।

श्रद्धाप्रसून्यं स्मयोल्लासः कुतर्कः सुन्दतार्गला ॥ इत्यादि ।

End.

जायेरन् हेतुवादेन पदार्था यदतीन्द्रियाः ।

कालेन तावता प्राज्ञैः कृतः शास्त्रेषु निश्चयः ॥

तत्कुतर्कग्रहस्थाच्यो ददता दृष्टिमागमे ।

प्रायोऽधर्म्मा अपि त्याच्याः परमानन्दसम्पदि ॥

Colophon. इति कुतर्कग्रहनिवृत्तिद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनागमोक्तविषये हेतुवादो न कर्त्तव्य इति निरूपणम् ।

No. 3355. सदृष्टद्वविंशिका। Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluhara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Slightly correct. Sanskrit.

Sadrishṭa-dvātriṅśika. Thirty-two stanzas on mental obstruction to Jain morality.

Beginning. प्रत्याहाराः स्थिरा यस्य दर्शनं नित्यमधमं ।

तथा निरतिचारायां सूक्ष्मबोधसमन्वितं ॥

विषयासंन्ययोगे + स्वरूपानुवृत्तिः किल ।

प्रत्याहारो हृषीकाणामतदायत्तताफलः ॥ इत्यादि ।

End.

केवलं त्रियमासाद्य सर्व्वलम्बिफलान्वितां ।

परं परार्थमासाद्य ततो योगान्ममश्रुते ॥

तवायोगाद्दुयोगमुख्याद्भवोपप्रादिकर्म्मणां ।

क्षयं क्त्वा प्र + + पूर्व्वैः परमानन्दमन्दिरं ॥

Colophon. इति सदृष्टद्वविंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनमतेन प्रत्याहारादिफलकथनम् ।

No. 3356. भिक्षुद्वविंशिका। Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluhara. Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Bhikshu-dvātriṅśikā. Thirty-two stanzas on Jain mendicancy.

Beginning. नित्यं चेतः समाधाय यो निष्क्रम्य गुरुदिते ।

प्रत्याश्रयति न चान्ते + वशः कुटिलध्रुवां (?) ॥

श्रिययादींश्च षट्कायान् सुखे + + सुखद्विषः ।

गणथिलाम्बतुख्यान् यो सद्वात्रतरतो भवेत् ॥ इत्यादि ।

End.

श्रद्धानद्रथभिक्षुस्तु श्रद्धसंविग्रपाचिकः ।

सम्पूर्था प्रतिमां दीक्षां गृही + + प्रक्षीयति ।

केचिदुक्ता अन्नोषु भावभिचोर्गुणाः पुनः ।

भावमाना अमी सम्यक् परमानन्दसम्पदे ॥

Colophon. इति भिक्षुद्वविंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनभिचोः संक्षेपेण कर्त्तव्यतानिरूपणम् ।

No. 3357. दीक्षाद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañcháyata-pausála.

Díkshá-dváttriñśiká. Thirty-two stanzas on Jain initiation.

Beginning. दीक्षा चि श्रेयसी दानादशिवचपणादपि ।

सा ज्ञानिनो + योगेन ज्ञाननिष्ठावतोऽथ वा ॥

एकः स्यादिह चक्षुष्मानन्यस्तदनुवृत्तिमान् ।

प्राप्तुतो युगपद्ग्रामं गन्तुं यदुभावपि (?) ॥ इत्यादि ।

End.

विचित्रत्वमनालोच्य वज्र + लादिना श्रुतं ।

दीक्षाशुद्धैकरूपेण यथा भ्रान्तं दिगम्बरेः ॥

चित्रा क्रियात्मना + +मेका सामाधिक्यात्मना ।

तस्मात् समुच्चयेनास्यै परमानन्दकल्पता ॥

Colophon. इति दीक्षाद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनदीक्षानिरूपणादिकम् ।

No. 3358. पातञ्जलयोगलक्षणविचारद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañcháyata-pusála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Pátanjala-yoga-lakshana-vichára-dváttriñśiká. Thirty-two stanzas on the elements of Pátanjala yoga compared with the Jain system.

Beginning. चित्तवृत्तिनिरोधन्तु, योगमाह पतञ्जलिः ।

द्रष्टुं स्वक + वस्थानं यत्र स्यादविकारिणि ॥

आपन्नो विषयाकारं यत्र चेन्द्रियवृत्तितः ।

पुमान् भाति तथा चन्द्रश्चन्द्रोरे चलन् यथा ॥ इत्यादि ।

End.

योगारम्भेऽथ विचित्रे व्युत्थाने चित्रमृदयोः ।

एकाग्रे च निरुद्धे च समाधि + मि चेन्न तत् ॥

योगारम्भेऽपि योगस्य निश्चयेनोपपादनात् ।

मदुल्लक्षणं तस्मात् परमानन्दकत् सतां ॥

Colophon. इति पातञ्जलयोगलक्षणद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । संचेषेण पातञ्जलशास्त्रोक्तयोगलक्षणादिविवेचनपुरःसरं जैनागमोक्तयोगस्य प्रशं-
साकीर्तनम् ।

No. 3359. पूर्वसेवाद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyata-pausála, Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Púrva-sevá-dváttriñśika. Thirty-two stanzas on the most revered gods, or those who should be honoured most, of the Jain system.

Beginning. पूर्वसेवानुयोगस्य गुरुदेवादिपूजनं ।

सदाचारस्तथा + + द्वेषश्चेति प्रकीर्तिताः ॥

माता पिता कलाचार्य्य एतेषां जातयस्तथा ।

दृढा धर्मीपदेष्टारो गुरुवर्गः समासतः ॥ इत्यादि ।

End.

नचायमेव रागः स्यान्मुदुमध्यादिकलतः ।

तत्रोपायेनै + + + योगिभेदप्रदर्शनात् ॥

द्वेषस्याभावकल्पत्वादद्वेष एक एव हि ।

रागात् क्षिप्रं क्रमाच्चतः परमानन्दसम्भवः ॥

Colophon. इति पूर्वसेवाद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । गुरुदेवसदाचारादिनिष्पन्नपूर्वकं प्रथममेव तेषां सेवनावश्यकैकैक्यनादिकम् ।

No. 3360. मुक्त्यद्वेषप्राधान्यद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Muktyadvesha-pradhánya-dváttriñśiká. Thirty-two stanzas on the purification of the mind.

Beginning. उक्तभेदेषु योगीन्द्रैर्मुक्त्यद्वेषः प्रशस्यते ।

मुक्त्युपायेषु न चेष्टा + + नाथैव शलतः ॥

विषान्नद्विप्रसदृशं त + तो व्रतदुर्ग्रहः ।

उक्तः शास्त्रेषु शस्त्राग्निव्यालदुर्ग्रहसन्निभः ॥ इत्यादि ।

End.

वीर्य्योक्तासस्ततश्च स्यात्ततः स्मृतिरनुचरा ।

ततः समाहितं चेतः स्वैर्य्यमप्यवलम्बते ॥

अधिकारित्वमित्यमपुनर्वन्धकतादिना ।

सुक्त्यद्वेषः क्रमेण स्यात् परमानन्दकारणं ॥

Colophon. इति सुक्त्यद्वेषप्राधान्यद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । सुक्त्यनुरागेणैव चित्तशुद्ध्यादिर्जायते इति तत्प्राधान्यादिकथनम् ।

No. 3361. अपुनर्वन्धकद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Apunarvandhaka-dvātriñśikā. Thirty-two stanzas on bondage and redemption.

Beginning. शूक्तपचेन्दुवत् प्रायो वर्द्धमानसुणः स्मृतः ।

भवाभिन + + दोषाणामपुनर्वन्धकोऽव्ययः ॥

अस्यैव पूर्वमेवोक्त्या सुख्यान्यस्योपचारतः ।

+ + + पतिताभिसुखौ पुनः ॥ इत्यादि ।

End. सर्वोत्तमं यदेतेषु भिन्न + + तदिष्यते ।

फलवद्द्रुमसद्वीजप्ररोचोद्भेदसन्निभं ॥

तन्तं तचोक्तमखिलमपुनर्वन्धकस्य च ।

अवस्थाभेदता न्याय्यं परमानन्दकारणं ॥

Colophon. इति अपुनर्वन्धकद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । संसारस्य दुःखमयत्वकथनपूर्वकं सदा शान्तोदात्तत्वाद्यवलम्बनमेव अपुनर्वन्धाय भवतीति कीर्तनम् ।

No. 3362. मार्गद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Mārga-dvātriñśikā. Thirty-two stanzas on the safest paths according to the Jain system.

Beginning. मार्गः प्रवर्त्तकं मानं शब्दो भगवतोदितः ।

संविग्राशठगौतार्थाचरणं चेति स द्विधा ॥

द्वितीयानादरे ह्यन्त प्रथमस्याप्यनादरः ।

ज्ञानस्यापि प्रधानत्वं साम्प्रतं श्रूयते यतः ॥ इत्यादि ।

End. ते च वो + + सम्यक्त्वमित्यादर्शनभूमयः ।
 अतो द्वयोः प्रकृत्यैव वर्तितव्यं यथाबलं ॥
 इत्वं मार्गस्थिताचारमनुद्धृत्य प्रकृतया ।
 मार्गदृष्टैव लभ्यन्ते परमानन्दसम्पदः ॥

Colophon. इति मार्गद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । संक्षेपेण जैनानां कर्त्तव्याकर्त्तव्यमार्गकथनम् ।

No. 3363. जिनमहत्त्वद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Jinamahattva-dvātriñśikā. Thirty-two stanzas on the superiority of the Jain doctrine over those of Kapila and others.

Beginning. रत्नत्रयध्वजचक्रचक्रचामरसम्पदा ।

विभुत्वं न विभोस्तस्य मायाविष्वपि सम्भवात् ॥

स्वामिनो वचनं यत्तु संवादिन्यासङ्गतं ।

कुतर्कध्वान्तस्वर्यांशुर्महत्त्वं तदुद्यदभ्यधुः ॥ इत्यादि ।

End. पूच्योऽयं स्मरणीयोऽयं सेवनीयोऽयमादरात् ।

अस्यैव शासने भक्तिः कार्य्या चेधेतनास्ति वः ॥

सारमेतन्मया लब्धं द्रुताभ्येरवगाहनात् ।

भक्तिर्भागवती वीजं परमानन्दसम्पदां ॥

Colophon. इति जिनमहत्त्वद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । कपिलादिभ्योऽपि जिनेन्द्रस्य महत्त्वातिशयमुपन्यस्य तच्चासनयद्दण्डावश्यकता-
 कथनम् ।

No. 3364. विवेककौमुदी । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 36. Lines, 6—7 on a page. Extent, 1,055 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipādā, Rāmadhan Vidyālañkāra. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct

Viveka-kaumudī. The indispensability of the obligation to wear the *śikhā* or crown lock and the holy thread. A discussion on the nature of *Vidhi*, *Niyama* and *Parisañkhyā*. The particular positions of the holy thread in reference to the body on various occasions. The

śrāddha on the occasion of an eclipse. The blind man has no right to perform this particular *Śrāddha*. A refutation of the doctrine that Sudras can repeat Purānic *mantras*. The place for putting the sectarial or *tilaka* mark. The necessity of wearing gold and the *kusha* grass at the time of *japa*. The necessity of putting in *tila* or sesamum in pouring oblations to the manes. When a *mantra* is forgotten its place may be supplied with a *vyāhṛiti*. The eight forms of Śiva are to be worshipped before his own worship. The rule for touching flowers offered to Śiva. A female after her marriage and a Sudra after his tonsure can worship Śiva. The difference between consecration and presentation to a god. The circumstances under which the *Sapīṇḍikaraṇa* may be performed before the end of the year after death. What is a *Nāndī mukha Śrāddha* or a *Śrāddha* ceremony preceding auspicious occasions like marriage? Why is it called *Nāndī mukha*? The group of goddesses Gaurī and others is to be worshipped on the occasion of a *Nāndī mukha Śrāddha* and not the group *Brāhmaṇī* and others. The reading of the mantra, *Madhuvātā*, &c., Ric. I.

H. P. S.

Beginning. धर्मशास्त्रप्रवक्तारं प्रणम्य परमेश्वरं ।

विवेककौमुदी रम्या रामकृत्येन तन्यते ॥

सन्ति यद्यपि विद्वद्भिर्निर्मिताः संग्रहाः स्मृतौ ।

दुरुद्धार्थप्रकाशाय कतिरेषा तथापि मे ॥

सदोपवीतिना भायं सदा बद्धशिखेन च ।

विशिखो युपवीतिश्च यत्करोति न तत्कृतं ।

अत्र पूर्वार्द्धेन नित्यता, उत्तरार्द्धेन च कर्माङ्गता बोधिता, अन्यथा उपवीताभावदशायां कृतं साङ्गमेव स्यात् । इत्यादि ।

End. नपुंसकमनपुंसकमित्यादिना तानीति निर्देशस्य सुकरत्वात् + + सहितैव दक्षिणा इति ।

Colophon. समाप्तस्यायं विवेककौमुदीग्रन्थः ।

विषयः । शिखोपवीतधारणनित्यताविचारः । विधिनियमपरिसंख्याविचारः । अत्र द्वितीयपत्रादारभ्य पञ्चमपत्रपर्यन्तं खण्डितं । कर्मविशेषे प्राचीनावीत्यादिनियमकथनं । स्नानविधिः । स्नानलक्षणनिरूपणादि । ग्रहणदर्शनादिव्यवस्था । ग्रहणशुद्धादौ अन्वस्य अनधिकारकथनादि । श्रद्धायां पौराणमन्त्रपाठानुमोदकमतदूषणं । तिलकधारणस्थानादिनिर्देशः । पत्रा सह यागाद्यनु-

ज्ञानविधिविचारः । साहित्यलक्षणदिनिरूपणं । प्रौढपादलक्षणं । जपादिकाले सुवर्णकुशादि-
परिग्रहावश्यकता । पवित्रादिलक्षणकथनं । तर्पणे तिलावश्यकता । पद्मदेवतापूजाक्रमः । मन्ता-
यनादेशे व्याहृत्यादिविधानं । गन्धादिदाने विशेषकथनं । शिवपूजाविधिः । पूजनात् पूर्वमष्टसू-
क्तिपूजाकर्त्तव्यतानयाक्षेपः । त्रिपुण्ड्रनियमः । स्नाननिर्मात्यस्पर्शादिविधानं । ग्रहणपुरश्चरणविधिः ।
स्त्रीशूद्रयोः यथाक्रमेण विवाहचूडयोर्हृदं शिवपूजायामधिकारः । प्रतिष्ठोत्सर्गयोर्भेदप्रतिपादनं ।
उद्देश्यत्वलक्षणादि । सम्प्रदानस्वरूपकथनादि । नान्दीमुखयाज्ञविधानं । विवाहमासादिनिरूपणं ।
गर्भाधानान्नप्राशनादिविधानं । सपिण्डनापकर्षविधानं । आहविघ्नयवस्था । नान्दीयाज्ञे गौर्यादि-
पूजननियमः न तु ब्रह्माणादीनामितिकथनं । वसुधारादानविधिः तन्मन्त्रव्याख्याः च । ब्राह्मणो-
पवेशनक्रमः । कुत्र नान्दीमुखपदप्रयोगः कर्त्तव्य इति कथनादि । मधुवातेतिमन्त्रपाठविचारः ।
दक्षिणाकथनञ्च । इति समाप्तिः ।

No. 3365. आह्रदीपः, वा आह्रप्रदीपः । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 39. Lines, 6 on a page. Extent, 936 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipárá, Rámadhana Vidyábhúshana. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Śráddha-dípa, or Śráddha-pradípa. The definition of a *Śráddha*. A refutation of the doctrine of the author of *Kalpataru* on the subject. Whether the six ancestors honoured at a *śráddha* as gods are to be taken with their wives or without them? The *Ashtaká-śráddha* can be performed even by a *Súdra*. Various kinds of *Śráddhas* and some directions in regard to their performance.

H. P. S.

Beginning. गोविन्दचरणद्वन्द्वं देवदेवाभिवन्दितं ।

प्रणम्य जयकण्ठेन आह्रदीपः प्रकाशयते ॥

तत्र आह्रं चतुर्विधं । पार्व्येकोद्दिष्टसपिण्डौकरणाभ्युदयिकभेदात् । इत्यादि ।

End. तत्प्रयोजनानुपस्थितौ तदकरणमेवेति निष्कर्षः ।

Colophon. इति श्रीजयकण्ठभट्टाचार्यविरचितः आह्रप्रदीपः समाप्तः ।

विषयः । आह्रलक्षणं । तत्र कल्पतश्कारमतदूषणादिकं । देवतालक्षणं । आह्रे पितृादीनां
पक्षां पत्नीनैरपेक्ष्येण देवतात्वमुत तत्साहचर्येणेत्यत्र समाधानं । आह्रे निमन्त्रणप्रकारादिकीर्त्तनं ।
अह्रविचारः । आह्रदेवाः । अर्थादिविधानं । आसयाह्रं । अन्नोत्सर्गप्रकारः । आह्रशेषभोजनं ।
आह्रस्य नित्यकालाः । अष्टकायाह्रं । तत्र शूद्रस्याप्यधिकारः । अथयुक्तकण्ठपञ्चयाह्रं । तत्र अष्ट-
स्यादिकल्पवाददूषणं । मघात्रयोद्देशीयाह्रं । नित्यनैमित्तिकादिआह्रभेदाः । विकृतिपार्व्येणं । असा-

वास्याश्राद्धं । तत्कालविचारः । तद्भिन्नकृष्णपक्षीयपार्ष्णव्यवस्था । एवं शुक्लपक्षीयस्य च । एको-
द्विष्टव्यवस्था । पार्ष्णलक्षणादि । नवान्नादिश्राद्धकालः । सावकाशश्राद्धं । जीवत्पितृकश्राद्धं ।
आभुदयिकश्राद्धं । द्वादशविधपुत्रकथनं । विविधप्रेतक्रियाकथनं । प्रेतश्राद्धाधिकारिपरम्परा ।
स्त्रीकर्तृकप्रेतश्राद्धे रजोयोगे व्यवस्थानिरूपणं । महागुरुनिपाते वर्जनीयानि । सपिण्डीकरणश्राद्धं ।
तत्स्वरूपकथनं । मलमासपाते श्राद्धद्विदिः । चतुर्विधमासलक्षणादिनिरूपणं । अशौचान्तद्वितीय-
दिनकृत्यप्रयोगः । दृषोत्सर्गादिकालः । दृषलक्षणां । विधिनियमपरिसंख्याविचारः । पर्युदासादि-
लक्षणां । तन्त्रप्रसङ्गन्यायस्वरूपनिरूपणं । शूद्रकर्तृकदृषोत्सर्गे पाकविचारः । इति ।

No. 3366. मलमासतत्त्वविवृतिः । Substance, country-made paper, 17×3½ inches. Folia, 77. Lines, 7 on a page. Extent, 2,381 ślokas. Character, Bengali. Date, SK. 1722. Place of deposit, Guptipáḍá. Khudiráma Nyáyabhúshana. Appearance, old. Prose. Correct.

Malamása-tattva-vivṛiti. A commentary or Raghunandana's *Malamásatattva* or the treatise on intercalary months. By Káśírāma Bhaṭṭácháryya Váchaspati. The MS. was copied in the Śaka year 1722.

Beginning. नला गुरोश्चरणपद्मरजसि मूर्धा

श्रीकान्तकान्तचरणञ्च निधाय चित्ते ।

श्रीकाशिरामसुकृती कृतिनां द्विताय

सम्यक् तनोति विदितं मलमासकस्य ॥

स्मृतिशास्त्राम्नुधौ लीलाकृतसेतुं जगद्गुरुं ।

विदितं त्रिषु लोकेषु नमामि रघुनन्दनं ॥

मीमांसादिनानाशास्त्रपारदृष्ट्या वन्द्यघटीयः श्रीमान् रघुनन्दनभट्टाचार्य्यः प्राचीनविचक्षणगण-
नानाविधव्याख्याजनितसन्देहं स्मृतिशास्त्रं सुन्यन्तरवचनशुक्तिभ्यां निर्णीय इदानीन्तनानां सुखबो-
धाय निबन्धांश्चकार । तत्र स्मृतिशास्त्रस्य स्वभावतो दुर्गमतया कानिचित् कठिनानि सन्ति, अत-
स्तानि मया यथामति व्याख्यायन्ते । तत्र मलमासतत्त्वव्याख्या । इत्यादि ।

End.

स्फार्णस्तु विनामकं मल्लिङ्गुचादिरूपं नाम यस्य सः । यद्वा + + + नाम
असदेव तत्तन्मासविहितकर्मभानर्हत्वादित्याहुः ।

यं प्रास्तृतं समस्तशास्त्रनिपुणः श्रीरामकृष्णात्मजः

श्रीराधोत्तरवक्त्रभाष्यसुकृती सङ्गीरचूडामणिः ।

तेन श्रीयुतकाशिरामकृतिना यत्नेन निष्पादिता

टीका नातिस्तुष्टुल्लापि कृतिभिः सानुग्रहैर्दृश्यतां ॥

Colophon. इति काशीरामभट्टाचार्यवाचस्पतिविरचिता मलमासतत्त्वविद्वतिः समाप्ता ।

शक ॥ १७२२ ॥

विषयः । रधुनन्दनकृतमलमासतत्त्वस्य व्याख्यानं ।

No. 3367. प्रबोधिनी । Substance, country-made yellow paper, 16 × 3½ inches. Folia, 57. Lines, 8 on a page. Extent, 2,137 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáđá. Gaṅgádhara Vidyáratna. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Prabodhiní. A commentary on Jagadísá's work on the connotation and denotation of terms, entitled Śabdaśakti prakáśiká. By Ráma-bhadra Siddhántavágísá.

H. P. S.

Beginning. विश्वतात जगन्मातरेवं गौरीगिरीशयोः ।

मियः सन्नाथया स्मेरं हेरम्बं समुपास्महे ॥

गुरुमिव गुरुमिह नत्वा तत्कृतशब्दशक्तिप्रकाशिकासु ।

श्रीरामभद्रसुकती कुर्वते टीकां मुदे सुधियः ॥

शब्दशक्तीति शब्दस्य शक्तिर्बोधसामर्थ्यं । तत्प्रकाशिका इत्यर्थः । तेन ग्रन्थस्य लक्षणादि-प्रकाशकत्वेऽपि न क्षतिः । ग्रन्थारम्भे ग्रन्थस्य आरम्भदेशायां । वाक्यसमूहो ग्रन्थः । आनुपूर्वविशेषो वा । इत्यादि ।

End. अनुभवस्य बाधितत्वादित्याशयेनाङ्गरित्युक्त्वा अस्वरसो व्यञ्जितः ।

Colophon. इत्यनं प्रचरन्ती शब्दशक्तिप्रकाशिकाविबोधिनी श्रीलरामभद्रसिद्धान्तवागी-शभट्टाचार्यविरचिता ।

विषयः । जगदीशतर्कालङ्कारकृतशब्दशक्तिप्रकाशिकाया व्याख्यानं ।

No. 3368. अमरपञ्जिका । Substance, country-made paper, 12 × 2½ inches. Folia, 63. Lines, 8 on a page. Extent, 2,709 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáđá. Dínanátha Gaṅgo-páđbhýáya. Appearance, too much decayed. Prose. Correct.

Amara-panjiká. A commentary, by Náráyaṇa, on Amara's well-known dictionary.

H. P. S.

Beginning. हृदिस्यमपि दूरस्थं सर्वमाद्यत्य तिष्ठति ।

यन्महः परमं वीजं तदानन्दपदं नुमः ॥
 रहः शशिश्रुता समं विविधकैलिमातन्वती
 मुहुः स्मरमहोत्सवे शिवसुखाञ्जुग्वार्थिनी ।
 दिग्म्बरहृताम्बरा विधुमवेद्य मौलिस्थितं
 ह्रिया नतसुखी सदा च्छितिधरेन्द्रकन्यावतु ॥
 मङ्गलानन्दवीजानि भक्तानामति सन्ततं ।
 गुरुणां चरणाब्जानि पुनःपुनरुपास्यते ॥
 ज्ञात्वा शास्त्रमशेषमादिविदुषाह्यलोक्य नानामतं
 हरेग्वान्निःसरोजयुग्मममलं नत्वातिभक्त्या सुधीः ।
 श्रीनारायणपादपद्ममधुलिङ्गनारायणः श्रीनिधि-
 र्यत्नेनामरपञ्जिकां वितनुते संचेपतः सत्कविः ॥

शास्त्रारम्भे प्रत्युद्भूयूच्चवारणकामाः शिष्टाचारानुमितवेदबोधितकर्तव्यताकं मङ्गलमाचरन्ति
 स्वरयः । इत्यादि ।

End. प्रततिर्वततिस्त्रयेति हल्लायुधः । लतिः सौत्रो वेष्टनार्थः ।

Colophon. इतः परं खण्डितं ।

विषयः । अमरकृतनामलिङ्गानुशासनस्य व्याख्यानं ।

No. 3369. सुजनबोधकरौ, वा मनोहरा । Substance, country-made
 paper, 12 × 2½ inches. Folia, 56. Lines, 7 on a page. Extent, 1,813
 ślokas. Character, Bengali. Date, ? . Place of deposit, Guptipáḍá
 Telipáḍá. Dínanátha Gaṅgopáḍhyáya. Appearance, decayed. Prose.
 Incorrect.

Sujanabodhakarí ALIAS Manohará. A commentary by
 Rámachandra Kavi on Bháravi's well-known poem entitled Kirátárju-
 níya.

H. P. S.

Beginning. आनम्य सौम्यपदपद्ममन्दभक्त्या
 श्रीमद्गुरोर्निश्चयतीर्थविचारबुद्धेः ।
 श्रीरामचन्द्र इतिनाम दधद्द्विजोऽहं
 टीकामिमां सुजनबोधकरौ करोमि ॥
 अनुग्राह्या वयं धीराः सुधीभिर्दृश्यतामियं ।

यदि मे स्वल्पनञ्चात्र विदा यत्नेन शोधयताम् ॥

इयं शिष्यसमूहस्य द्दिताय विद्विता मया ।

नान्ना मनोहरा टीका सरसा रसकारिणी ॥

त्रिय इति । कुरवी जना इत्यादि ।

End.

खं आत्मीयं पुरुषकारं पौरुषमिव शैलमिन्द्रकीलं अभ्याससाद् प्राप ॥

सारो बले स्थिरांशे च न्याये क्लीवे वरे त्रिषु । इत्यमरः ।

Colophon.

इति श्रीरामचन्द्रकविविरचितायां मनोहराख्यायां भारविटीकायां पञ्चमः

सर्गः । श्रीहरिः ।

विषयः । भारविद्वतकिरातार्जुनीयकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 3370. रत्नकोषकारमतविचारः । Substance, country-made paper, 16 × 3½ inches. Folia, 25. Lines, 8 on a page. Extent, 1,525 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá. Khudiráma Nyáyabhúṣaṇa. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Ratna-kosha-kára-mata-vichára. The author of Ratna-kosha holds that with the help of two contradictory arguments, such as one for the establishment of the existence of fire in the mountain and the other for its non-existence, an inference in the shape of a doubt may be arrived at. The author of the present work attempts to refute his arguments.

H. P. S.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

परोक्षज्ञानं निश्चय + + + + सिद्धान्तः, रत्नकोषकारस्तु सत्प्रतिपक्ष + + + +
+ + + अनुमितिं खीकरोति । तत्र संशयत्वस्य लिङ्गपरामर्शदिजन्यतानवच्छेदकतया कथं
ततः संशय उत्पद्यते—इति न आशङ्कनीयं । इत्यादि ।

End.

तदपेक्षया लाघवेनापरकोथनुमितिसामर्थ्यभावस्यैव निवेशयितुमुचितत्वा-

इति न किञ्चिदनुमितेः संशयत्वापत्तिरिति कृतमतिविस्तरेण ।

Colophon. इति रत्नकोषकारमतविचारः सम्पूर्णः ।

विषयः । रत्नकोषकारो हि सत्प्रतिपक्षसम्बलनदशायां संशयात्मिकामनुमितिसम्भुपगच्छति
अत्र तु तस्य सारासारविमर्शनेन निराकरणं ।

No. 3371. मेघदूतटीका । Substance, country-made paper, 12 × 2½ inches. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent, 1,167 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá. Khudiráma Nyáya-bhúṣṇa. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Meghadúta-tíká. A commentary, by Ravikara, on *Meghadúta* the Cloud Messenger by Kálidása.

H. P. S.

Beginning. परमानन्दसन्दोहं + + + + + प्रभं ।

गोविन्दमशुभ + + मिन्दिरानन्ददृन्दं ॥

कश्चिदित्यादि । कश्चिदनिर्दिष्टनामा यत्तः । रामगिर्याश्रमेषु वसतिं वासस्थानं चक्रे । खण्ड-
कायमुखं कुर्यात् कश्चिदित्यादिभिः पदैः । इत्यादि ।

End. अर्थान्तरन्यासमाह । केषामर्थिनां प्रार्थना याच्ञा अभ्युन्नतेषु मद्भक्तु
अवितथं फलं यस्याः सेयं सफला न स्यादिति काका तु स्यादेवेति भावः ।

Colophon. इति मन्दीपाध्यायश्रीरविकरविरचिता मेघदूतटीका समाप्ता ।

विषयः । कालिदासकृतमेघदूतकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 3372. कारकवादः । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 16. Lines, 5 on a page. Extent, 700 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá, Khudiráma Nyáyabhú-
ṣṇa. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Káraka-váda. On Sanskrit case marks and their uses, &c.

Beginning. दृन्दारामन्दमन्दारवन्द्यमानन्दकन्दलं ।

नत्वा कृत्यं कारकाणां वादोऽयं क्रियते मुदा ॥

क्रियानिमित्तं कारकमिति न सामान्यलक्षणं । इत्यादि ।

End. तत्र पतनक्रियायामेव पञ्चम्यर्थविभागजनकत्वान्वये अञ्चदन्तिधारणक्रिया ।

Colophon. इतः खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । कारकाणां लक्षणादिनिरूपणं ।

No. 3373. विस्तारचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 588 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá, Púrnachandra Bhaṭṭá-
cháryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Vistára-chandriká. A commentary, by Govinda Tarkavágiśa Bhaṭṭácháryya, on Sañkara's *Ananda-laharí*.

H. P. S.

Beginning. अद्वैतानन्दरूपां मम नियतमनोभावगम्यामरूपां
ब्रह्मोपेन्द्रेन्दुसौलिप्रसुखदिविषदो मायया मोक्षयन्ती ।
जन्तूनां गर्भवासादपहृतिसमये शुद्धबुद्धिं निहन्ती
नित्यां देवीं तुरीयां परशिवगृह्णिणीं चिन्मयीं तां भजामः ॥
गुरुणां पादाश्लोक्षद्वयगुलमभ्यर्त्थं सुचिरं
रहस्यं तन्त्राणां निखिलमधिष्ठत्याध्ययनतः ।
कृती श्रीगोविन्दसुचिन्मिरिजानन्दलहरी-
स्तुतेर्भावं मुक्तापटलमिव यत्नाद्विदुषुते ॥

अथ खलु महादेवः पूर्वयुगे जगदेवं तपोध्यानयज्ञादिविहीनमनादिवासनापङ्कमग्रमुद्दिधीर्षुः
परमकार्षिणः श्रीशङ्कराचार्यरूपेण पुण्यक्षेत्रपावने द्रविडदेशे सोमपीतिनां पंक्तिपावनानां
द्विजानां कुले समवतीर्य परमहंसपरिव्राजकरूपी भोगस्वर्गैकजननीं तुरीयां स्तुवन् मन्त्रयन्त्रपूजा-
सङ्केतं प्रकाशयति,—शिव—इत्यादिना । इत्यादि ।

End. एतेन पूज्यपूजकपूजोपचाररूपात्मसमीतिभावः ।

Colophon. इति श्रीगोविन्दतर्कवागीशभट्टाचार्यविरचितानन्दलहरीविसारचन्द्रिका
समाप्ता ।

विषयः । शङ्कराचार्यकृताया आनन्दलहरीया व्याख्यानं ।

No. 3374. *Ekádaśítattvadípa*: Substance, country-made yellow paper, 16 × 4 inches. Folia, 103. Lines, 8 on a page. Extent, 3,914 ślokaś. Character, Bengali. Date, SK. 1742. Place of deposit, Sántipura, Kálidása Vidyávágiśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Ekádaśítattvadípa. This is a commentary on the *Ekádaśítattva*, one of the 28 digests of Hindu law and rituals by Raghunandana. The author of the commentary is Rádhámohana Gośvámí commonly known as Gośvámí Bhaṭṭácháryya of Sántipura who flourished during the early part of this century and was a friend of Colebrooke. He was descended from Advaita the associate of Chaitanya, the Great preacher of Vaishnavism in the Sixteenth Century.

H. P. S.

Beginning. भवेऽस्मिन् कान्तारे मुञ्जरटनदुःखैकविकलः
 समीचे संलभ्यं तवचरणपाथोजशरणं ।
 न योगो ज्ञानं वा भजनमपि यद्यपि हरे
 तथाप्याशा दीर्घा तव च करुणा किं न कुरुते ॥
 वन्दे श्रीकृष्णमानन्दघनं परममीश्वरं ।
 राधास्पर्शलतासङ्गतमालरुचिविग्रहं ॥
 श्रीराधामोहनो दीपं करोति शुभदर्शनं ।
 एकादश्यादितत्त्वानां पूर्वार्चार्थमतेक्षया ॥

प्रयारक्षे विघ्नविघाताय मङ्गलमाचार्य्यः शिष्यगिच्छयै निवभ्रान्ति प्रणम्येति । इत्यादि ।

End. स्मृतितत्त्वबुभुत्वर्थति । एतेनैतद्द्रुम्यस्य निर्दोषत्वमित्युक्तं तत्त्वनिर्णायकत्वा-
 दिति ।

Colophon. इति कलियुगपावनावतारश्रीमद्द्वैतवंशसम्भवश्रीराधामोहनगोस्वामिभट्टाचा-
 र्य्यविरचितैकादशीतत्त्वटीप्पणी सम्पूर्णेति ।

लिखितैकादशीतत्त्वटीका भारतशर्म्षणा ।

पञ्चवेदाब्धिभूमानेऽन्दे पीताम्बरदेशतः ॥

विघयः । रघुनन्दनकृतैकादशीतत्त्वस्य व्याख्यानं ।

No. 3375. प्रायश्चित्ततत्त्वटीका । Substance, country-made yellow paper, 16 × 4 inches. Folia, 94. Lines, 9 on a page. Extent, 4,230 ślokas. Character, Bengali, Date, ? Place of deposit, Sántipura, Kálidása Vid'yāvágísa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Práyaschitta-tattva-ṭíká. A commentary on another of Raghunandana's digests—of the Law on expiation. By the same author. H. P. S.

Beginning. तडिद्वीतो लीलाम्बुदरुचिररूपस्वरतले
 लसद्वंशीनादाम्बतनिकरवर्षो प्रियसखि ।
 नवीनोऽर्थं किं मे रचयति हृदीतीज्जितकथा-
 म्बदुस्यन्दा राधा जयति वकशत्रोर्हृदि गता ॥
 स्फुटा प्रायश्चित्ततत्त्वव्याख्या मोहनशर्म्षणा ।
 क्रियतेऽद्वैतवंशेण गोविन्दरतिकाम्यया ॥

प्रारिञ्चितप्रन्यसमाप्तिचेतुतया मङ्गलमाचरन् शिष्यशिष्यायै तदुपनिबन्धन् तद्वधानाय प्रति-
ज्ञाञ्चाचरति प्रणम्येत्यादिना ।

End. चाण्डाल्यादिरजखलास्यर्षे तथाविधत्राक्षणाः षड्रात्रद्वैगुण्यं शूलपाणिभिः
सञ्चूद्रात् चाण्डालादेस्त्रिगुणाधमत्वस्य कथनादिति ।

Colophon. इति श्रीमदद्वैतवंशेद्भवश्रीराधामोक्षनगोस्वामिभट्टाचार्यविरचिता प्रायश्चि-
त्ततत्त्वटीका समाप्ता ।

विषयः । रघुनन्दनकृत-प्रायश्चित्ततत्त्वस्य व्याख्यानं ।

No. 3376 विवादाख्यसेतुः । Substance, country-made yellow paper, 16 × 3 inches. Folia, 175. Lines, 6 on a page. Extent, 4,462 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vivádárṇava-setu. A digest of Hindu Law. Compiled by Paṇḍits from various parts of Bengal. The names of the Paṇḍits who assisted in the compilation are given in the Colophon, *viz.* :— Vāneśvara, Kṛipárāma, Rámāgopála, Kṛishṇajívana, Vireśvara, Kṛishṇachandra, Gaurikānta Kalíśaṅkara, Śyāmasundara, Kṛishṇakeśava and Sítárāma. Of these Vāneśvara was the court poet of Rájá Kṛishṇachandra of Nadiya during the middle of the last century. The works consulted are those of Chaṇḍeśvara, Rájá of Dhára, Visvarúpa, the author of the Mitákshará, Haláyudha, Śríkrishṇa Váchaspati, the Author of Dharmaratna, Śríkara, Súlapāṇi, Govinda, Lakṣmídharma the author of the Tattvas, Acháryya Chúdāmaṇi and Nátha Bhaṭṭa. The work commences with the origin and distribution of castes, and goes on with various topics of law, such as the laws relating to usury, mortgage, inheritance, partition of property, adoption, treasure troves, &c.

The work appears to have been written with the object of rivalling the work of Jagannátha Tarkapañchánana entitled Vivádabhaṅgárṇava which is known to Anglo-Indian lawyers as the Pañchanana Code.

H. P. S.

Beginning. विश्वेषां शरणं नवाम्बुदरविः सद्भक्तचिन्तामणि

र्थः प्रत्युद्धतमोविनाशमिद्धिरः कीनाशभौनाशनः ।

संसारिकमहार्णवे निपततां निस्तारवीजं नृणां

गोविन्दः कृपया सुरासुरगणैर्वन्द्यस्त्रिरं पातु वः ॥
 चण्डेशधारेस्वरविश्वरूपा मिताक्षराकारहलायुधौ च ।
 श्रीकृष्णवाचस्पतिधर्मरत्नकतस्तथा श्रीकरप्रलपाणी ॥
 गोविन्दलक्ष्मीधरतत्त्वकारा आचार्यचूडामणिनाथभट्टाः ।
 वाक्यानि चैषां सुविश्लेष्य कुर्मो ग्रन्थं विवादाणवसेतुबन्धं ॥ इत्यादि ।
 एवं कार्याणि सर्वाणि सर्वान् सम्यक् मञ्जीपतिः ।
 देशानलभ्यान् लिखेत लब्धांश्च परिपालयेत् ॥
 इति विद्वद्विरचिते विवादाणवसेतुके ।
 तरुणो निधिदण्डायैरेकविंशोऽन कीर्तितः ॥
 वाणेश्वर-कृपाराम-रामगोपाल-कृष्णजीवनाख्यैः ।
 वीरेश्वर-कृष्णचन्द्र-श्रीगौरीकान्ताभिधानैः ॥
 सद्भिः कालीशङ्कर श्यामसुन्दर-कृष्णकेशवसंज्ञैः ।
 सीतारामसंज्ञैश्च कृतो ग्रन्थः स्फुरतु सभायां ॥
 इत्यनेकविषयवासिविद्वद्वन्दोपवर्णितः ।
 विवादाणवसेत्वाख्यो ग्रन्थः सम्पूर्णतां गतः ॥

Colophon. इति समाप्तिः ।

विधयः । वक्तव्यप्रतिज्ञा । वर्षादिस्मृतिकथनं । एषां दृष्टिनिरूपणं । राजप्रशंसा । राजच्छ-
 न्नलक्षणं । राजमन्त्रिलक्षणं । राजलेखकलक्षणं । दूतलक्षणं । राजवासस्थानलक्षणं । राजधर्म-
 निरूपणं । ऋणादानविवादपदं । दृडिः । अकृतदृडिः । परमदृडिः । दृडिनिषेधः । उदुग्राहण-
 विधानं । ऋणदानविधिः । दायभागः । अपुत्रधनाधिकारौ । वानप्रस्थयतिप्रह्लाचारिणां धनाधि-
 कारिणः । स्त्रीधननिरूपणं । स्त्रीधनाधिकारिणः । विभाष्याविभाष्यता । पितृकृतविभागनिरू-
 पणं । भ्रातृविभागादिकथनं । संदृष्टधनविभागः । अविभक्तधनस्य देयादेशत्वविचारः । विभागान-
 न्तरागतस्य विभागः । एकमात्रकविभिन्नपितृकाणां विभागः । दत्तकौरसयोर्विभागः । निष्कृतद्रव्य-
 विभागः । मुक्तिनिरूपणं । व्यवहारदर्शनं । आततायिबधप्रायश्चित्तविचारः । भाषापादः । उत्तर-
 पादः । क्रियापादः । लिखितनिरूपणं । निर्णयपादः । साध्यविधिः । क्रियाबलाबलनिरूपणं ।
 निक्षेपः । अस्वामिविक्रयः । सम्भूयसमुत्थानं । दत्ताप्रदानिकं । दत्तनिरूपणं । अदत्तनिरूपणं ।
 भृतकविधिः । वेतनस्थानपाकर्म्मकथनं । पण्यस्त्रीविधिः । स्वामिपालविवादः । विक्रीयासम्प्रदानं ।
 क्रीत्वानुशयः । सौमाविवादः । कृष्णकृतनिरूपणं । शस्यरक्षा । अदण्ड्यनिरूपणं । वाक्पाकथं ।
 दण्डपाकथं । स्त्रेयनिरूपणं । प्रकाशाप्रकाशतस्करदण्डकथनं । चौराण्वेषणं । स्नेनातिदेशः । चौरा-
 बवादः । साहसनिरूपणं । घातकान्वेषणं । स्त्रीसंग्रहणं । अभिगमदण्डकथनं । बन्धक्यादिगमन-

दण्डकथनं । स्त्रीपुंभर्त्सनिरूपणं । मृतभर्त्तृकाभर्त्सनिरूपणं । द्यूतसमाह्वयः । प्रकीर्णककथनं । निरोधनिरूपणं । दण्डप्रशंसा । दत्तकप्रहणादिकथनञ्च ।

No. 3377. रसतरङ्गिणी । Substance, country paper, 8 × 3½ inches. Folia 44. Lines, 9 on a page. Extent, 13,068 ślokaḥ. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Rasa-taraṅginī. Treats of the rhetorical *rasas* or flavours with their definitions and examples. The author is Bhānudatta who describes himself as the son of the poet Kailāsanātha Gaṇanātha.

H. P. S.

Beginning. लक्ष्मीमालोक्य लुभ्यन्निगमसुपहसन् शोचयन् यज्ञजन्तून्
चक्षन् शोषाञ्चि पश्यन् समिति दशमुखं वीक्ष्य रोमाञ्चमञ्चन् ।
हृत्वा ह्यैश्वरीन् चकितमपसरन् श्लेच्छरत्नैर्दिग्गन्तान्
सिद्धन् दन्तेन भूमिं तिलमिव तुलयन् पातु मां पीतवासाः ॥
भारत्याः शास्त्रकान्तरशान्तायाः श्रमहारिणी ।
क्रियते भानुना भूरिरसा रसतरङ्गिणी ॥
वाणी कमलिनो भानोरेषा रसतरङ्गिणी ।
हंसाः कृतधियस्तत्र युक्तमत्र प्रतीयतां ॥
गिरां देवि तरङ्गिण्यां वारय क्रूरवारणान्
यद्भविष्यति लोकानामाविलो विरलो रसः ॥

हेतोः पूर्ववर्त्तित्तनियमादतः पूर्वमेव तस्य उपन्यासः । समुचितरसस्य हेतवे । भावादय-
त्वेन रसेभ्यः पूर्वं भावादय एव निरूप्यन्ते । इत्यादि ।

End. शवद्धानोः सुता कापि कालिन्द्यौ भुवि मन्दति ।

Colophon. इति श्रीकविकैलासनाथ-गणनाथ-पण्डिततनयभानुदत्तविरचितायां रस-
तरङ्गिण्यामष्टमस्तारङ्गः ॥

विषयः । सपरिकराणां शृङ्गारहास्यकथणादिरसानां लक्ष्णोदाहरणादिनिरूपणं ।

No. 3378. ज्योतिःसारसङ्ग्रहः । Substance, country-made yellow paper, 12 × 3 inches. Folia, 18. Lines, 6 on a page. Extent, 532 ślokaḥ. Character Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipādā Sambhuchandra Vidyā-
lañkāra. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Jyotihśárasaṅgraha. An epitome of Hindu astrology. Treats of the mode of determining the most auspicious times for the performance of the ten Samskáras and other religious ceremonies.

Beginning. वन्देऽहं परमानन्दमज्ञानतिमिरापहं ।
 भवसागरपाराय गीतं वेदान्तगैर्मुहुः ॥
 विद्यालङ्कारविख्यातहृदयानन्दशर्मणा ।
 ज्योतिःशास्त्रं समालोक्य क्रियते सारसङ्ग्रहः ॥
 पण्डितैर्ज्ञायते सर्व्वं तदर्थं न परिश्रमः ।
 संक्षिप्तविषयस्यो वालकैर्गृह्यतां मुदा ॥ इत्यादि ।

End. प्रमदस्या यदा पापाः सौम्या द्वादशमाश्रिताः ।

Colophon. इतः खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । विवाहोपयोगिनश्चत्वारिदशरूपणं । निषेकनिरूपणादि । नामकरणं । अन्नप्राशनं । चूडाकरणं । कर्णवेधः । उपनयनं । गृहनिर्माणाणोपयोगिस्थाननिरूपणादि । गृहारम्भः । गृहप्रवेशः । हलथोजनं । वीजवपनं । धान्यच्छेदनं । नवान्नकथनं । जातकप्रकरणं । इतः खण्डितं ।

No. 3379. मधुमती । Substance, country-made yellow paper, 13 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 7 on a page. Extent, 751 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipádá, Śambhuchandra Vidyálañkára. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Madhumatī. A commentary by Madhusúdana Váchaspati on the chapter on *Káraka* or cases of the *Mugdha-bodha Vyákáraṇa*.

H. P. S.

Beginning. निर्वाणवस्त्रौगच्छनादिकन्दं
 मनोरथानामपि कल्पवृक्षं ।
 श्रीरामपादं भवसिन्धुनावं
 नमामि नित्यं श्रुतिभिर्दुरापं ॥

अर्थानां विभजनादुविभक्तिशब्दः प्रसिद्धः । इदानीं विभक्त्यर्थज्ञानाय कारकपादमारब्धवान् ।
 ल्यर्थं इत्यादिना । इत्यादि ।

End. अतो वृत्ते शाखा इत्यादीनि उदाहरणानि वृत्तप्रकारानि उक्तानि । कारकं
 शक्तिः न तु द्रव्यमित्यलं विस्तरेण ।

Colophon. इति श्रीकृष्णचरणारविन्दमधुमधुव्रतश्रीलश्रीयुक्तमधुसूदनवाचस्पतिविरचितार्था सुग्धबोधटीकायां मधुमत्यां तृतीयकारकपादो गतः ।

विषयः । वोपदेवकृतसुग्धबोधटीकाकारकपादस्य व्याख्या ।

No. 3380. प्रायश्चित्तकदम्बसारसङ्ग्रहः । Substance, country-made yellow paper, 13 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 6 on a page. Extent, 869 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá, Sāmbhuchandra Vidyālañkāra. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Prāyaschitta-kadamba-sāra-saṅgraha. Gives a number of Vyavasthās or opinions of Paṇḍits about *prāyaschittas* or atonement for various kinds of sins. It points out where differences exist in the opinion of the great authorities, such as Raghunandana, Nārāyana, Jagannātha Tarkapañchānana on Hindu Law regarding this topic.

H. P. S.

Beginning. प्रथम्य शिरसा शम्भुं श्रीकाशीनाथशर्मणा ।

प्रायश्चित्तकदम्बानां क्रियते सारसङ्ग्रहः ।

दृक्कुष्ठव्याधिसूचितानिपातकशेषपापक्षयकामेन पराकत्रतद्वयाद्यशक्तौ यत्किञ्चिद्दक्षिणकं विंशत्-
कार्पापणीदानरूपं प्रायश्चित्तं करणीयमिति विदुषाम्परामर्शः । इत्यादि ।

End. एभिः षोडशकैर्दानैः पुत्रः स्यात्पुण्यभाजनं ।

क्रीडति स्वर्गलोकेषु सातुराशीःप्रसादतः ॥

Colophon. इति समाप्तिः । श्रीशम्भुचन्द्रदेवशर्मणः पुस्तकमिदं ।

विषयः । अतिपातकमहापातकोपपातकगोबधादिप्रायश्चित्तव्यवस्थापत्रलेखनप्रकारः । तत्र
रघुनन्दननारायणजगन्नाथतर्कपञ्चाननप्रभृतीनां मतभेदप्रदर्शनं । दोग्ध्रादिलक्षणकथनं । मात-
षोडशश्लोककथनञ्च ।

No. 3381. श्राद्धादिविवेककौमुदी । Substance, country paper 13 × 4½ inches. Folia, 28. Lines, 7—8 on a page. Extent 1,050 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá Rāmadhana Vidyālañkāra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Śrāddhādi-vivika-kaumudī. A commentary on the *Śrāddha-viveka* and other works having the generic name of *viveka* by Śūlapāṇi, by Mahāmahopādhyāya Rāmkrishṇa Nyāyālañkāra.

Beginning धर्मशास्त्रप्रवक्तारं प्रणम्य परमेश्वरं ।

श्राद्धादिकौमुदी रम्या रामकृष्णेन तन्यते ॥

तत्र पार्वणस्य सकलश्राद्धप्रकृतित्वात् तद्विचार्यते । इत्यादि ।

End.

तथा च अर्द्धरात्रे एव सर्वदेवपूजनं न कालान्तरे । इति ।

अनन्यदृष्टेर्वेङ्गधा रामकृष्णेन लकीर्तिते ।

विषयैः कुरुत प्रज्ञाः सभायां कौतुकं मद्भत् ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायरामकृष्णन्यायालङ्कारभट्टाचार्यविरचिता श्राद्धादिवेककौमुदी समाप्ता ।

विषयः । पार्वणप्रकृतिकथनं । तत्र पूर्वदिने निरामिषसकृद्भोजनादिविचारः । ब्राह्मणोपवेशनात् प्राक् स्मरणमेव कर्त्तव्यं न तु पूजनमिति मैथिलमतदूषणं । विष्णुमुद्दिश्य निवेदितेनाग्नेन श्राद्धं कर्त्तव्यं नवेत्यत्र निवेदितशेषाग्नेन तदनुष्ठानमिति समाधानादि । अनुज्ञापद्वयविचारः । पार्वणातिदेशकथनादि । अर्थादिदानप्रकरणं । पुष्यान्तरेण शिरः प्रभृतिदानविचारः । पुरुवर इत्यादिमन्त्रविचारः । न्युञ्जविधिः । गन्धादिदाने अग्निद्रावधारणनिषेधः । अन्नान्युत्सर्गं विशेषाभिधानं । अन्नथदानविधिः । दक्षिणावाक्यविचारः । प्रतिष्ठासल्लक्षणदिकं । श्राद्धे पाकविचारः । स्त्रीशूद्रकर्त्तव्यश्राद्धविधानं । तत्र यजुर्बर्हिप्रतिनिधिविधानादिकं । विघ्नपतितश्राद्धकालविचारः । अशौचान्तदिने श्राद्धविधिः । तत्कृत्यविचारः । अपकर्षसपिण्डनविचारः । अमावास्यादिश्राद्धव्यवस्था । एकोद्दिष्टविधिः । मन्त्रपाठविचारः । सपिण्डनक्रमनिरूपणं । तत्र प्रयोगः । अश्वयुक्कृष्णपक्षनिमित्तकश्राद्धविचारः । मघात्रयोद्देशी । दीपान्वितादीपदानविचारः । नवान्नश्राद्धविधिः । श्राद्धपितृकस्य नवान्नेनापि श्राद्धकर्त्तव्यतादिकथनं । माघसप्तमीस्नानविधिः । वारुणीस्नानविचारादि । अम्बुवाचीकथनं । जन्माष्टमीव्यवस्थाकथनञ्च ।

NOTICES
OF
SANSKRIT MSS.

HARAPRASÁD SHÁSTRÍ,

Honorary Physiological Secretary, Asiatic Society of Bengal.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME X, PART II.

FOR THE YEARS 1889-90-91.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS

1892.

NOTICES
OF
SANSKRIT MSS.

BY
HARAPRASÁD SHÁSTRÍ,
Honorary Philological Secretary, Asiatic Society of Bengal.

PUBLISHED
UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.
VOLUME X.

CALCUTTA :
PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.
1892.

From

HARAPRASAD SĀSTRĪ,

To

C. LITTLE, ESQ.,

Honorary Secretary to the Asiatic Society of Bengal.

Dated, Naihati, the 28th January, 1892.

SIR,

With reference to the letter of Mr. C. E. Buckland, Secretary to the Government of Bengal, sent with the Assistant Secretary's letter of 4th July 1891, to the late Raja Rajendralāla Mitra, LL.D., C.I.E., and the subsequent reminders forwarded to me, I have the honour to submit the following report of the operations in search of Sanskrit Manuscripts in private libraries in the Lower Provinces of Bengal, since 28th September 1888, the date of the submission of the last report by the late lamented Raja.

2. The Raja was in charge of the operations up to the 26th July 1891, the date of his death. During his last protracted illness he asked me to prepare the English summaries of his notices, which I did to the best of my power with the object of assisting him, while the entire management of the work was kept in his hands, and he passed final orders for the press. My initials have been appended to those works for which I prepared the English abstract. The Council of the Asiatic Society in their meeting of July last, appointed me to carry on the work in place of the distinguished scholar who had just passed away.

3. The Raja had one paṇḍit, who travelled over the country, visiting every locality where Sanskrit Manuscripts were likely to be met with, and two pandits at head-quarters to assist him in collating the materials and passing them through the Press. The Council of the Asiatic Society at their meeting of November 1891, gave me permission to send one of the Paṇḍits at head-quarters to travel, as the Raja, during his last illness, detained his travelling Paṇḍit at head-quarters for some time, because he needed greater assistance in looking through the proof-sheets of the notices of Sanskrit Manuscripts.

4. At the time of submitting his last report the Raja expected (*vide* para. 19), that the examination of the Jaina Manuscripts at Azimgunge would take another year, and the Paṇḍit finished his work in about that

time. Besides Azingunge he visited Sántipur, Guptipará, Mirhátá, and Begúne. While detained at head-quarters, he prepared notices of MSS. purchased for the Government of India and deposited at the Asiatic Society's rooms. He is now working at Dacca, visiting the various places in the purgannah of Vikrampur, in which was situated the last Hindu capital of Bengal and which is a well-known seat of Sanskrit learning, the foremost in East Bengal. The places visited in the Pargana Vikrampur are;—Báddánagar Subhádhyá, Tantar, Ghataker-kolá, Jívasará, Teghare, Sáktá, Ránínagar Bharákôr, Bibandi Konḍá, Noadda, and Ganpára. The new travelling Paṇḍit is working at Mymensingh, and during the last six months, notes have been collected of a large number of manuscripts examined. I personally went to both these districts with the view of superintending the work of the Paṇḍits and of interesting influential persons in my work: and I have the satisfaction to report that at both these places great interest was evinced by the zamindars, pleaders, pandits and the officers of the Education Department. The Paṇḍits often have to travel in the interior of the district where no conveyances worth the name are procurable, and it would be impossible for them to travel without the help of the local gentry, as they have to travel without previous preparation. I should take this opportunity of publicly acknowledging my obligations to Babu Devendra Kiśor Acháryya Chaudhurí and Hara Chandra Chaudhurí, enlightened zamindars of Muktágáchhá and Sherpur, and to that distinguished literary man Babu Kálprasanna Ghosh, who enjoys wide celebrity as a Bengali writer. As manager of the Bháwál Ráj, he has done, and is in a position to do, eminent services in facilitating the search for MSS. in the District of Dacca. In the Eastern districts, the Paṇḍit need not be guided by popular rumour as to the places where Sanskrit MSS. are to be found, as was the case in Tirhoot and other places, because the educated classes in the Eastern districts take great interest in Sanskrit learning and know the places where the *toles* are and where MSS. are likely to be found.

5. In a *math* at Ramná in the Suburbs of Dacca some manuscripts written in Devnágari character were found; with the exception of these, all the MSS. in East Bengal are written in Bengali character. They treat principally of *tántric* ceremonies. Kámákhyá in Assam has justly been described by the late Rájá Rájendralála Mitra as the capital of *Sákti* worship in India. The nearer one goes to that place one meets with works of *Tantric* literature in larger and larger numbers. In the Eastern districts the higher classes are almost invariably *tántriks*, and in the family of Babu Tárákiśor Ráy, the Deputy Inspector of Schools, Dacca, were found 25 *tántric* codices which had never before been known to the learned world. I myself examined the collection in company with my Paṇḍit, and as I had Aufrecht's *Catalogus Catalogorum* with me, I could plainly see that those MSS. were not mentioned in it.

The MSS. of this collection are taken every care of, and are accompanied by a nominal subject catalogue. If collections of MSS. are equally well cared for in other families, it speaks very well for the taste of East Bengal. The Paṇḍits of East Bengal read the Kátantra Grammar, and so they have got a large number of treatises of more or less value supplementing the information given in that work. We are getting a very large number of these works. In medicine too, East Bengal forms as it were a new school and we have already got two large works not yet known to the world.

6. Besides going to Dacca and Mymensingh I went to Benares, where it was reported that several collections

of MSS. were for sale. I purchased the entire collection made by a Bengali *Jati*, Rámkrishṇa Brahmachári; and Paṇḍit Viṇḍhyeśvaríprasád, the Oriental Librarian, Benares Sanskrit College, procured me a large number of MSS. from private individuals with the permission of Mr. A. Venis, the Principal of the Benares Sanskrit College, as under the existing rules the Paṇḍit is not allowed to help scholars to purchase books without such permission. I utilized the time at my disposal after the work of purchasing MSS., in visiting two most important libraries in the city. One is that of the Maharaja of Benares, and the other is that of the *Gurusvámi Maṭha*, the heads of which were for generations the spiritual guides of the Maharaja's family. The collection at the

The Library at the Gurusvámi' Maṭha. *Maṭha* is so large that five of us worked six hours a day for four days to make a cursory examination of MSS. contained in two only out of three rooms. Most of these MSS. were copied in the *Saka* years 1724 and 1731, when the establishment was in the zenith of its reputation. The works mostly belong to the Vedanta School of Philosophy, and some of them are exceedingly rare. For instance, there are several commentaries on the *Upanishads* by Prakatárthakár whose works are regarded as lost. I found in this establishment a complete commentary of the *Rigveda* by Sáyanácháryya in the Bengali character, perhaps the only copy written in that character. I will give a detailed report of the results of my examination of this library when I submit the first volume of my notices of Sanskrit MSS.

7. The Maharaja's Library is well worthy of the head of the Hindu community of Benares. The Library **Maharaja's Library.** being situated on the other side of the river, and within the fort of Rám Nagar, is not much known outside the circle of select friends of the Maharaja. At the intercession of Paṇḍits Sriyanáth Tatvaratna and Pramathanáth Tarkaratna, the distinguished court paṇḍits of the Maharaja, permission was most graciously accorded to me to examine the Library: and it is a matter of great regret that the time at my disposal allowed me to visit it for two days only. During my short examination, I found the Library to contain many interesting works. It is kept in fine rooms on the first floor, superintended by a Librarian with the help of a nominal

subject catalogue prepared some time ago. The second bundle contains six or seven small new *Kávyas* not known to the learned world, and a rare little work "*Madandlāsa Kāma Kandulā*" written in beautiful *Nāgarī* of the 14th century. It is written in prose and verse. In another bundle were found two works only, namely, "*Aryá Sapta Śatiká*" and "*Aryá Ashta Śahasriká*". I was at first led to believe that the first work was Gobardhanácháryya's *Aryá Saptaśati*, but the second work roused my curiosity, both because it was placed under the head *Kárya*, and because the Librarian told me that it was a *Kárya*. On examination, however, it was found to be the *Ashta Śahasriká Prajnápáramitá*, and then the first work was also examined and found to be the *Śapta Śatiká Prajná Páramitá*, only one copy of which is known to the world, in Mr. Bendall's Cambridge catalogue of Buddhist MSS. The discovery of rare Buddhist MSS. in the orthodox Library of the Maharaja of Benares aroused my curiosity as to how they came there. The Librarian told me that they were purchased along with other works about 40 years ago from one Ranganáth, who belonged to the family of the *Rajgurus* of Nepal, and who fled from that place possibly to avoid some political danger. He also informed me that the other works purchased from Ranganáth were all *tantras* and written in the Newari character. But I had no time to examine them. I shall be exceedingly delighted if I have an opportunity of visiting the Library again.

8. Rájá Rájendralála Mitra purchased 415 MSS. for the Government of India since the date of his last report. Character of MSS. purchased by the Raja. In this collection is to be found a copy of the *Abhuta Bráhmaṇa*, dealing with omens and portents of the Vedic age and considered as the sixth *Adhyáya* of the *Shadvinśa Bráhmaṇa*, and a copy of the *Aitareya Bráhmaṇa*. But the most useful works collected by the Raja are the *Anukramaṇís*, or indices to the *Rig Veda*, namely, the *Arshánukramaṇí*, the *Chhandonukramaṇí* and *Anuvakánukramaṇí*. The Raja published all these indices as appendices to his edition of the *Vrihad-devatá*, or the *Index of Deities* mentioned in the *Rig Veda*. These indices are a great help in determining the order of hymns in the various recensions of the *Vedas*. There is only one *Anukramaṇí*, namely, the *Rishyantukramaṇí*, which has not yet been published in this collection. There is an *Upanishad* in this collection which is very interesting as showing the process by which later forms of worship have been ingrafted into the *Vedas*. India has been divided for the purpose of *Tantrón* worship into three *maṇḍals*, namely the *Gauḍa maṇḍal*, the *Drávirī maṇḍal* and the *Káshmir maṇḍal*, presided over by three forms of *Kálí*, viz., *Kálíká*, *Tripurá* and *Karpúrá*. The *Upanishad* in question deals with the worship of *Tripurá* by raising her to the dignity of a deity of the *Upanishads*. The *Śaṃkarasaṃhitá* is a very rare manuscript of a *Purána* which was unknown even to the best scholars of Bengal, European or Native. One copy of it was noticed in Mr. Burnell's catalogue of *Tanjore MSS.* The entire work is devoted to

the glorification of Siva, and is evidently written in the interest of the Śaiva form of worship.

9. I have up to the present moment collected 237 MSS. One of them professes to be a Saṃhitá of the Rig Veda belonging to the Śaṃkháyana school. Dr. Alfred Hillebrandt of Breslau has shown, in his excellent edition of the Śaṃkháyana Śrauta Sūtra, that the Śaṃkháyana recension of the Rig Veda differed considerably from that of the Śákala published by Max Müller. If the Śaṃkháyana hymns given in his Index No. vi are found in this codex, the work will prove of great value to scholars. I have purchased a copy of Sáyana's Commentary on the Rig Veda dated Sm. 1579 or 1523 A. D.; I have also obtained a fragment of a new commentary on the same work by Sarvavidyánidhánakavíndrácháríya, which has many new features. It is full of Nyáya terms current in the modern school of Navadvípa. This fragment with others was used by its owner to stop a hole in his thatched roof through which a cat used to come and disturb the peace of the room. They remained in this condition for a long time till they attracted the notice of my friend Vindhyesvarí Prasád, who repaired the hole at his own expense and secured the manuscripts, which were perfectly useless to the owner. I have also secured a complete collection of the *sikshás* or works on Vedic pronunciation; they are all in verse and attributed to great sages like Yájñavalka, Vaśiṣṭha, Paráśara, Kátyáyana and others, and are altogether 10 in number. I also secured a number of works on Vedic *prayogas* or ceremonial works. There is only one important Jaina work in my collection, and that is *Munipaticharita*, and a very large portion of a Sanskrit commentary on the Jaina astronomical work in Prákrit entitled *Súryaprajñapti*. I was greatly interested in the collection of Tantric works, and in ascertaining their relation to the Vedas. I purchased the entire collection of Rámkrishṇa Brahmachári and am still purchasing Tantric works; my object is to make this collection as complete as possible.

10. It is a matter of regret that no systematic attempt has yet been made to collect Tantric works, and no systematic treatise written to give to the world an idea of their contents. The problem of the relation of the Tantras to the Vedas occupied my attention for a long time, but up to the time of my journey to Benares I could find no clue to its solution. In Benares I found a MS., a commentary entitled Anuparáma, on the Śiva Tándava Tantra, in the possession of Paṇḍit Vindhyesvarí Prasád, which discusses this question at some length. But the solution given there is not at all satisfactory. The commentator begins with an explanation of the question why he attempts to annotate a work not founded on the Vedas; he enumerates the 18 Vidyás or branches of knowledge founded on the Vedas, and includes the Tantras in Itihása; but then, says an objector, the Vernacular formulæ used by the Snake-charmers would also come under the same head, and would be considered as founded

on the Vedas; and the writer accepts the objection and includes even these charms among Vedic works, giving to the word Veda a much wider meaning than that ordinarily accepted. This work will be noticed in the first Volume of my Notices of Sanskrit MSS.

11. The works belonging to private libraries since the date of the submission of the last report are of a much greater variety than the works purchased. The Jaina works noticed at Azimgunge, in Prákrit as well as in Sanskrit, are works of the highest importance. Several rare works on Sanskrit rhetoric were found in the District of Burdwan, together with an interesting work on the Vedanta system of philosophy in which attempts have been made to refute the opinions of other schools. It is interesting as coming from a Bengali who, as a rule, rarely studies the Vedanta system. An elaborate work on Hindu cookery was found at Santipur, in which directions have been given for the preparation of nearly 160 different curious curries current in ancient India. A curious discovery was made at my own house of a number of old Smriti works in Bengali prose. They belong to a series entitled the Smriti Kalpadruma. As the collection was made by my great grandfather, who lived during the early part of British rule in India, the presence of a Bengali prose work in that collection refutes the notion that Bengali prose is the result of English education in India. Some very rare MSS. were found in this collection, among which may be named the *Bhikshu-tattva*, a work on the duties of *sannyásís*, not much known to the learned world.

12. Since the year 1870, when the operations in search of Sanskrit MSS. were first taken in hand by the various local Governments of India, the work was conducted on no uniform plan; each province developed its own system and acted independently, without taking much notice of what was being done in other provinces. Much time was therefore wasted in noticing the same work in different provinces, and much space in the catalogues was uselessly taken up with tautologous notices. All this will now be impossible after the publication of Aufrecht's great work, the *Catalogus Catalogorum*, which gives in alphabetical order a list of *all* MSS. described since the days of Sir William Jones, with references as to where these descriptions are to be found. The book will be of invaluable service to those engaged in the search for Sanskrit MSS., and I have furnished my travelling pañdits with one copy each.

13. The first thing that I intend to do in connection with the operations in search of Sanskrit MSS. is to finish the 10th Volume of Raja Rájendralála Mitra's Notices of Sanskrit MSS. including in it the result of the operations up to the time of his death, with alphabetical indices of the MSS. purchased and of the MSS. noticed in private libraries. It would be presumption on my part

to attempt a critical report, as the Raja intended to do, of the vast number of MSS. brought to light by him. It is a matter of great regret and a great loss to the learned world that the Raja did not live to finish his work, and give to the world his criticism on the materials collected by him. I would not attempt any thing like that. After the publication of this volume, I shall go to press with the work done under my superintendence. I shall give full notices, in the form given in the Raja's work, of MSS. not mentioned in the *Catalogus Catalogorum*, and only short notices of important works that I may lay my hands upon and that are mentioned in it. I also intend to write a critical report of the MSS. found during my time.

14. During the course of the next year will be finished our survey of Dacca, Mymensingh, Faridpur, and Tippera. We may possibly hope to survey a portion of Noakháli and Chittagong also. But the districts of Burrisal and Jessore will remain untouched. Bankoora and Midnapur have not yet been surveyed. Sylhet and Cachar by themselves form a distinct school of Hindú Law and of Sanskrit learning generally, having closer intellectual affinity with Mithilá than with nearer Bengal. A survey of Assam, at least of the districts of Gauháti and Goalpará, may lead to important results as to the origin of the *Sákta* and *Saiva* forms of worship. The city of Calcutta and the District of 24-Pergunnahs have not been systematically surveyed. It is only when the Pandit had nothing else to do that he employed his time in visiting libraries in Calcutta and its near neighbourhood. The metropolitan districts of Hughli and Howrah have also been similarly dealt with. The Government has spent three thousand two hundred Rupees a year for 20 years upon these operations, and the result has been that the Bengal work has elicited the highest praise from a careful critic like Prof. Aufrecht, who in his preface thus writes about Raja Rájendralála Mitra's work:—"11. L. Notices of Sanskrit MSS. by Rajendralála Mitra, Calcutta 1871-90. Nine volumes in 8 and the first part of the tenth. This is decidedly the best Analysis of Sanskrit MSS., which up to the present time, has been made by a native of India. The copious extracts are very useful, and enable the attentive reader to judge of the contents of a work, even where he is deserted by the English text. The indefatigable industry of the editor deserves every kind of commendation. Quoted by numbers."

15. The Raja expected to finish the work of searching by the end of 1892, and to finish the work of printing a year later. His illness prevented him from carrying on the work at the rate he expected, and I believe that he under-estimated to a considerable extent the area which had yet, up to the date of his last report, to be investigated. I would, therefore, request the favour of your moving the Government to continue the grant for another three years; for it would be a sad loss to the learned world if the work were abandoned at this stage, and it would also be a waste of the money already spent if the work is left half finished.

16. The publication of the *Catalogus Catalogorum*, together with list of MSS. noticed and purchased by Rájá Advantage of future search. Rájendralála Mitra, which I am publishing along with the tenth volume of his Notices of Sanskrit MSS., will greatly expedite the work in future years ; and I believe three years, together with the unexpired year of the last grant, will be sufficient time to finish the work of the search in Bengal. But this will not complete the collection of MSS. which the Government is making and for which Government will have to continue a grant of about a thousand rupees (as that is the amount for which MSS. are purchased almost every year) to the Asiatic Society for some years to come.

I have the honor, to be,

Sir,

Your most obedient Servant,

HARAPRASÁD SÁSTRÍ.

AN ALPHABETICAL LIST OF MSS. PURCHASED
FOR GOVERNMENT BY THE LATE RÁJÁ
RÀJENDRALÁLA MITRA, LL. D., C. I. E.
(FROM THE DATE OF HIS LAST REPORT.)

अ ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
२७४४	अग्निपुराणम्	पुराणम् ।
३१२६	अग्निष्टोमयागः	वैदिकम् ।
३०६३	अन्नपास्तोत्रम्	योगवासिष्ठान्तर्गतम् ।
३१४६	अतिरुद्रपद्धतिः	वैदिकम् ।
३१२१	अद्भुतब्राह्मणम्	ब्राह्मणम् ।
२८४०	अधिकारणम्	दर्शनम् ।
२६३२	अनिरुद्धचरितम्	काव्यम् ।
२७५७	अनुमानचिन्तामणिः	न्यायः ।
२८३५	अनुमानदौधितिप्रकाशिका	न्यायः ।
२७४२	अनुवाकानुक्रमणी	वैदिकम् ।
२८००	} अपराधभङ्गनस्तोत्रम्	तन्त्रम् ।
२८०२		
२८५२-५३		
२८५१	” ”	भक्तिशास्त्रम् ।
२६०४	अभीष्टसारिणी	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३०४४	अम्बडकधानकम्	जैनम् ।
२६०२	अर्कप्रकाशः	वैद्यकम् ।
२६३३	अलङ्कारचन्द्रिका	अलङ्कारः ।
२८१२	अवतारस्तवराजः	स्नानपुराणीयः ।
३१२६	अवधूतगीता	वेदान्तः ।

आ ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
२८४४	अवयवदोधितित्ठीका	न्यायः ।
३००२	अष्टकादिश्राद्ध-मासिकश्राद्धविधिः	स्मृतिः ।
२८६७	आगमसारः	तन्त्रम् ।
३०१६ } २६४६ } २६७१ } २८६६ }	आग्रायणप्रयोगः	वैदिकम् ।
२६६०	आग्रायणभाष्यम्	वैदिकम् ।
२८६३	आचारसारः	स्मृतिः ।
३०४५	आत्मप्रबोधः	जैनम् ।
३१२७	आत्मबोधः	वेदान्तः ।
३०५५	आत्रेयसंहितासूत्रस्थानम्	वैद्यकम् ।
२८७७	आधाननिर्णयः	वैदिकम् ।
३००७ } २८१४ }	आधानपद्धतिः	"
२६६३	आधानप्रयोगः	"
३१०८	आनन्दलहरी	वेदान्तः ।
३०६४	आमर्दकौत्रतकथा	स्मृतिः ।
२८५४ } २७४२ }	आर्षानुक्रमणी	वैदिकम् ।
३०७६	आलोकमनोरमा-नाम प्रश्नविद्या	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२६४३	आश्वलायनगृह्यपरिशिष्टम्	वैदिकम् ।
२६८७	आश्वलायनगृह्यभाष्यम् वा विमलोदयमाला	"
२६६६	आश्वलायनप्रायश्चित्तप्रयोगः	स्मृतिः ।
२६६१	आश्वलायनश्रौतसूत्रसङ्गृहणीद्विपिका	वैदिकम् ।
३१२०	आश्वलायनसूत्रवृत्तिः	"
३१२८	आश्वलायनाग्निहोत्रहोमः	"
३०१३	आश्वलायनान्येष्टिप्रयोगः	"
२६७४	आहिताग्निमरणविधिः	"
२७४६	आङ्गिकतत्त्वम्	स्मृतिः ।

इ ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
२६२५	इतिहाससमुच्चयः	महाभारतात् सङ्कलि- तानि उपाख्यानानि
३०१६	इष्टक्षेपत्रतम्	

उ ।

३११६	उडुौश्वीरभद्रतन्त्रम्	तन्त्रम् ।
२८७५	उगादिदृत्तिः	व्याकरणम् ।
२६८४	उगादिसूत्रम्	"
२७७१	उत्तरतन्त्रकवचम्	तन्त्रम् ।
३१२०	उत्तरसूत्रनारायणसूत्रवृत्तिः	व्याकरणम् ।
२६२६	उपाकर्म्मप्रयोगः	वैदिकम् ।
३०६६	उपाकर्म्मोत्सर्जनप्रयोगः	"
३१५६	उवटभाष्यम्	"
२७६६	उषारागोदयनाटिका	नाटकम् ।

ज ।

२८२१	ऊर्ध्वाम्नायसंहिता	वैष्णवी ।
------	--------------------------	-----------

ञ ।

२७६४	ञञुमिताक्षरा	स्मृतिः ।
२६१७	ञटपिपक्षमी	"

ए ।

३०१७	एकादश्राह्विहितदानप्रयोगः	स्मृतिः ।
२६१३	एकादशीमाहात्म्यम्	मत्स्यपुराणगीयम् ।
३०६१	एकादशीव्रतोद्यापनविधिः	पौराणिकी ।
२८२६	एकाम्रचन्द्रिका	पुराणम् ।

ऐ ।

३१३१	ऐतरेयब्राह्मणम्	१ म पश्चिका ।	ब्राह्मणम् ।
३१३२	" "	२ य "	"
३१३३	" "	४ र्थ "	"
३१३४	" "	६ ष्ट "	"

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।				विषयः ।
३१३५	” ”	७म	”	..	”
३१३६	” ”	७म	”	..	”
३१३७	” ”	८म	”	..	”

क ।

२७६२	कपर्दीभाष्यम्	..	..	..	वैदिकम् ।
२८३६	कर्पूरास्तवः	..	..	..	तन्त्रम् ।
२८३७	कविकल्पद्रुमधातुपाठः	..	..	..	व्याकरणम् ।
३०३२	कविकल्पलता	..	..	..	अलङ्कारः ।
३०३१	कवीन्द्रकल्पद्रुमः	..	..	..	”
२८५८	कवीन्द्रचन्द्रोदयः	..	..	..	काव्यसंग्रहः ।
३०६७	कान्यकुब्जवनावली	..	..	..	काव्यम् ।
२६६८	कात्यायनगृह्यसूत्रम्	..	..	..	वैदिकम् ।
३००८	काम्ययागप्रयोगः	..	..	..	”
३०२६	कारण्यलहरीस्तोत्रम्	..	..	..	तन्त्रम् ।
२६४२	कालमाधवकारिका	..	..	..	सृष्टिः ।
२६०८	कालमार्त्तण्डम्	..	..	..	सृष्टिः ।
३०७५	कालिदासमङ्गलाष्टकम्	..	..	..	काव्यम् ।
२७७७	कालीसहस्रनामस्तोत्रम्	..	..	..	तन्त्रम् ।
२८१८	काव्यप्रकाशटीका	..	..	..	अलङ्कारः ।
२६८५ } २८८६ }	काव्यप्रदीपः	..	..	..	”
२६०५	काव्यविलासः	..	..	..	”
२८६३	काशीमाहात्म्यम्	..	..	..	पुराणम् ।
२६५४	काशीरहस्यम्	..	..	..	”
३०७२	काशीविश्वेश्वरमङ्गलस्तोत्रम्	..	..	..	”
२६६४	कुण्डकारिका	..	..	..	वैदिकम् ।
२६०१	कुलार्चनदीपिका	..	..	..	तन्त्रम् ।
३१४७	कुवलयानन्दखण्डनं वा अलङ्कारसारस्थितिः	..	..	..	अलङ्कारः ।
२८४१	कुसुमाञ्जली	..	..	..	न्यायः ।
२८३८	कुसुमाञ्जलीप्रकाशटीका	..	..	..	न्यायः ।
३०६६	कौवलयदीपिका वा सुक्ताफलम्	..	..	..	वैश्यावपुराणम् ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।				विषयः ।
२८६१-६२	कौकिलाव्रतम्	..	..	..	स्मृतिः ।
३०६५	कौलिकगजमर्दनम्	..	..	..	तन्त्रम् ।
२६५३	क्रियापद्धतिः	..	..	..	स्मृतिः ।

ग ।

२८३२	गणपत्युपनिषत्	..	..	..	उपनिषत् ।
३०८२	गणेशसहस्रनाम	..	..	..	पुराणम् ।
२७७६	गाथाकोषः सटीकः	..	..	..	प्राकृतकाव्यम् ।
३०२०	गायत्रीसहस्रनामस्तोत्रम्	..	..	..	पुराणम् ।
३०४७-४८	गुणमाला	..	..	..	जैनम् ।
३०५१	गुणस्थानक्रमारोहणं सटीकम्	..	..	..	जैनम् ।
२८४८	गुरुकवचं वा गुरुपंक्तिकवचम्	..	..	..	तन्त्रम् ।
२८२४	गुरुकुण्डलिनी	..	..	..	”
२७४६	गुरुगीता	..	..	..	”
२७८६	गुरुगीतातन्त्रम्	..	..	..	”
२७८०	गुरुसहस्रनाम	..	..	..	”
२७८८	” ” स्तोत्रम्	..	..	..	”
२६६६	गृह्यमुखप्रयोगः	..	..	..	वैदिकम् ।
२७६७-६९	गृह्यसूत्रम्	..	..	..	”
३१५४	गोपालतापन्युत्तरभागः	..	..	..	उपनिषत् ।
३१२६	गोपालपूजापद्धतिः	..	..	..	तन्त्रम् ।
३०२३	गोभिलपरिशिष्टम्	..	..	..	वैदिकम् ।
३१०५	गौतमसूत्रप्रकाशः	..	..	..	न्यायः ।
२८६८	गौरीकञ्चुलिका	..	..	..	तन्त्रम् ।
२७७८	ग्रहणमाला	..	..	..	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२६४१	ग्रहयज्ञप्रयोगः	..	..	..	स्मृतिः ।
२६३१	ग्रहलाघवसारिणी	..	..	..	ज्योतिःशास्त्रम् ।

घ ।

२८८५	घटकर्परम्	..	..	..	काव्यम् ।
------	-----------	----	----	----	-----------

च ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
२६८२	चतुर्ज्ञानम्	वैदिकम् ।
३०३८	चतुर्विंशतिमतव्याख्यानन्तर्गताचारखण्डम् ..	स्मृतिः ।
२८५५	चरकसंहिता शरीरस्थानम्	वैद्यकम् ।
२६६२ } २६५८ }	चातुर्मास्यप्रयोगः	स्मृतिः ।
३०३५ } २६३४ }	चित्रमीमांसा	खलङ्कारः ।
३१४६	चित्रमीमांसागूढार्थप्रकाशिका	”

छ ।

३०८७	छन्दःसुधाकरः	छन्दःशास्त्रम् ।
२७४२	छन्दोऽनुक्रमणौ	छन्दःशास्त्रम् ।
३१५१	छन्दोमञ्जरी	वैदिकम् ।
२६०३	छान्दोगाह्निकम्	”

ज ।

२७६५	जटापटलदीपिका	वैदिकम् ।
२६१६	जन्माद्युभौकथा	स्मृतिः ।
२७५७	जलाशयोत्सर्गतत्त्वम्	”
२६६४	जीवित्पितृकस्य पितृयज्ञाधिकरणनिर्णयः ..	स्मृतिः ।
३०५२	जीवविचारप्रकरणम्	वेदान्तः ।
२८६५	जैमिनी	मीमांसा ।
३०६७	ज्ञानप्रकाशदीपिका	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२७८२	ज्योतिषक्रमम्	”

त ।

२८२३	तन्त्रराजः वा सोदरनित्यतन्त्रम्	तन्त्रम् ।
३०६२	ताजिकसारटीका	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२६२७	तान्त्रिकमुद्राप्रकाशः	तन्त्रम् ।
२७७५	ताराप्रदीपः	”
२७६०	तारारहस्यवृत्तिका	”

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
२८३१	तारासहस्रनाम	तन्त्रम् ।
२८६५	तार्किकरत्ना	वेदान्तः ।
२८६७	” ” लघुदीपिका	”
२८६६	” ” व्याख्या	”
२८३५	तिथिप्रकाशः	स्मृतिः ।
२८२०	तैत्तिरीयोपनिषदर्थसारसंग्रहप्रयोगः ..	उपनिषत् ।
२८८२	त्रिंशत्सूक्तीटीका	स्मृतिः ।
३०८३	त्रिपिण्डश्राद्धम्	स्मृतिः ।
३१०२	त्रिपुरासुन्दरीसहस्रनामस्तोत्रम्	तन्त्रम् ।
२८३३	त्रिपुरी उनिषत्	उपनिषत् ।

द ।

२७६०	दक्षिणाकल्पम्	तन्त्रम् ।
३११३	दण्डपाणिमाहात्म्यम्	पुराणम् ।
३०१५	दत्तविधानं वा दत्तपुत्रविधिः	स्मृतिः ।
३११४	दर्शपूर्णमासविधिः	वैदिकम् ।
२८५२	दर्शपूर्णमासप्रयोगः	”
३०८२	दर्शपूर्णमासस्थालीपाकप्रयोगः	वैदिकम् ।
२८४६	दानमयूखः	स्मृतिः ।
३१६२	दीपिका वा नैषधटीका	काव्यम् ।
२८११	दुर्जनमुखचपेटिका	{ भागवतशास्त्रमार्षमनार्ष- श्वेति विचारणम् ।
२८७४	देवप्रतिष्ठाकालनिर्णयः	स्मृतिः ।
२८०३	द्रुतबोधव्याकरणम्	व्याकरणम् ।
३०२२	द्वादशाब्दः	स्मृतिः ।

ध ।

२७७२	धनङ्गयविजयनाटकम्	नाटकम् ।
३०५४	धर्मविन्दप्रकरणवृत्तिः	स्मृतिः ।
३००४	धर्मागमानुबोधव्याख्या	”
२८०६	धातुपाठः	व्याकरणम् ।
२८५१	धूर्त्तखामिभाष्यम्	वैदिकम् ।

न ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
३०५६	नवतत्त्वं (सटीकम्)	जैनम् ।
३०५८	नवतत्त्वटीका	जैनम् ।
२६७८	नागबलिप्रयोगः	स्मृतिः ।
२८२३	नानार्थशब्दकोषः	कोषः ।
३०७१	नामलिङ्गानुशासनं वा अमरकोषः	कोषः ।
२८६१	निगमतत्त्वसारः	तन्त्रम् ।
३००५	नित्यश्राद्धं वा तीर्थश्राद्धकर्त्तव्यादिः	स्मृतिः ।
२६११	निदानज्ञानम्	वैद्यकम् ।
३१५३	निबन्धमहातन्त्रम्	तन्त्रम् ।
३०५६	निबन्धसंग्रहः	वैद्यकम् ।
२६६५	निर्यायामृतोक्तपर्वनिर्यायः	स्मृतिः ।
२८२७	नीलाद्रिमहोदयः	पुराणम् ।
२८७२	नृसिंहपरिचर्या	स्मृतिः ।
२६३८	न्यायलीलावती	न्यायः ।

प ।

२७६६	पञ्चपक्षिशकुनम्	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३१०६	पञ्चाक्षरमाहात्म्यम्	पुराणम् ।
३०८६	पञ्चाक्षरौमाहात्म्यम्	”
२६०६	पद्मकोषः	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३१००	परमहंसपद्धतिः	रुद्रजामलीया ।
२८३६	परामर्शटीका	न्यायः ।
२८५७	पराशरहोरा	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२८०६	परिलेखाधिकारः (भास्करान्तर्गतः)	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२६६१	पवमानानुष्ठानप्रकारः	वैदिकम् ।
२६७३	पवित्रेष्टिहोत्रप्रयोगः	”
२६५०	पाकयज्ञादिनिर्णयः	”
२७६१	पातञ्जलम्	योगशास्त्रम् ।
२८१५	पाराशरौषधिता	वैदिकम् ।
२८६६	पार्थिवशिवलिङ्गप्रयोगः	स्मृतिः ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
३०४०	पार्श्वनाथचरितम्	जैनम् ।
३०४६	पिण्डनिर्युक्तिः	स्मृतिः ।
३०३७	पिण्डसूक्तादिभाष्यम्	वैदिकम् ।
२६६२	पिष्टपशुभौमांसा	”
२६४७	पुनराधेयम्	”
२६६८	पुनराधेयसंग्रहः	”
२६३६	पुनराधेयसंग्रहविच्छिन्नाग्नेः पुनः सन्धानम्	”
२७८३ } २८६४ }	पुरश्चरणरसोल्लासः	तन्त्रम् ।
२८५६	पूर्वपक्षावली	न्यायः ।
२६४८	पौषे स्त्रीप्रथमप्रसूतिशान्तिः	वैदिकम् ।
२६४०	प्रतिष्ठाप्रयोगः	स्मृतिः ।
२६०७	प्रदोषव्रतशिवपूजाविधिः	”
३०२८	प्रपञ्चसारविवेकः	”
३००६	प्रयोगरत्नमाला	वैदिकम् ।
३०३६	प्रयोगवैजयन्ती वा हिरण्याक्षसूत्रयाख्या	स्मृतिः ।
२८७०	प्रशस्तिकाप्रकरणम्	अनिर्दिष्टम् ।
३०२६	प्रशस्तिकाशिका	”
२६६७	प्राणामिहोत्रम्	वैदिकम् ।
२७४७-५२	प्रायश्चित्ततत्त्वम्	स्मृतिः ।
३१३६	प्रौढप्रतापमार्त्तण्डम्	”

फ ।

२६१५	पाषाणचतुर्दशैव्रतकथा	स्मृतिः ।
२६००	फेल्कारिणीतन्त्रम्	तन्त्रम् ।

ब ।

२६१४	बङ्गलोपाख्यानम् इतिहाससमुच्चयान्तर्गतम्	उपाख्यानम् ।
२७६४	बृहज्जातकम्	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२७६३	बृहत्कथा	इतिहासः ।
३१४४	बृहत्पाराशरम्	स्मृतिः ।
३६४४	बृहस्पतिसंहिता	”

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
३०१०	बौधायनानुसारेण सोमभक्षणिरूपणम् ..	वैदिकम् ।
३०११	ब्रह्मप्रयोगः	”

भ ।

२७८६	भक्तिरसामृतम् (वङ्गभाषायां) ..	भक्तिशास्त्रम् ।
३०७७	भगवन्माहात्म्यम् (स्कन्दपुराणीयम्) ..	पुराणम् ।
२६३६	भवानन्दी	न्यायः ।
३१३०	भवानीसहस्रनामस्तोत्रम् ..	तन्त्रम् ।
२८५०	भवाण्यष्टकं वा शिवाष्टकम्	”
२८६७	भवाण्युपनिषत्	उपनिषत् ।
३०७७	भागवन्माहात्म्यम्	पुराणम् ।
२८६५	भावचूडामणिः	तन्त्रम् ।
३०८५	भावप्रकाशः	वैद्यकम् ।
७८०१	भूतडामरस्तोत्रम्	तन्त्रम् ।

म ।

२७५३	मङ्गलचण्डीगानम्	वङ्गभाषायाम् ।
३०६३	मनुष्यजातकं (ताजिकतन्त्रान्तर्गतम्) ..	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२८७८	मन्त्रमहोदधिः	तन्त्रम् ।
२८७६	मन्त्रमहोदधिनौका	”
२७५०	मलिस्तुचतन्त्रम्	स्मृतिः ।
३०८८	मल्लारिद्धेन्द्रमाहात्म्यम्	पुराणम् ।
३११७	महदुक्थम्	वैदिकम् ।
२६२६	महाभारततात्पर्यटीका ज्ञानदीपिका ..	पुराणम् ।
३१५०	महारुद्रपदार्थानुक्रमणम्	तन्त्रम् ।
३१२२	महारुद्रविधानम्	वैदिकम् ।
२६२०	माघचतुर्थीकथा वा कर्कटव्रतकथा ..	स्मृतिः ।
२६२१	माघमाहात्म्यम्	”
३०६४	माघशुक्लत्रयाव्रतकथा	स्मृतिः ।
२८६६	माटकाभेदतन्त्रम्	तन्त्रम् ।
२७५६	मिताक्षरा	स्मृतिः ।
३०३४	मिहिरस्तवः	काव्यम् ।

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।			विषयः ।
२६२२	मीमांसान्यायप्रकाशः	..	..	मीमांसा ।
३०३०	मुकुन्दविलासः	..	..	काव्यम् ।
२८०७	मुद्राकरणम्	..	..	तन्त्रम् ।
२६८०-८२	मुद्गलचिन्तामणिटीका	..	..	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३१३८	मूत्रपरीक्षा	..	..	वैद्यकम् ।
३०५३	मूलदेवकथा	..	..	जैनम् ।
२८६०	मृग्यञ्जयतन्त्रम्	..	..	तन्त्रम् ।

य ।

३०८६	यतीन्द्रमतदौपिका	..	..	वेदान्तः ।
२८८४	यन्त्रचिन्तामणिः	..	..	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२७७०	याज्ञवल्क्यौद्यधर्मशास्त्रम्	..	..	स्मृतिः ।
२८८८	योगसारः	..	..	योगः ।
३१११	योगसिद्धान्तम्	..	..	”
३११५ } ३०५७ }	योगशतकम् सटीकम्	..	..	वैद्यकम् ।
२८१६	योगिनीसाधना	..	..	तन्त्रम् ।
२८८६	योनितन्त्रम्	..	..	”

र ।

२६८३	रघुकारिका	..	..	काव्यम् ।
२६१८	रविरोटाव्रतम्	..	..	स्मृतिः ।
२७६६	रसमञ्जरी	..	..	खलङ्कारः ।
३०२७	रसमीमांसाव्याख्या (समूहा)	..	..	”
२८७१	रसरत्नाकरवशीकरणादिप्रकरणम्	..	..	कामशास्त्रम् ।
२८४२	राजमार्त्तण्डं पतञ्जलीटीका	..	..	योगशास्त्रम् ।
२७६८	राज्याभिषेकः (राजधर्मकौस्तुभीयः)	..	..	स्मृतिः !
२८१७	राधातन्त्रम्	..	..	तन्त्रम् ।
२८४६	रामस्मृतिदेशा	..	..	हिन्दिभाषायाम् ।
३०७४	रामायणमाहात्म्यम्	..	..	स्कन्दपुराणान्तर्गतम् ।
३०६६	रक्तप्रतिक्रिया	..	..	वैद्यकम् ।
३०७०	रग्विनिश्चयनिदानम्	..	..	”

संख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
३०६३	रुद्रनमकचमकम्	वैदिकम् ।
३११८	रुद्रन्यासपूजादिः	”

ल ।

२६२३	लघुकाव्यप्रदीपोद्यतः	अलङ्कारशास्त्रम् ।
२८६८	लघुजातकम्	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३०००	लघुतरापत्नीकाधाननिर्णयः	स्मृतिः ।
२६५५	लघुपद्धतिः	वैदिकम् ।
३०८०	लौलावती	गणितशास्त्रम् ।
२८०८	लोमश्री शिक्षा	वैदिकम् ।
३०७६	लोमश्रीसंहिता	”

व ।

३१०४	वरसङ्गीप्रतम्	पुराणम् ।
३१०१	वर्णशकुनम्	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३०७३	वर्त्तुचन्द्रिका	”
२६३०	वर्षभावफलम्	”
२७७३	वशीकरणमन्त्रम्	तन्त्रम् ।
२८५६	वसन्तराजशकुनम्	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३०३३	वाग्भट्टालङ्कारः	अलङ्कारः ।
३०८४	वाङ्मनस्तोत्रम् सुदर्शनसंहितान्तर्गतम्	तन्त्रम् ।
१७६२-६३	वामकेश्वरतन्त्रम्	”
२७४३	वायुपुराणम्	पुराणम् ।
३०२१	वासुदेवोपनिषत्	उपनिषत् ।
३०६८	वास्तुसौख्यम्	वैदिकम् ।
३००६	विच्छिन्नाभेरनाहिताग्नेश्च मृताभ्रप्राधान- पूर्वकदाहविधिः	वैदिकम् ।
२६१०	विंशोत्तरीदशाफलम्	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२८६०	विलङ्गिमाहात्म्यम्	पुराणम् ।
३०५०	विविक्तनामसंग्रहः वा अभिधानचिन्तामणिटीका	कोषः ।
३०१४	विश्वरूपनिबन्धः सप्तमी-पञ्चमी-निर्णयः ..	स्मृतिः ।
३१४०	विश्वप्रकाशिकापद्धतिः	”

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
३१०६	वृत्तरत्नाकरटीका	वृन्दःशास्त्रम् ।
२६७६	वृद्धपराशरः	स्मृतिः ।
३१४१	वृद्धयवनः	ज्योतिःशास्त्रम् ।
३०६१	वृन्दावनमहाकाव्यम्	काव्यम् ।
३१४८	वृन्दावनमाहात्म्यम्	पुराणम् ।
२७६७	वृषभानुनाटिका	नाटकम् ।
२६५६	वृषोत्सर्गः (श्रौनकोक्तः)	स्मृतिः ।
३१२४	वेङ्कटेशस्तोत्रम्	हिन्दिभाषायाम् ।
२८१३	वेतालपञ्चविंशति	काव्यम् ।
२७८४	वेदान्तसारः	वेदान्तः ।
२७८५	वेदान्तसारटीका	"
३१०३	वेदान्तस्तवः (शिवपुराणीयः)	पुराणम् ।
३००३	वैश्वदेवोपासनाश्राद्धविधिः (प्रयोगपारिजाता- न्तर्गतव्याङ्गिककाण्डीयः)	स्मृतिः ।
२८८१	व्रतार्कम्	स्मृतिः ।

श ।

३१५२	शङ्करसंहिता	पुराणम् ।
२६०६	शब्दकौस्तुभव्याख्या	व्याकरणम् ।
२७५६	शब्दचिन्तामणिः	न्यायः ।
२८८७	शाक्ताभिषेकः	तन्त्रम् ।
३०४१-४२	शान्तिनाथचरितम्	जैनम् ।
२६४५	शान्तिसारः	तन्त्रम् ।
२८३४	शिक्षापञ्जिका	वैदिकम् ।
३०२५	शीलटङ्केश्वरमाहात्म्यम्	पुराणम् ।
२७५१	शुद्धितत्त्वम्	स्मृतिः ।
२८२६	शुद्धिनिर्णयः	स्मृतिः ।
२६३७	शुद्धिविवेकः	"
३०६५	शूद्रधर्मनिरूपणम्	"
२६७७	श्रौनकप्रातिशाख्यम्	वैदिकम् ।
२८६६	श्यामामोदतरङ्गिणी	तन्त्रम् ।
३०८१	श्राद्धकाण्डम्	स्मृतिः ।

सङ्ग्रा ।	ग्रन्थनाम ।			विषयः ।
३०१८	आजकारिका	..	..	सृतिः ।
२७४८	आजतत्त्वम्	..	..	”
३००१	आजारम्भकालः	..	..	”
२६२४	श्रीरामसपर्यासोपानम्	..	..	”
२६७६	श्रीसूक्तपद्धतिः	..	..	वैदिकम् ।
३११०	श्रौतप्रयोगरत्नम्	..	..	वैदिकम् ।
२८६४	श्रौतसूत्रम्	..	..	”

ष ।

२८४७ } २८६२ }	घट्चक्रभेदः	..	..	तन्त्रम् ।
३०६४	घट्टिलैकादशीव्रतकथा (खण्डिता)	..	..	सृतिः ।

स ।

२८०५	संक्रान्तिनिर्णयः	..	..	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२७६५	संक्षिप्तसारटीका	..	..	व्याकरणम् ।
३०६०	संघपट्टकं (सटीकम्)	..	..	जैनम् ।
३१२३	सङ्गीवनी (रघुवंशटीका)	..	..	काव्यम् ।
२७७६ } २८०४ }	सत्त्वत्यमुक्तावली	..	..	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२८१०	सनत्कुमारसंहिता	..	..	पुराणम् ।
२६७५	सन्नगसपद्धतिः	..	..	वैदिकम् ।
२६८८	सन्नगसप्रयोगः	..	..	”
३१०७	सप्तकोटीश्वरमाहात्म्यम्	..	..	पुराणम् ।
३१५५	सप्तशती (प्राकृतं) वा गाथासप्तशती	..	..	काव्यम् ।
२६६३	सप्तसंस्था	..	..	सृतिः ।
२६८६	सब्रह्मत्वचातुर्मास्यहोत्रालोकम्	..	..	सृतिः ।
२८४५	समयनिरुक्तिः	..	..	वैदिकम् ।
३११२	समयाचारतन्त्रम्	..	..	तन्त्रम् ।
३०४३	समरादित्यचरितम्	..	..	जैनम् ।
२६५६	संस्कारकौमुदी	..	..	सृतिः ।
२६५७	संस्कारदीपिका	..	..	”
२६६०	संस्कारनिर्णयः	..	..	”

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।	विषयः ।
२६७०	संस्कारसागरः	स्मृतिः ।
२८७३	सर्पसंस्कारः	”
३०८६	सर्वानुक्रमणिका	वैदिकम् ।
२६८६	सर्वानुक्रमणीवृत्तिः (ऋग्वेदीया) ...	”
२६६६	सर्वावदानविवेकः	स्मृतिः ।
२८१६	सर्वापनिषत्	उपनिषत् ।
२८४६	सथभिचारटीका	न्यायः ।
२८४५	सामान्यनिरुक्तिः	”
२७८७ } २८८० }	सारदातिलकम्	तन्त्रम् ।
२६१६	सावित्रीव्रतपूजनव्रतकथा	स्मृतिः ।
२८४३	साहित्यदर्पणम्	अलङ्कारः ।
३०८१	सिद्धखण्डम्	तन्त्रम् ।
३०३४	सुधालहरौ	काव्यम् ।
२७५८	सुपद्मथाकरणम्	व्याकरणम् ।
३०२४	सुल्लप्रदीपं वा सुल्लसूत्रथाख्या	वैदिकम् ।
२७७४ } २८८३ }	सुल्लसूत्रम्	”
२८२५	सूतसंहिता	पुराणम् ।
३१२५	सूर्यसहस्रनामस्तोत्रम्	पुराणम् ।
२७४५	सेतुबन्धः	काव्यम् ।
२६७२	सोमतत्त्वविवेकार्थः	वैदिकम् ।
३०६०	सौभाग्यकवचम् वा पारायणस्तोत्रम् ...	तन्त्रम् ।
३१४५	खानसूत्रविवरणम्	स्मृतिः ।
३०६६	स्त्रीजातकयोगाध्यायः पवनजातकान्तर्गतः ...	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२८७६	स्मार्त्तकर्मसंस्कारविधिः	स्मृतिः ।
३०१२	स्मार्त्तप्रायश्चित्तम्	”
२७४६	स्मृतितत्त्वम्	स्मृतिः ।
३०३६	स्मृतिसारः	”
२७५४	खरोदयः	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२७८१	” नरपतिजयचर्यान्तर्गतः	”
२८६८	” (भाषा)	”
२७६८	” भाष्यम्	”

सङ्ख्या ।	ग्रन्थनाम ।			विषयः ।
२८१ई	खरोपनिघत् शाकलसूत्रम्	...	...	वैदिकम् ।
३०४६	खोपज्ञघातुपारायणम्	...	...	ध्याकरणम् ।

ह ।

३१४३	हाम्बीरचरितम्	...	...	काव्यम् ।
२६२८	हायनरत्नम्	...	...	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२८३०	हारावली	..	...	कोषः ।
२६१२	हिल्लाजदीपिका	...	...	ज्योतिःशास्त्रम् ।
२७६६	हेत्वाभासः	...	...	न्यायः ।
३०७८	होलिकोत्सवविधिः हेमाद्रिव्रतकथा	...	...	स्मृतिः ।

No. 3382. तन्त्रराजः। Substance, palm leaf 10 × 2 inches. Folia, 202. Lines, 5 on a page. Extent, 4,040 ślokas. Character, Beṅgali. Date, Sk. 1551. Place of deposit, Guptipáḍá, Khudiráma Nyáyabhúṣaṇa. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Tantrarāja. A digest of *Tántric* doctrines and *Tántric* rites. It treats of the origin and development of languages; of the mystic properties of the various letters of the alphabet; of the sacredness and power of *Madhumatí Svapnávalí* and *Ananta Sundarí*, of ablution and anointment; of the *tilak* mark; of the purity of the place of worship, of altars; of various mystic diagrams, various mystic ceremonies entitled *nyásas*; the ten kinds of moral duties of technically called flowers, such as want of *máyá*, want of *Ahankára*, of five kinds of moral duties such as *ahinsá*, control over senses &c.; of the cases when mental worship is preferable; of direction as to which finger is to be used for the worship of a female deity; and of the mode of worshipping various *Tántric* deities and performing various *Tántric* rites.

H. P. S.

Beginning. कुलवालां कुलेशानीं नमस्कृत्य यथामति ।

कौलिकानां हितार्थाय तन्त्रराजः प्रकाशये ॥

तत्र ज्ञानार्थवे । त्रिपुरा द्विविधा देव भवता प्रकटीकृता । त्रिविधेति च यदस्तु प्रकटीकृतं
शङ्कर । ईश्वर उवाच । इत्यादि ।

End. जीवप्राणौ महादेवि मादनन्दनन्तरं ।

इन्द्रवीजं ततः पश्चात् भुवने + + + + + ॥

Colophon. शुभमस्तु शकाब्दाः । १५५१ । इतो नास्ति ।

विषयः । विद्याप्रकरणं । दक्षिणाम्नायकथनं । उत्तराम्नायकथनं । भाषा-दृष्टि-स्थितिकथनं ।
संप्रावती-माहात्म्य-कथनादि । मधुमती-सिद्धि-कथनं । ककारादीनां फलकथनं धर्म-कीर्तनञ्च ।
अनन्तसुन्दरी-माहात्म्य-कथनादि । तत्र पूजाप्रकारकथनं । तान्त्रिक स्नानादि-कथनं । आचमन-
प्रकार-तद्भेदाः । अभिषेकविधिः । तिलकचर्था । सन्ध्याविधानं । स्नान-शुद्धादि-कथनं । वेदि-
प्रकार-भेदः । यन्त्रादिनिर्माणाविधिः । श्रीचक्र-दर्शनादि-माहात्म्यं । चक्रादि-नाश-प्रायश्चित्तं ।
भूत-शुद्धि-विधानं । ऋष्यादि-न्यासनिरूपणं । प्राणायाम-स्वरूपादिकं । व्यापक-चतुरासन-संचार-
विद्या-षड्जाननादिन्यास-कथनं । कामकला-ध्यानादि-कथनं । अमायानचक्रारादि-दर्शविध-पुण्य-
कथनं । अहिंसेन्द्रियनिग्रहादि-पञ्चविध-पुण्य-कथनं । पीठ-पूजा-प्रकारः । चतुःषष्ट्युपचार-कथनं ।
षोडशोपचारादिकीर्तनं । पुण्यादि-निरूपणं । कुत्र मानसीपूजाकर्त्तव्येतिनिरूपणं । वस्त्र-धूप-
दीपादि-लक्षण-कीर्तनादिकं । नैवेद्ये देयानि । तत्र पात्र-विशेष-निरूपणादि । पादुकादि-दान-

मन्त्र-कथनं । पञ्चायतन-पूजन-प्रकरणं । देवीतर्पणे अङ्गुलिनिरूपणं । शुक्ल-कृष्ण-पक्षाभ्यां पूजा-भेद-कथनं । गुरु-पङ्क्ति-पूजावश्यकता । षडङ्ग-पूजा-प्रकरणं । पूजायां दिङ्निर्णयः । ब्रह्मादि-पूजनं । अतिरहस्ययोगिनीनां पूजाप्रकरणं । पञ्च-क्रम-विद्या-पूजा-प्रकरणं । योगिनी-डाकिनौ-लाकिन्यादीनां संख्यादि-कथनं । बलि दान-विधिः । आरात्रिक-विधिः । कायिक-वाचनिक मानसिकादि-नमस्कारभेदाः । पादोदकादि-माहात्म्यं । पुरश्चरण-प्रकरणं । पुष्यविशेषेण होमकरणे फल-विशेष-कथनं । पञ्चवाणेश्वरी-पञ्चकामदुषेश्वरी-प्रभृतीनां पूजाविधिः । सुद्रा-प्रकरणं । कुण्ड-निर्माणादि-विधिः । भुवन-न्यास-मूर्त्तिन्यासादि-कथनं । महा-षोढा-न्यास-प्रकारः । पञ्चमी-द्वीपनी । गणेश-न्यासादि-कथनं । इतो-नास्ति ।

No. 3383. मन्त्रकौमुदी । Substance, country-made yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 28. Lines, 8 on a page. Extent, 1050 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1717. Place of deposit, Guptipárá, Telipárá, Púrñachandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Mantra-kaumudí. Explanations and uses of certain mantras relating to domestic rites. By Aniruddha Bhaṭṭa. The first three *kāṇḍas* of the work are not forthcoming. The mantras explained in the fourth *kāṇḍa* are those quoted in the *Grihya-Sūtras* of the *Sáma Veda*. These relate to consecrations or purifications of various articles for the propitiations of the planetary deities. The writer incidentally mentions Murári Mis'ra, Haláyudha and others of his predecessors.

H. P. S.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ॐ अस्मै प्राणाः प्रतिष्ठन्तु, अस्मै प्राणाः चरन्तु च । अस्मै देवलसंख्यै । अस्यार्थः, अस्मा इति षष्ठ्यर्थे चतुर्थी, अस्य प्रतिमादेवस्य प्राणाः प्रतिष्ठन्तु, देवलसंख्यै देवलप्रथनाय इत्यर्थः ।

End. द्रुमाः पारिजातादयः, नागा ऐरावतप्रभृतयः, दैत्या जि + दयः, अश्वरसा-गणाः तिलोत्तमाद्याः, कालस्यावयवा ऋतुमासादयः, एते स्वां धर्मार्थकामसिद्ध्यर्थमभिषिञ्चन्तु । इति शिवं ।

Colophon. इति दाक्षिणात्य-महामहोपाध्यायानिरुद्धभट्टविरचितायां मन्त्रकौमुद्यां हन्दोग-मन्त्रव्याख्याचतुर्थकाण्डं समाप्तं । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

अश्वि-क्षीणी-समुद्रेन्दु-मिते शके गुरोर्दिने ।

अलिखत् पुस्तकमिदं श्रीरामकमलो द्विजः ॥

श्रीरामधनन्यायरत्नभट्टाचार्यस्य पुस्तकमिदं । सौराश्विनस्य चतुर्थदिवसे समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । सामवेदीयगृह्यसुक्तमन्त्रव्याख्यानं । अत्र आदितः काण्डवयं नास्ति । चतुर्थे तु काण्डे प्राण-प्रतिष्ठा-मन्त्राणां व्याख्यानं । घट-स्वापन-मन्त्रार्थः । पञ्चम्य-शोधन-मन्त्रार्थः । दृषोत्सर्ग-मन्त्रार्थः । विल्व-पङ्क-होम-मन्त्रार्थः । अधिवास-मन्त्रार्थः । ग्रहयाग-मन्त्रार्थः । जलाशयोत्सर्ग-मन्त्र-व्याख्या । श्रौस्तुक्त-मन्त्रव्याख्या । यजमानाभिषेक-मन्त्र-व्याख्यानञ्च । प्रसङ्गात्तत्र सुरारिमिश्र-हलायुध-प्रभृतीनामकारि नामोक्तेषु ग्रन्थकृता ।

No. 3384. महिम्नः स्तवकौमुदी । Substance, country-made paper, 18 × 3 inches. Folia, 13. Lines, 5 on a page. Extent, 333 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipárá Telipárá, Púrñachandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Mahimnah-stava-kaumudí. By Govindánanda. A commentary on the *Mahimnah-stava* which is said to have been composed by a Gandharva named Pushpadanta.

Beginning. श्रीगोविन्द-पद-द्वन्द्व-नखेन्दुरुचि-सन्ततिः ।

अन्तस्थिन्नाभिरुद्धान्तं चित्तधान्तं धुनोतु नः ॥

क्रियते श्रीमता तात-पादरेणूपदेशतः ।

केनचित्कविना शर्भोर्महिम्नः स्तुतिकौमुदी ॥

अथ किल केलि-कला-कलित-हृदयो धरणी-मण्डलमवतीर्य विहरमाणः सन्तत-स्यन्दमान-मकरन्द-सन्दोहानन्दित-मधुकर-निकर-भाङ्गार-सुखरित-प्रोत्फुल्ल-मञ्जीवलयित-सुपवनमालोक्य कुसुम-निचयावचयमहरहमभिसन्धानः कुसुमापहारानवस्थितमानिकनिवर्चैर्विनोयमानः निपुण-कोविदोपदिष्ट-ह्रिमकर-शेखर-निर्माल्य-निवहाभिलङ्घन-जनित-गगन-गमनप्रत्यूहेन उद्विजमानः कुसुम-दर्शनो गन्धर्वराजो गत्यन्तरमनालोकयन् निखिल-नाक-वासिभिरुपास्यमान-चरण-कमलमाशुतो-षिणं महेश्वरमभियुवन् अशेषतस्तन्महिमानमविदित्वापि स्वप्रष्टुतौ निजशक्तिमाशङ्क्य उपपत्तिमाह,
—महिम्न इत्यादि ।

End.

गमनशक्तेरुपभ्रष्टः सन् अस्य महादेवस्य इदं पूर्वोक्तं स्वमकरोत् । कौदशं स्रगुरुस्रभावतो गुरु + धं दिव्यानां देवानां दिव्यमुपादेशमित्यर्थः ।

गोविन्दानन्दकतिना कृते कृतधियां कृतां ।

विनोदयन्तु विद्वांसो महिम्नः स्तवकौमुदीं ॥

Colophon. समाप्तेयं महिम्नः स्तवकौमुदी ।

विषयः । पुष्यदन्तगन्धर्वकृतमहिम्नः स्तवस्य व्याख्या ।

No. 3385. ज्ञानरत्नोपाख्यानम् । Substance, country-made paper, 12 x 6 inches. Folia, 106. Lines, 13 on a page. Extent, 2,486 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluhara, Páñchápata-pausála. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Jñánaratnoprákhyána. By Jayatilaka Súra. It existed originally in Prakrit. Jayatilaka Súra rendered it into Sanskrit. It was told by Kesí to Rájá S'aukha. Jinendra-tilaka corrected the Prakrit text. It contains the story of Malaya Sundarí, who was thrown by her father into a dark well at the time of her Svayamvara at the instigation of her stepmother. She was rescued therefrom by Mahávala Kumára, who afterwards married her with her consent. She became a Yati in her after life.

H. S. P.

Beginning. चतुरङ्गो जयत्यर्चन् दिग्भन् धर्मं चतुर्विधं ।

चतुःकाष्ठान् प्र + तां जेतुं मोक्षचमूषिव ॥

जयन्त्याद्यार्चतो रक्ताः करपादाङ्गुलीनखाः ।

विंशतिरथानकश्रीणां (?) कौङ्कुमाश्लिलका इव ॥

दीपालिका पुरो यस्य फणामणिमिषात् सदा ।

पार्श्वोऽग्नीनिर्गमं लक्ष्मीप्रवेशञ्च करोतु सः ॥

सर्वार्थसिद्धानीहोऽपि मम सर्वार्थसिद्धये ।

सिद्धार्थो जनकोऽप्यसु जिनः सिद्धार्थनन्दनः ॥

येन बोधप्रदीपेन निरस्याभ्यन्तरं तमः ।

ममात्मा निर्मालीचक्रे तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

— — — — — ।

प्रकृत्या प्राकृतं प्राञ्जैर्दुर्व्याख्येयं यथास्थितं ।

अतः संस्कृत्य पूर्वार्थान् श्रोतृणां कथयाम्यर्चं ॥

इत्थं हतनमस्कारो भव्यानां बोधचेतवे ।

धर्म-रत्न-उपाख्यानमयं शास्त्रं तनोम्यर्चं ॥ इत्यादि ।

End.

श्रीमत्पार्श्वजिनेन्द्रनिर्दृतिदिनादुद्यते समानां शते

संज्ञे नृपनन्दिनी मलयतः सुन्दर्यसौ नामतः ।

एतस्याश्चरितं यथा गणभृता प्रोक्तं पुरा केशिना

श्रीमत्संखनरेश्वरस्य पुरतोऽप्युचे मयेदं तथा ॥

लाक्षणिकशिरोरत्नं जिनेन्द्रतिलको गणिः ।

चिरं जीयाद्दि + जोना ग्रन्थाभ्यासविशुद्धिद्वयम् ॥

ग्रन्थप्रमाणमत्रेदं विज्ञेयं श्लोकसंख्या ।

शतानि जिनसंख्यानि विंशता साधिकानि च ॥

Colophon. इत्यागमिकयौजयतिलकसूरिविरचिते ज्ञानरत्नोपाख्याने मलयसुन्दरीचरिते पूर्वभाववर्णनो नाम चतुर्थः प्रस्तावः ।

विषयः । पुरुषार्थेषु सर्वेषु धर्म एव मुख्यतम इति कथनमुखेन ज्ञानदर्शनचारित्र्यरूपरत्नत्रयमूलक एव स इति निरूपणं । तत्र विशेषतः सम्यग्ज्ञानस्याभ्यर्चितत्वकीर्तनप्रसङ्गेन चन्द्रावती-पुरीपतेः वीरधवलस्य दुहितुः मलयसुन्दर्याः चरितकीर्तनम् । सा तु विमातुः वशंवदेन पित्रा खयम्बरसमये एव अन्धकूपे निपातिता रक्षिता च महाबलकुमारणेति तस्मिन्नेव महापुरुषे नितरामनुरागवती निजचारित्र्येणैव तं गृह्णीतपाणिकं नन्द्यामासेति कथनं । तत्र विशेषेण तद्विमातुः कनकवत्याः दुराचारादिवर्णनं । जैन-धर्म-माहात्म्य-कीर्तनं । अथ मलयसुन्दर्याः यति-व्रत-प्रवृत्त्यादि-वृत्तान्तकीर्तनञ्च ।

No. 3386. मूलदेवकथा । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 8 on a page. Extent, 342 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vāluchara, Pāñchāyatapausāla. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Mūla-deva-kathā. The story of Mūladeva, a wicked Prince of Pātālīputra, who, when banished by his father for his wickedness, went to Ujjayīnī and there obtained the favour of a Rājā through the good offices of a prostitute named Devadattā.

H. P. S.

Beginning. अस्मीच्च पाटलीपुत्रं नाम गौडेषु पत्तनं ।

अलम्बमध्यमम्भोधेरिवाम्भो वज्ररत्नभृत् ॥

कला-कलाप-निलयः साहसस्यैकमन्दिरं ।

राजपुत्रो मूलदेवस्तत्र मूलं धियामभूत् ॥

स धूर्तविधैकधनः कृपणानाथवान्धवः ।

कूटचेष्टामधुरिपूरूपलावण्यमन्मथः । इत्यादि ।

End.

विडम्बनाभिर्वक्त्रैर्भिर्मण्डिकं चण्डशासनः ।

निजग्राह ततो राजा पापानां कुशलं क्रियत् ॥

चौर्यात् स्वसुर्यमपि विक्रमराजराज
 आनीय मण्डिकमखण्डनयो जघान ।
 + न्यं नतेन विदधीत सुधौः कथञ्चि-
 दत्रापि जन्मनि विरुद्धफलानुबन्धि ॥

Colophon. इति श्रीमूलदेवकथा समाप्ता ।

विषयः । पाटलीपुत्राधिपपुत्रस्य सकलकलाकलापकुशलस्य मूलदेवस्य नितरां द्यूतव्यसना-
 सक्ततया पित्रा निर्वासितस्य उज्जयिनीगमनपूर्वकं देवदत्ताभिधानायाः वैश्यायाः साहाय्येन
 तदानीमुज्जयिनीनाथस्य विमलसिंहस्य प्रीतिपात्रत्वप्राप्तादिवर्णनम् ।

No. 3387. सिद्धचक्रमाहात्म्यगाथावृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 3. Lines, 16 on a page. Extent, 126 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluhara, Páñcháyata-pausála. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Siddha-chakra-máhátmya-gáthá-vṛitti. A commentary on twelve *gáthás* on the subject of a Tántric rite named *Siddhachakrod-dhára*, to be found in the work entitled *Srípála-Charitra*. By Ratna Shekhara Súrí, the head of the Tapogana at Nágapura. The author of the commentary is Chandrakírtti. H. P. S.

Beginning. अथ ग्रन्थकार एकादशसंख्याभिर्गाथाभिः सिद्धचक्रोद्धारविधिमाह । तथेय-
 मादिगाथा । गणमकलियायं तमित्यादि । अथ गगनादिंज्ञा मन्त्रशास्त्रेभ्यो ज्ञेया । तत्र गगन-
 शब्देन । इत्यादि ।

End. नवमं पूर्वं तस्य परमार्थरूपं परमरहस्यभूतमित्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीनागपुरीय-तपोगण-नाथक-श्रीरत्नशेखर-सूत्रिकृतौ श्रीसिद्धचक्र-
 यन्त्रोद्दारे द्वादशश्लोके श्रीचन्द्रकीर्त्तिसूत्रिभिः कृता व्याख्या समाप्ता ।

इति श्रीसिद्धचक्रमाहात्म्यगाथावृत्तिः सम्पूर्णा ।

विषयः । रत्नशेखरसूत्रिकृत-श्रीपालचरित्रान्तर्गतसिद्धचक्रमाहात्म्यनिरूपकगाथाद्वादशकस्य
 व्याख्यानम् ।

No. 3388. वलिमहानरेन्द्राख्यानम् । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 102. Lines, 8 on a page. Extent, 1,776 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluhara, Páñcháyata-pausála. Appearance, fresh. Prose and few verses. Correct. Sanskrit.

Bali-mahánarendrākhyána. This is a work on Jaina philosophy, and treats of such topics as the evanescent character of everything mundane, and so on. It contains in fact, the substance of what was preached by Bali Mahánarendra *alias* Bhubana-bhānu before Chandramauli, a king of Vijayapurí.

Beginning. अस्त्रीच्च जम्बूद्वीपे मेरोः पश्चिमायां दिशि गन्धिल्लावती नाम + + + । तत्र निवासः सर्व्वसम्पदां निलयो निःशेषविल्लासानां गृहं समस्तसद्भावहाराणाम् अनास्यदम् शेषपापव्यवहाराणां धाम धर्मकर्मणां वल्लयितं प्रांशुप्राकारेण दुर्गीकृतमतिगम्भीरपरिखया समग्र-अर्थ्यनिकेतनम् अतिविल्लीर्णमवनिवनिताशिरस्त्रिलकभूतं विजयपुरं नाम नगरम् । तत्र चाराध्यः पार्थिवसहस्राणां प्रथमः सत्त्ववतां । इत्यादि ।

End. सर्व्वशरीरसम्बन्धं विहाय सज्जातो निर्दृतिपुरीपरमेश्वरो वल्लिमहानरेन्द्र-राजर्षिः केवलजीव इति ।

Colophon. इति वल्लिनरेन्द्राख्यानं सम्पूर्णम् ।

विषयः । भुवनभानुकेवलौत्यपरनामधेयस्य वल्लिमहानरेन्द्रस्य वृत्तान्तकीर्तनम् । तत्र, विजयपुरनगरीनाथस्य चन्द्रमौलिनामकस्य राज्ञः पुरस्तात् भुवनभानुना रूपकच्छलेन धर्माधर्मादि-साक्षाच्चवर्णनं कृतमस्ति । तस्यायं सारः । तथाहि । बलरूपसम्बद्धियौवनप्रभुत्वादिकमपि रमणीयं वस्तु अनित्यत्वेन सम्यगवज्ञाय ज्ञानदर्शनचारित्ररूपे धर्म एव सदा समूहः करणीय इति अभीष्ट-वस्तुसंप्रयोगाणामनित्यत्वरूपणम् । ननु श्रूयते खलु उत्कृष्टधर्मकर्तृणामपि बहूनां शरीरादि-विनाशः । तत् किमर्थं शरीरलोकेषुविधायिना तादृशेन धर्मेणाकृष्यन्तां नाम विवेकिन इति धर्मा-ऽनित्य एव । उच्यते । यत्तावदुक्तं धर्माऽनित्य एव । तत्र सिद्धसाध्यता । एकान्तेन नित्यत्वस्य जैनानां मोक्षेऽप्यसिद्धत्वात् । अथ कथञ्चिन्नित्यता तु तरुभवनधनादिष्वपि अस्तीति न किञ्चिदनित्यं स्यादिति चेन्नैवम् । अर्पितानर्पितसिद्धेः । यत्र हि पर्यायः कुतोऽपि कारणादर्पितया अत्युत्कटो विवक्ष्यते तत्र तेनैव व्यपदेशः प्रवर्त्तते, नेतरेण । मोक्षे चानन्तसुखात्माकानन्तज्ञानदर्शनमयत्वसिद्ध-त्वामूर्त्तत्वादिलक्षणां नित्यपर्याय एव उत्कटो विवक्षितोऽतस्तेनैव व्यपदेशः मोक्षसाधकानुष्ठाने सुसुक्ष्मप्रतिष्ठेतुत्वात् । अत एव उपयोगादिरूपतया तस्य क्षणभङ्गुरत्वलक्षणां नित्यत्वपर्यायोऽन-र्पितत्वेन विवक्षित इति व्यवस्थितमिदं । यथा, सङ्क्षेपजपयथाद्युपयोगादेव सद्यः क्रमेण वा रोगनिवृत्तिः वाणिज्यादिक्रियातश्चार्थलाभः । तथा सङ्घर्मानुष्ठानादेव जातिजरामरणरोगाद्युपद्रव-शतस्य सर्वथा निर्दोषनिर्नान्यत इति ।

No. 3389. प्रश्नोत्तरम् । Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 17. Lines, 10 on a page. Extent, 495 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1656. Place of deposit, Válučara, Páñcháyatapausála. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Praśnottara. Thirty-six questions relating to the doctrine of the Jaina religion with thus answers. By Jayasena. He wrote this at the command of one Jina Siñha at Lábhapura, the head-quarters of the Jainas of the Kharataragachchha.

Beginning. नत्वा श्रीसर्वज्ञं ध्यात्वा श्रुतदेवतां विशेषेण ।

गुरुचरणाम्बुजसेवां कृत्वा विद्म्यपोद्दाय ॥

खरतरगणराजानां श्रीमज्जिनचन्द्रखरिराजानां ।

राज्ये श्रीलाभपुरे प्रमोदमाणिक्यगणेशिष्यैः ॥

श्रीजिनसिंहगुरुणामाज्ञातः प्रवचनानुसारेण ।

जयसोमोपाध्यायैः प्रश्नानामुत्तराणि लिख्यन्ते ॥

तथा जे लिख्या आपणद आवकसामायक—इत्यादि ।

End. प्रश्नोत्तराणि लिखता लिखितमनाभोगतो यदुत्सूत्रं ।

तत्संशोधं सुधिया विचार्य सिद्धान्तपारीषेः ॥

आगमपरम्पराभ्यां यद्वगतमतीवमन्दमतिनापि ।

तल्लिखितमिच्छास्ति न मया केवलं दृष्टिरागेण ॥

Colophon. इति श्रीप्रश्नोत्तरं सम्पूर्णम् ॥ संवत् १६५६ ।

विषयः । जैनशास्त्रीयपट्चिंशत्प्रश्नानामुत्तरकथनम् ।

No. 3390. समरादित्यचरित्रम् । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 305. Lines, 13 on a page. Extent, 10,639 ślokes. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Páñcháyatapauśála. Appearance, new. Prose and few verses. Generally correct. Sanskrit. Few Mágadhi verse.

Samaráditya-charitra. A biographical account of Samaráditya, written in Sanskrit from a Prakrit work on the same subject by the Haribhadra Muni. Haribhadra's work is very difficult, our authoress renders it in easy Sanskrit. Her name is Sumati Bardhana Muni, a disciple of Bení-sundara who was a disciple of Iládharma. Iládharma again derived his knowledge of the Jaina religion from Kírtivardhana, an immediate disciple of Jinamukha, the head of the Bríhat Kharataragachchha. There are three classes of Jaina works which are recited before a

religious audience, namely, (1) *Devya* or works containing accounts of gods, (2) *Devya Mánusha*, containing accounts of men and gods, and (3) *Mánusha* containing accounts of men only. The subjects of such of the work may be various. Some may treat of the means of acquiring wealth, called *Arthakathá*, some may treat of love, affection, &c. and are called *Káma-kathá*; some may treat of religion, called *Dharma-kathá*, and some may treat of miscellaneous topics, called *Samkírṇa-kathá*. At the end of the work there is a metrical eulogium of the author. H. P. S.

Beginning. श्रीमन्नं परमात्मतापदमितं बैलोक्यपूञ्चं परं
नाभेयादिसमस्ततीर्थपगणं सिद्धांश्च सिद्धान्प्रितान् ।
आचार्यान् गण्डिपुण्डरीकप्रभृतीन् पूच्यानुपाध्यायकान्
साधून् दर्शनबोधचारुचरितान् द्वेषा तपःसंयुतान् ॥
सज्जानामृतवारिधीन् गुणगुरुन् श्रीसद्गुरुन् भक्तितो
नत्वा विद्वविनाशनाथ मनसि स्मृत्वा च वाग्देवतां ।
सद्वैराग्यविधायकं सुमनसामादेयमत्यादरात्
कुर्वे चारुचरित्रमार्यसमरादित्यस्य भूमिपतेः ॥ युगं ।
श्रीचरिभद्रमुनीन्द्रैर्विहितं प्राकृतमथं समस्वीह ।
समरादित्यचरित्रं तथापि तदतीव विषमार्थं ॥
आधुनिकमन्दबुद्धिकसत्वपरिज्ञानहेतवे तस्मात् ।
सफलोऽस्तु मे प्रयासः प्रसादतः सर्वसुगुरुणां ॥
उपनयतु मङ्गलं वो जिनस्य सुरराजिदृन्दसंमिलिता ।
तीर्थप्रवर्तनसमये देवविमुक्ता कुसुमदृष्टिः ॥ इत्यादि ।

End. मद्वाफलं प्राप्तं । द्वितीयेन विहितं भूरिमत्सरेण अनन्तसंसारवर्द्धनं कृतमिति ।

Colophon. इति दृष्टत्खरतरगच्छाधीशभट्टारकश्रीजिनसुखस्वरिस्वरीश्वरपादपद्ममधुक-
रविद्वच्छ्रीकीर्तिवर्द्धनमुनिविनेयविबुधवरश्रीइलाधर्मसुनिशिष्यप्राज्ञश्रीविनयसुन्दरमुनिशिष्यसंविद्यप-
क्षीयसुमतिवर्द्धनमुनिविरचिते संस्कृतमयसमरादित्यचरित्रोत्तरार्द्धे समरादित्यगिरिसेनप्रबन्धरूपो
नवमो भवः ।

इतश्च समाप्तोऽयं सर्वोऽपि ग्रन्थः । (अतः पद्यमयी विसौर्णा ग्रन्थकारप्रशस्तिर्वर्त्तते) ।

विषयः । अवनतीदेशाधिपस्य समरादित्यस्य चारुचरित्रं चरिभद्रमुनिना प्राकृतभाषया
गुम्फितमासीत् । तदवलम्बनेन विरचितत्वात् तत्रोक्तविषय एवास्य विषय इति ज्ञेयं । तत्र खलु
मदानुपदेशोऽयं संचेषेण सङ्गृह्यत यथा, सर्वथा श्रोतुं योग्यान्वेव श्रोतव्यानि, प्रगंसार्द्धाण्येव वस्तूनि

प्रशंसनीयानि, आचरितुं योग्यान्वेव आचरणीयानि, परिहृतुं योग्यान्वेव परिहर्तव्यानि । तत्र हि श्रोतव्यानि सुरनरसुखोत्पादकानि अर्थसाराणि सर्वज्ञवचनानि । येषां यशस्त्रिभुवने विस्तृतमस्ति, तान्येव जिनेन्द्रवचनानि प्रशंसनीयानि स्पृहणीयानि च सम्यक्तज्ञानचारित्र्याणि । तथैव आचरणीयानि निस्तारहितलेन दारिद्र्याविनाशकानि चिन्तामणिरत्नसदृशानि सम्यक्तज्ञानचारित्र्याणि । तथा परिहर्तव्यानि कुगतिवासस्य हेतुभूतानि मिथ्यात्वादीनि लोकाविरुद्धकार्याणि च । अथ श्रोतव्यञ्च तावन्निविधं दिव्यं, दिव्यमानुषं, मानुषञ्चेति । तत्र दिव्यं नाम यत्र केवलनामेव चरित्वं वर्ण्यते । दिव्यमानुषं पुनर्यत्र द्वयोरपि देवमानुषयोश्चरितं वर्ण्यते । मानुषन्तु यत्र केवलं मनुष्यचरितं वर्ण्यते इति । तत्र सामान्यतस्तस्यः कथा भवन्ति यथा, अर्थकथा, कामकथा, धर्मकथा, सङ्कीर्णकथा चेति । तत्र अर्थकथा नाम कृषिवाणिज्यशिल्पादिविचित्रोपायसंप्रयोगेण द्रव्योपाज्जनोपायसंबन्धा । या पुनः कामोपायविषया चिन्तयाभोक्तृकलादाक्षिण्यानुरागदूतीयापारप्रियानुवर्तनादिपदार्थमि लिता सा द्वितीया । या पुनर्धर्मोपायगोचरत्तमार्ज्जवनिर्लोभतातपःसंयमसत्यशौचाकिञ्चन्याणु-व्रतव्रह्मचर्याणादिगद्देशविरतिसामाधिकपोषधोपवासतिथिसंविभागयुक्तानुकम्पादिरूपा सा तृतीया । अथ चतुर्थी पुनर्या खलु धर्मार्थकामाख्यत्रिवर्गोपायैः संबन्धा सर्वकथाग्रन्थार्थविरचिता लोकावेद-समयप्रसिद्धा दृष्टान्तहेतुकारणयुक्ता चेति । तासाञ्च कथानां श्रोतारोऽपि त्रिविधा भवन्ति अधमा, मध्यमा, उत्तमाश्चेति । तत्र ये खलु क्रोधमानमायालोभसमाच्छादितमतयः परलोक-दर्शनपराङ्मुखा इह लोके परमार्थदर्शिनी जीवेषु च सर्वेषु निर्दयाश्चेति ते प्रथमतस्त्वासमा अधमाः परमार्थतोऽनर्थवञ्जलायामर्थकथायामासक्ता भवन्ति । ये पुनः शब्दादिविषयविषयमोहितमनसो रागद्वेषेन्द्रियानुकूलवर्तिनोऽनुभावितपरमार्थमार्गा इदमेव सुन्दरतरमिति सुन्दरेषु अविनिश्चितमतयस्ते राजसा मध्यमा इति विबुधजनोपहसनीयायां विडम्बनामात्रप्रतिबन्धायामिहासुचा-यामासक्ता भवन्ति । अथ ये पुनर्जन्मजरामरणजनितवैराग्या जन्मान्तरेऽपि कुशलभावितमतयो दुःखसंवर्द्धिकायां कामकथाकामोपभोगेभ्यो नितरां विरततया पापक्षेत्रतोऽपि मुक्तप्राया विज्ञान-परमपदस्वरूपासिद्धिसम्पत्तेर्निकटवर्तिनस्ते सात्त्विका उत्तमपुरुषाः स्वर्गनिर्वाणसमारोहणवर्तिन्यां ब्रह्मजनप्रशंसनीयायां निखिलकथासारभूतायां परमसुन्दर्यां मन्त्रापुरुषसेवितायां धर्मकथायामेव आसक्ता भवन्ति । अत एव धर्मगुणमाश्रित्य सर्वज्ञोक्ता धर्मकथा एव भयजन्तुभिः श्रोतव्येति विसृष्टेण तत्कथाकीर्तनम् ।

No. 3391. चम्पकश्रेष्ठिकथा । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 8 on a page. Extent, 402 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, fresh. Prose and few verses. Incorrect. Sanskrit.

Champaka-śreṣṭhikathá. The story of Champaka, an inhabi-

tant of Champá, who, by works of charity and merit, obtained the highest bliss given here in full. In the opening line there is an enumeration of the castes and trades of ancient India which is very interesting.

H. P. S.

Beginning. चम्पानगरी सौगन्धिकगान्धिकताम्बूलिककान्दिकसुवर्णकारमणिकारसौवर्णि
कमलापवर्णिकसुखभक्तिकाकारकन्यापणिकद्रुषिकचर्मकारसारमालाकारस्त्रधारघृतपाणिकतैलिक -
सौत्रिककार्पासिकभाण्डशालिकरजकचारिकवैज्ञानिकतनुवायप्रमुख + + चतुष्यथरमणीया । तत्र
सामन्तपालो राजा । तस्य दृढदत्तो व्यवहारो । इत्यादि ।

End. इति पूर्वभवं श्रुत्वा चम्पको भार्यायुतो दौष्टां लब्ध्वा तमाराध्य स्वर्गं जगाम ।
महाविदेहे मोचं यास्यति ।

Colophon. इति श्रीचम्पकश्रेष्ठिकथा समाप्ता ।

विषयः । चम्पानगरीवास्यस्य चम्पकनामकस्य श्रेष्ठिनो दयादाक्षिणादिगुणसम्पन्नस्य दान-
प्रभावेण सद्गतिप्राप्तिकथनप्रसङ्गेन तस्य सपरिकरचरित्रकीर्तनं जैनदीक्षाप्रदणमाहात्म्यकथनञ्च ।

No. 3392. जंबूचरियं, जम्बूचरितम् । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 19. Lines, 15 on a page. Extent, 1,683 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyata-pausála. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Prákṛita.

Jambu-chariya, or Jambu-charita. An account of the life and teachings of Jambúsvámí, in Prákṛita, by Padamasundara.

H. P. S.

Beginning. तेणं कालेणं तेणं समरणं रायगिहे नाम नयरे होत्वा । वषउ तच्छणं
रायगिहे गुणसेल्लए नाम चेइए वषउ तच्छणं रायगिहे सेणिए नाम राया हेत्थो । मंत्ती च्चभय
नाम कुमारि + + बुद्धिनिउणे । तेणं कालेणं तेणं समरणं समणे भगवं महावीरे ।

End. एस जंबूचरियं जे सद्दीससि से च्चाराइगा भणिया । जंबूच्चवभय होच
गवां समोउ + ।

Colophon. इति श्रीजंबूचरियं पदमसुन्दरकियं समत्थो ।

विषयः । जम्बूखामिनो जीवनट्टान्तकथनं । स च जम्बूखामी वडंमाननाथस्य शिष्यत्वम-
धिगम्य कृतकृत्यो बभूवेतिकथनञ्च ।

No. 3393. श्रीपालट्टथ्वीपालकथा । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 17 on a page. Extent, 414 ślokas. Character,

Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála.
Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

S'ripála-prithvípála-kathá. The story of S'ripála, king of Rájagṛiha, narrated in connection with a Tantric rite, entitled *Siddha-chakra*.
H. P. S.

Beginning. त्रिवे श्रीमन्महावीरः स्वामी वासवसेवितः ।

यद्वाचो भयजनूनां रञ्जयन्ते भवावटे ॥

अर्चदाद्यां नवपदीं ध्यात्वा हृत्यद्गसद्गनि ।

श्रीसिद्धचक्रमाहात्म्यसुत्तमं किमपि ब्रुवे ॥

अस्यच भारते वर्षे देशे मगधनामनि ।

पुरं राजगृहं तत्र राजते त्रेणिको वृषः ॥ इत्यादि ।

End.

राकापक्षवलक्षपक्षविमलाः सदृष्टपुण्डोऽज्वलाः

शश्वच्छास्त्रसुधासमुद्रलक्षरीनिसन्द्रचन्द्रलिपः ।

स्मरित्रीगुणसागराख्यसुगुरप्रतिष्ठेदयाः

श्रीसन्तो + + + समुद्रगुरवो राजन्ति तेजःप्रियाः ॥

तत्यादद्वितयप्रसादवशतो वाग्देवताध्यानतो

दृष्टं पण्डितसत्यराजगणिना स्वात्मस्मृतेर्चेतवे ।

यावच्चन्द्रगभस्तिमेरुधरणीपाथोधराभोधय-

स्वावन्नन्दतु वाच्यमानमृषिभिः श्रीपालवृत्तं हृदि ॥

Colophon. इति श्रीसिद्धचक्रमाहात्म्यविषये श्रीपालवृत्तश्रीपालकथा समाप्ता ।

विषयः । सिद्धचक्रमाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन मगधेश्वरस्य श्रीपालस्य राज्ञो जीवनवृत्तान्तकथनं ।
तत्र भगवतो वर्द्धमानजिनेन्द्रस्य जैननवपदविषयकदेशनादिकथनञ्च ।

No. 3394. सुबोधिनी । Substance, country-made paper, 16 × 4½ inches. Folia, 48. Lines, 9 on a page. Extent, 1,026 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Váluchara, S'ítánátha Bhaṭṭáchárya. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Subodhiní. A commentary on Kálidása's well-known poem entitled Nalodaya. By Prajñákara, of Mithilá, the son of Vidyákara Upádhyáya, and the grandson of Mahámahopádhyáya Anandakara Miśra Svámí. The commentary was written when Prajñákara was very young.

H. P. S.

Beginning. कङ्कणफणिराजमणिं दीपधिया वदनमास्तेरसकृत् ।
 निर्वापयति कुमारे सगिरिसुतो जयति सस्मितः शम्भुः ॥
 नलोदयस्य सक्षसा दुर्बोधस्य सुबोधिनीम् ।
 क्रियमाणस्य मे + + + स्य शरणं शिवः ॥

तत्र भगवान् कालिदासः प्रारिक्षितग्रन्थसमाप्तिप्रतिबन्धकविघ्नविघाताय श्रीकृष्णस्मरणरूपमङ्ग-
 लमादौ निबध्नाति हृदयेति । हे हृदय सन्तःकरण सदा यादवतः श्रीकृष्णादन्यत्र मा गाः मा गच्छ
 इत्यर्थः । इत्यादि ।

End.

इति सर्व्वमवदातमिति शम् ।
 मिथ्यानन्दकरस्वामी महापाध्यायललितः ।
 पुण्यग्रामसभाजेता + + वाणीमयः सुधीः ॥
 वेदेनैव विधिं कविं नयस्तेस्वर्केण वाचस्पतिं
 वेदान्तेन शिवं मनुं स्मृतिभरैर्ज्योतिष्यैर्भास्करं ।
 व्याकृत्यैव फणाधरं क्षितिधरं नागाधिपं हृन्दसा
 धर्मो यस्य विजेतुमश्नति पदं सांख्येन चार्वाककं ॥
 तत्सूनुः सुकृती क्षितीश्वरकृपापावं सुहृत्पालको
 नानाशास्त्ररतो महापद्युतोपाध्यायसंज्ञान्वितः ।
 सत्तर्कायतकाननोद्यतबलद्वादौन्द्रदन्नावल-
 श्रेणीमर्दनचातुरीचण्डरिर्विद्याकरो मैथिलः ॥
 तस्यात्मजोऽभूद्विबुधाग्रगन्ता प्रज्ञाकरः सज्जनतापहन्ता ।
 गुणालयः श्रीचरणानुमन्ता शास्त्रेषु दक्षः कुधियां निहन्ता ॥
 स्वल्पेन वयसा तेन कृता टीका सुबोधिनी ।
 पूर्व्वाचार्यकृतीर्वीक्ष्य सुधियां पश्यतां मुदा ॥

Colophon. इति मैथिलश्रीप्रज्ञाकरमिश्रकृता सुबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । कालिदासकृतनलोदयस्य व्याख्यानम् ।

No. 3395. कामदा । Substance, country-made paper, 16 x 4 inches. Folia, 64. Lines, 8 on a page. Extent, 21,504 śloka. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučhara, Sítánátha Bhaṭṭáchārya. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Kāmadā. A commentary on the Amaru S'ataka. By Vīrachandra, a profound scholar. The commentary explains every śloka in two

different ways. It first explains the Śatakas as describing different phases of love, and then goes on to explain them as having a religious and devotional meaning underlying.

H. P. S.

Beginning. विद्या वितरति मुक्तिं मुक्तिमविद्या च तां भजिष्यामः ।

या चरमा च रमायाः शक्तिः सा नः शिवं दिशतु ॥

तदुभयरसपरिपाटीं परिहृतवाटीमिमां रम्यां ।

कुरुतेऽमरशतटीकां + + + कलाधरः ॥

यो दौर्भाग्यवता विभक्तवलितज्ञानाभ्रतानन्दधु-

र्यो वात्स्यायनकामतन्त्रविलसत्केलिक्रियाकौशलः ।

व्याचक्षेऽत्र रसद्वयं कविकुलालङ्कारचूडामणिः

श्रीलश्रीरविचन्द्र एव पिशुनां मात्स्य्यतामुत्सृजन् ॥

यदि स्यात्परमानन्दे कामानन्दे च वासना ।

तदा संसेवतां धीराष्टीकेयं कामदा सदा ॥

— — — — — ।

निर्विघ्नप्रारिश्चितशतकसमाप्तिकामो ग्रन्थद्विष्टदेवतां कीर्तयन्नाह,—ज्याकृष्टीति । अम्बिका-
याः पार्वत्याः कटाक्षः अपाङ्गदर्शनं । इत्यादि ।

End. अनेन च सन्दर्भेण नानाविधान् भागवतधर्मान् निरूप्य रामस्मरणमेव सर्वग-
रिष्टमिति सूचितं ।

Colophon. इत्यमरशतकव्याख्या कामदा समाप्ता । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । अमरशतकस्य शृङ्गारपक्षे शान्तिपक्षे च व्याख्यानम् ।

No. 3396. रामचरित्रम् वा रामायणम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 163. Lines, 11 on a page. Extent, 4,682 ślokas. Character, Nāgara. Date, S.M., 1866. Place of deposit, Vāluchara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, fresh. Prose and verse. Sanskrit.

Rāma-charita, or Ramāyana. An extravagant travesty of the divine epic of Vālmiki. It was written in Samvat 1652, A. C. 1596, during the reign of the Mughal Emperor Akbar, by Padmadeva Vijayagani. He was a disciple of Rājaviyaya Sūri, the disciple of Vijayasena Sūri, the head of the Tapāgachchha. The work is written

in Sanskrit prose though the older works on the same subject were in verse, Prákrít and Sanskrit. It is based on the Rámáyana by Hemácháryya. Its extent in slokas is estimated at 5000.

The story differs considerably from that given in Válmiki's work, both in the plot and in the disposition of the details. It commences with a description of the Rákshasa island. Then it says, there is on the top of the Mount Trikúta a city named Lañká, and another lower down, known as Pátála-lañká. They were both governed by Bhíma, a Rákshasa. He left them to Meghaváhana who was a son of Mahá Rákshasa. In the course of time the kingdoms fell into the hands of Śríkañtha who abducted Padmá. Then the writer goes on to describe the island of the Monkeys with its capital Kishkindhyá which is located on a mountain of the same name. The island was not actually inhabited by monkeys, it was so called, because the people used to set up images of monkeys in conspicuous places all over the land. The people of the Monkey Island had a war with Taditkesha one of the powerful kings of Lañká. Ratnaśraváh of the Pátála Lañká had three sons Rávaṇa, Kumbhakarna and Vibhíshana. They were married to Mandodarí, Tadinmálá and Pañkajaśrí. Rávaṇa defeated Jama, the monkey king, and placed one Aditya on the throne. Aditya had two sons; Báli by his first wife Indumáliní, and Sugrívá by his second wife Śríprabhá. Rávaṇa goes to pay his respects to a Chaitya on the top of the Sumeru where his sister Súrpañakhá marries Khara-dúshana. Rávaṇa obtains the knowledge of the secret formula Amoghavijayá, of unfailing success in war, and goes out to conquer the world, defeats Báli, Marutta, and others. Nárada, a great Ríshi, was the son of a Jaina named Brahmaruchi by Kúrmí. Hanumán, the son of Pavanañjaya by Anjaná, was the son-in-law of Varuṇa, one of the Devas, defeated by the secret formula of Rávaṇa. Anaranya, belonging to the family of king Saudása, had two sons Anantaratha and Daśaratha. At the command of Rávaṇa, Vibhíshana invests the city of Ajodhyá, destroys a statue of Daśaratha, which he mistakes for the real Daśaratha, and so reports to the king. Daśaratha flies away from Ajodhyá to Rajagriha, but returns to it after the birth of Ráma and Lakshmaṇa, and becomes, after the exile of Ráma, converted to Jaináism. Kekayí goes to the forest with a view to induce Ráma to return. A daughter of Bálakhilla comes in man's disguise and serves Ráma and Lakshmaṇa. They go to

Vindhyátaví and meet Gokarṇa, a Yaksha. Vanamálá, unable to marry Lakshmaṇa, attempts to commit suicide, but is saved by him. Ráma and Lakshmaṇa fight with Mahídharma. Chandranakhá, a sister of Rávaṇa married Khara, a Vidyádharma of Pátála Laṅká, and had two sons Sunda and S'ambúka. Ráma and Lakshmaṇa fight with Khara and Ravana takes this opportunity to steal away Sítá. Ráma makes a treaty with Sugrívá, and sends Hanumán and Virádha to bring information about Sítá's whereabouts. Ráma crosses over to Laṅká with his army through the sky. Vibhíshana joins him. Indrajit and Meghanáda fight with Vibhíshana. Lakshmaṇa kills Rávaṇa. Ráma returns to Ajodhyá and Bharata renounces the world to become a Jaina Bhikshu, and obtains emancipation. Ráma exiles Sítá. She lives in the family of king Vajrajaṅgha and gives birth to two sons Lavana and Ankuśa. They fight with Ráma and Lakshmaṇ, when Nárada intervenes. Sítá passes through the ordeal of fire, and renounces the world according to the precepts of the Jaina religion, and she is followed by Sugrívá, Hanumán and others. Lavana and Ankuśa are initiated into the Jaina religion by Amṛita Ghosha, and they obtain Nirváṇa. Lakshmaṇa dies on hearing a false report of Ráma's death, and Ráma, in sorrow, takes to *pravrajyá* and attains Nirváṇa.

H. P. S.

Beginning. अथ श्रीसुव्रतस्वामिजिनेन्द्रस्यामितयुतेः ।

हरिवंशसृगाङ्गस्य तीर्थे सञ्जातजन्मनः ॥

बलदेवस्य पद्मस्य विष्णोर्नारायणस्य च ।

प्रतिविष्णो रावणस्य चरितं परिकीर्त्यते ॥

अथास्मिन् जम्बूद्वीपे भरतचेचे लवणाब्धौ योजनसप्तशतविस्तृतः सर्वासु दिक्षु राक्षसानाम्ना द्वीपोऽस्ति । इत्यादि ।

End.

श्री (?) तेन्द्रो देवकुण्डे प्रदेशामरराजमण्डलजीवं प्रतिबोध्य ततः स्वयमच्युतो

देवलोकं गतः ।

उत्पन्ने सति केवले स शरदां पञ्चाधिकां विशतिं

मेदिन्यां भविकान् प्रबोध्य भगवान् श्रीरामभट्टारकः ।

आयुश्च व्यतिलङ्घ्य पञ्चदश चायानां सद्दखान् कृती

शेमुषीं प्रतिपद्य शाश्वतसुखानन्दं प्रपेदे पदम् ॥

Colophon. इति श्रीमत्तपागच्छे भट्टारकश्रीश्रीरविजयसूरिराज्ये आचार्यश्रीविजयसेन-

सूरिगोवराज्ये पंपदेवविजयगणिविरचिते गद्यबन्धे श्रीरामचरित्रे श्रीरामनिर्वाणगमनो नाम दशमः सर्गः । समाप्तश्चेदं रामायणम् ।

इदं रामायणं प्रायेण श्रीरामाचार्यकृतरामायणमुपजीव्य मया कृतमिति संस्कृतभाष्यैव लिखितं । सत्यपि प्राकृतपद्यबन्धचरित्रे तथा सत्यपि संस्कृतपद्यबन्धचरित्रे मया आत्मविनोदार्थं कर्मक्षयार्थं च गद्यबन्धेन कृतमिति । स्वस्ति श्रीमत्पागण्ड्ये भट्टारकयुगप्रधानश्रीलश्रीविजयदाख्य-सूरिशिष्याचार्यश्रीराजविजयसूरिशिष्यपंपदेवविजयगणिविचरितं समाप्तश्चेदं श्रीरामायणम् । संवत् १९५२ वर्षे आश्विनमासे कृष्णपक्षे दशम्यां तिथौ गुप्तपुण्ययोगे श्रीमन्मन्त्रस्य्यां + + उखिल्यां स्थितेन पंपदेवविजयेन श्रीमालपुरनगरे श्रीमदकम्बरराज्ये विरचितं श्रीरामायणम् ।

प्रत्यक्षरं निरूप्यास्य ग्रन्थमानं विनिश्चितं ।

सम्यग्गणनया ज्ञेयं श्लोकपञ्चसहस्रकम् ॥

यदक्षरं परिभ्रष्टं मन्त्राक्षीनञ्च यद्भवेत् ।

क्षन्नायं तदुधैः सर्व्वं कस्य न स्वल्पना भवेत् ॥

अक्षरमन्त्रक्षीणं जं विद्या पठिष्वं अयाण्माण्णं ।

तं खमह मज्ज्म सर्व्वं जिणवयण विणिग्गया वाणी ॥

इति प्रशस्तिः । संवत् १८६६ इति भाद्रकृष्णसप्तम्याम् ।

विषयः । लवणसागरमध्ये राक्षसेति नाम्ना प्रसिद्धः कश्चित् द्वीपो वर्त्तते । वर्त्तते च तत्र खलु निकूटाभिधेयगिरिवरस्य महोच्चतरे शिखरे स्वर्णप्राकारादिपरिशोभिता लङ्का नाम काचित् पुरी । अथ तत्र स्फटिकमयवप्रा मणिकपिशोर्षशतेन विराजमाना काचित् पाताललङ्केति विख्याता नगरी च आसीत् । ते चोभे नगर्थ्या भीमनामकराक्षसेन्द्रेण परिरक्षिते नितरां रजातेतराम् । अथ तेन तद्राक्षसराज्यं मेघवाहनाय तत्समर्पितमासीत् । एवं गतेषु कालेषु तत्र वंशे श्रीकण्ठाभिधानस्य कस्यचित् राक्षसस्य जन्मादिकथनं । तत्कृतपद्माक्षरविवरणकथनं । अथ वानरद्वीपस्य टत्तान्तकथनं । तत्र सिंहल-बहल-विमलादिद्वीपकथनं । अस्य वानरद्वीपीय-किष्किन्धर्व्वतशिखरावस्थितायाः किष्किन्ध्याया नगर्थ्या विवरणकथनं । तत्र श्रीकण्ठस्य वासकथनं । वानरद्वीपवासिनस्तु गृह्येषु रथादिषु च वानरमूर्त्तिमालेखयन्तीति वानरेति नाम्ना व्यपदिशन्ने न तु खरूपतो वानरा इति कथनम् । अथ असंख्येषु नृपेषु गतेषु लङ्कापूर्व्यां तडित्-केशनामा राजा बभूव । तस्य वानरेण सच्च युद्धादिवर्णनं । आदित्यपुराधिपस्य माख्यवत उपाख्यानकथनं । अथ पाताललङ्कायां कैकेय्याः गर्भे सुमालिपुत्ररत्नवणरावणकुम्भकर्णनामक-पुत्रवितयजन्मकथनं । अथ वानरवंशोत्पत्तिकथनं । लङ्कावानरद्वीपाधिपस्य कुवेरस्य जन्मादि-कथनं । अथ रावणस्य मन्दोदर्या सच्च विवाहकथनं । तस्य लङ्कायामवस्थितटत्तान्तकथनं । कुम्भकर्णविभीषणयोः तडिन्मालापङ्कजश्रीभ्यां सार्द्धं विवाहकथनं । रावणेन किष्किन्ध्यापते

र्थमस्य पराजयादिकथनं । अथ रावणेन किष्किन्धाराञ्चे प्रतिष्ठितस्य आदित्यराजस्य
 इन्दुमालिन्यां पत्न्यां वालिनः जन्मादिकथनं । अथ परस्यां तत्पत्न्यां श्रीप्रभानामिकायां
 सुग्रीवस्य जन्मकथनं । अथ चैत्यवन्दनार्थं मन्दोदर्या सद्य रावणस्य सुमेरुशिखरगमनादिदृष्टान्त-
 कथनं । स्वरूपखया सद्य खरदृषणस्य परिणयादिवर्णनं । वालिरावणयोर्युद्धादिवर्णनं । रावणेन
 अमोघविजया विद्या लब्धेति कथनं । रावणस्य दिग्विजयकथनं । अथ शतवाज्जपुत्रसद्यखांश-
 कथाकीर्तनं । मरुत्तनृपतेरुपाख्यानं । पर्वतकवस्युपाख्यानकथनं । महाकालोपाख्यानकथनं ।
 अथ ब्रह्मरुचिनामकस्य जैनस्य कूर्मीनामिकायां भार्यायां कश्चन पुत्रोभवत् । स तु
 नारदेति नाम्ना प्रसिद्धिं गत इति कथनं । नलकूवरोपाख्यानं । तत्र रत्नाख्यानकथनं ।
 स्त्रीचरित्रकथनञ्च । अथ रावणहतेन्द्रनिग्रहवर्णनं । वरुणेन सद्य रावणस्य युद्धादिवर्णनं ।
 तत्र प्रह्लादकुमारस्य पवनहृद्यस्य उपाख्यानकथनं । तत्र अञ्जनागर्भे हनूमत उत्पत्तिकथनं ।
 हनूमते वरुणस्य सत्यवतीनामककन्यादानविवरणकथनञ्च । जनकराजोपाख्यानम् । सुकोमल-
 मूलैरुपाख्यानं । तत्पुत्रस्य हिरण्यगर्भस्य दृष्टान्तकथनं । सौदासनृपतेरुपाख्यानं । तदंशजातस्य
 अनरण्यस्य द्वौ पुत्रौ अनन्तरथो दशरथश्चेति कथनं । रावणादेशद्विभीषणस्य अयोध्यानगररोध-
 पूर्वकं दशरथप्रतिमूर्त्तिमेव तत्त्वतो न दशरथ इति बद्धा विनाश राजानं प्रति गमनकथनं ।
 जनकदशरथयोः रावणभयात् प्रच्छन्नभावेनावस्थितिकथनं । अपराजिताकैकेयादिभिः पत्नीभिः
 सार्धं दशरथस्य राजगृह्ननगरे वासकथनं । रामलक्ष्मणयोर्जन्मकथनं । दशरथस्य पुनरयोध्या-
 गमनकथनं । तत्र भरतशत्रुघ्नयोर्जन्मकथनं । सीतादिभिः सद्य रामलक्ष्मणादीनां विवाहकथनं ।
 रामवनवासदिकथनं । रामादीनामानयनार्थं कैकेयाः तदध्युषितवनगमनादिदृष्टान्तकथनं ।
 दशरथस्य जैनदीक्षाग्रहणकथनं । सिंहोदरवज्रकर्णयोः कथाकीर्तनं । वालिखिलनतनयायाः
 पुरुषवेशेन रामादीनां परिचर्यादिकरणविवरणकथनं । रामादीनां विन्ध्याटवीगमनदृष्टान्त-
 कथनं । रामादिभिः सद्य गोकर्णाभिधानयज्ञस्य संवादकथनं । अथ लक्ष्मणं पतित्वेन कामय-
 मानाया वनमालायाः तदप्राप्ता उद्भवनेन मरणोत्थिताया लक्ष्मणहतजीवनरक्षादिकथनं ।
 मञ्जीधरेण सद्य रामस्य युद्धादिवर्णनं । शत्रुदमनराजदुहितुः जितपद्माया उपाख्यानं । कुल-
 भूषणदेशभूषणयोरुपाख्यानकथनं । स्कन्दकाचार्यादिदृष्टान्तकथनं । अथ पाताललङ्कायां खरनामा
 कश्चिद्विद्याधर आसीत् । तस्य पत्नी रावणभगिनी चन्द्रनखा नाम । तस्याः शम्भुकसुन्दना-
 मानौ द्वौ पुत्रौ बभूवतुरिति तेषां दृष्टान्तकथनं । खरदृषणादिभिः सद्य रामलक्ष्मणयोः संप्रदत्ते
 महाहवे तदवकाशेनैव रावणहतसीताहरणदृष्टान्तकथनं । अथ सुग्रीवादिभिः सद्य रामस्य
 संवादादिकथनं । विटसुग्रीवसत्यसुग्रीवयोर्युद्धादिवर्णणं । सीतासंदेशानयनार्थं विराधाख्यसैन्या-
 दिप्रेषणकथनं । हनूमतः सीतान्वेषणदृष्टान्तकथनं । ससैन्यस्य रामस्य गगनमार्गेण लङ्कागमनादि-
 दृष्टान्तकथनं । रामसमीपे मित्रभावेन विभीषणागमनादिदृष्टान्तकथनं । रामसैन्यराक्षससैन्यो-

धुब्बादिवर्णनं । इन्द्रजिन्मेषनादयोर्विभीषणेन सच्च युद्धादिवर्णनं । कुम्भकर्णादीनां वधादिकथनं । लक्ष्मणकृतरावणवधादिवर्णनं । रामादीनामयोध्याप्रत्यावर्त्तनटत्तान्तकथनं । भरतस्य प्रत्रच्याग्रहणपूर्वकं निर्वाणप्राप्तिकथनादिकं । सप्रर्षिकामा + + कथनं । रामस्य सीतापरित्यागटत्तान्तकीर्त्तनं । वज्रजङ्घस्य राज्ञो गृहे सीताया अवस्थितिकथनं । तद्गर्भे लवणाङ्कुशयोर्जन्मादिकथनं । राम-लक्ष्मणाभ्यां सच्च लवणाङ्कुशयोर्गुह्यसमये नारदस्य आगमनटत्तान्तकथनं । अथ अग्निपरीक्षातः समुत्तीर्णायाः सीताया रामेण सच्च अयोध्याप्रवेशादिटत्तान्तकथनं । सीताया जैनप्रत्रच्याग्रहणादि-टत्तान्तकथनं । श्रीरामसुग्रीवादीनां पूर्वजन्मटत्तान्तकथनं । अखतबोधदन्मूमादीनां जैनप्रत्र-च्याग्रहणपूर्वकं निर्वाणप्राप्तिकथनं । मायाविकथितकल्पितरामनिधनटत्तान्तश्रवणेन लक्ष्मणस्य पञ्चलकथनादिकं । धाटशोकेन क्लिष्टस्य रामस्य प्रत्रच्याग्रहणपूर्वकं निर्वाणप्राप्त्यादिकीर्त्तनञ्च । इति शम् ।

No. 3397. सम्यग्दृष्टिद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Samyag-dṛishti-dvātriṅśikā. Thirty-two stanzas on the essence of philosophy, giving the salient points of the leading schools of Hindu Darśanas. It is attributed to the Jina himself.

Beginning. लक्ष्यते ग्रन्थिभेदेन सम्यग्दृष्टिः स्वतन्त्रतः ।

शुश्रूषाधर्मरागाभ्यां गुरुदेवादिपूजया ॥

भोगिकिन्नरगेयादिविषयाधिस्वमीयुषी ।

+ श्रूयास्यदसुप्ते + कथा + विषयोपमा ॥ इत्यादि ।

End. उद्भावनामतिग्राह्यं युक्तिरेव हि यौक्तिके ।

प्रामाण्ये च न वेदत्वं सव्यलन्तु प्रयोजकं ॥

शिष्टत्वमुक्तमत्रैव भेदेन प्रतियोगिनः ।

तमानुभविकं विधत् परमानन्दवन्मनः ॥

Colophon. इति सम्यग्दृष्टिद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनोक्तसम्यग्दर्शनमाहात्म्यादिकीर्त्तनम् ।

No. 3398. ईशानुग्रहविचारद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokaś.

Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Íśánugraha-dvātriñśiká. This work in thirty-two stanzas attempts to refute the theory that through Mahádeva's favour alone, one is able to achieve success in Yoga, and to establish that Jaina doctrines alone can lead to the achievement of such success. Anonymous.

H. P. S.

Beginning. महेशानुग्रहात् केचिदुयोगसिद्धिं प्रचक्षते ।
 क्लेशधैरपरान्धः पुंविशेषः स चेष्यते ॥
 ज्ञानमप्रतिमं यस्य वैराग्यञ्च जगत्यतेः ।
 ऐश्वर्यंश्चैव धर्मस्य सद्दसिद्धचतुष्टयं ॥ इत्यादि ।

End. जिनेभ्यो याचमानोऽन्यं लब्धं धर्ममपालयन् ।
 तं वि + + विना भाग्यं केन मूल्येन लप्स्यसे ॥
 अनुष्ठानं ततः स्वाभिगुणरागपुरःसरं ।
 परमानन्दतः कार्यं मन्यमानैरनुग्रहं ॥

Colophon. इति ईशानुग्रहविचारद्वात्रिंशिका ममाग्रा ।

विषयः । केचित् खलु महादेवस्यैव उपासनासन्तोषितस्य अनुग्रहेण योगसिद्धिर्भवतीति कथयन्ति । अथ तन्मतस्यासारतां प्रदर्श्य जैनोक्तमार्गं एव श्रेयानिति कथनम् ।

No. 3399. कथाद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Kathá-dvātriñśiká. Thirty-two stanzas on the various kinds of kathás or literary works popularly called for the edification of popular audiences. Anonymous.

H. P. S.

Beginning. अर्थकामकथा धर्मकथा मित्रकथा तथा ।
 कथा चतुर्विधा तत्र प्रथमा तत्र वर्णते ॥
 विद्या शिल्पसुपायश्चाविवेकस्यापि सद्बुधः ।
 दत्तलं साम भेदश्च दण्डो दानञ्च यत्नतः ॥ इत्यादि ।

End. विधिना कथयन् धर्मं हीनोऽपि श्रुतदीपनात् ।
 वरं न तु क्रियास्योऽपि मूढो धर्माध्वतस्करः ॥

इत्थं व्युत्पत्तिमान् न्याय्यां कथयन् पण्डितः कथां ।

स्वसामर्थ्यानुसारेण परमानन्दमश्नुते ॥

Colophon. इति धर्मकथाद्वात्रिंशिका ।

विषयः । अर्थकथाकामकथाधर्मकथामिश्रकथाभेदेन कथायाश्चातुर्विध्यकथनपूर्वकं प्रत्येकं फलकथनम् ।

No. 4000. योगलक्षणद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučhara, Pañcháyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Yogalakṣhaṇa-dvātriṅśikā. Thirty-two stanzas on the nature of the Yoga. H. P. S.

Beginning. मोक्षेण योजनादेव योगो ह्यत्र निरूप्यते ।

लक्षणं तेन तन्मुख्यहेतुवसपारतोऽस्य (?) तु ॥

मुख्यत्वं चान्तङ्गत्वात् फलाक्षेपाच्च दर्शितं ।

चरमे पुद्गलावर्ते यत एतस्य सम्भवः ॥ इत्यादि ।

End. द्रव्यादेः स्वादभेदेऽपि अहामेदनयादिना ।

इत्थं व्युत्पादनं युक्तं नयसारादिदेशना ॥

योगलक्षणमित्येवं जानानो जिनशासनं ।

परोक्तं न परीक्षेत + + + + + ॥

Colophon. इति योगलक्षणद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनमतेन योगनिरूपणम् ।

No. 4001. दैवपुरुषकारद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučhara, Pañcháyata-pausāla. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Daivapurushakāra-dvātriṅśikā. Thirty-two stanzas on the merits and demerits of self-reliance and fatalism. Anonymous.

H. P. S.

Beginning. दैवं पुरुषकारश्च तुल्यौ द्वावपि तत्ततः ।

निश्चयव्यवहाराभ्यामत्र कुर्मो विचारणाम् ॥

दैवं पुरुषकारस्य स्वकर्म्मोद्यमसंज्ञकौ ।

निश्चयेनानयोः सिद्धिरन्योन्यनिरपेक्षयोः ॥ इत्यादि ।

End.

मार्गानुसारिता श्रद्धा प्राज्ञप्रज्ञापना रतिः ।

गुणराग + + गानि शक्यारम्भोऽपि चास्य हि ॥

योगप्रवृत्तिरत्र स्यात् परमानन्दसङ्गता ।

देश + + वभेदेन चित्रे सर्वज्ञभाषिते ॥

Colophon. इति दैवपुरुषकारद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । दैवपुरुषकारयोः स्वरूपादिनिरूपणपूर्वकं तयोः प्राधान्यादिविवेचनम् ।

No. 4002. योगभेदद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Yogabheda-dvātriñśikā Thirty-two verses giving a summary of the principles of the Yoga as practised by the Jainas. Anonymous.

Beginning. अथात्मभावना ध्यानं समति (?) वृत्तिसंचयः ।

योगः पञ्चविधः प्रोक्तो योगमार्गविशारदैः ॥

क्वचि + वृत्तियुक्तस्य वचनात्तत्त्वचिन्तनं ।

मैत्र्यादिभावसंयुक्तमथात्म तद्विदो विदुः ॥ इत्यादि ।

End.

उपायत्वेऽत्र पूर्वेषामन्त्रा एवावशिष्यते ।

तत्पञ्चमगुणस्थानादुपायोऽर्वागिति स्थितिः ॥

भगवद्वचनस्थित्या योगः पञ्चविधोऽप्यर्थः ।

सर्वोत्तमं फलं दत्ते परमानन्दमञ्जसा ॥

Colophon. इति योगभेदद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनसम्प्रदायात्मात्मभावनादिरूपपञ्चविधयोगकथनम् ।

No. 4003. धर्मव्यवस्थाद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Válučara, Pañcháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Dharmavyavasthā-dvātriñśikā. Thirty-two verses to settle the rules of conduct, such as what to eat, what not to eat, &c.

Beginning. भक्ष्याभक्ष्यविवेकाच्च गम्यागम्यविवेकतः ।
 तपोदयाविशेषाच्च सद्धर्म्मो व्यवतिष्ठते ॥
 भक्तं मांसमपि प्राह कश्चित् प्राण्यङ्गभावतः ।
 श्रीदनादिवदित्येवमनुमानपुरःसरं ॥ इत्यादि ।

End. तिष्ठतो न शुभो भावो ह्यसदायतनेषु च ।
 गन्तव्यं तत्सदाचारभावाभ्यन्तरवर्त्मना ॥
 विदित्वा लोकसुत्क्षिप्य (?) लोकसंज्ञा च लभ्यते ।
 इत्थं व्यवस्थितो धर्म्मः परमानन्दकन्दभूः ॥

Colophon इति धर्म्मव्यवस्थाद्वाविंशिका समाप्ता ।

विषयः । संक्षेपेण जैनमतेन भक्ष्याभक्ष्यादिव्यवस्थादिकथनम् ।

No. 4004. वादद्वाविंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučhara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Vāda-dvātriṅśikā. Thirty-two stanzas to explain the different kinds of disputations. They are *śushkavāda*, *vivāda* and *dharmavāda*. They seem to be the same as *vāda*, *jalpa* and *vitandā* of Naiyāyikas. *Sushkavāda* is *vitandā*, a disputation which leads to no result but to one of the disputants defeating the other. *Jalpa* and *vivāda* seem to be identical in which the winner refutes the position of his opponent without establishing anything himself. *Vāda* and *Dharmavāda* seem to be the same in which the disputants are bent on the search of truth.

Beginning. शुष्कवादो विवादश्च धर्म्मवादस्तथापरः ।
 कौर्न्तितस्त्रिविधो वाद् इत्येवं तत्त्वदर्शिभिः ॥
 परानर्थो लक्षुलं वा विजये च पराजये ।
 यवोक्तौ सच्च दुष्टेन शुष्कवादः स कौर्न्तितः ॥ इत्यादि ।

End. अपवर्गतरोवीजं मुख्याह्निसेयमुच्यते ।
 सत्यादौनि व्रतान्यत्र जायन्ते पद्मवा नवाः ॥
 विषयो धर्म्मवादस्य निरस्य मतिकर्द्दमं ।
 संशोध्यः स्वाशयादित्यं परमानन्दमिच्छता ॥

Colophon. इति वादद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । शुश्रूषाद्-विवाद-धर्मवादभेदात् त्रिविधवादनिरूपणादिकम् ।

No. 4005. दानद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pancháyata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Dána-dvātriṅśikā. Thirty-two stanzas to illustrate the superiority of charity.

Beginning. ऐन्द्रशर्मप्रदं दानमनुकम्यासमन्वितं ।

भक्त्या सुपात्रदानानु मोक्षदं देशितं जिनैः ॥

अनुकम्पानुकम्पे स्याद्भक्तिः पात्रे तु सङ्गता ।

अन्यथा + + दानतृणामतिचारप्रसङ्गिका ॥ इत्यादि ।

End.

+ + योगेऽपि यो दोषो द्रव्यतः कोऽपि जायते ।

उपभोगेन स पुनर्नानिष्टो यतनावतः ॥

इत्थं दानविद्विज्ञानद्वारः पुण्यप्रभावकः ।

यथाशक्ति ददद्दानं परमानन्दभाग् भवेत् ॥

Colophon. इति दानद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । जैनधर्मानुसारिण दानमाहात्म्यकौर्त्तनम् ।

No. 4006. देशनाद्वात्रिंशिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Panchayata-pausála. Appearance, old. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Deśanā-dvātriṅśikā. Thirty-two stanzas to illustrate the merit of preaching.

Beginning. यथास्थानं गुणोत्पत्तेः सुवैद्येनेव भेषजं ।

बालाद्यपक्षया देया देशना क्षेशनाशिनौ ॥

उन्मार्गनयनात् पुंसामन्यथा वा कुशीलता ।

सन्मार्गद्रुमदाहाय वक्त्रिज्वाला प्रसञ्चते ॥ इत्यादि ।

End.

जानाति दातुं गीतार्थो य एवं धर्मदेशनां ।

कलिकालेऽपि तस्यैव प्रभावाद्दर्भं रघते ॥

गौतार्थाय जगज्जन्तुपरमानन्ददायिने ।

मुनये भगवद्दर्भदेशकाय नमो नमः ॥

Colophon. इति देशनाद्वात्रिंशिका समाप्ता ।

विषयः । संक्षेपेण जैनोक्तदेशनाकथनं ।

No. 4007. **क्षुल्लकुमारकथा** । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 87 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit and Prákṛita.

Kshulla-kumára-kathá. The story of Kshulla-kumára, a citizen of Sáketa, is given here to demonstrate the superiority of indifference to wealth and power. Anonymous. H. P. S.

Beginning. जयन्ति जितमत्सराः परहिनार्थमभ्युद्यताः

पराभ्युद्यसुस्थिताः परविपत्तिखेदाकुलाः ।

मद्वापुष्पसत्कथाश्रवणजातरोमोद्गमाः

समस्तदुरितार्णवप्रकटसेतवः साधवः ॥

साकेतनामनगरं पुण्डरीको नरेश्वरः ।

युवराजः कण्डरीको यशोभद्रा च तत्प्रिया ॥ इत्यादि ।

End.

अस्मत्कृतं नया + + किलेति प्रतिबोधतः ।

दत्तोऽस्माभिः प्रभोऽस्यागस्तुष्टः सर्वेषु भूपतिः ॥

सर्वे क्षुल्लकुमारस्य मार्गे लयाः प्रवव्रजुः ।

अलोभतेव कर्त्तव्या सर्वैरपि मद्वात्मभिः ॥

Colophon. इति क्षुल्लकुमारकथा समाप्ता ।

विषयः । साकेतपुरवासिनः क्षुल्लकुमारस्य चरितकीर्त्तनव्याजेन निर्लोभताया माहात्म्य-
कीर्त्तनम् ।

No. 4008. **सङ्घासम्प्रावककथा** । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 8 on a page. Extent, 72 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Váluchara, Pañcháyata-pausála. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit and Prákṛita.

Saṅkāsa-śrāvaka-kathā. In this work the story of one Saṅkāsa-śrāvaka has been told to illustrate the sinfulness of the misappropriation of temple endowments and the merit of increasing income from such sources. Anonymous. H. P. S.

Beginning. पमायमित्तदोसेणं जिनरित्या जहादुहं ।

पत्तं संकाससद्रेण तद्वा अनोवि पाविही ।

अत्रार्थे सङ्कासत्रावकदृष्टान्तः ।

जम्बूद्वीपाभिधे द्वीपे परिपूर्णेन्दुवर्तुके ।

विद्यते भरतचेत्रमधिच्यधनुराकृति ॥

सुवर्णनिर्मितावासा वज्रपुण्ड्रजनार्चिता ।

साक्षात्सङ्कापुरीवास्ति नगरी गन्धिलावती ॥ इत्यादि ।

End.

श्रुत्वाह्वानं तदिदमधुना चैत्यवित्तोपयोग-

ख्याज्यः सत्तैर्विदितभगवद्धर्मतत्तैः सुसत्तैः ।

रक्ष्यं यत्नाञ्जिनगृहधनं वर्द्धनीयं तथोच्चै-

र्येन स्वर्गः प्रथममथ सा प्राप्यते मोक्षलक्ष्मीः ॥

Colophon. इति सङ्कासत्रावककथा समाप्ता ।

विषयः । गन्धिलापुरवास्यस्य सङ्कासत्रावकस्य चरितकौत्सनव्यपदेशेन चैत्यधनस्य दृष्टा-
न्यकरणे महान् दोषः, तद्वर्द्धने च महानभ्युदय इति कथनम् ।

No. 4009. सिरिपालखरिंदकहा । (श्रीपालनरेन्द्रकथा ।) Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 79. Lines, 10 on a page. Extent, 138 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañcháyata-pausāla. Appearance, new. Verse. Correct. Prākṛita.

Siripāla-narinda-kahā, or S'ripāla-narendra-kathā. The story of Śrīpāla, king of Rājagṛiha, is fully given in this work. It contains an exposition of the nine cardinal doctrines of the Jaina faith and a description of the Tantric rite known as the Siddhachakra.

H. P. S.

Beginning. अरिचार्दं नवपयादं कारुणा द्विच्य कमलमज्झंमि ।

सिरिसिद्धचक्रमाह्वयसुत्तमं किं पि जंपेमि ॥

अत्यथ जंबुद्वीवे दाक्षिण भरहृद पच्छिमे खंडे ।

वज्रधनधण्य समिद्धो मगहादेशो जयप्यसिद्धो ॥

जन्मुप्यथं सिरिवीरनाथतित्यं जयंमि वित्यरिचं ।
तं देसं सविसेसं तित्यं भासंति तित्यञ्चरा ॥ इत्यादि ।

End.

एसा नवपयमाह्यप्सारसिरिपालनरवरिंदकहा ।
निसुपंत कहंताणं भवियाणं कुणउ कजाणं ॥
सिरिरञ्जसेण गणहर पडुप्यह हेमतिलयस्वरौणं ।
सीसेहिं रयणशेखरस्वरौहिं इमाउ संकलिया ॥
तस्सीस हेमचंदेण साडणाविक्रमस्स वरिसं मि ।
चउदस अड्ढावीसे लिद्धिया गुरभत्तिकल्लिएण ॥

Colophon.

इति सिरिपालपरिंदकहा । सम्पूर्णेऽर्थं ग्रन्थः ।

विषयः । जैननवपदसिद्धान्तकथनमुखेन सिद्धचक्रमाहात्म्यकौर्त्तनप्रसङ्गेन च राजाट्टह
पुराधिनाथस्य श्रीपालस्य विस्तरणं चरित्रकथनम् ।

No. 4010. जम्बूचरित्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 46. Lines, 8 on a page. Extent, 728 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Vālučara, Pañchāyata-pausāla. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit.

Jambú-charitra. A biographical account of Jambúsvámí. The author's name is Sakalaharsha. The interlocuters are Mahavira and Śreṇika, king of Rājagṛiha. The story opens with an account of Jambú's four previous existences. In his fifth existence he was born as the son of Rishabha, a Śreshṭhi of Rājagṛiha. He was named Jambú because his mother in a dream saw a Jambú tree. He was from early youth indifferent to worldly pleasure and pain, though his father married him to eight exceedingly handsome girls. Once on a time thieves entered his house at night. He preached to them and to his wives. They all followed him, and renounced the world. He became a disciple of Vardhamán. There are eighteen moral stories in this work. Some of them were told by Jambú to the thieves and the wives, and some by his wives to him. These are the stories of (1) Madhuvindu, (2) of the eighteen relatives, (3) of Maheśvaradatta, (4) of Śamudra Śrī, (5) of a crow, (6) of Brahma-śrī, (7) of a goldsmith, (8) of Kalāmbita,

(9) of a she-monkey, (10) of Siddhaibuddhi, (11) of a horse of the purest descent, (12) of Ś'ri-vallabhā, (13) of an illiterate Bráhmaṇa, (14) of Kanakavatī, (15) of a prostitute and a Bráhmaṇa, (16) of a bird, (17) of three friends, (18) and a story told by the Bráhmaṇa.

Beginning. सप्रभावं जिनं नत्वा पार्श्वं सुरीन्द्रवन्दितं ।

ल्लिख्यते खोपकाराय जम्बूखामिकथानकं ॥

अथैकदा समुद्रवद्भूमोरः प्राप्तभवाब्धितोरः श्रीमहावीरः क्षितितले विहारं कुर्वन् राजगृह-
पुरं प्रतिष्ठितः । ततो देवैर्भयान्निस्तुखकरणं समवसरणं चक्रे । अथ तत्समये श्रीवीरागमनं
श्रुत्वा श्रीश्रेणिकभूपालः सदभयकुमारादिपरिवारविशालः वन्दनार्थमागतः । पश्चात् परमेश्वरेण
चतुर्विधो धर्मः प्रकाशितः । यतः,

दानेन प्राप्यते लक्ष्मीः शीलेन प्राप्यते सुखं ।

तपसा चीयते कर्म भावेन मोक्षसम्पदः ॥ इत्यादि ।

End.

उवससो कप्ये संजमतिथं च केवलवुच्छिन्नामदस इमे ठाणो ।

लोकोत्तरं हि सौभाग्यं जम्बूखामिसहासुनेः ।

अद्यापि यं पतिं प्राप्य शिवश्रीनान्यमिच्छति ॥

Colophon. इति श्रीजम्बूचरित्रं समाप्तं विहितं श्रीसकलक्षर्येण ।

विषयः । अथैकदा राजगृहनगरे धर्मदेशनां दिशन्तो भगवन्तो वर्द्धमानखामिनः श्रेणिक-
भूपालमुद्दिश्य भारतेऽस्मिन् चरमकेवलज्ञानी जम्बूकुमारो भविष्यतीत्युचुः । अथ कीदृशोऽसौ
जम्बूकुमार इति सप्रश्रयं श्रेणिकभूपालेन पृष्टो भगवानाह । तत्र जम्बूकुमारस्य चतुःसंख्यकातीत-
जन्मविवरणकथनपूर्वकं पञ्चमे जन्मनि राजगृहपुरवासिनः ऋषभश्रेष्ठिनः पुत्रत्वमधिगम्य तत्पत्न्या
धारिण्या गर्भधारणकाले स्वप्ने जम्बूवृक्षदर्शनात् जम्बूकुमारेति नाम्ना व्यपदेशकथनं । अथासौ
यौवनेऽपि प्रोद्भिन्नवैराग्यतया पित्रोराज्ञेति अष्टौ कन्याः परिणीय तासु सुन्दरीष्वपि दृणुबुद्ध्या
सञ्जातोपक्षाबुद्धिः रात्रौ खगटहागतान् चौरान् तथा खदारांश्च धर्मोपदेशदानेन साधुचरितान्
विधाय प्रातरिव भगवतो वर्द्धमानस्य पञ्चमगणधरं सुधर्मखामिनं गुह्यत्वेनाज्ञीकार्यं ततो दीक्षां
लभ्वा प्रव्रज्याग्रहणेन च कृतकृत्यो बभूवेति विस्तरेण कथनं । तत्र चौरान् खदारांश्चोद्दिश्य जम्बू-
कुमारेण, अथ तत्पत्नीभिरपि तमुद्दिश्य आख्यायिकाः कथिताः । ताश्च अष्टादशभेदाः । तत्र
प्रथमतो मधुबिन्दुकथाकीर्त्तनं । एवं क्रमेण अष्टादशज्ञातिविवेचनकथाकीर्त्तनं । महेश्वरदत्तकथा ।
समुद्रश्रीकथा । काककथा । ब्रह्मश्रीकथा । स्वर्णकारकथा । कलम्बिककथा । वानरीकथा ।
सिद्धिबुद्धिकथा । विशुद्धजातीयाश्चकथा । श्रीवज्रभाकथा । मूर्खब्राह्मणकथा । कनकवतीकथा ।
वेष्णाब्राह्मणकथा । पत्तिकथा । मित्रवचकथा । ब्राह्मणकल्पितकथाकीर्त्तनञ्च ।

No. 4011. जिनशतकबालाबोधः । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 93. Lines, 15 on a page. Extent, 3,051 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit. Vāluhara Pañchāyata-pausāla. Appearance, new. Prose. Incorrect. Gujarāṭī-bhāsā.

Jina-śataka, bālābodha. A commentary in Gujarati of Devendra Sūri's Prakrit work, entitled Jinaśataka. The author's name is Mati-chandra, a disciple of Gopālgāṇi, belonging to the Anchalika Gachchha. H. P. S.

Beginning. रत्नत्रयोपदेष्टारं नत्वा वीरं जिनोत्तमम् ।

स्वल्पो हि शतकस्यार्थो मतिचन्द्रेण लिख्यते ॥

नमिष्य जिनमिति । अर्थः । जिन कश्चिद् रागद्वेषमोहादिदुर्वारवैरवारणाजेता षष्टमहा-
प्रातिहार्यलक्षणा शोभादं अलङ्कृततीर्थङ्कर ते प्रतिदं नमस्कार करीने । इत्यादि ।

End. शतकशाब्दते सम्पूर्णे करेष्टं । विकरालकलिकाललक्षणे जे पातान तेदने
उद्धरवाने धूरीणसमान जे श्रीजगच्चन्द्रस्वरि तेदना चरणकमलने विशेषधरसरसमान जे देवेन्द्रस्वरि
तिष्ठर ग्रंथ लिख्यो है । कर्मप्रकृति । पद्मसद्वत् । दृढशतकादिकशास्त्रवी उद्धरीने । सद्य-
कद्वतां शतकगाथा प्रमाण है । ते कारणे शतककश्चिद् ॥

ए शास्त्र विचारतां आत्मज्ञान ऊढ ।

Colophon. इति श्रीमद्वल्लिकगञ्चीयगोपालगणिशिष्यमतिचन्द्रकृतः जिनशतकवा-
लाबोधः ।

शतकस्यार्थलेखो हि लिखितो लोकभाषया ।

बालानां सुखबोधाय मतिचन्द्रेण साधुना ॥

स्वनादुद्यदुद्यदिसंवादि लिखितं बुद्धिविधमात् ।

तच्छोधं हि कृपां कृत्वा सुधिया श्रुतज्ञानिना ॥ इति शम् ।

विषयः । देवेन्द्रस्वरिकृतप्राकृतभाषामयजिनशतकस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 4012. निबन्धसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 325. Lines, 8 on a page. Extent, 6,662 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Nibandha-saṅgraha. Abstract of the Chikitsāsthāna section of the Sūśruta. By Ulhana.

Beginning. शरीराननरं चिकित्सास्थानमारभ्यते । अथातो द्वित्रणीयचिकित्सितं
याख्यास्यामः । द्वौ त्रणौ अधिकृत्य कृतं चिकित्सितं द्वित्रणीयचिकित्सितं विकारप्रतीकारः । इत्यादि ।

End. दोषघ्नमिति दोषेण येन वा मुखरोगेण वा ।
निबन्धान् बद्ध्वा वीक्ष्य भिषक्श्रीउक्त्वाभिधः ॥
चिकित्सास्थानमकरोतुबोधं भरतात्मजः ।

Colophon. इति श्रीउक्त्वाविरचिते निबन्धसङ्ग्रहे समस्तनिबन्धज्ञापकार्यके सौश्रुतचि-
कित्सास्थानं समाप्तमिति । चत्वारिंशोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । सुश्रुतसंहिताचिकित्सास्थानस्य व्याख्यानम् ।

No. 4013. द्वादशाब्दादूर्द्धमवलोकने विधिः । Substance, country-made
paper, 8 × 4 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 36 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of
India. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Dvādaśābdādūrdhva-mavalokane-vidhi. A description
of a rite to be celebrated on the return of a son or other relation after
an absence of twelve years from home.

Beginning. अथ द्वादशाब्दादूर्द्धमवलोकने विधिः ।

द्वादशाब्दे व्यतीते तु न कुर्याद्दृष्ट्वादर्शनम् ।
पितोः पुत्रस्य नैवाङ्गमहादानिकरं भवेत् ॥
दर्शनं यदि कुर्वीत शिवं पूज्य शिवालये ।
कांस्यपात्रं स्थापयित्वा अन्तः पटविधानतः ।
जलपूर्णे कांस्यपात्रे पूर्वं मुखनिरीक्षणम् ॥
मुखावलोकनं पश्चात् समालिङ्ग्य विपर्ययात् । इत्यादि ।

End. आचार्यपुरःसरमद्योत्तरशनं तिलान् ऊला आचार्याय स दक्षिणां दत्त्वा
प्राक्पाणान् भोजयित्वा बन्धुभिः सह भुञ्जीतेति ।

विषयः । पितृमातृप्राजादीनामदर्शनदिनात् द्वादशाब्दे व्यतीते पुनर्दर्शनविधिकथनं ।
तत्र प्रयोगकथनञ्च ।

No. 4014. गुणस्थानावचूरिः वा, गुणस्थानक्रमारोहटीका । Substance,
country-made paper, 11½ × 5 inches. Folia, 15. Lines, 18—19 on a
page. Extent, 770 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of
deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose.
Correct.

Guṇasthānāvachūri, or Guṇasthāna-kramāroha-ṭikā.

A gloss on the Jain treatise entitled *Guṇasthāna*.

Beginning. अर्चत्पादं हृदि ध्यात्वा गुणस्थानविचारिणां ।

अनुष्टुभामियं वृत्तिलिख्यते ह्यवचूर्षिवत् ॥

तत्रादौ मङ्गलार्थमभौष्टदैवतनमस्कारस्य सम्बन्धादेशाविर्भावकमाद्यपद्यमाह । गुणमिति । यत्र यत्र पूर्वाप्रारगुणविशेषाविर्भावो भवति तत्तद्गुणस्थानमित्युच्यते । त्रीणि गुणस्थानानि । तेषां स्वरूपं किञ्चिदल्पमात्रमुच्यते इति सम्बन्धः । इत्यादि ।

End.

श्लोकैः प्रायः पूर्वपरिचितैः श्लोकैरेवेत्यर्थः । कैरुद्धतो रत्नशेखरस्वरिभिर्दृष्ट-
द्वन्द्वीयश्रीवक्त्रसेनस्वरिशिष्यैः श्रीहेमतिलकस्वरिपट्टप्रतिष्ठितैः श्रीरत्नशेखरस्वरिभिः स्वरूपोपका-
राय प्रकीर्णरूपतया प्रकटित इत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीगुणस्थानक्रमारोहस्य टीका समाप्ता ।

ऋषिरसमुनिचन्द्रे दशम्यां फाल्गुणे सिते ।

गुणस्थानावचूर्तिं हि लिखेत्तिलकोदयः ॥

विषयः । गुणस्थानक्रमारोहविधानजैनप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 4015. विविक्तनामसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 103. Lines, 15 on a page. Extent, 2,338 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1785. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Vivikta-nāma-saṅgraha. A commentary on the *nāma-saṅgraha* of Hema Āchārya commonly called Hema Kosha.

Beginning. स्वस्ति श्रीचिजगज्जन्तुजातजीवातुसन्निभः ।

शिवतातिः सतां भूयाच्छान्तिनाथो जिनेश्वरः ॥

नवीनकविताकान्ताभिमानव्रतशालिनः ।

स्वगुरोः स्वरचन्द्रस्य प्रणम्य चरणाम्बुजं ॥

भावचन्द्रादिशिष्याणां सम्यग्युत्पत्तिहेतवे ।

नामसङ्ग्रहनामानि विलिख्यन्ते प्रथक् प्रथक् ॥

रूढयौगिकमिश्राख्यास्त्रिधा शब्दाः प्रकीर्तिताः ।

युत्पत्तिवर्जितास्तत्र रूढा आखण्डलादयः ।

युत्पत्तिभाजः सर्वेऽपि मन्यन्ते शाकटायनः ।

तस्य च्छेऽपि तदन्वयवर्जितः प्रथमो मतः ॥

योगिका योगजनिता योगस्तनान्वयो मतः ।

गुणक्रियाभ्यां समूतः सम्बन्धप्रभवश्च सः ॥

अनघोरर्थः । शब्दानां परमार्थानुगमनसम्बन्धः स योगो गुणक्रियासम्बन्धश्च भवति । इत्यादि ।

End. यदाहुः ।

इयन्त इति संख्यानं निपातानां न विद्यते ।

प्रयोजनवशादेते निपात्यन्ते पदे पदे ॥

Colophon. इति श्रीमत्तपोगणगनाङ्गनगगनसिंहद्वारकसर्व्वभौमभट्टारकश्रीपूश्रीविजय-
सेनसूरीश्वराणां विजयराज्ये पतिसाहश्रीपूश्रीशकव्वरजलालदीनप्रदत्तोपाध्यायधारकश्रीशक्रभयक-
रमोचनायनेकसुकृतकारकमहोपाध्यायश्रीपूश्रीभानुचन्द्रगणिविरचिते विविक्तनामसङ्गहे षष्ठः काण्डः
समाप्तः । संवत् १७८५ ।

विषयः । हेमचन्द्रकृतनाममालाभिधानकोषस्य व्याख्यानम् ।

No. 4016. जीवविचारप्रकरणवृत्तिः, वा जीवविचारलघुवृत्तिः ।

Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 17 on a page. Extent, 408 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Jívavichára-prakarana-vṛitti, or Jívavichára-laghu-vṛitti. A gloss on the Jaina treatise called *Jívavichára*. By Sánti Sári.

Beginning. ध्यात्वा जैनं महः श्रीमत्सद्गुरुं प्रणिपत्य च ।

वृत्तिं जीवविचारस्य कुर्व्वे संक्षेपतः स्फुटां ॥

इह हि संसारसागरे निमज्जतां जन्तूनामुपकाराय प्रवृहणकल्पं तत्त्वोपदेशं दातुकामः श्रीशा-
न्तिस्वरिखावत् खेटदेवताप्रणतिपूर्व्विकामभिधेयादिस्त्रचिकामादिमां गाथामाह । भुवणपदैवमिति ।
अत्र भणामौतिक्रियाभिसम्बन्धादहमिति कल्पपदमध्याहार्य्यं । इत्यादि ।

End. एतेन न स्वमनीषया कल्पित इति स्त्रचितं ।

इति जीवविचारलघुवृत्तिः ।

वृहद्बुद्ध्यादिकं तस्य यद्यप्यस्ति पुरातनं ।

तथापि सुखबोधार्थं वृत्तिकेयं विनिर्मिता ॥

प्रमादाद्वा मतेर्मान्द्रादुक्तसुतूचमत्र यत् ।

तन्मिथ्यादुष्कृतं मेऽस्तु शोधनीयञ्च धीधनैः ॥

संवद्देशमशिलीमुखाष्टवसुधासंख्ये नभस्ये सिते
 पक्षे पावनसप्तमीसुदिवसे वीकादिनेरामिधे ।
 +गे श्रीमति पूर्णतामभजत व्याख्या सुबोधिन्यसौ
 सम्यक् श्रीजिनचन्द्रस्वरिसुनिपे गच्छेशतां विधति ॥
 श्रीमन्नो जिनभक्तिस्वरिगुरवखान्दे कुले जग्गिरे
 तच्छिष्या जिनलाभस्वरिसुनिपाः श्रीप्रीतितः सागराः ।
 तच्छिष्यास्तधर्मावाचकवरास्तेषां विनेयः क्षमा-
 कल्याणः स्वपरोपकारविषयेऽकार्षीदिसां वृत्तिकाम् ॥

Colophon. इति श्रीजीवविचारप्रकरणवृत्तिः सद्भिर्वाच्यमाना चिरं नन्दतात् ।
 विषयः । शान्तिस्वरिऋतजीवविचारनामकजैनसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 4017. अभिधानचिन्तामणिः, वा योगशतटीका। Substance,
 country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 11. Lines, 20 on a page.
 Extent, 6±7 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit,
 Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse.
 Incorrect.

Abhidhāna-chintāmani or Yogaśataka-ṭīkā. A medical
 treatise, being a century of recipes. By Vararuchi.

Beginning. श्रीवर्द्धमानं प्रणिपत्य मूर्ध्ना
 जनस्य सर्वस्य निरोगहेतोः ।
 श्रीपूर्णसेनेन सुबोधनार्थं
 प्रारभ्यते योगशतस्य टीका ॥

अथ जीवा आदिनिधनास्तेषां जीवानां आचारमन्वाहृतशीतान्तपवर्षानिलविषमाशनानिद्रादि-
 भिर्याधय उत्पद्यन्ते । तेषां व्याधीनां प्रतीकारार्थं पुरा सर्वज्ञैर्भाषिताद्वैद्यशास्त्रात् सारयोगान्
 विविच्य योगशतं कर्तुकामो वररुचिः शास्त्रादौ प्रतिज्ञां करोति कृतञ्छेति । कृतञ्छस्य निरवशे-
 षस्य चरकवाग्भट्टशुतस्य तन्त्रस्य कल्याणादिवैद्यशास्त्रस्य—इत्यादि ।

End. मूत्रपुरीषयोः स्थिरत्वेन प्रवर्त्तनं । एतानि क्षेयरोगे जानाति ।
 एतानि लिङ्गानि च तत्कृतानां ।
 सर्वामया + + + चैकनाम्नाम् ।
 कश्चित् + + प्राग्निनिरोधपूर्वं
 संज्ञान्तरं येन तु संप्रथानि ॥

Colophon. इत्यभिधानचिन्तामणियोगशतटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । वररुचिदतयोगशताभिधानवैद्यकनिबन्धस्य व्याख्यानम् ।

No. 4018. संघपट्टकप्रकरणावचूरिः, वा संघपट्टकपञ्जिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 22—24 on a page. Extent, 547 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Saṅgha-paṭṭaka-prakaraṇāvachūri or Saṅgha-paṭṭaka-panjikā. A gloss on a Jain treatise. By Jinavallabha Sūrī.

Beginning. नत्वा श्रीशान्तिदेवेशं ज्ञानचन्द्रं गुणं तथा ।

मया विलिख्यते चैषा संघपट्टकपञ्जिका ॥

श्रीमद्विक्रमन्टपात् दशशताशीतिवर्षे श्रीमदनन्दल्लपुरपत्तने दुर्लभराजसभायां चैत्यवासिवासिनो निर्जित्य प्राप्तस्वरतरविषदः श्रीजिनेश्वरस्वरिः तत्यद्वे श्रीजिनचन्द्रस्वरिस्त्वद्विनेयो नवाङ्गट्टन्तिविधाता श्रीसुभयदेवस्वरिस्त्वच्छिष्यः श्रीजिनवल्लभस्वरिश्चैत्यवासिनिराकरणाय श्रीसंघस्य पट्टकरूपराजपट्टमिव श्रीसंघपट्टकशास्त्रं चकार । तस्याद्यकार्यं । वञ्जीति । व्याख्या । वयं तं देवं श्रीपार्श्वनाथं सुमः प्रणमामः । इत्यादि ।

End.

तेषाञ्च परमं मङ्गलं भविष्यतीति भावार्थः ।

संवत् पञ्चदशाधिके समदशशते त्वियं ।

लिखिता देवराजेन संघपट्टकपञ्जिका ॥

Colophon. इति श्रीसंघपट्टकप्रकरणावचूरिः सम्पूर्णा ।

विषयः । जिनवल्लभस्वरिदत्तसंघपट्टकाभिधानजैनसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 4019. खोपञ्चधातुपारायणम् । Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 70. Lines, 15 on a page. Extent, 4,398 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Svopajña-dhātu-pārayaṇa. Illustrations of verbs and cojugations in a grammatical treatise by the author. By Hemachandra.

Beginning. श्रीसिद्धहेमचन्द्रयाकरणनिवेशितान् खलतधातून् ।

आचार्या हेमचन्द्रो विदुषोत्यर्चं नमस्कृत्य ॥

इह तावत्पदपदार्थज्ञानद्वारोत्पन्नं हेयोपादेशज्ञानं निःश्रेयसचेतुरिति प्रसिद्धम् । पदपदाद्य
ज्ञान + नयनिचेपादिभिरभिगमोपायैः परमार्थतो व्यवहारतस्तु प्रकृत्यादिभिरिति इत्यादि ।

End. चलयति । खलयति । क्षयति । क्षयति । इत्यपि भवति ।

Colophon. इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते खोपज्ञघातुपारायणे निरनुबन्धो भुवादिगणः
सम्पूर्णः ।

विषयः । निजकृतसिद्धहेमचन्द्रयाकरणान्तर्गतघातूनां विशेषेण गणादिप्रदर्शनपूर्वकं प्रयोग-
स्वरूपकथनं ।

No. 4020. शूलटङ्गेश्वरमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 9 x 5 inches. Folia, 39. Lines, 11 on a page. Extent, 777 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1844. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

S'ūla-ṭaṅkeśvara-māhātmya. A description of the sanctity of S'ūlaṭaṅkeśvara. An extract from the Skanda Purāṇa.

Beginning. अथ शूलटङ्गेश्वरमाहात्म्यं लिख्यते । तदुक्तं स्कान्दे शिवरक्षस्ये । ऋषय
कुचः ।

सूत सूत महाबुद्धे सर्वशास्त्रविशारद ।
शूलटङ्गेश्वरस्यैव माहात्म्यं वद विसरार्त् ॥
शूलटङ्गेति नामापि कथं जातं महेशितुः ।
कुच वा संख्यतिस्तस्य पूर्वमासीत् प्रभोः सदा ॥
केन वा कारणेनैव काश्यामागमनं विभोः ।
आकारितश्च केनापि किमर्थं कुच वा स्थितः ॥
कैश्च सादं समागत्य किञ्च कार्यं कृतं तथा ।
किञ्च तीर्थं तदा जातं किञ्च पूर्वं स्थितञ्च यत् ॥ इत्यादि ।

End. रणेऽरण्ये विवादे च सन्निधौ यदि चेद्भवेत् ।
अयं तस्य भवेत् तत्र नास्ति शास्त्रादिक + व ॥
राजा वा राजपुत्रो वा राजकीयस्तथैव च ।
एतन्माहात्म्यं राजस्य सान्निध्यं सर्वदाचरन् ॥

Colophon. इति स्कन्दपुराणे शिवरक्षस्ये शूलटङ्गेश्वरमाहात्म्यविशेषवर्णने षोडशो-
ऽध्यायः समाप्तः । संवत् १८४४ ।

विषयः । काशीस्थशूलटङ्गेश्वरनामकमहादेवस्य विशेषेण माहात्म्यादिकथनं । तदाविर्भाव-
 एत्तान्तकथनं । शूलटङ्गेश्वरनामकारणकथनं । तस्य दशाश्वमेधावस्थितिकारणकथनं । शूलटङ्गेश्वर-
 चेत्रनिरूपणं । तत्र यात्राक्रमकथनं । तत्र नैमित्तिककाम्यथाचादिविधिकथनं । तत्फलकथनञ्च ।
 तत्तीर्थे माघस्नानादिमाहात्म्यकथनं । प्रसङ्गान्माघमाहात्म्यकथनं दशहरामाहात्म्यादिकथनं ।
 दशाश्वमेधे षण्णष्टादिभिष्वायाकरणमाहात्म्यकथनं । तत्र प्रासादलिङ्गस्थापनादिमाहात्म्यकथनं ।
 स्नानदानादिमाहात्म्यकथनं । तत्र मरणे सायुष्यमोक्षप्राप्तिकथनं । तत्र गृहदानहोमादिकरणमा-
 हात्म्यकथनं । तत्र अभिषेकादिमाहात्म्यकथनं । तत्र पुराणपठनपाठनाश्रवणश्रावणादिमाहात्म्य-
 कथनं । कलौ शूलटङ्गेश्वरस्य माहात्म्यातिशयवर्णनञ्च ।

No. 4021. रसमीमांसा । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 25. Lines, 3—4—5 on a page. Extent, 114 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Rasa-mímáñsá. Literary criticism. By Gaṅgáráma Jaḍhi.

Beginning. बलरामेणाकाशं कलिन्दकन्या यथानाधि ।

गङ्गारामेण तथा रसमीमांसापि बालमनः ॥

कविभिः कविः सुहृदां मानसं सदनं समानीतैः ।

अनुभावैश्च विभावैर्येभिचारिभिरपि च समूय ॥

कश्चिदलौकिकरूपो व्यापारो जन्यते तत्र ।

तस्मात् स्वतः प्रकाशज्ञानावरणमपसरति द्राक् ॥ इत्यादि ।

End.

गङ्गारामोन्नीतां रसमीमांसां विजानानः ।

पुरषोऽस्तु तुष्टः सर्वज्ञः सोऽपि गोविन्दः ॥

Colophon. इति श्रीजयपनामकगङ्गारामोन्नीता रसमीमांसा सम्पूर्णा ।

विषयः । रसस्वरूपविवेचनं । रसलक्षणं । आलम्बनविभावलक्षणादिकथनं । उद्दीपनविभा-
 वादिलक्षणं । स्थायिभावलक्षणादिकथनं । अनुभावलक्षणदिकथनं । शूलकारादिनवविधरसलक्षणा-
 दिकथनं । रत्यादीनां लक्षणादिकथनं । अथ असंलक्ष्यक्रमलक्ष्यक्रमरूपभेदनिरूपणञ्च ।

No. 4022. ऋष्या, वा रसमीमांसायाख्या । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 25. Lines, 6—7—8 on a page. Extent, 618 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Chháya or Rasa-mímáñśá-vyákhya. A gloss on the author's treatise on the Rasas.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

व्यावलङ्गत्करफुत्कृतिनिरस्तपूर्वापरप्रचुरविघ्नः ।
 स्यापसव्यलक्ष्यो गणाधिपो जयति सार्वभौम इव ॥
 नाभीसरोरुहोच्चैर्वदनसरोजासनोपरि स्थित्वा ।
 त्रिभुवनमपूर्वमिव या प्रदर्शयति सा सरस्वती जयति ॥
 — — — — —

राधादेवीं गङ्गारामो जङ्गीति यः ख्यातः ।
 सोऽहं रसमीमांसां विष्टशोम्यर्थप्रबोधसिद्ध्यर्थम् ॥

प्रारम्भे दृष्टस्य ग्रन्थस्य निर्विघ्नसमाप्तिकामनया कृतं वस्तुनिर्देशात्मकं मङ्गलं शिष्यशिष्यायै निबध्न-
 च्चिकीर्षितं प्रतिजानीते । बलरामेणेति । बलरामेण कलिन्दकन्या यमुना आकाशमूर्द्धं यथानाथि ।
 इत्यादि ।

End. पुरुषोत्तमः तृष्टोऽस्तु । स गोविन्दः सर्वज्ञः पालिति च्चन्वयः । शेषं पूर्वव-
 दिति ॥

रसरामपद्मरागां भावप्रज्ञाविशुद्धमुक्ताभासु ।
 सात्त्विकसुवर्णवर्णां नासामुक्तां गृह्णाण वाणीमाम् ॥
 नौकाया भानुतरङ्गिण्यां ज्ञायामिमां समाख्याय ।
 नवरसयाचौभूता विद्वरन्तः केन रामकृष्णनि ॥

Colophon. इति श्रीजयपुनामकगङ्गारामविरचिता ज्ञायामिमांसाव्याख्या
 समाप्ता । शुभमस्तु ।

विषयः । निजकृतरसमीमांसाया व्याख्यानम् ।

No. 4023. चतुर्विंशतिमतव्याख्या, (आचारकाण्डम्) । Substance, country-
 made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 114. Lines, 7 on a page. Extent,
 2,174 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1867. Place of deposit,
 Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse.
 Incorrect.

Chaturviñśatimata-vyákhya. (A'chárakāṇḍa.) Dialectic
 disquisitions on duty. By Bhaṭṭojí Díkshita.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथाङ्गिकं लिख्यते । तत्र माधवीये कूर्मपुराणे । ब्राह्मे सुहृत्तं उत्थाय धर्ममर्थं च चिन्तयेत् । कायक्लेशं तदुद्धृतं ध्यायित परमेश्वरमिति । स्वर्योदयात् प्रागर्द्धप्रचरे द्वौ सुहृत्तौ । तत्रायो ब्राह्मः । द्वितीयो रौद्रः । तदुक्तं विष्णुपुराणे । रात्रेः पश्चिमयामस्य सुहृत्तौ यत्कृतौ यकः । स ब्राह्म इति विज्ञेयो विहितः स प्रबोधन इति ।

End. तत्र च वर्धनाच्च पराशरः । विक्रीणन् मयमांसानि ह्यभक्ष्यस्य च भक्षणात् । कुर्वन्नगम्यागमनं शूद्रः पतति तत्क्षणात् । इति शेषमन्यतो बोध्यम् । इति शूद्रधर्माः ॥

Colophon. इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूत्रैः स्वनुना भट्टोजिदीक्षितेन रचितान्यां श्रीचतुर्विधमतयाख्यामाचारकाण्डं समाप्तम् । संवत् । १८६७ ।

विषयः । आङ्गिककृत्यनिरूपणम् । तत्र ब्राह्मरौद्रादिसुहृत्तलक्षणादिकथनं । उत्थानविधिकथनं । तत्र भूमिप्रार्थनाविधिकथनं । दणकाष्ठान्याहरणे कालभेदेन नियमविशेषकथनं । शौचादिविधिविवेचनं । पादप्रक्षालनादिविधिकथनं । आचमनविधिकथनादिकं । गण्डूषगिरूपणादिकं । ब्राह्मतीर्थ्यादिनिरूपणं । आचमननिमित्तकथनं । हस्तद्वये दन्तधावने वर्ज्येतिथिकथनादिकं । पवित्रविधिकथनं । स्नानविधिकथनं । तदनुकल्पकथनं । दर्भमोचनादिविधिकथनं । परिधेयवस्त्रादिनिरूपणं । आर्द्रवस्त्रोत्तारणे विशेषकथनं । अनुकल्पकथनं । आयमभेदेन स्नानभेदिनिरूपणम् । नित्यनैमित्तिकस्नानादिविधिकथनं । वस्त्रान्तरिते स्पर्शे विशेषकथनं । देवलकादिलक्षणकथनं । अश्वत्थव्यासान्धानविधिः । समुद्रस्नानविधिः । तिलकविधिः । सन्याविधिकथनं । तत्कालदेशादिनिरूपणं । सन्याप्रयोगकथनञ्च । गायत्रीजपविधिकथनं । होमविधिकथनं । प्रातर्होमकालादिनिरूपणं । श्रौतस्मार्त्तान्निव्यवस्थाकथनं । नित्यदानविधिकथनं । मङ्गलदर्शनविधिकथनं । एवं दिनस्य द्वितीयतृतीयभागकृत्यकथनं । आतिथ्यविधिकथनं । अर्जनोपायकथनं । आपट्टिककथनं । चतुर्थभागकृत्यकथनं । पञ्चमविधिकथनं । तदनुष्ठानक्रमकथनं । विशेषेण तर्पणविधिकथनं । देवतार्चनविधिकथनं । तत्र विष्णुपूजाविधिकथनं । पूजोपकरणादिनिरूपणं । पूजेतिकर्त्तव्यतानिरूपणं । गुरुपूजाविधिकथनं । पञ्चमभागकृत्यनिरूपणं । भूतयज्ञपिढयज्ञादिनिरूपणं । भोजनविधिकथनं । तदुदीच्याङ्गनिरूपणं । कालविशेषे भोजनाकर्त्तव्यतादिनिरूपणं । षष्ठभागकृत्यनिरूपणं । शयनविधिकथनं । उदक्शिर आदिशयनविधिः । अथ वाणप्रस्थाश्रमकृत्यनिरूपणं । सत्यासाश्रमकृत्यनिरूपणं । कुटीचकवह्णदकहंसपरमहंसभेदात् चतुर्विधसत्यासिनिरूपणं । अथ चतुर्विधधर्मकथनं । वैश्वधर्मकथनं । शूद्रधर्मकथनञ्च ।

No. 4024. प्रशस्तिकाशिका । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 20. Lines, 10 on a page. Extent, 600 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Praśasti-káśiká. A Letter-writer, giving the forms and addresses appropriate for letters to various persons ; defective.

Beginning. नत्वा गणपतिं देवं सर्वविघ्नविनाशनम् ।

गुह्यं कथयानाथं ब्रह्मानन्दभिधानकम् ॥

प्रशस्तिकाशिका दिव्या शम्भुदेवेन लिख्यते ।

सर्वेषामुपकाराय लेखनाय च धीमताम् ॥

चतुर्णामपि वर्णानां क्रमतः कार्यकारिणौ ।

लिख्यते सर्वविद्यार्थिप्रबोधाय प्रशस्तिका ॥

यस्या लेखनमात्रेण विद्या कौर्त्तिर्शोऽपि च ।

प्रतिष्ठा लभ्यते शीघ्रसनायासेन धीमता ॥

तत्रादौ ब्राह्मणानाम् । खसित्रीमत्स्यकलविद्याविनोदरसिकविराजमानसम्प्रण्डलीसमाजमण्ड-
लविहितदिग्विजयवादीन्द्रद्वन्द्वमहान्—इत्यादि ।

End. श्रीमत्याः ।

खसित्रीमद्वन्मुतीसमानपातित्रत्यालङ्कारणालङ्कृतभोगायतनप्रपालितनिखिलस्वाश्रितजनकद-
न्वासु अमुकमहाराजायु ।

Colophon. अतः परं खण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्तूचकवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । प्रशस्ति-लेखनप्रकारकथनं । तत्र गद्येन ब्राह्मणानां प्रशस्तिकथनं । तत्र पण्डिता-
नां । विद्वत्प्रभूणां । यत्नेः । प्रसङ्गेन तपोवनवर्णनं । अथ पद्येन पूर्वेक्तानां प्रशस्तिकथनं । अथ
कनिष्ठविषये प्रशस्तिकथनं । कुशललेखनोपालम्भकथनं । अमात्यादीनां प्रशस्तिकथनं । राज्ञः
प्रशस्तिकथनं । अथ गुरुणां । पितृचरणानां । एषाञ्च पद्येन प्रशस्तिकथनं । एवं परञ्च ज्ञेयं । अथ
कुशललेखनप्रकारकथनं । अथ वैश्यविषये प्रशस्तिकथनं । अथ शूद्रविषये प्रशस्तिकथनं । अथ
मात्रादीनां प्रशस्तिकथनं । नायकनायिकादीनां प्रशस्तिकथनं । अथ भ्रात्रादीनां प्रशस्तिकथनं ।
अथ राज्ञाः प्रशस्तिकथनञ्च । अतःखण्डितम् ।

No. 4025. काश्यपलहरीस्तवः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 14. Lines, 8 on a page. Extent, 238 ślokas. Char-
acter, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Káruṇya-lahari-stava. A Hymn to Dakṣiṇámúrti. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

तदद्यादैन्द्या विमलकलधौतद्युतिमहः
परं येन क्लीवं पुरुषति च सौन्दर्यमघते ।
हरीन्द्रादेः स्वर्गस्थितिलयकृतिर्यस्य विद्वान्ति-
थिदानन्दाकारं किमपि करुणापूरमरुणम् ॥ १ ॥
(अष्टशतोत्तरायुतद्वयमन्त्रवाची ।)
शिवे तत्तन्नागमनिगमवैषम्यकलहा-
कुलीभावादेकां द्रुद्धिणहरिरुद्रादिजननीम् ।
प्रपद्ये त्वामेव स्फुरदरुणकारुण्यलहरीं
चिदानन्दस्यन्दामितरपथमन्दादरतथा ॥ २ ॥ इत्यादि ।

End.

अपारव्याहारे तव रुचिरकारुण्यलहरी-
स्त्ववेऽवोचत् किञ्चित्सदसदपि यत्कङ्कणकविः ।
मुदं तप्ते धत्तां करुणिसुधासिन्धुलहरि-
स्खलद्वर्णो बालः सुखयतितरामेव जननीम् ॥ १०० ॥
इति शतकमनन्तब्रह्मविद्यास्त्रवस्य
प्रकटितपरमार्थानन्दसन्दीहभावम् ।
कलयतु मतिमस्मिन् यादृशं यस्य चेत-
स्तदखिलफलसाक्षी दक्षिणामूर्तिरेकः ॥ १०१ ॥

Colophon. इति श्रीशङ्करोचरणकिङ्करीभवता कविकङ्कणेन कृतः कारुण्यलहरीस्त्रवः ।

शुभमस्तु ।

विषयः । स्तोत्रव्याजेन भगवत्या रूपगुणमाहात्म्यादिवर्णनम् ।

No. 4026. मुकुन्दविलासम् । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 16. Lines, 10 on a page. Extent, 350 ślokas. Character, Nágara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance. fresh. Verse. Incorrect.

Mukunda-vilása. An imitation of Jayadeva's Gitagovinda.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

वेदान्तरपि गीतं नित्यमसङ्गं गुणातीतम् ।

नन्दस्तुतं गुणसिन्धुं चिन्तय तं चित्त राधिकावन्धुम् ॥
 हेरम्बं कतिचित्परे दिनकरं केचित्पुनः शङ्करं
 शक्तिं केचन कोऽपि विष्णुममलं त्वन्ये परे पद्मजम् ।
 एकं भिन्नधिया यमेव परमात्मानं सदोपासते
 तं हृन्दावनचन्द्रमाश्रय मनः श्रीराधिकावल्लभम् ॥
 या वाष्पी विधिसन्निधौ जलधिजा या शार्ङ्गिणः सन्निधौ
 येशानार्द्धशरीरिणी भगवती या रामचन्द्रप्रिया ।
 या रुक्मिण्यपि वासुदेवगृह्णिणी या राममा रेवती
 तामेतां ब्रजराजपुत्रदयितां श्रीराधिकामाश्रये ॥

— — — — — ।
 श्रीजगन्नाथदेवस्य श्रीवाणपुरपालिनः ।
 शिवस्य परितोपाय काव्यसारभ्यते मया ॥

तुण्डीरागः ।

जय परमेश रमेश्वर विष्णो ।
 विदितजगद्गुण रिपुगणजिष्णो ॥ इत्यादि ।

End.

इति लसद्भजनं मधुसूदनम्
 जलधिजा नलिनी मधुसूदनम् ।
 अनुमताञ्जलिभासितदैवतं
 स्रगदृशो भ्रशभावितदैवतम् ॥

Colophon. अतः परं खण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्वचकं नास्ति ।

विषयः । जयदेवकृतगीतगोविन्दकाव्यामवलम्ब्य विरचितोऽयं निबन्धः । तत्र प्रथमे सर्गे,—
 गोपीनां श्रीकृष्णं प्रति पूर्वरारागवर्णनं । द्वितीये सर्गे,—तासां वाग्विलासवर्णनं । तृतीये सर्गे,—
 गोपीभ्यो नारदस्य उपदेशदानवर्णनं । चतुर्थे सर्गे,—ताभिर्गीरीशङ्करपूजनवर्णनं । सप्तमे सर्गे,—
 तासां समस्तं श्रीकृष्णस्य अनुरागप्रकटनवर्णनं । षष्ठे सर्गे,—गोपीकृष्णयोः परस्परमालापवर्णनं ।
 वल्लहरणलौलावर्णनञ्च, (अतः खण्डितम्) (काव्येऽस्मिन् हरिहरयोरभिन्नतया लौलावर्णितेति
 ज्ञातव्यमिति ।)

No. 4027. प्रपञ्चसारविवेकः । Substance, country-made paper,
 10 × 4 inches. Folia, 41. Lines, 10 on a page. Extent, 890 ślokas. Cha-
 racter, Nāgara. Date, Sm. 1840. Place of deposit, Calcutta, Government of
 India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Prapañcha-sāra-vivēka. A compilation on morality as inculcated in the Sāstras. By Gaṅgādhara Mahākara, son of Sadāsīva Sūri.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ नमस्कृत्य शिवानाथं लक्ष्मीकान्तं जगद्गुरुं ।
 भवानो दुष्टिराजश्च दण्डपाणिश्च भैरवं ॥
 गङ्गां सरस्वतीं रामं वायुपुत्रं जितेन्द्रियं ।
 देवदैत्यगुरुं सूर्य्यं वाल्मीकिं व्यासनारदौ ॥
 अद्वैतानन्दपादाब्जं पितरं मातरं गुहं ।
 देवानृषीन् पितृन् धर्मं काशीश्च हृदि भक्तितः ॥
 सदाशिवतनूजन्मा वत्सगोवः सतां प्रियः ।
 गङ्गाधर इति ख्यातो भगवद्भक्तकिङ्करः ॥
 नानाशास्त्राणि चालोक्य बालानां हितकाम्यया ।
 भवसारविवेकश्च कुर्वे मोहविनाशकं ॥
 यज्ञप्रज्ञानमात्रेण मानेव हितकारिणी ।
 बुद्धिर्विवर्द्धते पुंसां सोऽयमाद्रियतां बुधैः ॥ इत्यादि ।
 वद्वो यद्यपि ग्रन्थाः पादपाः सन्ति भूतले ।
 तथाप्ययं विजयते हरिनामफलैः शुभैः ॥

End.

Colophon. इति श्रीमन्महाङ्करोपनामकसदाशिवस्वरिस्त्रनुभगवद्भक्तकिङ्करगङ्गाधरविरचितेप्रपञ्चसारविवेके अक्षोरात्रकृत्यनिरूपणं नाम अष्टमोऽङ्कः समाप्तः । संवत् १८४० ।

विषयः। विस्तरेण नीतिकथनं । तत्रप्रसङ्गाद्धर्मनीतिकथनञ्च । विशेषेण नीतिमार्गनिरूपणं । सदसत्कर्मफलकथनं । देवस्वरूपनिरूपणं । भगवत्पूजाविधिकथनं । भागवतधर्मकथनं । आङ्गिककृत्यकीर्तनञ्च ।

No. 4028. कवीन्द्रकल्पद्रुमः । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 20. Lines, 14 on a page. Extent, 1,572 ślokas. Character Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Kavīndra-kalpadruma. On literary composition. By Kavindra Āchārya Sarasvati.

Beginning. श्रीरामाय नमः ।

गुहं गङ्गां गणेशश्च शिवो विष्णुदिनेश्वरौ ।

प्रणम्य रम्यतासिन्धुर्निबन्धोऽयं निबध्यते ॥
 काशीवासी प्रकाशीकृतगुणनिचयः सर्व्वविद्याविलासी
 दासीभूतः स्मरारेविषयसुखगणे + + दासीनचेताः ।
 गोदातीरे प्रमोदावलिबलिततमे जन्मभाक् पुण्यभूमा-
 ष्ट्वेदी वेद्वेदी जगति विजयते श्रीकवीन्द्रो यतीन्द्रः ॥
 अधीत्य वेद्वेदाङ्कायशास्त्राणि सर्व्वशः ।
 ततः स्त्रीकृत्य सत्र्यासं ब्रह्माभ्यासं समाश्रितः ॥

— — — — — ।
 तत्रादौ गणेशस्तोत्रं ।

सच्चित्ते विधत्ते यदीयस्मृतिं य-
 स्तदैवातिविन्नेशतातस्थ पुंसः ।

प्रकामं प्रकामं द्रुतं विधत्ते
 प्रमत्तेभतुण्डं समीडं तमीडे ॥ (?) इत्यादि ।

End.

तच्चज्ञानदूरीकृतमद्दामोद्दसमवगतसप्रभूमिकासमारोद्दमद्दम्ददाराशिकोद्द-

कृता + + + नारायणेत्यष्टाचरमन्त्रपूर्व्वका नमस्काराः सन्ति ॥

Colophon. इति श्रीसर्व्वविद्यानिधानकवीन्द्राचार्य्यसरस्वतीविरचिते कवीन्द्रकल्पद्रुमे
 प्रास्ताविकगद्यपद्यदण्डकप्रशस्तिः ॥

विषयः । गणेशस्तोत्रकीर्त्तनं । गङ्गास्तोत्रकथनं । यमुनास्तोत्रं । वितस्तास्तोत्रं । सूर्य्यस्तोत्रं ।

शिवस्तोत्रं । भवानीस्तोत्रं । नृसिंहरूपवर्णनं । श्रीकृष्णरूपवर्णनं । रामचन्द्ररूपवर्णनं । हनूमत्स्तोत्रं ।
 प्रास्ताविकस्तोत्रकथनं । शिवरामवर्णनं । पत्रावलम्बनपद्यकथनं । पद्यप्रशस्तिवर्णनञ्च ।

No. 4029. विमलौदयमाला । Substance, country-made paper, 9 × 4½
 inches. Folia, 58. Lines, 11 on a page. Extent, 1,394 ślokas. Character,
 Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India.
 Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vimalodaya-mālā. An introduction to the Gṛihya Sūtras of
 Āśvalāyana.

Beginning. प्रथमतः खण्डितम् ।

— — — — — स्थाने स्नादाकारं प्रयोजयेत् ।

अग्रादिना तु मन्त्रेण पूर्वं ह्यममुशन्ति हि ॥

विग्रहेण तु कर्त्तव्यमिति गृह्यविदां मतं ।

भुक्तवत्सु ऊतं तेषु यथेष्टं भोजयेत् ततः ॥

प्रभूतं मन्त्रदेयं स्याद्वाङ्मनादीनि निश्चितं ।

ज्ञाना तु आवयेत् षट्पान् सर्वा मधुमतीर्ष्वचः ॥

अक्षन्नितीयम्कृत्वाया आवितायाश्चि लथ ।

नान्दीयाद्दमिहाचार्या गृह्यस्मृतिनिबन्धनं ॥

इति नान्दीयाद्दप्रकरणं ।

अथापरेद्युः समाचारतो ब्राह्मणभोजनादिकं

कृत्वा स्नाताहृतवस्त्रः सितकुसुमानुलेपनः । इत्यादि ।

End.

तेनैव पथा पशून् गमयित्वा पूर्णपात्रनिनयनादिशेषं परिसमाप्य शन्ता-
तीयं (?) जपन् पशूनां मर्धं गच्छेत् ।

Colophon. कृतौ विमलोदयमालायां चतुर्थोऽध्यायः ईरितः ।

विषयः । आश्वलायनगृह्यसूत्रस्य व्याख्यानमुखेन प्रयोगकथनम् ।

No. 4030. आश्वलायनप्रायश्चित्तप्रयोगः । Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 16. Lines, 10 on a page. Extent, 380 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Aśvalāyana-prāyaścitta-prayoga. Directions for the performance of sundry expiations according to the rules of Aśvalāyana.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ विध्यपराधे प्रायश्चिन्तिः । विहितस्याकरणे अन्यथाकरणे च प्रायश्चिन्तिः कर्त्तव्या । अपराधे सति तदर्थतया विहितमस्ति चेत् तदेव कर्त्तव्यं । तन्नास्ति चेत् व्याहृतिहोमः कार्यः । इत्यादि ।

End.

गृहीतेनाच्येन सप्तहोतारं सप्तग्रहं होष्यामीति सङ्कल्प्य मन्त्रास्वर्यो देवता सर्वप्रायश्चित्तमाहवनीये ।

Colophon. इत्याश्वलायनप्रायश्चित्तप्रयोगलिख्यकमोहोपनान्ना कृतः समाप्तिसम्भन् ।

विषयः । आश्वलायनोक्तविधिना पिण्डपितृयज्ञादिलोपे प्रायश्चित्तविधिकथनम् ।

No. 4031. आधानपद्धतिः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 31. Lines, 8 on a page. Extent, 427 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Adhāna-paddhati. A guide to the performance of the *adhāna* rite according to Āpastamba. By Ananta Bhaṭṭa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथाधानं । जातपुत्रकृष्णाकेशवस्त्रः सभार्यः पितुर्घ्नैः वा कृताधानत्वे प्रयुक्ताधिकारप्रति-
बन्धरहितोऽपि क्वचित् (?) कालमनाह्निताग्निश्चेत् । उक्तकच्छाद्यनुष्ठानपूर्वककुष्माण्डहोमैरात्मानं
पावयेत् । यस्तु पित्रादिपाकोपजीवी—इत्यादि ।

End. प्राणाय स्वाहेति प्रथमप्रासप्रदणं । अक्षारहविष्याशनं भूर्भुवः स्वरिति
हविरासादनं ।

अवादीत्यमनन्तेन प्रकृत्यारम्भगोचरः ।

आपस्तम्बीयकल्पोक्तविधिः श्रीहरितुष्टये ॥

Colophon. इत्यन्वारम्भणीयप्रयोगः । इत्याधानपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । आपस्तम्बमतानुसारेण आधानकालविद्यारादिनिरूपणपूर्वकं तत्र तत्र प्रयोग-
कथनम् ।

No. 4032. **आग्रयणम्** । Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 284 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Agrayana. Directions for the performance of the *Agrayana* rite.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथाग्रयणम् । अथाग्रयणमिति कर्मनामधेयं । तत्र युतिः । शतायुषाय शतवौर्य्याय शततये-
भिमातिषाहे । शतं यो नः शतनुवेस्योनः । इत्यादि ।

End. सद्धसं भोजयेत् सोमे ब्राह्मणानां शतं पशौ ।

चातुर्मास्ये तु चत्वारि शतान्यथ सुराग्रह इति ॥

संस्कार इत्यनेनान्वारम्भदर्शपूर्णमासादिसुराग्रहणेन सौवामणिग्रहणं । असामर्थ्यं तु ब्राह्मणं
तर्पयेत वै । इत्याह कात्यायनः । अत्र कर्कोपाध्यायाः ऋत्विजाधिकमेकं भोजयेत् । अनेनैव न्यायेन
सर्वत्र ज्ञेयमिति व्याचक्रुरित्यलम् ।

विषयः । आग्रयणस्वरूपनिरूपणं । तत्र त्रीन्द्राग्रयणं यवाग्रयणं श्यामाकाग्रयणञ्च त्रिधेति
तस्य स्वरूपभेदादिकथनं । तत्र क्रमेण कालनिरूपणं । अनुकल्पविधानकथनं । तदकरणे प्रत्यवा-
यादिकथनं । दक्षिणादिनिरूपणं । पूर्णपात्रादिलक्षणकथनं । ब्राह्मणभोजनसंख्यादिकथनञ्च ।

No. 4033. मासिआद्धमानोपन्यासः । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 40 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Mási-śráddha-mánopanyása. An introduction to directions on the performances of monthly śráddhas. By Maunamallári Dikshita.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अष्टकादिशाब्देषु मासिआद्धविधिः । सांवत्सरिकादिषु दर्शआद्धविधिः सर्वेषां । नामचोदनालिङ्गानिर्देशाभ्यां प्रत्यक्षविधिनातिदेशस्य बलवत्त्वात् । इत्यादि ।

End. तस्माद्यायानालोचनपूर्वकपन्थश्रद्धासाधननादेयमिति सर्व्वतन्त्रसतन्त्रस्य परामर्शः ।

Colophon. इति दीक्षितमौनिमङ्गारिकृतो मासिआद्धमानोपन्यासः ।

विषयः । आद्धातिदेशस्वरूपदिनिरूपणं । मासिआद्धकालादिनिरूपणञ्च ।

No. 4034. मासिआद्धविधिक्रमः, मासिआद्धप्रयोगश्च । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 14. Lines, 12 on a page. Extent, 236 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Mási-śráddha-vidhikrama or Mási-śráddha-pra-yoga. Directions for the performance of monthly Śráddhas according to Āpastamba.

Beginning. नत्वा रामं गणेशानमापस्तम्बमुनिं तथा ।

तत्सूत्रभाष्यकारादींस्त्रिन्मार्गेण निबध्यते ॥

सम्राजा रघुनाथेन मासिआद्धविधिक्रमः ।

यदत्र सखलितं किञ्चिच्छोधं तद्वृद्धवेदिभिः ॥

अपरपक्षे आद्धं कुर्वीत । इत्यादि ।

End. शुचिदेशनिधानेन प्रतिपत्तिं विषाद्येष्टैः सद्ध आद्धशेषं भुञ्जीतेति ।

Colophon. इति सम्राट्स्वपतिभट्टरघुनाथानुक्रान्तो मासिआद्धप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । आपस्तम्बमतानुसारेण मासिआद्धविधिकथनं । तत्प्रयोगकथनञ्च ।

No. 4035. ब्रह्मचिन्तनिका । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 45 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Brahma-chintaniká. On meditation on the soul. By Sánkara Acháryya.

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नमः ।

ॐ अहमेव परं ब्रह्म वासुदेवाख्यमव्ययम् ।

इति स्यान्निरिचिनो मुक्तो + + एवान्यथा भवेत् ॥

अहमेव परं ब्रह्म न चाहं ब्रह्मणः प्रथक् ।

इत्येव समुपासीत ब्राह्मणो ब्रह्मणि स्थितः ॥ इत्यादि ।

End. नाहं देहो न मे देहः केवलोऽहं सनातनः ।

एकमेवाद्वयं ब्रह्म नेह नानास्ति किञ्चन ॥

इति श्रुतेः ।

Colophon. इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचिता ब्रह्मचिन्तनिका समाप्ता ।

विषयः । आत्मनोऽभिन्नत्वेन ब्रह्मचिन्तनप्रकारकथनम् ।

No. 4036. व्रते प्रधाननिरूपणम्, वा व्रते अन्वाधानम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 12 on a page. Extent, 102 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Vrata-pradhána-nirúpaṇa. On some of the principles of optional fasts or *vratas*.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ व्रते अन्वाधानं । अरन्ध्रतीप्रधानं । अरन्ध्रतीं प्रतिद्रव्यं अष्टाधिकशतसंख्यया तिलसमिधा यक्ष्ये । मन्त्रः । पुत्रान् देहि धनं देहि सौभाग्यं देहि सुव्रते । अन्यांश्च सर्वकामांश्च देहि देवि नमोऽस्तु ते । इत्यादि ।

End. श्लेष्ठागौरीव्रते । मम अत + + बन्धादिदोषपरिहारार्थं — — —

— — तामग्निवर्षां प्रतिद्रव्यं चाष्टोत्तरशतसंख्यया दधिभक्षुचौरघृताङ्गतिभिः — — परं खण्डितम् ।

विषयः । अरन्ध्रत्यादिव्रतेषु प्रधानदेवतामन्त्रद्रव्यविधानकथनम् ।

No. 4037. ब्रह्मसूत्रसिद्धान्तमरीचिका, वा ब्रह्मसूत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 × 5½ inches. Folia, 5. Lines, 12 on a page. Extent, 317 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Brahma-sūtra-siddhānta-marīchikā, or Brahma-sūtra-vṛitti. Gloss, called *Marīchikā*, on the aphorsims of the Vedānta. By Vanamāli.

Beginning. श्रीचयग्रीवाय नमः ।

सर्व्ववेदाभिषेयो यो हेयग्रन्थो गुणालयः ।

वाजिग्रीवः कृपाञ्चिनः सोऽप्यादानन्दविग्रहः ॥

श्रीमद्द्वैपायनं वन्दे मरुदंशमरिन्दमम् ।

श्रीगुरुपादधूलौश्च +न्यान् ग्रन्थकृतः सतः ॥

प्राचीनोक्तीः समालोच्य संक्षेपाद्गनमालिना ।

श्रीब्रह्मसूत्रसिद्धान्तमरीचिका विरच्यते ॥

ब्रह्मादिभिः प्रार्थितः संसारिणः सञ्जीवान् उद्दिधीर्षुर्भगवान् द्वापरादौ वेदान् विभञ्च्य तदर्थ-
निर्णायकब्रह्मसूत्राणि चकार । तत्रादौ सर्व्वशास्त्रविचारविधिमसूत्रयत् । अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ।
अत्र वेदार्थनिर्णायकन्यायग्रथनात्मकमिदं शास्त्रमारम्भणीयं न वेति चिन्तायां नारम्भणीयमिति ।

End.

ब्रह्मलोकमभिसंपद्यन्ते इति श्रुतेः ।

श्रीगोविन्दविहारभूषितभुवो हन्दावन + + +

सिक्तो + नाङ्घ्रिसुखे + + + विप्राभरद्वाजजाः ।

श्रीसद्मनाहसुचो वसन्ति सुकुले तेषां सुगतेन वै

वर्षिंश्रीवनमालिना श्रुतिनये वृत्तिः समाप्ता कृता ॥

— — — — —

भगवतो + कञ्जस्य श्रीगोपालस्य रेणवः ।

क्रियासुधृतिमस्माकमानन्दानाञ्च संविदाम् ॥

Colophon. इति श्रीवनमालिविरचितायां ब्रह्मसूत्रे मरीचिकायां वृत्तौ चतुर्थ्याध्यायस्य

चतुर्थः पादः ।

विषयः । परमैश्वर्य्यावाचकवासुदेवभगवद्ब्रह्मशब्दानामेकार्थकत्वनिरूपणपूर्व्वकं हरिप्रसाद-
स्यैव मोक्षहेतुत्वज्ञोक्ता ब्रह्मसूत्राणां गुणपूर्तिवादनिर्णयपरतया व्याख्यानम् । मतेऽस्मिन् मोक्षद
शायां कौटम्ह्न्यायेन जीवानां ब्रह्मभावप्राप्तिकीर्तनञ्च ।

No. 4038. दशवैकालिकशब्दार्थवृत्तिः । Substance, foolscap paper, 10 × 5 inches. Folia, 27. Lines, 20 on a page. Extent, 2,730 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Sanskrit.

Daśavaikálika-śabdártha-vṛitti. Gloss on the Jain treatise called *Daśavaikálika*. By Samayasundara Gaṇi.

Beginning. स्तम्भनाघीशमानस्य गणिः समयसुन्दरः ।

दशवैकालिके सूत्रे शब्दार्थं लिखति स्फुटं ॥

धर्मो मंगलमित्यादिव्याख्या । धर्मो दुर्गतिप्रपतज्जन्तुधारणलक्षणः । उत्कृष्टं प्रधानं मङ्गलं वर्त्तते । को धर्म इत्याह । अहिंसा न हिंसा । इत्यादि ।

End. मुच्यते विमुच्यते त्रवीमीति पूर्ववत् । इति चूलिकाद्वयं व्याख्यातं । अथ प्रशस्तिः ।

हरिभद्रकृता टीका वर्त्तते विषमा परं ।

मया तु शीघ्रबोधाय शिष्यार्थं सुगमा कृता ॥

चान्द्रकुले श्रीखरतरगच्छे जिनचन्द्रस्वरिनामानः ।

जाता युगप्रधानास्तच्छिष्यः सकलचन्द्रगणिः ॥

तच्छिष्यसमयसुन्दरगणिना चक्रे च स्तम्भतीर्थपुरि ।

दशवैकालिकटीका शशिनिघिष्टशरमितवर्षे ॥

अर्थस्थानवबोधेन मतिमन्द्यो(मान्द्या)न्मतिभ्रमात् ।

जिनाज्ञाविपरीतं यत्तन्मिथ्यादुष्कृतं मम ॥

ममोपरि कृपां कृत्वा शोधयन्तु बुधा इमां ।

परोपकरणे यस्मात्तत्परा उत्तमा नराः ॥

टीकाकरणतः पुष्यं यन्मयोपाज्जितं भवेत् ।

तेनाहमिदमिच्छामि बोधिरस्तु परत्र मे ॥

शब्दार्थवृत्तिटीकायाः श्लोकमानमिदं स्मृतं ।

सहस्रत्रयमे + पुनः सार्द्धचतुःशती ॥

Colophon. इति त्रीदशवैकालिकशब्दार्थवृत्तिः श्रीसमयसुन्दरविरचिता समाप्ता ।
विषयः । जैनदशवैकालिकसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4039. ब्रह्मप्रयोगः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folium, 1. Lines, 24. Extent, 30 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Brahma-prayoga. On the proper places of the officiating priests around a fire sacrifice, being a guide to the Brahma priest.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्राग्दगाह्वनीयादवस्थाय प्राडमुखो यज्ञोपवीत्याचम्य समस्तपाण्डुछायेणाह्वनीयं परीत्य दक्षिणत आह्वनीयस्य ब्रह्मसदनात् ढणं । इत्यादि ।

End. यत्ते न्यूनं तस्मै त उपयत्तेऽतिरिक्तं ! तस्मै ते नमः । संख्याजपे नोपस्थानि + मेत् ॥

Colophon. इति ब्रह्मप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । आह्वनीयस्य दक्षिणतो ब्रह्मोपवेशनादिविधिकथनम् ।

No. 4040. मानसपूजा, वा अथ्यक्तमूर्त्तिमानसपूजनम् । Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 12 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Mánasa-pújá, or Avyakta-múr̥ti-mánasa-pújana. On mental worship or worship without the aid of material objects. By Saṅkara Áchárya.

Beginning. अथ्य मानसपूजा ।

पूर्णस्यावाहनं कुत्र सर्वाधारस्य चासनं ।

खच्चस्य पाद्यमर्घ्यञ्च शुद्धस्याचमनं कुतः ॥

निर्मलस्य कुतः स्नानं वासो विश्वोदरस्य च ।

निरालम्बस्योपवीतं रम्यस्याभरणं कुतः ॥

निर्लेपस्य कुतो गन्धः पुष्यं निर्वासनस्य च ।

सुगन्धस्य कृतो धूपः स्वप्रकाशस्य दीपनं ॥ इत्यादि ।

End. अध्यात्मपूजनस्तोत्रं यः पठेत् सततं नरः ।

पदार्थपूजनात् पुण्यमनन्तं लभते ध्रुवम् ॥

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं अथ्यक्तमूर्त्तिमानसपूजनम् ।

विषयः । नित्यशुद्धसुक्तबुद्धस्वप्रकाशस्य ब्रह्मणः पदार्थोपहारपूजनादध्यात्मपूजनमेव श्रेय इति निरूपणमुखेन अध्यात्मपूजाविधिकथनम् ।

No. 4041. दण्डलक्षणविधिः, वा दण्डपद्धतिः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 9 on a page. Extent, 84 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1750. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Daṇḍa-lakṣhaṇa-vidhi, or Daṇḍa-paddhati. Directions for the adoption of the religious staff by a Hermit.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ दण्डलक्षणविधिः ।

धारयद्वैषणवं दण्डं न स्यूतं न कृशं तथा ।

तस्य चाग्रे च मूले च ग्रन्थिं त्यक्त्वा तु धारयेत् ॥

द्विचत्वारिंशदष्टौ वा द्वाद्भुलानि + + + + ।

न न्यूनं नातिरिक्तं वा द्विगुणं स्यूततोऽप्येकं ॥ इत्यादि ।

End.

मनो वाक्कायदण्डश्च बह्वदके शुचि स्मृतम् ।

एकञ्च ज्ञानदण्डश्च सं + ऽपि युज्यते बुधैः ॥

Colophon. इति दण्डपद्धतिः समाप्ता । शकाब्दाः १७५० ।

विषयः । दण्डग्रहणविधिकथनं । तत्र वैषणवदण्डपरिमाणादिकथनं । अथ ब्रह्मचर्यवानप्र-
स्यग्रादौ पालाशविल्वादिदण्डविधानकथनं । दण्डलक्षणकथनं । ज्ञानदण्डादिसंस्कारकथनञ्च ।

No. 4042. धर्मार्णवः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 140 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Dharmārṇava. The ceremonial reading of the Chaṇḍī for nine days. Anonymous.

Beginning. पितरौ श्रीगुरुं नला नला दुष्टिं विनायकम् ।

प्रतिपन्निर्णयं वक्ष्ये चण्डीस्थापनकर्म्मणि ॥

अथ नवचण्डीविधिसुत्क्रमिष्यमाणो नवचण्डीस्थापनाद्भूतमादौ प्रतिपन्निर्णयमाह ।

End.

आग्न आह । नवमी खल्पमात्रापि यदि न स्यात्परैः जहनि । तदाष्टमीयुता-
यां वै कार्यं क्षोमादिकञ्च यत् । देव्युवाच । उदययापिनी किञ्चिन्नवमी दृश्यते यदि ।

Colophon. (अतः परं खण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्रचकवाक्यं नास्ति) ।

विषयः । नवरात्रपूजायां प्रतिपदादितिथिविवेचनम् ।

No. 4043. ब्रह्मैक्यप्रकरणं स्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 14 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Brahmaikya-prakarana-stotra. The identification of Brahma and Jīva. A hymn. By S'ankara Āchārya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सदृहं सदृहं वत्स सदृहं नात्र संशयः ।

अहमस्मि नवेत्येवं न सन्दिग्धो हि कश्चन ॥

चिदेवाहं चिदेवाहं चिदेवाहं न संशयः ।

जायत्स्वप्रसुप्तुग्रादि जानीयात् कथमन्यथा ॥ इत्यादि ।

End.

इति ब्रह्मैक्यवर्तिनिं यो नित्यमावर्त्तयेद्बुधः ।

ऋतोऽपि अथचागारे ब्रह्मनिर्वाणश्च्छति ॥

ब्रह्मनिर्वाणश्च्छत्योमिति ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचितं ब्रह्मैक्यप्रकरणं स्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । ब्रह्मजीवयोरभेद एव चिन्तनीय इति कथनपूर्वकं तन्माहात्म्यकथनम् ।

No. 4044. भैरवदीपदानविधिः । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folium, 1. Lines, 20. Extent, 22 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Bhairava-dīpadāna-vidhi. The offerings of burning lamps to Vatukbhairava. An extract from the Bhairavatantra.

Beginning. श्रीभैरवाय नमः ।

अथातः संप्रवक्ष्यामि वटुकस्य वरानने ।

दीपदानं सर्वकार्यसाधनं प्रत्ययावहम् ॥

चतुरस्रां भुवं सम्यक् प्रकल्प्य सुरवन्दिते ।

गोमयेनोपलिप्याथ मण्डलं रचयेत् ततः ॥ इत्यादि ।

End. अथं दीपविधिः प्रोक्तो वटुकस्य तवानघे ।

गोपनीयः प्रयत्नेन सत्यं सत्यं वचो मम ॥

Colophon. इति भैरवीतन्त्रे भैरवदीपदानविधिः ।

विषयः । वटुकभैरवाय प्रदीपदानविधिकथनं तत्फलकौर्मनश्च ।

No. 4045. बालग्रहस्तवः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 63 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Bálagraha-stava. A hymn for the pacification of adverse planets, for the cure of infantile diseases.

Beginning. शीगणेशाय नमः ।

अथ बालग्रहस्तवः । प्रयोगसारे ।

प्रणम्य शिरसा शान्तं गणेशानन्तमीश्वरम् ।

बालग्रहस्तवं वक्ष्ये समस्ताभ्युदयप्रदम् ॥

तपसा यशसा दीप्या वपुषा प्रक्रमेण च ।

निर्दिष्टः सदयः क्लृप्तः स नो देवः प्रसीदतु ॥

रक्तमात्याम्बरधरः रक्तगन्धानुलेपनः ।

रक्तादित्योज्ज्वलः शान्तः स नो देवः प्रसीदतु ॥ इत्यादि ।

End. दिव्यं स्तोत्रमिदं पुष्पं बालरक्षाधिकारकम् ।

जपेत्सन्तानरक्षार्थं बालद्रोहोपशान्तये ॥

Colophon. इति बालग्रहस्तवः समाप्तः ।

विषयः । बालग्रहशान्तिकारकस्तुतिकथनम् ।

No. 4046. अङ्गिराकल्पः, वा (अङ्गिरःकल्पः) । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 30. Lines, 13 on a page. Extent, 828 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Aṅgirá-kalpa or Aṅgiráh-kalpa. A conversation between Aṅgira and Pippaláda on diverse occult rites.

Beginning. श्रीदुर्गायै सकलसिद्धिदायै नमः ।

दक्षिणामूर्तिरूपाय श्रीगभस्तीश्वराय नमः ।

तत्र चाङ्गिरसा मन्त्रा बहवः परिकीर्तिताः ॥

तत्रासुरीमहामन्त्रो मुखोऽयं सर्वकर्म्मसु ॥

पुरा हिरण्यगर्भेण उपदिष्टः स्वयं मम ।

अङ्गिरा ऋषिरदिष्टस्तद्युपबन्ध उदाहृतं ॥

संहारिणी च शक्तिर्या सासुरी देवता मता ॥ इत्यादि ।

End.

नानापिष्टकमन्त्रं मोदकं दधिदुग्धकं ।

पर्पटी घृतमूली च यथाविभवविस्तरात् ॥

पूतान् सभृत्य सभारान् कृत्वा होममशङ्कितः ।

श्रीदुर्गा संप्रसन्ना स्यात् सर्वकर्मार्यसिद्धये ॥

Colophon. इत्यङ्गिराकल्पे अङ्गिरःपिप्ल्लादसंवादे कल्पः समाप्तः ।

विषयः । पिप्ल्लादेन सह अङ्गिरसः संवादेन आसुरीमहामन्त्रनिरूपणादिकं । आसुरीमहामन्त्रस्य अर्थादिकथनं । तन्मन्त्रोद्घोरादिविधिकथनं । कुण्डालिलक्षणकथनं । तन्मन्त्रप्रयोगादिविधिकथनं । आत्मपूजाविधिकथनं । आसुरीमहामन्त्रमाहात्म्यादिकथनं । अथ अनिष्टशकुनेऽपि तन्मन्त्रमाहात्म्यादिविधिकथनं । होमसामान्यविधिकथनं । भावनापटकनिरूपणं । महायन्त्रविधिकथनं । अथ शत्रुवशविधिकथनं । विद्वेषणविधिकथनं । मारणादिविधिकथनं । शूद्रादिवशीकरणविधिकथनं । सभारविधिकथनञ्च ।

No. 4047. अवधूतगीता । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 9 on a page. Extent, 161 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Avadhúta-gítá. A dissertation on the unconditioned.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ ।

अवधूतं द्विजं कश्चिच्चरन्तमकुतोभयं ।

कविं निरीक्ष्य तरुणं यदुः पप्रच्छ धर्म्मवित् ॥

यदुत्वाच ।

कुतो बुद्धिरियं ब्रह्मन्नकर्म्मः सुविशारदा ।

यामासाद्य भवांश्लोकं विद्वांस्यरति बालवत् ॥

प्रायो धर्माद्यकामेषु विविक्त्वायानु मानवाः ।

हेतुनैव समीहन्ते आद्युषो यशसः त्रियः ॥ इत्यादि ।

End.

लम्बा सुदुर्लभमिदं बह्वसम्भवान्ते
मानुष्यमर्थदम्पनीच + नित्यधीरः ।

तूष्णीं यतेत न पतेदनुसृत्य ताव-

द्विश्रेयसाय विषयः खलु सर्व्वतः स्यात् ॥

विषयः । केनचिद्वधूतेन सच्च यदोः संवादेन विवेकोदयकारणादिकथनं । तत्र भूमिपव-
नाकाशजलाग्निचन्द्रसूर्य्यकपोताजगरसिन्धुपतङ्गमधुकरादिभ्यो धैर्य्यसहिष्णुतादिशिखाविधिकथनं ।
पिङ्गलोपाख्यानकथनञ्च ।

No. 4048. यतिवल्गभा । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 723 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Yativallabhā. On the proper duty of Yatis.

Beginning. हरिचरणसरोजं मानसे भावयित्वा

परममष्टतमेतद्दुर्विभायं विभाय ।

भवजलनिधिमग्नं विप्रष्टन्दं विलोक्य

सद्यमिह समर्थं ग्रन्थमेतं करोमि ॥

आश्रमस्य तुरीयस्य श्रुद्धिचेतोर्द्विजन्मनां ।

क्रियते पद्धतिर्नूनं सद्यं विश्वकर्षणा ॥

तत्र भारते । चतुर्विधा भिन्नवस्तु कुटीचकवद्भक्तौ । ऋणानि त्रीण्यपाकृत्य मनो मोक्षे निवे-
शयेत् । अन्नपाकृत्य मोक्षन्तु सेवमानः पतत्यधः ॥ इत्यादि ।

End. विधानमालायामपि वचनान्युदाहृत्य सर्व्वं प्रदर्शितमस्तीत्यधिकजिज्ञासायां
तत्रैव द्रष्टव्यमिति संक्षेपः ।

इति ऋतयतिसंस्कारविचारः ।

यतीनामुपकाराय परितोषाय चात्मनः ।

विश्वकर्षाकरोद्रम्यां पद्धतिं यतिवल्गभां ।

यावद्गङ्गादयो नद्यो यावत्सूर्य्यस्य चन्द्रमाः ।

तावत्कालमिधं जीव्याद्विश्वकर्षकवेः कृतिः ॥

Colophon. इति यतिवक्त्रभा पद्धतिः ।

विषयः । सञ्ज्ञासविधिकथनं । तत्र सञ्ज्ञासाधिकारनिरूपणं । मन्त्रदीक्षाधिकारनिरूपणं । सञ्ज्ञासग्रहणयोग्यतियग्रादिनिरूपणं । तत्र प्रयोगकथनं । विरजाहोमादिविधिकथनं । दण्डलक्षणादिकथनं । सञ्ज्ञासवेपविधानकथनं । तीर्थाश्रमवनादिनामकरणविधिकथनं । अश्वभृतज्ञानादिविधिकथनं । तत्र आहिताग्नेः सञ्ज्ञासग्रहणे विशेषकथनं । प्रैपोच्चारप्रकारकथनं । अथ कुटीचकवह्णदकचंसपरमचंसभेदात् सञ्ज्ञासिनां चातुर्विध्यकथनं । आतुरसञ्ज्ञासविधिकथनं । अथ योगपट्टविधिकथनं । अथ यतिधर्मकथनञ्च ।

No. 4049. अश्वतारस्तवराजः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 11 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Avatāra-stavarāja. A hymn to Vishṇu, praising his ten incarnations. An extract from the Skanda-purāṇa.

Beginning. श्रीहरिर्जयति ।

प्रथमं मौनरूपेण प्रविष्टो जलसागरे ।

वेदसुद्धारणं (?) येन स देवः शरणं मम ॥

द्वितीये क्रूर्मरूपेण मन्दारो धार्यते गिरिः ।

समुद्रमन्यने येन स देवः शरणं मम ॥ इत्यादि ।

End.

दशमे कलियुगस्थाने कल्किरूपोऽभवत् + + ।

क्षेत्र्क्षुदर्पविनाशाय स देवः शरणं मम ॥

Colophon. इति स्कन्दपुराणे ब्रह्मनारदसंवादे श्रीविष्णोरवतारस्तवराजः समाप्तः ।

विषयः । मत्स्यादिदशावतारस्तुतिकथनम् ।

No. 4050. आगमसारसङ्ग्रहः । Substance, country-made yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 167 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Āgama-sāra-saṅgraha. A summary of the principal tenets and duties enjoined in the Āgamas. By Jogendra.

Beginning. नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं योगेन्द्रेण च धीमता ।
 नानातन्त्रानुसारेण कृता तत्त्वरङ्गिणी ॥
 साधूनां मतसाधित्य कृत्वा चर्चितचर्चषं ।
 गुरुपादप्रसादेन साधकानां हिताय वै ॥ इत्यादि ।

End. देवान् गुरुन् समभ्यर्च्य वेदशास्त्रोक्तवर्त्मना ।
 ज्ञानतो भैरवीचक्रे ज्ञानिनां नैव दूषणं ॥

Colophon. इति योगेन्द्रप्रकाशिते आगमसारसङ्ग्रहे ब्रह्मनिरूपणे तत्त्वरङ्गिणी नाम
 द्वितीयोऽङ्कासः समाप्तः ।

विषयः । सदाशिवस्य निर्गुणत्वादिकथनं । विन्दुस्वरूपादिकथनं । सत्त्वादिगुणस्यार्शाद्ब्रह्मणः
 सगुणत्वादिकथनं । जीवध्यानप्रकारकथनं । शक्तिस्वरूपादिकथनं । श्रीकृष्णादीनां प्रकृतिमयत्व-
 कथनं । कुलज्ञानमाहात्म्यकथनं । कुलविन्यासस्वरूपादिकथनं । कौलिकप्रशंसादिकथनञ्च ।

No. 4051. आपूर्विकविधिः । Substance, country-made paper, 11 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 11 on a page. Extent, 152 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Āpūrvika-vidhi. The preliminary duties of installing a sacred fire. Anonymous.

Beginning. अथ शुचौ समे देशे अग्रायतनदेशं शकलेन त्रिः प्राचीनसुलिखेत् ।
 त्रिद्विचीनमयाद्भिरभ्युक्ष्य शकलं निरस्त्राप उपसृष्ट्य यज्ञीयात् काष्ठादग्निं मथित्वा श्रीवि-
 यागाराद्वा आहृत्येति । इत्यादि ।

End. पार्श्वे तु समा आहुः केचित् प्रत्यवरोक्षणे ।
 पुनः सुत्या परेषैव व्रद + सत् प्रपञ्चनं ॥

Colophon. इत्यापूर्विकविधिः समाप्तः ।

विषयः । दर्वीहोमादी प्रकृतिनिरूपणादिकं । आघारप्रकृत्यादिनिरूपणञ्च ।

No. 4052. भक्तिमार्गमर्यादा । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 9 on a page. Extent, 83 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mirahāṭa, Zillā Vardhamāna; Chandranātha Chūḍāmaṇi. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Bhaktimárga-maryádá. The pre-eminence of the cult of faith. By Viṭṭhala, son of Ballabha. It attempts to prove that the Bhagavadgítá considers *Bhakti* to be the principal means of obtaining emancipation.

Beginning. पितृपादाब्जयुगलं प्रणमामि कृपामधु ।
 यत्कुलं गोकुलेशेन स्वीकृतं कृपया स्वतः ॥
 अतस्तद्ददनाम्भोजस्युतगीतास्तताम्बुधेः ।
 अविर्भावहेतुमीशानुग्रहाद्विभ्रशस्यच्च ॥
 स्वयं स्वतच्छं हि हरिः पार्थायोपदिशत्यतः ।
 नदादौ धृतराष्ट्रस्याभक्तस्य वचसा न हि ॥
 उपक्रमो युक्ततरस्तत्पुत्रस्यापि वा कथा ।
 पार्थस्यापि विषादोऽयमतद्रूपलतो न हि ॥

अवाधिकाराभावस्य ज्ञापकत्वाच्च लौकिकी कथा युक्ता । इत्यादि ।

End. तदुत्पत्तिरुपदेशेन च तद्विदित्तिरिति ।
 इति श्रीपितृपादाब्जदासेन निज + + ना ।
 भक्तिमार्गस्य मर्यादा निरुक्ता विद्वलेन वै ॥

Colophon. इति श्रीविद्वलकृता भक्तिमार्गमर्यादा समाप्ता ।
 विषयः । भगवद्गीतायां भक्तिरेव मुख्यत्वेन निरूपितेति निरूपणम् ।

No. 4053. सन्न्यासवरणम् । Substance, country-made paper, 14 × 3½ inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 72 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mirahāṭa, Zillá Vardhamána, Chandranátha Chúdámāni. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Sannyása-varaṇa. It treats of the mode of renouncing the world in order to devote one's self to the service of his God. By Vallabháchárya.

Beginning. पश्चात्तापनिवृत्त्यर्थं परित्यागो विचार्यते ।
 स मार्गद्वितये प्रोक्तो भक्तौ ज्ञाने विशेषतः ॥
 कर्ममार्गेण कर्तव्यः सुतरां कलिकालतः ।
 अत आदौ भक्तिमार्गे कर्तव्यत्वाद्विचारणा ॥

श्रवणादिप्रसिद्धार्थं कर्मव्यस्येत् स नेष्यते ।

सद्वायसङ्गसाधलात् साधनानाञ्च रक्षणात् ॥ इत्यादि ।

End. तस्मादुक्तप्रकारेण परित्यागो विधीयतां ।

अन्यथा भ्रश्यते स्वार्थादिति मे निश्चिता मतिः ॥

Colophon. इति कृष्णप्रसादेन वल्लभेन विनिश्चितं ।

सद्वायसवरणं भक्तावन्यथा पतितो भवेत् ॥

समाप्तोऽयं ग्रन्थः । संवत् १८९३ ।

विषयः । भक्त्युपयोगिसद्वायसविधिनिरूपणम् ।

No. 4054. सिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्यासहिता । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 308 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mīrhāṭa, Zillā Varddhamāna; Chandranātha Chūḍāmaṇi. Appearance, fresh. Text, verse. Commentary, prose. Incorrect.

Siddhānta-Muktāvalī. Vyākhyā-shahitā. By Vallabhā-chārhya with a commentary by his son Viṭṭhaleśvara Dīkshita. Both the father and son were Vaishṇavas. They advocate that the worship of Kṛishṇa was to them the only way to salvation and mental worship, preferable to any other mode of worship. Devotion to Kṛishṇa is superior to the knowledge of truth in leading one to emancipation.

Beginning. व्याख्यायाः ।

प्रणम्य पितृपादाङ्गपरामनुरागतः ।

कृपया विशदीकुर्मस्तद्वाङ्मुक्ताफलावलीम् ॥

नला हरिं प्रवक्ष्यामि स्वसिद्धान्तेति । अग्रे वक्ष्यमाणैर्बहुभिर्मिथो विरुद्धैः सिद्धान्तैः शास्त्रार्थे-
सन्देहे तन्निरासया स्वसिद्धान्तरूपं शास्त्रार्थनिश्चयं वक्ष्यामीत्यर्थः । इत्यादि ।

मूलस्य,—

नला हरिं प्रवक्ष्यामि स्वसिद्धान्तविनिश्चयं ।

कृष्णसेवा सदा कार्य्या मानसी सा परा मता ॥ इत्यादि ।

End.

मूलस्य,—

भक्त्यभावे + + + यथा दुष्टैः स्वकर्माभिः ।

अन्यथाभावमापन्नास्मात् स्वानाच्च नश्यति ॥

याख्यायाः,—

अन्यथा संशयात्मा विनश्यतीति बुद्धिरन्यथा भवेदित्यर्थः ।

इति श्रीपिण्डपादाक्षपरागरससिक्तहृत् ।

एवं स्वशास्त्रं सर्व्वसं मया गुप्तं निरूपितं ।

एतद्बुद्ध्या विमुच्येत पुरुषः सर्व्वसंशयात् ॥

श्रीविद्वलस्तत्सिद्धान्तवाङ्मालां हृदये दधौ ॥

Colophon. इति श्रीवङ्गभाचार्य्यविरचिता सिद्धान्तसुक्तावली समाप्ता ।

विषयः । ज्ञानमार्गादपि भक्तिमार्गस्य श्रेष्ठत्वनिरूपणपूर्व्वकं भगवद्भक्तिमाहात्म्यकीर्त्तनम् ॥

No. 4055. स्मृतिदुर्गभञ्जनम् । Substance, country-made paper, 14 × 3½ inches. Folia, 68. Lines, 7 on a page. Extent, 2,380 ślokas. Character, Bengali. Place of deposit, Pántá, Zillá Varddhamána, Akshayachandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Smṛiti-durga-bhanjana. By Chandrasekhara Śarmá, a Várendra Bráhmaṇa who settled at Navadvípa. The work treats of the titles of the S'ráddha ceremonies and of the way of resolving to perform particular ceremonies. The title of the work breathes a martial spirit on the author, for it means the storming of the fortress of the Smṛiti.

Beginning. भजत भजत कृष्णं गोपनारीसदृष्यं

निखिलसुवनवन्द्यं नन्दगोपाभिनन्द्यं ।

सुकृतिहृदयरम्यं प्रेमभक्त्येकगम्यं

सकलललितगेहं सच्चिदानन्ददेहं ॥

— — — — — ।

सदानन्दमयीं स्मृता चन्द्रशेखरशर्म्भणा ।

वारिन्द्रान्वयसम्भूतनवद्वीपनिवासिना ॥

श्रीकृष्णप्रीतये गूढशास्त्रार्थस्याभिसम्भितः ।

स्मृतीनां क्रियते दुर्गभञ्जनं बुधरञ्जनम् ॥

अथ तिथिदुर्गभञ्जनं । तत्र राशिक्रमचलत्पूर्यावधिकक्षात्रयविकर्षप्रयोजकतादृशचन्द्रक्रिया तिथिः । तथा हि राशिं परिभ्रमतोर्लक्ष्योजनान्तरितोपर्य्यधोभावापन्नयोः स्वर्याचन्द्रमसोरमावा-
स्यान्तक्षणे समसूत्रपातन्यायेन राशयेकावच्छेदेन सहावस्थानरूपः परसन्निकर्षा भवति । इत्यादि ।

End. नैमित्तिकादीनीति दक्षवचनेन प्रतिप्रसवादिनि स्मार्त्तैः समाहितञ्च साधु
सङ्गच्छते । इति सर्व्वमनाकुलमिति ।

Colophon. इति वारेन्द्रकुलसम्भूतनवद्वीपनिवासीश्रीचन्द्रशेखरशर्माविरचिते स्मृतिदुर्ग-
भङ्गने सङ्कल्पादिदुर्गभङ्गनं ।

विषयः । तिथिशास्त्रसङ्कल्पादिस्वरूपविवेचनपूर्व्वकं तत्र तत्र व्यवस्थादिरूपणम् ।

No. 4056. नवरत्नम् सटीकम् । Substance, country-made paper
14 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 126 ślokas. Character,
Nāgara. Dāte, ? Place of deposit, Mirahāṭa, Zillā Varddhamāna, Chandra
nātha Chūdāmaṇi. Appearance, fresh. Text, verse. Commentary, prose.
Incorrect.

Nava-ratna. Prakāśa-sahita. The only means of obtain-
ing Bhagavān is by throwing one's self at his feet. The name of the
author is not known. The commentator is Viṭṭhala Dikshita. The
substance is that those who surrender themselves unconditionally to God
are the only persons who have a right to worship Him.

H. P. S.

Beginning. मूलस्य,—

चिन्नासन्नानहन्नारो यत्पदाम्बुजरिणवः ।

स्त्रीयानां तान्निजाचार्यान् प्रणमामि मुञ्जमुञ्जः ॥

टीकायाः,—ननु भगवदीयानां कथं चिन्तोद्भवः । इत्यमात्मनिवेदिनो हि भगवद्भजनार्हा
नेतरे । तत्र वैदिकपारलौकिकयोरर्थयोर्नावशिष्टं किञ्चिदसमर्पितं । एवं सति देहादिनिर्वाहः
केन कार्य्यः । इत्यादि ।

End. मूलस्य,—

तस्मात् सर्वात्मना नित्यं श्रीकृष्णः शरणं मम ।

वदद्भिरिवं सततं स्वेषमित्येव मे मतिः ॥

टीकायाः,—

यद्वाञ्छयेव मोक्षान्ताः पुमर्था अघरौकताः ।

स कोऽपि पिष्टपादाङ्गरेणुर्भक्ष्यं प्रसीदतु ॥

Colophon. इति श्रीविट्शेखरदीक्षितविरचितो नवरत्नप्रकाशः समाप्तः ।

विषयः । आत्मनिवेदनमेव भगवत्प्राप्त्युपाय इति निरूपणम् ।

No. 4057. कृष्णभक्तिसुधारणवः । Substance, country-made paper, 19 × 3½ inches. Folia, 186. Lines, 6 on a page. Extent, 5,826 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipúra, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Kṛishṇa-bhakti-sudhárṇava. By Rádhámohana Gosvámí, of Śántipúra. Contains short disquisitions on the nature of *Jñána*, *Vairágya*, *Prema-bhakti* &c. It contains an enumeration of the Vaishṇava rites for each month of the year. It also contains various interesting information about Vaishṇava religious ceremonies and Vaishṇava doctrines. The fast observed on the eleventh day of the moon is one of the principal topics treated of in this work.

H. P. S.

Beginning. वन्दे राधामुखाभोजमधुसम्भोगलम्पटं ।

गोविन्दं परमानन्दं वृन्दाकानननायकं ॥

श्रीलचैतन्यपादाञ्जस्यन्दिताभृतसद्रसः ।

सन्तर्पयतु संसारतप्तचेतोमधुव्रतं ॥

नानादुःखद्वार्दितान् भवमहारणान्तरस्थायिनः

सम्भूढान् कलिकालजालविवशानालोक्य लोकान् हरिः ।

आविर्भूय सरागभक्तिसुधया सिञ्चन् समाजीवय-

त्तानद्वैतसमाङ्गयान् विलसितः पायादपायात्स नः ॥

नित्यानन्दमनन्तांशं कृष्णापारसागरं ।

नमामि परमानन्दां तथा वैष्णवमण्डलीं ।

राधामोहनशर्माविध्वृतोऽयं मधुरोत्तरः (?) ।

आनन्दयतु भक्तान् श्रीकृष्णभक्तिसुधारणवः ।

अथ इह कर्मचितो लोकः क्षीयतेऽमुत्र पुण्यचितो लोकः क्षीयत इत्यादि श्रुत्या । सुखमेन्द्रियकं स्वर्गं नरक एव वा । इत्यादि ।

End. तदतिक्रमे पुण्यपुनर्व्यस्वसाने दिगियं प्रदर्शितेति श्रीकृष्णभक्तिसुधारणवे नैमिकविवरणं नामोत्तरविभागः ।

Colophon. श्रीकृष्णभावमधुराभृतलेशलिषा-
संप्रेरितेन विष्टतं किल मोहनेन ।
एतच्च सात्त्वतमतं स्वमतिप्रचार-
मर्थ्यादमुत्सुकधिया रुचिरप्रबन्धं ॥

यज्ञोक्तमत्र विपरीतमपकमुद्धा
 दीनानुकम्पिसदुदारमतिप्रवीणैः ।
 मन्त्रोचनीयसुररीकृतकृष्णभावे-
 र्धर्म्मैरिदं सविनयं विनिवेदितं मे ॥
 समाप्तोऽयं श्रीकृष्णभक्तिसुधारणो ग्रन्थः ॥

विषयः । भक्तिरूपविवेचनं । एवं ज्ञानवैराग्यादिस्वरूपविवेचनं । भगवद्भक्तस्वरूपादिकथनं । तत्र शूद्रादीनामपि अधिकारविवेचनं । भगवद्भजनविधिविवेचनं । भजनस्थानादिनिरूपणं । दीक्षाविधिविवेचनं । पूजाभेदनिरूपणं । प्रणवार्थनिरूपणं । गायत्र्यर्थनिरूपणं । श्रीकृष्णचरणचिह्ननिरूपणं । राधिकाचरणचिह्ननिरूपणं । भक्तिविरुद्धनिरूपणं । अहंग्रहोपासनादिस्वरूपनिरूपणं । एकादश्यादिव्रतवधिकथनं । प्रसङ्गात् तत्र श्राद्धविधिविवेचनं । पुरुषोत्तममाहात्म्यादिविवेचनं । श्रीकृष्णस्वरूपनिरूपणं । श्रवणविवेचनं । कौर्त्तनविवेचनं । पादसेवननिरूपणं । अर्चनविवेचनं । तत्र मन्त्रादिविवेचनं । पूजामाहात्म्याकौर्त्तनं । स्नानविधिकथनं । विशेषेण मानसपूजाविधिकथनं । पूजास्थानादिनिरूपणं । पात्रादिनियमकथनं । पूजाविधिकथनं । जपविधिकथनं । दास्यविधिकथनं । आत्मनिवेदनविधिकथनं । त्रिकालपूजाविधिकथनं । नैमित्तिकविधिकथनं । अथ मासविशेषे क्रियाविशेषविधिनिरूपणं । अथ वैशाखकृत्यनिरूपणं । तत्र प्रातःस्नानविधिकथनं । पुष्यययात्राविधिकथनं । ढसिंहचतुर्दशीविधिकथनं । एवं जैष्ठकृत्यकथनं । तत्र खानयात्राविधिकथनं । आषाढकृत्यकथनं । तत्र रथयात्राविधिविवेचनं । शयनादिविधिकथनं । एवं श्रावणकृत्यविधिकथनं । भाद्रकृत्यविधिकथनं । विशेषेण जन्माष्टमीविधिविवेचनं । राधाष्टमीविधिकथनं । आश्विनकृत्यविधिकथनं । कार्तिककृत्यविधिकथनं । उत्थानयात्राविधिकथनं । रासयात्राविधिकथनं । मार्गशीर्षकृत्यनिरूपणं । पौषकृत्यनिरूपणं । माघकृत्यनिरूपणं । फाल्गुनकृत्यनिरूपणं । तत्र विशेषण दोस्रयात्राविधिविवेचनं । चैत्रकृत्यनिरूपणञ्च । एकादश्युपवासविधिविवेचनं । उन्मीलन्यादिद्वादशीविधिकथनञ्च ।

No. 4058. रासप्रमाणम् । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 86 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Pántá, Zillá Varddhamána, Akshaya-chandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Rásapramāṇa. By Kṛishṇa Mísra. Extracts from the Sástras on the sanctity of the Rása festival which is the sport of Kṛishṇa in the company of the milk-maids of Vṛindávana on the full moon of the month of Kárttika. The writer quotes from ancient works to prove the exact time of performing the annual Rása ceremony and so on.

Beginning. रासाविष्टं हरिं नत्वा श्रीकृष्णो हरितञ्चवित् ।

कालं तत्प्रीतये वक्ति रासयात्राःक्रियोचितं ॥

अथ रासयात्राकालः । विष्णुपुपाणे । गोपीपरिहृतो रात्रिं शरच्चन्द्रमनोरमां । गमयामास गोविन्दो रासारम्भरसोत्सुकः । इति । इत्यादि ।

End.

अथ धमणक्रमः । शिरसा धामयेद्भक्त्या सप्त वारान् शनैः शनैः । इति । दर्शनफलं यथा । अस्मिन् काले च ये मर्त्या भक्त्या पश्यन्ति केशवं । सर्वपापविनिर्मुक्ताः कृष्णसायुष्यमाप्नुयुरिति ।

Colophon. इति श्रीकृष्णमिश्रविरचितं रासप्रमाणं समाप्तं ।

विषयः । कार्तिकपौर्णमास्यां मद्दानिशयापिन्यामेव रासयात्रा कर्त्तव्येति निरूपणं । तद्-
प्राप्तौ तु प्रदोषव्यापिन्यां तस्यां कर्त्तव्येति विवेचनञ्च ।

No. 4059. रासयात्राविवेकः । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 6 on a page. Extent, 63 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Dhátri-gráma, Zillá Varddhamána, Prasannakumára Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Rása-yátrá-viveka. By Mahámahopádhyaýa S'úlapáni, who is represented as a Sáhúḍiyána, *i. e.*, belonging to the village of Sáhúḍi bestowed on one of the descendants of the five bráhmaṇs invited by Ádi-súra, from Kányakubja. The bráhmaṇ belonged to the Bharadvája gotra. The bráhmaṇ belonging to this gráma are still to be found in Bengal. But they are regarded as inferior to Mukhopádhyaýas who belong to a different village but to the same gotra. S'úlapáni who is quoted by Raghunandana belonged to this village at a time when his clan had not been lowered in the estimation of the Bráhmaṇs. From this work it appears that S'úlapáni was a Vaishṇava.

H. P. S.

Beginning. नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं सुराणामपि सेवितं ।

विवेको रासयात्रायाः क्रियते शूलपाणिना ॥

स्कान्दे । गोपीभीराससंरम्भे तस्य चानर्दिकौतुकं । ब्रह्मादिजयसंखुददर्पकन्दर्पदर्पञ्च । इति । देवानां रमणं रास इति युत्यन्या औष्णदिकस्य बाहुलकान्मकारस्य सकारः । अथ वा ईश्वरस्य माथया स्त्रीसम्भोगो रास इति सिद्धं । इत्यादि ।

End. पौर्णमास्यां निशाईं तु रासे रासेश्वरं प्रभुं ।
 दृष्ट्वा नरो लभेज्ज्ञानं रमन्तं विदशेश्वरं ।
 वचनमिदं वराहपुराणीतं ।

Colophon. इति साङ्गडियानमहामहोपाध्यायश्रीशुलपाणिविरचितो रासयात्राविवेकः
 समाप्तः ।

विषयः । कार्तिकपौर्णमास्यामहारात्रव्याप्त्यामेव रासयात्रा कार्येति निरूपणं । तदप्राप्तौ
 तु प्रदोषव्यापिन्यां पौर्णमास्यां सा करणीयेति निष्कर्षकथनं । यात्रापरिपाटीविधिकथनं ।
 तन्माहात्म्यकीर्तनञ्च ।

No. 4060. शङ्करसंहिता । Substance, country-made paper, 16 × 6½
 inches. Folia, 391. Lines, 13 on a page. Extent, 14,216 ślokas. Character,
 Nágara. Date, Sk. 1670. Place of deposit, Calcutta, Government of India.
 Appearance, old. Verse. Incorrect.

S'añkara-Sañhitá. The Sañkara-Sañhitá is not mentioned in the preface to the translation of Vishṇu Puráṇa, nor in the index to the Puráṇas by Bábu Janamajaya Mitra. The Bábu had access to nearly all the MSS. of the Puráṇas accessible in Calcutta, and Professor Wilson had nearly as much, and the absence from their lists of the name of S'añkara-Sañhitá shows that it was not known in Bengal at the time. It has likewise not been met with in any of the N.-W. Provinces catalogue; but it has been known to Sanskrit scholars in the Southern Provinces; Mr. Barnell's catalogue of the Tanjore MSS. alludes (page 194,) to several copies, but all in fragments. The contents are very similar, so are the contents of the Sañkara Vilás, (Barnell's) page 203. The largest of the Tanjore MS. contains 14,000 verses. The MS. under notice is not a Southern one but it was directly obtained from Bombay. It contains about 15,000 verses divided into seven parts, each entitled a Káṇḍa, namely, Sambhava Káṇḍa, Ásura Káṇḍa, Vira Káṇḍa, Yuddha Káṇḍa, Deva Káṇḍa, Daksha Káṇḍa and Upadesá Káṇḍa. In the second chapter of the first káṇḍa, Vishṇu at the request of Śiva, assumes the form of Vyása and composes the eighteen puráṇas for the glorification of different Devas. The Skanda-puráṇa is said to have six sañhitás, Sanat Kumáriya, Síta, Bráhmí, Vaisnavi, Śánkarí and Sauri sañhitás. This division of the Puráṇa does not, however, agree with that given in the Náradíya-puráṇ, which names the divisions as *khaṇḍas* and enumerates them as

follows : Máheśvara, Vaishṇava, Bráhma, Kásí, Avanti, Nágara and Prabhása khaṇḍas. The Sambhaba káṇḍa of this Sañhítá goes over the same ground as the Kumára Sambhava with slight differences in the details. The Asura who oppressed the Devas on this occasion is not Táraka alone, but Śura Padma and others were associated with him. Mahádeva had other sons besides Kárttika, Víra Váhu, Víra Kesári, Víra Mahendra, Víra Chandra, Víra Mártaṇḍa, Vírántaka and Víradhíra. Kárttika was brought from his native place, the Śaravana, a place full of reeds, to Kailása and he was sold and bought again. He fought with Indra and others, killed them and revived them. Nárada killed an animal at a sacrifice and a goat sprung out from its person. The goat disturbed the peace of the three worlds, and Kárttika made the goat his váhana, conveyance. Kárttika then put Brahmá into prison, from which the prisoner was rescued by S'iva. Then S'ivá's sons march forth to fight with Táraka and others. Kárttika kills Táraka. His wives lament his loss, and his son flies to his brother Súrapadma to inform him of what had happened.

(**Aśura Káṇḍa**). Then follows a description of the birth and education of the Asuras, Táraka and others. Their propitiation of Mahádeva and of obtaining a boon from him. Their conquest of the devas and the oppression of the three worlds. The connected stories of the fall of the Vindya Mountain, the slaughter of Vátápí and the origin of the river Gaṇḍakí are then given.

(**Víra Káṇḍa**). Kárttika proceeds to Lañká to fight with Súrapadma.

(**Yuddha Káṇḍa**) kills him with his whole family.

(**Deva Káṇḍa**). Kárttikeya is then married. The story of Muchukunda is given to glorify Kárttikeya.

(**Daksha Káṇḍa**). This káṇḍa contains the description of the well known destruction of Daksha's sacrifice by S'iva.

(**Upadeśa Káṇḍa**) contains a description of Mount Kailása. It then goes on to find the reason why the Asuras were so troublesome to the Devas. The sacredness of the ashes of cremation, of the rudráksha beads, of the name of S'iva, of the fast on Mondays, of the various vows in honour of S'iva and his consort Párvati is the theme of a number of chapters. The consequences of devotion to S'iva, of hearing the recitation of S'ivapurána, of acting against, of blaspheming and of worshipping S'iva, are then enumerated and a description given of the 25 forms of S'iva.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ शङ्करसंज्ञिता लिख्यते ।

ॐङ्कारनिलयं देवं गजवक्त्रं चतुर्भुजं ।
 पिचिण्डिलमहं वन्दे गजवक्त्रं चतुर्मुखं ॥
 सुमुखस्यैकदन्तस्य कपिलो कज(गज)कर्णकः ।
 लम्बोदरस्य विकटो विघ्नराजो विनायकः ॥
 धूमकेतुर्गणाध्यक्षो भालचन्द्रो गजाननः ।
 वक्रतुण्डः स्तूर्पकर्णो ह्येभ्यः स्तुन्दपूर्वजः ॥
 षोडशैतानि नामानि यः पठेच्चृणुयादपि ।
 विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा ॥
 संग्रामे सङ्कटे चैव विघ्नस्तस्य न जायते ।
 सुत्रक्षुण्णं प्रणम्याहं सर्वज्ञं सर्वगं सदा ॥
 अभीष्टफलसिद्ध्यर्थं प्रवक्ष्ये नाम षोडश /
 प्रथमो ज्ञानशक्त्यात्मा द्वितीयः स्तुन्द एव च ॥
 अग्निभूष तृतीयः स्यात् बाङ्गलेयचतुर्थकः ।
 गान्धेयः पञ्चमो विद्यात् पष्ठः शरवणोद्भवः ॥
 सप्तमः कार्तिकेयः स्यात् कुमारः स्यादथाष्टकः ।
 नवमः पद्मसुखस्यैव बलाकारिर्दश स्मृतः ॥
 सेनान्येकादशस्यैव गुह्योद्वादश एव च ।
 त्रयोदशो ब्रह्मचारी द्वादशपुत्रचतुर्दशः ॥
 ऋषिश्च जित् पञ्चदशकः षोडशः शिखिवाहनः ।
 एतत्षोडशनामानि जपेत् सम्यक् च सादरं ॥
 विवादे दुर्गमे मार्गे दुर्जरीये (?) तथैव च ।
 कविले च महाशस्त्रे विज्ञानार्थी फलं लभेत् ॥
 कन्यार्थी लभते कन्यां जयार्थी लभते जयं ।
 पुत्रार्थिपुत्रलाभस्य धनार्थी लभते धनं ॥
 आयुरारोग्यवृद्धिं धनधान्यसुखावहं ।
 हरिः ॐ ।
 पुरा काश्चिन्नां चतुर्वक्त्रस्तपः परमं तपः ।
 स्रष्टुकामः प्रजाः सर्वाः कृपया परमेशितुः ॥
 तस्मिन् महेशचरणपरिचर्यापरायणे ।

सुनयः कतिचित्पुण्ये स्थित्वा गात्रं स्थानं उच्यते ॥

वैखानसाग्रमे तप्तं तपः संयतमानसाः ।

प्रापुस्तन्निकटं प्रष्टुं तदर्चस्थानमुत्तमं ॥

End.

इह लोके परवापि स्कन्दसायुज्यमाप्नुयात् ।

तस्माद्दहरर्चनित्यं श्रोतव्यमपि शूद्रये ॥

सूतात्मजस्य वचसातिसुनौन्द्रवर्याः

सन्नोपवार्द्धिलहरीषु निमग्नचिन्ताः ।

सन्नाय सूतमपि खं खमपि विष्टय्य

प्रापुस्तदाश्रमपदं त्रिदिवानधिष्ठि ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे शङ्करसंहितायां शिवरहस्यखण्डे उपदेशकाण्डे पञ्चा-
शौतितमोऽध्यायः । शङ्करसंहितायां शिवरहस्यखण्डं समाप्तं ।

विषयः । स्कन्दपुराणान्तर्गतशङ्करसंहितायां सप्त काण्डाः सन्ति । तद्यथा सप्तमकाण्डं आसु-
रकाण्डं वीरकाण्डं युद्धकाण्डं देवकाण्डं दक्षकाण्डं उपदेशकाण्डं । तत्र प्रथमकाण्डस्य प्रथमाध्याये,
सूतमुनिसंवादः । द्वितीयाध्याये, विष्णुः शिवेनादिष्टः व्यासरूपेणावतीर्षी भूत्वा अष्टादशपुराणानि
प्रणीतवानितिकथनं । अष्टादशपुराणेषु यस्मिन् यस्मिन् पुराणे ब्रह्मादिदेवानामन्यतमस्य प्राधान्यतो-
माहात्म्यकीर्तनमस्ति तच्चन्नामकीर्तनं स्कन्दपुराणान्तर्गतषट्संहितानामकथनञ्च । स्कन्दपुराणान्तर्गतषट्-
संहितानामानि यथा, सनत्कुमारीयसंहिता, सूतसंहिता, ब्राह्मी संहिता, वैष्णवी संहिता, शङ्करी
संहिता, सौरी संहिता । तृतीयाध्याये, भवानी शिवनिन्दाहेतोः दाक्षायणीति नाम परिजिहीर्षुः
मायया हिमालयकन्यात्वेनाविर्भूवेतिकथनं । चतुर्थाध्याये, शूरपद्मादिभिरसुरैरुपद्रुतानामिन्द्रा-
दिदेवानां ब्रह्मणः समीपे गमनकथनं । पञ्चमाध्याये, ब्रह्मणः सन्निधौ शूरपद्मसिंहवक्त्रतारकासुराणां
पराक्रमकथनं इन्द्रादिदेवानां क्लेशविज्ञापनञ्च । षष्ठाध्याये, ब्रह्मा इन्द्रादिदेवैः सद्य वैकुण्ठं गत्वा
शूरपद्मादीनामुपद्रवं वैकुण्ठनाथं विज्ञापयामासेतिकथनं । सप्तमाध्याये, नारायणः ब्रह्मादिदेवैः
सद्य कैलासं गत्वा महादेवं स्तुतिभिः सन्नोय्य असुरकृतदेवपराभवं कथयामास । महादेवः
कार्तिकेयमुत्पाद्यासुरान् संचरिष्ये इति विष्णुप्रथतीनाञ्चास्य समाधिस्थो बभूवेतिकथनं । अष्टम-
नवमदशमाध्यायेषु, शिवसमाधिभङ्गार्थं देवैः प्रार्थितो मदनः कैलासगत्वा समाधिभङ्गोपायमन्वित्य-
दितिकथनं । एकादशाध्याये, शिवस्य समाधिभङ्गः मदनस्य भस्मीकरणञ्च । द्वादशाध्याये, क्रन्दर्पस्य
पुनर्जीवनार्थं रतिप्रार्थना, पार्वत्याश्वलनार्थं दृढब्राह्मणरूपेण शिवस्य हिमालयगमनमितिकथनं ।
त्रयोदशाध्याये, चतुर्दशाध्याये च पार्वतीसन्निधौ दृढब्राह्मणरूपेण शिवेन शिवनिन्दा कृता तच्छ्रुत्वा
पार्वती रुष्टा बभूव सदाशिवलां कुपितां दृष्ट्वा प्रसाद्य कैलासमगमदितिकथनं । पञ्चदशाध्याये,
महादेवः कैलासमगत्य सप्रर्षीन् सस्मर, आगतेषु तेषु पार्वत्या सद्य परिणयनार्थं तान् हिमालयं

प्रेरयामासेतिनिर्देशः । षोडशाध्याये, सप्तदशाध्याये च सप्तर्षयो गौरौ महादेवाय दातव्येति
 हिमालयतत्पत्रोः सम्प्रतिं क्त्वा शिवसन्निधौ जग्गुरितिकथनं । १८शे १९शे २०शे २१शे २२शे
 चाध्याये हरपार्वतीविवाहाङ्गकर्मानुष्ठानं । २३शे अध्याये, उद्दोढया पार्वत्या सह शिवस्य
 कैलासगमनं । २४शे २५शे २६शे चाध्याये कार्तिकेयोत्पत्तिविवरणं । २७शे अध्याये,
 वीरबाहुः, वीरकेसरी वीरमहेन्द्रः, वीरचन्द्रः, वीरमार्त्तण्डः वीरान्तकः वीरधीरः र्षां
 शिवसुतानां जन्मविवरणं । २८शे अध्याये, कार्तिकेयोत्पत्तिः शरवणात् कैलासे तस्यानयनमिति
 कौर्त्तनञ्च । २९शे अध्याये श्रीढाव्याजेन कार्तिकेयस्य विक्रमवर्णनं । ३०शे अध्याये, इन्द्रा-
 दिदेवैः सह कार्तिकेयस्य युद्धकथनं इन्द्रादीनां पराभववर्णनञ्च । ३१शे अध्याये, कार्तिकेयः
 बृहस्पतिना प्रार्थितो युद्धे ऋतान् देवान् पुनर्जीवयामास, आत्मनो विश्वात्मकं रूपञ्च दर्शयामासे-
 तिकथनं । ३२शे अध्याये, कार्तिकेयस्य देवसेनापतित्वेनाभिषेकः । नारदकृतयज्ञे आलम्बपञ्चङ्ग-
 समूतेनैकेन ज्ञानेन त्रिलोकीनां व्याकुलीकरणं कार्तिकेयेन च स ज्ञागोवाहनः कृतः इति कथनं ।
 ३३शे अध्याये, कार्तिकेयेन ब्रह्मणः कारागाररोधकथनं । ३४शे अध्याये, शिवेन ब्रह्मणः
 कारागाररोधमोचनमतिकथनं । ३५शे ३६शे चाध्याये, कार्तिकेयस्य रूपवीर्यविभूतिकथनं ।
 ३७शे अध्याये, शूरपद्मप्रभतीनामसुराणां विनाशाय कार्तिकेयवीरबाहुप्रभतीनां युद्धयान्ना ।
 ३८शे ३९शे अध्याये, तारकासुरेण सह वीरबाहुप्रभतीनां युद्धवर्णनं । ४०शे अध्याये, वीर-
 बाहोः पराजयवर्णनं । ४१शे ४२शे ४३शे चाध्याये, गुह्यतारकासुरयुद्धवर्णनं । ४४शे
 अध्याये, क्रौञ्चतारकासुरबधकथनं । ४५शे अध्याये, क्रौञ्चतारकासुरबधदिवसे ब्रह्मविष्णुप्रभृति-
 भिदेवैः सह कार्तिकेयस्य हिमालयपर्वते अवस्थितिकथनं । ४६शे अध्याये, तारकासुरपत्नीनां
 विलापः । असुरेन्द्रनामा तारकासुरस्य सुतः पितुरन्त्येष्टिक्रियादिकं समाप्य पिढव्यस्य शूरपद्मस्य
 समीपे गत्वा कार्तिकेयकृतपिढवधादिदृष्टान्तं कथयामास च इति कथनं । ४७शे अध्याये, कार्ति-
 केयस्य बलविक्रमादिज्ञानार्थं शूरपद्मासुरेण तत्समीपे चारः प्रस्थापितः । ४८शे ४९शे ५०शे
 अध्यायेषु कार्तिकेयादिदेवानां वाराणसीतीर्थ्यादिगमनकथनं । इति सप्तमकाण्डः ।

आसुरकाण्डस्य १मे-अध्याये, शूरपद्मसिंहास्यतारकगजवक्त्रादीनामुत्पत्तिकथनं । २ये-अध्याये,
 शूरपद्मसिंहवक्त्रतारकासुराणां तपस्याविवरणं । ३ये-अध्याये, महादेवाप्तेषां वरप्राप्तिविवरणं ।
 चतुर्थ्याध्यायमारभ्य सप्तमाध्यायपर्यन्तं शूरपद्मादिद्वैतदेवपराजयविवरणं । ८मे-अध्याये, शूरपद्मस्य
 शक्रादिदेवकृतान्याभिषेकविवरणं । ९मे-अध्याये, शूरपद्मादीनां उद्गाहादिवंशविस्तारकथनम् ।
 १०मे-अध्याये, शूरपद्मस्य दौरात्प्रकथनं । ११शे अध्याये, विन्ध्यपर्वतस्य पतनविवरणं
 वातापिबधविवरणञ्च । १२शे अध्याये, शूरपद्मभयात् श्रीकौषाङ्गनगरे शस्या सह पलायितस्त्रे-
 न्द्रस्य सन्निधौ देवानामागमनं । १३शे अध्याये, गण्डक्या उत्पत्तिः, महाकालकृतशूरपद्मभिग-
 नीहस्तच्छेदः । १४शे अध्याये, शूरपद्मसमीपे तस्य सखा अजयक्त्रया आत्मनो हस्तच्छेदकथनः

कथितः । १५शे अध्याये, इन्द्रपुत्रजयन्तादिदेवैः सच्च शूरपद्मसुतभानुकोपाख्यासुरादीनां युद्ध-
विवरणं । इत्यासुरकाण्डः ।

वीरकाण्डे सप्तमाध्यायाः सन्ति, तेषु शूरपद्मासुरस्य बलवीर्याद्यवेक्षणार्थं प्रस्थितस्य वीर-
वाह्नीः प्रत्यागमनानन्तरं तन्मुखात् शूरपद्मासुरस्य बलवीर्यादिकं विदित्वा युद्धार्थं सेन्यैः सच्च
कार्तिकेयस्य लङ्कागमनमितिकथनं ॥ इति वीरकाण्डः ।

युद्धकाण्डे पञ्चविंशद्दध्यायाः सन्ति, तेषु कार्तिकेयवीरवाङ्मूलीनां शूरपद्मभानुकोपादिभिः
सच्च युद्धवर्णनं । शूरपद्मभानुकोपादीनां निधनकीर्तनञ्च । इति युद्धकाण्डः ।

देवकाण्डे सप्ताध्याया विद्यन्ते तेषु कार्तिकेयोद्वाहविवरणं सुचुकुन्दपतेर्जीवनचरितवर्णन-
न्याजेन कार्तिकेयमाहात्म्यकीर्तनञ्च । इति देवकाण्डः ।

दक्षकाण्डे चत्वारिंशद्दध्यायाः सन्ति तत्र दक्षयज्ञविवरणं । ब्रह्मादीनां मध्ये महादेवस्य
श्रेष्ठत्ववर्णनञ्च । इति दक्षकाण्डः ।

उपदेशकाण्डे, १मे २ये चाध्याये, कैलासवर्णनं । २य ४र्थ ५म अध्यायेषु असुर-
रादिदेहोत्पत्तिकारणकीर्तनं । ६ष्ठ ७म अध्याययोः अजमुखा आसुरदेहोत्पत्तिहेतुपूर्वजन्मकर्म-
कथनं । ८मे अध्याये, मायायाः शूरपद्मादिपुत्रोत्पत्तिनिमित्तकर्मकथनं । ९म १०म ११श
१२श अध्यायेषु भस्ममाहात्म्यकीर्तनं । त्रयोदशाध्यायावधिजनविंशत्तथायपर्यन्तं रुद्राक्षमाहा-
त्म्यकीर्तनं । विंशत्तथायात् षड्विंशत्तथायपर्यन्तं शिवनाममाहात्म्यकथनं । २७शे अध्याये,
सोमवारव्रतविधितन्माहात्म्यकथनं । २८शे अध्याये, आर्द्राव्रतविधिः । २९शे ३०शे चाध्याये,
उमामहेश्वरव्रतविधिः । ३१शे अध्याये, केदारव्रतविधिः । ३२शे अध्याये, कल्याणव्रतविधिः ।
३३शे अध्याये, शूलव्रतविधिः । ३४शे अध्याये, ऋषभव्रतविधिः । ३५शे अध्याये शुकुवार-
व्रतविधिः । ३६शे अध्याये, विष्णुव्रतविधिः । ३७शे अध्याये, कृत्तिकादिव्रतमाहात्म्यकथनं ।
३८शे अध्याये, माघमासप्रथमदिवसे चैत्राश्विनमासयोर्भरणीनक्षत्रे च शिवव्रतविधिः । ततः
जनचत्वारिंशत्तथायात् सप्तचत्वारिंशत्तथायपर्यन्तं शिवभक्तस्य लक्षणादिकथनं । ४८शे अध्याये,
शिवपुराणश्रवणफलकीर्तनं । जनपद्माश्यायात् सप्तपद्माश्यायपर्यन्तं शिवद्रोहफलकीर्तनं ।
५८शे ५९म ६०म अध्यायेषु शिवनिन्दादिफलवर्णनं । एकपष्ठितमाध्यायमारभ्य एकाशी-
तितमाध्यायपर्यन्तं शिवपूजामाहात्म्यकथनं । ८२मे अध्याये, शिवयोगकथनं । ८३मे ८४मे
चाध्याये शिवज्ञानकथनं । ८५मे अध्याये शिवस्य पञ्चविंशतिर्भूत्तिकथनं । इत्युपदेशकाण्डः ।

No. 4061. तत्त्वचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 16 x 4
inches. Folia, 68. Lines, 14 on a page. Extent, 2,320 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Vegune, Zillá Varddhámána, Sadá-
nanda Bhaṭṭáchárya. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Tattva-Chandriká. By Chandra-śekhara. Gives the definition of Brahmá and refutes the arguments of the Chárvákas, Bauddhas, Jainas, Naiyáyikas, Sáñkhyas, S'aivas and Mímáñsakas on the subject of creation. The writer belongs to that school of the Vedántists who believe Jíva to be part of Brahma and he levels his arguments against the Dualists on the one hand and the Pantheists on the other. He ascribes bondages to the result of beginning-less influence, Brahmá Náráyana and Sachchidánanda all these words meaning the same thing.

Beginning. प्रथम्य जानकीनाथं सच्चिदानन्दविप्रं ।

श्रीचन्द्रशेखरो विप्रः कुरुते तत्त्वचन्द्रिकाम् ॥

अथ ब्रह्म वा इदमथ आसीत् यत्कारणं तदुद्बुद्धेति लक्षणवाक्येनोक्ते विनापि प्रकरणात् ब्रह्मशब्द आत्मपरः । इत्यादि ।

End. अतो महोपनिषत्प्रतिपादिते नारायण एव सद्ब्रह्मादिशब्दाः पर्यवस्यन्तीति सर्वमवदातं ।

Colophon. इति श्रीचन्द्रशेखरविरचिता तत्त्वचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । जगत्कारणतया ब्रह्मलक्षणादिविवेचनं । अथ चार्वाकमतनिरसनं । बौद्धमतनिरसनं । आर्हतमतनिरसनं । तार्किकमतनिरसनं । सांख्यमतनिरसनं । शैवमतनिरसनं । मीमांसकमतनिरसनञ्च । ब्रह्मणः सविशेषत्वनिरूपणं । तत्र मायावादनिरसनं । जीवस्य ब्रह्मांशत्वनिरूपणं । तदन्यमतनिरसनं । तत्त्वमस्यादिश्रुतीनां तात्पर्यकथनं । तत्र शुद्धाद्वैतमतोपपादनं । द्वैतवादनिरसनं । अद्वैतवादनिरसनञ्च । मोक्षस्वरूपादिविवेचनं । अनादिवासनयैव जीवस्य बन्वादि-कथनं । सच्चिदानन्दादिशब्दानां प्रत्येकमर्थकथनं । ब्रह्मणः तत्स्वरूपत्वकथनञ्च । नारायण एव भगवद्ब्रह्मशब्दादिवाच्य इति निरूपणञ्च ।

No. 4062. क्षेमकुतूहलम्, वा पाकशास्त्रम् । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 75. Lines, 8 on a page. Extent, 1,788 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Sántipura, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Kshema-kutúhalam. By Kshema S'armá, the son of Manmatha, belonging to the Vaidya caste. The chapters are styled *Utsavas* or "Feasts." There are twelve of these in the work. The writer has consulted the following authors. Gaurí, Nala, Vágbhaṭa, Bhíma, Háríta and Suśruta. The work treats of the art of cookery. It shows that the

Hindus besides eating the numerous vegetables were in the habit of eating the flesh of numerous animals, such as, goat, sheep, stag, &c. The different processes of cooking flesh have been fully given. The date appears to be 1415 of the Vikrama era. The work was finished on the 13th day of the waning moon in the month of Kārttika. It is an elaborate treatise on Hindu cookery. H. P. S.

Beginning. कपोलतलनिर्गतप्रमदवारिधारासत्-

षडङ्घ्रिकुलकाकलीकलितमञ्जुकोलाचलः ।

गिरीशतनयो गुरुः सकलसिद्धिवारान्निधि-

भिन्नत्तु दुरितानि वः सततभोदकादः सदा ॥

— — — — —

भारद्वाजकुलाभोधौ वलचा + चयोर्द्वयोः ।

द्विजराजततिर्जाता निष्कलङ्का स + चपा ॥

सद्भाङ्गूढान्वयभूषणोऽभूत्

स लक्ष्मणो लक्ष्मणपूर्णागवः ।

भिषग्वरो राक्षसराजधान्यां

विभीषणं यो विगदं व्यधत् ।

— — — — —

गौरीमतञ्च नलवाग्भटभीमसूक्तिं

द्वारीतसुयुतमतं रविसिद्धपाकम् ।

चेमो भिषग्वरसुधीरवलोक्य सम्यग्-

ग्रन्थं व्यधत् खलु चेमकुतूहलाख्यम् ॥

दृष्टदेवनसंस्कारस्ततो यंशप्रशंसनम् । इत्यादि ।

End.

नन्दनां नीतिभाजः सकलवसुमतीज + + पानु विश्वं

दुर्दत्ता यान्तु नाशं भवतु वसुमती शस्यसम्पन्नदेश ।

नीरं यच्छन्तु मेघाः कलयतु सुकविः काव्यकौशल्यलीला-

मव्यादव्याजभाजं परद्वरदुरितं चेमशर्माणमीशः ॥

वाषाकाशयुतेनान्दे वत्सरे विक्रमाङ्किते ।

जर्जरे शुक्लवयोदश्यां ग्रन्थः पूर्णोऽयमैन्दवे ॥

इति श्रीनरवैद्यमन्मथात्मजचेमशर्माविरचिते चेमकुतूहले ग्रन्थे गोरसपालकादिप्रशंसनो नाम
द्वादशोत्सवः ।

Colophon. इति पाकशास्त्रं समाप्तं ।

विषयः । धन्यकर्तुः प्रशस्तिकथनं । अथ महानसनिर्माणविधिकथनं । चुम्बोनिर्माणविधिकथनं । अस्मयभाण्डादिप्रशंसाकौर्त्तनं । पक्वद्रव्याणां पात्रान्तरे स्थापनविधिकथनं । महानसोपयोग्योपकरणकथनं । विषादिपरिहाराय तत्र चकोरादिरक्षणविधिकथनं । स्तूपकारादिप्रशंसाकौर्त्तनं । ऋतुविशेषे भक्ष्याभक्ष्यविधिकथनं । अथ दिनचर्याविधिकथनं । भोजनविधिकथनं । भोक्तृविधिकथनं । आसनविधिकथनं । भोजनपात्रविधिकथनं । आचमनोदकादिविधिकथनं । परिवेषकलक्षणविधिकथनं । रन्धनविधिकथनं । तत्र स्तूपविधिकथनं । शुद्धकुम्भापविधिकथनं । माषविधिकथनं । सामान्यतो घृतविधिकथनं । गव्यादिविधिकथनञ्च । अन्ननिरूपणं । पर्पटविधिकथनं । पटोलफलविधिकथनं । तादृङ्गौविधिकथनं । ह्यश्रविधिकथनं । कर्षरौविधिकथनं । मूलकविधिकथनं । आर्द्रकविधिकथनं । हरिद्राविधिकथनं । अथ सर्व्वव्यञ्जनपरिभाषाकथनं । उद्बूलनविधिकथनं । वर्णकरणविधिकथनं । शिखरिणौपानकयोर्विधिकथनं । मांसरन्धनविधिकथनं । सुखिन्नमांसविधिकथनं । कोमलसुगन्धविधिकथनं । अजमांसविधिकथनं । वर्करविधिकथनं । पठोराविधिकथनं । हिल्लौषिपाविधिकथनं । मेपमांसविधिकथनं । गदुरविधिकथनं । ऋगौमांसविधिकथनं । ऋगमांसविधिकथनं । हिल्लारजविधिकथनं । शशकमांसविधिकथनं । पाठीमांसविधिकथनं । सावरमांसविधिकथनं । रोहविधिकथनं । वराहविधिकथनं । प्रलेहविधिकथनं । गौरौगौरप्रलेहविधिकथनं । समोसाविधिकथनं । पूरणप्रलेहविधिकथनं । शुक्लवर्णप्रलेहविधिकथनं । पौतहरित-रक्तादिप्रलेहविधिकथनं । भृष्टमांसविधिकथनं । परिशुद्धविधिकथनं । तन्दूरविधिकथनं । सुखादुतन्दूरविधिकथनं । कुशूलपक्वतन्दूरविधिकथनं । पुटपाकविधिकथनं । पलपुटपाकविधिकथनं । वण्डनप्रलेहविधिकथनं । मांसेण्डरौविधिकथनं । मधुरमांसपाकविधिकथनं । सुण्डरन्धनविधिकथनं । अन्नरन्धनराजिकामांसविधिकथनं । मांसपूरितवाभाकुविधिकथनं । पक्षिमांसविधिकथनं । महाबलपाकविधिकथनं । बलभूतिपाकविधिकथनं । अनूपजखायविधिकथनं । तित्तिरिविधिकथनं । लावकविधिकथनं । कपोतविधिकथनं । मयूरविधिकथनं । हिताहितविधिकथनं । अथ मत्स्यपाकविधिकथनं । तत्र गन्धनाशनविधिकथनं । मत्स्यप्रलेहविधिकथनं । मत्स्यखण्डप्रलेहविधिकथनं । मत्स्यपिष्टकविधिकथनं । मत्स्यपूरणविधिकथनं । मत्स्यपुटपाकविधिकथनं । मद्गुरमत्स्यविधिकथनं । रोहितपाकविधिकथनं । पालासिमत्स्यविधिकथनं । पाठीनविधिकथनं । गण्डीविधिकथनं । मत्स्यमुण्डकविधिकथनं । मत्स्येण्डरौविधिकथनं । सूक्ष्ममत्स्यविधिकथनं । मत्स्यसामान्यगुणकथनं । अथ शाकविधिकथनं । घन्नाकादिविधिकथनं । विम्बीफलविधिकथनं । शिम्बीविधिकथनं । एवं तोरथी-चचेण्डा-तुम्बी-डिडिङ्ग-विल्व-कुम्भाण्ड-राजिक-डोडो-कण्टकारिका-कारवल्ली-कर्कोटक-करौर-कपिकच्छु-उडुम्बर--आर्द्रक-कर्कटी-एरण्ड-कुटज-कदली--राजमाषकादिफलपाकविधिकथनं । अथ पत्रशाकविधिकथनं । तत्र देवदाली-चणक-शतपुष्पादिशाकविधिकथनं । अथ पुष्प-

शाकविधिकथनं । तत्र करौर-कारौर-कुटज-शोभाञ्जनपुष्यादिपाकविधिकथनं । अथ पल्लवपाक-
विधिकथनं । अथ सन्धानकविधिकथनं । अथ वटिकावटकादिविधिकथनं । अथ पिष्टान्नविधि-
कथनं । अथ फेणिकाविधिकथनं । तत्र नवनैतफेणिकादिविधिकथनं । अथ लड्डुकविधिकथनं ।
तत्र दधिलड्डुकादिविधिकथनं । अथ चित्रमोदकादिविधिकथनं । अथ दुग्धविधिकथनं । तत्र
चौरदल-कृषिगर्भकादिविधिकथनं । अथ मण्डकविधिकथनं । तत्र अङ्गारकर्कर्यादिविधिकथनं । अथ
अपूपविधिकथनं । तत्र वदरकर्णपूरिकादिविधिकथनं । अथ खण्डखजूरविधिकथनं । कर्पूरनालि-
कादिविधिकथनं । पक्वान्नविधिकथनं । सद्कादिविधिकथनं । आस्रपल्लवसुकुलादिप्रकारकथनं ।
अथ गोरसपानकादिविधिकथनं । अथ घोलकादिविधिकथनं । अथ रसालादिविधिकथनं ।
अथ भोजनान्तविधिकथनं । आचमनादिविधिकथनं । धूपादिविधिकथनं । अथ अजौर्णोपशमन-
विधिकथनं ।

No. 4063. मर्मप्रकाशः | Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 200. Lines, 10 on a page. Extent, 5,250 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Dhátrí-gráma, Zilla Varddhamána, Prasannakumára Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Marma-prakás'a. A commentary by Nágessa, a dependent of the Rájá of Śringavera, on the well-known but very difficult work on Sanskrit rhetoric, entitled Rasagañgádhara by Jagannátha Paṇḍitarája.

Beginning. नला गङ्गाधरं मर्मप्रकाशं तनुते गुह्यम् ।

रसगङ्गाधरमणेरतिगूढार्थसंविदे ॥

याचकानां कल्पतरोररिकचञ्चताशनात् ।

नागेशः शृङ्गवेरेशरामतो लब्धजौविकः ॥

प्रारिञ्चितप्रतिबन्धकदुरितशमनाय शृङ्गारालम्बनादिविभावतया तद्देवतात्वेन च समुचित-
खेष्टदेवतावस्तुनिर्देशरूपं मङ्गलमाचरन् शिष्यशिष्यायै व्याख्यात्प्रोत्पणामनुपङ्गतो मङ्गलाय च
निबध्नाति स्मृतापीति । कादम्बिनी मेघपङ्क्तिनेन अथ्यवसिता कृष्णमूर्तिः । विलक्षणश्यामलात्
सकलमेघकार्यकरत्वाच्च । अत एव मेघत्वेनाध्यासः । इत्यादि ।

End. सुवर्णपदार्थमाह रूपमिति । कातरादीनां प्रसङ्गतमिति । मत इत्यादि ।

Colophon. आकृतमभिप्राय । इति शिवम् ।

विषयः । जगन्नाथपण्डितराजकृतरसगङ्गाधरस्य व्याख्यानम् ।

No. 4064. वक्रोक्तिपञ्चाशिका । Substance, country-made paper, 13 x 3 inches. Folia, 22. Lines, 12 on a page. Extent, 693 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Veguṇe, Zilla Barddhamāna, Sadānanda Bhaṭṭācharya. Appearance, decayed. Text, verse and commentary. Prose. Correct.

Vakrokti-pāñchāsīkā. Fifty stanzas containing a dialogue between Hara and Pārvatī. The work was composed by Ratnākara, a great poet of Kāshmir, who wrote an epic entitled Hara Vijaya. He had the literary title of Vāgīśvara Vidyādhipatī. The commentator is Vallabha Deva, son of Ānanda Deva, the minister who appears to have lost his life in battle. Vallabha has left commentaries on S'isupālabadha and other well-known poems.

Beginning. सय्यालम्बनमेतदद्य भवतो निःश्लेह मुञ्जाम्यहं
 सय्यालं विजहीहि सुन्दरि वनं निःश्लेहता नास्ति मे ।
 मैवं वक्ष्यसि वनं ननु जलं सूर्णा मयैवोद्भवे
 वक्रोक्त्येति हिमाद्रिजामवचसं कुर्वन् हरः पातु वः ॥
 तां हालाहलश्लक्त्रोपि मनसो मुर्च्छां समालिङ्गितो
 हालां नैव विभर्त्सि नैव च हलं मुग्धे कथं हालिकः ।
 सत्यं हालिकतैव ते समुचिता सक्तस्य गोवाहने
 वक्रोक्त्येति जितो हिमाद्रिस्तुतया स्मेरो हरः पातु वः ॥
 टीकायाः ।
 वागीश्वरीं नमस्कृत्य गणानाञ्च तथेश्वरम् ।
 वक्रोक्तिवर्णने राले पञ्चिका क्रियते लघु ॥

सय्यालम्बनं वामभागावस्थानं । सय्यालं बालैः दुष्टसत्त्वैः सद्धितं वनञ्च । दन्त्यौष्ठयोर्दिं शब्दालङ्कारेषु यमकवक्रोक्त्यादिषु न तथा इत्यादि ।

End. वक्रोक्तिपञ्चाशतिमित्यमेनां
 यो भावयेन्मत्सररिक्तदुद्धिः ।
 स्पष्टोत्तरास्तुक्तिषु काव्यबन्धे
 भवेत्स रत्नाकरवत्प्रवीणः ॥
 टीकायाः ।

रत्नाकरः कविवरो हरविजयकाव्यकारः तद्वत्प्रवीणः कुशलः स्यात् ।

सुनुरानन्ददेवस्य रणभूयोनि भासतः ।

वक्रोक्तिवर्णने राले टिप्पणं वल्लभो व्यधात् ॥

Colophon. इत्यमात्यवरानन्ददेवसूनुशिश्नुपालबधाद्यनेककायटीकाकर्तृश्रीवल्लभदेवक—
तया टिप्पणा समेता श्रीबालबृहस्पत्यनुजीविनो वागीश्वराङ्गस्य विद्याधिपत्यपरनाम्नो हरविजय-
महाकायकर्तुः कश्मीरदेशोद्भवराजानकश्रीरत्नाकरमहाकवेः कृतिर्वक्रोक्तिपद्याशिका समाप्ता ।

विषयः । वक्रोक्तिव्याजेन पार्वतीपरमेश्वरयोरन्योन्यं परिच्छासवर्णनम् ।

No. 4065. न्यायदीपकः । Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 86. Lines, 17 on a page. Extent, 4,906 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipur, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, very decayed. Prose. Correct.

Nyáya-dípaka. A gloss on Vátsáyana's *bhāshya* (commentary) on the Nyáya Sūtras of Gautama by one Miśaruka.

Beginning. प्रणम्य पुण्डरीकाक्षमक्षपादं गुरुनपि ।

श्रीमता मिशरकेण क्रियते न्यायदीपकः ॥

प्रेक्षावत्प्रष्ट्यौपयिकाभिधेयव्यापारप्रयोजनजिज्ञासायां भगवताक्षपादेन प्रमाणादिपदार्थतत्त्व-
ज्ञानान्निःश्रेयसाधिगम इति प्रथमं सूत्रितं । प्रमाणादिपदार्थानां तत्त्वं ज्ञायते अनेनेति तत् प्रमा-
णादिपदार्थतत्त्वज्ञानं न्यायशास्त्रं । तस्मान्निःश्रेयसस्यात्यन्तिकदुःखाभावस्याधिगम इति प्रयोजनं ।
तत्त्वज्ञापनं व्यापारः । प्रमाणादितत्त्वमभिधेयञ्च दर्शितं । अथास्य शास्त्रस्य उद्देशलक्षणपरीचारूप-
प्रवृत्तित्रये प्राथमिकः पदार्थ उद्देशोऽपि कृतः । अत्र परे सूत्रोक्त्यानमपि न सद्यन्ते । इत्यादि ।

End.

अनुक्तप्राच्यमज्ञानाद्यननुभाषणावसरे — — — मिति । सिद्धान्तम-
भ्युपेत्य नियमात् कथाप्रसङ्गः—सिद्धान्त इति सूत्रं । अपगतः सिद्धान्तो यस्मा — — — ।

Colophon. अतः परं खण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्वक्षकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । न्यायसूत्रवाक्यायनभाष्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 4066. न्यायरत्नाकरः । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 150. Lines, 8 on a page. Extent, 3,725 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Veguṇe, Zilla Barddhamána, Sadá-
nanda Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Nyáya-Ratnákara. By Pártha-sárathí Mísra. A commentary on the *śloka-várttika* by Kumáрила Bhaṭṭa which again explains the Savara-bhāshya on the Mímāṃsá aphorisms of Jaimini.

Beginning. नमो जैमिनिऋषये मौमांसास्त्रकाराय ।

श्लोकवार्त्तिकमारिषुस्रस्याविघ्नसमाप्तये ।

विश्वेश्वरं महादेवं स्तुतिपूर्व्वं नमस्यति ॥

विशुद्धेति । विद्यागुरुणां स्तुतिनमः कुर्वन् वार्त्तिकारम्भं प्रतिजानीते । अभिवन्द्येति । सम्प्रति श्लोकयात्रामाद्रियमाणो विदुषामनुनयं करोति । तदिति । परीचकाणामिदानीं माध्यस्थ्यमर्थ-यते । न चावेति । दोषदृष्टिपरायणानामसन्नपि दोषः प्रकाशते । अतो मध्यस्थाः परीचध्वमिति । दुर्जनानिदानीं ++ क्त्वा दमयति । इत्यादि ।

End. तेन प्रकरणार्थसुपसंहरति । इति बौद्धधर्मापदर्शनतात्पर्य्यतो नैवावगतमेवं-वादिनि । इत्याह युक्त्यानुपेतामिति ।

Colophon. इति श्रीपार्थसारथिमिश्रविरचिते न्यायरत्नाकरे निरालम्बनवाद्ः ।

विषयः । भट्टकुमारिल्लतमीमांसास्त्रवीथशावरभाष्यश्लोकवार्त्तिकस्य व्याख्यानम् ।

No. 4067. प्रायश्चित्तकुतूहलम् । Substance, country-made paper, 18 x 5 inches. Folia, 203. Lines, 8 on a page. Extent, 3,232 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Veguṇe, Zilla Barddhamána Sadánanda Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Práyaścitta-kutúhalam. By Rámachandra Bhaṭṭa. A treatise on expiatory ceremonies on the model of Śúlapáni's well-known work the Práyaścitta-viveka. It treats of various kinds of sins and the mode of expiating them.

Beginning. नवीननीरदृश्यां नला श्रीश्यामसुन्दरं ।

तन्यते रामचन्द्रेण प्रायश्चित्तकुतूहलम् ॥

तत्राङ्गिराः ।

प्रायो नाम तपः प्रोक्तं चित्तं निश्चय उच्यते ।

तपोनिश्चयसंयुक्तं प्रायश्चित्तमिति स्मृतं ॥

अत्र प्रायः शब्देनाभोजनमात्रमुच्यते । तत्रात्र विशिष्टं तपः शास्त्रविहितमन्यं प्राजापत्यादि । इत्यादि ।

End. त्रैवर्णिके साग्नेर्विप्रस्य चान्द्रायणं चतुर्यवैश्वयोः साग्नेः पराक इत्यर्थः ।

Colophon. इति भट्टश्रीरामचन्द्रकृतौ प्रायश्चित्तकुतूहलं समाप्तं । सम्पूर्णांशं ग्रन्थः ।

विषयः । प्रायश्चित्तलक्षणैकिकथनं । नरकनिरूपणं । प्रायश्चित्तानुष्ठाननिर्णयः । कामाकाम-

विकल्पकथनं । पापोद्देशकथनं । अतिपातककथनं । महापातककथनं । अनुपातककथनं । उपपातककथनं । जातिधंशकरादिकथनं । तन्त्रतानिरूपणं । ब्रह्महत्यादिप्रायश्चित्तकथनं । पतितसंसर्गादिप्रायश्चित्तकथनं । पतितोत्पन्नप्रायश्चित्तकथनं । अथ गोबधप्रायश्चित्तकथनं । रोधादिनिमित्तकगोबधप्रायश्चित्तकथनं । क्षत्रियादिबधप्रायश्चित्तकथनं । प्रतिलोमजादिबधप्रायश्चित्तकथनं । स्त्रीबधप्रायश्चित्तकथनं । गर्भवधप्रायश्चित्तकथनं । गजाश्वमाज्जारादिबधप्रायश्चित्तकथनं । पक्षिविशेषबधप्रायश्चित्तकथनं । मत्स्यादिप्रायश्चित्तकथनं । अभद्र्यभक्षणप्रायश्चित्तकथनं । रजकान्त्यजकापालिकचण्डालाद्यन्नभक्षणप्रायश्चित्तकथनं । वृथामांसादिभक्षणप्रायश्चित्तकथनं । लशुनपलाण्डुभक्षणादिप्रायश्चित्तकथनं । अगम्यागमनादिप्रायश्चित्तकथनं । मूत्रादिपानप्रायश्चित्तकथनं । रक्षस्यादिप्रायश्चित्तकथनं । व्रतविधिकथनं । तत्र क्षत्रियादिषु व्यवस्थाकथनं । अनुग्रहविधानकीर्तनञ्च ।

No. 4068. विद्वच्चिन्तप्रसादिनी । Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 22. Lines, 7 on a page. Extent, 414 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Vidvachchitta-prasádiní. A commentary on S'añkarácharya's well-known treatise entitled Shatpadí Stotra. By Kavi Sarojánandatírtha a disciple of Vaikuñṭhánandatírtha. The commentator consulted the commentaries on the work existing in his time.

Beginning. नत्वा रामं रमानाथं श्रीकृष्णं शङ्करं तथा ।

करिष्यामीह षट्पद्याव्याख्यानं सुगमाचरं ।

इह खलु जीवान् वेदविरुद्धकर्मानुष्ठानोत्पन्नदुरितदावानलविदग्धान्तःकरणान् विषयरसवद्दिशाकृष्टहृदयतया विमुखान् समुद्दिधीर्षुर्भगवान् श्रीमच्छङ्कराचार्यः षट्पदीस्तोत्रं प्रणिनाय । तत्र विषयासवप्रमादापहृतविवेकानां विष्णुविप्रगुरुच्छेष्टेष्वविनयात् दुरितोत्पत्तिमाकलय्य तन्निवृत्तिरैव तावत् प्रार्थयते—अविनयमिति । इह खलु मण्डलधराः सद्भाजस्य ताडनदण्डनादिभिरपराधं चमन्ते । इत्यादि ।

End. तथा चास्याः पाठात् सर्वेषां मङ्गलं भवतीत्युक्तं ।

टीकाकारगतं ज्ञात्वा विद्वच्चिन्तप्रसादिनी ।

कृता तत्त्वप्रबोधाय षट्पद्या विवृतिः शुभा ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीवैकुण्ठानन्दतीर्थस्य शिष्येण श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्येण कविसरोजानन्दतीर्थेन रचिता विद्वच्चिन्तप्रसादिनी समाप्ता ।

विषयः । शङ्कराचार्यकृतषट्पदीस्तोत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4069. सुगमाट्टिः | Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 36. Lines, 19 on a page. Extent, 1,710 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1847. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Sugamá-vṛitti. A commentary on the Gauṭamaprichchhá. It is dated Samvat 1318.

Beginning. वीरं जिनं प्रणम्यादौ बालानां सुखबोधिका ।

श्रीमद्गौतमशृच्छायाः क्रियते उत्तिरङ्गता ॥

नमिउण तिउनाहमिति । व्याख्या । नत्वा तीर्थनाथं जानन् तथा गौतमः भगवन्तं श्वबोधा-
नबोधार्थं घर्माघर्माफलं बध्ये । इत्यादि ।

End. एतदर्थं यः शृणोति वाचयति तस्य पुरुषस्य पापं न भवति । पश्चात्

मोक्षसुखं भुनक्ति । अतो भयलोकैरियं गौतमशृच्छा पठनीया श्रोतव्या च ॥

श्रीजिनदर्पसूरीणां सुशिक्षाः पाठकवराः ।

श्रीमत्सुमतिहंसाश्च तच्छिष्यैर्मतिवर्द्धनैः ॥

पाठकपदसंयुक्तैः कृता चेयं कथानिका ।

श्रीगौतमस्य शृच्छायाः सुगमा सुखबोधिका ॥

सिन्धौ रामे मुनौ चन्द्रवर्षेऽस्मिन् मार्गशीर्षके ।

श्रीमत् + जगत्तारिष्णां नगर्थ्याश्च शृभेऽहनि ॥

Colophon. इति श्रीगौतमशृच्छायाः सुगमाट्टिः सम्पूर्णतामगमत् । संवत् १८४७ ।

विषयः । गौतमशृच्छाभिधानजैनप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 4070. ग्रहयज्ञप्रयोगः | Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folia, 28. Lines, 9 on a page. Extent, 440 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Grahayajña-prayoga. A gloss on Aśvaláyana's Gṛihya Sūtra.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ ग्रहयज्ञप्रयोगः । यजमानः स्नात्वा नित्यकर्म निर्वृत्य मौङ्गलिकोक्तौ देशकालौ सङ्कीर्त्य
अथनादिनित्यकालेषु संकल्पयेत् । ग्रहानुकूल(ग्रहयज्ञ)सिद्धिद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं ग्रहयज्ञं
करिष्ये । इत्यादि ।

End. बह्वर्णं वा खगच्छोक्तं यस्य कर्म प्रचोदितं ।

तस्य तावति शास्त्रार्थं कृते सर्व्वः कृती भवेत् ॥

इति वचनान् । एवमन्येषामपि यदि खट्वादावुक्तखटा स एव । येषां गृह्यादौ नोक्तः । तैः
याज्ञवल्क्यादिस्मृत्युक्तः मत्स्यपुराणाद्युक्तो वानुष्ठेयः । स्मृत्यादेः साधारणादिति दिक् ।

Colophon. इति ग्रहयज्ञप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । आश्वलायनीयगृह्यपरिशिष्टानुसारेण बह्वृचां नवग्रहयागप्रयोगकथनम् ।

No. 4071. ग्रहमखप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 20. Lines, 10 on a page. Extent, 325 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Graha-makha-prayoga. On the details of domestic rights.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यजमानः कृतनित्यक्रियः देशकालौ स्मृत्वा मम सङ्कुटुम्बस्य सपरिवारस्यायुरारोग्यैश्वर्याद्य-
भिष्टद्धिद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं अमुककर्म करिष्ये । तदङ्गस्त्रिपुष्पाहवाचनं मातृकापूजनं नान्दी-
श्राद्धञ्च कर्म करिष्ये । इत्यादि ।

End.

यथाशक्ति विप्रान् भोजयित्वाशिषो गृह्णीत्वा पूर्णतां वाचयित्वा कर्मेश्वरार्पणं
कृत्वा सुहृद्भिः सङ्गं भुञ्जीतेति ।

Colophon. इति ग्रहमखप्रयोगः ।

विषयः । पद्धतिकथनम् ।

No. 4072. गणपत्युपनिषत् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 5 on a page. Extent, 29 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit. Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Gaṇapatyupanishat. On the divinity of Gaṇesa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ नमस्ते गणपतये । त्वमेव प्रत्यक्षं त्वमसि । त्वमेव केवलं कर्त्तासि । त्वमेव केवलं धर्त्तासि ।
त्वमेव केवलं हर्त्तासि । त्वमेव सर्वं खल्विदं ब्रह्मासि । त्वं साक्षादात्मासि । इत्यादि ।

End.

महाविघ्नात् प्रमुच्यन्ते महादोषात् प्रमुच्यते (?) । स सर्वविद्भवति य एवं
वेदेति । ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

Colophon. इति गणपत्युपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । गणेश एव सर्वजगत्कारणं परं ब्रह्मेति निरूप्य तन्मन्त्रादिकथनम् ।

No. 4073. गायत्रीसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, $5\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 93 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Gāyatrī-sahasra-nāma-stotra. A hymn in a thousand epithets of the holy verse Gāyatri. Anonymous.

Beginning. त्रैगुणेशाय नमः ।

नारद उवाच ।

भगवन् देव देवेश सर्वशास्त्रविशारद ।

श्रुतिस्मृतिपुराणानां रक्षस्यं तन्मुखाच्छ्रुतं ॥

सर्वपापहरं देव केन स्याद्ब्रह्मवर्षसं ।

केन वा ब्रह्मविज्ञानं किन्नु वा मोक्षसाधनं ॥

ब्राह्मणानां गतिः केन केन वा मृत्युनाशनं ।

ऐहिकामुष्मिकफलं केन वा ब्रह्मसम्भवः ॥ इत्यादि ।

End.

इदं रक्षस्यममलं मयोक्तमपिसत्तम ।

पठनात् ब्रह्मसायुष्यं प्राप्नुवन्ति न संशयः ॥

Colophon. इति गायत्रीसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तं ।

विषयः । स्तुतियोजनेन गायत्र्याः नामसहस्रकीर्तनम् ।

No. 4074. गोभिलौ नाम परिशिष्टम् । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 13. Lines, 8 on a page. Extent, 198 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1645. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Verse. Generally correct.

Gobhilī-pariśiṣṭa. An appendix to the aphorisms of Gobhila on the domestic rites of the Hindus.

Beginning. देवदानवगन्धर्वाः पिशाचोरगराक्षसाः ।

पौत्रान्ते ग्रहपौडायां किं पुनर्भुवि मानवाः ॥

आदित्ये द्वादशे चैव रावणः सगणो हतः ।

अष्टमेन शशाङ्केन हिरण्यकशिपुर्हतः ॥

अङ्गारकेण वक्रोण रामो राज्याद्विवासितः ।

पाण्डवा बुधपौडायां विकर्म्मणि नियोजिताः ॥ इत्यादि ।

End. आद्युच्च विद्या च तथा सुखञ्च
धर्मार्थलाभो वज्रपुत्रता च ।
शत्रुक्षयं राजसुपूजितञ्च
तुष्टा ग्रहाः सर्वमेतद्दन्तु (?) ॥

Colophon. इति गोभिलाचार्यकृतं गोभिलौ नाम परिशिष्टं समाप्तम् । संवत्
१६४५ ।

विषयः । स्थानविशेषस्थितानां ग्रहाणां शुभाशुभजनकत्वकथनपूर्वकं तत्र तेषां शान्ति-
विधिकथनं । तत्र समिधादिलक्षणकथनं ग्रहयागमन्त्रादिकथनञ्च ।

No. 4075. गुरुगुणषट्त्रिंशिका, वा गुरुगुणषट्त्रिंशत्पट्त्रिंशिका-
सूत्रम्, कुलदीपिकाख्यवितृप्तिसहिता । Substance, country-made paper, 10 × 4
inches. Folia, 19. Lines, 21 on a page. Extent, 1,582 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India.
Appearance, old. Text, verse. Māgadhi. Commentary. Prose and verse
Sanskrit. Correct.

Guru-guṇa-shaṭtriṅśikā, or Guru-guṇa-shaṭtriṅśat-shaṭ
triṅśikā-sūtra, Kuladīpikākhyā-vivṛiti-sahitā. On the virtues
of Guru in 36 stanzas, with the gloss of Ratnaśekhara. The text
in Prakrit and the gloss in Sanskrit.

Beginning. टीकायाः—

ॐ नमः सिद्धाय ।

श्रीमदर्च्यदं जीयान्द्रहोदयमहोऽज्वलं ।

जगन्त्रितयसाध्याच्चं यत्प्रसादर्विवर्णिका ॥

कलाकुलनयज्ञानसम्पद्विस्तारकारकः ।

श्रीयुगादिजिनो भूयात् भविनां भूरिभूतये ॥

श्रीवज्रसेनाभिधस्वरिराजैः

सुसूत्रधारैरिव यैर्व्यधाधि ।

अयं जनोऽप्यश्मसमोऽभिवन्द्य-

स्त्रोभ्यो गुरुभ्योऽस्तु नम प्रणासः ॥

— — — * — इह विशिष्टसमयानुसारतो मङ्गलार्थमभौष्टदेवतानमस्कारावि-
र्भाविकां सम्बन्धादिगर्भाच्च सूत्रस्थेसामादिगाथामाह वीरं । इत्यादि ।

मूलस्थ,—

वीरस्स परप णमिउण सिरि गो ष्यम पसुह गणहराणं च ।

गुरुगुणवृत्तीसीउं वृत्तीसं किन्द सं स ॥

End.

सिरिवथरासण सुह गुरुसीसेणं विरदयं कुलगमेयं ।

पट्टिजणममदभावा भव्वाणवं उ कल्लाणं ॥

Colophon.

इति श्रीगुरुगुणषट्त्रिंशिका समाप्ता ।

टीकायाः ।

कुलकार्थानुसारिणां प्राणिनामाश्रीर्वचनमाह सिरौति सुगमं ।

समाप्ता चेयं श्रीगुरुगुणषट्त्रिंशत्पट्त्रिंशिकासूत्रकुलदौपिका ॥

श्रीमद्दृष्टद्वन्द्वप्रयोजसं सः समस्तवादीन्द्रशिरोऽवतंसः ।

प्रज्ञापराभूतसुरेन्द्रस्वरिर्जीयाज्जगत्यां गुरुदेवस्वरिः ॥

— — — — —

तत्पट्टनायकाः श्रीहेमतिलकस्वरयस्त्रदादेशात् ।

श्रीरत्नशेखराख्यः शिष्यो लिखति स्म विष्टतिमिमां ॥

विषयः । तत्र गृह्णाति सद्धर्ममिति गुरुः । स च गुणवानेव तत्त्वतो विशुद्धसम्यक्तत्त्वाव-
बोधजनकसद्धर्मपरायण एव देशनादिदानाय समर्थो भवति । गुणा हि खलु दर्शनचारित्र्यादयो
यद्यप्यनन्ता एव, तथापि देशनाकथाधर्मभावनादिचतुष्टयरूपाः षट्त्रिंशत्संख्यया परिकलिताः
पूर्वस्वरिभिः । तत्र देशना चतुर्विधा यथा आचेपिणौ, विचेपिणौ, संवेगिणौ, निर्वेदनी चेति ।
अथ चतुर्विधकथानिरूपणम् । ताश्च अर्थकथा, कामकथा, धर्मकथा, सङ्कीर्णकथा चेति । तथा
धर्मोऽपि दानधर्मः, शीलधर्मः, तपोधर्मः, भावधर्मश्चेति चतुर्विधः । भावना च, ज्ञानभावना-
दर्शनभावना-चारित्रभावना-वैराग्यभावनाभेदात् चतुर्विधा । अथ स्मरणाकथनं । वारणाकथनं ।
नोदनाकथनं । प्रतिनोदनाकथनञ्च । एवं क्रमेण आर्त्तध्यानकथनं । रौद्रध्यानकथनं । धर्मध्यानक-
थनं । शूक्तध्यानकथनं । एवं सम्यक्चारित्र्यादिनिरूपणञ्च ।

No. 4076. गुणमालाटीका । Substance, country-made paper, 10 × 4
inches. Folia, 49. Lines, 17 on a page. Extent, 2,600 ślokas. Character,
Nāgara. Date. ? Place of deposit, Calcutta, Government of India.
Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Guṇa-mālā-tīkā. A commentary on the* Jaina treatise called the Guṇa-mālā.

Beginning. श्रीश्रुतदेवतायै नमः ।

प्रत्यक्षीकृत्य शुक्ताविव शुचिरचिरं मौक्तिकं येन लोके
मध्येऽलोकं समस्त्रैर्वसुभिरुपचितो दर्शितश्चारुदृग्भ्यः ।
निन्ये भव्याध्वनीनावलिररुतपदं येन वाङ्माचतोऽपि
स श्रीसिद्धार्थस्त्रुत्तिजगदधिपतिर्मानसं मे पुनातु ॥

(टीका ।) स श्रीसिद्धान्तस्त्रुः सिद्धार्थराजस्त्रुः त्रिजगदधिपतिः त्रिभुवननायकः मे मम मानसं चित्तं पुनातु पवित्रीकरोतु । स इति कः । येन मध्यम् अलोकम् । इत्यादि ।

End. तन्मनोगतभावाञ्च जानाति । इत्येवमेकविंशतिगुणाः श्रावकाणामपि व्याख्याताः । समाप्तश्चासौ गुणमालायन्यः श्रीविक्रमार्कन्दपरार्च्यपदात् समुद्रभूमिद्विराविपतिभिः प्रमिते ।

श्रीखरतरगणनाथाः श्रीजिनभक्तिस्त्रुरिभक्तिभृतः ।
सिद्धान्ततत्त्वनिधयो जयन्ति जिनावशे स्त्रुरिवराः ॥
यद्ददननिर्गतगिरः स्रुगुरुगिरमधरयन्ति मधुरिमा ।
यश्चा धवलितजगतो जयन्ति जिनलाभस्त्रुरीन्द्राः ॥
श्रीचेमकीर्तिवाचकवंशे जिनहर्षनामसुनिराजः ।
सुखवर्द्धनाभिधानस्रुच्छ्रिया वाचका विदिताः ॥
तच्छ्रिया विदितदया दयादिशिंहाख्यवाचका विबुधाः ।
तद्दरणरेणुरञ्जितमौलिरयं रामविजयाख्यः ॥
श्रीजिनलाभयतीन्द्रैरादिष्टः पाठकः कृपापटुभिः ।
गुणमाला + + ग्रन्थो लसत सतां कण्ठपीठेऽसौ ॥

Colophon. इति श्रीगुणमालाटीका समाप्ता ।

विषयः । गुणमालाभिधानजैनसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 4077. गुरुसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 12 $\frac{1}{2}$ × 3 $\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 118 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Guru-sahasra-nāma-stotra. A thousand epithets strung in a hymn in praise of Guru. An extract of the Sanmohana Tantra.

Beginning. अथ गुरुसद्वचनानामस्तोत्रं । श्रीसूत्र उवाच ।
 कैलासशिखरासीनं चन्द्रखण्डविभूषितं ।
 पप्रच्छ विनया भक्त्या गौरी नला टपध्वजं ॥
 श्रीदेव्युवाच ।
 भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ।
 केनोपायेन च कलौ लोकार्त्ता (?) यान्ति सद्गतिं ॥
 श्रीमहादेव उवाच ।
 अस्ति गुह्यतरं देवि ज्ञानमेकं सनातनं ।
 अतीव च सुगोप्यच्च कथितं नैव शक्यते ॥

End. गुरुब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः ।
 महेश्वरात्परं नास्ति गुरुरित्यभिधीयते ॥

Colophon. इति संमोहनतन्त्रे पार्ष्वतीहरसंवादे श्रीगुरुसद्वचनानामस्तोत्रं समाप्तं ।
 विषयः । गुरोः सद्वचनानामकथनं ।

No. 4078. श्रीगुरुस्तोत्रं । Substance, country-made paper, 13 × 3½ inches. Folium, 1. Lines, 11 Extent, 20 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, Fresh, Verse, Incorrect.

S'riguru-stotra. A hymn in praise of Guru. An extract from the Nigama-sāra.

Beginning. श्रीमहादेव उवाच ।
 साम्प्रतं वद मे कान्ते श्रीगुरोः स्तोत्रमुत्तमं ।
 येनानुष्ठितमात्रेण नरो योगित्वमाप्नुयात् ॥
 श्रीदेव्युवाच ।
 षट्पु शङ्कर वक्ष्यामि स्तोत्रमत्यन्तदुर्लभम् ।
 स्तोत्रेणानेन विधिना भवाञ्छिञ्च तितर्त्ति ह ॥

अस्य श्रीगुरोः स्तोत्रस्य परं ब्रह्म ऋषिर्गायत्रीच्छन्दः श्रीगुरुः परं ऋषिरूपि (देवता) मुक्त्यर्थे
 विनियोगः ।

End. अत्यन्तदुर्लभं ह्येतत् न वदेत् पश्यसन्निधौ ।
 वदन्नरकमाप्नोति यदि साक्षान्महेश्वरः ॥

Colophon. इति निगमसारे सर्वागमोत्तमोत्तमे पार्वतीशिवसंवादे शतसाहस्रां संहितायां निगमशस्त्रे सद्धारं श्रीगुरोः परं ब्रह्मस्त्रोचं सम्पूर्णम् ।

विषयः । श्रीगुरोः स्तुतिकथनं ।

No. 4079. श्रीगुरुकवचं । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 11 on a page. Extent, 30 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

S'rī Guru-kavacha. An amulet bearing the name of Guru. An extract from the Nigama-yoga-sāra.

Beginning. श्रीमहादेव उवाच ।

वद कान्ते श्रीगुरोर्मे कवचं परमं शुभम् ।

श्रोतुमिच्छामि देवेशि कृपया मे प्रकाशय ॥

श्रीदेव्युवाच ।

महादेव महावाचो मुचिसि(?) त्वं कुलेश्वर ।

सर्वं ते विदितं वल्य इदं नैव प्रकाशितं ।

End.

कौलिकानां कुलाचारे योगिनां योगसाधने ।

सम्मतं कवचं दिव्यं सर्व्वसिद्धिमवाप्नुयात् ॥

Colophon. इति निगमयोगसारे सर्वागमोत्तमोत्तमे पार्वतीशिवसंवादे शतसाहस्रां संहितायां निगमशस्त्रे सद्धारं श्रीगुरोः परं ब्रह्म कवचं नाम दशमपरिच्छेदः ।

विषयः । श्रीगुरोः कवचकथनं ।

No. 4080. गुरुकवचं । Substance, country-made paper, 13¼ × 3½ inches. Folium, 1. Lines, 10. Extent, 37 ślokas. Character, Bengal. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Guru-kavacha. On the same subject as the preceding, but by a different author. An extract from the Samayā Tantra.

Beginning. श्रीदेव्युवाच ।

सेवका वद्वो नाथ कुलधर्मपरायणाः ।

जायन्ते त्यक्तजीवाशाः शवोपरि चितोपरि ॥

तेषां प्रयोगसिद्धार्थं स्वरक्षार्थं विशेषतः ।

पृच्छामि ब्रह्मणे देव कथयस्व दयानिधे ॥

श्रीशिव उवाच ।

शृणु देवि महाप्राज्ञे कवचं सर्वसिद्धिदं ।

श्रीगुरोः कृपया देवि सद्ब्रह्मा यदि लभ्यते ॥

End.

पठेद्वा पाठवेद्वापि शृणोति आवयेदथ ।

सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा देववद्विहरेद्भुवि ॥

Colophon. इति समयातन्त्रे श्रीगुरोः कवचं समाप्तं ।

विषयः । श्रीगुरुकवचकीर्तनं ।

No. 4081. गुरुपङ्क्तिःकवचं । Substance, country-made paper, $13\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 6 on a page. Extent, 10 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Guru-pañkti-kavacha. On the succession of Gurus.

Beginning. ईश्वर उवाच ।

अस्य श्रीगुरुपङ्क्तिःकवचस्य श्रीवैश्वानरभार्गवजामदग्न्याम्नुवदपिः गुरुर्देवता सर्वकामसिद्ध्यर्थे
विनियोगः ।

एषं पातु मस्तुके नित्यं सर्वकामफलप्रदं ।

एषं ह्रीं पातु ललाटे च सर्वसिद्धिप्रदायकं ॥

End.

पठनाद्धारणाद्देवि सर्वसिद्धिः प्रजायते ।

प्रातःकाले पठेन्नित्यं पूजाकाले विशेषतः ॥

Colophon. इति श्रीगुरुतन्त्रे गुरुपङ्क्तिःकवचं समाप्तम् ।

विषयः । गुरुपङ्क्तिःकवचकथनम् ।

No. 4082. गुरुकुण्डली । Substance, country-made paper, $19\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folium, 1. Lines, 19 on a page. Extent, 65 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Guru-kuṇḍalī. Mystical diagrams consecrated to Guru. An extract from the Guru Tantra.

Beginning. नमः सरस्वत्यै । अथ दृश्यतिभाषितकुण्डली लिख्यते । अथ मन्त्रो यथा ।

ॐ धुक् धुक् स्वाहा । अनेन मन्त्रेण सप्तवाराभिमन्त्रितां कठिनीं गृहीत्वा उन्नरदक्षिणतः पूर्वप-
श्चिमतः सप्तसप्तसमेतं जनपद्वाशन्मण्डलं भूमौ लिखेत् । तत्र सविन्दून् जनपद्वाशदक्षरान्
विन्यसेत् । ततस्तत्कुलस्यापि शिशोर्दक्षेन पूर्वोक्तमन्त्रेण सप्तधा तां कठिनीमभिमन्त्र्य स्वकीय-
कार्यस्य शुभाशुभं मनसि विचिन्त्य कोष्ठानामेककोष्ठे पातयित्वा शुभाशुभं वक्तव्यं ।

तदाह ।

अकारेण यशोऽष्टं धनलाभं सुखं तथा ।

अचिरालभते कामं भूमिलाभश्च दृश्यते ॥

अ ।

आकारेण शोकतापौ विरोधः सततं भवेत् ।

धनदानिर्भयश्चैव क्लेशश्चैव प्रजायते ॥

आ ।

End. इकारे चिरकल्याणं शुभञ्च सततं भवेत् ।

धनधान्यं धेनुवत्सं प्रभुत्वञ्च सदा लभेत् ॥

इ ।

Colophon. इति दृष्टस्यतिभाषितगुरुकुण्डली समाप्ता ।

विषयः । जनपद्वाशकोष्ठानामन्यतमेषु मन्त्रपाठपूर्वकं खकुलजबालकद्वारा कठिनीपा-
तेन शुभाशुभनिर्देशः ।

No. 4083. गुरुसहस्रनामस्तोत्रं । Substance, country-made paper, 13
× 3½ inches. Folia, 9. Lines, 8 on a page. Extent, 133 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India.
Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Guru-sahasra-nāma-stotra. On the same subject as the
preceding. An extract from the Nigama Yoga-sāra.

Beginning. ॐ नमो गुरवे तस्मै । श्रीमहादेव उवाच ।

अपरं श्रोतुमिच्छामि कान्ते मत्प्राणवल्लभे ।

स्त्रोत्रं सदृशनामाख्यं श्रीगुरोः कुलभैरवि ॥

छपया कथयेशानि स्त्रोत्रं परमदुर्लभम् ।

श्रीदेव्युवाच ।

शृणु शङ्कर वक्ष्यामि स्त्रोत्रं ब्रह्मप्रदायकं ।

तव स्नेहेन बद्धाहं कथयामि दुनिश्चितम् ।

End. म स्तवं दर्शयेदेव प्राणान्तेऽपि च गौरिज (?) । इति ज्ञात्वा सावहिते (साव-
हित्ता) स्वयोनिरिव (स्वयोनिमिव) गोपयत् ।

Colophon. इति श्रीनिगमयोगसारे सर्वांगमोत्तमोत्तमे शतसाहस्रां संहितायां निगम-
शास्त्रे सहस्रारे श्रीगुरोः सहस्रनामकथनमेकादशः परिच्छेदः ।

विषयः । गुरोः सहस्रनामकथनं ।

No. 4084. कुवलयाणन्दखण्डनम्, वा अलङ्कारसारस्थितिः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 13. Lines, 13—15 on a page. Extent, 590 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1856. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Kuvalayānanda-khaṇḍana or Alaṅkāra-sāra-sthiti. A rhetorical disquisition on differences of opinion regarding the Kuvalayānanda. By Bhīmasena Dikshita who flourished in the reign of Ajit Siṅha of Jodhapur.

Beginning. (प्रथमतः षट् पत्राणि न सन्ति ।)

एतत्कौतूहलो निर्मातुं प्रभवेन्मनोहरमिदं रूपं पुराणो मुनिरिति मूलादाहरणार्थ्यालोचन-
निबन्धनं चक्रवर्तिभट्टाचार्य्यवाचस्पतिमिश्राद्यनेकव्याख्याट्टयाख्यानविरुद्धचेत्यनादेयं । इत्यादि ।

End. काव्यप्रकाशकारव्यवस्थापिताः श्रीदेवनाथतर्कपञ्चाननश्रीमहामहोपाध्यायगो-
विन्दश्रीजयरामन्यायपञ्चाननाद्यनेकविद्वद्वाख्याता एक + थालङ्कारा एवोपकुर्वन्तीत्यनवयं ।

संवद्धि—चितिधरच्चायञ्जिते श्रावणे

प्राक्पक्षे नवमी शनैश्चरयुता जाताद्दिदेशे मरौ ।

भूप—श्रीमदजीत (?) सिंहविलसच्छ्रीयोधपुर्व्वं पुरे

कृत्वा दीक्षितभीमसेणसुधियालङ्कारसारस्थितिः ॥

Colophon. इति श्रीकुवलयाणन्दखण्डनोपनामकालङ्कारसारस्थित्यभिधः समाप्तः । शुभं
भूयात् । संवत् । १८५६ ।

विषयः । आष्यथीदीक्षितदत्तकुवलयाणन्दभिधेयालङ्कारसन्दर्भोक्तानां केषाञ्चिद्भिनवाल्-
ङ्कारलक्षणां तथा केषाञ्चनप्राचीनानाञ्च दोषप्रदर्शनम् ।

No. 4085. ज्योतिषमणिमाला । Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 157 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Jyotisha-maṇi-mālā. On astrological calculations.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

गणेशं भारतीं वन्दे गुरुपादाम्बुजं तथा ।
वक्ष्ये वै पूर्वशास्त्रोक्तं ग्रहाराशिगतं फलं ॥१॥
सद्भजदशमपद्ये लाभगे याति सूर्य्ये
धनयशोऽष्टपमान्यः सर्वकार्येषु सिद्धिं ।

End.

राहङ्कं रवेर्मङ्कं (?) लग्नस्याङ्कं च योजयेत् ।
त्रिभिर्भागैर्विजानीयात् समे स्त्री बिषमे नरः ॥

दन्तिमन्तः शुभग्रहैर्दृष्टसमन्यतेषु खल्वाख्या वातः (?) प्रवदन्ति सन्तः ।

Colophon. इति ज्योतिषमणिमाला समाप्ता ।

विषयः । लग्नादीनामन्यतमेषु ग्रहविशेषाणां स्थितिवशात् शुभाशुभफलकीर्तनं । गोचरा-
दिफलकीर्तनञ्च ।

No. 4086. ज्वरशान्तिः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent, 38 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Jvara-śānti. On the cure of fevers according to Garga-Saūhitā.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ ज्वरशान्तिः । आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य अस्य रोगिणः शरीरे उत्पन्नोत्पत्त्यमानामज्वरपित्तज्वरश्लेष्मज्वरादिसकलरोगनिरसनपूर्वकं सद्यश्चारोग्यावाप्त्यर्थं ज्वराधिपतिमहाचन्द्रप्रौत्यर्थं गर्भसंज्ञितोक्तां सनवग्रहमखां ज्वरशान्तिं करिष्ये ।

End. कर्मसाद्गुणाय (कर्मवैगुणशान्त्यर्थं) ब्राह्मणान् भोजयेत् । यस्य कृत्येति विष्णुं स्मरेत् ।

Colophon. इति ज्वरशान्तिः । श्रीगजाननार्पणमस्तु ।

विषयः । गर्भसंज्ञितोक्तज्वरशान्तिप्रयोगः ।

No. 4087. जैमिनीयसूत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 16. Lines, 10 on page. Extent, 40 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Jaiminīya-sūtra-vṛtti. Commentary on the aphorisms of Jaiminī on astrological calculations. By Kṛṣṭitāṇanda Sarasvatī.

Beginning श्रीमहागणपतये नमः ।

भूमानं पुरुषार्थसारमखिलाधारं प्रकाशं परं
 सीमानं भवसागरस्य सकलानन्दान्ताभोनिधिं ।
 सन्मानं सततं प्रमाणपदवीदूरं विदूरं हृदि
 स्वात्मानं श्रुतिशेखरैकहृदयं स्फूर्तिस्वरूपं त्रये ॥
 भावयाम हृदि श्रीमद्रोपालानन्ददेशिकान् ।
 श्रीमत्स्वयम्प्रकाशार्थान् श्रीश्रीधरगुरुनपि ॥

— — — — — ।

उपदेशमित्यादि । जैमिनीयं सूत्रनिकरमयं जातकम् इत्यादि ।

End. अन्वय आसमाप्तेरनुक्रमेणैव गणना । इति ।

Colophon. इति श्रीकृष्णानन्दसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ प्रथमस्याध्यायस्य

प्रथमः पादः ।

विषयः । जैमिनिस्तुत्राभिधानफलितच्योतिपनिवन्धस्य प्रथमाध्यायप्रथमपादमात्रस्य

ब्याख्यानम् ।

No. 4088. जनमारशान्तिप्रयोगः । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 38 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Janamára-sánti-prayoga. On certain mystic rites for the purpose of overcoming epidemics performed according to directions given by Garga.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ जनमारशान्तिः । विधानमालानुसारेण जनमारशान्तिं करिष्यन् आदौ ज्ञात्वा कृतनित्यक्रियः शिवालयं विप्रैः सह गत्वा देवं प्रणिपत्य तदग्रे षोडश-द्वादशाष्टहस्तान्यतममानेन देवयजनभूमिं सम्पाद्य मण्डपं कृत्वा तस्मिन् कुण्डं खण्डिलं वा इत्यादि ।

End. धर्ममङ्गलगौतैर्द्वैर्वेद + + ख्यानश्रवणेन च तं दिवसं नयेदिति ।

Colophon. इति विधानमालास्यगर्गोक्तकारिकानुसारी जनमारशान्तिप्रयोगः ।

विषयः । मन्त्रीभयनिवारणार्थं गर्गोक्तविधानेन शान्तिप्रयोगकथनम् ।

No. 4089. इष्टिकालः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folium, 1. Lines, 32. Extent, 64 ślokas. Character, Nágara.

Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Ishti-kāla. On appropriate times for the performance of sacrifices. By Paṇḍita Dāmodara.

Beginning. अथेष्टिकालः । गोभिलः । पक्षान्ता उपवस्रव्याः पक्षाद्योऽभियष्टव्या इति ।
उपवासोऽन्वाधानं । तत्र मध्याह्ने तत्पूर्व्ये वा पर्व्यप्रतिपत्सन्धौ तद्दिने यागः ।

End. शेषखण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्रचकवाक्यं न विद्यते ।

Colophon. यागकर्त्तव्यतासमयनिरूपणम् ।

No. 4090. हायनरत्नम् । Substance, country-made paper, $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 68. Lines, 9—10 on a page. Extent, 2,066 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1744. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Hāyana-ratna. Astrological calculations. By Balabhadra, son of Dāmodara. Written in the year 1551 of some era the name of which is lost owing to a *lacuma*.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ तन्वादिद्वादशभावविचारः ।

उक्तञ्च यादवेन ।

भावं परस्थानधिगम्य घौमान्

दृष्टेऽपि वक्तुं स हि नो हि तत् क्षमः ।

तथैव तन्वादिजभावजातं

शुभाशुभं तद्विद्विषणोम्यथाहं ॥

द्वादशभावानां संज्ञा उक्ता समरसिंहेन । तनु १ धन २ सद्दज ३ सुहृत् ४ सुत ५ रिपु ६ जाया ७ ऋत्यु ८ धर्म ९ कर्मा—य १०, ११ व्यया १२ इति द्वादशभावाः । कार्य-स्थानानि लग्नाद्या इति ।

End. ततोऽब्दप्रवेशः कुण्डलीसहितो लेख्यः । इति वर्षपत्रलेखनक्रमः ।

निर्मथ्य स ताजिकशास्त्रसिन्धुं

समुद्धृतो हायनरत्नसंज्ञः ।

सद्वर्षपत्रीकरणोद्यतानां

ज्योतिर्विदां कण्डविभूषणाय ॥

— — — — ।

पृथ्वीपतिमहावीरश्रीमत्साहस्रजातिके ।

श्रीराजमहलस्येन मया ग्रन्थो विनिर्मितः ॥

— — — — — ।

भूवाणाचकुभिः १५५१ भवे + + मितिर्ग्रन्थस्य तां वेत्ति यः ।

तं मन्ये गणितद्वयाककमलप्रोद्घोषने भास्करम् ॥

Colophon. इति श्रीमद्देवज्ञवर्यपण्डितदामोदरात्मजवलभद्रविरचिते ज्ञानरत्ने मासप्र-
वेशादिविचारोऽध्यायोऽष्टमः समाप्तः ।

शके १७४४ ।

विषयः । सामान्यतो भावविवेचनपूर्वकं तनुधनसहजादिद्वादशभावफलादिकथनं । प्रह्ला-
दौनां दशानयनादिविधिकथनं । मासप्रवेशानयनविधिकथनं । वर्षपत्रलेखनादिक्रमकथनञ्च ।

इति शम् ।

No. 4091. हयग्रीवस्तोत्रं । Substance, country-made paper, 8 × 3½ inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 72 ślokas. Character, Nāgara. Date, SM. 1911. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Hayagrīva-stotra. A hymn to Hayagrīva. By Veñkaṭaṇātha Vedāntāchārya.

Beginning. श्रीहयग्रीवाय नमः । अथ संकल्पः । श्रीभगवदाज्ञया भगवत्प्रीतिद्वारा सकलविद्यासिद्ध्यर्थं यथाशक्ति हयग्रीवमन्त्रस्य जपं करिष्ये । अथ ऋषिच्छन्दोदेवताः ।

End. वागर्थसिद्धिहेतुं पठन् हयग्रीवसंस्तुतिं भक्त्या ।

कवितार्किककेशरिणा वेङ्कटनाथेन विरचितामेतां ॥

Colophon. इति श्रीसर्वतन्त्रस्ततन्त्रस्य (स्ततन्त्र) श्रीमद्वेङ्कटनाथवेदान्ताचार्यकृति-
हयग्रीवस्तोत्रं समाप्तं । काश्यां मध्ये संवत् १९११ फाल्गुनमासे कृष्णपक्षे ।

विषयः । हयग्रीवस्य न्यासस्थानमन्त्रकथनं तत्स्तुतिकीर्तनञ्च ।

No. 4092. हरिद्राचूर्णविधानधारणमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 12 × 5½ inches. Folia, 3. Lines, 12 on a page. Extent, 48 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Haridrā-chūrṇa-vidhāna-dhāraṇa-māhātmya. Of sec-
tarial marks with turmeric.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

ब्रह्मसंहितायां सुनय ऊचुः ।

किं स्थानमूर्द्धपुण्ड्राणां किं द्रव्यं काश्च देवताः ।

को मन्त्रः किं फलं ब्रह्मन् किं कर्त्तव्यं तदुत्तरम् ॥

ब्रह्मोवाच ।

मत्पुत्रो नारदो योगी पुरा मत्प्रिधौ हरिम् ।

ष्टष्टवान् परया भक्त्या तदेवाहं ब्रवीमि वः ॥

नारद उवाच ।

वासुदेव जगन्नाथ भगवन् पुरुषोत्तम ।

किं सुखं वैष्णवानान्तु वैष्णवलविधायकम् ॥ इत्यादि ।

End.

मदङ्गलेपनं पुण्यं घृषा करतले पुनः ।

संप्रोक्ष्य विष्णुगायत्रा द्वादशाङ्गन वा पुनः ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मसंहितायां श्रीहरिद्राचूर्णविधानधारणमाहात्म्यं समाप्तम् ।

विषयः । हरिद्रारागेण ऊर्द्धपुण्ड्रकरणविधिकथनम् । तन्माहात्म्यादिकथनञ्च ।

No. 4093. हरितालिकापूजा । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 32 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Haritālikā-pūjā. On directions regarding the performance of the Haritālikā.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ हरितालिकापूजा लिख्यते ।

विधाय बालुकालिङ्गमर्चयन्तीं सद्देश्वरम् ।

पूर्णेन्दुवदनां ध्यायेद्हरितालीं शिवप्रियाम् ॥

(ध्यानम् ।)

आवाहयामि वरदां हरितालीं शिवप्रियाम् ।

शिवेन सह पूजार्थं यन्त्रसन्निहिता भव ।

उमामहेश्वराभ्यां नमः । आवाहनार्थं अक्षतान् समर्पयामि । इत्यादि ।

End.

फलाष्टकसमायुक्तं सताम्बूलं सदक्षिणम् ।

वायनं (?) द्विजवर्याय ददामि हरितालिके ॥

वायन(?)मन्त्रः ।

Colophon. इति हरितालिकापूजा समाप्ता ।

विषयः । हरितालिकापूजायामितिकर्तव्यताकथनम् ।

No. 4094. हरितालिकाव्रतकथा । Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 118 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Very incorrect.

Haritáliká-vrata-kathá. A legend regarding the origin of the above fast. An extract from the last section of Bhavishya-Puráṇa.

Beginning. वामाङ्के च विभाति भूधरसुता देवापगा मस्तके
 भाले बालविधुर्गले च गरलं यस्मोरसि ब्यालराट् ।
 सोऽयं भूतिविभूषणो + + + सर्वाधिपः सर्वदा
 सर्वाशापरिपूरकः + × + + श्रीशङ्करः पातु वः ॥
 मन्दारमालाकुलितालकाथि
 कपालमालाकृतशेखराय ।
 दिग्म्बरायै च दिग्म्बराय
 नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥
 कैलासशिखरे रम्ये गौरी शुक्लति शङ्करम् ।
 गुह्याद्गुह्यतरं लोके कथयस्व महेश्वर ॥ इत्यादि ।

End. यदक्षरपदध्रष्टं मात्राहीनन्तु यद्भवेत् ।
 तत्सर्वं चम्यतां देव प्रसौद लं महेश्वर ॥

Colophon. इति भविष्योत्तरपुराणे उमामहेश्वरसंवाद हरितालिकाव्रतकथा समाप्ता ।

विषयः । शिवाशिवयोः संवादेन हरितालिकाव्रतविधिकथनं । तत्कथाकौर्त्तनञ्च ।

No. 4095. हिल्लाजदीपिका, वा हिल्लाजताजिकम् । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 11. Lines, 10 on a page. Extent, 110 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Hillája-dípiká, or Hillája-tájika. Astronomical calculations according to Romaka and other astronomers. By Nṛṣiṅha Daivajña.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीशार्ङ्गिधाट्गिरिशदिकमौलिकोटि
सङ्घट्टिताङ्घ्रिकमलं विमलाङ्गकान्तिं ।
विघ्नौघट्टन्दलनं स्मरणं नराणां
वन्दे गजाननसुमाप्रियस्त्रनुमेकं ।

— — — — — ।

श्रीरोमकप्रभृतिखिन्दिकोविदैर्य-
च्छास्त्रे पुरा प्रकथितं किल ताजिकाख्ये ।
द्विह्लाजताजिकमिदं प्रकटीकरोमि
गूढार्थतः पृथगिदं न कृतं यदन्यैः ॥
कल्पियुगे घटते किल ताजिकं
स्त्रनुभवावच्छमेतदनाकुलं ।
सुविमलैः सुमनोहरदृत्तकै-
रविदुषामतिबुद्धिविद्वदये ॥ इत्यादि ।

End.

खिन्दिकादिमतादुक्तं ताजिकं वीक्ष्य यत्नतः ।
द्विह्लाजदौपिकां नानादृत्तैश्च सुगमां स्फुटां ॥

+ + + + + ।

Colophon. इति श्रीनृसिंहदेवज्ञविरचिता द्विह्लाजदौपिका समाप्ता ।

विषयः । रोमकमतानुसारेण भावसाधनादिविधिकथनपूर्वकं प्रश्नगणनादिप्रकारकथनम् ।

No. 4096. द्विह्लाजताजिकम् । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 15. Lines, 9 on a page. Extent, 350 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1915. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Very incorrect.

Hillāja-tājika. On astrological calculations.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

वर्षलग्नपरन्धेशस्त्रुर्थो निधनान्तगैः ।
सुन्धेशो यच्च गो + च तद्वर्षे मरणं भ्रुवं (?) ॥
चन्द्रोपान्वितो(?)रन्ध्रे लग्नेशो + गतोऽस्यगैः ।
तद्वर्षे च भवेन्मृत्युः पुत्रज्ञानघनादिकं ॥ इत्यादि ।

End. वर्षश्रे चार्कपुत्रे निजभवनगते खोचगे वाचकेन्द्रे
 कर्मश्रे वीर्ययुक्ते शुभग्रहसहिते भूपतुल्यं खवंशे ।
 नूनं शनोर्विनाशो विविधसुखकरं पुत्रपौत्रादिकञ्च
 + + + भूपार्थलाभं सकलप्रदकृतं रिष्टयोगादिनाशं ।
 Colophon. इति श्रीहिक्काजताजिकं सम्पूर्णम् ।

संवत् १९१५ ।

विषयः । ग्रहाणामुच्चनीचाद्यवस्थानविशेषेण शुभाशुभफलकथनम् ।

No. 4097. चित्रमीमांसागङ्गार्थप्रकाशिका । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 154 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1840. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Chitra-mīmāṃsā-gūḍārtha-prakāśikā. A commentary on Vālkṛiṣṇa Paiguṇḍa's poem called Gūḍārthaprakāśikā.

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति ।) दृश्यस्य वाचस्य सङ्ग्रहः । यदा चाक्षिप्तस्य तस्यैव प्रतीपेऽपि उपमेयस्योपमानत्वकरणेन तदुत्कर्षबुद्धिकृत एव चमत्कारः । क्वचिद्द्वमेव गुबरित्यादौ च ह्याल्लाह्लादितिरस्कार एव सः । इत्यादि ।

End. ताराकवकेषु इति । ह्वाकेषु इत्यर्थः । शेषं स्फूटमिति शिवम् ॥

Colophon इति श्रीमत्यायगुण्डोपाख्यबालकृष्णविरचिता चित्रमीमांसागङ्गार्थप्रकाशिका परिपूर्णा ।

संवत् । १८४० ।

विषयः । आथयौदीक्षितकृतचित्रमीमांसाभिधानालङ्कारसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 4098. कृत्यमञ्जरी । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 65. Lines, 10 on a page. Extent, 600 ślokas. Character, Nagara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Kṛitya-manjarī. A digest of the Smṛiti rules regarding Feasts and Fasts during a year. By Vāpu Bhaṭṭa of Phanasé on the south bank of Krishna in the Śaka year 1640.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नला विद्मच्छरं देवं व्यासादींश्च मुनीश्वरान् ।
 त्रिया युक्तं मन्त्राविष्णुं पार्वत्या सद्दितं शिवं ॥
 आलोच्य षड्भ्यो ग्रन्थान् कौस्तुभादीन् सतां मुदे ।
 वापूभट्टेन विदुषा क्रियते कृत्यमञ्जरी ॥
 चैत्राद्यमान्मासेषु सन्ति कृत्यानि भूरिशः ।
 चतुर्विधानि तान्याङ्गर्नित्यत्वादिविभेदतः ॥
 कारणे तु फलं नोक्तं दोष उक्तो बिलोपने ।
 तानि नित्यानि वर्षादौ तैलाभ्यङ्गविधिर्यथा ॥
 अर्द्धाद्यादि योगेषु कृत्यानि विहितानि च ।
 नैमित्तिकानि तान्याङ्गर्ग्रन्थादौ च पर्वणि ॥
 फलप्रदर्शनं यत्र न लोपे दोषदर्शनं ।
 तानि कास्यानि चैत्रादौ प्रपादानविधिर्यथा ॥
 — — — — —

अथ चैत्रशुक्लप्रतिपन्निर्णयः । सा च संवत्सरारम्भे सूर्योदयव्यापिनी प्राच्या । दिनद्वये
 तद्वाप्राव्याप्तौ वा पूर्वैव । इत्यादि ।

End. यमः ।

मानसे नियमे लुप्ते स्मरेद्विष्णुमनामथं । इति ।
 सर्वं शिवं । इति प्रायश्चित्तानि ॥
 समाप्ता च कृत्यमञ्जरी ॥
 कृष्णाया दक्षिणे तीरे चेत्रे सप्तर्षिसंज्ञके ।
 खवेन्द्रसभृशाके मासयोः पौषमाघयोः ॥
 केलकारोपनाम्नेयं फणशीग्रामवासिना ।
 वापूभट्टेन संचेपान्निर्मिता कृत्यमञ्जरी ॥
 अथनया प्रीयतां देवो भगवान् कमलापतिः ।
 कृत्यान्येतानि कर्वन्तु प्रत्यब्दं भृशुरादयः ॥

Colophon. इति श्रीमन्त्रिचपावने केलकारोपाभिषमन्त्रादेवात्मजवापूभट्टविरचिता कृत्य-
 मञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । चान्द्रसौरादिमासेषु कृत्यानां विधिभिरूपणं । तत्र नित्यनैमित्तिकादिलक्ष-
 कथनं । अथ चैत्रशुक्लप्रतिपन्निर्णयः । तत्र संवत्सरारम्भकथनमुखेन तैलाभ्यङ्गस्य नित्यत्वकथनं ।

पञ्चाङ्गवर्षादिविधिकथनं । आचारात् ब्रह्मध्वजपूजादिकथनञ्च । एवंक्रमेण श्रीरामनवम्यादिविधिकथनं । द्दोलोत्सवविधिकथनं । दसनारोपविधिकथनं । प्रतिमासं व्यतीपाते सुवर्णदानविधिकथनं । संक्रान्तिनिर्णयः । प्रतिपदादिषु कुम्भाण्डादिभक्षणनिषेधकथनं । अथ वैशाखमासकृत्यनिरूपणं । तत्र स्नानादिविधिकथनं । अक्षयतृतीयाविविधिकथनं । परशुरामजयन्तीविविधिकथनं । ऋसिंहचतुर्दशीविविधिकथनं । एवंक्रमेण ज्येष्ठादिकृत्यनिरूपणं । अथ अश्विमासकृत्यनिरूपणं । अथ ग्रहशान्तिविविधिकथनं । ग्रहणनिमित्तदोषशान्तिप्रयश्चित्तविविधिकथनञ्च ।

इति शम् ॥

No. 4099. कपिलसूत्रभाष्यम् । Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 6$ inches. Folia, 91. Lines, 17—18 on a page. Extent, 1,195 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Kapilasútra-bhāshya. A commentary on the Aphorisms of the Sāṅkhya system.

ॐ तत्सत् ।

Beginning. अथासुरिर्नाम कश्चिद्ब्राह्मणनिविधेन दुःखेनाभिभूयमानः तत्कारणं साङ्ख्ययोगाभिपन्नं ज्ञात्वा देवं मुच्यते सर्वपाशैरिति । ऋषिं प्रसूतं कपिलं यत्तमग्रे ज्ञानैर्विभर्ति जायमानञ्च पश्येदिति च श्रवणमवगम्य परमर्षिपञ्चमभगवत्कपिलसुपसन्नः शरणं तदपनोदकतत्त्वजिज्ञासुः । स होवाच । भगवान् शिष्ययोग्यतां वितर्कयन् साङ्ख्यतन्त्रमात्मनात्मविवेकं द्वाविंशतिसूत्रैकाध्यायं चतुष्पादं । तद्वाचिख्यासितस्यादिममेतत्सूत्रम् । अष्टौ प्रकृतय इति ।

End. एतदिति साङ्ख्यशास्त्रं विवेकप्रदोदकं योगानुशासनमितियावत् । परं यथातथा समुक्तपञ्चविंशतितत्त्वसमान्नाथनिबन्धनं याथातथ्यमित्युपसंहरति जिज्ञासवे शिष्यायासुरये ज्ञानार्थमन्येभ्योऽपीत्यतः स्यादित्युत्सर्गनियोगः कृत इति ।

इति साङ्ख्यभाष्ये चतुर्थपादः ।

Colophon. इति श्रीसाङ्ख्यार्थकपिलसूत्रभाष्ये प्रथमाध्यायः प्रयोजनसमान्नाथो नाम तावत् समाप्तः ।

विषयः । तत्त्वसमासाभिधानसाङ्ख्यसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4100. कल्पतरुव्याख्या । Substance, country-made paper, 15×5 inches. Folia, 51. Lines, 11 on a page. Extent, 2,314 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Kalpataru-vyākhyā. A commentary on the Vedānta Kalpataru.

श्रीगुरुभ्यो नमः ।

Beginning. गुरुभिरुपदिष्टमर्थं विस्मृतमपि तत्र बोधितं प्राज्ञैः ।

अवलम्ब्य शिव + + + यथामति व्याकरोमि कल्पतरुं ॥

कल्पतरुमुपकुर्व्यां कमधिकमाकाङ्क्षितार्थमुपहृत्य ।

मद्चैरेवार्थैर्मम मतिमोहं परिष्कर्तुं ॥

थावन्नो निविशन्ते विदुषां व्याख्यानचातुरीभेदाः ।

सर्वेषामयमवकाशं ददाति + + + पुष्पकवत् ॥

इत्यभिहातिगभीरे कियदाशयवर्णनं मया क्रियते ।

तुष्यन्ति ततो विबुधाः कतिपयरत्नप्रज्ञादिवाङ्मुनिभिः ॥

वियदिति । अत्र प्रत्यगिति ब्रह्मविशेषणेन शास्त्रस्य विषयं प्रदर्श्य तत्र सर्वेषां वेदान्ताणां समन्वयः प्रथमाध्यायार्थः । इत्यादि ।

End. स्मृत्यादिभिश्चेति स्मरति । अपि च स वह्निरभययापि स्मृतेराचाराच्च, आचारदर्शनादित्यादिसूत्रे—अतः परं खण्डितम् ।

विषयः । वेदान्तकल्पतरुनामकभामतीटीकाया व्याख्यानम् ।

No. 4101. गणहोमः । Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 109 ślokas. Character Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Gaṇahoma. A description of Gaṇahoma according to Baudhāyana.

श्रीगणेशाय नमः ।

Beginning. पापापनोदकामः पूर्वाङ्गे गृह्याग्निं प्रतिष्ठाप्य प्राणानायम्य समस्तपापक्षयार्थमशेषकर्मानुष्ठानयोग्यतासिद्ध्यर्थं च गणहोमं करिष्ये । तत्र सविता देवता चर्चविः— इत्यादि ।

End. त्वग्ने अयास्तथा सन्मनसाहितः । अयासन् ह्ययमूहिषे या नो बोधहि भेषजं स्वाहा । अग्रये अयसे इदम् ॥

Colophon. इति गणहोमः ।

विषयः । बौधायनोक्तविधिना गणहोमविधानकथनम् ।

No. 4102. वैश्वानर्यः । Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 50 ślokas. Character Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vaiśvánaryya. Rules regarding Vaiśvánarya sacrifice, according to Baudháyana.

अथ वैश्वानर्यः ।

Beginning. वैश्वानरो न कत्या प्रयातु परावनः । अग्निबक्येन वाहसा खाहा । अग्रवे वैश्वानरायेदं । इत्यादि ।

End. कर्मन्ते सर्पिःपायसेन प्राङ्मणान् भोजयित्वा तेभ्यो गोहिरण्यादि दत्त्वा पूतः सर्वकर्मार्षो भवति । दशपूर्व्वान् दशवरानात्मानञ्च पुनातीत्याह भगवान् बौधायनः ।

Colophon. इति वैश्वानर्यः समाप्तः ।

विषयः । बौधायनोक्तविधिना वैश्वानर्यविधानकथनम् ।

No. 4103. वृद्धयवनम् । Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 110. Lines, 12—13 on a page. Extent, 3,849 ślokas. Character Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Briiddha-yavana. A Civil astrology.

Beginning. प्रथमतः सप्तपचाणि न सन्ति ।

नवांशमित्रस्तृष्टोपगम्य

स्तुभावशुद्धादिदशा प्रहस्य ।

अ + + + पापफला प्रदिष्टा

द्वाभ्यां फलं वच्मि मतं मुनीनाम् ॥

रवेर्दशायामतिनेह्यमोजः

प्राप्नोति सा + + + + + ।

घनानि चामीकरताम्रशं

सञ्जायते बन्धुसुखं शुभानाम् ॥

इत्यादि ।

End. सूर्यारजीवा जनयन्ति मर्त्यं

स्नानेऽष्टमे सत्यशोविहीनम् ।

विशालमात्रं कृपणस्वभावं
 व्यवधिकं कामनिपीडिताङ्गम् ॥
 सूर्य्यारशुक्राष्टमगा मनुष्यं
 कुर्वन्ति शौचप्रणयेन हीनम् ।
 नितान्तमतिगमुरप्रभावं
 भयाकुलं कीर्तिविवर्जितञ्च ॥ ९८ ॥

Colophon. अतः परं खण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्वचकवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । आद्युर्दायादिनिरूपणं । दर्शनरूपणं । अन्तर्दर्शनरूपणं । अष्टवर्गफलकथनं । सूर्य्यदर्शनचारकथनं । एवं चन्द्रदर्शनादिचारकथनं । रव्यादिचारकथनं । तनुस्थानादिचिन्तनं । धनस्थानचिन्तनं । सहजस्थानचिन्तनं । बन्धुस्थानचिन्तनं । सुतस्थानचिन्तनं । रिपुस्थानचिन्तनं । कलवस्थानचिन्तनं । शत्रुस्थानचिन्तनं । धर्मस्थानचिन्तनं । लाभस्थानचिन्तनं । व्ययस्थानचिन्तनं । लग्नदर्शनचारकथनं । अन्नफायोगकथनं । सुनफायोगकथनं । दुग्धारायोगकथनं । लग्नाश्रययोगकथनं । घनाश्रययोगकथनं । सहजाश्रययोगकथनं । सुखाश्रययोगकथनं । सुताश्रययोगकथनं । शत्रुश्रययोगकथनं । कामाश्रययोगकथनं ।

No. 4104. प्रौढप्रतापमार्तण्डः वा कालनिर्णयसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 44. Lines, 10 on a page. Extent, 1,143 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Praudha-pratāpa-mārtanda, or Kāla-nirṇaya-saṅgraha.
 A digest of various Feasts and Fasts. By Pratāprudra.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

वन्देऽहं सच्चिदानन्दपरमानन्दमययम् ।
 लोकाधीशधराधारमायालवकविग्रहम् ॥
 देशः कश्चिदिहोत्कलोऽस्ति जलधेसूरे विशिष्टो महान् ।
 अध्यासेऽयमुमेश्वरस्तिगुणभृदारस्वरूपी हरिः ॥
 विप्रेन्द्रा निवसन्ति यत्र सुखिनः सच्छासनैरन्विताः ।
 कर्मत्रक्षुपरायणा दिशि दिशि प्रख्यातसत्कीर्त्तयः ॥
 चिन्तोत्येति तस्मिन् भाति नदी या जनौघानाम् ।

दृष्टिसृष्टावगाहनपानैर्दुरितं विनाशयति ॥

तीरे विशिष्टमणिमण्डपवेदिसौध-

शोभाविनिर्जितसुरेन्द्राट्टहाय तस्याः ।

— — — — — ।

तत्राभूत्कपिलेश्वरो गजपतिः श्रीसूर्यवंशे महान्

अथङ्गानुसङ्घकान्तिरतुलप्रौढप्रतापोदयः ।

दानेन क्षिपति स्म दैन्यमसहाद्विद्यावतां यः सुहृ-

च्छूराणां परिपन्थिपार्थिवलसत् सेन्यञ्च वैष्णोपमः ॥

मञ्चीपवेस्तस्य महानुभावः सुतोऽभवच्छ्रीपुरषोत्तमाख्यः ।

मान्यः स्वयं विष्णुरिवावतीर्थो गुणैरदारैरुपलक्ष्य + मुम् ॥

— — — — — ।

तदात्मजन्मा चरितार्थनामा प्रतापरुद्रो जयति क्षितीन्द्रः ॥

श्रीदार्यसौन्दर्यविवेकधैर्य्येदधानयाज्ञामितशौर्य्ययुक्तः ।

— — — — — ।

सोऽथं कृती समयनिर्णयमादरेण न्यायश्रुतिस्मृतियथानुगतं विशिष्टम् ॥

विश्वोपकारहृदयोऽखिलधर्मविच्चै श्रीमत्प्रतापवृत्तिर्मितमातनोति ॥

हेमाद्रिगतकल्पद्रुलाकरमिताक्षराः ।

माघवीयानन्तभट्टनिबन्धस्मृतिचन्द्रिकास् ॥

स्मृत्यर्थसारापराकंपारिजातादिकांस्तथा ।

कालादर्शं देवदाननिबन्धं परिशिष्टकम् ॥

मन्वादिनिर्मितान् ग्रन्थान् पुराणाणि च सर्वशः ।

एतानन्यान् निबन्धांश्च दृष्ट्वा नूलपुरातनान् ॥

श्रीमत्प्रतापवृद्धेण कालनिर्णयसङ्ग्रहः ।

प्रौढप्रतापमार्त्तण्डसंज्ञकोऽथं विरच्यते ॥

ननु निर्णयो नाम परम्परविरुद्धार्थानां स्मृत्यादिवाक्यानां विरोधपरिहरणार्थावधारणम् ।
इत्यादि ।

End.

सुभद्रापूजा । एवमभ्यञ्जनं कुर्यात् कुमारीणां प्रयत्नतः ।

कञ्जुकैश्चैव वस्त्रैश्च गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥

Colophon. नानाविधैर्भक्ष्यभोज्यैः—इतः परं खण्डितम् ।

विषयः । निर्णयलक्षणादिविवेचनम् । श्रुतिस्मृतिसदाचाराणां प्रामाण्यनिरूपणं । धर्मसंस्कार-

विवेचनं । श्रुत्यादिद्वेषे समाधानादिकथनं । संचेपेण ग्रन्थप्रतिपाद्यकथनं । तत्र समयनिरूपणं ।
 दिनविभागकथनं । एकभक्तादिनिर्णयः । प्रतिपन्निरूपणं । संवत्सरारम्भविधिकथनं । तिलकव्रत-
 निर्णयः । आरोग्यव्रतविधिः । विद्याव्रतविधिः । करवीरव्रतविधिः । मच्छद्रतविधिः । सौनव्रत-
 विधिः । अशोकव्रतविधिः । धान्यव्रतविधिः । द्वितीयानिर्णयः । बालेन्द्रव्रतविधिः । नेत्रविधिः ।
 अशुभशयनव्रतविधिः । आरोग्यव्रतकल्पः । ढलीयानिरूपणं । हिन्दोलकविधिः । गौरीसौभाग्य-
 शयनविधिः । रम्भाव्रतविधिः । विष्णुस्तुतिव्रतविधिः । कोटीश्वरोव्रतविधिः । उमामहेश्वरव्रत-
 विधिः । अविद्योगव्रतविधिः । रसकल्पादिविधिः । चतुर्थीनिर्णयः । गौरीपूजाविधिः । दूर्वागण-
 पतिविधिः । सिद्धिगणेशविधिः । चन्द्रदर्शननिर्णयः । नागव्रतविधिः । वरकच्छुचतुर्थीविधिः ।
 गौरीकुण्डाङ्गारकादिव्रतविधिः । पञ्चमीनिर्णयः । हयपूजाविधिः । विषापहपञ्चमीविधिः । नाग-
 पञ्चमीविधिः । शान्तिव्रतविधिः । श्रीपञ्चमीव्रतविधिः । षष्ठीनिर्णयः । कुमारव्रतविधिः । चम्पा-
 षष्ठीविधिः । कपिलषष्ठीविधिः । कार्तिकेयव्रतविधिः । दारिद्र्यहरषष्ठीविधिः । पुत्रषष्ठीविधिः ।
 सप्तमीनिर्णयः । सूर्यव्रतविधिः । शर्करासप्तमीविधिः । असुक्ताभरणादिविधिः । अचलासप्तम्यादि-
 विधिः । कामदासप्तमीविधिः । कल्याणसप्तमीविधिः । अष्टमीनिर्णयः । अशोकाद्यष्टमीविधिः ।
 जन्माष्टमीजयन्तीव्रतादिविधिः । दूर्वाष्टमीविधिः । महालक्ष्मीव्रतविधिः । दुर्गाष्टमीव्रतविधिः ।
 कुण्डमण्डपनिरूपणं । रुक्मिणीव्रतविधिः । शिवपूजाविधिः । भोय्यतर्पणविधिः । बुधाष्टमीव्रत-
 विधिः । नवमीनिर्णयः । श्रीरामनवमीनिरूपणं । नित्यलकाम्यलविचारः । वैशाखनवमीविधिः ।
 दुर्गापूजाविधिः । भद्रकालीव्रतविधिः । रथनवम्यादिविधिः । दशमीनिर्णयः । दशहराविधिः ।
 दशावतारव्रतविधिः । अपराजिताव्रतविधिः । सार्वभौमव्रतविधिः । एकादशीनिर्णयः । श्राद्ध-
 कृद्भोजनादिनियमः । प्रातःकृत्यविधिः । शयनैकादशीविधिः । विजयैकादशीविधिः । प्रबोधन्या-
 दिनिरूपणं । धरणीव्रतविधिः । द्वादशीनिर्णयः । आमर्दकौविधिः । श्रवणद्वादशीविधिः । वत्सद्वा-
 दशीविधिः । त्रयोदशीनिर्णयः । कामपूजाविधिः । यमदौपविधिः । प्रदोषव्रतविधिः । शैवव्रत-
 विधिः । चतुर्दशीनिर्णयः । दमनकविधिः । पविचारोपणविधिः । अनन्तव्रतविधिः । दीपोत्सव-
 विधिः । यमतर्पणविधिः । ब्रह्मव्रतविधिः । कूर्मव्रतविधिः । शिवचतुर्दशीव्रतविधिः । पौर्णमासी-
 निर्णयः । वैशाखीविधिः । एवं कार्तिकादिविधिः । रक्षाबन्धनविधिः । उपाकर्म्मविधिः । उत्सर्ग-
 निरूपणं । सावित्रीव्रतविधिः । क्रोधागरव्रतविधिः । दृषोत्सर्गविधिः । भोय्यपञ्चकविधिः । षट्क-
 त्तिकाव्रतविधिः । ह्योलिकोत्सवविधिः । अमावस्यानिर्णयः । सावित्रीव्रतनिर्णयः । सुखरात्रिविधिः ।
 बलिपूजाविधिः । गोक्रीडाविधिः । नीराजनविधिः । अर्द्धोद्यव्रतविधिः । श्लेष्ठापूजाव्रतविधिः ।
 रविवारव्रतविधिः । व्यतीपातव्रतविधिः । भद्राव्रतविधिः । नक्षत्रोपवासविधिः । ग्रहणनिर्णयः ।
 संक्रान्तिनिर्णयः । मलमासनिर्णयः । नदीरजोनिर्णयः । प्रथमरजोदर्शने शुभाशुभकथनं । अग-
 न्यार्धविधिकथनं । दर्शश्राद्धविधिः । अपरपक्षश्राद्धविधिः । च्याह्नश्राद्धविधिः । आमयाद्धविधिः ।

प्रेतश्राद्धविकल्पकथनं । दृष्टिश्राद्धविधिः । दृष्टिकालादिनिरूपणं । आधानादिकालनिरूपणं । शान्ति-
विधिः । पुंसवनादिविधिः । प्रकीर्णककथनं । विष्णुभक्तलक्षणादिकथनं । तुलसीमाहात्म्यकथनं ।
पुत्रपौत्रममाहात्म्यकथनं । नैवेद्यभक्षणमाहात्म्यादिकथनं । रघुस्यजतपापप्रायश्चित्तादिकथनं ।
कल्पिवर्जनीयकथनञ्च । इति शम् ।

No. 4105. अनेकार्थकोशः । Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 7$
inches. Folia, 51. Lines, 21—23 on a page. Extent, 8,068 ślokas. Char-
acter, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of
India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Anekártha-kośa. A standard Dictionary of Synonyms and
Antonyms in Sanskrit.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

पातु बोधिधरं (?) दूरविकीर्णकरश्रीकरः ।
दुःखवीजच्छिदे वर्षत्करका इव विघ्नजित् ॥
विषमपदविषयराज्ञीं निश्च्य सङ्गृह्य शेषधिविशेषात् ।
सकलजनसुलभविभवान् कथन निर्मत्सरः कुरुते ॥
भागुरिकात्यञ्जलायुधदुर्गामरसिंहशाश्वतादिकृतान् ।
कोशान् निरीक्ष्य निपुणं धन्वन्तरिनिर्मितं निघण्टुञ्च ॥
लिङ्गानुशासनानि च विचार्यं लक्ष्यं महाकवीनाञ्च ।
कुरुतेऽनेकार्थानां शब्दानां सङ्घिकः कोशम् ॥
यथासम्भवकाण्डादिक्रमाद्द्वारसंख्यया ।
करामलकवत् साच्चादेश भासिष्यते सताम् ॥
— — — — — ।
को घाचकौतुवातेषु कं शिरोऽम्बुसुखेषु तु ।
एकाचराः । इत्यादि ।

End. तिरोऽन्तर्ज्ञौ तिर्यगर्थे मिथोऽन्योन्यं रक्षस्यपि ।
जन्मप्राकाशयथोः प्रादुरधोबुध्निकारयोः ॥
तच्चं सुख्यलमञ्जसा ॥

Colophon. इति शान्ताः ॥

विषयः । एकाचरादिक्रमेण ककारान्नादिशब्दानामनेकार्थकथनम् ।

No. 4106. कुण्डमण्डपसिद्धिः वा कुण्डसिद्धिः, व्याख्यासहिता । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 31. Lines, 9 on a page. Extent, 721 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Kuṇḍa-maṇḍapa-siddhi, or Kuṇḍa-siddhi, Vyākhyā-sahita. Some Sāma hymns designed for reading on altars, with explanations. By Biṭṭhala Dīkshita.

मूलस्य ।

Beginning. गाढध्वान्तमनेकभानुजठरे राजस्फलाधारिणि

प्रोदस्यच्छफरीयुगं दरदलत्वस्य + चौरावलिः ।

खर्षोत्तुङ्गगिरिद्वयाधरचरौ दौना कलिन्दाम्बजा

पश्चात्पर्यमिदं शिवामिति वदन् क्षेरः शिवः पातु वः ॥

कृष्णानिगोत्रे नितरां पवित्रे पवित्रकर्माजनि यूयश्चर्मो ।

तदूनुना विद्वलदीक्षितेन विरच्यते मण्डपकुण्डसिद्धिः ॥

हस्तोद्धवाचोः समभूगतस्य कर्तुः शरांशप्रपदोच्छ्रितस्य ।

यो वा स चक्षोऽस्य जिनांशकोऽपि स्यादङ्गलं तत्र दिभांशकाये (?) ॥ इत्यादि ।

ढीकायाः ।

श्रीगणेशाय नमः ।

मत्तमतङ्गजवदनं सादितविघ्नावलीसदनं

गौरीहरयोः स्तोकं पालितलोकं हृदालम्बे ॥१॥

कल्याणि वाणि निजपाणिधरोजयुग्मं संयोग्य देवि करवाणि तव प्रक्षामं ।

मत्तुण्डमण्डलसद्रसनाङ्गनं ते नृत्याय नित्यमिदमस्तु रसानुसिक्तं ॥ १ ॥

सन्तानकल्पतवमण्डपमण्डितायां कुण्डोक्तसञ्जलनकाञ्चनवेदिकायां ।

सीतारघूद्वयकराकलितैकपाणिवैवाचसोमसमये दिग्गताच्छुभानि ॥

कुण्डमण्डपसंसिद्धेर्विद्वतिं लिखितोक्तिषु ।

प्राचीनवाक्यसन्दर्भं सन्दर्भयितुमारभे ॥

इत्यजगति शिष्टाः प्रन्धारभे खेष्टदेवतास्मरणमाश्रीरूपं मङ्गलमाचरन्ति । तस्मान्माध्यन्दिनीयो विद्वलशर्मो कुण्डसिद्धिं चिकीर्षुः खेष्टदेवतास्मरणमाश्रीरूपं मङ्गलमाचरन्ति शार्ङ्गलवित्रीद्वितेन माह्वमिति । क्षेरः सहासः शिवः वो युष्मान् पातु रक्षतु । इत्यादि ।

मूलस्य ।

End.

इति मण्डपकुण्डसिद्धिमेतां चचिरां विद्वलदीक्षितो व्यथन ।

अधिकशिनगर्थुभेशतुष्टौ विनुधः शोधयतादिमां विचार्य ॥

शशिशुभतिथिगण्ये + × शके वरेण्ये

विभवशरदि रम्ये मासि शस्ये तपस्ये ।

शशशरभृतिदक्षे पुष्यपक्षे बलक्षे

कमलनयनतिथ्यां भानुसद्वारयत्यां ॥

टीकायाः ।

यद्यनेति पूर्व्वस्त्रीकेनाम्बयः ।

ग्रन्थे परोक्षे मम दूषणोक्त्या किं वा गुणोक्त्या विदुषा विचार्य्ये ।

ग्रन्थे मदुक्ते सदसद्विशोधं सर्वसु सर्वं न हि वेद कश्चित् ॥

शश्रीकार्या मत्कृतिनिर्ममोयं कस्मादेवं पण्डितान् प्रार्थयेऽहं ।

शौरं मेयं नीरमेतद्विहाय को वा विशं हंसमभ्यर्थयेत ॥

Colophon. इति सङ्गमनेरख्यविडुलदीक्षितविरचिता खलतकुण्डसिद्धिव्याख्या समाप्ता ।

मूलस्य विषयः । मण्डपकुण्डयोर्निर्माणाविधिकथनमुखेन हस्तादिमानपरिभाषाकीर्तनं । तत्र प्राचीसाधनविधिकथनं । शङ्कुसमलादिसाधनविधिकथनं । एवं प्रतीचादिसाधनविधिकथनं । स्तम्भमण्डपपरिमाणादिकथनं । तत्र द्वारमानकथनं । वेदिमानकथनञ्च । तुलापुषादौ विशेषकथनं । निवेशनविधिकथनं । स्तम्भोपरिकाष्ठनिवेशनविधिकथनं । मण्डपच्छादनविधिकथनं । तोरणादिविधिकथनं । फलकादिनिवेशनविधिकथनं । ध्वजादिनिवेशनविधिकथनं । कुण्डनिवेशनविधिकथनं । कर्माविशेषे कुण्डविशेषविधिकथनं । कुण्डनिर्माणाविधिकथनं । तत्र चोचफलानयनादिविधिकथनं । खातलक्षणादिकथनं । मेखलादिविधिकथनं । अथ कुण्डकरणाशक्तौ खण्डिलविधिकथनञ्च ।

टीकाया विषयः । निजकृतकुण्डसिद्धिनामकसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

इति शम् ।

No. 4107. कुष्माण्डहोमः । Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 153 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose, Incorrect.

Kushmāṇḍa-homa. On a fire-offering with pumpkins as directed by Bodhāyana.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यजुषाध्वयं कार्यं ऋक्सामाथर्वणैः क्रमात् ।

तत्र बौधायनं प्राञ्चं ऋचादिभिरादरात् ॥

अथाग्नीनाघास्यमानः सर्वदुरितक्षयकामः सर्वप्रायश्चित्तरूपकुष्माण्डैर्जुहुयात् । अमावास्यायां पौर्णमास्यां वोपक्रमः । इत्यादि ।

End. अग्न्याघेये पूर्णाहुतिं कृत्वा कुष्माण्डैर्जुहुयात् ॥

पूतो देवलोकान् समश्नुते इति ब्राह्मणं ॥

Colophon. इति कुष्माण्डहोमः ॥

विषयः । बौधायनोक्तविधिना कुष्माण्डहोमविधिकथनम् ।

No. 4108. कोकिलाव्रतम् । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 8. Lines, 10—11 on a page. Extent, 225 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Kokilá-vrata. On the Kokilávrata as described in the Varáha-purána.

Beginning. श्रीः ।

आषाढपौर्णमास्यामारभ्य कोकिलाव्रतं । तदुक्तं चेमाद्रौ भविष्ये । आषाढपौर्णमास्यान्तु सन्ध्याकाले ह्युपस्थिते । संकल्पयेन्मासमेकं त्रावण्ये प्रत्यहं × हं । स्नानं करिष्ये नियता ब्रह्मचर्यस्थिता सती । भोक्ष्यामि नक्तं भूशय्यां करिष्ये प्राणिनां दयामिति । अस्य नक्तव्रतत्वात् सायाह्नव्यापिनी ग्राह्या । इत्यादि ।

End. न च ताराबलं चन्द्रो न मीढ्यं गुरुशुक्रयोः ।

कुयोगदर्शनं नास्ति कोकिलाया व्रते शुभे ॥

Colophon. इति कोकिलाव्रतं ।

विषयः । वराहपुराणानुसारेण कोकिलाव्रतविधिकथनं । तत्र व्रतकालादिक्रीतेनञ्च । तथा नारदीयपुराणानुसारेण तदुद्योगपनविधिकथनञ्च ।

No. 4109. कालनिर्यायचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 142. Lines, 12 on a page. Extent, 3,821 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1816. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kálanirṇaya-chandriká. The division of time for religious ceremonies.

Beginning. श्रीमहागणाधिपतये नमः ।

अथ चान्द्रसावनसंवत्सरनिरणयः । तत्र ब्रह्मसिद्धान्ते । चान्द्रसावनसौराणां मासानान्तु प्रभेदतः । चान्द्रसावनसौरास्तु त्रयः संवत्सरा अपीति शुक्लप्रतिपदादिदर्शान्त एव चान्द्रो मासः । पुरुषेच्छ्या

विंशतिनामकः सावनः । एकस्मिन् राशौ सूर्यो यावत्कालं तिष्ठति स सौरः । अतएवोक्तं तत्रैव । चान्द्रः शुक्लादिदर्शान्तः सावनः विंशता दिनैः । एकराशौ रविर्थावत्कालं मासः स भास्करः इति ।

End. तथा च स्मृत्यन्तरेषु ।
 ग्रहणालभयोगेषु चातुर्मास्यत्रयेषु च ।
 श्रीशैले च गयाच्चेव मूढदोषो न लभ्यते ।

Colophon. इति सिद्धपञ्जीसौतारामस्वरिविचिता कालनिर्णयचन्द्रिका समाप्ता ।

संवत् १८१६ ।

विषयः । चान्द्रसावनसौरसंवत्सरनिरूपणं । विवाहादौ सौरादिमासव्यवस्थाकथनं । अयन-
 निर्णयः । एवम्स्तुमासादिनिरूपणं । तत्र अधिमासत्रयमासनिरूपणं । तत्र तत्र कर्मकार्कष्य-
 निरूपणं । मूलमासे यद्वर्षमुक्तं तद्गुरुशुक्रयोरस्त्रादिष्वपि वेदितव्यमितिकथनं । गुरुशुक्रयो-
 र्माद्यादिलक्षणकथनं । तिथ्याद्युत्पत्तिनिरूपणं । कालविभागकथनं । तत्र शुद्धादिलक्षणं । खण्डा-
 खण्डनिरूपणं । एकभक्तनिर्णयः । नक्तादिविधिकथनं । नक्षत्रतकालनिरूपणं । अयाचितनिर्णयः ।
 प्रतिपदादिनिरूपणं । देवीपूजनविधिकथनमुखेन आश्विनशुक्लसप्तम्यादिविधिकथनं । द्वितीया-
 दिपु ष्ठात्यविधिकथनं । अथ यागविषये इष्टिकालनिरूपणं । तत्र सन्धिपरिज्ञानविधिकथनं ।
 अथ श्राद्धकालनिरूपणं । पिण्डपितृयज्ञादिनिरूपणं । नित्यश्राद्धविधिकथनं । मन्वन्तरादिनिरू-
 पणं । युगाद्यानिरूपणं । संक्रान्तिनिरूपणं । व्यतीपातवैधृतिनिरूपणं । महालयनिरूपणं । जीव-
 त्यपि मातुले दौहित्रकृतमातामहश्राद्धविधिकथनं । श्राद्धाङ्गतर्पणविधिकथनं । पिण्डदानस्थानादि-
 निरूपणं । अष्टकान्द्रकालनिरूपणं । पार्वणश्राद्धविधिकथनं । ग्रहणकालनिरूपणं । प्रत्यान्द्रिक-
 श्राद्धादिकालनिरूपणम् । दृष्टिश्राद्धविधिकथनं । गर्भाधानविधिकथनं । रजस्रलासानविधिकथनं ।
 अथ चूडामणियोगकथनं । अथ समुद्रस्नानकालकथनं । अथ अर्द्धोदययोगकथनं । कपिलपङ्क-
 योगकथनं । चम्पाषठीयोगकथनं । गजच्छायादिकथनञ्च ।

इति शम् ॥

No. 4110. कल्पद्रुकलिका । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 181. Lines, 13 on a page. Extent, 6,142 ślokas. Character. Nāgara. Date, Sm. 1860. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Kalp padru-kālikā. On days suited for particular ceremonies. An explanation of the Jain Kalpasūtra.

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्रीवर्द्धमानस्य जिनेश्वरस्य जयन्तु सदाश्वसुधाप्रवादाः ।

येषां श्रुतिस्पर्शनजप्रसन्नेभ्योभवेयुर्विमल्लात्मभासः ॥

श्रीगौतमो गणधरः प्रकटप्रभावः सल्लब्धिसिद्धिनिधिरश्चितवाक्प्रबन्धः ।

विद्वान्भारहरण्ये तरुणिक्राशः साहाय्यदङ्गवतु मे जिनवीरशिष्यः ॥

कल्पद्रुकल्पसूत्रस्य सदर्थफलहेतवे ।

ऋतुराजैव सदुयोग्या कलिकेयं प्रकाशते ॥

श्रीकल्पसूत्रस्य गभीरायंशस्य श्रीगुरुप्रसादात् अर्थः क्रियते । यथाचैत्रमासे कोकिला मधुरं
वृत्ति, तत्र सङ्कारमञ्जरी कारणं । यत्र रजः सूर्यमण्डलमाच्छादयति, तत्र पवनस्य माहात्म्यं ।
यत्र मण्डूको महासुजङ्गमस्य वदनं चुम्बति, तत्र मण्येः प्रभावः — — — —
तत्रादौ श्रीकल्पसिद्धान्तस्य अधिकारत्रयवाचिकेयं गाथा, पुरिमेति । प्रथमतीर्थङ्करचरमतीर्थङ्क-
रयोरित्यादि ।

End. आज्ञां कुर्वन्तां सतां श्रेयः कल्याणं सर्वदा भवतु । इति श्रीकल्पकल्पद्रु-
कलिकायां साधुसामाचारोद्याख्यानं सम्पूर्णम् ।

श्रीकल्पसूत्रवरनाममहागमस्य गूढार्थभावसहितस्य मनोहरस्य ।

लक्ष्मीनिधेर्विहितवक्त्रभकामितस्य व्याख्यानमाप नवमं परिपूर्तिभावम् ॥

श्रीमज्जिनादिकुशलः कुशलस्य कर्ता गच्छे बृहत्खरतरे गुप्तराड्बभूव ।

शिष्यश्च तस्य सकलागमतत्त्वदर्शी श्रीपाठकः कविवरो विनयप्रभोऽभूत् ॥

विजय तिलकनामा पाठकस्य शिष्यो

भुवनविदितकीर्तिर्वाचकः चेमकीर्तिः ।

प्रचुरविहितशिष्यः प्र × ता तस्य शाखा

सकलजगति जाता चेमघाटी ततोऽसौ ॥

पाठकौ च तपोरत्नतेजोराजौ ततोऽवरो ।

भुवनादिमकीर्तिश्च वाचको विशदप्रभः ॥

सद्वाचकोऽभवदशेषगुणाम्बुराशि-

र्चर्षादिकुञ्जरगणिर्गुणतान्वितश्च ।

श्रीलब्धिमण्डनगणिवरवाचकश्च

सद्बोधसान्द्रहृदयः सुहृदां वरेण्यः ॥

लक्ष्मीकीर्तिः पाठकः पुण्यमूर्ति-

श्रीसास्त्रीर्षिर्भूरिभाग्योदयश्रीः।

शिष्यो लक्ष्मीवक्त्रभक्तस्य रम्यां

वृत्तिं चक्रो कल्पसूत्रस्य चैताम् ॥

Colophon. इति श्रीकल्पसूत्रकल्पद्रुकलिकायां लक्ष्मीवल्लभविरचितार्यां नवमं व्याख्यानं
सम्पूर्णम् । संवत् १८१० ।

विषयः । जैनकल्पसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4111. कुण्डमण्डपे पश्चिमद्वारसामानि । Substance, country-made paper, $8 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Extent, 112 ślokas. Character. Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Kuṇḍa-maṇḍape-paśchima-dvārasāma. Sāma hymns appropriate to the western gate of an altar.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ कुण्डमण्डपे पश्चिमद्वारसामानि ।

ॐ । उक्ते दम्भो वा नूतना १२४ वाम् ।

वृष्टं ना । रिया ९ पा १२४ साम् ॥ इत्यादि ।

End. व्योतो वा १२ षाड् । वा । घर्मा मरुद्भिर्भुवनेषु

Colophon. चक्रदत् ॥ १८ । १३५ ॥

विषयः । तुलापुरषादौ कुण्डमण्डपस्य पश्चिमद्वारि स्थितस्य उद्गातुः पठनीयसाम-
कथनम् ।

No. 4112. सूर्यसहस्रनामस्तोत्रं । Substance, country-made paper, $6\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 11. Lines, 8 on a page. Extent, 120 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Súryya-sahasranāma-stotra. A hymn in praise of the god Suryya in 1000 epithets. An extract from the Bhavishyotara purāṇa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

विश्वविद्विषजित् कर्मा विश्वात्मा विश्वतोमुखः ।

विश्वेश्वरो विश्वयोनिर्नियतात्मा जितेन्द्रियः ॥

कालाग्रयः कालकर्षा कालहा कालनाशनः ।

महायोगी महाबुद्धिर्महात्मा सुमहाबलः ॥

End. चिरण्यमर्षो मार्तण्डस्त्रिशिरातपनो (चिशिरास्तपनो) रविः ।

तमिस्रचना सुभगो गोपतिः श्रीपतिर्चरिः ॥

Colophon. इति श्रीमद्भविष्योत्तरपुराणे सुमन्तुशतानीकसंवादे सूर्यसहस्रनाम-
स्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । सूर्यसहस्रनामकथनं ।

No. 4113. भवानीसहस्रनामस्तोत्रं । Substance, country-made paper, $7\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Folia, 33. Lines, 7 on a page. Extent, 252 ślokas. Character, Nágara. Date, SK. 1707 SM. 1836. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Bhavání-sahasranáma-stotra. A hymn to Bhavání in 1000 epithets as given in the Rudrayámala Tantra.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

कैलासशिखरे रम्ये देवदेवं महेश्वरं ।

ध्यानीपरतमासीनं प्रमन्नमुखपङ्कजं ॥

सुरासुरशिरोरत्नरञ्जिताङ्घ्रियुगं प्रभु ।

प्रणम्य नन्दिको देवं छताञ्जलिभाषत ॥

मन्दिकेश्वर उवाच ।

देव देव जगन्नाथ संशयोऽस्ति महान् मम ।

रहस्यं किञ्चिदिच्छामि प्रष्टुं त्वां भक्तवत्सल ॥

देवतायास्त्वया कस्याः स्तोत्रमेतद्विवाशिः ।

पश्यतेऽविरतज्ञाय त्ततः किमपरः परः ॥

इति श्रुत्वा शम्भुर्नन्दिकेन जगद्गुहः ।

प्रोवाच भगवानीशो विकाशनेत्रपङ्कजं ॥

ईश्वर उवाच ।

साधु साधु गणश्रेष्ठ श्रुत्वानसि माञ्च यत् ।

स्मन्दस्यापि हि यद्गोप्यं रहस्यं कथयामि ते ॥

End.

देवानां देवतायाश्च ब्रह्माद्यैर्था च पूजिता ।

भूयात् सा वरदा लोके साधूनां विश्वमङ्गला ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मामले महागुप्तसारे शिवनन्दिकेश्वरसंवादे भवानीसहस्रनाम-
स्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । भवानीसहस्रनामकीर्तनं ।

No. 4114 जीवच्छादप्रयोगः। Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 65 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Jívachchhráddha-prayoga. On the rituals for the performance of the S'ráddha for the living. By Náráyana Bhaṭṭa, son of Rámeśvara Bhaṭṭa. Compiled from the Brahma and other Purāṇas.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ब्रह्मपुराणोक्तमार्गेण जीवच्छादप्रयोगः । पुण्यदेशकालधनव्यवसाये समुच्छ्र(ब)ये सति स्वस्थान्यस्य जीवच्छादं कुर्यात् । तच्च पुत्राद्यौर्द्ध्वदेहिककर्त्तरि सत्यपि कार्यमिति केचित् । अन्ये तु तदभाव एव वदन्ति । तच्च यथाशक्ति सर्व्वप्रायश्चित्तदणधेनुपायसधेनुघृतपात्रतिलपात्रदशदान-पैतरणीधेनुदानानि शक्या कृत्वा कुर्यात् कस्यद्वादश्यां कृतोपवासस्त्रयोदश्यां कृतनित्यक्रियः ।

End. दक्षिणा च सुवर्णमारभ्य यथाशक्ति एतच्चर(?)धेनुवदविरोधान्तु सामा-
न्यादितरेतरेषु तथात्वमिति ज्ञेयमिति ।

Colophon. इति श्रीरामेश्वरभट्टसुतनारायणभट्टकृतो ब्रह्मपुराणाद्यनुसारेण जीवच्छाद-
प्रयोगः । जीवत्क्रियाविधिः समाप्तः ।

विषयः । जीवतः श्राद्धकरणनियमः ।

No. 4115. ज्वरशान्तिः। Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 22. Extent, 21 ślokas. Character, Nágara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Jvara-sánti. Charms for the cure of fever. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ ज्वरशान्तिः । अस्य रोगिणः शरीरे उत्पन्नोत्पत्स्यमाना-
मज्वरपित्तज्वरवातज्वरक्षेष्मज्वरादिसकलरोगनिरसनपूर्व्वकं सद्यश्चारोग्यावाप्त्यर्थं ज्वराधिपतिमदारुद्र-
प्रीत्यर्थं गर्गसंक्षितोक्तां सनवग्रहमखां ज्वरशान्तिं करिष्ये । पुण्याहवाचनादि आचार्यादिकं वृणुयात् ।

End. शं नः पद्मोनाशान्तिः । ज्वरशान्तिः । भूयर्षीं दक्षिणां दातुमहमुत्पृजे ।

Colophon. इति शान्तिसारे ज्वरशान्तिप्रयोगः ।

विषयः । ज्वरशान्तिकथनं ।

No. 4116. विश्वप्रकाशिकापद्धतिः। Substance, country-made paper, $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 241. Lines, 11 on a page. Extent, 8,676 ślokas.

Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Viśvaparakáśiká-paddhati. An elaborate digest of various rites, ceremonies and expiations. By Viśvanáth Bhaṭṭa the son of Purushottama Bhaṭṭa, the grandson of Trivikrama and the great-grandson of Náráyaṇacháryya belonging to the Paraśara gotra. Viśvanáth had two sons Náráyaṇa and Káśínátha.

Beginning. नारायणाय नमः । रामाय नमः । निर्विघ्नसक्तु ।
 त्रैलोक्यार्चक्रिया यस्य + + + राघवं मतम् ।
 स नस्तत्र स्थिरां भक्तिं विदधातु परः पुमान् ॥
 बाष्पीं हरिहरार्कादीन् ग्रहान् ब्रह्मगुरुन् पितृन् ।
 गणाधिपं स्तनकारमापस्तम्बं नमाम्यहम् ॥
 व्यायांसं भानरं कृष्णं नत्वा पद्धतिसिद्धये ।
 विश्वप्रकाशिकाख्यां हि रच्यते पद्धतिः शुभा ॥
 आदौ नारायणाख्यार्यः श्रेष्ठे गोत्रे पराशरे ।
 उत्पन्नः पण्डितः श्रीमान् वेदवेदाङ्गपारगः ॥
 त्रिविक्रमाख्यस्ततूनुर्विद्वान् मान्यश्च सर्व्वतः ।
 तत्सुतोऽभृद्द्विजश्रेष्ठो भट्टश्रीपुरुषोत्तमः ॥
 मीमांसादिषु शास्त्रेषु वेदान्तेषु कृतग्रमः ।
 सङ्घर्षनिरतः शुद्धो ज्योतिःशास्त्रविशारदः ॥
 श्रीविश्वनाथस्तत्पुत्रः षट्कर्षनिरतः शुचिः ।
 यस्तु द्विजानामाज्ञाह्यज्ज्योतिःशास्त्रेषु सम्मतः ॥
 यस्य माता + + + का यस्य भार्या च पार्व्वती ।
 त्रिवर्गे वानुकूलेऽस्य ————— ॥
 नारायणाख्यो यत्पुत्रः काशीनाथः प्रियस्तथा ।
 गुरुशुश्रूषणरतौ सत्कर्षनिरतौ च तौ ॥
 शुचि + + + + मी भार्गवे स्नातितारे
 योगे सिद्धे विलग्रे धनुषि च दिवसे दण्डयुग्मावशिष्टे ।
 बुद्धिस्थेऽप्ये द्युनाके + × + बुधसिते कर्कटे + तुलेन्द्यौ
 दुश्चिक्छानकेतौ समसि नवमगे विश्वनाथः प्रजातः ॥
 श्रीमद्गोर्धायनार्यप्रभृतिनिगदितानेकस्त्वार्थवक्ता
 मीमांसान्यायविद्बृहद्ब्रह्मसुदिनीचन्द्रमा(मः) स्मिष्टमौलिः ।

श्रौतस्मार्त + + + धिषण्यौभूसुरलं परेषां
 स्वाचारैः स्वापयन् स जयति गुणनिधिर्देवविद्विष्यनाथः ॥
 का + विश्वप्रकाशाख्या विश्वनाथेन पद्धतिः ।
 आश्रित्यापस्तम्बमतं सूत्रमार्गाद्विरच्यते ॥
 यथाश्रुतं यथादृष्टं यथाज्ञानं तथैव च ।
 सर्व्वकर्म्मैश्च वेदीकृतं मानयन्तु चि सज्जनाः ॥
 गर्माधाने चरुर्भक्ष्यः स च सौमन्तकर्मणि ।

श्रीम + + + + + ग्रावतस्तस्मान्निवध्यते ।

End. शेषखण्डितत्वात् समाप्तिस्तुचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । विवाहादिकर्मसु स्वस्तिवाचनक्रमः तस्य मन्त्रकथनञ्च । अङ्कुरार्पणविधिः । प्रोक्त-
 चप्रतिसरविधिः । कङ्कणमोचनविधिः । गौर्यादिमाहकापूजाविधिः । इडावाचनप्रयोगः । नान्दी-
 मुखयाहविधिः । आग्नेयाधिसुखविधिः । अग्निहोत्रविधिः । जयादिहोमप्रयोगः । (अतः निंशत्व-
 चाणि न सन्ति ।) ततो ग्रहयज्ञप्रयोगः । ग्रहशान्तिः । विनायकशान्तिविधिः तत्प्रयोगश्च । प्रथम-
 रजःक्षरणे शुभाशुभसमयनिर्देशः । रजस्वलायाः शुद्धिविधिः । अशुभसमये नारीणां प्रथमरजोदर्शने
 तस्य शान्तिकथनं । ततो गर्भाधानक्रमः । पुंसवनं । सौमन्तोन्नयनं । जातकर्म । शीघ्रप्रस-
 वोपायकथनं । स्तनिकाषष्ठीपूजाप्रयोगः । प्रस्तुतिस्नानविधिः । नामकरणं । निष्कामणं । कर्णवेधः ।
 अन्नप्राशनं । चूडाकरणं । उपनयनं । त्रावणकर्मप्रयोगः । उपाकर्मविधिः । प्राजापत्यं । प्राजापत्य-
 व्रतोत्सर्जनं । सौम्यव्रतं । सौम्यव्रतोत्सर्जनं । आग्नेयव्रतं । आग्नेयव्रतोत्सर्जनं । गोदानव्रतं । समाव-
 र्त्तनं । अथ प्रवरनिर्णयः । समानप्रवरादिविवाहे प्रायश्चित्तविधिः । ऋगारेष्टिः । पवित्रेष्टिः ।
 क्रुष्णाण्डहोमविधिः । तत्प्रयोगः । गणहोमः । ऋच्छूलक्षणं । प्राजापत्यकच्छं । अतिकच्छं । सौम्य-
 कच्छं । सान्नापनकच्छं । यतिसान्नापनकच्छं । महासान्नापनं । पर्णकच्छं । फलादिकच्छं । तप्त-
 कच्छं । महातप्तकच्छं । शीतकच्छं । जलकच्छं । चान्द्रायणं । यावकव्रतं । गोमुखप्रसवशान्तिः ।
 शिशोर्दर्शनजनननिमित्तशान्तिः । एवं मूलानक्षत्रजननशान्तिः । अश्लेषाजननशान्तिः । ज्येष्ठाजन-
 नशान्तिः । गण्डजननशान्तिः । वैधृतियतीपातसंक्रान्तिजननशान्तिः । चन्द्रसूर्य्योपरागजननशान्तिः ।
 यमलजननशान्तिः । पुत्रकामेष्टिविधिः । पुत्रप्रतिग्रहविधिः । विवाहादौ निषिद्धसमयकथनं ।
 विवाहे लग्नादिविचारः । तर्पणविधिः । मनुष्याणां ऋतौयविवाहे अर्कविवाहविधिः । लुप्तसंव-
 त्सरनिर्णयः । अधिमासनिर्णयः । मलमासव्रतविधिः । तत्कथा च । अर्द्धोदययोगकथनं । ग्रहणवेध-
 शान्तिः । पत्नीपतनसरटारोहणफलं । अङ्गस्यन्दनदोषशान्तिः । अश्विन्यादिनक्षत्रेषु चरोत्यन्तौ तस्य
 भोगकालादिनिर्णयः । तत्र चरोत्यन्तजनितादोषशान्तिकथनञ्च । वांस्तुनिवेशः । वास्तूपयोगिध्वजादि-
 फलं । द्वारनिर्णयः । लग्नादिविशेष्यग्रहविशेषेषु गृहकारभे शुभफलं । गृहप्रवेशविधिः । वास्तु

पूजाविधिः । तडागवास्तुपूजाविधिः । वाटिकावनवास्तुविधिः । प्रासादवास्तुविधिः । तडागप्रति-
ष्ठाविधिः । श्वग्रहशान्तिः । सर्पबलिः । ईशानबलिः । शिवप्रतिष्ठाविधिः । (अत्र पत्रद्वयं न विद्यते ।)
ततो गर्भिणीसूतप्रायश्चित्तविधिः । रजखलासूतप्रायश्चित्तविधिः । त्रिपुष्करयोगः । त्रिपुष्करादि-
शान्तिविधिः । पर्षानरदाहः । औपासनाग्निस्वयाप्रयोगः । विधुराणां दाहे उक्तपनाग्निविधिः ।
ब्रह्मचार्यादीनां दाहे कपालाग्निविधिः । दक्षिणायनकल्पपञ्चरात्रभरणप्रायश्चित्तं । सुसूर्योः सुखेन
प्राणोत्क्रमणार्थं गोदानविधिः । कायिकादिविधिदोषसंसर्गदोषपरिहारार्थं दशदानादिविधिः ।
सहस्रमनविधिः । अन्त्येष्टिप्रयोगः । दशपिण्डदानविधिः । नम्रपञ्चादनश्राद्धविधिः । नवश्राद्धविधिः ।
अस्त्रिसहस्रविधिसूतप्रयोगश्च । दशमदिनकृत्यनिर्णयः । एकादशश्राद्धकृत्यं द्वादशश्राद्धादिकृत्यसपिण्डी-
करणप्रयोगः । त्रयोदशश्राद्धकृत्यं । वैतरणीगोदाने विशेषकथनं । मासिकश्राद्धविधिः । एकोद्दिष्टविधि-
कश्राद्धविधिः । अक्षरपञ्चश्राद्धप्रयोगः । अष्टकादिश्राद्धविधिः । अग्नौकरणविस्मृतिप्रायश्चित्तं । अमा-
वास्याश्राद्धविधिः । पिण्डपितृयज्ञविधिः । गजच्छायाकथनं । तत्र चन्द्रसूर्योपरागादौ च श्राद्ध-
विधिः । कपिलषष्ठीमाहात्म्यं । महालयाश्राद्धप्रयोगः । गयाश्राद्धविधिः । संक्रान्तिपुण्यकालनि-
र्णयः । तीर्थश्राद्धविधिः । अतः परं खण्डितम् ।

No. 4117. उद्योतः, वा, काव्यप्रदीपविद्योतः । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 184. Lines, 8 on a page. Extent, 7,432 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Udyota or Kāvya-pradīpavidyōta. Notes on a commentary on the Govinda Ṭhakkura's Kāvya-pradīpa. By Nāgeśa Bhaṭṭa the son of Ś'iva Bhaṭṭa by Sati. The work was written under the patronage of Rāma the king of Ś'ringavera.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

याचकानां कल्पतरोररिपक्षकृताशनात् ।

शृङ्गवेरपुराधीशरामतो लब्धजीविकः ॥

नागेशभट्टः कुर्वते प्रणम्य शिवया शिवम् ।

काव्यप्रदीपविद्योतमतिगूढार्थसंविदे ॥

स्रोतुमौचित्ये हेतुः । वचनेत्यादि विशेषश्च तान्त्रिकाणां व्यवहार उन्नेयः । प्रारम्भ आद्या कृतिः
स तावदव्यवहितपूर्वकालत्वमपि मङ्गलस्य सूचितम् । तादृश्या अपि वैरिदेवताले फलादाढत्वा-
दाह सेवमानायास्येति । ग्रन्थकृता इति शेषः । कविवाण्या देवतात्वाभावादाह ।

End.

काव्यलक्षणं काव्यं लक्ष्यते स्वरूपतो विशेषतश्च ज्ञायते अनेनेति प्रकृतग्रन्थ-
रूपमिति शिवम् ।

शृङ्गवेरपुराधीश्वरामप्रेरण्यादरात् ।
 सद्युक्तिमुक्तासन्दर्भैर्विद्वच्छ्रुतिमनोहरैः ॥
 सेतौ नागेश्वरदेऽस्मिन्नलङ्कारमहोदधेः ।
 सतां मतिः सञ्चरतां यावच्चन्द्रदिवाकरौ ॥
 काव्यप्रदीपकोद्योतः शिवयोरपिंतो मया ।
 यद्भिर्मितौ सहायो मे जातः सम्प्रति भा + + ॥

Colophon. इति श्रीमदुपाध्यायोपनामकशिवभद्रसुतसतीगर्भजनागोजीभट्ट(?) कृते का-
 व्यप्रदीपोद्योते दशम उल्लासः । शृङ्गमस्तु ।

विषयः । गोविन्दठक्करकृतकाव्यप्रदीपाभिधानकाव्यप्रकाशपरिष्कृतियाख्यास्य व्याख्यानम् ।

No. 4118. षडुब्दप्रायश्चित्तादिपद्धतिः, वा क्रियापद्धतिः । Substance,
 country-made paper, 8 $\frac{3}{4}$ × 3 inches. Folia, 26. Lines, 5 on a page.
 Extent, 251 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1818. Place of
 deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose.
 Incorrect.

Shaḍabda-prāyaścittādi-paddhati ALIAS Kṛiyā-pad-
 dhati. Expiations for accidents, and omissions of different rites and
 ceremonies.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । आतुरकाले षडुब्दप्रायश्चित्तविधिः । आचमनं । प्राणा-
 यामः । श्रीविष्णवे नमः । प्रथमं सभासदुद्गाहानां पादप्रक्षालनं । अथ प्रयोगः । प्रायश्चित्तपञ्च-
 षाधं सभ्यत्राक्षुण एतन्ने पाशं एष बोध्यः पूजापादप्रक्षालनं आचमनीयं ।

End. ततो वपनं । वपनदिवसप्रथमेश्यवा तृतीये पञ्चमे सप्तमे नवमे दशमे वा
 द्वादहात् पूर्वं वपनं । तत एकादशाहं । संवत् १८१८ ।

Colophon. समाप्तिवाक्यं न विद्यते ।

विषयः । षडुब्दप्रायश्चित्तप्रयोगः । वैतरणीगोदानप्रयोगः । ऋषधेनुदानप्रयोगः । मोक्षधेनु-
 दानप्रयोगः । तिलाद्यष्टमहादानप्रयोगः । अन्नदिशोऽङ्गोपदानप्रयोगः । अश्वदानप्रयोगः । मर्हि
 वीदानप्रयोगः । हृषदानप्रयोगः । दण्डदानादिप्रयोगः । अतस्य दशाहं दशपिण्डदानप्रयोगः ।

No. 4119. पदार्थप्रकाशः । Substance, country-made paper, 10 × 4
 inches. Folia, 66. Lines, 10 on a page. Extent, 1,500 ślokas. Character,
 Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India
 Appearance, old. Prose. Generally correct.

Padārtha-prakāśa. An exposition of the Prātiśākhya of Kātyāna of the Kāṇva Śākhā by Ananta Bhaṭṭa the son of Nāgadeva by Bhāgīrathī.

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति ।)

प्रतिशाखं श्रौतस्मार्त्तप्रतिशाख्यादिसूत्रस्याभावात् । कापि देशेऽनुपलब्धात् । सर्वदेशीयानामेकेनैव सूत्रेण कर्मानुष्ठानदर्शनाच्च । न केवलमेतदेव सूत्रैकत्वगमकत्वं । इत्यादि ।

End. इत्याच्च स्वरसंस्कारयोः प्रतिष्ठापयिता भगवान् कात्यायनः ।

उत्पत्तिञ्च विनाशञ्च भूतानामागतिं गतिं ।

वेत्ति विद्यामविद्याञ्च स वाच्यो भगवानिति ॥

इति भगवच्छब्दार्थः । शेषं सुगमं ।

वृद्धं वृद्धिरित्युक्तार्थं ।

वेदवेदाङ्गविदुषानन्तभट्टेन सादरं ।

परेषामुपकाराय भाषितं प्रतिशाख्यकं ॥

अम्ना भागीरथी यस्य नागदेवात्मजः सुधीः ।

तेनानन्तेन रचितं प्रतिशाख्यस्य वर्षणं ॥

असाधु साधु वा पद्यं ग्रन्थेऽस्मिन् यन्मयोदितं ।

तत्सर्वं क्षम्यतां सन्तः श्रीमन्तः काण्डशाखिनः ॥

न पाण्डित्याभिमानेन न च वित्तस्य लिप्यया ।

ग्रन्थोऽयं रचितः किन्तु रमानायस्य तुष्टये ॥

Colophon. इति श्रीमदनन्तभट्टविरचिते श्रीमत्कात्यायनप्रणीतप्रतिशाख्यभाष्ये पदार्थ-
प्रकाशेऽष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । कात्यायनकृतकाण्डशाखीयप्रतिशाख्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 4120. मूल्याध्यायः, वा मूल्यसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 114 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1756. Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Mūlyādhyāya ALIAS **Mūlya-saṅgraha.** A summary of the fines ordained in the Smṛitis for various ceremonial rites by Bāpū Bhaṭṭa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ मूल्याध्यायप्रारम्भः । अथ दक्षिणा उच्यते । उक्तदक्षिणादानाशक्तौ उक्तद्रव्याभावे वा विभ-

वानुसारेण तन्मूल्यं देयं । तदाह कात्यायनः । द्वाविंशत्यधिका गावश्चतुःकार्षापणो वरः । दृषे षट् कार्षापणका अष्टावनडुहि स्मृताः । दश कार्षापणा धेनावशे पञ्चदशैव तु । द्विरण्ये कार्षापणकः पणा नव तथाधिकाः । इत्यादि ।

End. देयमिति बोधायनीये । कन्दमूलफलदादीन्यपीति पन्थानरे ।

इति गोपालभाष्यादीन्यालोक्य विदुषां मुदे ।

वापूभट्टेन संचेपात् कृतोऽयं मूल्यसङ्ग्रहः ॥

Colophon. इति मूल्याध्यायः समाप्तः । शके १७५६ ।

विषयः । दक्षिणादाने तत्तद्द्रव्यासम्पत्तौ यथोक्तमूल्यदानं कर्तव्यमिति मूल्यस्वरूपनिरूपणभा-
दिकम् । तत्र गोमूल्यादिनिरूपणं । पणकार्षापणादिनिरूपणम् । दृषभादिमूल्यनिरूपणम् । अश्व-
मूल्यनिरूपणम् । द्विरण्यमूल्यनिरूपणं । वस्त्रमूल्यकथनम् । द्वागमूल्यकथनम् । अविमूल्यकथनम् ।
दृषल्लीमूल्यकथनम् । निष्कमूल्यकथनम् । गजमूल्यकथनम् । रथमूल्यकथनम् । गृहमूल्यकथनम् ।

No. 4121. महादेवपरिचर्याप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 9, Lines, 9 on a page. Extent, 177 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Mahádeva-paricharyyá-prayoga. Rules for the service of Mahádeva. By Suresvara.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ बोधायनस्मृत्यानुसारी संचेपतो महादेवपरिचर्याप्रयोगः । विस्तरस्तु व्याख्यायां द्रष्टव्यः । तत्रादौ प्रातः खाला होमानं नित्यं विधाय तत्पश्चाच्छुचौ देशे गोमयेनोपलिय ततः पूजासि-
द्ध्यर्थम्—इत्यादि ।

End. तेन प्रत्यवायपरीहारः फलावाप्तिश्च जायते इति ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीशान्नाम्नरघुरामतीर्थभगवत्पदपूज्य-
शिष्यसुरेश्वरखामिविरचितोऽयं श्रीमहादेवपरिचर्याप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । बोधायनमतानुसारेण महादेवपूजापद्धतिकथनम् ।

No. 4122. लघुविवरणम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 9 on a page. Extent, 417 ślokas. Character, Nágara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Laghu-vivarāṇa. A commentary of the Kālamādhaviya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सुरासुरैरर्चितपादपीठो दूर्वाङ्कुरैः स्तुतिभिर्मुनीन्द्रैः ।

स्तुतो महाविघ्नविनाशनाथ गणाधिपं तं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥

व्याख्याय माधवाचार्य्यो धर्मान् पाराशरानथ ।

तदनुष्ठानकालस्य निर्णयं वक्तुमुद्यतः ॥

व्यामूढानामिह तनुभृतां जाऋवीतीर्थमेकम्

विद्यातीर्थं प्रकृतिविमलं सद्भिवेकोदयानाम् ।

सर्वेषां तत् प्रथमसुखदं भारतीतीर्थमाऋ-

सद्भावान्मे विमलमनसो निर्णये शक्तिरस्ति ॥

अर्थो व्युत्क्रम्यते श्लोकैरखिलो निर्णयनीषितः ।

तावतैवानुतिष्ठामुनिः + + + प्रवर्षताम् ॥

— — — — — ।

प्रथमे वादे साङ्गमतमाश्रित्य कालशब्दवाच्यः कश्चित्पदार्थो नास्तीति पूर्वपक्षीकृत्य वैशेषिक-
मतमाश्रित्य तत्सद्भावः साधितः । द्वितीये तस्य कालस्य ध्योतिःशास्त्रादिसिद्धत्वादनिर्येयत्वमा-
शङ्क्य कर्माङ्गत्वाकारेण इत्यादि ।

End.

आरनालं तथा चीरं कन्दुकं दधि सक्तवः ।

रसेन पक्वं तैलञ्च न कदाचित् प्रदुष्यति ॥

बयोदश्यादितो वर्ष्यं दिनानां नवकं ध्रुवम् ।

माङ्गलेषु समस्तेषु पक्षणे चन्द्रसूर्ययोः ॥

Colophon. इति कालमाधवीयकारिकालधुविवरणं समाप्तम् ।

विषयः । माधवाचार्य्यकृतकालमाधवनामसन्दर्भस्य मतमवलम्ब्य विरचितानां तत्कारिकाणां
व्याख्यानम् ।

No. 4123 कविनन्दिका । Substance, country-made yellow paper, 19
× 3 $\frac{3}{4}$ inches. Folia, 99. Lines, 7 on a page. Extent, 3,001 ślokas. Cha-
racter, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of
India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Kavinandikā. A commentary on the Kāvyaṅprakāśa-ṭīkā.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय नमः ।

मयैः काव्यैरुच्यमानं प्रणम्य परमेश्वरम् ।

काव्यप्रकाशभावार्थी रामकृष्णेन गीयते ॥

काव्यं यशःप्रभृतिफलहेतुतया लक्षणस्वरूपभेददोषगुणालङ्कारैरिन्तिरूपणीयम् । तत्र निर्व्विघ्न-
परिसमाप्तये मङ्गलाचरणं कर्तुमभ्यसालङ्कारशास्त्राणासुचितमेव । प्राचीनग्रन्थानां तदुत्तरजाताल-
ङ्कारिकैर्दूषितत्वात् । तथापि मङ्गलाचरणमप्राप्तकालं कथं करोतीत्याशङ्कयां समाधत्ते ग्रन्थारम्भ-
इत्यादिना । मङ्गत्याद्यन्वितो यः स्याद्वाक्यस्तोमः सदर्शकः । सप्रयोजनसम्बन्धः स ग्रन्थ इति
कौत्स्ये । प्रयोजनं ससम्बन्धमभिधेयञ्च धीमताम् । उपादानाय वक्तव्यं ग्रन्थादौ ग्रन्थकर्तृभिरिति
पातञ्जले ग्रन्थस्वरूपमुक्तम् ।

End.

तथाचान्यत् काव्यविषये निरूपणीयमिति ग्रन्थसमाप्तिस्तुचनमिति ।

पश्यन्तु विज्ञाः सततं रसज्ञाः शाब्देषु धीरैः सह तर्कवीरैः ।

मन्निर्मितायां कविनन्दिकायां काव्यप्रकाशं रचिरप्रकाशम् ॥

राजते कविनन्दिका सभ्यसंशयभञ्जिका ।

वादिसङ्घयवद्विका विज्ञमानसरञ्जिका ॥

सुहृद्भिरपि काव्यस्य भाविता + + + द्विपैः ।

अर्थाङ्कुराण्यं + + + दृश्यो नस्तत्र किं भवेत् ॥

Colophon. इति कविनन्दिकाख्या काव्यप्रकाशटीका समाप्ता ।

विषयः । मम्मटभट्टकृतकाव्यप्रकाशलङ्कारसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 4124. काशीनित्ययात्रापद्धतिः, तत्र चतुर्दशयात्रा । Substance,
country-made paper, 7 × 3¼ inches. Folia, 29. Lines, 5 on a page.
Extent, 172 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit,
Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Very incorrect.

Kāśī-nityayātrā-paddhati ALIAS **Chaturddeśa-yātrā**. A
tourist's guide to Benares, describing especially the fountains and
principal Courts, and on the propriety of daily visiting certain sacred
places in Benares. The language does not appear to be correct Sanskrit
but a mixture of Sanskrit and some form of Prakrit.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ काश्या (काश्यां) नित्ययात्राप्रारम्भः । मणिकर्णिक-
काशानम् । अथ सङ्कल्पकला (सङ्कल्पं कला मणिकर्णिकायां स्थायात्) । अथ श्रीगङ्गायै नमः अन्न-
पूर्णायै नमः आदित्याय नमः द्रुपयै नमः विष्यवे (विष्णवे) नमः दण्डपाण्ये नमः महेश्वराय
नमः दुष्टिराजाय नमः पुनर्दण्डपाण्ये नमः मोदाय नमः प्रमोदाय नमः सुमुखाय नमः दुर्मु-
खाय नमः गणनाथाय नमः श्रीविश्वेश्वराय नमः मुक्तिमण्डपाय नमः शृङ्गारमण्डपाय नमः वैरा-
ग्यमण्डपाय नमः ज्ञानमण्डपाय नमः कैलासमण्डपाय नमः इति नित्ययात्रासम्पूर्णा ।

End. श्रीदुष्टिराजादिगणपतये नमः श्रीविश्वेश्वराय नमः । इति षट्पञ्चोत्तम-
नायकव्यासंपनम् (इति षट्पञ्चाशत्तीर्थयात्रा सम्पूर्णा) ।

Colophon. इति चतुर्दश्यात्रा समाप्तम् (समाप्ता) । शुभमस्तु ।

विषयः । षट्पञ्चाशत्तीर्थयात्रायामितिकर्तव्यताकथनम् ।

No. 4125. काव्यविलासः । Substance, country-made paper, 12 × 5½ inches. Folia, 21. Lines, 13 on a page. Extent, 766 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1732. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kāvya-vilása. On ornaments in poetical composition. Incomplete. Author unknown.

Beginning. प्रथमे खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति ।

End. वीक्षणाय सदसद्विवेकिनां शिक्षणाय लघुबुद्धिशालिनां । लक्षणैरिह चिर-
न्तनैर्मया लक्षिता खड्गतपद्यपद्धतिः ।

Colophon. इति काव्यविलासे अलङ्कारमयी द्वितीया भङ्गिः । शुभमस्तु ।

विषयः । सोदाहरणकाव्यलक्षणकथनम् ।

No. 4126. कुष्माण्डव्रतम् । Substance, country-made paper, 8 × 4½ inches. Folia, 4. Lines, 13 on a page. Extent, 71 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Kushmāṇḍa-vrata. On a religious ceremony with a pumpkin as enjoined in the Padma Purāṇa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ कुष्माण्डव्रतं लिख्यते । अद्येत्यादि देशकाली
संज्ञीत्यं मम सकलमनोरथप्राप्त्यर्थं सन्ततिवर्द्धनसकलसौभाग्यप्राप्त्यर्थं पुत्रपौत्राद्यभिवृद्ध्यर्थं कुष्मा-
ण्डव्रतोद्यापनं करिष्ये । युधिष्ठिर उवाच ।

कृष्ण कृष्ण महाभाग ब्रह्मरुद्रादिवन्दित ।

व्रतधर्मास्त्वया प्रोक्ताः श्रुतास्ते सकला मया ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि व्रतमेकं कृपानिधे ।

यत् कृत्वा सर्व्वपापानि विलयं यान्ति तत्क्षणात् ।

सन्ततिवर्द्धनेत्यर्थं सौभाग्यञ्च धनादिकं ।

अन्पायासमहापुण्यं सर्व्वकामसम्पद्विदं ।
 कथयस्त्रेन्द्रिराकान्त कृपा यदि ममोपरि ।
 श्रीकृष्ण उवाच ।
 साधु घृष्टं महाराज त्वया कुरुकुलोद्भव ।
 वच्मि सर्व्वविधानेन तच्छृणुष्व जगद्वितं ।
 व्रतप्रभा महापुण्यं कृष्णाण्डास्थानमुत्तमम् ।
 ततश्च शत्र्या विप्रेन्द्रान् भोजयेद्भक्तिसंयुतः ।
 दक्षिणाञ्च ततो दद्याद्भ्रतसम्पूर्णचेतवे ॥
 एवं कृते महाराज व्रते सर्व्वसुखप्रदे ।
 इञ्चितान् लभते कामान् नात्र कार्य्या विचारणा ॥

End.

Colophon. इति श्रीपद्मपुराणे कृष्णाण्डव्रतोद्यापनं सम्पूर्णम् ।
 विषयः । कृष्णाण्डोव्रतस्य इतिकर्तव्यताकथनं ।

No. 4127. कारीरीष्टिप्रयोगः । Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 118 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Káriríshṭi-prayoga. On a Vedic sacrifice called the Káriríshṭi.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ कारीरेष्टिप्रयोगः (?) तत्र प्रथमे प्रयोगे पूर्व्वयुर्वक्त्रिशान्तिप्रतिपराः । श्वः खानादिपशुकं कुर्यात् । याः पुरस्तादित्यादिदृष्टिकामः कारीर्या यक्ष्ये विरुपांशु विरुचेः । ॐ तद्येत्यन्ते । इत्यादि ।

End. कृष्णाजिनावधूननास्त्रं समानं । आपस्तम्बानां कृष्णं वासः कृष्णाश्वः कृष्ण-
 विरिति दक्षिणा ।

Colophon. अग्निर्वैश्वानर इदं वेदं । देवा आच्यपा इत्यादिसंख्याजपान्तं प्रकृतिवदिति ।
 विषयः । कारीरीष्टिप्रयोगकथनमुखेन तस्या ह्यैवप्रयोगकथनम् ।

No. 4128. काठकामिप्रयोगः । Substance, country-made yellow paper, 10 × 5 inches. Folia, 72. Lines, 10 on a page. Extent, 1,664 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1898. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Kāṭhakāgni-prayoga. On cremation according to the direction of the rules of Baudhāyana. By Bapu Bhaṭṭa the son of Mahadeva Kelakāra of Phānshī in the Sāka year 1734.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा बौधायनाचार्यं श्रीसाम्बं विमलेश्वरं ।
 विद्यारण्यकृतं भाष्यं कल्पं बौधायनीयकं ॥
 केशवस्वामिना प्रोक्तं प्रयोगं वीक्ष्य हृत्स्मशः ।
 सर्वेषां काठकाग्नीनां प्रयोगः प्रवितन्यते ॥
 ते च काठकाग्रयो विद्यारण्यैरुक्ताः ।
 सावित्री नाचिकेतस्य चातुर्होत्रस्तृतीयकः ॥
 तुर्यो वैश्वदेवस्तद्वह्निरारुणकेतुकः ।
 स्वाध्यायो ब्राह्मणश्चेति सर्व्यं काठकमीरितं ॥
 कठेन सुनिना दृष्टं काठकं परिकीर्तितम् ।
 एतेषां पञ्चानां काठकाग्नीनां । इत्यादि ।
 चतुराष्टक्या षोडश सम्पद्यन्ते ।

End.

इति सोमे काठकाग्निचयनक्रमः ॥
 श्रीशालिवाहने शाके कराग्निसुनिभूमिते ।
 प्रमोदवत्यरे माघे प्रयोगोऽथं समापितः ॥
 केलकारोपनाम्नः श्रीमहादेवस्य स्तुतुना ।
 वापूभट्टेन विदुषा फणसीग्रामवासिना ॥
 काठकाग्निप्रयोगोऽथं निर्मितो विदुषां सुदे ।
 तेन श्रीयज्ञभुग्देवः प्रीयतां विमलेश्वरः ॥

Colophon. इति श्रीमच्चित्तपावनकेलकरोपनामकमहादेवात्मजवापूभट्टविरचितः काठकाग्निप्रयोगः समाप्तः । संवत् ।

विषयः । बौधायनकल्पानुसारेण सावित्रीनाचिकेतादिपञ्चकाठकाग्निप्रयोगविधिकथनम् ।

No. 4129. कल्पकिरणावलीः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 199. Lines, 10 on a page. Extent, 5,973 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Kalpakiraṇāvalī. A commentary on the Jain Kalpa Sūtra.

Beginning. जिनेभ्यो नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

प्रणम्य प्रणताशेषवीरं वीरजिनेश्वरं ।

खवाचनकृते कुर्वे कल्पव्याख्यानपद्धतिं ॥

इह हि तावच्चतुर्मासकमासीना मुनयो मङ्गलनिमित्तं कल्पद्रुकल्पं पर्युषणाकल्पाभिधमध्यधनं पञ्चदिनानि वाचयन्ति । तत्र कल्पः साध्याचारः । स च दशधा । तद्यथा—इत्यादि ।

End. अनेन च गुरुपारतन्त्रमभिहितमिति ।

Colophon. इति श्रीमत्तपागणगणारण्यनभोमणिश्रीश्रीरविजयसूरीश्वरशिष्योपाध्याय-श्रीधर्मसागरगणिविरचितायां श्रीकल्पकिरणवत्यां सामाचारौष्याख्यानपद्धतिः समाप्ता । तत्-समाप्तौ च समाप्ता श्रीपर्युषणाकल्पे तृतीयवाच्यव्याख्यातपद्धतिः । व्याख्याययोगिनःशेषः ।

विषयः । जैनकल्पसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4130. गृह्यसूत्रं । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Extent, 585 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Grihya-sūtra. Homas on the occasion of marriages, &c.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीकात्यायनोक्तं गृह्यसूत्रं । अथातः पाकयज्ञान व्याख्यास्वामोऽभिसमावत्स्यमानो यत्रान्त्यां समिधमभ्यादधानसिन्धानवैवाद्यं वा दायत्यकाल एके प्रेते वा गृह्यपतेौ खयं च्यायान् वैशाख्याममावास्यायामन्यस्यां वा कामतो नक्षत्र एके वज्रप-शुविटकुलावरौषवज्रयाजिना (?) मन्यतमस्माद्गिमित्रीत सायं प्रातरेके सायमाहुतिसंस्कारो-ऽर्थ्युः प्रत्यघ इत्याचार्याः प्रातः पूर्णाहुतिं जुहुयद्वैष्णव्यर्चा तूर्णी वा तस्य प्रादुष्करणहवनका-लावग्निहोत्रेण व्याख्यातौ यज्ञोपवीत्यादि च सम्भवत्सर्वं कल्पकत्वात्पाठः ।

पाकसंख्या हविःसंख्याः सोमसंख्यास्तथैव च ।

एकविंशतिरित्येता यज्ञसंख्याः प्रकीर्तिताः ॥

End. वामदेवं जपिला यथा + + प्रतिहन्ते यथागमप्रजाश्रुतिसृतिविभवाद्नुक्ता-न्तमानाद्विवाद्प्रतिष्ठादभयं शम्भव नोऽस्तु नमोऽस्तु देव + + पिढमनुष्येभ्यः शिवमाम्युर्वपुरनामयं शान्तिमरिष्टिमस्त्विति (शान्तिररिष्टिरस्त्विति) भोज (श्रोज) खोजयशोबलं ब्रह्मवर्चः कीर्तिति (कीर्ति) मायुः प्रजां पशुन्नमो नमस्कृता बर्हयन्तु दुष्टतादुष्टपयुक्ता न्यूनाधिका च सर्वस्मात् स्विति देव ऋषिभ्यश्च ब्रह्मसत्यञ्च पातु मामिति ब्रह्मसत्यञ्च पातु मामिति ।

Colophon. इति षष्ठीऽध्यायः । समाप्तोऽयं गृह्यसूत्रग्रन्थः ।

विषयः । विवाहाद्यङ्गहोमानुष्ठानम् ।

No. 4131. मानसस्नानविधिः | Substance, country-made paper, 11 × 5½ inches. Folium, 1. Lines, 11. Extent, 14 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Mánasa-snána-vidhi. On certain optional bathing ceremony.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः

अथ सर्व्ववर्णोपकारार्थं मानसस्नानमाह । देवलः ।

खस्थितं पुण्डरीकाक्षं चिन्तयेत् पुरुषोत्तमं ।

अनन्तादित्यसङ्काशं वासुदेवं चतुर्भुजं ॥

शङ्खचक्रगदापद्मधारिणं वनमालिनं ।

ध्वजवज्राङ्कुशलक्ष्यपादपद्मं सुनिर्मलं ॥ इत्यादि ।

End.

सच्चिदानन्दरूपोऽहं परिपूर्णोऽस्मि सर्वदा ।

ब्रह्मैवाहं न संसारी सुक्तोऽहमिति भावयेत् ॥

एवं यः प्रत्यहं स्नात्वा मानसं स्नानमाचरेत् ।

स देहान्ते परं ब्रह्म पदं याति न संशयः ॥

Colophon इति मानसस्नानविधिः समाप्तः ।

विषयः । इडापिङ्गलासुषुम्नारूपगङ्गायमुनासरस्वतीश्राविते ध्यानजलज्ञानरूद्ररूपमानसतीर्थे स्नानमाहात्म्यादिकीर्तनम् ।

No. 4132. मलमासव्रतम् | Substance, country-made paper, 9 × 3½ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 52 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Malamása-vrata. Optional fast on intercalary months.

Beginning. श्रीपुरुषोत्तमाय नमः ।

अथ मलमासव्रतम् ।

देवेशं शङ्करं शम्भुं सर्वदिवनमस्कृतं ।

षड्दाननो मन्दातेजाः प्रणम्य पर्य्येष्यच्छत ॥

स्कन्द उवाच ।

देव देव मन्दादेव सर्वधर्मप्रवर्तक ।

व्रतानि वक्ष्युष्णानि श्रुतानि त्वत्प्रसादतः ॥

न दृग्निमधिगच्छामि धर्मतत्त्वे सुरेश्वर ।

व्रतान्तरं महापुण्यं कथयस्व महाप्रभो ॥

शङ्कर उवाच ।

शृणु वत्स प्रवक्ष्यामि व्रतं पापहरं शुभम् ।

यस्यानुष्ठानमात्रेण तुष्टो भवति भास्करः ॥ इत्यादि ।

End.

व्रतेन तोषितो देवो भास्करो भक्तवत्सलः ।

ददाति विपुलां लक्ष्मीं पुत्रपौत्रादिसम्पदः ॥

Colophon. इति पद्मपुराणे मल्लमासव्रतं समाप्तं ।

विषयः । शिविकावचनाय नियोजितस्यागम्यस्य शापेन नङ्गस्य सर्पभावाधिगमकथन-
प्रसङ्गेन मल्लमासे भास्करव्रतानुष्ठानमाहात्म्यादिकथनं । तद्विधानकथनञ्च ।

No. 4133. महावाक्यार्थविवरणम्, वा महावाक्यम् । Substance, coun-
try-made paper, 9 × 3½ inches. Folia, 5. Lines, 8 on a page. Extent,
50 ślokas. Character, Nāgara. Date, SK. 1750. Place of deposit, Calcutta,
Government of India. Appearance, fresh. Prose, Incorrect.

Mahāvākya-rtha-vivarana or Mahāvākya. On certain
adualistic formulæ with a commentary by Sañkarāchārya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ महावाक्यार्थविवरणप्रारम्भः ।

ॐ यस्य ज्ञानप्रभावेण दृश्यते सकलं जगत् ।

यद्ज्ञानाच्छ्रेय आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥

अथ (साधन) चतुष्टयसम्पन्नस्य विधिवदुपसन्नस्य मोक्षसाधनब्रह्मज्ञानाय वेदान्तमहावाक्यार्थं
विचारयामः । महावाक्यं नाम किं । तत्त्वमसि १ । अहं ब्रह्मास्मि २ । अथमात्मा ब्रह्म ३ ।
इत्यादि ।

End.

नमो ब्रह्मविद्भ्यो नमो ब्रह्मविद्भ्यो नमो ब्रह्मविद्भ्यः परं नास्ति भूतं न च
भविष्यति ।

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं महावाक्यं समाप्तम् । शकान्ताः १७५० ।

विषयः । तत्त्वमस्यादिमहावाक्यार्थव्याख्यानम् ।

No. 4134. कर्मतत्त्वप्रदीपिका, वा लघुपद्धतिः । Substance, country-made paper, 8 × 5 inches. Folia, 151. Lines, 16 on a page. Extent, 4,100 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Karmatattva-pradīpikā ALIAS **Lghu-paddhati**. On the expositions of certain religious fasts and ceremonies. By Krishṇa the son of Pureshottama.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा शिवसुमानार्थं रघुनाथं पितामहम् ।
तस्य पुत्रांश्च धर्मज्ञान् सदा ध्यायन् परात् + + ॥
पुरषोत्तमपुत्रेण कृष्णेन विदुषानघा ।
सर्वलोकोपकाराय क्रियते लघुपद्धतिः ॥

लघु लघुनि सुन्दरे इत्यमरः । विलोक्य पद्धतीः सर्वा एत्तिं कारिकया सह ।
भाष्यं वामनकक्षैव जयन्तं गच्छदीपकम् ।
स्मृतीश्च शौनकस्यैवमन्यान् ग्रन्थान् वल्लनपि ॥
ग्रन्थसारसुपादाय चित्रा सूत्रानुसारिणी ।
युक्तसुक्तमयुक्तं वा सन्तोऽर्हन्ति विलोकितुम् ॥
अज्ञानाद् यदयुक्तं स्यात् त + + इत्य गच्छताम् ।

अथ कलियुगवर्ज्यानि ।

संसर्गदोषः पापेषु मधुपर्के पशोर्वधः । इत्यादि ।

End.

नोऽस्माकं सविता सर्वैतानि सर्वार्थानां विस्तारं सुवतु प्रेरयतु । सविता देवः नोऽस्माकं दीर्घमायुः कासतां ददातु ! इति सन्ध्याख्यानं समाप्तम् ।

Colophon. इति कृष्णभद्री सम्पूर्णा ।

विषयः । तत्र प्रथमतः कलियुगवर्जणीयकथनम् । अथ व्याङ्गिककृत्यनिरूपणम् । अत्र सूत्रायुत्सर्गतच्छौचादिविधिकथनम् । गण्डूपादिविधिकथनम् । तीर्थलक्षणादिकथनम् । आचमन-निमित्तकथनम् । दन्तधावनादिविधिकथनम् । स्नानादिविधिकथनम् । तर्पणादिविधिकथनम् । वस्त्रधारणादिविधिकथनम् । आर्द्रवस्त्रनिष्पीडनविधिकथनम् । सन्ध्यावन्दनादिकालकथनम् । जपविधिकथनम् । मार्जनादिविधिकथनम् । अभिवादानादिविधिकथनम् । द्रव्यशुद्धिकथनम् । तीर्थविधिकथनम् । देवार्चनादिकथनम् । तत्र पुष्यादिविधिकथनम् । आसनविधिकथनम् । दर्भविधिकथनम् । अथ संस्कारविधिनिरूपणम् । तत्र परिभाषाकथनम् । स्थण्डिलादिविधिकथनम् । समिद्धोमलक्षणादिकथनम् । स्थालीपाकादिविधिकथनम् । अथ मलमासकृत्यादिनिरूपणम् । अभ्यङ्गादिविधिकथनम् । मातृकापूजनविधिकथनम् । अथ गर्भाधानाद्यतिक्रमे प्रायश्चित्त

विधिकथनम् । तत्र गर्भाधानविधिकथनम् । प्रथमरजोदर्शने शुभाशुभचिन्तनम् । पतिव्रताधर्म-
कथनम् । राजसुखायाः स्नानादिनियमकथनम् । गुर्विणौधर्मकथनम् । अथ पुंसवनादिविधिकथ-
नम् । अथ जातकर्मान्नाप्रश्रनचौतकर्मादिकालकथनम् । तत्र तत्र प्रयोगकथनञ्च । अथ पुनरुप-
नयनविधिकथनम् । गोदानादिव्रतविधिकथनम् । अथ स्नातकधर्मादिकथनम् । अथ विवाहवि-
धिकथनम् । तत्र स्त्रीलक्षणादिरूपणम् । तत्तत्कालादिकथनम् । प्रयोगादिकथनञ्च । चतुर्थी-
कर्मादिविधिकथनम् । अथ उपगमादिविधिकथनम् । द्वितीयादिविवाहनिमित्तकथनम् । अथ
सूतकायतिक्रान्तौ उपासनविधिकथनम् । अनध्यायादिकथनम् । पुनराधानादिविधिकथनम् ।
नैश्वदेवादिविधिकथनम् । पितृयज्ञादिविधिकथनम् । नित्यश्राद्धादिविधिकथनम् । गोघ्रासदाना-
दिविधिकथनम् । ब्रह्मयज्ञविधिकथनम् । उपाकर्मादिविधिकथनम् । सर्पवल्गादिविधिकथनम् । अथ
दानादिविधिकथनम् । मुद्रादीपादिविधिकथनम् । शयनविधिकथनम् । अथ श्राद्धविधिकथनम् ।
प्रवासविधिकथनम् । नान्दीश्राद्धविधिकथनम् । कर्णवेधविद्यारम्भादिविधिकथनम् । सर्वत्र प्रयो-
गकथनञ्च ।

No. 4135. सर्वानुक्रमशिका । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 42. Lines, 7 on a page. Extent, 660 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1758. Place of deposit, Śántipura, Paṇḍit Rámanátha Tarkaratna; another copy at Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Sarvānukramaṇikā. An Index to the White Yajur Veda of the Mādhyandina school by Kátyáyana one of the most noted names of the Vedic Period. The Yajur Veda being written in prose, has no metre, so the index gives only the Rishi to whom a mantra is revealed and the Devatá or the subject of a mantra. This work also gives an index of the Anuvákas or chapters or lectures of the White Yajur Veda.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ । मण्डलं दक्षिणमक्षि हृदयञ्चाधिष्ठितं येन ।

शुक्लानि यजूंषि भगवान् याज्ञवल्क्यो यतः प्राप ॥

तं विवस्वतं त्रयीमयमर्षिष्मन्ममभिध्याय ।

माध्यन्दिनीये वाजसनेयके यजुर्वेदाम्नाये ॥

सर्वे सखिले सशुक्रिय ऋषिदैवतच्छ्रुत्वांस्यनुक्रमिथ्यासो यजुवामनियतात्तरत्वादेकेषां कन्दो
न विद्यते । इष्टार ऋषयः स्मर्तारः परमेष्ठ्यादयो देवता मन्त्रान्भूता अग्रादिका इविर्भाजः

स्तुतिभाजो वा नः शाखीखाशयोपवेपकपालेभ्योस्तुखलादयश्च प्रतिमाभूताऽऽम्बुसि गायत्र्यादीनि
इत्यादि ।

End षडष्टका वा महापङ्क्तिमाध्यन्दिनीये वाजसनेयसर्वानुक्रमणिकेषा कृति-
भगवतः कात्यायनस्यैषा कृतिभगवतः कात्यायनस्य ॥ ८ ॥

Colophon इति सर्वानुक्रमणिकायां पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः । समाप्ता चेयं सर्वानु-
क्रमणी ।

अथानुवाकान् वक्ष्यामि ब्रह्मणा विहितान् पुरा ।

विप्राणां यज्ञकालेषु जपद्वीमाहनादिषु ॥

इषे लैका । वसोः पवित्रं तिस्रोऽंग्रे व्रतपते सप्त— — — — ।

सप्तपष्टिश्चिंतौ ज्ञेया सौचे द्वाविंशतिस्तथा ।

अथ एकोनपञ्चाशत् पञ्चविंशत्खिले स्मृताः ॥

शुक्रियेषु तु विज्ञेया एकादशमनीषिभिः ।

एकीकृत्य समाख्यातं त्रिंशत् अधिकं मतं ।

त्रिंशत् अधिकं मतमिति । इत्यनुवाकाः ॥ शकाब्दाः १७५८ ।

विषयः । शुक्लयजुर्वेदीयमाध्यन्दिनीशाखाया ऋषिदेवतच्छन्दोनिरूपणम् । अनुवाकानि
रूपणञ्च ।

No. 4136. विधानमालोक्तमारीभयशान्तिः, वा जनमारशान्तिः । Sub-
stance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page.
Extent, 50 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit,
Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally
correct.

Māribhayaśānti ALIAS **Janamāra-sānti**. This is a work
which deals with certain mystic rites and ceremonies for stamping
out destructive epidemic diseases or plagues. The ceremonies are
to be performed in the manner prescribed in the *Vīdhānamālā*, a work
on Hindu law and ritual.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथानो देशनगरग्रामसञ्जात्याधिशान्तिविधानं कथ्यते ।
यदा सर्वोपद्रवो जायते, राजाज्जया तदा सर्वदेशेषु नगरेषु सामान्यग्रामेषु आश्वत्थवृक्षकारिषो
याधयः सन्भवन्ति तेषां शान्तिविधानं ब्रवीमि । तच्चाह कर्मविपाकसंग्रहे ।

End शेषखण्डितत्वात् समाप्तिस्त्वचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । मारौभयशान्तिविधिः ।

No. 4137. महादेवपरिचर्यासूत्रव्याख्या, वा उपचारघोडशरत्नमाला ।
Substance, English paper, $8\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 45. Lines, 9 on a page.
Extent, 835 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit,
Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Mahádeva-paricharyyá-sútra-vyákhyá ALIAS Upachára-
shoḍaśa-ratnamálá. This is a commentary on Baudhayana's
chapter on the worship of S'iva, by Sureśvareśvara, the disciple of
Raghuráma Tírtha.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । अथातो महादेवस्याहरद्दः परिचर्याविधिं व्याख्यास्या-
मः । ज्ञात्वा शुचौ देशे गोमयेनोपलित्य प्रतिष्ठतिं कृत्वास्ततःपुन्यैर्यथाज्ञानाभिसर्चयेत् सद्दुप्यो-
दकेन महादेवमावाहयेत् ।

End इति शब्दबोधायनसूत्रे महादेवपरिचर्यासूत्राख्यप्रकरणपरिसमाप्तिद्योतकः ।
बोधायनसूत्रस्य या मया विवृतिः कृता ।
तथा प्रीणातु भगवान् समाह्वा सोमशङ्करः ॥ १ ॥
विश्वेश्वरेण सान्नेन सर्वान्तर्यामिणा यथा ।
कृता मत्प्रेरणा सम्यक् तथा लिखितवानहम् ॥ १ ॥
व्याख्यामिसाह्य पापघ्नीं शिवार्चाविषयत्वतः ।
(शिवार्चाविषयान्वितां) ।
चतुर्वर्गप्रदाद्यापि श्रीविश्वेश्वरप्रसादतः ॥ २ ॥
अत एव च साधूनां खधर्मनिरतात्मनाम् ।
समदृष्टिविशेषाणां सन्तोषाय भवत्वियम् ॥ ४ ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यरघुरामतीर्थशान्तायसभगवत्पूज्यपादशिष्य-
श्रीमत्सुरेश्वरेश्वरस्वामिविरचिता उपचारघोडशरत्नमालाख्या श्रीमहोपाधयनोक्तश्रीमहादेवपरिचर्या-
सूत्रव्याख्या समाप्ता । अनया मङ्गलापतिः श्रीश्रीशङ्करः प्रीयतां ।

विषयः । बोधायनोक्तमहादेवपरिचर्यासूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4138. मृगारेष्टिहोत्रः । Substance, country-made paper, 8×4
inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 56 ślokas. Character,
Nágara. Date, Sm. 1660. Place of deposit, Calcutta, Government of India.
Appearance, old. Prose. Correct.

Mṛigāreshṭihotra. The process of performing a particular ceremony named the Mṛigārestī.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । ह्रींस्वगारेष्टिः । ॐ नमः प्रवक्तु इत्यादि सप्तदश-
सामिधेन्यः । शोचिष्वोशस्तमीमहोमपामिदं न्ययनसमुद्रस्य निवेशनं (?) ।

End शन्नो भवन्तु वाजिनो हविषु देवो ये यजामहे वाजिनो वाजे वाजे
नैर्बौ (?) । वाजिनस्याग्ने वीही (?) । स्वगारेष्टिह्रींस्वः समाप्तः ।

Colophon १६६० कालयुक्तसंवत्सरे वैशाखशु + १तदिने समाप्तम् ।
विषयः । स्वगारेष्टिह्रींस्वविविधिकथनम् ।

No. 4139. लक्ष्मीव्रतकथा । Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 82 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Lakshmī-vrata-kathā. The story of the spread of the worship of the goddess of fortune and the process of performing that worship on the night of the full-moon of the month of Aśvin. People should keep up that night and pass their time in gambling. This is given from the Sanatkumāra Sañbitā.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । श्रीकृष्णाय नमः । ऋषय ऊचुः ।

कार्तिकस्य उपाङ्गानि व्रतानि कथयन्तु नः ।

कृतेषु येषु भवति संपूर्णं कार्तिकव्रतम् ॥

बालखिल्या ऊचुः ।

आश्विने शुक्लपक्षे तु भवेद्या चैव पूर्णिमा ।

तद्वाचो पूजनं कुर्याच्छ्रियो जागर्त्तिपूर्वकं ॥

नारिकेलोदकं पीत्वा अक्षक्रीडां समाचरेत् ।

निशीथे वरदा लक्ष्मीः को जागर्त्तीतिभाषिणी ॥

End

चकार स्वामिनश्चाज्ञामित्यं लक्ष्मीव्रतन्निवदम् ।

बङ्गरात्रव्यापिनी या सा पूर्णा च विशिष्यते ॥

एवं लक्ष्मीव्रतं कृत्वा न दरिद्रो न दुःखभाक् ।

कथां श्रुत्वा विधानेन व्रतस्यापि फलं लभेत् ॥

Colophon इति श्रीसनत्कुमारसंहितायां कान्तिकसाहाय्ये लक्ष्मीव्रतकथनं नाम नव-
मोऽध्यायः ।

विषयः । लक्ष्मीव्रतकथाकथनम् ।

No. 4140. लिङ्गपद्धतिः, वा शिवलिङ्गपूजाविधिः । Substance, country-
made paper, 9 × 5 inches. Folia, 21. Lines, 8 on a page. Extent, 273
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta,
Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Liṅga-paddhati ALIAS Sivaliṅga-pūjā-vidhi. The process
of worshipping the emblem of S'iva made of earth. Such an em-
blem is worshipped daily by almost every brāhman.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । श्रीभवानीशब्द्राय नमः । पार्थिवशिवलिङ्गपूजाविधि
रुच्यते । मम सर्वकामानां सिद्धार्थे पार्थिवलिङ्गपूजां करिष्ये । इति सङ्कल्प्य, सद्योजानं प्रपद्यामि-
सद्योजाताय वै नमो नमः ।

End शिवलिङ्गमानपीठं दीर्घविसारसंयुतम् ।
तद्वै गोमुखाकारं पञ्चद्वारमिदं स्मृतम् ॥
लिङ्गमसकविसारं लिङ्गोच्छ्रायसमं ततः ।
लिङ्गाद्दुद्दिगुणतो दीर्घं लिङ्गवच्च प्रणालिका ॥

Colophon इति लिङ्गपद्धतिः ।

विषयः । पार्थिवादिशिवलिङ्गानां काम्यपूजाविधिकथनम् ।

No. 4141. अपत्नीकाधाननिर्णयः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 577 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government
of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Apatnīkādhāna-nirṇaya. The process of performing sacri-
fice in honour of the gods Agni and Soma. In this sacrifice the
sacrificer may light the fire without the help of his wife.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । दर्शपूर्णमासयाजिनो हविरियत्नानुपूर्थादौ विरोधे किं
यजमानवेदेनोपसूत्रेण शाखयोक्तृद्वेषेणाध्वर्य्वेण वा निर्णय इति संग्रहः ।

End तत्र ये मध्यमसुपेत्याद्यं (?) दूषयन्ति । मध्यमासम्भवे नष्टाग्निहोत्रं स्वीकृत्य
वीरत्यादोषं (?) न पश्यन्ति । परविरुद्धानि च वचनानि तथा कयाचित्कल्पनया व्यवस्थापयन्ति
तेषामभिप्रायं न प्रतीम इति दिक् ।

Colophon. श्रीचातुर्धरगोविन्ददीक्षितेभ्यो लघुतरापलीकाधाननिर्णयः ।

विषयः । अग्निहोत्रीयविचारः । अग्निहोत्रीयपुरोडाशविचारः । अग्निहोत्रीयसंप्रदाकारिका-
कथनं । उदिताधानविषयः । मद्दपलीकाधाननिर्णयः । लघुतरापलीकाधाननिर्णयः ।

No. 4142. काम्ययागप्रयोगः, वा त्रैधातवीयाप्रयोगः । Substance, country-
made paper, $8\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 42. Lines, 10 on a page. Extent,
787 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta,
Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kāmya-yāga-prayoga ALIAS **Traidhātavīya-prayoga.** The
process of performing optional ceremonies with the object of gaining
some advantage thereby. The work includes some obligatory cere-
monies too.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । काम्याभिरिष्टिभिर्यजेतामावास्यायां पौर्णमास्यां वा
यजेतां काम्या इति प्रायोवादः । अकाम्या अपीत्याम्नायन्ते । यथा जातेष्टिपखिकृत्त्वाभवत्या-
दयः । तासामपि काम्यधर्माः स्युराज्यभागादि (?) ।

End अग्रये हिरण्यमिति हिरण्यस्य । उजानस्वेति तार्पस्य घृताक्तवस्त्रस्य ।
रुद्राय गामिति धेनोः । यज्ञो बभूव यज्ञशम्भमवर्जे ब्राह्मणतर्पणान्तेष्टिः सन्तिष्ठते (?) ।

Colophon इति त्रैधातवीयाप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । काम्ययागप्रयोगः ।

No. 4143. मङ्गलपूजनविधिः, वा भौमव्रतम् । Substance, country-made
paper, $9\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines, 2 on a page. Extent, 924
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta,
Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Maṅgala-pūjā-vidhi, ALIAS **Bhauma-vrata.** The process of
worshipping the planet Maṅgal or Mars. Both males and females
are enjoined to worship the deity on Tuesdays in the morning. It
is a charm for the cure of diseases.

Beginning श्रीगणाधिपतये नमः ।

अथ मङ्गलस्य पूजनविधिरुच्यते । भौमवारि अरुणोदयवेलायामपामार्गेण दन्धावनं विधा-

याचम्य तिलामलकपूर्णेन नद्यादौ मृचे वा घाला धौतरज्वलं परिधाय रत्नोत्तरीयस्य स्त्रीवा
 खेवं(?) परिदद्यात् । ततस्ताम्रदावे रत्नचतारत्नपुष्परत्नचन्दनानि निर्दिष्ट्य अग्निर्भूर्धितिमन्त्रेषु
 सञ्चमण्डोत्तरगतं दद्यात् ।

End महाल उवाच ।

इदं व्रतं तवाख्यातं सर्वमौख्यप्रदायकम् ।

इदं व्रतं करिष्यन्ति तेषां बीडा न जायते ॥

स्त्रीभिर्व्रतं प्रकृत्यं पुत्रपौत्र विशेषतः ।

तेषां सुतिर्न मन्देहः स्वर्गवासो न संशयः ॥

Colophon इति श्रीभविष्युत्तरे भौमव्रतं सम्पूर्णम् ।

विषयः । सारोग्यकामस्य महालपूजापूर्वकं तद्व्रतविधिकथनं प्रयोगकथनम् ।

No. 4144. महानखपतिक्रमः । Substance, country-made paper, 6 × 4 inches. Folia, 74. Lines, 8 on a page. Extent, 814 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Mahā-gaṇapati-krama. The process of worshipping Mahā-gaṇapati, Vidyāsīva and Ātman.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । श्रीमहानखपतवे नमः ।

गुरुं गणपतिं दुर्गां वटुकं शिवमद्युतम् ।

प्राङ्मुखं गिरिजां लक्ष्मीं वाणीं वन्दे विभूतवे ॥

चित्प्रकाशं गुरुं वन्दे पूर्णानन्दैकविग्रहम् ।

क्रियतेऽनन्देवेन महागणपतेः क्रमः ॥

तवादीं सान्त्रिको रजनौतुय्येयाने विबुध्यावय्यकमाचमनादिकं विधाय स्नाने पद्मानसे चोप-
 विष्य सगिरिणि महसदलकमलकर्णिकायां श्रीगुणवर्षारविन्दं श्यामाः । प्रमद्वे नमोवाकं
 चित्प्रकाशानन्दूर्ध्वे । शिवाय कवण्ड्राय । इत्यादि ।

End साङ्गतञ्जाधिपतिः श्रीमहानखपतिस्तुष्यतु । विद्यातञ्जाधिपतिस्तुष्यतु ।

शिवतञ्जाधिपतिः (अतः परं खण्डितम् ।

विषयः । महागणपतिप्रयोगकथनम् ।

No. 4145. मठास्रायः । Substance, country-made paper, 2½ × 4 inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 23 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1750. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Maṭhāmnāya. It treats of the variety of customs and traditions prevalent in the seven principal monasteries or *maṭhs*, such as the S'aradā-maṭh, &c.

Beginning ॐ नमो गणेशाय ।

अथ मठान्नायः । तत्र प्रथममठः । पश्चिम आम्नायो लिख्यते । शारदामठकौलकं वारसम्प्रदायः (?) । इत्यादि ।

End नित्याऽहं निर्विकल्पोऽहं निरञ्जनोऽहं शुद्धोऽहमित्यादिस्फुरणम् ।

Colophon इति सप्तम आम्नायः । इति मठान्नायः समाप्तः । शके १७५० ॥

विषयः । शारदादिमठसप्तकेषु आम्नायभेदेनिरूपणम् ।

No. 4146. महाविष्णोर्महास्तुतिः । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 13 on a page. Extent, 341 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1757. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Mahā-vishnur-mahāstuti. A hymn to the great Vishṇu by Jayakṛishṇa, the disciple of Beṅkaṭakṛishṇa, the son of Padmanātha and the grandson of Harinātha, an inhabitant of the capital of S'iva, *i. e.*, Benares.

Beginning महैश्वर्यं विष्णो तव महिमलब्धैः स्तुतिसुखैः

सहस्रास्यः स्तोत्रं न हि भृशमनन्तः प्रभुरपि ।

चतुर्भिर्ब्रह्मा यत्त्रिपुरमथनः पञ्चभिरहं

कथं तदालं स्यां स्ववनवदनाधिकवदनः ॥

End

अधीतविद्यः शिवराजधान्यां

श्रीपद्मनाभो हरिनाथस्तुतुः ।

तस्यात्मजोऽयं कृतवान् स्तुतिं त-

द्भक्त्यै पुनर्विष्णु-तां प्रसक्त्यै ॥

गुरोर्वेङ्कटकृष्णस्य चरणाम्बुजसेविना ।

जयकृष्णेन रचिता महाविष्णोर्महास्तुतिः ॥

स्तुतः स्वर्नद्यास्येत् पठनमवगाहं प्रकुरुते

नरो यः श्रीविष्णोस्वरणनिकटं तत् स भजते ।

शिवश्रीब्रह्मेन्द्रप्रभृतिशिरसां यत्र मणयो

वितानं वैचित्र्यं निजविविधभासां विदधते ॥

Colophon. इति श्रीमहाविष्णोर्महास्तुतिः । संवत् १७५७ ।

विषयः । स्तोत्रव्याजेन महाविष्णोर्महास्तादिकादीर्घानम् ।

No. 4147. महालक्ष्मीस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folium, 1. Lines, 30. Extent, 86 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Mahálakshmi-stotra. A hymn to the goddess of wealth.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

अथ महालक्ष्मीस्तोत्रप्रारम्भः । अगस्त्य उवाच ।

मातर्नमामि कमले कमलायताक्षि

श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः ।

क्षीरोदजे कमलकोमलगर्भगौरि

लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये ॥

त्वं श्रीरूपेन्द्रमदने मदनेकमात-

र्ष्योऽस्मि चन्द्रमसि चन्द्रमनोहरास्ये ।

सूर्ये प्रभासि च जगन्त्रितये प्रभासि

लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये ॥ इत्यादि ।

End

वाराणस्या रक्षस्यञ्च यथावच्छिवभाषितम् ।

तव तुष्टिकरं ब्रह्मन् कथयिष्यति पण्डुखः ॥

इति लक्ष्मी वरं सोऽथ महालक्ष्मीं प्रणम्य च ।

यथावगच्छिर्धैवास्ति कुमारः शिखिवाचनः ॥

Colophon इति श्रीस्कन्दपुराणे काशीखण्डे अगस्त्यठितश्रीमहालक्ष्मीस्तोत्रं नाम पद्मदशोऽध्यायः ।

विषयः । स्तुतियानेन महालक्ष्म्या महैश्वर्यादिवर्णनम् ।

No. 4148. महालिङ्गाचनविधिः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 135 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Mahaliṅgārchchana-vidhi. Two chapters from the S'iva-purāna, *viz.*, the 20th and the 21st which treat of the worship of the emblem of S'iva.

Beginning अथ महालिङ्गार्चनविधिर्लिङ्गते ।
 अथातः संप्रवक्ष्यामि महालिङ्गार्चनक्रमं ।
 पुरा भगवता प्रोक्तं शङ्करेणोपमन्यवे ॥
 उपमन्यु मंदायोगी तपसापरमेस्वरं ।
 क्षीपयामासतुष्टात्मा तस्याचाविरभूच्छिवः ॥
 प्रणम्य विविधैः स्तौत्रैः सुक्ता नत्वा शिरोसुखैः ।
 प्रसन्नं साग्मभीशानं पप्रच्छप्रशयान्वितः ॥
 अहमद्य क्तार्थोऽस्मि प्रसादात् तवशङ्कर । इत्यादि ।
End पाठ्यु य इमसध्यायं लिखित्वा श्रावयेदपि ।
 सोऽपि तत्फलमाप्नोति सत्यं सत्यं वदाम्यर्थं ॥

Colophon इति श्रीशिवपुराणे शिवरक्षसे महालिङ्गार्चनप्रयोगविधिर्नाम एकविंशो-
 ऽध्यायः ।

विषयः । शिवपुराणीय शिवधर्मानुकीर्तनप्रकरणेष्विंशोऽध्यायादारभ्य एकविंशोऽध्यायं चावत्
 महालिङ्गस्थापनपूजनादिक्रमपरलक्षणपूर्वकं तत्तत्प्रयोगकथनम् ।

No. 4149. मृत्युञ्जयमानसपूजाविधिः । Substance, country-made paper, 6 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 32 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Mṛityunjaya-mānasa-pūjāvidhi. The process of mentally worshipping Mṛityunjaya which is only another form of S'iva. The worship has this peculiarity that no external offerings need be made. The offerings are given only mentally.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।
 अथ मृत्युञ्जयमानसपूजारम्भः ।
 कैलासे कमनीयरलखचिते कल्पद्रुम्लेखितं
 कर्पूरफाटिकेन्दुसुन्दरतनुं कात्यायनौषेवितं ।
 गङ्गातुङ्गतरङ्गरञ्जितजटाभारं क्षपासागरं

कण्डालकृतशेषमूषणमिणिं श्रुत्यङ्गं भावये ॥
 सागच्छ श्रुत्यङ्गय चन्द्रमौले व्याज्राजिनालकृतस्त्रलपाणे ।
 स्वभक्तसंरक्षणकामधेनो प्रसीदविश्वेश्वरपार्वतीश ॥
 भास्वन्मौक्तिकतोरणे मरकतसाम्भायुतालकृतै
 शौभे धूपसुवासिते मणिमये माणिक्यदीपाश्रिते ।
 ब्रह्मेन्द्रामरयोगि पुङ्गवगणे + ते कल्पद्रुमैः
 श्रीश्रुत्यङ्गयसुखिरोभवविभोमाणिक्यसिंहासने ॥ इत्यादि ।

End

केवलमतिमाधुर्यं दुग्धस्त्रिगंधैश्चर्करासहितं ।
 परिरक्षमरीचियुतं श्रुत्यङ्गयदेवदेवभुङ्क्ष्विभो ॥

रभाञ्चूतकपिलेकण्डकफलेन्द्राक्षाफलैः स्वादुमत्खञ्जुरैर्मधुरैस्तुल्यपुष्पशकलैः सन्नारिकेलाम्बुभिः ।
 कर्पूरेण सुवासितैर्गुडजलैः ।

Colophon (अतः खण्डितम् ।)

विषयः । मानसोपचारैः श्रुत्यङ्गयपूजनविधिकथनम् ।

No. 4150. मौनिमाहात्म्यव्रतम् । Substance, country-made paper, 11 × 3½ inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 63 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Mauni-māhātmya-vrata. The story of the spread of the worship of Ś'iva by a vow of silence and the process of performing the worship. This is taken from the Skandapurāna.

Beginning श्रीगजाननाय नमः ।

मन्दिकेश्वर उवाच ।

कथयस्व प्रसादेन व्रतं परमदुर्लभं ।

येनासौ वरदो देवस्तन्मेकथयपन्मुख ॥

स्कन्द उवाच ।

कथयस्व प्रसादेन व्रतं परमदुर्लभं ।

न कस्य चिन्मयाख्यातं त्वामेव कथयामि तत् ॥

महादेव व्रतं रभ्यं पवित्रं पापनाशनं ।

येन संयुतभाषेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥

शाकल्यनगरैरभ्ये सोमशार्म्या द्विजोत्तमः ।

तर्षदा दुःखितो ह्येनो द्रव्यह्येनोयुभुञ्जितः ॥ इत्यादि ।

End

सर्वपापविनिर्मुक्तः सर्वदोषविवर्जितः ।

भुक्त्वा भोगान् यथाकामं चान्तेपच्छेत्परं पदं ॥

लभते परमां मुक्तिं शिवलोके मच्चैयते ।

Colophon इति श्री स्कन्दपुराणे नन्दिकेश्वरसंवादे मौनिमाहात्म्यव्रतं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । स्कन्देन सच्च नन्दिकेश्वरस्य संवादेन मण्णिमाहात्म्याभिधानं शैवव्रतविधिकथनं ।

तत् पल्लादिकीर्तनञ्च ।

No. 4151. मणिकर्णिकास्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 6 × 2½ inches. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 28 slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Manikarniká-stotra. A hymn for the glorification of Manikarnika a holy place in Benares, the touch of the water of which procures salvation.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

गङ्गातरङ्गरमणीयजटाकलापं

गौरीनिरन्तरविभूषितवामभागं ।

नारायणं प्रियमनङ्गमदापहारं

बाराणसीपुरपतिं भजविश्वनाथं ॥

वाचामगोचरमनेकगुणस्वरूपं

बागशिव्युसुरसेवितपादपीठं ।

रामेन विप्रहृदभरणकलववन्तं

बाराणसी पुरपतिं भजविश्वनाथं ॥

रागादिदोषरहितं खजनानुरागं

वैराग्य + + निलयं गिरिजासङ्घायं ।

माधुर्यशैत्यनिलयं युगलाभिरामं

बाराणसी पुरपतिं भजविश्वनाथं ॥ इत्यादि ।

End

छाच्छैः कौटिशतैश्च पापलिधनं यथाश्रमेधैः फलं

तत्सर्वं मणिकर्णिकाप्रपूजनात्पुण्यैः प्रदिष्टं भवेत् ।

स्नात्वा स्तोत्रामिदं नरः पठति यः संसारपाद्योनिधिं

तीर्त्वापस्वलवत् प्रयतिसदनं तेजोमयं ब्रह्मणः ॥

Colophon इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितं मणिकर्णिकामास्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । स्तुतिव्याजेन मणिकर्णिकामास्तोत्रादिकौर्तनम् ।

No. 4152. मण्डलविधिः । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folium, 1. Lines, 8 on a page. Extent, 25 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Maṇḍala-vidhi. A yati is enjoined to draw the mystic form of a square or other figures below the plate from which he eats. These figures are supposed to keep off worms, &c.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

अथ मण्डलप्रकारः ।

अग्निः सोमश्च सूर्यश्च वरुणश्च प्रजापतिः ।

मण्डलनोपजीवन्ति राक्षसानां निवारणम् ॥

कूर्मगट्टिपतन्नाद्या धमन्ते वस्तुघातने ।

भोजनार्थं यतिर्धृत्वा तदर्थमुपलेपनम् ॥ इत्यादि ।

End

यतिश्चक्षेजलं दद्याद्भिक्षां दद्यात् पुनर्जलम् ।

तदन्नं मेवणातुल्यं तज्जलं सागरोपमम् ॥

Colophon इति मण्डलविधिः समाप्तः ।

विषयः । भोजनकाले तत्रान्नस्यान्नस्नात् मण्डलकरणस्यावश्यकतादिनिरूपणम् ।

No. 4153. महाशयवः । Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 208. Lines, 12 on a page. Extent, 4,992 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Maháshayava. It treats of the various diseases produced by the commission of various sins. The expiation of these sins with a view to the cure of these diseases. By Madana, a Rájá, who dedi-

cated many wells and groves to the use of the public. He emulated the fame of Bhoja Rájá by writing books. He had two well-known sons, viz., Pṛithvímalla and Mándhátá.

Beginning (प्रथमपत्रं नास्ति ।)

तस्यात्मजः श्रीमदनेन नाम्ना
 धाम्ना च रूपेण च सङ्गतार्थः ।
 रोषारूपे चक्षुषि यद्विपक्षेण
 नितान्तकान्तारसमाश्रितोऽभूत् ॥
 यः कूपानारामान् धर्मायतनानि सन्निवन्मांश्च ।
 कृत्वा स्वकीर्त्तिमेकामदीदृशन्मूर्त्तिभेदेन ॥
 परिशीलयताकलाकलापं
 विदधानेन च भूरिशः प्रबन्वान् ।
 मदनेन महीभृता जगत्यां
 प्रथिता नूतनभोजराजकीर्त्तिः ॥
 पुत्रेषु सत्स्वपि फलत्रयुगेऽथ तस्य
 पुत्रौ जगत्रयविद्धत्वरकीर्त्तिपूरौ ।
 जातौ प्रियावतितरां प्रथमप्रद्वृतौ
 नीतौ महीद्रतिमनल्पगुणैर्विनीतौ ॥

— — — — — ।
 अप्रतिमल्लः पृथ्वां पृथ्वीमल्लस्योरभूञ्जोरुः ।
 अपरोमान्वाढ्यगुणैर्मान्वाताग्रीयतेजगति ॥

— — — — — ।
 श्रुतिसृति पुराणानि समालोक्य यथामति ।
 निबध्यते समासेन निबन्धोऽयं महार्णवः ॥

तत्र तावद्दक्षप्रमाणसकलकर्म्मोपायागित्वेन कर्म्मविपाकरूपरोगादिविमुक्तयर्थं प्रायश्चित्तादेरवश्य-
 कर्म्मव्यता प्रतिपाद्यते ॥ इत्यादि ।

End

अथ कपिलप्रद्वहरं । कर्म्मविपाकसमुच्चये । — — — — —

— — कपिलाख्यः प्रगृह्णाति ततो जठरमूलवान् ।

Colophon अथः परं खण्डितम् ।

विषयः । पापजरोगविपाककथनपूर्वकं प्रत्येकं प्रायश्चित्तकथनं शान्तिकथनञ्च ।

No. 4154. कवीन्द्रचन्द्रोदयः । Substance, country-made paper, 12 × 5½ inches. Folia, 49. Lines, 8 on a page. Extent, 1,053 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Very incorrect.

Kavindra-chandrodaya. An Anthology by Kavindra Chandra. It contains extracts from a large number of poets and a praśasti of the compiler in prose and verse.

Beginning पुण्डरीकाक्षं चं जां शु (चण्डां शुं) चण्डीं चण्डेश्वरीं तथा ।

वैतण्ड (?) तुण्डमानस्य निबन्धोऽयं निबध्यते ॥ १ ॥

तमस्रमः संधविघातकारी समस्रविद्वत्प्रितापहारी ।

कवीन्द्रचन्द्रोदयनामधारी प्रबन्ध एषोऽस्तु जगत प्रचारी ॥ २ ॥

End

कस्यापि कति न कवपि तारः स्वार्थतत्त्वावितारः ।

परगुणगणनाया बाधितारः कियन्तः (?) ॥

Colophon इति मनसि विदित्वाकारि विश्वार्त्तिहन्त्रासकलसुकृतसारः श्रीकवीन्द्राव-
तारः । श्रीकवीन्द्रयशोवेदैरिन्दुरेप ढषीकृतः । अन्यथाकथमत्रास्ति सन्तं हरिषीपतिः ।

विषयः । विविधकविष्टक्तानि सहृद्य गुस्फितोऽयं प्रबन्धः । तत्र कवीन्द्रस्य निजप्रशस्ति-
वर्णनगद्यपद्ययोः प्रदर्शनं । प्रास्ताविककथनञ्च ।

No. 4155. श्रीकल्पसंग्रहः । Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 38. Lines, 13 on a page. Extent, 1,574 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Kalpa-saṅgraha. This is a Jaina work in Sanskrit with a large number of Jaina Prākṛita expressions interspersed. It contains accounts of Pārsvanātha Neminātha, Adinātha and others. It contains also the Sthairrāvalīcharita, that is, the biographical accounts of the Ancient Jaina elders. It is an abstract of the Kalpasutta in Jaina Prākṛita which gives the process of a certain form of worship named Paryyushanā which commences from the fifth day of the waxing moon.

Beginning श्रीगौमनाथ नमः । कल्याणानिसमुद्भसन्ति विलसत्यद्दामभाग्यालयास्तः सम्प-
न्नादिमाविलासवज्जलाक्षेहोऽज्जलाटण्णने । तान्तिः * शान्तिसुपैति भौतिततिभिः साकं न किं किं

भवेत्सद्ममङ्गलसुज्ज्वलं सुविपुलं यस्यानुभावाद्भवि । स चायं श्रीकल्पः श्रीसर्वज्ञप्रणीतः । सर्वज्ञ-
प्रणीतमेवशास्त्रं प्रमाणं । वक्तुः सर्वज्ञत्वाभावे शास्त्रस्यापि प्रामाण्यासम्भवात् । इदञ्च श्रीकल्पाभि-
महाशास्त्रं श्रीधर्ममहानरेन्द्रनिवासमूलराजधानीसमानञ्च विद्यते । शास्त्रन्तुतदेवलीकानामुपका-
रकं स्याद्यत्रधर्मः ।

End खप्रविचारगर्भस्याभिग्रहो जन्मोत्सवक्रीडा कुटुम्बविचारादींचाज्ञानपरिवा-
रमोचाः । पार्श्वनेमिचरित्र अन्नराणि च आदिनाथचरित्रखविवावलयौ सामाचारौमिच्छाडुककड-
कथा इति व्याख्यापरिच्छेदः ।

Colophon इत्यन्तरकथाषीयमेतत् । उर्वी गुर्वी तदनुजलदः सागरः कुम्भजन्मा योमो
द्योतौ रविहिमकरो ती च यस्याञ्जिपीठे । स प्रौढः श्रीजिनपरिदृढः सोऽपि यस्य प्रणेता स
श्रीसङ्गलिभुवनगुरुः कस्य न स्यान्नमस्यः ।

विषयः । श्रीकल्पारम्भप्रयोजनकथनं । पर्युषणाविधिकथनपूर्वकं श्रीकल्पवाचनादिफलकी-
र्त्तनं । तत्र प्रसङ्गेन भागकेतुजन्मादिदृष्टान्तकथनं । श्रीवौरचरित्रं । श्रीपार्श्वनाथचरित्रं । श्रीनेमि
चरित्रं । आदिनाथचरित्रं । सुधर्मादिखविरावलौ विवरणकथनञ्च ।

No. 4156. अग्निहोत्रहोमः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$
inches. Folia, 3. Lines, 16 on a page. Extent, 150 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Yodāsonāko, Calcutta, Bābu Pra-
tāpachandra Ghosha. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Agnihotra-homa. A treatise on the subject of the perfor-
mance of the Agnihotra-homa or oblation to fire by Brāhmanas
belonging to Āpastamba's Śhākhā or school.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

अथापस्तम्बानामग्निहोत्रहोमो लिख्यते । तस्य चायमुपक्रमः । अग्निहोत्रकाले गणेशं संपूज्य
प्राणानायम्याग्निहोत्रमारप्स्ये तेन धावञ्जीवं होष्यामीति सङ्कल्पः । ततोऽग्निहोत्रमारभमाणो दश
होतारं होष्यामीति सङ्कल्प्य अग्निं विहृत्याजस्रं इत्यादि ।

End अनेन यथाशक्ति यथाज्ञानेन कृतेनाग्निहोत्राख्येन कर्मणा श्रीपरमेश्वरः
प्रसीदतु ॥

Colophon इत्यग्निहोत्रहोमः॥

विषयः । आपस्तम्बशाखीयानामग्निहोत्रहोमप्रयोगकथनम् ।

No. 4157. अग्निहोत्रकर्म । Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 16. Lines, 19 on a page. Extent, 1,102 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1828. Place of deposit, Yodāsñako, Calcutta, Bábu Pratāpachandra Ghosha. Appearance, old. Prose, few verse. Generally correct.

Agnihotra-karma. The nature of the Agnihotra sacrifice, the proper time and the capability for its performance and other matters connected with it.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अग्निहोत्रकर्माच्यते । अग्निहोत्रमिति कर्मानामधेयं । साधनेऽप्यग्निहोत्रशब्दः प्रयुज्यते । ×
न्विलायां । अजखेयूत्तद्वेषु भूमिं विहाय तरुणासुपरि आदित्यकिरणास्त्रिष्ठानि यदा तज्जिन्
काले—इत्यादि ।

End. इति प्रसक्तानुप्रसक्तमित्यलं भूयसा ॥

विज्ञेषु विज्ञापनमेतदेव

सुखीत्यनिन्दापि विभूषणं मे ।

ग्रन्थान् समालोच्य विभाव्य सम्यक्

सुवक्तु निन्दन्तु हृदाय वा मास् ॥

Colophon. शुभमस्तु । संवत् । १८२८ ।

विषयः । अग्निहोत्रस्वरूप-तत्काल-तदधिकारि-तदतिकर्तव्यतादि-निरूपणम् ॥

No. 4158. अन्त्येष्टिप्रयोगः । (एकादशाहकृत्यदानम् ।) Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 35. Lines, 7 on a page. Extent, 401 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1874. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose, few verses. Incorrect.

Antyeshṭi-prayoga, OR Ekādaśāha-kṛitya-dāna. Enumerates gifts to be made to Brāhmins on the eleventh day after the death of a relative. Some of these are:—a *S'ālagrāma* stone, *Vāṇaliṅga* stone, boats, elephants, horses, books, *rudrāksha* beads, cars, &c.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

अथैकादशहविहितदानानि । तत्रादौ विष्णुमुदिश्य गोदानप्रयोगः । देशकालौ सङ्कीर्त्य

गोत्रस्य शर्माणः प्रेतस्य सर्वपापक्षयपूर्वकं सवत्सगोरोमसंख्यकविष्णुलोकनिवासार्थं विष्णुप्रीत्यर्थञ्च गोदानं करिष्ये । इत्यादि ।

End. उपकरणाभावे इदं पदनिष्क्रयद्रव्यं तुभ्यमहं सम्यग्दे । इति निष्क्रयद्रव्य-
माहं दद्यादिति पददानम् ॥

Colophon. इत्यन्त्येष्टिप्रयोगे एकादशाहकृत्यदानं समाप्तम् ।

विषयः । एकादशाहकृत्यदानप्रकरणेऽस्मिन् अशौचान्तद्वितीयदिनदेशद्रव्यादिदानप्रयोगकथ-
नम् । तत्र गोदानं । उत्क्रान्तिधेनुदानं । मोक्षधेनुदानं । ऋणवधेनुदानं । पापधेनुदानं ।
वैतरणीदानं । अथ मच्छिपीदानविधिकथनं । रथदानं । गन्त्रीदानं । अश्वदानं । गजदानं । शिविका-
दानं । गृहदानं । शालग्रामदानं । बाणलिङ्गदानं । रुद्राक्षमालादानं । पुस्तकदानं । गोभूमि-
तिलहिरण्यट्टादिरूपदशदानानि । शय्यादानं । वस्त्रदानं । उपानदानं । आसनदानं । भोज-
नभाजनदानं । उदपात्रदानं । उदकुम्भदानं । अन्नदानं । वस्त्रदानं । तिलदानं । लोहदानं ।
हिरण्यदानं । कार्पासदानं । लवणदानं । सप्तधान्यदानं । विशेषेण भूमिदानं । नौकादानं ।
हसन्तीदानं । दीपदानं । दासीदानं । दासदानं । यष्ट्यादिदानं । पददानप्रयोगकथनञ्च ।

No. 4159. बौधायनसूत्रव्याख्या । Substance, country-made paper, 10 x 4½ inches. Folia, 133. Lines, 8 on a page. Extent, 1,921 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1903. Place of deposit, Calcutta, Govern-
ment of India. Appearance, fresh. Prose. Very incorrect.

Baudháyana-sútra-vyákhyá. A commentary on some of Baudháyana's sūtras.

Beginning. त्रैगुणेशाय नमः ।

अथ द्वैधसूत्रप्रारम्भः । उपवसथ इति कथमुखा + लूपवसथं जानीयात् । सन्धः खिदे-
वोपपाथ उखो + पूरणदर्शीति साधु खलु सन्धः साधु खलु सन्धेरुपादानं यत्पौर्णमासीं
यु × ते । तस्य चेदुपवसतोऽस्मिन् आदित्ये न तु खलु सन्धः । इत्यादि ।

End. अथाप्युदाहरन्ति । हपा + वृत्ताखेपाभेवैतद्भवति । अथेमं वाजपेथं समा-
हसमेवैके ज्ञुवते । अदेववृहत्सामैकविंशं वैष्णवीषु शिविष्टवतीपु(?) कुर्वन्ति । इति विंशः ।

Colophon. इति कर्मान्तसूत्रे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः । विक्रमार्कं संवत् । १९०३ ।

विषयः । बौधायनसूत्रत्रैधसूत्रकर्मान्तसूत्रयोर्व्याख्यानम् ।

No. 4160. देवीरहस्यतन्त्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 25. Lines, 9 on a page. Extent, 621 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Deví-rahasya-tantra. A work on the worship of the Sun (?)

Beginning. (श्रीदेव्याच ।)

श्रीशैलशिखरासीनं भैरवीपतिमीश्वरम् ।
 भैरवं चन्द्रसुकुटं गणगन्धर्व्वेषिवितम् ॥
 पद्मगाम्भूपपोपितं जटासुकुटमण्डितम् ।
 भस्माङ्गरागधवलं सर्पगोनासकङ्कणम् ॥
 सिंहचर्मपरीधानं गजचर्मोत्तरीयकम् ।
 कपालखट्टाङ्गधरं जटाडमरुधारिणम् ॥
 त्रिशूलबाणासिधरं वराभयकरं शिवम् ।
 मुण्डमालाकरं कामकालान्धकभयङ्करम् ॥
 ब्रह्मोपेन्द्रेण नमितं चन्द्रकोटिसमप्रभम् ।

— — — — — ।
 देव्याच ।

भगवन् देव देवेश भक्तानामभयप्रद ।
 त्वं शिवः परमेशान त्वं विष्णुस्त्वं प्रजापतिः ॥ इत्यादि ।

End.

गुह्यातिगुह्यगुह्यस्य सूर्य्यपद्माङ्गसुत्तमम् ।
 इदं शास्त्रागमलथं परमं शिवरूपकम् ॥
 इदं नाथ समारम्भं शिवदेवसमन्वितम् ।
 सर्व्वथा सर्व्वदा गोप्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ।

Colophon. इति देवीरहस्ये तन्त्रे परमार्थस्त्रीवाख्यानं नाम पञ्चविंशः पटलः ॥

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ।

विषयः । सूर्य्यस्य पद्माङ्गमन्त्रोद्धारदिकथनं । सूर्य्यस्य नित्यपूजारहस्यकथनं । विस्तरेण तत्पूजापद्धतिकथनञ्च । वज्रपङ्गराभिधानतत्त्ववचकथनं । सूर्य्यसहस्रनामस्तोत्रकथनं । तस्य पर-
 मार्थस्तोत्रकीर्तनञ्च ।

No. 4161. दानखण्डप्रयोगः । Substance, country-made paper, $19 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 42. Lines, 7—8 on a page. Extent, 520 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Dānakhaṇḍa-prayoga. The process of making gifts of various sorts, such as that of gold, elephants, horses, white horses, in the Kali Yuga.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ भद्रोजीदीक्षितकृतदानप्रयोगो लिख्यते । अथ गोदानविधिः । तत्रादेयमाह व्यासः ॥

न कृशां पापवत्सां वा बन्ध्यां रोगजरान्वितां ।

न व्यङ्गां नाधिगात्राच्च दद्याद्गुग्मं ब्राह्मणाय वै ॥

विश्वामिवः ।

नैकशृङ्गां चलच्छृङ्गां स्फुटिताचीं गलत्क्षुरां ।

न वै दद्यात् त्रिहायणीं सुरूपां गां प्रदापयेत् ॥ इत्यादि ।

End.

एषां पञ्चकदानेन मम सन्तु मनोरथाः ।

इदमसुकपहायतनं सर्वोपस्करमसुकदेवशर्मणं तुभ्यमहं सम्प्रददे ॥

Colophon. इति पञ्चायतनदानं । (अतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । गोदानादिविधिकथनपूर्वकं तत्तत् प्रयोगकौर्त्तनम् । तत्र दानयोग्यगोलक्षणादिकथनं । तत्र शृङ्गादीनां परिमाणादिकथनञ्च । उभयतोमुखीदानविधिकथनं । वृषभदानविधिकथनं । अश्वदानविधिकथनं । कलौ श्वेताश्वदानस्य प्राशस्यकथनं । महिषीदानविधिकथनं । गजदानविधिकथनं । गन्त्रीदानविधिकथनं । शिविकादानविधिकथनं । अथ सुवर्षदानविधिकथनं । सुवर्षकमलदानविधिकथनं । सुवर्षपात्रदानविधिकथनं । अङ्गुलीयकदानविधिकथनं । वलयदानविधिकथनं । कुण्डलदानविधिकथनं । कटकदानविधिकथनं । कण्डमालादानविधिकथनं । सुवर्णसिंहदानविधिकथनं । सुवर्णतुलसीदानविधिकथनं । मुक्तादानविधिकथनं । रत्नदानविधिकथनं । रजतदानविधिकथनं । रजतपात्रदानविधिकथनं । ताम्रदानविधिकथनं । लोहदानविधिः । ताम्रपात्रदानविधिकथनं । कांस्यपात्रदानविधिकथनं । वंशपात्रदानविधिकथनं । शूर्पदानविधिकथनं । कमण्डलुदानविधिकथनं । उदकुम्भदानविधिकथनं । प्रतिमादानविधिकथनं । शिवलिङ्गदानविधिकथनं । उमामहेश्वरदानविधिकथनं । शालग्रामदानविधिकथनं । विष्णुमूर्त्तिदानविधिकथनं । सूर्यमूर्त्तिदानविधिकथनं । चन्द्रमूर्त्तिदानविधिकथनं । एवं भौमादिग्रहमूर्त्तिदानविधिकथनं । दशवतारमूर्त्तिदानविधिकथनं । इन्द्रमूर्त्तिदानविधिकथनं । वायुमूर्त्तिदानविधिकथनं । गणेशमूर्त्तिदानविधिकथनं । सरस्वतीदानविधिकथनं । पुस्तकदान-

विधिकथनं । घण्टादानविधिकथनं । चक्रदानविधिकथनं । कन्यादानविधिकथनं । दासीदान-
विधिकथनं । कपिलादिदानविधिकथनं । रथादिदानविधिकथनं । बागदानविधिकथनं । मेघ-
दानविधिकथनं । अजिनदानविधिकथनं । वस्त्रदानविधिकथनं । यज्ञोपवीतदानविधिकथनं ।
कमलदानविधिकथनं । गन्धादिदानविधिकथनं । कस्तूरीकर्पूरादिदानविधिकथनं । पुष्पधूप-
द्वीपादिदानविधिकथनं । अन्नादिदानविधिकथनं । धान्यत्रैहितण्डुलशयवगोधूमसुद्धादिदानविधि-
कथनं । घृतदानविधिकथनं । शर्करागुड-नवनीतदुग्धदधिमधुलवणादिदानविधिकथनं । शाक-
काष्ठचरित्रतैलजलादिदानविधिकथनं । धर्मघटप्रपादिदानविधिकथनं । शङ्खसिन्दूरादिदान-
विधिकथनं । कुम्भाण्डादिफलदानविधिकथनं । इक्षुदण्डादिदानविधिकथनं । पद्मायतनदान-
विधिकथनञ्च ॥

No. 4162. **दम्पतीपूजनविधिः** । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 6$ inches. Folia, 4. Lines, 15 on a page. Extent, 135 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1753. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Dampatī-pūjana-vidhi. This work describes, in the manner prescribed in Karmavipāka, the process of worshipping a married Brāhman couple (Dampatī = husband and wife).

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ कर्मविपाकसमुच्चये दम्पतीपूजाविधिः । तदुच्यते । यः पूर्वजन्मनि स्त्रीपुरुषयोः परस्परं
दुष्टदुष्टा वियोगं करोति । स पुमान् स्त्री भवति । सा स्त्री शृगाली शूनी वा भवति । उक्तञ्च ।
धर्मपत्नीषु यो नित्यं वियोगं कुरुते यदि ।

स पुमान् स्त्री प्रजायेत दुष्टो भवति किञ्चिद्यै ॥ इत्यादि ।

End. अनेन । यथाशक्ति यथाज्ञानं यथाशक्त्या (?) मया कृतेन दम्पतीपूजना-
ख्येन कर्मणा तेन श्रीलक्ष्मीनारायणौ प्रीयेतां ॥ ॐ तत् सत् ब्रह्मार्पणमस्तु ॥

Colophon. इति दम्पतीपूजनविधिः समाप्तः । शाके । १७५३ ।

विषयः । कर्मविपाकसमुच्चयोक्तप्रकारेण दम्पतीपूजाकर्तव्यतातत्प्रयोगकथनम् ।

No. 4163. **देवीसूक्तभाष्यम्** । Substance, country-made paper, 7×4 inches. Folia, 7. Lines, 9 on a page. Extent, 102 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1738. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Devisūkta-bhāshya. A commentary on the Devisūktam.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अहमित्यष्टमं त्रयोदशं सूक्तं वागामृणीयस्य मन्त्रैर्दुहित्वा वाङ्मानीं ब्रह्मविदुषीं स्वात्मना-
मसौत् (?) । अतः सा ऋषिः । सञ्चित्मुखात्मकः सर्वगतः परमात्मा देवता । तेन हि एषा तादा-
त्म्यमनुभवन्ती सर्वजगद्रूपेण सर्वस्याधिष्ठानत्वेन च अहमेव भवामीति स्वात्मानं सौति । द्वितीया
जगती ॥ इत्यादि ।

End. ततस्तृतीयायामुदाननिष्ठत्तिस्त्रेण तस्या उदानत्वं । शान्दसो मसौपः ॥

Colophon. इत्यष्टमस्य सप्तमे द्वादशो वर्गः । इति देवीसूक्तभाष्यं । शके । १७३८ ।

विषयः । देवीसूक्तस्य व्याख्यानम् ।

No. 4164. दशाङ्गललिताव्रतम्, वा दशरथललिताव्रतम् । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 14—15 on a page. Extent, 51 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Daśāṅga-lalitā-vrata OR **Daśaratha-lalitā-vrata.** The process of performing the religious ceremony named *Dashāṅga-lalitā-vrata* as given in the Uttara Khaṇḍa of the Bhaviṣhyapurāṇā.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ दशरथललिताव्रतं लिख्यते । तत्र देशकालौ स्मृत्वा मम पत्न्या आचरितस्य दशरथ-
ललिताव्रतस्य साङ्गतासिद्धयर्थं मम इह जन्मनि जन्मान्तरे वा सौभाग्यावाप्त्यर्थं पुत्रपौत्राद्यभिष्ट-
द्वर्थं च श्रीललितादेवीप्रतीत्यर्थं उद्युयापनास्त्रं कर्म करिष्ये । अथवा प्रतिवार्षिकपूजनमहं करिष्ये
तदङ्गत्वेन ॥ इत्यादि ॥

End. तस्माद्दशरथा नाम ललिता भुवि कीर्तिता ।

एतत्ते कथितं राजन् दशाङ्गललिताव्रतम् ॥

य इदं शृणुयान्नित्यं श्रावयेद्वा समाहितः ।

अश्वमेधसहस्रस्य फलं तस्य भवेद्दुभ्रुवम् ॥

Colophon. इति श्रीभविष्योत्तरे ऋष्यथुधिष्ठिरसंवादे दशाङ्गललिताव्रतं सम्पूर्णम् ।

विषयः । दशाङ्गललिताव्रतस्य प्रयोगादिकथनम् ।

No. 4165. जीर्णोद्धारविधिः । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 3. Lines, 15 on a page. Extent, 125 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Jirnoddhāra-vidhi. The process of repairing palaces, images of gods and goddesses as given in the work of Trivikrama.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ प्रासादप्रतिमयोर्वा जीर्णोद्धारः त्रिविक्रमोक्तो वक्ष्यमाणचालनविधिः कर्त्तव्यः । अथवा गर्भागारजीर्णोद्धारमध्ये क्रियते । तत्र सङ्कोचत्वात् पूर्वस्थापितदेवता—इत्यादि ।

End. असुरैर्मुनिभिर्देवैस्तत्त्वविद्भिः प्रतिष्ठितम् ।

जीर्णं वाप्यथवा भग्नं विधिनापि न चालयेत् ॥

Colophon. इति त्रिविक्रमः । इति जीर्णोद्धारविधिः समाप्तः ।

विषयः । त्रिविक्रमोक्तप्रकारेण देवताप्रासादध्वजवाहनादीनां जीर्णोद्धारविधाननिरूपणम् । तत्र प्रयोगकौर्त्तनञ्च ।

No. 4166. कपर्दिकारिका । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 132 ślokas. Character, Nágara. Date, S.M. 1824. Place of deposit, Yodásnáko, Calcutta, Bábu Pratápachandra Ghosha. Appearance, old. Verse, few prose. Generally correct.

Kapardi-káriká. The process of performing *pitrimedha* or *śráddha* ceremony as given in the Kapardiśháshya of the sūtras of *Āpastamba*.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आपस्तम्बमुनिं नत्वा प्रयोगः पैटमेधिकः ।

न्यायं कपर्दिभाष्योक्तमनुद्धृत्याभिधीयते ॥

इदानीं प्रयोगं वक्तुमुपक्रमते ।

आहिताग्नेरिच्छाश्वर्युः प्राप्ते मरणसंशये ॥

अग्रगारे विहृत्याग्नींस्तुष्णीं नित्यांस्तु धारयेत् ।

ततः किं कुर्यादित्यत आह । इत्यादि ।

End. यम इत्यादिशेषेण स्तुवन्यभिसुखा यमम् ।

मनस्यभोषितानर्थान् कुर्वन्तः प्राप्नुवन्ति तान् ॥

Colophon. इति कपर्दिकारिका । संवत् । १८२४ ।

विषयः । आपस्तम्बीयकपर्दिभाष्यानुसारिण्या कारिकया पैटमेधिकप्रयोगादिकौर्त्तनम् ।

No. 4167. प्रयोगरत्नमाला, वा सोमसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 129. Lines, 10—11 on a page. Extent, 3,360 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1846. Place of deposit, Yodáśnáko, Calcutta, Bábu Pratápachandra Ghosha. Appearance, new. Prose, few verse. Correct.

Prayoga-ratna-málá. The processes of performing various ceremonies such as Agnishtoma, Soma sacrifice, &c.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

उमासुतं विद्मराजं विद्मानानु निवारकम् ।

नमाम्यहं ग्रन्थपूर्त्तं सततं भक्तिसंयुतः ॥

स्वर्गकामो ज्योतिष्टोमेन यजेतैककामः सर्वकामो वा युगपत्कामयेताद्वारष्टथक्त्वो वा वसन्ते ज्योतिष्टोमेन यजेताग्निष्टोमः प्रथमथज्ञोऽतिरात्र एके समासनन्ति । वसन्ते ज्योतिष्टोमेन यजेत । तस्य तिष्ठ इत्यादि ।

End. तत्राह । सुत्याया यावदग्निहोत्रमभ्य × यात्यारमग्निहोत्रप्रभृतीन्यग्निहोत्राण्यतिपन्नानि जुहुयाद् यथाप्रकृति जुहुयादिति ॥

Colophon. समान्तोऽग्निष्टोमप्रयोगः । (अत्र ग्रन्थपरिसमाप्तिस्वरूपकवाक्यं नास्तीति ज्ञेयम् ।)

विषयः । यज्ञेषु अग्निष्टोमस्य प्राथम्यकथनमुखेन 'तदारम्भकालनिरूपणं । सोमपानाधिकारादिनिरूपणं । अवाधानदीक्षाकालादिकथनं । अथ सेतिकर्तव्यताकाग्निष्टोमपद्धतिकथनञ्च ।

No. 4168. उत्पन्नैकादशीमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 7. Lines on a page? Extent, 120 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Utpannaikádasí-máhátmya. Ekádas'í issued out of the body of Vishṇu sleeping in the cave of Sinhavatí without taking food, as he despaired of successfully resisting Mura, a demon, the son of Tálaketu. Ekádas'í killed Mura. The fast on the eleventh day of the moon confers special merit.

Beginning. नारायणं नमस्कृत्य नरश्चैव नरोत्तमम् ।

देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयसुदीरयेत् ॥

अर्जुन उवाच ।

उपवासस्य नक्तस्य चैकभक्तस्य मे प्रभो ।

किं पुण्यं किं फलञ्चैव ब्रूहि सर्व्वं जनार्दन ॥

श्रीकृष्ण उवाच ।

हेमन्ते चैव संप्राप्ते मासि मार्गे च शोभने ।

कृष्णपक्षे च या पार्थ द्वादशी तामुपोषयेत् ॥ इत्यादि ।

End.

ब्रह्महत्यादिपापानि नश्यन्ति मनुजाधिप ।

एकादशीं विना राजन् नास्ति पापप्रमोचनम् ॥

Colophon. इति श्रीमत्स्यपुराणे उत्पन्नैकादशीमाहात्म्यं समाप्तम् ॥

विषयः । एकादशी-माहात्म्य-कथनमुखेन नक्तैकभक्तोपवासादिषु फलभेदकीर्तनम् । नक्तादि कालनिरूपणम् । तालकेतुतनयस्य सुरदानवस्य शौर्यवीर्यादि-वर्णनपूर्वकं तेन रुद्ध युध्यमानस्य विश्वाः तत्पराक्रमासद्विब्रुतया सिञ्चवत्याख्यागुहायां कृतापयानस्य सुप्तस्य च शरीरात् समुद्भूतया एकादश्या सुरनाशन-उत्तान्तकीर्तनम् । एकादश्या वरदानादिउत्तान्तकीर्तनञ्च ।

No. 4169. सोमयाजमानम् । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 18. Lines, 12 on a page. Extent, 662 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Yodásáuko, Calcutta, Bábu Pratápachandra Ghosha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Soma-yāja-mánam. A treatise on the Soma sacrifice.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ सोमयाजमानम् । दर्भेष्वासीनो दर्भा + रथमाणः पत्न्यासह प्राणानायस्य च्योतिष्टोमे-नाग्निष्टोमेन रथनारमान्ना द्वादशशतदक्षिणेन सोमेनाहं यक्ष्ये । विद्युदसीत्यप उपस्पृश्य अस्मिन् च्योतिष्टोमे सोमे प्रवाचं त्वामहं वृषे इति । इत्यादि ।

End.

पूर्णाहुतिं जुहोति सैवेष्टिः सन्तिष्ठते । सायमग्निहोत्रं जुहोति प्रातर्होमः

सन्तिष्ठते ऽग्निष्टोमः ॥

Colophon. इति सोमयाजमानं समाप्तम् ।

विषयः । सोमयाजमानप्रयोगकौर्तनम् ।

No. 4170. त्रिकाण्डमण्डनम्, वा व्यापस्तम्बसूत्रध्वनितार्थप्रकाशिका । Substance, country-made paper, 10½ × 4¾ inches. Folia, 83. Lines, 32 on a page. Extent, 385 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Yodásáuko, Calcutta, Bábu Pratápachandra Ghosha. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Trikāṇḍa-maṇḍana, OR **Āpastamva-sūtra dhvanitārtha-prakāśikā**. The purport of Āpastamba's sūtras given in the form of kārīkās or verses, by Trikāṇḍa Maṇḍana Bhāskara Mīśra, Son of S'rikumāra Svāmī, a great controversialist.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रियं वागीश्वरीं देवीं संप्रणम्य विनायकम् ।

गुरुञ्च सोमयागस्य प्रयोगः प्रवितन्यते ॥

तत्राकारकालादि प्रथमं प्रतिपाद्यते ।

सूत्रान्तरमतं वक्ष्ये सोमयागं क्वचित् क्वचित् ॥

प्रसङ्गादग्नि-होत्रेष्टि-पञ्चाधानोपयोगि यत् ।

तत्रापि लेशतः किञ्चित् प्रवक्ष्ये तत्र तत्र च ॥ इत्यादि ।

End.

अनेकाचार्यसिद्धान्ताः सौकर्याय निरूपिताः ।

देशकाल-वयोऽवस्था-शक्तिभेदान्त्ववस्थिताः ॥

पुनराधिप्रसङ्गेन किञ्चिदत्र निरूपितम् ।

प्रायश्चित्तान्तरं वक्ष्ये स्वस्थाने वज्र विस्तरम् ॥

Colophon. इति श्रीवादि-सुद्धरकुठार-श्रीकुमारस्वामि-सुतत्रिकाण्डमण्डन-भास्करमिश्र-सोमयाजि-कृतापस्तम्बसूत्र-ध्वनितार्थकारिकासु पुनराधाननिमित्तनिर्णयं नाम तृतीयं काण्डम् ॥

(अतः परं केचन श्लोकाः प्रकीर्णकतया उपलभ्यन्ते ।)

विषयः । प्रथमकाण्डे सोमयागीधोपोद्घातकथनसुखेन तदधिकारनिरूपणम् । तत्र नित्यकाव्य-नैमित्तिकभेदेन अधिकारस्य चातुर्विध्यनिरूपणम् । कालादिनिरूपणम् । तत्र पुनः श्रौतार्थवाद-कल्पत्वेन त्रिधेति कथनञ्च । द्वितीये काण्डे सुख्याभावे प्रतिनिधिविवेचनम् । तृतीये काण्डे सुख्याभावे प्रतिनिधिनायननुष्ठितासु क्रियासु उपघातक्रिया-लोपापेक्षा-प्रमादरूप-पुनराधान-कारणविवेचनम् ।

No. 4171. पदप्रकाशिका, वा त्रिकाण्डमण्डनविवरणम् । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 83. Lines, 10—12 on a page. Extent, 1,246 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Yoḍāsānko, Calcutta, Bābu Pratāpachandra Ghosha. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Padaprakāśikā OR **Trikāṇḍa Maṇḍana Vivaraṇa**. A commentary on the above.

Beginning. भुजगा भुजगा यस्य वामगा वामलोचना ।

सर्व्वदः सर्व्वदा दिश्यात् सशिवः स शिवः शिवम् ॥

उच्चैर्गतिर्जगति सिध्यति धर्मतथेत्
 तव प्रमा च वचनैः कृतकेतरैश्चेत् ।
 तेषां प्रकाशनदृशा च गुरोः सकाशात्
 तस्मात् तमेनमद्दमादरतो नमामि ॥
 व्याख्यानपेक्षः सुधियां निबन्धो
 व्याख्यायपेक्षोऽप्यधियां निबन्धः ।
 दुरुद्देशस्यार्थविधानयुक्ता
 सा चेद् दृष्ट्या तद्व्ययनप्रयासः ॥
 चिकाण्डमण्डनव्याख्यामतः पदप्रकाशिकाम् ।
 कुटां स्फुटप्रबोधाय कुर्वे संचिप्य युक्तिभिः ॥

चिकीर्षितस्य पन्थस्य प्रत्यूहापोद्द्वारा — — — निबन्धस्याभिषेयं प्रतिजानीते श्रिय-
 मित्यादिना । नन्वन्वयव्यतिरेकाभ्यां व्यभिचारान्मङ्गलस्य समाप्तिं प्रति विघ्नध्वंसं प्रति ॥ इत्यादि ।

End. कालादीनां प्रथमपदेशवैयर्थ्यात् । अवस्थानुष्ठानप्रसङ्गाच्च । + + + +
 पुनराधानकर्म्मणीत्यादिवैयर्थ्याच्चेति संक्षेपः ।

Colophon. इति चिकाण्डमण्डनविवरणे ।

विषयः । भास्करमिश्रसोमयाजिकृतचिकाण्डमण्डनस्य व्याख्यानम् । (ग्रन्थेऽस्मिन् द्वितीयकाण्ड-
 विवरणं खण्डितमित्यवधेयम् ।

No. 4172. अद्दुःखनवमीव्रतम्, तत्प्रयोगश्च । Substance, country-made
 paper, 9 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 90 ślokas.
 Character, Nāgara. Date, Sm. 1866. Place of deposit, Calcutta, Govern-
 ment of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Aduhkha Navamīvrataṁ. A ceremony performed on the
 ninth day of the waxing moon with the object of destroying sorrow.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ वटसवित्रीव्रतम् । इदं त्रयोदशीमारभ्य कर्त्तव्यम् ।

श्लेष्ठे मासि सिते पक्षे द्वादश्यां रजनीमुखे ।

व्रतं विरात्रमुद्दिश्य त्वक्षोरात्रं स्थिरा भवेत् ॥

वटसेचनं प्रत्यहं कर्त्तव्यम् । वटं संपूज्य विदिनमपःकुम्भेन सेचयेत् । इत्यादि ।

End.

सर्व्वदुःखहरं लोके सर्व्वपापविशोधनम् ।

भर्त्सुर्दारिद्र्यशमनं किमन्यच्छीतुमर्हथ ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे व्यासकृपिसंवादे अदुःखनवमीव्रतम् । संवत् १८९६ ।
विषयः । अदुःखनवमीव्रतविधिकथनम् । तत्प्रयोगकथनञ्च ।

No. 4173. अदुःखनवमीव्रतम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 13 on a page. Extent, 100 slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Adukhha Navamívrataṁ. The same as above.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ अदुःखनवमीव्रतम् । नवमीं सुकूर्त्तमात्रापि परैव ग्राह्या । देशकालौ स्मृत्वा मम इह जन्मनि
जन्मान्तरे च भर्त्सा सद्यः सकल्पपातकादिदुःखनाशार्थं कल्पोक्तफलावाप्त्यर्थं श्रीपाव्नेतीशङ्करप्रीत्यर्थं
गौरौपूजाञ्च करिष्ये ॥ इत्यादि ।

End. नान्यच्छुभतरं चास्मादिह लोके परत्र च ।

इतः श्रेष्ठतरं लोके किमन्यच्छोतुमिच्छसि ॥

Colophon. इति श्रीपद्मपुराणे व्यासकृपिसंवादे अदुःखनवमीव्रतकथानकं समाप्तम् ।
विषयः । पद्मपुराणोक्तविधानेन अदुःखनवमीव्रतनिरूपणम् । तत्प्रयोगकथनञ्च ।

No. 4174. सङ्ग्रहणदीपिका । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 11 on a page. Extent, 1,179 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Samgrahaṇa-dīpikā A commentary on the Śrauta Sūtra of Āsvaláyana. Chapter II by Tippú Bhatta the Son of Rāmbhatta.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रथमेऽध्याये दर्शपूर्णमासौ व्याख्यातौ विध्यन्तस्य विहितौ । अथेदानीं द्वितीयाध्याये पवने-
ष्ट्रादिचातुर्मास्यान्ता या इष्टयः ता उच्यन्ते ॥ पौर्णमासेष्टिपशुसोमा उपदिष्टास्त्रैरमावास्यायां
पौर्णमास्येन यजेत । इत्यादि ।

End. आसां याचानुवाक्यास्तु प्रकृत्याप्रयणोदिताः ।

अवस्थानादिकं संस्थाजपानं पौर्णमासवत् ॥

Colophon. इत्याद्यस्त्रायनश्रौतसूत्रे श्रीमद्याङ्करोपनामक-रामभट्टात्मज-तिष्णभट्टेन विर-
तायां सङ्ग्रहणदीपिकायां द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः । श्रीरस्तु ।

विषयः । आश्वलायनश्रौतसूत्रस्य व्याख्यानम् । (अत्र द्वितीयाध्यायमात्रं वर्तते ।)

No. 4175. पशुमैत्रावरुणः । Substance, country-made paper, 9×3 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 108 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1,715. Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose Incorrect.

Pasumaítrávaruṇa. The Sacrifice entitled Paśumaitrávaruṇa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

मित्रावरुणयोस्त्वा वाङ्मयां प्रशास्त्रोन्नशिखाप्रतिगृह्णाम्यवक्रो विथुरो भूयासम् । इति प्रतिगृह्ण दण्डं । उत्तरेण होतारमतित्रजेदक्षिणेन दण्डं हरेत् । न चानेन संसृजेत् इत्यादि ।

End. पितृणां समिदसि ऋत्योर्मायाहि स्वाहा ।

सोमस्य समिदसि दुरिष्टेर्मायाहि स्वाहा ।

ॐ च मे खरश्च मे० नमः ॥

Colophon. इति पशुमैत्रावरुणः समाप्तः । शके १७१५ ॥

विषयः । पशुमैत्रावरुणेष्टिविधिकथनम् ।

No. 4176. पशुहौत्रम् । Substance, country-made paper, 9×3 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 97 ślokas, Character, Nágara. Date, Sk. 1,715. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Paśuhautra. On animal sacrifices.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

पशुविष्टिर्भयतोऽन्यतरतो वाग्नेय्यां वा +ग्नावैष्णवी वा आग्नेयस्य नित्ये याजानुयाच्यानुवाक्ये शेषं प्रकृतिवत् । इत्यादि ।

End. स्त्रियकृतः । इलामग्ने पुषद० स्मो१ । ये२ खदष्टसद्व्यास नि० सि । विश्वा अग्ने ष० ना१ वौ२० ॥ इति सन्निष्ठते ॥

Colophon. पशुहौत्रं समाप्तम् ॥ शके १७१५ ॥

विषयः । पशुविष्टिहौत्रविधिकथनम् ।

No. 4177. पशुबन्धप्रयोगः । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 18. Lines, 11 on a page. Extent, 518 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Pasubandha-prayoga. The method of performing the ceremony of tying animals to the sacrificial staff.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐम् ।

अथ पशुबन्ध उच्यते । तस्य उदगयने पूर्वपक्षे देवनक्षत्रे रेवत्यां वा अमायां वा यजनौये वानुष्ठानं । तस्याथे प्रयोगे पूर्व्युर्नान्दीमुखं रात्रावुदकशान्तिं प्रतिसरबन्धं कुर्यात् । अः सानादिपञ्चकं कुर्यात् ।

End. पूर्णाङ्गतिं जुहोति । सप्त-ते अग्ने समिधः सप्तजिह्वाः सप्तर्चयः सप्तधा प्रियाणि । सप्तर्चाः सप्तधा त्वा यजति सप्तयोनीराष्ट्रं स्वा हृतेन स्वाहा । अग्नये सप्तवत् इदम् । यजमानः गां वरं दद्यात् । सन्निष्ठते पशुबन्धः ।

विषयः । पशुबन्धयागस्य प्रयोगकथनम् ।

No. 4178. पुनराधेयप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8 × 9 inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 104 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1,660. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Punarádheya-prayoga. The method of rekindling the sacred fire.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ पुनराधेयप्रयोगः । आधानानन्तरं संवत्सरादूर्वाक् यस्य पुवधात्धनस्य वा ज्ञानिः स्वशरीरे महाव्याधुत्पत्तिर्भवति स उद्वासनेष्टिपूर्वकं पुनराधेयं कुर्यात् ।

End. पुनराधेये कृते संवत्सरात् पुरा पूर्वोक्तमनीते (?) पुनराधेयं कुर्यात् । तत्र पञ्चकपालेष्ट्रां स्विष्टकृतमवदाय तिस्रः सुवाङ्मतीर्जुहोति । केतः सकेतः सुकेतस्तेन आदित्या आच्यं जुषाणाविद्यन्तु स्वाहा । आदित्येभ्य इदम् ।

Colophon. इति बौधायनीक्तपुनराधेयप्रयोगः । कालोत्तरमाह सत्याषाढः मापस्तम्बश्च (?) । वर्षासु शरदि वाधने रीचिणी पुनर्वस्त्रं अनुधास्यति । इति पुनराधेयनक्षत्राणि । शके १६६० कालयुक्तनाम संवत्सरे वैशाखशु + समाप्तं पुस्तकम् ।

विषयः । पुनराधेयप्रयोगकथनम् ।

No. 4179. प्रश्नभैरवः । Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 244 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Prāśnabhairava. A work on fortune-telling by means of questions. The astrologer calculates the good fortune or otherwise of men by noting the time, place of putting the question, and the surrounding circumstances.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ प्रश्नभैरवः ।

श्रीतांशुलक्ष्मेश्वरविचनायाः

परस्परं संयुतवौचिताश्च ।

धनत्रिकोणोदयगा यदा स्यु-

सुदार्थलाभं प्रवेद्वराणाम् ॥

लग्नलाभपती लग्ने लाभे लग्नपयोभपौ ।

लग्ने लाभाधिपो वापि लाभो लग्नाधिपो भवेत् ॥

इत्यादि ।

End. अथमर्थोऽग्रिमश्लोकेनाह । रात्राविति । रात्रावित्युपलक्षणं बह्वप्रश्ने ज्ञेय-
मित्यर्थः । कुजादीनां क्रमेण विवक्षितस्य पूर्वोक्तमेव ॥

Colophon. समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विधयः । प्रश्नगणनप्रकारकथनम् । तत्र प्रथमतो लग्नादिनिरूपणविधिकथनम् । लाभ-
प्रश्नकथनम् । ऋणलाभप्रश्नकथनम् । भविष्यत्कार्यप्रश्नकथनम् । अक्षरमात्राप्रश्नकथनम् । मृक-
प्रश्नकथनम् । दृष्टिप्रश्नकथनम् । चिन्ताप्रश्नकथनम् । सुष्टिप्रश्नकथनम् । वस्तुनिर्णयविधिकथनम् ।
आगमानागमप्रश्नकथनम् । विस्मृतपतितप्रश्नकथनम् । जातिप्रश्नकथनम् । नौकाप्रश्नकथनम् ।
अधिकारप्रश्नकथनम् । आश्रयप्रश्नकथनम् । पदनिर्व्वाहप्रश्नकथनम् । परराज्यप्राप्तिप्रश्नकथनम् ।
वधविषयप्रश्नकथनम् । पत्नीक्षरप्रश्नकथनम् । बन्धमोक्षप्रश्नकथनम् । शीघ्रसुक्तिप्रश्नकथनम् ।
वादिप्रश्नकथनम् । युद्धप्रश्नकथनम् । द्यूतप्रश्नकथनम् । गुप्तधनप्रश्नकथनम् । दुर्गभङ्गप्रश्नकथनम् ।
वैद्यप्रश्नकथनम् । सौख्यप्रश्नकथनम् । तौर्यशात्राप्रश्नकथनम् । व्रतग्रहणप्रश्नकथनम् । विवाह-
प्रश्नकथनम् । अन्नजलादिप्रश्नकथनम् । इति शम् ।

No. 4180. नक्षत्रसत्रसूत्रव्याख्या । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 45. Lines, 11 on a page. Extent, 1,206 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1,753. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Nakshatra-satra-sútra-vyákhyá. A *bhášhya* commentary on the *sútras* of Baudháyana relating to the sacrifices to the asterisms. The book was written in the year 813 of some unknown era by Devabhadra, son of Balabhadra, belonging to the race of Gangádhara Páthaka the son of Rámachandra, belonging to the tribe of Nágaras known for their love of sacrifices. The author refers to Garga and others who wrote on sacrifices and to Kapardí and others who came after them, to Gopálakáriká, Devánantaprayoga, to the prayogas by Keshava and Annata who followed Apastamba, and to the Kátíya Bhášhya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्रीविघ्नेशं मुनिं बौधायनं कात्यायनं गुरुम् ।

अस्रदुष्टदजनानानु गुरुञ्च हरिशङ्करम् ॥

यागकालविवेक्तारं गङ्गाधरन्तु पाठकम् ।

पितरं बलभद्रञ्च भागीरथीन्तु मातरम् ॥

गर्गादियाञ्जिकान् स्त्रीयान् कपर्द्यादीन् परानपि ।

प्रणम्य मनसा वाचा कर्मणापि च भक्तितः ॥

तैत्तिरीयश्रुतिं मूलं प्रायश्चित्तप्रदीपकम् ।

देवानन्तप्रयोगञ्च तथा गोपालकारिकाम् ॥

प्रयोगौ केशवानन्तावापस्तम्बानुसारिणौ ।

ग्रन्थानेतान् सुसङ्गृह्य निजबुद्ध्या विमृश्य च ॥

बौधायनोक्तनक्षत्रसवसंज्ञाधरस्य तु ।

सूत्रभाष्यमहं कुर्वे कालीयानुगतन्विदम् ॥

सूत्रम् । अथातो नक्षत्रेष्टिर्थाख्यास्यामः । अत्रायमथशब्द आनन्तर्ये । तत्र स्वगारपविष्टे-
ष्टिभ्याम् । इत्यादि ।

End.

यस्य अमः समुत्पन्नो भाष्यस्यास्य विलेखने ।

यज्ञभोक्ता विभुस्तेन प्रीयतां परमेश्वरः ॥

नेत्रेन्दुवसुभे वर्षेऽसिते नभसि भास्करे ।

पिढभे च द्वितीयायां सूत्रभाष्यमिदं कृतम् ॥

नक्षत्रसूत्रभाष्येऽस्मिन् देवभद्रकृते चरे ।

पङ्क्तिशती सप्तदशशतसङ्ख्येयमीरिता ॥

Colophon. इति श्रीसम्बद्ध-याज्ञिक-नागरजातीय-पाठक-श्रीरामचन्द्रसूनु गङ्गाधर
पाठक वंश-सम्भूत-पाठक-श्रीवल्लभद्रामज-देवभद्रकृतौ बोधायनमुनि प्रणीत-प्रायश्चित्त-सूत्रान्तर्गत-
नक्षत्र-सत्र-सूत्र-भाष्ये द्वितीयखण्डम् ॥

समाप्तञ्च नक्षत्रसत्रसूत्रभाष्यम् ।

बोधायनोक्त-नक्षत्र-सत्र-संज्ञाध्वरस्य तु ।

सूत्रभाष्यं कृतं + + श्रुतिसूत्रादिसम्मतम् ॥

शके १७५३ ॥

विषयः । बोधायनीय-नक्षत्र-सत्र-सूत्राणां व्याख्यानम् ।

No. 4181. नक्षत्रसत्रप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8 x 4 inches. Folia, 39. Lines, 11 on a page. Extent, 795 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1,674. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Nakshatra-satra-prayoga. The process of performing sacrifices in honour of, and for the propitiation of the various asterisms. The asterisms given in this work belong to the Krittikā series. There are other sacrifices also, namely, those for the new moon, the moon, the day and night, the dawn, the sun, the Aditya, the Vaishnavī and the Fire. The author follows Bauddhāyana, who mentions these sacrifices in the chapter on expiation in his work.

Beginning. श्रौगणेशाय नमः ।

अथ नक्षत्रेष्टयः । तास्य पुरोडाशभेदनादिनिमित्ते आयुष्मत्यः कर्त्तव्या इति नैमित्तिकविधि-
विषयत्वलाभाय प्रायश्चित्तप्रकरणे बोधायनेनोक्ता अपि काम्या भवन्ति । अन्ते तेनैव नक्षत्रसत्रेण
इत्यादि ।

End. पुनरालम्बवज्जे ब्राह्मणतर्पणान्तं प्रकृतिवत् । ततोऽनेन नक्षत्रसत्रेण यज्ञ-
पुरषः प्रीयतामिति वैश्वानरेष्टिः ।

Colophon. इति नक्षत्रसत्रप्रयोगः समाप्तः । शके १६७४ ॥

विषयः । तत्र उपोद्घातप्रकरणे बहुविधपापक्षयकामेन नक्षत्रसत्रेण यष्टव्यमिति निरूपण-
पूर्वकं तत्तत्कालकथनं संकल्पदिविधिकीर्त्तनञ्च । अथ प्रयोगकथनम् । तत्र छत्तिकेष्टिकथनम् ।
रोद्धिषीष्टिकथनम् । ऋगशीर्षेष्टिकथनम् । आर्द्रेष्टिकथनम् । पुनर्वसिष्टिकथनम् । तिष्येष्टि-

कथनम् । अस्त्रपेष्टिकथनम् । मधेष्टिकथनम् । पूर्वफल्गुणौष्टिकथनम् । उत्तरफल्गुणौष्टिकथनम् ।
 चस्त्रेष्टिकथनम् । स्वातीष्टिकथनम् । विशाखेष्टिकथनम् । अनुराधेष्टिकथनम् । पौर्णमासौष्टि-
 कथनम् । ज्येष्ठेष्टिकथनम् । मूलेष्टिकथनम् । पूर्वाषाढेष्टिकथनम् । उत्तराषाढेष्टिकथनम् ।
 अभिजिदिष्टिकथनम् । श्रवणेष्टिकथनम् । धनिष्ठेष्टिकथनम् । शततारेष्टिकथनम् । प्रौष्ठपदेष्टि-
 कथनम् । उत्तरप्रौष्ठपदेष्टिकथनम् । रेवतीष्टिकथनम् । अश्विनीष्टिकथनम् । भरणीष्टिकथनम् ।
 अमावास्याष्टिकथनम् । चान्द्रमसीष्टिकथनम् । अक्षराचेष्टिकथनम् । औपसेष्टिकथनम् । सूर्य-
 नक्षत्रेष्टिकथनम् । आदित्येष्टिकथनम् । वैष्णवीष्टिकथनम् । वैश्वानरेष्टिप्रयोगकथनञ्च । इति ।

No. 4182. निशि-भार्गवव्रतोद्यापनम् । Substance, country-made yellow-paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 50 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Niśi-bhārgava-vratodyāpana. The process of closing the performance of the Bhārgava-brata to be performed on Fridays as given in the Padmapurāṇa in a dialogue between Nārada and Garuḍa.

Beginning. श्रीयङ्गुटेशाय नमः । नारद उवाच ।

अथान्यदपि (मे) ब्रूहि येनाहं प्राप्नुगाम् पदम् ।

अस्रवलां (अचलां) विष्णवे भक्तिं पुत्रसौभाग्यसम्पदः ॥

गरुड उवाच ।

भृगुवारे व्रतं पुण्यं कथ्यमानं निबोध मे ।

श्रावणे चैत्रे वैशाखे ज्येष्ठे वा मार्गशीर्षके ।

प्रथमे भृगुवारे च गृह्णीयाद्ब्रतसुत्तमम् ॥

End.

प्रतिमन्त्रञ्च जुहुयाद्दुष्टतमद्योत्तरं शतम् ।

बलिदानं ततः कृत्वा कृत्वा पूर्णाङ्गतिं ततः ॥

ब्राह्मणान् भोजयेत् पश्चाद्यथाविज्ञानुसारतः ।

दश वा पञ्च वा सप्त तिस्रो वा एक (?) एव वा ॥

एकाग्रशक्तेन तथा कन्या भोज्या सुवासिनी ।

अलङ्कारादिकं सर्व्वं यथा-विज्ञानुसारतः ।

यथाशक्त्या च तासां वै दद्यात् कञ्चुकवाससी ॥

Colophon. इति श्रीपद्मपुराणे नारदगरुडसंवादे निशि-भार्गवव्रतोद्यापनं समाप्तम् ।

विषयः । भार्गवव्रतविधिः तस्योद्यापनविधिश्च ।

No. 4183. युवदीपिका वा, नीतिमञ्जरीभाष्यं मूलसहितम् । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 224 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1871. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and Verse. Generally correct.

Nītimañjarī-bhāshya *alias* Yuvadīpikā Mūlasāhita. By Dyādvēdī. He is the grandson of Mukunda Dvīvedī of Ananda, a place largely inhabited by brahmans. He is the author both of the text and of the commentary. The work was completed on the first day of the waxing moon in the month of Māgha in Sk. 1,550. The author was a young man when he wrote this work and it is named Yuvadīpikā. He could recite the vedas in 11 different ways. It treats of the respect to be shown to the preceptor, father and other persons. The commentary explains the text and the mantras of the Rigveda quoted therein.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

दिवाकरं प्रणम्यादौ सुकुन्दञ्च द्विवेदिनम् ।

वेदवेदाङ्गतत्त्वज्ञं स्मृतिज्ञं दीक्षितं प्रभुं ॥

तस्य नम्रा युवा यन्वा युवधर्मोऽल्पबुद्धिमान् ।

एकादशप्रकारैस्तु संहितापाठतत्परः ॥

वसञ्च श्रीमदानन्दे सुरभृसुरमण्डिते ।

तेनेयं रक्षिता यस्मान्नन्नाम युवदीपिका ॥

विलोक्य संहितामध्य × इतिहासान् पुरातनान् ।

कृता वै धर्मसंयुक्ता स्त्रोक्तैर्विद्वा सुबुद्धिदा ॥

“एकादशप्रकारैस्तु संहिता पाठतत्परः । इति पूर्वसुक्तम् । ते के प्रकाराः कस्मिन् ग्रन्थे पठिताः ? उच्यते । चरणयूचे उक्ताः । तत्र ऋग्वेदस्याष्टौ प्रकारा भवन्ति ।

End. ततो विद्वत्प्रार्थना ।

विना वित्तं केशवमीश्वरं वा न वियते वेदकृतो बुधोऽन्यः ।

अतः सुधीभिश्च विचिन्त्य शोभ्यं वक्तुं क्षमो ऽस्यां च यतोऽल्पबुद्धिः ॥

विन्दुपञ्चपञ्चाङ्गैक (विन्दुपञ्चपञ्चेकाङ्ग) मिते संवति दुन्दुभौ । वत्सरे माघशुक्लादावकरोद्या (?) । तिथाविमां । अङ्गानां वामतो गतिरित्युक्तत्वात् । विन्दुपञ्चपञ्चाङ्गेन (?) वामगणितेन संवत् पञ्चदशपञ्चाशे माघशुक्लादौ सं १५५५. (१५५०) दुन्दुभौ तिथौ प्रतिपदि द्वाद्विवेद इमां नीतिमञ्जरीं सभाष्यामकरोत् ।

Colophon. इति श्रीमद्ग्याद्विवेदकने नीतिमङ्गल्याख्ये भाष्येऽष्टमाष्टकः समाप्तः (?)

संवत् १८७१ ।

विषयः । ऋग्वेदीयचर्चाश्रावकचर्चकादीनां सोदाहरणलक्षणकथनम् ।

No. 4184. निगमतत्त्वसारः । Substance, country-made yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 15. Lines, 5 no a page. Extent, 437 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Nigama-tattvasāra. Contains 4 *Patalas* more than in 407 noticed in Vol. I, p. 232. It treats of the essence of knowledge and of the primary principles of the process of using mantras, of hymns and amulets, of the method of reading Chandī, of the fixing of the mind in any one of the five vital airs, of the purification of the first principles, of the purification of Sambidā, the vital principle of association with the good. In the last Chapter the unknown writer says that, in the Kaliyuga, the best method of worship is by Bīrabhāva, *i. e.*, by the use of animal food, wine and women.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

कैलाशशिखरे रम्ये नानारत्नविभूषिते ।

श्वानन्दभैरवी देवः पप्रच्छानन्दभैरवीम् ॥

श्रीश्वानन्दभैरव उवाच ।

निगमागमशास्त्राणि मया त्वयि प्रकाशितम् ।

तेषां मध्ये सारभूतं वद कान्ते कुलेश्वरि ॥

End.

एतद्गुप्तञ्च माच्छात्रं त्वन्मुखात् संयुतं मया ।

अद्यप्रभृति देवेशि तव दासो भवाम्यहम् ॥

Colophon. इति निगमतत्त्वसारे एकादशः पटलः ।

विषयः । १मे, २ये च पटले, तत्त्वसारज्ञानसारकथनं । ३ये पटले, मन्त्रादिसाधन-
कथनं । ४थे, ५मे च पटले, श्रावकचर्चासाधनकथनं । ६ष्ठे पटले, चण्डीपाठक्रमकथनं । ७मे
पटले, प्राणापानादिपञ्चवायूनामन्यतमेषु मनःसंयोगे मनसः क्रियाभेदकथनं । ८मे ९मे, च
पटले, पञ्चतत्त्वशोधनं । १०मे पटले, संविदाशोधनं । ११थे पटले, सत्संसर्गकरणकथनं,
कलौ दिव्यादिभावत्रयमध्ये वीरभावप्रगंसा, दीपनीकथनञ्च ।

No. 4185. नागवलिप्रयोगः, वा, प्रतापनारसिंहः । Substance, country-made yellow paper, 18×3¼ inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 174 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Nágavali-prayoga, *alias* Pratápa-nárasin̄ha. On the sacrifices to and purification of serpents. The work appears to be a part of a much larger work entitled Pratápa Nárasinha on Samskáras or purificatory ceremonies by Rudradeva the son of Náráyána Bhatta of Tero (?)

Beginning. श्रीः ॥ प्रतिक (प्रतीप) नागोपद्रवनिवृत्तौ नागवलिः कार्यः । अथ कालः गुरुशुक्रस्तदा (गुरुशुक्रस्त) रक्षिते पौर्णमास्यां (पौर्णमास्यां) पञ्चम्यां अश्लेषायुक्तदिने वा कुर्यात् । तत्राधिकारार्थं चतुर्दशछांशरेत् । तत्र प्रयोगः ।

End. कृत्वा सर्पस्य संस्कारमनेन विधिना नरः ।
विरोगो जायते क्षिप्रं सन्ततिं लभते शुभम् ॥

Colophon. इति तेरोनारायणभट्टात्मजसुब्रह्मदेववृत्ते प्रतापनारसिंहाख्ये संस्कारप्रकाशे नागवलिप्रयोगः । बौधायनोक्तः ।

विषयः । सर्पसंस्कारप्रयोगः सर्पवलिप्रयोगश्च ।

No. 4186. न्यायकन्दली । Substance, country-made paper, 11×8 inches. Folia, 201. Lines, 27 on a page. Extent, 6,750 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Nyáya-Kandalí. A commentary, on the Padártha-dharma-samgraha, a *bhāshya* commentary on the Vaiśeṣhika system of Hindu Philosophy, by Śrídharma Bhatta of Bhúrísrishti or Bhursut a place in the district of Howrah which was a place noted for the learning and piety of its brahmans from very ancient times. It was the chief place in Dhakshina Rápha during the Hindu period. Krishṇa Mísra in his celebrated drama the Prabodha-chandrodaya makes a bráhmāna of Bhúrísreshthika represent the character of Dambha or Brahmanic pride. In recent times too, Bhursut enjoyed celebrity by being the birth-place of Bhárat-chandra the great Bengali

poet of Rájá Krishna-chandra's court. Srídhara was the daughter's son of Baladeva the son of Jagadánanda. The book was written in the year 913 of some era which the author does not mention. But as Bikrama's era was current among pandits in those days the date may belong to that era. The book has been mentioned in Bühler's Report of a tour in search of Sanskrit MSS. in Cashmere and curiously enough it is a standard work of philosophical study in that remote country. Srídhara wrote the commentary at the request of Páñdudás. The book was written long before the rise of the modern school of Nyáya Philosophy.

Beginning. ॐ नमः सरस्वत्यै । ॐ नमः शिवाय ॥

अनादिनिधनं देवं जगत्कारणमीश्वरम् ।
 प्रपद्ये सत्यसङ्कल्पं नित्यविज्ञानविप्रहम् ॥
 ध्यानैकतानमनसो विगतप्रचाराः
 पश्यन्ति यं कमपि निर्मलमद्वितीयम् ।
 ज्ञानात्मने विघटिताखिलबन्धनाय
 तस्मै नमो भगवते पुरुषोत्तमाय ॥

प्रत्यारम्भेऽभिमतं देवतां शास्त्रस्य प्रणेतारं गुणं श्लोकस्य पूर्वार्द्धेन नमस्यति । प्रणम्य हेतुमिति ।
 कर्मारम्भे हि देवता । गुरुवच्च नमस्त्रियन्ते इति शिष्टाचारोऽयं । फलञ्च नमस्कारस्य विद्मोपशमः ।
 तावदयमफलः । इत्यादि ।

End. उपसंहरति तस्मादिति । समवायः सविज्ञेयः स्वातन्त्र्यप्रतिरोधकः ।

Colophon. इति भट्टश्रीश्रीधरकृतायां न्यायकन्दलीटीकायां समवायपदार्थः समाप्तः ।

सुवर्णमयसंस्थाना रम्या सर्व्वोत्तरस्थितिः ।
 सुमेरोः शृङ्गवीथीव टीकेयं न्यायकन्दली ॥
 अक्षीणा निजपक्षेषु ख्यापयन्ती गुणौजसाम् ।
 परप्रसिद्धसिद्धान्तान् दहति न्यायकन्दली ॥
 आसीदक्षिणरादायां द्विजानां भूरिकर्मणाम् ।
 भूरिखट्टिरितिग्रामो भूरिखट्टिजनाग्रयः ॥
 अक्षोरशेरिवैतस्माद्भवू चित्तिचन्द्रमाः ।
 जगदानन्दनाद्वन्द्यो बृहस्पतिरिव द्विजः ॥
 तस्माद्द्विशुद्धगुणग्लमहासमुद्रा-
 द्वियालतासमवलम्बनभूषणोऽभूत् ।

स्रग्दशयो विविधकौर्त्ति-नदीप्रवाह-
 प्रस्यन्दनोत्तमबली बलदेवनामा ॥
 तस्याभृद्भूरियशसो विशुद्धकुलसम्भवा ।
 अधो + त्यञ्चितगुणा गुणिनी गृहमेधिनौ ॥
 स्रग्दशयः स्थूलफलदो बडशशो द्विजाश्रयः ।
 तस्यां श्रीधर इत्युच्चैरर्थिकल्पद्रुमादभृत् ॥
 असौ विद्याविदग्धानामसूत यद्वर्णोचिताम् ।
 षट्पदार्थरहितामेतां रचिरां न्यायकन्दलीम् ॥
 यधिके दशोत्तरे नव शतवर्षे श्रीन्यायकन्दली रचिरा ।
 रचिता श्रीपाण्डदासयाचितभट्टश्रीश्रीधरेण्यम् ॥
 समाप्तेयं पदार्थप्रवेशन्यायकन्दली टीका ।
 कृतिस्तत्र भवतो भट्टश्रीश्रीधरस्येति ॥ शुभम् ॥

विषयः । प्रसूतपादाचार्य्यकृतपदार्थधर्मसङ्ग्राहमिधानवैशेषिकसूत्रभाष्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 4187. भूम्यादिदानप्रयोगः । Substance, country-made yellow-paper, 9 × 4 inches. Folia, 11. Lines, 9 on a page. Extent, 185 ślokās. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose, and Verse. Generally correct.

Bhūmyādi-dāna-prayoga, *alias* Pratiśraya-dāna. Treats of the process of making gifts of land, houses, temples and religious houses.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ मञ्जीदानं । कौर्त्ते ।

गोचर्मामात्रं भूखण्डं अधिकं वा स्वशक्तिः ।

विधा सदक्षिणां कृत्वा दत्त्वा शिवपुरं व्रजेत् ॥

त्रिधैकसुवर्णरूपा दक्षिणा त्रिधेत्यर्थः ।

End. भविष्यपुराणेषुपि । प्रतिश्रये सुविस्तीर्णे कारिते सजले धने ।

दीनानाथजनार्थाय वद किं न कृतं भवेत् । प्रतिश्रयो धर्मशाला ।

Colophon. इति प्रतिश्रयदानम् ।

विषयः मञ्जीदानप्रयोगः । गृहदानविधिः । वास्तुशान्तिप्रयोगः । गृहदानप्रयोगः । मठ-
दानविधिः । प्रतिश्रयदानविधिः ।

No. 4188. प्रयागस्नानविधिः । वा प्रयागस्नानादिप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 112 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Prayāga-snānavidhi, alias Prayāga-snāna-prayoga. The process of performing ablutions at Prayāga. The writer follows Hemādri in his compilation.

Beginning. श्रीगणपतये नमः ।

ॐ नमो देवदेवाय श्रितिकण्ठाय दण्डिने ।

रुद्राय चापहस्ताय चक्रिणे वेधसे नमः ॥

सरस्वती च सावित्री वेदमाता गरीयसी ।

सन्निधात्री भवत्यत्र तीर्थे पापप्रणाशिनी ॥

इत्युच्चार्य नमस्कृत्वा ज्ञानं कुर्याद्दुष्टयाविधि ॥ इत्यादि ।

End. ततो गायत्र्या ऋभुक्ष्य भूमौ ऋदं निधायाचम्य देशकालादिकं स्मृत्वा ज्ञानमचं करिष्ये इति संकल्प्य ऋदं कुशोदकेनाभ्युचेत् । ततो दिक्षु ऋदं क्षिपेत् ।

Colophon. इति प्रयागस्नानविधिः समाप्तः ।

विषयः । हेमाद्रुक्तविधिना प्रयागस्नानविधानप्रयोगकथनम् ।

No. 4189. पुनराधेयसूत्रम् । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 46 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Punarādheya-sūtra. The process of rekindling the sacred fire after its extinction from any accident.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अग्नीन् पुनराधास्यमानो भवति । तदाहुः । छतयजुः सन्धृतसम्भारो भवति न सन्धृत्याः सम्भारानयजुः कार्यमित्यथो खलु सन्धृत्या एव सम्भाराः कार्यं यजुः पुनराधेयस्य समृध्या इति ।

End. तृतीयमाधानमथापथापज्जताग्नेर्नष्टारणिकस्य च ब्राह्मणैर्दनेनैव प्रतिपद्यते सिद्धमग्राधेयम् ॥

Colophon. पुनराधेयसूत्रं समाप्तम् ।

विषयः । पुनराधानविधायकसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4190. पार्शदसूत्रम् । (परिशिष्टम् ।) Substance, country-made paper, 14 x 5 inches. Folia, 15. Lines, 15 on a page. Extent, 653 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1693, Sk. 1559. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and Verse. Generally correct.

Pārshada-sūtra. (Pariśiṣṭa.) This is one of the oldest works on Vedic orthæpi. It is attributed to Śaṅkara. It treats of the letters of the alphabet, of their pronunciation, of grammatical technicalities, of the names given to letters from the peculiarities of their pronunciation, of the various methods of reciting the Vedas, of metre, &c.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

परावरे ब्रह्मणि यं सदाङ्-
 वेदात्मानं वेदनिधिं मुनीन्द्राः ।
 तं पद्मगर्भं परमं त्वादिदेवं
 प्रणम्य च लक्षणमाह शौनकः ॥
 अकाराकारावि उ ए औ ऐ औ
 पदाद्यन्तयोर्नलकारः खरेषु ।
 आकारादीन् दीर्घरूपान् द्वितीयान्
 ऋस्वेषु पञ्चस्वपि तानि सन्ति ॥
 कखौ गघौ ङ च ङा जभौ ञ
 टठा डडौ ण तथा दधौ न ।
 पफौ बभौ म य र ल वा ष
 शषसाः क्- पा × इति वर्षशक्तिक्रमश्च ॥

अष्टौ समानाक्षराणादितस्तस्य ल. रि. सन्ध्याक्षराण्युत्तराणि । इत्यादि ।

End.

लघ्वक्षराणां लघुवृत्ति सर्व्वे
 लघ्वक्षरं जागतमेव विद्यात् ।
 यदाक्षरं वेद् विशेषमेतं
 भूतानि च वैद्युभ-जागतानि ॥
 सर्व्वणि रूपाणि च भक्तिनी यः
 खर्गं जयत्येभिरयाम्बतलम् ।
 खर्गं जयत्येभिरयाम्बतलम् ॥

Colophon. इति पार्श्वे लक्षणाद्यन्ते षष्ठे पटले तृतीयोऽध्यायः । समाप्तमेतत्परिशिष्टम् ।
संवत् १६९३ वर्षे । शके १५५९ ।

विषयः । ऋचां लक्षणादिनिरूपणम् । तत्र वर्षराशिक्रमकथनम् । तेषामुच्चारणस्थानादि-
कथनम् । प्रगट्ट्यादिपरिभाषाकथनम् । संहितापदप्रकृत्यादिनिरूपणम् । स्पर्शघोषादिनिरूपणम् ।
द्वित्वादिनिरूपणम् । क्रमादिनिरूपणम् । पारायणविधिकथनम् । छन्द-आदिनिरूपणम् । इति शम् ॥

No. 4191. पुरुषसूक्ताराधनविधिः । Substance, country-made paper,
11 × 4 inches. Folia, 1. Lines, 13 on a page. Extent, 55 ślokas. Cha-
racter, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of
India. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Purusha-súktārādhana-vidhi. This is a portion of the Bri-
dad Brahma Samhitā. It treats of the method of worshipping the
Purusha Sūkta and of the merit to be derived from its recital.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

वत्स उवाच ।

विधिं पुरुषसूक्तस्य समाराधनवर्त्मना ।

वक्तुमर्हथ नो यूयं कृपाङ्कुरितचेतसः ॥

ते जचुः ।

नारायणोऽस्य सूक्तस्य कर्त्ता वक्ता पिता स्वयम् ।

तथापि चाभिधास्यामः श्रूयतामेकचेतसा ॥

सम्प्राप्य चार्थतो मन्त्रं श्रीमदष्टाक्षरं परम् ।

विधिना पौरुषं सूक्तं गृह्णीयात्परमादरात् ॥

अष्टादशक्वचोपेतं प्रणवाद्यं हरिप्रियम् ।

सूक्तं नारायणोद्भूतं तस्मैराधनसिद्धये ॥ इत्यादि ।

End.

सूक्तं प्रजपताञ्चात्र व्यतीथु र्नः शतं समाः ॥

श्रीवत्सो विष्णुधर्मा च सम्प्राप्यानेककारणम् ।

प्रणिपत्योत्थितौ तावन्नारायणमपग्नताम् ॥

Colophon. इति श्रीवृद्धङ्गसंहितायां सुदर्शनगीतायां श्रीवत्सचरिते पुरुषसूक्ताराधन-
विधिर्नाम द्वादशोऽध्यायः ॥

विषयः । ऋषीणां राज्ञे श्रीवत्साय पुरुषसूक्ताराधनविधिकथनम् । श्रीसूक्तपाठादिमाहात्म्य
कीर्तनञ्च ।

No. 4192. पक्षहोमविधिः। Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 1. Lines, 23 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Paksha-homa-vidhi. The method of performing the Paksha-homa for the purpose of removing all sorts of dangers and difficulties.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ पक्षहोमविधिः । अत्राशक्तेन सूतकादिविघ्नसम्भवे पक्षहोमः कार्यः । तदाह मरीचिः ।
शरीरापाटवं यस्य भयाद्दार्तिः प्रजायते ।
तथान्यासपि चापत्सु पक्षहोमोविधीयते ॥

कृतपक्षहोमस्य आपन्नित्तौ स एवाह ।

पक्षहोमं तथा ऊवा मध्ये तस्मान्निवर्तितः ।

होमं पुनः प्रकुर्याच्चेत्तदा दोषो न विद्यते—इति । इत्यादि ।

End.

उत्तमोऽग्निधृतः कुण्डे आत्मरोपसु मध्यमः ।

समिदारोपणन्वन्यसस्मात्कुण्डे विधारयेत् ॥

Colophon. इति पक्षहोमविधिः समाप्तः ॥

विषयः । सर्वापत्त्रयकामेण पक्षहोमः कार्य इति तद्विधानकथनम् ॥

No. 4193. पञ्चक्रोशीमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 9. Lines, 16 on a page. Extent, 394 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Pancha-krosí-máhátmya. On the spiritual benefit to be derived by a residence within the area of five krośas or the holy area of Benares.

Beginning. श्रीविश्वेश्वरो विजयते ।

श्रीदेश्यवाच ।

देवदेव महादेव भक्तानामभयप्रद ।

काशीवासः सुगहनः पापिनां धनलोभिनाम् ॥

विषयासक्तमनसां न सुखाय कदाचन ।

सुखाय सर्वलोकानां प्रवृत्तिः कथिता कलौ ॥

विषयैः परितुष्टानां जीवनं नान्यथा भवेत् ।

प्रायश्चित्तान्तरं देव षट्स्र यदि मन्यसे ॥
 प्रायश्चित्तविहीनस्य यातना जायते ध्रुवम् ॥
 विभेमि दीनान् मनुजान् दृष्ट्वा शास्त्रपराङ्मुखान् ॥
 मानप्युद्धर देवेश शठान् स्वेच्छापरिग्रहान् ।
 श्रीमहादेव उवाच ।

साधु शृष्टं लया देवि चेन्नपावकृतां नृणाम् ।
 निस्तारः स्याद्दुयथा मङ्गु प्रायश्चित्तेन येन हि ॥
 प्रायश्चित्तविहीनानां यातना बद्धुःखदा ।
 तस्मात् सर्वप्रयत्नेन प्रायश्चित्तं समाचरेत् ॥ इत्यादि ।

End.

अविमुक्तं समासाद्य न त्यजेन्मोक्षकामुकः ।
 चेन्न्यासं दृढं कृत्वा वसेद्ब्रह्मपरः सदा ॥
 चेन्न्यासपराणान्वनमहमप्यनुकालजैः ।
 भागैः सहायतां यातौ दिशवः परमां गतिम् ॥
 यथा पतिव्रता नारी भर्तारमनुगच्छति ।
 तथा साक्षसमालम्ब्य काशीमनुगतोभवेत् ॥
 गुरुद्रोहपरीयसु + + द्रोहपरस्तथा ।
 न तस्य काशी सिध्येत बद्धभिः साधनैर्मुता ॥
 चेन्नसन्न्यासिनामेव क्रमः प्रोक्तो मथानघे ।
 प्रदक्षिणायास्तु महान्महापापहरः परः (?) ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मवैवर्ते पञ्चक्रोशीमाहात्म्या, चतुर्थोऽध्यायः ॥
 विषयः । पञ्चक्रोशीप्रदक्षिणविधिकथनमुखेन काशीमाहात्म्यादिकथनम् ।

No. 4194. पर्यङ्कशौचविधिः । Substance, country-made paper.
 9 × 4 inches. Folia, 6. Lines 9 on a page. Extent, 88 ślokas. Character,
 Nágara. Date, Sk. 1750. Place of deposit, Calcutta, Government of India,
 Appearance, fresh. Prose and Verse. Generally correct.

Paryyáñk-śáucha-viddhi. Method of performing the cere-
 mony of renouncing the world, of holding the holy rod and of simi-
 lar subjects.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ भूः सावित्रीं प्रविश्यामि ॥ नत् सवितुर्वरेण्यं । ॐ भुवः सावित्रीं प्रविश्यामि । भर्गो-

ऐवस्य धौमसि । ॐ स्वः सावित्रीं प्रविश्यामि । धियो योनः प्रचोदयात् ॥ ॐ भूर्भुवः स्वः
सावित्रीं प्रविश्यामि । सर्वां गायत्रीं जपेत् । इत्यादि ।

End. ततो गुरुणा विधिन्यासपूर्वकं शङ्खेन शिष्यशिरसि अभिषेकं कृत्वा वज्र-
मन्त्र-माल्य-धूप-दीपादि-नानाविध नैवेद्यैः संपूज्य स्तोत्राणि पठेत् ॥

Colophon. इति पर्यङ्काशौचविधिः समाप्तः ।

विषयः । सम्राजसप्रद्वेषविधिकथनम् । तत्र दण्डप्रद्वेषकथनम् । तत्प्रयोगकीर्तनञ्च ।

No. 4195. पूर्णप्रकाशः । (प्रतापनारसिंहः ।) Substance, country-
made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 126. Lines, 7 on a page. Extent,
1,476 ślokas. Character, Nāgara. Date, SK. 1731. Place of deposit, Cal-
cutta, Government of India. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Púrta-prakāśa. (Pratāpa-nārasinha) by Rudradeva. This
forms one of the books of the series entitled Pratāpa Nārasinha
mentioned in No. 4185? It treats of the ceremonies for the purpose
of, consecrating tanks, wells, gardens, temples and so on. The
writer was a resident of Pratisthāpanapura (Allahabad) (?)

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नारसिंहं नमस्कृत्य गुरुंश्चैव विशेषतः ।
भारद्वाजकुलोत्पन्नसोरोनारायणात्मजः ॥
नाम्ना वै रुद्रदेवसु श्रीशुद्धदयान्वितः ।
प्रतापनारसिंहाख्यं वक्ष्ये पूर्णप्रकाशकम् ॥

पूर्णइति कर्मनामधेयम् । बोधायनेन सेतुबन्ध-नदी-खात-तडाग-पुष्करिणी-वापी-कूप-देवगृह-
प्रासाद-वसतीना-मोषधिवनस्यतीनाञ्च पूर्णं भवतीति पूर्णत्वेनाभिधानात् । तथा श्रीमन्नैमिषारण्य
बाधिरामचन्द्रेण स्वकृतकुण्डल्लोकदीपिकायासिद्धापूर्णेत्विति प्रथमश्लोक्याख्यायाम् इत्थं यागादिः पूर्णं
वापीकूपतडागारामादीति व्याख्यातत्वाच्च । इत्यादि ।

End. इति पूर्णप्रकाशे अथ्यङ्गादिप्रमाणम् ।

तीरोनारायणसुतो रुद्रदेवो मद्वासुधीः ।
धन्यानेकान् संवीक्ष्य सारमुद्धृत्य यत्नतः ॥
प्रतापनारसिंहाख्ये धन्ये पूर्णप्रकाशकम् ।
समाप्तमकरोत् तत्र विदुषां प्रीतये सदा ॥

बालानां सुलभो + + प्रयोगोऽयं निरूपितः ।

बृद्रदेवेन च श्रीमान् नृसिंहः प्रीयतामिति ॥

Colophon. इति प्रतिष्ठापन-पुरवाधि-तीरोनारायणा-त्मज-बृद्रदेवेन कृते प्रतापनार-
सिंहाख्ये पूर्णप्रकाशः समाप्तः । शके १७३१ ।

विषयः । पूर्णलक्षणकथनम् । पूर्णनिर्माणादिफलकथनम् । सेलादीनां विनष्टानां पुनः-
करणे फलश्रुतिकथनम् । विशेषेण जलाशयप्रशंसाकीर्तनम् । कूपादिनिर्माणविधिकथनम् । वाप्या-
दिलक्षणकथनम् । जलाशयारम्भकालादिनिरूपणम् । तदुत्सर्गकालकथनम् । जलाशयशुद्धिविधि-
कथनम् । शवादिस्मृत्युत्सर्गादिजलपानप्रायश्चित्तकथनम् । वाप्यादिभेदन-प्रायश्चित्तकथनम् । जला-
शयाद्युत्सर्गविधिकथनम् । तत्र वारुणमण्डलादिविधिकथनम् । बौधायनोक्तप्रकारेण जलाशयोत्सर्ग-
प्रयोगकथनम् । बह्वृचां तत्र विशेषकथनम् । क्षारामोत्सर्गप्रयोगादिकथनम् । अश्वत्योपनयनप्रयो-
गादिकथनम् । देवतायतनाद्युत्सर्गप्रयोगकथनम् । देवसूक्तिप्रतिष्ठाप्रयोगकथनम् । शालग्रामलक्ष-
णादिकथनम् । शिवलिङ्गलक्षणादिकथनम् । चलाचौख्यानविधिकथनम् । इति शम् ।

No. 4196. नन्दिसूक्तं । वा नन्द्यध्ययनसूत्रम् । Substance, country
made paper, 13×5 inches. Folia, 19. Lines, 13 on a page. Extent, 741
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government
of India. Appearance, fresh. Prose and Verse. Incorrect.

Nandi-sūta, or Nandyadhyayana-sūtra. In Jaina Prá-
krit. Doing good to others is the result of purity of mind. One
can do good in two ways (1) by gifts and (2) by advice. Gifts may
produce bad results but teaching the doctrines of Jina can never do
so. The religion of Jina promises merit to those who read its scrip-
tures and also to those who reform their characters according to its
dictates. Those again can reform their characters who have virtue
and excellence, and who attentively read the Jaina scriptures.

Beginning. ॐ नमः श्रीपञ्चपरमेष्ठिभ्यः ।

जयद् जगागीयजोषीवयाण्ड जगगुब् जगणन्दो ।

जगणाद्धो जगबंधु जयद् जगप्यियामद्धो भयवम् ॥

जयसुयाणं पभवो तित्यथराणं अपच्छिमो जयद् ।

जयद् गुब्लोगाणं जयद् मद्ध्या मद्धवीरः ॥

भद्ं सव्वजगज्जोयगस्सं भद्ं जिणस्स वीरस्स ।

भद्ं सुरासुरनमं मियस्स भद्ं धुरयस्स ॥

गुणगच्छणभवणसुधरयणभरियदंशणविसुद्धरच्छागा ।

सङ्गनगर भदं ते अक्खवड् चरित्तयागारा ॥

इत्यादि ।

End.

आदिकर पुरिस तालेय चरित्तियाउसभवेणस्स ।

अणुष्सा उणमणीणमणीणामणीवचणार ॥

भावोपभावरणं पदारोप तदुभय हि यं मच्छाया ।

पणाउमग्रोय कपोय सम्बरह निज्जर ॥

Colophon. — — — — — णंदी समत्तो । शुभम् ॥

विषयः । अथ परमानन्दरूपश्रेयःपदमधिरोढुकामेन तद्वाप्तये स्वपरसमानभावेन परोप-
काराय यतितयम् । तत्रापि महत्यामाशयविशुद्धौ परोपकृतिं कर्तुं शक्यते इत्याशय-
विशुद्धिप्रकर्षसम्पादनाय विशेषतः परोपकारे यत्न आस्थेयः । परोपकारश्च द्विधा । द्रव्यतो भाव-
तश्च । ततो द्रव्यतो विविधान्नपानधनकाञ्चनादिप्रदानजनितः । स चानैकान्तिकः । कदाचित्
ततो विस्मृत्तिकादिदोषसम्भवः । प्रकृतोपकारासम्भवात् क्रियत्कालमात्रस्यायित्वाच्च । भावतो
जिनप्रणीतधर्मसम्पादनजनितः । स चैकान्तिकः । कदाचिदपि ततो दोषासम्भवात् । आत्य-
न्तिकश्च । परम्परया शायतिकमोक्षमौख्यसम्पादकत्वात् । जिनप्रणीतोऽपि धर्मो द्विधा । श्रुतधर्म-
चारित्रधर्मश्च । तत्र श्रुतधर्मः स्वाध्यायः, चारित्रधर्मः ज्ञान्यादिरूपो दशविधः श्रमणधर्मः ।
तत्र श्रुतधर्मसम्पत्कमन्विता एव प्रायश्चारित्रधर्माभ्युपगमयथावत्परिपालनसमर्था भवन्तीति तत्तद-
धर्मस्य प्राशस्त्यकथनमुखेन दानादिधर्मनिरूपणम् ॥

No. 4197. नागवलिः । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 204 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Nāgavali. Serpents should not be killed but they should be propitiated. The present work gives the process of propitiating serpents as given in Vidhāna-Pārijāta a well-known *Smṛiti* work.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ नागवलिः । तत्र शौनकः ।

अथ वक्ष्यामि सर्पस्य संस्कारविधिसुत्तमम् ।

सिनीवाच्यां पौर्णमास्यां पञ्चम्यां कारयेत् ततः ।

अक्षेष्वाक्चयुक्तायामन्यस्यां वापि कारयेत् ॥

कृतसर्पेवधो विप्रः पूर्वजन्मनि चेच्च वा ।
 अनेकदुःखजालानि प्राप्नोति सततं नरः ॥
 सन्ततिप्रतिबन्धश्च जातापत्यं विनश्यति ।
 तस्य शान्तिं प्रवक्ष्यामि येन सम्पद्यते सुखम् ॥
 स्नात्वागत्य ततो ब्रह्मदण्डं दद्याद् द्विजातये ।
 बधं प्रख्यापयेच्चापि चरेत् कच्छांसतुर्दश ॥
 इत्यादि ।

End. कृतस्य कर्मणः साङ्गतासिद्धये ब्राह्मणभोजनं भूयोदानञ्च विधाय, “यस्य
 सप्तत्या च — प्रसादात् कुर्वतां कर्म” इति विष्णुं स्मरेत् । अनेन सर्पसंस्काराख्येन कर्मणा
 सर्पाधिनाथोजन्तः प्रीयताम् । ततः सुहृद्गुप्तो भुञ्जीतेति ।

Colophon. इति नागवलिप्रयोगो विधानपारिजातोक्तः समाप्तः ।

विषयः । सर्पबधदोषकीर्तनपूर्वकं तच्छान्तये नागवलिः कार्यं इति विधानकथनानन्तरं
 विधानपारिजातोक्तक्रमेण तत्प्रयोगकथनम् ॥

No. 4198. परभूपकरणं, वा परभूकथा । Substance, country-made
 yellow paper, 9¼ × 4 inches. Folia, 17. Lines, 10 on a page. Extent, 340
 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1732. Place of deposit, Calcutta,
 Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Parabhú-prakarana, alias Parabhú-kathá. The work
 was written during the reign of Rájá Sháhu the grandson of the
 great Sivají. It contains a description of the ten purificatory cere-
 monies of the Parabhú race to which Rájá Sháhu's writer Govinda
 Ráya belonged. It gives the origin of the Parabhú race also.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीसिद्धिसहितं + + प्रणम्य गणनायकम् ।

केनचिद्विदुषा रच्या लिख्यते परभूकथा ॥

स्वप्तिश्रीमद्राजाधिराजचूडामण्डिगोसलवंशावतंसे श्रीशम्भुराजात्मजश्रीशङ्कराजे सप्तर्षिराज-
 धान्यां मुख्यप्रधानबालाजीवाजीरायसाहाय्येन निर्वाधमासमुद्रजगतीतल्लाख्यं कुर्वन्ति सति
 कायस्थजात्यन्तर्गतपरभूजातीयो राजलेखको गोविन्दरायनामा राज्ञः प्रीतिपात्रमासीत् । तद्-
 भुजो बावुरायनामा च । अथ कस्मिंश्चिद्विषये गोविन्दरायः करदाटकजातीयमखगर्वं मूर्त्तिमन्तं
 द्वाभिव स्थितं अतिहोभिन्मतिमत्स्वरिणं आटलोपाख्यवावदेवभद्रनामानं आह्वय्य रक्षस्येवमप्रार्थयत् ।

End.

इत्थं यत् परभूतमभूच्छास्त्री प्रशंसति ।

स्मृत्यर्थं तत् पकिकाभि(पत्रिकाभि)रवधन् कौपिण्डताः (किऽपि पण्डिताः) ॥

Colophon.

इदं परभूतकरणं समाप्तम् । श्रीशके १७३२ शुक्लनामसंवत्सरे आषाढ-

शुक्लाष्टम्यां इदं पुस्तकं ज्योतिषीत्युपनामगोविन्दात्मजप्रभाकरेण लिखितम् ।

विषयः । परभूजातीयस्य गोविन्दरायनामकस्य राजलेखकस्य खजातीयानां दशविधसंस्कारार्थमुद्यमादिकथनम् । परभूजातीयस्योत्पत्त्यादिकथनञ्च ।

No 4199.

न्यायसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made paper, 10×4

inches. Folia, 2. Lines, 17 on a page. Extent, 68 ślokas and 10 Aksharas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, fresh. Prose. Correct.

Nyāya-saṅgraha.

The rules of interpretation applicable to the Jaina work on Sanskrit grammar entitled Siddha Hema Chandra and also to other works of similar nature. It was written by Hema Hansa Gaṇi, the pupil of Ratna Śekhara, the head of a Jaina Gaṇachha who was himself the pupil of Soma Sundara the Lord of the learned Divines of the Jainas.

Beginning.

ॐरूपाय नमः श्रीमद्देमयाकरणाय च ।

श्रीसोमसुन्दरगुरुर्त्तमाय च नमो नमः ॥

अथ ये तु शास्त्रं चिन्ता लोकप्रसिद्धाश्च न्यायास्तदर्थं यत्नः क्रियते । स्वं रूपं शब्दस्या-
शब्दसंज्ञा । सुसर्वादिक्शब्देभ्यो जनपदस्य । ऋतो—इत्यादि ।

End.

शिष्टनामनिष्पत्तिप्रयोगधातूनां सौवलाङ्ग्यानुरोधाद्वा सिद्धिः ॥

Colophon.

इति श्रीसिद्धहेमचन्द्रयाकरणस्यन्यायसङ्ग्रहः ॥

श्रीसूरीश्वरसोमसुन्दरगुरोर्निःशेषशिष्याप्रणी-

गच्छेन्द्रः प्रमुरलशेखरगुरुर्देदीप्यते साम्प्रतम् ।

तच्छिष्यायवहेमहंसगणिना श्रीसिद्धहेमाभिधे

न्याया व्याकरणे विलोक्य सकलाः संसङ्गृहीता इमे ॥

प्रत्यक्षरं गणनया ग्रन्थेऽस्मिन् न्यायसङ्ग्रहे ।

श्लोकानामष्टषष्टिः स्यादधिका च दशाक्षरी ॥ इति शम् ।

विषयः । सिद्धहेमयाकरणोक्तानां न्यायानां यथाक्रमेण सङ्कलनम् । तदसमुच्चितानां केपा-
द्विदन्वेषाच्च सङ्ग्रहः ।

No. 4200. न्यायमञ्जूषान्यासः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 57. Lines, 17 on a page. Extent, 3270 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, fresh. Prose. Correct.

Nyáya-mañjúshá-nyása. A commentary on the above by the same author.

Beginning. त्रैलोक्याङ्गादहेतुश्रीसोमसुन्दरधूर्त्तये ।

नमः श्रीसिद्धचक्राय जगज्ज्येष्ठाय तायिने ॥

न्यायाध्वन्यध्वगानां दिशि दिशि सुयशोऽद्यापि रामादिराजां

न्यायोपात्तानि वित्तान्यसमसुखकराण्यत्र चासुत्र चापि ।

न्याय्यलादेव जय्यं न खलु खलुगिरां शासनं जैनचन्द्रं

तन्नित्यं न्यायवृत्तिं शुभपदफलदामाद्रियध्वं बुधेन्द्राः ॥

इत्थं तावत् सुगृहीतनामधेयप्रभु श्रीहेमचन्द्राचार्यैः खोपज्ञसंस्कृतशब्दानुशासनबृहद्वृत्तिप्रान्ते सप्तपञ्चाशत्प्रायाः समुचीयन्ते । तस्मात्तेषाञ्चानित्यलसुपेक्ष्य व्याख्योदाहरणज्ञापकानामेव प्रज्ञापना कनीयसी टीका कैश्चित् प्राचीनानूचानैश्चक्रे । साम्प्रतन्तु पूर्वसमुच्चितानां इत्यादि ।

End. धातुरत्र दर्शित इत्यतः प्राय इत्युक्तं सङ्गृह्येकोकेष्वेकोनविंशत्यर्थ्यायां + + योगस्यान्प्रयलोच्चार्यत्वम् । अतूर्ध्वधस् (?) शङ्कानिरासार्थम् । शेषं निगदसिद्धम् ॥

Colophon. इति सङ्कतन्यायमञ्जूषायां तृतीयवचनं रकन्यासः ॥

श्रीसूरीश्वरसोमसुन्दरगुरोर्निःशेषशिष्याप्रणी-

गच्छेन्द्रः प्रसुरलशेखरगुरुर्देदीप्यते साम्प्रतम् ।

तच्छिष्याणुकहेमहंसगणिना सन्यायमञ्जूषिका-

न्यासेनाल्लमकारि चित्ररचनाचारुत्वसाविभ्रता ॥

कन्द्याणमस्तु ।

विषयः । न्यायसङ्गृह्यपरभिधानसङ्कतन्यायमञ्जूषायाः सीदाहरणव्याख्यानम् ।

No. 4201. माघमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 54 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, new. Verse. Incorrect.

Mágha-máhátmya. The sacredness of the month of Mágha, a plunge in a holy river in the morning in which produces great merit. This is written in the form of a Purána.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आरभ्युं नैमिषारण्ये सुनयो ब्रह्मवादिनः ।
 आजगुरखिलालत्र सत्रं द्वादशवार्षिकम् ॥
 असितो देवलश्चैव सुमन्तुः पैल एव च ।
 सुमतिर्वासदेवश्च जाबालिः काश्यपो भृगुः ॥
 पर्यंतः शरभश्च सुतीक्ष्णो षष्ठ एव च ।
 आपस्तम्बश्च माण्डव्यः सत्यः कात्यायनस्तथा ॥
 रथीतरोऽङ्गिराश्चैव कपिलो रैभ्य एव च ।
 सुद्रहो गौतमश्चैव कण्वः कोणोऽन्त्रिरेव च ॥
 धूम्रो हरीतकः शङ्खुः पृथुर्मङ्गिश्च सकृतिः ।
 कौण्डिन्यो निध्रुवश्चैव कणादो गर्ग एव च ॥
 कौशिको गालवो बभ्रुः शुकः शक्तिः पराशरः ।
 शिनिर्विभाण्डकः पङ्कजुधो वीधायनो वसुः ॥
 जमदग्निर्भरद्वाजो धूमपानश्च भार्गवः ।

— — — — — ॥
 आगत्य नैमिषारण्यमशेषगुणसंयुतम् ।
 क्रतुमारेभिरे सत्रं गोमतीतीरभूतले ॥
 एतस्मिन्नेव काले तु सूतः पौराणिकोत्तमः ।
 पुण्यं तमायथौ देशं दीर्घसत्रदिदृक्षया ॥
 इत्यादि ।

End.

यथावन्माघमाहात्म्यं वक्ता श्रोता च दुर्लभः ।
 वयं यूयञ्च सुलभा वक्तुं श्रोतुञ्च शक्तितः ॥
 स माघमासोऽखिलपापशत्रुः
 सौभाग्यहेतुः सकलार्थदायी ।
 निमज्जनाद्यत्र विभातकाले
 नवासुवल्लोककुटुम्बिनः स्युः ॥ (?)

Colophon. इति श्रीमाघमाहात्म्यम् ।

विषयः । माघमासे स्नानदानादिमाहात्म्यकीर्तनम् ।

No. 4202. कर्कटव्रतं वा, सङ्कटव्रतम् । Substance, country-made-yellow paper, $10 \times 2\frac{3}{4}$ inches. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 75 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1883. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Karkata-vrata. The process of performing a religious ceremony on the 4th day of the waning moon in the month of *Kártika*.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीसूत उवाच ।

अरण्ये वर्त्तमानं तं पाण्डुपुत्रं युधिष्ठिरम् ।

सब्रान्धवं सुखासीनमाययौ व्यासमादरात् (व्यास आदरात्) ॥

तं दृष्ट्वा मुनिशार्दूलं व्यासं प्रत्युद्ययौ ऋषयः ।

मधुपर्कञ्च सार्धञ्च कृत्वा तस्मै नमस्कुर्वतः (?) ॥

अथ मे सफलं जन्म भवतां गमनेन वै ।

ये क्लेशा सम सञ्जाता वने वननिवासिनः ।

ते सर्व्वे विलथं जाता भवतां दर्शनेन वै ॥

End.

ब्राह्मणान् भोजयेत् पश्चात् चमस्वेति विसर्जनम् ॥

त्यक्तशय्यो जितक्रोधो लोभदम्भविवर्जितः ।

प्रतिमासन्तु यः कुर्यात्क्षीणन्दानेकमेव च ।

न दारिद्र्यं भवेत्तस्य सङ्कटं न भवन्ति हि ॥

Colophon. इति श्रीनारदीयपुराणे कार्तिककृष्णचतुर्थीसङ्कटनाम्नी व्रतकथा समाप्ता ।
संवत् १८८३ ।

विषयः । सङ्कटव्रतविधिकथनं तत्कथाकथनञ्च ।

No. 4203. मुद्राकरणम् । Substance, country-made paper, $20\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 4. Lines, 6 on a page. Extent, 141 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Mudrákaraṇa. Mystic signs made with fingers of the hand. The fingers are so placed as to form the figures of cow, &c. The signs differ in the worship of different deities.

Beginning. अथ मुद्राः । मुद्रासुत्पत्तिमाह (मुद्राया उत्पत्तिमाह) तन्त्रे ।

मोदनात् सर्व्वदेवानां द्रावणात् पापसन्ततेः ।

तस्मान्मुद्रेति सा ख्याता सर्वकर्मार्थसाधिनी ॥

अथ मुद्राः प्रवक्ष्यामि सर्वतन्त्रेषु कल्पिताः ।

याभिर्विरचिताभिश्च मोदन्ते सर्वदेवताः ॥

अर्चने जपकाले च ध्याने काये च कर्मणि ।

ध्याने चावाहने शङ्खे प्रतिष्ठायाञ्च रक्षणे ॥

नैवेद्ये च तथान्यत्र तत्तत्कल्पप्रकाशिते ।

स्थाने मुद्राः प्रद्रष्टव्याः स्वस्वल्क्षणलक्षिताः ॥

End.

बद्धा तु शोनिमुद्रां वै मध्यमे कुटिले कुरु ।

अङ्गुष्ठे तु तदग्रे तु मुद्रेयं भूतिनी मता ॥

वाममुष्टिं विधायाथ + + + तर्जनीं ततः ।

प्रसार्य तर्जनीमुद्रा निर्दिष्टा वज्रपाणिना ॥

Colophon. इति मुद्राकरणं समाप्तम् ॥

विषयः । देवताभेदे मुद्राभेदकथनं तासां लक्षणकथनञ्च ।

No. 4204. मृत्युञ्जयतन्त्रम् । Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 16. Lines, 5 on a page. Extent, 300 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Mrityuñjaya-tantra. One of the original Tantras. The Principal interlocutors are Hara and Párvatī and the subjects treated of are the origin of the human body, how it represents the Universe and the definitions of Yoga terms.

Beginning. ॐ नमः श्रीगुरवे ।

अङ्गदाता च (?) कर्त्ता च सर्वदा यौवनान्वितः ।

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञो देवविप्राग्निपूजकः ।

जातिस्मर्रो महाप्राज्ञश्चिरायुः सर्वतत्त्ववित् ॥

अभ्यासं ज्ञानयोगञ्च देवीभक्तिरतः सदा । (?)

नाकाले मरणं भिक्षा न च शोकेन युज्यते ॥

देव्युवाच ॥

कथयस्व महादेव प्रसादं कुरु शङ्कर ।

येन ज्ञानेन मोक्षः स्यात् संक्षेपाद्दत्तमर्हसि ॥

End. खण्डितशेषत्वात् समाप्तिस्वरूपकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । १ म अध्याये, देहोत्पत्तिक्रमकथनं, देहस्य ब्रह्माण्डरूपताप्रदर्शनञ्च । २ य, ३ य, ४ य अध्यायेषु, आसनं, प्राणसंरोधः, प्रत्याहारः, धारणा, ध्यानं, समाधिः, एतेषां पक्षां योगाङ्गानां लक्षणादिकथनम् ।

No. 4205. माटकाभेदतन्त्रम् । Substance, country-made yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 27. Lines, 6 on a page. Extent, 586 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Mātrikābheda-tantra. One of the original *tantra* works. The interlocutors are Bhairava and Chāṇḍikā. It treats of the process of turning inferior metals into silver, &c., of reducing mercury to ashes, of the impurity of anything offered to S'hiva, of the benefits of drinking and similar topics treated of in Tāntric works.

Beginning. ॐ नमः परमदेवतायै ।

कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।

पप्रच्छ परया भक्त्या भैरवं परमेश्वरम् ॥

श्रीचण्डिकोवाच ।

त्रिपुरापूजनं नाथ खर्णरत्नैर्विशेषतः ।

कलिकाले सर्वरत्नं गुप्तभावं तथा मणिः ॥

केनोपायेन देवेश खर्णरत्नादि लभ्यते ।

तद्ददस्व विशेषेण यथा रत्नादिकं भवेत् ॥

End. ॐ देवि प्रवक्ष्यामि साधिकायाश्च लक्षणम् ।

दिव्यशक्तिवीरशक्तिर्गुणशक्तिस्रथापरा ॥

कुलशक्तिः कामिनी चनवशक्तिः कुमारिका ।

श्रीगुरुं पूजयेद्भक्त्या स्वदेहदानपूर्वकम् ॥

अन्यथा तु स्वदेहस्य निघट्टो जायते ध्रुवम् ।

सप्रजन्मनि सा देवि पुंसली जायते ध्रुवम् ॥

Colophon. इति माटकाभेदतन्त्रे चण्डिकाशङ्करसंवादे चतुर्दशः पटलः ।

विषयः । १ म पटले, रौप्यनिर्माणापोपायादिकथनम् । २ य पटले, सन्नानोत्पत्तिनियमकथनम् । ३ य पटले, कुण्डलिनी भोगान् भुङ्क्ते न जीव इति ज्ञानपूर्वकभोजनस्य मोक्षसाधनत्व-

कथनं, देहान्तःस्थकुण्डादिकथनञ्च । ४ र्थं पटले, शिवनिर्मास्यस्याद्याल्लनिर्देशे हेतुनिर्देशः, मद्यपानप्रशंसा च । ५ म पटले, पारदभस्मीकरणोपायकथनं, तद्भस्ममाहात्म्यकथनञ्च । ६ छ पटले, चन्द्रसूर्यग्रहणरहस्यकथनं, चामुण्डाया मन्त्रकथनं, तस्या आराधनविधिः । ७ म पटले, विपुराया मन्त्रपूजास्रवकवचादिकीर्तनम् । ८ म पटले, पारदशिवलिङ्गपूजामाहात्म्यं, पारदशिव-लिङ्गनिर्माणोपायकथनञ्च । ९ म पटले, वराहवत्सदाहनियमः, तस्य द्रव्यान्तरयोगेन भक्षणात् कुष्ठरोगशान्तिकथनम् । १० म पटले, वर्णात्मकमन्त्रस्य शब्दब्रह्ममयत्वादिकथनम् । ११ श पटले, देव्यै प्रासादमण्डपकूपादिदानविधिः, वेदिभेदे यज्ञोपवीतपरिमाणञ्च । १२ श पटले, शालग्राम-यन्त्रादीनां पूजाधारत्वकथनं, आधारभेदे पूजाफलभेदकथनञ्च, शिवपूजामाहात्म्यादिकीर्तनञ्च । १३ श पटले, मन्त्रजपार्थं गाणपत्यादिभेदे मालाभेदकथनं, मालाया ग्रन्थिप्रकारकथनञ्च । १४ श पटले, दिव्यवीरपद्मभेदेन विविधभावकथनम् ।

No. 4206. अञ्जननिदानम् । Substance, country-made paper, 13 x 4 inches. Folia, 21. Lines, 5 on a page. Extent, 333 ślokas. Character. Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Anjana-nidāna. A medical work attributed to Agnibesha to whom Charakāchāryya addresses his celebrated work. This is a short treatise giving within the compass of 333 verses the pathology of various diseases. As the eye-paint clears the eye, so the author expects this work will clear the intellects of physicians, clouded by reading a large number of big books.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अबोधतिमिरच्छन्नचक्षुषां भिषजां हते ।
 सूक्ष्मं करोत्यग्निवेशो धन्यमञ्जनमाख्याया ॥
 दोषरोषो वजां हेतुस्तत्प्रकोपे तु कारणम् ।
 प्रत्येकं ह्यैनमित्यातिथोगः कालार्थकर्मणाम् ॥

अथ वातस्य कारणमाह ।

कट्टुतिक्तकपायपयोदहति-
 अमरूच्छिमान्नभयानशनैः ।
 स्मरजागरसुक्तरणाम्भग्नै-
 रपि कुप्यति वेगबधैरनिलः ॥

अथ वातस्योपद्रवमाह ।

इत्यादि ।

End.

विद्धन्तु षष्ठिकेनाङ्गं ज्वलदङ्गारभागा च ।

सदाहृष्टमोहमन्यदुयथा खतुषसुद्वयेत् ॥

इति विषरोगावलीकः ।

अतिविस्तरपुस्तकपाठदृष्ट-

प्रतिहस्ततया धृतभूरिभयम् ।

नयनानलदृष्टमित ७७७ पद्यकृतं

भिषजासिद्धमञ्जनमस्तु सुदे ॥

चकार चतुरोचितं तदिदमग्निवेशोऽञ्जनं

परोपकृतये कृतं परमिदं राजाज्ञापकम् ।

ततः समुदितैः सदा सुकृतराशिभिस्तुष्यतां

तुषारगिरिकन्यकापरिवृष्टः स योषित्युतः ॥

Colophon. इति श्रीअग्निवेशाचार्यविरचितं औषधकथन्ये अञ्जननिदानं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । वायुपित्तकफानां कारणकथनम् । तेषामुपद्रवादिकथनम् । तत्तदोषादिलक्षण-

कथनञ्च । प्रायुपादीनां लक्षणादिकथनम् । ज्वरादिलक्षणकथनम् । द्वन्द्वज्वरादिलक्षणकथनम् ।

विषमज्वरादिकथनम् । असाध्यज्वरादिलक्षणकथनम् । अतीसारलक्षणकथनम् । आस-कासाग्निमान्द्य-

पाण्डुरोग-शोथ-कुम्भ-कामला-मूर्च्छा-पश्मार-प्रमेह-मूत्रकच्छ-वात-स्योत्य-कार्श्य-हृद्रोग-कुष्ठोदरव्रण-भग्न-

भगन्दर-नाड्यौव्रण-विद्रधि-विसर्प-मसूरिका-स्फोटकादिलक्षणकथनम् । प्रसूतिरोगकथनम् ।

प्रदरादिरोगकथनम् । शिरोरोगादिकथनम् । विषरोगादिकथनञ्च । इति शम् ।

No. 4207. पञ्चमसङ्ग्रहटीका । Substance, country-made paper, 9×3 inches. Folia, 351. Lines, 15 on a page. Extent, 19, 687 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1712. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pañchama-saṅgraha-ṭīkā. The Sanskrit commentary by Malaya-giri, one a Jaina work entitled *Panchasamgraha* in Prākṛit.

Beginning. ॐ नमः श्रीवीतरागाय ।

समस्तकर्म्मद्रुमदाहदावं

खज्जानविज्ञातजगत्सुखभावम् ।

विधूतनिःशेषकुतीर्थमानं

प्रणम्य देवं जिनवर्द्धमानम् ॥

संसारकूपोदरमयजन्तु-

क्तोमोद्धृतौ हस्तमिवावलम्ब्यम् ।

जैनागमं वाचिंतयेद्यथा-
न्यग्भावमापूर्णं यथार्थवादम् ॥

विष्टणोमि पञ्चसङ्गदमतिनिपुणगभीरमत्यल्पदुद्धिरपि ।

शास्त्रान्तरटीकातो गुरुपदेशाच्च सुखबोधम् ॥

इदं शिष्टाः क्वचिदिष्टे वस्तुनि प्रवर्त्तमानाः सन्त इष्टदेवतानमस्कारपुरःसरमेव प्रवर्त्तन्ते ।
नचायमाचार्यो न शिष्ट इति शिष्टसमयपरिपालनाय, तथा श्रेयांसि बद्धविघ्नानि भवन्ति । उक्तञ्च ।

श्रेयांसि बद्धविघ्नानि भवन्ति महतामपि ।

अश्रेयसि प्रयत्नानां क्वापि यान्ति विनाशकाः ॥

इदञ्च प्रकरणं सम्यग्ज्ञानहेतुत्वात् श्रेयोभूतमतो माभूदत्र विघ्न इति विघ्नविनायकोपशान्तये
चेष्टदेवतानमस्कारं, तथा प्रेक्षापूर्वकारिणः प्रयोजनादिविरहे प्रवर्त्तन्ते, ततः प्रेक्षावतां प्रष्टव्यं
प्रयोजनादिकञ्च प्रतिपिपादयिषुरादाविमां गाथामाह ॥ नेमि ऊण्णिति ।

End.

समासतः संचेपतः प्रच्छिन्नभक्तिकजनानुकम्पया भणितम् ।

जयति सकलकर्म्मलोशसम्पर्कमुक्त-

+ + विततविमलज्ञानसम्भारलक्ष्मीः ।

प्रतिनिहतकुतीर्याशेषमार्गप्रवादः

शिवपदमधिरूढो वर्द्धमानो जिनेन्द्रः ॥

गणधरदृष्टं जिनभाषितार्थमखिल + + भङ्गनयकलितम् ।

परतीर्यानुमतसा + + मभिगन्तुं शासनं जैनम् ॥

बद्धार्थमल्पशब्दं प्रकरणमेतद्विष्टणता + खिलम् ।

यद्वापि मलयगिरिणा सिद्धान्तना + + लोकः ॥

अर्द्धनो मङ्गलं सिद्धा मङ्गलं मम साधवः ।

मङ्गलं मङ्गलं धर्मस्तान् मङ्गलमशिश्रियम् ॥

Colophon.

इति मलयगिरिविरचिता पञ्चसङ्गदटीका समाप्ता ।

योसाभोगसरोवरे सुरसरित्पूरेण पूर्णं स्फुर-

त्तारामण्डलपुण्डरीकनिकरे भास्त्रनिशानायकौ ।

यावच्चक्रचकोरयोः सुखकरो नक्तन्दिवं भ्राम्यतः

श्रेयः कर्म्मणि तावदस्तु कृतिनां सौवस्तिकः पुस्तकः ॥

ग्रन्थाग्रं । १८०५० ॥ संवत् १७१२ वर्षे, शके १५७७ प्रवर्त्तमाने ॥

विषयः । पञ्चसङ्गदाभिधानजैननिबन्धस्य व्याख्यानम् ।

No. 4208. पञ्चाशकटीका । Substance, country-made paper, 11 × 3½ inches. Folia, 177. Lines, 15 on a page. Extent, 9,110 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Pañchāśaka-ṭīkā. Haribhadra Sūri's great work, the Pañchāśaka Sūtra, is well-known. It has many commentaries, one of the largest being known as the Brihadvyākhyā. The present commentary follows that one closely.

Beginning. सद्दृष्टीनां समस्वार्था गोभिर्यस्य प्रकाशिताः ।
तं नला श्रीमद्देवीरतीग्नरग्निं तमोऽपहम् ॥
बृहद्वाख्यानसारेण वृत्तिं वक्ष्ये समासतः ।
पञ्चाशकाङ्कशास्त्रस्य धर्मशास्त्रशिरोमणेः ॥

इह हि विस्फुरन्निखिलातिशयतेजोधामनि दुःपमाकालविपुलजलदपटलावलुप्यमानमहिमनि
नितरामनुपलक्षीभूतपूर्वगतादिवज्रतमग्रन्यसार्थतारकानिकरे पारगतगदितागमास्त्ररे षडुत्तमबोध-
लोचनतया सुगृहीतनामधेयो भगवान् श्रीहरिभद्रस्तथाविधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थम्—इत्यादि ।

End. श्रीहरिभद्राचार्य्यकृतताप्रकरणस्य सूचिता । विरहाङ्गलात् तस्येति गाथार्थः ।
एकोनविंशतितमपञ्चाशकटिः समाप्ता । समाप्ता चेयं शिष्यहिता नाम सितपटपटलप्रधान-
वाचनिकपुरुषप्रवरचतुर्दशसंख्यप्रकरणप्रबन्धप्रणयनसुगृहीतनामधेयश्रीहरिभद्रस्वरिविचितपञ्चाश-
काख्यप्रकरणटीकेति ।

Colophon. (अतःपरं टीकाकर्तुः प्रशस्तिरेका वर्त्तते । सा तु खण्डितत्वादसमाप्तेति
उपेक्षिता ।)

विषयः । हरिभद्रस्वरिक्तपञ्चाशकसूत्राभिधानजैनप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 4209. पञ्चाक्षरमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 240 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1688. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Pañchākshara-māhātmya. The sacredness of the S'aiva mantra in five letters given in the Linga Purāṇa.

Beginning. श्रीगणपतये नमः ।
भवानीतनयोद्योतनयनानन्दकारक ।
काशीवासिजनाधौघहारिन् दुण्डे नमोऽस्तु ते ॥

जयति जयति काशी काशितज्ञानराशिः
 शिवहरिहरधादश्रीगणेशाम्बिकानाम् ।
 निवसतिरियमाद्या तां भजध्वं भजध्वं
 स्मरत नमत शूद्रां शूद्रये कीर्तयध्वम् ॥
 ऋषय जचुः ।

युगानि युगमानच्च युगधर्माः सनातनाः ।
 युगेषु लोकचरितं श्रुतमस्माभिरादितः ॥
 इत्यादि ।

End. यः पठेच्छृणुयाद्वापि स याति परमां गतिम् ।

यः श्रावयेद्द्विजान् शूद्रान् पञ्चाक्षरविधिक्रमम् ।
 दैवे कर्मणि पित्रे च शिवलोके महीशते ॥

Colophon. इत्यादिमहापुराणे लैङ्गे पञ्चाक्षरमाहात्म्यं समाप्तम् ॥ संवत् १९८८ ।
 विषयः । शिवस्य लिङ्गपुराणोक्तपञ्चाक्षरमन्त्रमाहात्म्यादिकीर्तनम् ।

No. 4210. रुद्रभाष्यम् । Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 19. Lines, 11 on a page. Extent, 284 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1862. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Rudra-bhāshya. A commentary by Mátridatta on the rules for bathing Rudra as given in Baudháyana. The author has adopted the celebrated couplet *Yasya Nisvasitam Veddh, &c.*, used in Sáyana's and Mádhava's commentaries on Vedic works.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यस्य निश्चितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
 निर्गमे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमचेष्टरम् ॥

अथातो रुद्रस्नानविधिं व्याख्यास्याम इति । अथ शब्दोऽधिकारार्थः । रुद्रस्नानविधिव्याख्यानमारभ्यते इत्यर्थः । अतः शब्दो हेत्वर्थः । पापक्षयादिकर्मणां अधिकारिणामभिलषितसाधनापेक्षया यतः अत इति योजना । रुद्रस्नानविधिमित्यत्र रुद्रस्य स्नानमिति पठोत्प्लुरूपः ॥ इत्यादि ।

End. तदशांशेन सप्तसप्ततिन्यूनचतुश्चत्वारिंशत्सच्चष्टाणि आहुतयो भवन्तीति इत्याह भगवान् बौधायन इति ॥

Colophon. इति माहदत्तीयं रुद्रभाष्यं समाप्तम् । संवत् १८६९ ।

विषयः । बौधायनीय-रुद्रस्नानचतुष्टयस्य व्याख्यानम् ।

No. 4211. श्रीरामपद्धतिः । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 12 on a page. Extent, 259 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'rírámappaddhati. The process of worshipping Ráma.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीगुरुं सद्भजानन्दं संसारार्णवतारकम् ।

श्रीरामरूपिणं मूर्ध्नि भावयेऽहं पुनः पुनः ॥

साधको ब्राह्मे मुहूर्त्ते उज्याय रात्रिवासः परित्यज्य बद्धपद्मासनः शिरस्यधोमुखसद्वदलकमल-
शुक्लवर्णकर्णिकान्तःस्थचन्द्रमण्डलान्तर्गतहंसपीठे—इत्यादि ।

End. मूलेन त्रिर्यापकं कृत्वा शेषं निर्मात्यं नैवेद्यं भक्तेभ्यो दत्त्वा किञ्चित् स्वयं
गृह्णीत्वा सुखं विश्वरेदिति श्रीरामपद्धतिः ।

Colophon. (अस्मि पुरश्चरणं पटलक्षजपः ।)

विषयः । श्रीरामस्य पूजाविधिकथनादिकम् ।

No. 4212. प्रयोगवैजयन्ती । (पञ्चप्रश्नीया ।) Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 54. Lines, 9 on a page. Extent, 1,042 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Prayoga-vaijayantī. A commentary by Mahádeva on the Hiranyakeśi Sūtra. The present work confines itself to the fourth chapter entitled the Paśuprasna.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

हृदयैरेषु नियतोपक्रमानु निरूपिताः ।

दर्शाद्या इष्टिपर्यन्ताश्चत्वारोऽप्य निरूप्यते ॥

नित्याभ्यासः पशुः पूर्वमनित्याभ्यासकर्म्मतः ।

चातुर्मासेभ्य एवैवं सौत्रामण्याश्च पूर्वतः ॥

प्रश्ने चतुर्थे गेन्द्रा + निरूढो विद्यतेः सद् ।

सर्वेभ्यः कामेभ्यः पशुबन्धोऽपि विधीयमानो दर्शितो बोधायनेनार्थवादकफलकः । व्यापस्तम्बे-
नाच पक्षेषु प्रथमप्रश्ने प्रथमपटल एवाधिकारिनिर्णयो दर्शपूर्णमासवदेव दृष्टोऽतो न व्याख्यायते ॥
इत्यादि ।

End. न्यायव्याख्याने सूत्रतात्पर्ये दर्शितम् । अतोऽस्मत्सूत्रे अयमेव प्रकारो ज्ञेयः ।
न्यायोपदेशयोः केचिद्विकल्पं ब्रुवते न तत् ।
युक्तं न्यायोऽनुमानान्नु द्रुतितुल्यं कथं भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीसत्यापादश्चिरण्णकेशिसूत्रव्याख्यायां प्रयोगवैजयन्त्यां महादेवकृतायां
चतुर्थे पशुपन्ने पञ्चमः पटलः ॥ प्रज्ञश्च समाप्तः ॥

विषयः । चिरण्णकेशीयपशुपन्नसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 4213. पाकयज्ञादिनिर्णयः । Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 90 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Pākayajñādi-nirṇaya. By Chandra-Chúra, the son of Umá-śaṅkara and the grandson Dharmesvara. It treats of the sacrifices performed with cooked food. S'hráddha is the only ceremony in which for some hundreds of years cooked food has been used and so this work treats of S'hráddha only.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अपराह्णे प्राचीनावीती कृतप्राणायामः प्रथमप्रयोगे पिण्डपितृयज्ञमारभेतेन मासि मासि
यक्ष्ये इति । ततः पिण्डपितृयज्ञेन यक्ष्ये इति सङ्कल्प्य—इत्यादि ।

End. अतः पिण्डानभ्यवहरेत् । त्राक्ष्णं वा प्राशयेत् ।
सन्निष्ठते पिण्डपितृयज्ञ इत्यलं भूयसा ॥

Colophon. धर्मेश्वरात्मजश्रीमदुमाशङ्करसूनुना ।

कृतोऽयं चन्द्रचूडेन पाकयज्ञादिनिर्णयः ॥ श्रीरक्षु ।

विषयः । संक्षेपेण पिण्डपितृयज्ञाभिधानश्राद्धविधिकथनम् ।

No. 4214. ऋष्यनुक्रमः । Substance, country-made paper, 13×4 inches. Folia, 12. Lines, 11 on a page. Extent, 330 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1863. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Rshyanukrama. An index of Rishis to the Rigveda S'ákala S'ákhá. This is in prose, and appears to be a different work from No. 2112 noticed in the year 1881-82.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ ऋग्वेदशाकलशाखासंहिताया ऋष्यनुक्रमो लिख्यते । अग्निमीले पुरोहितम् । मधुच्छन्दाः
वैश्वामिनः ॥ १०९ ॥ द्युत्तरशत-ऋक्पर्यन्तमित्यर्थः । एवं सध्वं च । इन्द्रं विश्वा अवीबृधन् । जेता
माधुच्छन्दसः । १८ । अग्निं द्रुतं दृषीमहे । मेधातिथिः काण्डः । १४३ । कस्य नूनं कतमस्याम्ब-
तानां । शूनःसेफ आजीनर्तिः । क्वचिमो देवरातः वैश्वामिनः ॥ ९७ ॥ इत्यादि ।

End. ऋतञ्च सत्यञ्चाभीडात् । अघमर्षणो माधुच्छन्दः । ३ । संसमिद्युवसे दृषन् ।
संवन्नन आङ्गिरसः । ४ । दशमं मण्डलम् । ऋक्सङ्ख्या १७५४ ॥

Colophon. इति शाकलसंहितायां ऋष्यनुक्रमः समाप्तः । संवत् १८६३ ।

विषयः । ऋग्वेदशाकलशाखीयास्तु ऋक् प्रत्येकं ऋषिकथनम् । ऋक्सङ्ख्याकथनञ्च ।

No. 4215. सौभाग्यकवचम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia 6. Lines, 9 on a page. Extent, 70 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Saubhágya-kavacha. An amulet for obtaining the love of the husband.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । इदानीं सौभाग्यकवचमुच्यते ।

श्रीदेव्युवाच ।

कैलासशिखरे रम्ये सुखासीनं सुरार्चितम् ।

गिरिशं गिरिजा नत्वा स्तोत्रैर्वेदार्थगर्भितैः ॥

प्रणम्य परया भक्त्या ततोऽष्टच्छत् कृताञ्जलिः ।

रक्षस्यं रक्षणकरं सर्वसम्यत्करं वद ॥

ईश्वर उवाच ।

एतत् सौभाग्यकवचं रक्षस्यातिरक्षकम् ।

सौभाग्यकवचं देवि शृणु सौभाग्यदं परम् ॥

शिखायां सततं पातु मन्त्रान्निपुरसुन्दरी ।

शिरः कामेश्वरी नित्या तत्पूर्वं भगमालिनी ॥ इत्यादि ।

End. वश्यं भवति शौघ्रेण त्रैलोक्यं सचराचरम् ।

भूपालमन्दिना भूपाः किमु मायाविमोहिताः ॥

Colophon. इति नित्याषोडशकार्णवे सौभाग्यकवचं नाम समाप्तम् ।

विषयः । शिवाशिवयोः संवादे नराणां सौभाग्यप्राप्तुपायकथनम् ।

No. 4216. **रुद्रन्यासः** । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 20. Lines, 7 on a page. Extent, 247 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Rudra-nyása. Mystic figures made with the hands in honour of Rudra.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

हरि ॐ । कथातः पद्माङ्गरुद्राणां न्यासपूर्वकं जपक्षोमार्चनाभिषेकविधिं व्याख्यास्यामः । यावे रुद्र शिवा तनूरघोरा पापकारिणी । तथा नस्तनुवाशंत मया गिरिशत् ताभिचाकशीहि । शिखायै नमः । ॐ अस्मिन् महत्यर्थवेत्तरीचे भवा अधि । तेषां शिरसे स्वाहा । इत्यादि ।

End. तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् । ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे असु सदा शिवोम् । उत्तरतश्च षोडशराय नमः निर्माळ्यं विष्ट्य । ॐ नमो भगवते रुद्राय । इति

विषयः । पद्माङ्गन्यासपूर्वकं महारुद्रप्रयोगकथनम् ।

No. 4217. **रामनामलेखनविधिः** । Substance, country-made paper, 11×3 inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 50 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Rámanáma-lekhana-vidhi. This is said to be a part of the great *tántric* work entitled Rudra Yámala. It treats of the method of writing Ráma's name.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीदेवुवाच ।

भगवन् सकला विद्याः श्रुताश्चाधिगता मया ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि यत् त्वं लिखसि भैरव ॥

ईश्वर उवाच ।

ब्रह्मादिविबुधैः सर्वैः श्रुतो न कथितं मया ।

तवाग्रे कथयाम्यद्य यतस्त्वं प्राणवल्गभा ॥

न देयं परशिष्येभ्यो नास्तिकेभ्यो नचेश्वरि ।

नाशुशूधारतानाञ्च नैवानर्थप्रदायिनाम् ॥ इत्यादि ।

End. एतन्ममैव सर्वस्वं यदुक्तं तव वक्ष्ये ।
समासेन मया प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमर्हसि ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मसंहिता गौरीश्वरसंवादे रामनामलेखनविधिपटलं सम्पूर्णम् ।
विषयः । रामनामलेखनविधिकथनम् । तत्सङ्ख्याविशेषे फलविशेषकीर्तनञ्च ।

No. 4218. रोगशान्तिः । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 9. Lines, 9 on page. Extent, 198 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Rogaśánti. The consequences of getting fever in different days of the moon, and in different asterisms, and the method of getting rid of them by propitiatory ceremonies.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ बोधायनोक्ता ज्वराद्युत्पत्तौ शान्तयः । प्रतिपदि कष्टं सहे + + दिनान्यष्टादश ।
अग्निर्देवता । अग्निरस्त्रीति पूजामन्त्रः । चैमी प्रतिमा । घृतधूपो घृतदीपश्च । यथा सम्भवं नैवेद्य-
घृतं क्षोमद्रव्यं शान्तिर्भवति । इत्यादि ।

End. अष्टाविंशतिदिनानि क्रमात् पीडा । अन्ते सुखं । आक्षेपामघापूर्वापादा-
पूर्वभाद्रपदासु पचे ऋत्युरपि सम्भाव्यते । इति श्रीः ।

विषयः । प्रतिपदादितिथिविशेषे नक्षत्रविशेषे च ज्वराद्युत्पत्तौ तत्र तत्र भोगकालादि-
कथनम् । प्रत्येकं शान्तिप्रकारकीर्तनञ्च ।

No. 4219. पिष्टपशुमीमांसा । Substance, country-made paper, 7×4 inches. Folia, 18. Lines, 11 on a page. Extent, 311 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1785. Place of deposit, Calcutta. Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Piṣṭa-paśu-mímámsá. By Náráyana Paṇḍit, son of Viśva-náth Súra. It treats of animal sacrifices though it teaches that killing animals is to produce evil consequences.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीमत्पूर्वगुणार्णवस्य वदनात् साक्षात्परब्रह्मणो
नि + ता चतुराननादिदिविषद्वन्द्वैः शिरोभिर्धृता ।

या लोकचितयं निजेष्टविषये सम्यङ्निश्चुक्ते तथा

निष्ठा + नयति खके + जननी सा मे प्रमाणं श्रुतिः ॥

इह खलु नानाविधदुःखसङ्कटदुर्गमे संसारकान्तारे निमग्नानामल्पास्त्रिरसुखखद्योतिकासु
श्रोतमानास्त्रपि मनःप्रसादमनासाद्यतामधिकारिणां तन्निष्ठतये परमानन्दावाप्तये च सकलयुति-
कृतीतिहासपुराणानां तदुपकरणीभूतब्रह्ममीमांसायाश्च सकलपुरुषार्थोत्तमोत्तमप्रदभगवत्स्वरूप-
ज्ञापनार्थं प्रष्टिरिति तत्त्वम् । इत्यादि ।

End. तेषामेवेदं हृदयङ्गमोऽस्त्वित्यखिलमतिमङ्गलम् ।

सर्व्यज्ञेश्वरोऽनेन सर्व्यज्ञफलप्रदः ।

सर्व्यज्ञैकमुत्रिव्युः प्रीयतां पुरुषोत्तमः ॥

Colophon. इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटरल श्रीविश्वनाथस्वरिखनु-नारायणपण्डितोद्गीता पिष्ट-
पशुमीमांसा समाप्ता । संवत् १७८५ ।

विषयः । तत्र अनादिवासनामलिनचित्तानामपरिपक्वकषायाणां विना विषयवैराग्यं न
प्रवृत्तिः । तदर्थं विषयानित्यलसुपदिश्यमानमपि तावचेतसि न प्रतिबिम्बते यावन्न तत्रत्यं
मालिन्यमपसरतीत्यत आदर्शस्येवान्तःकरणस्य शुद्धिरपेक्षितेति तदर्थं नित्यनैमित्तिककर्मविधयः
प्रवर्तन्ते । कर्मणा ह्यन्तःकरणशुद्धौ सत्यां तत्र शुद्धादर्शद्वय शास्त्रार्थोपदेशः प्रतिफलति । तथाच
श्रुतिः । कर्मणा ज्ञानमाप्नोति ज्ञानेनामृतो भवतीति । तत्र कर्म द्विविधम् । विहितानुष्ठानं
प्रतिषिद्धवर्जनहेति । तेषु तेषु च कर्मसु सत्यधिकारे अननुष्ठानात् प्रणश्यत्यधिकारः । तत्र अर्थो
खलु सामर्थ्यमपेक्षते । सामर्थ्यं पुनर्द्विविधम् । अथ सद्कारिसामर्थ्याच्च पदार्थानां विचित्रशक्ति-
मत्त्वासद्भावः । तत्र कलौ अग्निहोत्रानुष्ठानावश्यकतानिरूपणम् । तत्रापि सन्भावितानर्थ-
हेतुहिंसाविषयान् आगादिपशून् अविधाय तत्स्थाने तत्रदेवताकान् पिष्टपशून् वा घृतपशून् वा
कृत्वा यागं समापवेदिति पिष्टपशुविधिविवेचनम् ।

No. 4220. पारायणस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 4
inches. Folia, 1. Lines, 11. Extent, 12 ślokas. Character, Nāgara.
Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance,
fresh. Verse. Correct.

Páráyana-stotra. Páráyana is a technical religious term. It
means reciting a book from the beginning to the end. The present
work treats of the beauty and excellence of Tripurá Sundarí, a form
of Kálí worshipped in one of the three Mandalas, into which the
Tantras divide India.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

शिवां पद्मासनारूढां शृङ्गस्फटिकसन्निभाम् ।
 वन्दे वाग्देवतां देवीं मन्त्रात्रिपुरसुन्दरीम् ॥
 शैलाधिराजतनयां शङ्करप्रियवक्त्रभाम् ।
 अरण्येन्दुनिभां (?) वन्दे मन्त्रात्रिपुरसुन्दरीम् ॥
 सर्वलोकप्रियकरीं सर्वभूतेषु संस्थिताम् ।
 सर्वैश्वर्यप्रदां वन्दे मन्त्रात्रिपुरसुन्दरीम् ॥ इत्यादि ।

End.

इति त्रिपुरसुन्दर्या दशकं यः पठेन्नरः ।
 तस्य श्री-राघु-रारोग्यसत्सन्तान-सम्बद्धिदम् ॥

Colophon. इति ज्ञानार्णवे पारायणस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । स्तुतिकथनव्याजेन त्रिपुरसुन्दर्या रूपगुणमाहात्म्यादिकथनम् ॥

No. 4221. फाद्युनकृष्णचतुर्थीव्रतम् । Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 5. Lines, 13 on a page. Extent, 76 ślokas, Character, Nāgara. Date, Sm. 1837. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Phālguna-kṛīṣṇa-chaturthī-vrata. The religious ceremony to be performed on the fourth day of the waning moon. This is said to be a part of the Brihannārādiya Purāna.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अरण्ये वर्त्तमानं तं पाण्डुपुत्रं युधिष्ठिरम् ।
 सबान्धवं सुखासीनमाययौ व्यास आदरात् ॥
 तं दृष्ट्वा मुनिशार्दूलं व्यासं प्रत्युद्ययौ ऋषयः ।
 मधुपर्कयुतं चार्थं दत्त्वा तस्मै ह्युवाच तम् ॥
 अथ मे सफलं जन्म भवतागमनं कृतम् ॥ इत्यादि ।

End.

एवमुक्त्वा ततो व्यासस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 युधिष्ठिरस्तु तत् सर्वमकरोन्मुनिभाषितम् ॥
 तेन व्रतप्रभावेण स्वराज्यं प्राप्तवान् भुवम् ।
 चत्वारिपुगणान् सर्वानवाप्तः सकलां महीम् ॥
 बुभुजे मेदिनीं राजा पुत्रपौत्रसमन्वितः ॥

Colophon. इति श्रीबृहन्नारदीये फासुग्नकृष्णचतुर्थीव्रतं समाप्तम् ॥

संवत् । १८२७ ।

विषयः । फासुग्नकृष्णचतुर्थीव्रतविधिकथनम् । तत्कथाकीर्तनञ्च ।

No. 4222. मेघमाला । Substance, country-made paper, 13×4 inches. Folia, 22. Lines, 11 on a page. Extent, 576 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1865. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Megha-málá. An astrological work treating of the knowledge of months, days and *tithis*. It treats of the process of foretelling rains prognosticating famines, &c.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ मेघमालायाः प्रारम्भः ।

अथातः संप्रवक्ष्यामि फलं योगसमुद्भवम् ।

मासवारतिथीनाञ्च सम्यग्ज्ञानप्रकाशकम् ॥

प्रतिपदि रविवारश्चैत्रमासे यदि स्या-

न्न भवति वज्रदृष्टिदुःखिता लोकसंघाः ।

अमृतकिरणवारो ज्ञा + + वाक्पतीनां

भवति ननु धरित्री शस्यते + मिपूर्णा ॥ इत्यादि ।

End.

मीनान्ते दृष्टिकान्ते च दृष्टे कुम्भे च मेघगे ।

यावत् सीरिर्गुरौ तिष्ठेत् तावद्दुर्भिक्षलक्षणम् ॥

शनिरङ्कारको भानुरसावस्थान्नु माधवे ।

दुर्भिक्ष + + + घोरं व्रतपूर्णा वस्तुन्धरा ॥

Colophon. इति कालान्तरेण शुभाशुभलक्षणं सम्पूर्णं । इति मेघमालायां मयूरचिह्नकं

समाप्तम् । संवत् १८६५ ।

विषयः । भविष्यदृष्टिज्ञानोपायकथनम् । भाविदुर्भिक्षादिज्ञानोपायकीर्तनञ्च ।

No. 4223. प्रयोगरत्नमाला । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 42. Lines, 9 on a page. Extent, 622 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Prayogaratna-málá. This is the name given to the commentary to the sacrificial section of Apastamba's work. The present commentary is by Vishnu Bhatta. There is another commentary of the same name or the same work by Caṇḍapa. The codex before us contains the commentary on the Agnihotra Praśna only.

Beginning. श्रीगणाधिपतये नमः ।

ॐ नमो भगवते सदाशिवाय नमः ।
 यो वेदवपुराचारावयवो दर्शनेन्द्रियः ।
 मासीरथन्नन्तरास्ते तं विज्ञानं गुरुं भजे ॥
 कर्मप्रज्ञाध्वनीनस्य मन्त्रिभूपतिभूपतेः ।
 व्याख्याग्निहोत्रप्रश्नस्य विष्णुभट्टेन तन्यते ॥

अग्न्याधानान्तरमग्निहोत्रं व्याचिख्यासुरधिकारं दर्शयति । अग्निहोत्रं व्याख्यास्यामः । अग्निहोत्र-
 शब्दः कर्मनामधेयं । इत्यादि ।

End.

सत्यवादिनोराजन्यस्य जुह्वयाद्वाग्निहोत्रमध्वर्युरिति ।
 इत्थं राजाग्निहोत्रान्तमन्त्रतन्त्रसुगन्धिभिः ।
 सूक्तिप्रसूनैः पुष्पात् पुमर्थान् पुरषोत्तमः ॥

Colophon. इत्यापस्तम्बीयाध्वरतन्त्रखतन्त्रव्याख्यायां प्रयोगरत्नमालायां षष्ठे प्रश्ने चतुर्थः
 पटलः । श्लोकं भूयात् ।

विषयः । आपस्तम्बीयाग्निहोत्रप्रश्नसूत्रस्य व्याख्यानसुखेन प्रयोगकथनम् ।

No. 4224. प्रदोषव्रतप्रयोगः । Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 6. Lines, 14 on a page. Extent, 220 ślokas. Character. Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, decayed. Verse. Correct.

Pradosha-vrata-prayoga. Treats of a ceremony to be performed by females at dusk for obtaining good fortune. This is said to be a part of the Skandapurána.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ प्रदोषोद्द्यापनम् । स्कान्दे पार्वत्युवाच ।
 देव केन विधानेन प्रदोषोद्द्यापनं बुधैः ।
 विधातव्यं नरैःस्त्रीभिः सन्तानसुखसिद्धये ॥

इंश्वर उवाच ।

वयोदशां मन्दवारि तदुदयापनमाचरेत् ।
 आचार्यं वरयेदादौ ब्राह्मणांस्तु वयोदश ॥
 तेषां सम्यजनं कुर्यान्मण्डलं तत्र कारयेत् ।
 वेदिका तत्र कर्त्तव्या मण्डपे च सुशोभने ॥ इत्यादि ।
 भवेन्न तस्य दारिद्र्यं जन्मान्तरभवेष्वपि ।
 ज्ञानैश्वर्यसमायुक्तः सोऽप्ते शिवपुरं व्रजेत् ॥

End.

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे ब्रह्मोत्तरखण्डे प्रदोषव्रतकथा समाप्ता ।

विषयः । स्त्रीभिः धनधान्यसन्तानार्थं प्रदोषव्रतानुष्ठानं कर्त्तव्यमिति तदुव्रतमाहात्म्यकथनमुखेन तस्य विधानकथनम् । तदुदयापनविधिकथनम् । तदुव्रतकथाकीर्त्तनञ्च ।

No. 4225. रामसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made paper. 14 × 1½ inches. Folia, 11. Lines, 10—12 on a page. Extent, 277 ślokas, Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, new. Verse. Incorrect.

Ráma-sahasranáma-stotra. The thousand names of Ráma as given in Rudra Yámala tantra in a dialogue between Rudra and Párvatí.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीरामचन्द्राय नमः ।

कैलासशिखरे रम्ये' नानाघातुविचित्रिते ।
 नानाद्रुमलताकीर्णे नानापचिगणाढते ॥
 नानापच्छिलतागुल्मवेष्ठिते प्रमथाढते ।
 देवदानवगन्धर्वकिन्नरैरुपशोभिते ॥
 मन्दमावृतसंवीते पार्वतीपरमेश्वरौ ।
 उपविश्य कथां शश्वच्चक्रतुस्तौ मुदान्वितौ ॥
 भक्त्या शम्भुं प्रणम्याथ पार्वती परिपृच्छति ।
 देवदेव मद्देशान सर्वागमविशारद ॥
 त्वमेव शरणं नाथ चाहि मां दुःखसागरात् ।
 नाम्नां सहस्रं रामस्य ब्रूहि मे प्रमथाधिप ॥ इत्यादि ।

End.

रामभद्रप्रसादेन विमला नाम पार्वती ।
 रामेति रामभद्रेति रामचन्द्रेति वा स्मरन् ।
 नरो न क्षिप्यते पापैर्भुक्तिं मुक्तिञ्च विन्दति ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले रुद्रपार्वतीसंवादे रामसद्वचनामस्तीचं सम्पूर्णम् ।

विषयः । शिवाशिवयोः संवादेन श्रीरामस्य गुणभावात्प्रादिप्रकटनपूर्वकं तस्य सद्वच-
नामकथनम् ।

No. 4226. महान्यासः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 17. Lines, 8 on a page. Extent, 272 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Mahányása. The process of reciting the Satarudrí Sūkta.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अस्य रुद्रस्य प्रक्षस्यानुष्टुप्च्छन्दसः अघोर ऋषिः सङ्कर्षणमूर्तिस्वरूपो योऽसावादित्यः परपुरुषः
स एष रुद्रो देवता अग्निः क्रतुचरमायामिष्टिकायां शतरुद्रीयजपे विनियोगः । (?)

End. अग्निर्वायुः सूर्यश्चन्द्रमा दिश आपः पृथिव्योषधिवनस्यतथ इन्द्रः पर्जन्य
ईशान आत्मा पुनर्मे नयोदश । उत्तरन्यासः । सुसारथि० । हृदयाय० । यज्ञेन० । शिरसे० ।
+ + + । शिखायै० । श्रीः ।

Colophon. अतःपरं खण्डितम् ।

विषयः । महारुद्रप्रयोगविधिकथनम् ।

No. 4227. विश्वेश्वराष्टकम् । Substance, country-made paper, 7 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 23 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Viśveśvarāṣṭaka. Eight verses in honor of Viśveśvara the presiding deity of Benarés.

Beginning. श्रीविश्वेश्वराय नमः ।

गङ्गातरङ्गरमणीयजटाकलापं

गौरीनिरन्तरविभूषितवामभागम् ।

नारायणं प्रियमनङ्गमदापहारं

वाराणसीपुरपतिं भज विश्वनाथम् ॥ १ ॥

वाचामगोचरममेयगुणस्वरूपं

वागीशविष्णुसुरसेवितपादपौठम् ।

End.

वामेन विपद्भरणे कलत्रवन्नं
 वाराणसीपुरपतिं भज विश्वनाथम् ॥ ९ ॥
 श्रीविश्वनाथ कर्णाकर शूलपाणे
 शम्भो गिरौश शशिखर चन्द्रमौले ।
 श्रीनीलकण्ठ मदनानक विश्वधूर्ते
 गौरौपते मयि निधेहि कृपाकटाक्षम् ॥ ८ ॥
 वाराणसीपुरपतेः परमेश्वरस्य
 व्यासोक्तमष्टकमिदं पठते मनुष्यः ।
 विद्याः त्रिं विपुलसौख्यमननकौर्त्तिं
 सम्प्राप्य देहनिहत्यं लभते च मोक्षम् ॥ ९ ॥

Colophon. इति वेदव्यासविरचितं श्रीविश्वेश्वराष्टकं समाप्तम् ।

विषयः । स्तुतिव्याजेन श्रीमद्विश्वेश्वरस्य रूपगुणमाहात्म्यादिवर्णनम् ॥

No. 4228. मणिकर्णिकाष्टकम्। Substance, country-made paper, 7 × 3 inches, Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 23 ślokas. Character Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India Appearance, new. Verse. Generally correct.

Manikarnikáshṭaka. Eight verses in honor of Maṇikarniká the sacred burning ground at Benares by the great Śankarácárya.

Beginning. श्रीमणिकर्णिकादेश्यै नमः ।

लक्ष्मीरे मणिकर्णिके हरिहरौ सायुज्यमुक्तिप्रदौ
 वादं तौ कुरुतः परस्परसुभौ जन्तोः प्रयाणोत्सवे ।
 मद्रूपो मनुजोऽथमस्तु चरिणा प्रोक्तः शिवस्तत्क्षणे
 तन्मध्याङ्गुलाञ्जनो गरुडगः पीताम्बरो निर्गतः ॥ १ ॥
 इन्द्राद्यास्त्रिदशाः पतन्ति नियतं भोगक्षये ते पुनः,
 जायन्ते मनुजास्ततोऽपि पशवः कौटाः पतङ्गादयः ।
 ये मातर्मणिकर्णिके तव जले मज्जन्ति निष्कल्मषाः
 सायुज्येपि किरौटकौस्तुभधरा नारायणाः सुर्नराः ॥ २ ॥
 कच्छैः कोटिशतैः स्वपापनिधनैर्यथाश्चमेधैः फलं
 तत्सर्वं मणिकर्णिकाक्षपनजं पुण्यप्रतिष्ठं भवेत् ।

End.

स्वात्वा स्तोत्रमिदं नरः पठति यः संसारपाथोनिधिं
तीर्त्वा पल्लवलवत् प्रयाति सदनं तेजोमयं ब्रह्मणः ॥ ८ ॥

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं मणिकर्णिकाष्टकं समाप्तम् ।

विषयः । स्तोत्रव्याजेन मणिकर्णिकामाहात्म्यादिकथनम् ।

No. 4229. अन्नपूर्णाष्टकम् । Substance, country-made paper, 7×3 inches. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 23 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government, of India, Appearance, new. Verse. Incorrect.

Annápúrnáshṭaka. Eight verses in honor of Anna Púrná by the same author.

Beginning. श्रीमदन्नपूर्णाये नमः ।

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी
निर्धूताखिलघोरपावनकरी प्रत्यक्षमादेश्वरी ।
प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि ह्यपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥
नानारत्नविचित्रभूषणकरी हेमाम्बराडम्बरी
सुक्ताहारविलम्बमानविलसद्ब्रह्मकुम्भान्तरी ।
काश्मीरागुत्वासितारचिकरी काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि ह्यपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥
सर्वत्राणकरी महावलकरी विश्वेश्वरी श्रीधरी
साक्षान्मोक्षकरी निरामयकरी विद्यार्थविद्याधरी ।
आयुः-कीर्ति-यशः-पराक्रमकरी काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि ह्यपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥

End.

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्रीमदन्नपूर्णाष्टकस्तोत्रं समाप्तम् ।

विषयः । स्तुतिकथनव्याजेन अन्नपूर्णाया माहात्म्यादिकीर्तनम् ।

No. 4230. प्रदोषव्रतनिर्णयः । Substance, country-made paper, 11×4 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 81 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose, and Verse.

Pradoshavrata-nirṇaya. Treats of a ceremony to be performed on the thirteenth day of the moon at dusk, the principal ceremonial being the worship of Śiva. This appears to be a part of the Brahmottara Khaṇḍa of the Skanda Purāna.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ प्रदोषनिर्णयः । तत्र प्रदोषव्रतं ब्रह्मोत्तरखण्डे ।

पक्षद्वये त्रयोदश्यां निराहारो भवेद्दिवा ।

घटिका त्रिरक्षमयात् पूर्वं स्नानं समाचरेत् ॥

शुक्लाम्बरधरो भूत्वा वाग्यतो नियमान्वितः ।

कृतसन्ध्याजपविधिः शिवपूजां समारभेत् ।

अत्र त्रयोदशी प्रदोषव्यापिनी प्राच्या । तत्रैव पूजाविधानात् । प्रदोषप्रमाणं स्वान्दे ।

त्रिसुहृत्तः प्रदोषः स्याद् भानावसंगते सति ॥

मदनरत्ने व्यासः ।

नक्तन्तु तत्र कर्तव्यमिति शास्त्रविनिश्चयः । इति ।

End.

अस्मिन् दिवा नक्तभोजने उत्तमोत्तमसुहृत्तः मध्यमोपान्तः । ततः प्राचीनो लघन्य इति ।

Colophon. इति दिवासौरनक्तप्रदोषनिर्णयः ।

विषयः । चतुर्दश्यां शिवपूजाव्रते प्रदोषनिरूपणम् । तत्र नक्तादिकालनिरूपणम् । त्रयोदश्यां शिवव्रतारम्भकालादिनिरूपणम् । वारादियोगे प्रदोषविधिकथनञ्च । इति शम् ।

No. 4231. प्रशस्तिकाप्रकरणम् । वा प्रशस्तिविधिपरम्परा । Substance country-made paper, 10×4 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 70 ślokas. Character. Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, new. Prose and Verse. Incorrect.

Praśastikā, prakaraṇa, or Praśasti-vidhi-paramparā. A letter-writer or rather the form of writing superscriptions to letters.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ प्रशस्तिकाप्रकरणम् । तत्र प्रशस्तिनाम्नः पूर्व्वं श्रीशब्दसङ्ग्रानियम उत्तोऽभियुक्तेः ।

षड्गुरोः स्वामिनः पञ्च द्वौ भृत्ये चतुरो ह्यरौ ।

श्रीशब्दास्तु त्रयो मिवे एकैकं पुत्रं भार्ययोः (?) ॥

तत्रादौ राज्ञः प्रशस्तयः । खस्ति श्रीमत्समस्तानन्दमन्दिरगुणष्टन्दसुन्दरसुकुन्दपदारविन्दमकरन्द-
विन्दुमिलितमानसवशंवदसकलपुरुषार्थेषु सकलार्थिमनोरथवितरणदृष्टीकृतकल्पद्रुमादिदर्थेषु (?) ।

इत्यादि ।

End. खस्ति श्रीमद्दुदामप्रेमचेमभूषितास्तदादि भक्तजनेषु प्राणप्रकृतिषु नेत्रयो-
रधिष्ठानेषु कर्णधोरधिदैवेषु गिरामागारेषु नैयाधिकेखिव प्रकटितसकलप्रमाणेषु श्रीमद्-
गुरुचरणसरोजेषु ।

Colophon. इति प्रशस्तिविधिपरम्परा समाप्ता ।

विषयः । प्रशस्तिखनविधिकथनम् ।

No. 4232. ऋसिंहपरिचर्या । Substance, country-made yellow paper, $9\frac{3}{4} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines, 9 on a page. Extent, 126 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Nṛisīnhaparicharyyā. On the worship of Nṛisinha. An incarnation of Vishnu and the method of placing the Pavitra or Strainer in his hand at the time of worship. This appears to be a part of a *Tantrik* work as its chapters are entitled *Patalas*.

Beginning. ओगणेशाय नमः ।

अथ औतस्मार्कमार्गेण ऋसिंहोपासकानां बोधायनोक्तसंगृह्य मद्दासंदितादि वा (?) गुणोपसंच-
तिन्यायात् पविषादिविधिं ब्रुवे । श्रावणेशिं ह्येमेन न रौप्येषा (?) ताम्रेण वा पवित्राणि कार्याणि ।

End. श्रीभूते तत्तन्मूलमन्त्रेण देवाय दमनकं समर्थं मद्दापूजां कृत्वा देव देवेति
कर्म निवेद्य गुर्वादीन् संपूज्य बन्धुभिः सद्य भुञ्जीतेति सायं साधारणो विधिः । विशेषतस्तु
तत्तत्कल्पोक्तो गृह्यैतव्यः ।

Colophon. इति ऋसिंहपरिचर्यायां पञ्चमः पटलः ।

विषयः । ऋसिंहपरिचर्यायां पवित्रारोपणविधिस्तत्प्रयोगः ऋसिंहपूजा चाभिहितता ।

No. 4233. निर्णयसिन्धुः, वा निर्णयकमलाकरः । Substance, country-made paper, $17 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 176. Lines, 17 on a page. Extent, 11,963 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1822. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and Verse. Generally correct.

Nirṇaya-sindhu *alias* **Nirṇaya-kamalākara**. This work was compiled in the year 1638 of the Vikrama era corresponding to 1572 A. D., by Kamalākara the son of Rāmakrishṇa, the grandson of Bhatta Nārāyaṇa and the great-grandson of Rāmésvara. It is a standard work on Hindu law in the North Western Provinces and the Punjab. It treats of the auspicious moments for the performance of various Hindu ceremonies and the method and occasion of performing them. It treats of the Saṃskāras or the ceremonies for the purification of the soul of a brahmana, of the ceremonies for the consecration of temples, images, wells, tanks, trees, &c., and of the daily and occasional duties of brahmans.

Beginning. श्रीगजाननगुरुसरस्वतीभ्यो नमः ।
 कारुण्यैकनिकेतं रामं सीतालतायुक्तम् ।
 विद्यामित्रान्ववायव्रततिसमालम्बशाखिनं वन्दे ॥
 लक्ष्मीसद्वाथं कल्पद्रुतलरञ्जितगोकुलम् ।
 बर्चापीडं घनश्यामं महः किञ्चिदुपास्यते ॥
 वेदार्थधर्मरक्षायै मायामानुषरूपिणम् ।
 पितामहं हरिं वन्दे भट्टनारायणाक्षयम् ॥
 यत्पादसंस्मृतिः सर्वमङ्गलप्रतिभूर्मता ।
 तान् भट्टरामकृष्णाख्यानं श्रीनातचरणान् नमः ॥
 सर्वकल्याणसन्दीपनिदानं यत्पदद्वयम् ।
 धुनदीसोदरामम्बामुमाख्यां नौमि सादरम् ॥
 विन्दुमाधवपादाब्जमालम्बीकृतविप्रहम् ।
 व्यायांसं धातरं भट्टदिवाकरमुपास्यते ॥
 हेमाद्रिमाधवमते प्रविचार्य सम्य-
 गालोच्य तत्त्वमथ तीर्थकृतां परेषाम् ।
 श्रीरामकृष्णतनयः कमलाकराख्यः
 काले यथामति विनिर्णयमातनोति ॥
 सन्ति यद्यपि विद्वांसस्तन्निबन्धाश्च कोटिशः ।
 तथाप्यसुख्य वैदग्धीं किञ्चिद्विज्ञातुमीशते ॥

तत्र संचेपतः कालः षोडश ।

End. तद्विधिरन्यच्च विशेषः प्रागुक्त इत्यलं बहना ॥

एवं निरूपितमिदं गहनन्तु धर्म-
तत्त्वं विचार्य वचनैश्च नयैश्च सम्यक् ।
तद्दोषदृष्टिमपह्नाय विवेचनीयं
विद्वद्भिरित्यविरतं प्रणतोऽस्मि तेषु ॥

— — — — — ।
यो भाट्टतन्त्रगहनार्णवकर्णधारः
शास्त्रान्तरेषु निखिलैव्यपि मर्मसेसा ।
योऽत्र अमः किल छतः कमलाकरेण
प्रीतोऽसुनास्तु सुछती बुधरामकृष्णः ॥
श्रीभट्टरामेश्वरस्वरिस्त्रु श्रीभट्टनारायणस्वरिस्त्रुनोः ।
श्रीरामकृष्णस्य छतः छतीसं व्यधानिबन्धं कमलाकराख्यः ॥
नानानिर्णयवत्त्वान्निर्णयसिन्धुः प्रोच्यतां विबुधतः ।
निर्णयसरोजवत्त्वान्निर्णयकमलाकरोऽप्यस्तु ॥
वस्तुधातुऋतुभूमिमे गतेऽब्दे
नरपतिविक्रमतोऽथ याति रौद्रे ।
तपसि शिवतिथौ समापितोऽयं
रघुपतिपादसरोरुचेऽर्पितश्च ॥
जगति सकलविव्यासिन्नुमुष्टि + वानां
परभणितपरीक्षा युज्यते सज्जनानाम् ।
तदिह गम + बन्धे दूषणं भूषणं वा
यदि भवति विदग्धैस्तद्वावश्यं विदृश्यम् ॥

Colophon. इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणश्रीमद्रामेश्वरभट्टस्वरिस्त्रुनारायण-
भट्टस्त्रुत विद्वन्मुकुटक्षीराङ्कुरश्रीरामकृष्णभट्टात्मजकमलाकरभट्टछते निर्णयसिन्धौ तृतीयः परिच्छेदः
समाप्तः । समाप्तश्चायं निबन्धः । संवत् १८२९ ॥

विषयः । अब्दशब्दनिर्वचनपूर्वकं अब्दभेदनिरूपणम् । अयननिर्णयः । ऋतुनिर्णयः ।
मासभेदादिनिरूपणम् । वेधस्वरूपादिकथनम् । एकभक्तानिरूपणादिकम् । अयाचित्तादिनिर्णयः ।
नक्षत्रव्रतनिरूपणम् । व्रताधिकारिनिरूपणम् । तत्कालादिनिरूपणम् । तदुद्घापने विशेषकथनम् ।
व्रतत्यागे प्रायश्चित्तकथनम् । व्रतत्यागप्रायश्चित्तकथनम् । रजस्रालादेर्व्रते प्रतिनिधिविवेकः । प्रति-
पदादितिथिस्वरूपकथनपूर्वकं तत्र तत्र छत्यविशेषकथनम् । तत्र एकादशीव्रताशक्तौ भक्ष्यनिरू-
पणम् । व्रतघ्ननिरूपणपूर्वकं तत्र तत्र प्रायश्चित्तकथनम् । अन्नतप्लादिनिरूपणम् । स्त्रुतकादौ व्रतविधि-

कथनम् । अष्टमहाद्वादशो निरूपणम् । हरिवासरनिरूपणम् । व्यतीपातादिलक्षणकथनम् । इष्टि-
 कालनिरूपणम् । अन्वारम्भणीयादिनिरूपणम् । विद्वानिनिर्णयः । सोमकालनिर्णयः । आधानकाल-
 निर्णयः । पिण्डपितृयज्ञनिरूपणम् । निरग्नेर्दर्शननिरूपणम् । साम्निकनिराग्निक्खरूपादिकथनम् ।
 ग्रहणनिरूपणम् । पुरश्चरणादिविधिकथनम् । समुद्रस्नानविधिकथनादिकम् । अथ चैत्रादिप्रमेण
 द्वादशमासकृत्यनिरूपणम् । तत्र तत्र विशेषेण चैत्रे नवरात्रविधिकथनम् । श्रीरामनवमीनिरूपणम् ।
 दोस्तोत्सवनिर्णयः । वैशाखे समुद्रस्नानविधिकथनम् । बौद्धावतारनिर्णयः । ज्येष्ठे रमावतारादिकथनम् ।
 आषाढे रथोत्सवादिविधिकथनम् । शाकादिप्रतविधानम् । तत्रसुद्राधारणादिविधिकथनम् ।
 कोकिलाप्रतविधिकथनम् । श्रावणे उपाकर्म्मविधिकथनादिकम् । रक्षावन्धनादिविधिकथनम् ।
 हृद्यश्रीवोत्यक्तिकथनादिकम् । भाद्रे गोप्रसवशान्तिकथनम् । जन्माष्टमीविवेचनम् । प्रतिमासकृष्णाष्ट-
 मीविधिकथनम् । वामनावतारनिर्णयः । दुग्धप्रतादिकथनम् । आश्विने, महालयाश्राद्धनिरूपणम् ।
 अश्विष्टकाविधिकथनम् । नवरात्रविधिकथनम् । कुमारीपूजनविधिकथनम् । चण्डीपाठविधि-
 कथनम् । वेदपारायणविधिकथनम् । उपाङ्गललिताप्रतादिकथनम् । बलिहोमादिविधिकथनम् ।
 श्रतचण्डीविधिकथनम् । सच्चच्चण्डीविधिकथनम् । नवरात्रपारायणविधिकथनम् । विजयादशमी-
 हृत्यकथनम् । कार्तिके कार्तिकस्नानादिविधिकथनम् । तुलसीकाष्ठमालाविधिकथनम् । द्विदल-
 प्रतादिकथनम् । अलक्ष्मीनिःसारणविधिकथनम् । गोक्रीडनविधिकथनम् । बोधनीविधिकथनम् ।
 मत्स्यावतारनिर्णयः । त्रिपुरोत्सवविधिकथनम् । कात्यष्टपोत्सगविधिकथनम् । मार्गशीर्षे दत्तात्रेयोत्-
 पत्तिनिर्णयः । अष्टकादिविधिकथनम् । पौषे, उत्सर्जनविधिकथनम् । अर्द्धोदययोगनिरूपणम् ।
 माघे, स्नानविधिकथनम् । प्रयागस्नानविधिकथनम् । श्रीपञ्चमीविधिकथनम् । रथसप्तमीविधि-
 कथनम् । फाल्गुने,—शिवरात्रिविधिकथनम् । होलिकाविधिकथनम् । वरुन्तोत्सवविधिकथनम् ।
 चूतकुसुमप्राशनविधिकथनम् । प्रथमरजोदर्शने त्रिव्याद्विफलकथनम् । तत्र तत्र शान्तिकथनम् ।
 गर्भाधानविधिकथनम् । आतुरस्नानादिविधिकथनम् । पुंसवनसौमन्तोन्नयनादिविधिकथनम् ।
 स्तिकागारप्रवेशादिविधिकथनम् । जातकर्म्मदिविधिकथनम् । षष्ठीपूजादिविधिः । दत्तपुत्र-
 ग्रहणादिविधिः । यमयोः संस्कारविधिकथनम् । नामकर्म्मदोलारोद्धदुग्धपानकर्णवेधताम्बूल
 भक्षणदिविधिकथनम् । निष्क्रमणविधिकथनम् । उपवेशनविधिकथनम् । अन्नप्राशनविधिकथनम् ।
 अष्टपूर्तिविधिकथनम् । कटिस्त्रयन्वविधिकथनम् । चौलविधिकथनम् । पञ्चशिखिविवेचनम् ।
 विद्यारम्भविधिकथनम् । धनुर्विद्यारम्भविधिकथनम् । उपनयनविवेचनम् । तत्र ज्येष्ठमासादिविवेकः ।
 पुनश्चपनयनकालनिरूपणम् । कुण्डगोलकादेशपनयनविधिकथनम् । भिक्षाविधिकथनम् । संस्कार-
 लोपे प्रायश्चित्तकथनम् । युगपत्संस्कारविधिकथनम् । सन्याविधिकथनम् । उपनयनाग्निविधि-
 कथनम् । ब्रह्मयज्ञारम्भविधिकथनम् । ब्रह्मदण्डादिविधिकथनम् । संस्कारलोपप्रायश्चित्तकथनम् ।
 ब्रह्मव्रतलोपे प्रायश्चित्तकथनम् । उपवीतनाशे प्रायश्चित्तकथनम् । समावर्तनविधिकथनम् । द्वातक-

व्रतकथनम् । कुरिकावन्धकथनम् । विवाहनिरूपणम् । मातुलकन्यापरिणयनिरूपणम् । दत्त-
 सापिण्डनिरूपणम् । गोत्रप्रवरनिर्णयः । कुम्भविवाहविधिकथनम् । अश्वत्यविवाहविधिकथनम् ।
 विष्णुमूर्त्तिदानानन्तरविवाहविधिकथनम् । सोदरयोर्विवाहनिर्णयः । षट्पुत्रविवाहविधिकथनम् ।
 षट्पुत्राद्युक्तकथनम् । पैशाचादिविवाहविधिकथनम् । विवाहमण्डपादिविधिकथनम् । वाग्दा-
 नोत्तरं वरस्य देशान्तरादिगमने विधिनिरूपणम् । कन्यादानादिविधिकथनम् । गृहप्रवेशहोम-
 विधिकथनम् । औपासनारम्भकालनिरूपणम् । द्विरागमनकालादिनिरूपणम् । आधानादिविधि-
 कथनम् । परिवेदनविधिविवेचनम् । शूद्रसंस्कारविधिकथनम् । जलाशयादिविधिकथनम् ।
 कूपयुत्सर्गविधिकथनम् । वृक्षारोपणादिविधिकथनम् । मूर्त्तिप्रतिष्ठादिविधिकथनम् । प्रतिमाभेद-
 कथनम् । शिवलिङ्गभेदादिकथनम् । तत्र तत्र अधिकारनिरूपणम् । त्रिपुण्ड्रादिविधिकथनम् ।
 रुद्राक्षधारणादिविधिकथनम् । जीर्णोद्धारविधिकथनम् । पुण्यादेः पर्युषितत्वादिविवेचनम् । अथ
 कृषिकालादिनिरूपणम् । धान्यसङ्ग्राहादिविधिकथनम् । नववस्त्रालङ्कारादिधारणनिरूपणम् ।
 गजाद्यारोहणनिर्णयः । नृत्यारम्भनिरूपणम् । राजदर्शनविधिकथनम् । क्रयविक्रयादिनिरूपणम् ।
 सेतुबन्धनादिविधिकथनम् । गजदन्तच्छेदादिविधिकथनम् । निःक्षेपकालनिरूपणम् । षण्मोक्षादि-
 विधिकथनम् । राजसुद्रादिविधिकथनम् । नौकाकृत्यनिरूपणम् । शयनासनभोगविधिकथनम् ।
 श्मश्रुकर्मनिर्णयः । नवाङ्गविधिकथनम् । नवफलादिभक्षणविधिकथनम् । होमनिरूपणम् ।
 ज्वरादिशान्तिविधिकथनम् । भेषजकालनिरूपणम् । अथ दन्धावनादिविधिकथनम् । स्नानादि-
 विधिकथनम् । गृहारम्भकालनिरूपणम् । कलिवर्ज्जानिरूपणम् । अथ आङ्गलक्षणादिकथनम् ।
 गयात्राहादिविधिकथनम् । आङ्गनिषिद्धदेशादिकथनम् । आङ्गकालादिनिरूपणम् । स्त्रीश्राद्धे विशेष-
 कथनम् । वैश्वदेवविधिकथनम् । नित्यश्राद्धविधिकथनम् । रात्रौ श्राद्धविधिकथनम् । आङ्गानुकल्प-
 विधिकथनम् । दृषोत्सर्गविधिकथनम् । एकोद्दिष्टपार्व्वणादिविधिविवेचनम् । अथ तर्पणविधिकथनम् ।
 तौर्यश्राद्धादिविधिकथनम् । तत्र वपनादिविधिविवेचनम् । अथ अशौचनिरूपणम् । अनुगमना-
 दिविधिकथनम् । आत्मघाते प्रायश्चित्तकथनम् । नारायणबलिविधिकथनम् । सन्न्यासिमरणादौ
 विधिकथनम् । पर्णनरदाहादिविधिकथनम् । प्रेताधानादिविधिकथनम् । उदकदानादिविधि-
 कथनम् । अस्थिसञ्चयनादिविधिकथनम् । नवश्राद्धविधिकथनम् । एकादशहृत्यनिरूपणादिकम् ।
 मासिकसपिण्डीकरणादिकथनम् । प्रथमाब्दे निषिद्धादिकथनम् । रजस्खलादिमरणे विशेषकथनम् ।
 विधवाधर्मनिरूपणम् । सन्न्यासपक्षविधिकथनम् । यतिधर्मनिरूपणम् । यतिसंस्कारविधिकथनम् ।
 द्वादशश्राद्धादौ मेलनविधिकथनम् ॥ इति शिवम् ॥

No. 4234: अनिला, वा प्रयोगदीपिका । Substance, country-made
 paper, 12 × 4½ inches. Folia, 44. Lines, 10 on a page. Extent, 886
 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1601. Place of deposit, Calcutta,
 Government of India. Appearance, old, Prose and Verse. Incorrect.

Anilá, or Prayogadípiká. The method of performing ceremonies of Darśa Paurṇamása, &c., in accordance with the interpretation of the Apastambíya Sútras by Dhúrta Svámí. By Keśava an inhabitant of Tálabrinda.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

गङ्गाप्रवाहपरिपूतजटाकलापं
क्रीडत्फणीन्द्रचकितेन्दुमणिप्रभाभिः ।
प्रञ्ज्वलितस्फुटिततत्तकहारबन्ध-
प्रस्थेन कालविषकण्ठहरं नमामि ॥

आपस्तम्बीयसूत्रस्य धूर्तस्वामिन्याख्यानुसारेण शास्त्रान्तरसिद्धानपेक्षितानविद्वानप्युपसंहृत्य दर्शपूर्णमासावारभ्याग्निचयनपर्यन्तानां कर्मणां प्रयोगवृत्तिः क्रियते । सोमान्तानि नित्यान्यनु-
+ + र्थिना कर्तव्यानि—इत्यादि ।

End. सन्तिष्ठेते दर्शपूर्णमासौ ह्यौत्रवर्जं ।
एषा वैवियवृद्धेन तालवृन्दनिवासिना ॥
केशवेन कृता वृत्तिः प्रयोगस्य प्रदीपिका ॥

Colophon. इति दर्शपूर्णमासानिला समाप्ता ।
संवत् १६०१ ।

विषयः । आपस्तम्बसूत्रस्य धूर्तस्वामिन्याख्यानुसारेण दर्शपूर्णमासप्रयोगकथनम् ।

No. 4235. प्रवासविधिः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 4. Lines. 8-9 on a page. Extent, 38 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose, and Verse. Incorrect.

Pravása-vidhi. Treats of the ceremonies to be performed by a brahman who has taken the vow of maintaining the sacred fire throughout his life, on the occasion of his going to a distant place for the purpose of a long sojourn.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ प्रवासविधिः । अग्नीन् विहृत्य प्रज्वाल्य सर्वान् आचम्य प्राणानायम्य प्रवासविधिं करिष्ये इति सङ्कल्प्य वाग्यतस्त्रीर्धेन प्रविश्य आहवनीयवायव्यां समौपे तिष्ठन् उपतिष्ठते । शंस्यपशून् मे पाहि । एवं गार्हपत्यम् । इत्यादि ।

End. विहृताग्निश्चेत् प्रत्यग्निं मन्त्रावृत्तिः । आगमोत्तरमनेनैव उपस्थानं । परि-
समूहनादि पूर्व्ववत् ।

Colophon. इति प्रवासविधिः ।

विषयः । अग्निहोत्रिणः प्रवासगमने आहवनीयादिविधिनिरूपणम् । तत आगमने पुनस्त-
द्विधिकथनम् । प्रकारान्तरेण उपस्थानविधिकथनञ्च ।

No. 4236. पुनःसन्धानम् । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 7-8 on a page. Extent, 70 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Punah-sandhána. The rekindling of the sacred fire at the end of a long sojourn.

Beginning. श्रीश्रीगणेशाय नमः ।

अथ पुनःसन्धानम् । आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य विच्छिन्नदिनादारभ्य एतावन्तं
कालं गृह्याविच्छेदजनितप्रत्यवायपरिहारद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थमसुकप्रायश्चित्तमसुकप्रत्याम्नाय-
द्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं—इत्यादि ।

End. समानतन्त्रकञ्चेद् होमद्वयमिदं भवेत् ।

Colophon. इति पुनःसन्धानं समाप्तम् ॥ शके १७१६ ।

विषयः । विच्छिन्नस्य अग्नेः पुनः सन्धानविधिकथनम् ।

No. 4237. पुरुषार्थचिन्तामणिः । (विवाहप्रकरणम् ।) Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 20. Lines, 11 on a page. Extent, 617 ślokas. Character. Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, Fresh. Prose and Verse. Incorrect.

Purushártha-chintámani. Seems to be a series of Hindu law compilations by Vishnu Bhatta surnamed Ārabakī. The present Codex treats of marriage only, and as it shows a special interest in proving the validity of marriage with maternal uncle's daughter, a custom prevailing in Southern India the work seems to have been compiled for that country.

Beginning. श्रीः ।

अथ विवाहोऽभिधीयते । तव दक्षः ।

वेदानधीत्य यत्नेन पाठतो ज्ञानतस्तथा ।
समावर्त्तनपूर्वन्तु लक्षणां स्त्रियसुद्वहेत् ॥
अनाश्रमौ न तिष्ठेत्तु दिनमेकमपि द्विजः ।
आश्रमेण विना तिष्ठन् प्रायश्चित्तौघते हि सः ॥

मनुः ।

गुरुणानुमतः स्नात्वा समाहृतो यथाविधि ।
उद्वहेत् द्विजो भार्यां सवर्णां लक्षणान्विताम् ॥ इति ।

याज्ञवल्क्योऽपि ।

अविश्रुतब्रह्मचर्य्यो लक्षणां स्त्रियसुद्वहेत् ।
अनन्यपूर्विकां कान्तामसपिण्डां यवीयसीम् ॥ इत्यादि ।

End. इतरो दाक्षिणात्य इतरस्मिन् उत्तरदेशे मातुलसम्बन्धं कुर्वन् दुष्यति, न स्वदेशे । तथेतर उदीच्य इतरस्मिन् दक्षिणदेशे सीधुपानादि कुर्वन् दुष्यत्येवेति सुधीभिर्विभावनौघमिति दिक् ।

Colophon. इति श्रीमदाढवस्युपनामकविर्युभट्टकृतपुरषार्थचिन्तामण्यन्तर्गतसापिण्ड्य-विचारः समाप्तः ।

विषयः । विवाहयोग्यकन्यालक्षणादिनिरूपणमुखेन विस्तरतः सापिण्ड्यविवेककथनम् । दाक्षिणात्यानां मातुलकन्यापरिणयनस्य धर्म्मालयवस्थापनञ्च ।

NO. 4238. पञ्चमाश्रमविधिः । Substance, country-made paper 10 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent, 27 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and Verse. Incorrect.

Panchamāśrama-vidhi. By Śamkarāchāryya. The four stages of the life of a Brahman are well known. This work treats of a fifth stage, namely, a stage in which a brahman should give up the badges of the fourth stage, his walking staff, his water-pot, &c., and travel all alone like a child or a lunatic or a goblin. This stage is sometimes called the *Paramahansa* stage.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ पञ्चमाश्रमविधिं व्याख्यास्यामः । तव दण्डादिविसर्जनक्रममाह । उदगयनोत्तमसाहादि-

शुभदिने प्रातराह्निकादिकं सम्पाद्य गुरोर्वन्दनपूर्वकं तदाज्ञया ब्राह्मणद्वारा तूष्णीमग्निं प्रस्था-
त्याभ्यर्च्य ब्रह्मसुद्रां शिथिलीकृत्य जुह्वयात् ।

End. यत्किञ्चित्ज्ञानसन्ध्यादिजपध्यानादितत्परः ।

क्षुत्पिपासानिवृत्त्यर्थमन्नोदकपरायणः ॥

परदारपरद्रव्यधातुस्पर्शविवर्जितः ।

एकाकी सञ्चरेद्भूमौ बालोन्मत्तपिशाचवत् ॥

Colophon. इति शङ्कराचार्यविरचितपञ्चमाश्रमविधिः ।

विषयः । सन्न्यासोत्तरं दण्डकौपीनादिपरित्यागरूपपञ्चमाश्रमग्रहणविधिकथनम् । तत्र अग्नी-
दण्डनिःक्षेपादिविधिकथनम् । कमण्डल्व्वादिस्फोटनविधिकथनञ्च ।

No. 4239. पञ्चपक्षिशकुनम् । Substance, country-made paper, 22 × 3½ inches. Folia, 3. Lines, 6 on a page. Extent, 532 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose, and verse. Incorrect.

Pañchapakshi-śakuna. A short treatise on fortune-telling by the appearance of five kinds of birds.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

प्रणम्य श्रीमहादेवं सर्वशास्त्रविशारदम् ।

भविष्यदर्थबोधाय पप्रच्छ सुनयो मुदा ॥

तेषां वचनमाकर्ण्य निजगाद् महेश्वरः ।

त्रिकालज्ञानबोधार्थं पञ्चपक्षिप्रदर्शनम् ॥

अनेन शास्त्रसारेण लोके कालत्रयं प्रति ।

बलाबलानि दृश्यन्ते सर्वकार्येषु निश्चितम् ॥

आगतं प्रच्छकं दृष्ट्वा देवज्ञः सावधानतः ।

यद्युच्यत् करोति कर्माणि तस्मात् सर्वं विचारयेत् ॥

End. तन्मिमे (?) वायुः । इत्येवं जुहो + + सुक्तोऽसि ।

इत्युक्तं पञ्चपक्षिणां लाभालाभं जयाजयम् ।

येन विज्ञानमात्रेण त्रिकालज्ञो भवेन्नरः ॥

तावद्गर्जन्ति शास्त्राणि वागीशानमनेकशः (?) ।

यावन्न श्रूयते पक्षिशकुनं शङ्करोदितम् ॥

Colophon. इति महादेवविरचितं पञ्चपक्षिशकुनं समाप्तम् ॥

विषयः । प्रब्रकर्तुर्भावविशेषेण त्रैकालिकशुभाशुभचिन्तनप्रकारकीर्तनम् ॥

No. 4240. प्राणाभरणम्, वा राजवर्णनम् । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 4. Lines, 16 on a page. Extent, 224 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Prānābharana, or Rājavarṇana. In praise of Rájá Prāṇanārāyaṇa Deva of Kāmarúpa in Assam by Jagannatha Paṇḍit.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

विभ्राणैव गुणज्ञता समुदितो भूभार + + भरः (?)
 कालोऽयं कलिराजगाम जगतीलावण्णकुक्षिभरः ।
 एवं भावनया मदीयकविते मौनं किमालम्बसे
 जागर्त्ति च्छितिसण्डले चिरमिद्ध श्रीकामरूपेश्वरः ॥
 करतलविनिर्गलदविरलदानजलोक्तासितावनिवलयः ।
 धनदायमच्चित्तमूर्त्तिर्जयतितरां सार्वभौमोऽयम् ॥ इत्यादि ।

End.

रणे दीनान् देवान् दशवदनविद्राव्यवहति (?)
 प्रभावप्रागल्भ्यं त्वयि तु मम सोऽयं परिकरः ।
 ललाटोद्यञ्ज्वालाकवलितजगज्जालविभवो
 भवो मे कोदण्डं क्षुतविशिखवेगं कलयतु ॥
 कियदिदमधिकं मे यद्द्विजायार्थयित्रे
 कवचमरमणीयं कुण्डले चार्पयामि ।

Colophon. इति पण्डितेन्द्रजगन्नाथकृतराजवर्णनम् ।

विषयः । कामरूपाधिपतेः प्राणनारायणस्य यशोगुणादिवर्णनम् ।

No. 4241. अनुक्रमणिकाविवरणम् । Substance, country-made paper, 10×3 inches. Folia, 89. Lines, 7 on a page. Extent, 962 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Anukramaṇikā-vivarana. By Jagannáth. An Index to the Rīgveda Vāsaka Shákhá giving the Rīshis, Chhandas and

Devatas. From Jagannátha's statement it appears that the Váshkalas had $1028 - 1017 = 11$ súktas more than the Sákakas, while their number of ṛichs fall short by $10580 - 10552 = 28$. This does not agree with Weber's statement given in foot note No. 21 in page 32 of the second edition of the History of Indian Literature "that the recension of the Báshkalas had eight hymns more than that of the Sákakas." The Bálahkilyas are here said to be 18 in number while Sáyana in his commentary on the Aitareya Brahmana says they are eight and Max Müller and Aufrecht say they are eleven.

Beginning. त्रैगणेशाय नमः ।

प्रणम्य विष्णुं शिरसाय्ययं समं

शिवञ्च सोमं दृपभेन्द्रगामिनम् ।

गणाधिपं भक्तमनोरथप्रदं

हरिञ्च वाक्सिद्धिकरीञ्च भारतीम् ॥

अनुक्रमणिकोक्तानि सूक्तादिप्रथतीन्यञ्चम् ।

द्वन्द्वोऽन्तानि निवध्नामि जगन्नाथो यथामति ॥

सूक्तादीनि सूक्तप्रतीकऋक्संख्यऋषिदेवतच्छन्दांसि प्रतिसंख्यऋचां संख्याशब्दैरत्र विलिख्यते ।

अध्यायानाञ्च ऋक्संख्या सान्नेव्यङ्गैर्विलिख्यते ।

प्रयोऽत्र ऋषयः सर्वे लिख्यन्ते गोत्रसंयुताः ॥

प्रगाथानाञ्च सर्वेषां तत्तच्छन्दोऽभिधाः पुनः ।

आप्रीसूक्तेषु सर्वेषु समिद्धोऽग्रादिदेवताः ॥

इति परिभाषा । निदर्शनानि लिख्यन्ते परिभाषोदितान्यपि पदपङ्क्तादिभेदानां प्रगाथानाञ्च सर्वशः । चकारान्निष्टदादीनामित्यर्थः । अथाग्निमीले प्रथतिसूक्तानाम्ऋक्संख्या ऋषिदेवतच्छन्दांसि विलिख्यन्ते । इत्यादि ।

End.

आद्याग्नेयी । तृतीया विष्टुप् । तृतीया विष्टुप । ऋचः २१८ । सूक्तानि ४९ । ऋचः १२८१ । सूक्तानि १४६ (?) । इत्यष्टमाष्टके अष्टमोऽध्यायः । ऋचां संख्या १०५५२ । वाष्कलशाखायां पूर्तिः स्यात् । सूक्तानां संख्या १०२८ । बालखिल्यरहितद्विपदानां चतुष्पदा क्वा ऋक्संख्या २००६ बालखिल्यवर्गः १८ । २०२४ । शिवम् ।

विषयः । ऋग्वेदवाष्कलशाखायाम्ऋषिच्छन्दोदेवतनिरूपणं सूक्तसंख्यादिकथनं । तत्र तत्र ऋक्संख्यादिनिरूपणञ्च ।

No. 4242. अर्थप्रकाशिका। Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 35. Lines, 8 on a page. Extent, 332 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, mostly destroyed by worm. Prose. Incorrect.

Artha-prakáśiká. By Raghudeva. This a new commentary on the Kávyaprakásha unknown as yet to Aufrecht. The work is, unfortunately, incomplete. The author is an advocate of the theory that the Kárikás are by Bharata Muni and the vṛitti by Mammaṭa. The commentator explains only the Karikás which are, in his opinion, Bharatánana-sambhúta or pronounced by Bharata.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

रघुदेवकृतानेककृतिनामसु तोषिका ।

भरताननसम्भूतकारिकार्थप्रकाशिका ॥

भरतमुनिः स्वकर्त्तव्यकाव्यरसास्वादनकारणकारिकात्मकालङ्कारशास्त्रसमाप्तिप्रतिबन्धकविद्विघा-
ताय ग्रन्थादौ भारतीस्तुतिरूपमङ्गलमाह । नियतित्तवेति । भारती वाग्धिष्ठात्रीदेवता जयति
उत्कर्षविशिष्टा भवति । भारत्या उत्कर्षसम्पादकत्वं हेतुगर्भविशेषणमाह । कवेर्निर्मिति-
मादधतीति । इति ।

End. सङ्केतग्रहविषयीभूतार्थपरिचयं विना तद्वृत्तितोपदर्शितलक्षणज्ञानासम्भवात्

Colophon. (अन्तःपरं खण्डितम् ।)

विषयः । काव्यप्रकाशाभिधानालङ्कारसन्दर्भस्य द्वितीयोद्घाटीयकतिपयपङ्क्तिपर्यन्तस्य व्या-
ख्यानम् ।

No. 4243. अनुवाकानुक्रमणी । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 3. Lines, 11 on a page. Extent, 75 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Anuvákánukramaṇí. An index of the Anuvákas of the Rig-Veda, Śakala Shákhá, by Śaunaka.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

पितृदेवर्षिसाधेभ्यो ब्राह्मणेभ्यश्च सर्व्वशः ।

आचार्य्येभ्यो गुरुभ्यश्च प्रणम्य प्रथतः शुचिः ॥

मधुच्छन्दः प्रभृतिभिःकृदिभिर्हि तपोबलात् ।

दृष्टानामनुवाकानाम् लु वक्ष्याम्यतन्द्रितः ॥

आदौ सूक्तपरिमाणं संख्याच्च क्रममेव च ।

मण्डले मण्डले चैव यावन्तो हि समीरिताः ॥ इत्यादि ।

End.

एकञ्च शतसहस्रं दश च सहस्राणि सप्तशतानि ।

चर्चापदानि ज्ञेयानि चान्यानि चत्वारि ॥

चत्वारि शतसहस्राणि द्वाविंशच्चाक्षरसहस्राणि द्वाविंशच्चाक्षरसहस्राणि ॥

Colophon. इति शौनककृतानुवाकानुक्रमणी समाप्ता ।

विषयः । ऋग्वेदशकलशाखायान्त्रु अनुवाकनिरूपणम् ॥

No. 4244. पञ्चप्रकरणौ वा सत्सुखानुभवः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 15. Lines, 11 on a page. Extent, 460 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm., 1868. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Pañchaprakaraṇī, or Satsukhānubhava. A Vedānta treatise by Ichchhārāma Svāmī who wrote this work in five chapters for the edification of his pupils. It treats of the knowledge of Brahma and of Ātmā, of the nature of Ātmā as consisting of existence, intelligence and pleasure, of the evanescent character of the world and other topics interesting to the students of the Vedānta system.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीरामं सीतया साङ्गं नला सर्वहृदि स्थितम् ।

सत्सुखानुभवं ग्रन्थं कुर्वे बुद्धिविशुद्धये ॥

सच्चिदानन्दरूपं तत् पूर्णं विष्णोः परं पदम् ।

यत् प्राप्तये समारब्धा वेदान्ताः सकला अपि ॥

यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।

तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते मन्त्रात्मनः ॥

अहं बद्धोऽस्मि संसारे मम मुक्तिः कथं भवेत् ।

किञ्चिद्वैराग्यसम्पन्नः सोऽस्मिन् शास्त्रेधिकारवान् ॥

तत्र प्रथमं गुरुशिष्यलक्षणम् । शान्तो दान्तो जितेन्द्रियः । इच्छलोके परलोके च विषयसुख-
निःस्पृहो योग्यः शिष्यः । इत्यादि ।

End.

ब्रह्म वेद ब्रह्मैव भवति । ॐ नमो ब्रह्मविद्भ्यः ।

ब्रह्मविद्भ्यः परं नास्ति न भूतं न भविष्यति ॥

इति पञ्चप्रकरणात्मात्मप्रकाशनिरूपणं नाम पञ्चमं प्रकरणं समाप्तम् ॥
 पञ्चप्रकरणीमेतां सत्सुखानुभवप्रदाम् ।
 विचारयन्ति ये नित्यमात्मारामा भवन्ति ते ॥
 श्रीमन्नारायणः स्वामी विख्यातो जगतीतले ।
 सत्सुखानुभवं शास्त्रं तस्य जानन्तु योगिनः ॥
 इदमात्मगुणोपेतमात्मनैव विनिर्मितम् ।
 आत्मज्ञानसुखावाप्तावात्मन्येव समर्पितम् ॥
 इदं पद्यं बह्वर्थसमन्वितम् ।

Colophon. इदं सत्सुखानुभवशास्त्रं श्रीदृच्छारामस्वामिभिर्विरचितं शिष्यबोधाय ॥
 संवत् १८६८ ।

विषयः । प्रथमे प्रकरणे, ब्रह्मात्मज्ञानविवेचनम् । तत्र गुरुशिष्ययोर्लक्षणादिविवेचनम् ।
 आत्मतत्त्वनिरूपणम् । आत्मनः सच्चिदानन्दरूपव्यवस्थापनम् । विश्वस्य मित्यात्वकथनमुखेन आत्मनः
 सत्यत्वनिरूपणम् । जीवस्वरूपादिनिरूपणम् । जीवब्रह्मणोरैक्यकथनम् ।

द्वितीये प्रकरणे, अध्यारोपस्य रूपादिनिरूपणम् । तत्र पञ्चीकरणस्वरूपादिनिरूपणम् । पञ्च-
 कोपविवेककथनम् ।

तृतीये प्रकरणे, अपवादस्वरूपादिकथनम् ।

चतुर्थे प्रकरणे, ब्रह्मात्मतत्त्वं साधनानुष्ठानं विना स्पष्टं नानुभूयते—इति तत्साधनप्रकारकथ-
 नम् । तत्र श्रवणादीनां लक्षणादिकथनम् ।

पञ्चमे प्रकरणे, महावाक्यविवेकनिरूपणम् । आत्मप्रकाशत्वादिनिरूपणञ्च । इति श्म् ।

No. 4245. पादविधानानुक्रमणी । Substance, country-made paper,
 14 × 5 inches. Folia, 3. Lines, 11-12 on a page. Extent, 90 ślokas.
 Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government
 of India. Appearance, new. Prose and Verse. Incorrect.

Pāda-vidhānānukramaṇī. By Śaunaka. An index of those
 pādas or feet of the ṛichs which are difficult to read or which have
 any doubt connected with their reading or meaning, &c. This work
 relates to the Śākala Sākhā of the Ṛig-Veda.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः

अथ पादविधानानुक्रमणी ।

ऋतु पादाः सांशयिका भवन्ति

दुराम्नाताश्चापि भवन्ति केचित् ।

तदनुसन्दृश्यतेदं (?) निबोधता-

चार्येण शौनकेनेजितं यत् ॥

ऋतेन मित्रावरुणौ दद्या युवाकवः सुताः । इन्द्र इन्द्र्योः स च । ब्रह्म च नो वसो सचा १ ॥
इदं मे वरणं शुधि । त्वं नो अग्ने पित्रोरुपस्थ आ । २ । इत्यादि ।

End.

जोषासवितर्यस्यते । त्यावश्चित्तमा वो व्रतम् ।

पितृभृतो न नन्तुमित्सुदानवः ॥ ८ ॥ इत्यष्टमाष्टकः ।

Colophon. इति पादविधानानुक्रमणी ॥

विषयः । शाकलशाखायाश्चतु संश्रयितानां पादानां निरूपणम् ।

No. 4246. कौकिलसौत्रामणीविधिः । Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 85 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Kaukila-sautrámaṇi-vidhi. The process of celebrating a sacrifice entitled Kaukila Sautrámaṇi in the manner prescribed by Āśvaláyana.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ कौकिलसौत्रामण्युच्यते । सा चाश्वलायनेन आम्नाता । अनाम्नातासु च द्वैवप्रकारस्तेनैव दर्शितः । अनाम्नातासु + + धिकारोऽध्यर्थ्युर्वा यथा स्मरेदित्यादिस्त्वै + + इर्थ्युर्वेद विहितद्वैवस्याचार्येणानुज्ञातत्वात् तदुच्यते । इत्यादि ।

End.

यथा भक्षितं प्राचीनावीतिनो दक्षिणतः प्राणभक्ष एके परिक्रीतो वा वैश्वराजन्वयोरन्यतरोऽगारेषु वा वक्षिष्यरिधि दक्षिणतो जुहोतीति ।

विषयः । आश्वलायनश्रौतसूत्रोक्तप्रकारेण कौकिलसौत्रामणीयागविधिकथनम् ।

No. 4247. वध्नोकरणादिविधिः । Substance, country-made paper 10 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 139 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Vaśīkaraṇādi-vidhi. The process of performing the *tántrik* ceremonies with the object of killing enemies, stupefying and fascinating men and women and so on.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यः शान्तः परमोऽद्वयः परशिवः कङ्कालकालीतको
 ध्यानातीतमनादि + + निचयः सङ्कल्प + + वकः (?) ।
 आभासान्तरभासकः समरसः सर्वात्मना बोधकः
 सोऽयं सर्वमयो ददातु जगतां विद्यादिसिद्धयकम् ॥

अथ सर्वजनवश्यम् ।

एकचित्तः स्थिरो मन्त्री मन्त्रे जह्यायुतद्वयम् ।
 ततः क्षीभयते लोकान् दर्शनादेव साधकः ॥
 भूतारवटमूलञ्च जलेन सच्च घर्षयेत् ।
 विभृत्या संयुतं मन्त्रं तिलको लोकावश्यकत् ॥ (?) इत्यादि ।

End.

शनिवारिऽपि सन्ध्यादौ रवौ कुक्कुटको बलिः ।
 देयः कृष्णसुरायुक्तः काल + + ततो चरेत् ॥

Colophon. अतःपरं खण्डितम् ।

विषयः । तन्त्रोक्तप्रकारेण वशीकरणोच्चाटनसम्भनादिप्रकारकीर्तनम् ।

No. 4248. रविरोटाव्रतम् । Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 81 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed verse. Correct.

Raviroṭā-vrata. The process of performing the ceremony entitled *Raviroṭā*. The principle interlocutors are Dhaumya and Draupadī in the forest during the exile of the Pāṇḍavas.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

वनवासगते भूपे कुन्तीपुत्रे युधिष्ठिरे ।
 द्रौपदी परिपप्रच्छ धीम्यं धर्मभृतांवरम् ॥
 द्रौपद्युवाच ।
 प्रत्यहं भुञ्जते विप्र येऽस्माकं सुनिसत्तम ।
 तानागतान् वनं विडि किं कार्यमधुना मया ॥
 तच्छ्रुत्वा स सुनिर्धीमान् धीम्यो मतिमतांवरः ।
 पाञ्चाली कथयामास व्रतमेकं सुदुर्लभम् ॥

धौम्य उवाच ।

शृणु देवी प्रवक्ष्यामि सर्व्वकामफलप्रदम् ।

अन्नदृष्टिकरं सद्यो बलपुष्टियशस्करम् ॥

रविरोटाव्रतं नाम सर्व्वपापप्रणाशनम् ॥ इत्यादि ।

End.

यः पठेच्छृणुयाद्वापि कथां पापप्रणाशिनौम् ।

आरोग्यधनसम्पन्ना रविसायुच्यमाप्नुयात् ॥

Colophon. इति श्रीरविरोटाव्रतं समाप्तम् ॥

विषयः । द्रौपद्या सह धौम्यस्य संवादेन अन्नप्राचुर्यादिकामनया रविरोटाव्रतं कर्त्तव्यमिति तद्गतविधानादिकथनम् ।

No. 4249. होमभक्षः । Substance, country-made paper, 8×4 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 67 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Homa-bhaksha. The food to be eaten by means of sacrificial ladles from dishes set apart for Indra and other deities at the three sacrifices, the morning, the noon and the evening. The work belongs to the School of Bauddhávana.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ बौधायनानुसारेण होमभक्षो निरूप्यते । तत्र भक्षणे त्रीणि निमित्तानि । वषट्कारो होमाभिषवः समाख्या च । तत्र होत्रादयो वषट्कर्त्तारः । अध्वर्यादयस्तु होमाभिषवकर्त्तारः । इत्यादि ।

End. तत्र उन्नेता तत्रैव होतारमुपहृत्य द्विः प्रत्यक्षं भक्षयति ॥ ततोऽध्वर्यादयस्तु उन्नेतारमुपहृत्य भक्षयति ॥

विषयः । बौधायनानुसारेण प्रातःसवनमाध्यन्दिनसवनतृतीयसवनेषु ऐन्द्रादिपात्रविशेषे चमसादौ भक्षनिरूपणम् ।

No. 4250. दिग्विजयेष्टिः । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 4. Lines, 12 on a page, Extent, 94 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Digvijayeshṭi. The process of performing the vedic sacrifice for the conquest of the world.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ वै भवति यथा वा इन्द्रो देवानां यथा मनुर्भनुष्याणां भवसहं भूयासमिति स एतयेष्टा यजेत सर्व्वासु दिक्षु पुण्यकीर्त्तिकामः सर्वदिग्विजयकामो वा इत्यादि ।

End. सुग्विमोकान्ते वाजिनयागः । यज्ञविमोकान्ते उत्कर उपवेशमुद्गृहेत् । सिद्धमिष्टिः सन्तिष्ठते ॥

Colophon. इति दिग्विजयेष्टिः समाप्ता ।

विषयः । दिग्विजयेष्टिश्चैत्रप्रयोगकथनम् ।

No. 4251. अर्घ्यदानविधिः, वा अर्घ्यदानविधिसंक्षेपः । Substance, country-made paper, 5×3 inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 100 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Arghya-dána-vidhi or Arghya-dána-vidhi-saṅkshepa. The process of offering *argha* to the sun and, of worshipping him according to the process prescribed by Trichákalya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आचम्य प्राणानाम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य श्रीसूर्यनारायणदेवताप्रीत्यर्थमभौषितकामनासिद्ध्यर्थं चिचाकल्योक्तविधिना अर्घ्यप्रदानं करिष्ये । शरीरशुद्ध्यर्थं शुद्धादिकं करिष्ये । इत्यादि ।

End. नमः सूर्याय शान्ताय + गणायदिहेतवे ।

निवेदयामि चात्मानं त्वं गतिः परमेश्वर ॥

Colophon. इत्यर्घ्यदानविधिसंक्षेपः ।

विषयः । सूर्यार्घ्यदानविधिकथनप्रसङ्गेन तत्पूजाविधिकथनम् ।

No. 4252. अनुवाकानुक्रमणीभाष्यम् । Substance, country-made paper, 13×5 inches. Folia, 6. Lines, 13 on a page. Extent, 244 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1863. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Anuvákánukramaṇí-bhāshya. A commentary by Shaḍgurushiśya on the Anuvákánukramaṇí by Śaunaka noticed above 4243.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सर्वं कर्मफलं यत्र तुष्टे-

तुष्टेन किञ्चित् तमहं नमामि ।

विनायकं गिरिराजेन्द्रपुत्री-

महेश्वरप्रियस्त्रुणुं घृणाब्धिम् ॥

बह्वृचानां जनानान्तु शौनकस्य प्रसादतः ।

अनुवाकानुक्रमणीरूपं किञ्चित् प्रवर्ष्यते ॥

पिबद्देवर्षीति । तादर्थ्यं प्रणम्य । प्रातः जितेन्द्रियः । द्विविधं शौचम् । मञ्जलाभ्यां वाङ्म-
मान्तरमर्थशुद्धिः । प्रणम्य ततः किम् । इत्यादि ।

End. द्वाविंशत्सहस्राधिकचतुर्लक्षमन्त्राणिइत्यर्थः । ४३९००० । द्वियक्तिः समाप्ति-
ज्ञापनार्था । एष वा षट्क् एष वा अर्द्धर्षे एष वै पादः । एष वा अक्षरमित्यादि सर्वेषां ब्रह्मरूप-
लोक्तेरारण्यके । अत्रापि सर्वं सम्यक् संख्यातं भगवता शौनकेन बह्वृचसिंहेन वेदितव्यम् ॥

Colophon. इति श्रीषड्गुरुशिष्यविरचितानुवाकानुक्रमणीविष्टितिः समाप्ता ।

संवत् १८६३ ॥

विषयः । शौनककृतानुवाकानुक्रमणा व्याख्यानम् ॥

No. 4253. सावित्रामिप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9×3½ inches. Folia 13. Lines, 12 on a page. Extent, 309 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government, of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Sābitrāgni-prayoga. The process of performing sacrifices in fire by tying the sacrificial animal to the stake.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सावित्राग्नेः प्रयोगो वक्ष्यते । इममेव लोकों पशुबन्धेनाभिजयतीति श्रुतेः । पशुबन्धमाश्रित्य
उच्यते । ह्यहो वा सद्यः कालो वा प्रातरग्निहोत्रं कृत्वा याः पुरस्तादित्यादि स्वर्गकामः पशुबन्धेन
यद्य इति संकल्प्याग्नीन् समारोप्योदवस्थाय मथिला । —इत्यादि ।

End. दक्षिणतो हिरण्यं पुरुषं हिरण्यर्भमित्युक्त्वा तमुपसन्दधाति । तथादि—।

Colophon. (अतःपरं खण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्वचकवाक्यं नास्तीति ज्ञेयम् ।)

विषयः । सावित्रामिप्रयोगकथनसुखेन पशुबन्धविधिकथनम् ।

No. 4254. स्वर्गद्वारेष्टिप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8×4 inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 212 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1659. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Svarga-dváreshṭi-prayoga. By Dhunḍirāja, 1627 Sk. The process of performing a sacrifice for going to heaven. The work belongs to the school of Baudháyana.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्य रामं जमदग्निस्त्रुणुं

गुरुं गणेशं गिरिजां गिरिशम् ।

तनोति सत्रस्य विधिप्रयोगं

गुरोः प्रसादादिच्च दुण्डिराजः ॥

स्रवबोधायनीये चातुर्होत्रोये प्राक् दौचषीयाया दिवः श्येनैरनुवित्तिः सप्तान्वहं निर्वपति ।

इत्यादि ।

End.

तस्य स्युक्तपञ्चामादीनि सत्यानि द्वार्षु पञ्चसु ।

सर्लोके कामचारोऽन्त इत्युच्यन्तेऽस्मिन्वादिनः ॥

अश्वि-द्वि-षट्कु-युक्शाके चिषभान्वन्मिमे सिते ।

अकरोत् पङ्क्तिं दुण्डिः स्वर्गद्वारेष्टिसिद्धिदाम् ॥

Colophon. इति स्वर्गद्वारेष्टिप्रयोगः समाप्तः । शके १६५६ ।

विषयः । बौधायनस्त्रुणुसारिण स्वर्गद्वारेष्टिप्रयोगकथनम् ।

No. 4255. शिलान्यासविधिः । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 1. Lines, 24 on a page. Extent, 36 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose, and verse. Incorrect.

Śilányása-vidhi. The process of laying the foundation-stone of palaces and other dwelling-houses as given in the Matsya Purána.

Beginning. श्रीगजाननाय नमः ।

अथ कर्त्ता देशकालौ सङ्कीर्त्य करिष्यमाणवास्तोः शुभतासिद्ध्यर्थं निर्व्विघ्नतासिद्ध्यर्थं च भूमि-
पूजनं शिलान्यासं च करिष्ये इति सङ्कल्प्य तदङ्गत्वेन गणपतिपूजनं स्वस्तिवाचनं च कृत्वा आचार्ये
तथा चतुरो ब्राह्मणान् कृत्वा तान् पूजयेत् । इत्यादि ।

End.

तद्वा विनिर्मितं पूर्वं लोकानां हितकाम्यया । पूजितोऽसि खनिच लं

सिद्धिदो भव मेऽधुनेति प्रार्थ्यं ब्राह्मणान् सम्पूज्य आचार्यादिभ्यो दक्षिणां दत्त्वा कर्मेश्वरार्पणं
कुर्यादिति मातृस्ये संक्षेपतः शिलान्यासविधिः ॥

विषयः । प्रासादादिनिर्मितौ वास्तुपरिग्रहार्थं तत्र शिलान्यासावश्यकताकथनम् ।
तत् प्रयोगकथनञ्च ।

No. 4256. शिवामुष्टिव्रतम् । Substance, country-made paper, 9 × 2½ inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 54 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Sivámushti-vrata. The gift of a handful of corn for the purpose of propitiating Śivá. The story of Rájá Chandra Prabha has been related in this connection as one who obtained great fortune by making this gift. Unmarried girls would acquire great merit by this gift.

Beginning. अथ शिवामुष्टिव्रतम् ।

बाह्यावस्थायां स्त्रीणामुक्तं भविष्ये ।

देव्युवाच ।

देवदेव जगन्नाथ जगदानन्दकारक ।

कौतुकेनेषितं किञ्चिद्धर्मप्रश्नं करोम्यहम् ॥

श्रुतानि देव देवेश व्रतानि नियमास्तथा ।

तीर्थानि च मद्दान्तीह यज्ञदानान्यनेकशः ॥

नास्ति मे निश्चयो देव + मितोहं + + पुनः ।

कथयस्व मद्दादेव यद्गोप्यं व्रतमुत्तमम् ॥

केन त्वं हि मया प्राप्तस्तपोदानव्रतादिना ।

अनादिमध्यनिधनोभर्त्ता चैव जगत्प्रभो ॥ इत्यादि ।

End.

एतत्ते कथितं देवि तवाग्रे व्रतमुत्तमम् ।

कोटियज्ञकृतपुण्य-मस्यानुष्ठानमाचतः ॥

Colophon. इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे गौरीशङ्करसंवादे शिवामुष्टिव्रतोद्घ्यापनं समाप्तम् ।

विषयः । शिवाशिवयोः संवादेन बालिकानां भर्तृसौभाग्यसम्बद्ध्यर्थं शिवामुष्टिव्रतविधानम् ।
तद्गतमाहात्म्यकथनप्रसङ्गात् सरस्वतीनदीतीरालङ्कारभूतस्य विमलपुरीपुरन्दरस्य चन्द्रप्रभस्य राज्ञ
उपाख्यानकथनम् ।

No. 4257. सन्ध्याप्रयोगः । Substance, country-made yellow paper, 8×3 inches. Folia, 12. Lines, 7 on a page. Extent, 132 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1890. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose, and verse. Correct.

Sandhyá-prayaga. The performance of the three daily sandhyá ceremonies by a process in which an attempt has been made to reconcile the vedic and the tántrik modes of performance.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आचमनम् । ॐ अच्युतानन्दगोविन्देति नीलकण्ठकृपिरनुष्टुप्कन्द आपोदेवता आचमने विनियोगः । ॐ अच्युताय नमः ॐ अनन्ताय नमः ॐ गोविन्द्याय नमः । शिखाबन्धनम् । ॐ ऊर्ध्वकेशीतिमन्त्रस्य विरूपाक्षकृपिस्यामुष्ठादेवता शिखाबन्धने विनियोगः ।

ॐ ऊर्ध्वकेशि विरूपाक्षि मांसशोषितभोजने ।

तिष्ठ देवि शिखामध्ये चामुण्डे ह्यपराजिते ॥

शिखा या ब्रह्मपुत्री च बालकन्या तपस्विनी ।

मसुके दीयते स्थानं शिखाबन्धं करोम्यहम् ॥

End. अजरं अमरं देवि विष्णुयोनि नमोऽस्तु ते ।

इति योनिमुद्रां प्रदर्शयेत् । पूर्वोक्तसर्वविधानं कुर्यात् । इति सायंसन्ध्या समाप्ता ।

Colophon. इति सन्ध्याप्रयोगः ।

विषयः । श्रुतितन्त्रोभयसम्मतसन्ध्याविधिकथनम् । तत्र त्रिसन्ध्याप्रयोगकथनञ्च ।

NO. 4258. सन्न्यासदीपिका । Substance country-made paper, 12×5 inches. Folia, 103. Lines, 10 on a page. Extent, 21,041 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1768. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Sannyásadípiká. By Sachchidánandásrama the pupil of Nrisinhaśrama. It treats of the renunciation of the world and refutes the theory that such renunciation is prohibited in the Kali Yuja. It gives in detail the process of initiation to a mendicant life and enumerates the duties and obligations of the Sannyásís up to the time of their death.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्य परमात्मानं ब्रह्मादीन् सगुरुस्तया ।

सर्वेषामुपकाराय कुर्वे सञ्चासदीपिकाम् ॥

तत्रादौ आरुण्योपनिषत् । ॐ आरुणिः प्रजापतेर्लोकं जगाम । तं गलोवाच । केन भगवन् कर्माण्यशेषतो विष्टजामीति । तं होवाच प्रजापतिस्त्व पुत्रान् धातृन् बन्धादीन् शिखां यज्ञोपवीतञ्च यागञ्च सूत्रञ्च स्वाध्यायञ्च भूर्लोकञ्च भुवर्लोकञ्च स्वर्लोकञ्च महर्लोकञ्च जनलोकञ्च तपोलोकञ्च सत्यलोकञ्च तलातलपातालानि विसर्जयेत् । दण्डमाच्छादनं कौपीनं च परिप्रहेच्छेपं विष्टजेदिति । इत्यादि ।

End.

संवित्सुखसागरे सदा विलीयते यस्य मनः प्रचार इति ।

आश्रमः सच्चिदानन्दोऽकरोत् सञ्चासदीपिकाम् ।

विश्वेशः प्रीयतां तेन सर्वसाक्षी महेश्वरः ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्य श्रीश्रीसिंहाश्रमशिष्यसच्चिदानन्दाश्रमविर-
चिता सञ्चासदीपिका समाप्ता । शके १७६८ ।

विषयः । आरुणिना सह प्रजापतेः संवादेन कर्मक्षयकामस्य सञ्चासावश्यकतानिरूपणम् । तत्र सञ्चासखरूपकीर्तनम् । कलौ सञ्चासस्थापनविधिकथनम् । द्विविधसञ्चासनिरूपणम् । सञ्चासविधिकथनम् । कृच्छ्रादिप्रायश्चित्तविधिकथनम् । सञ्चासकालनिरूपणम् । सञ्चासे त्राड-
विधिकथनम् । सञ्चासाङ्गचौरविधिकथनम् । दारत्यागविधिकथनम् । दण्डलक्षणादिकथनम् । विदण्डादिनिरूपणम् । वेदादिजपविधिकथनम् । शक्तुसुष्टिप्राशनविधिकथनम् । सावित्रीप्रवेश-
विधिकथनम् । होमादिविवेककथनम् । विरजाहोमविधिकथनम् । दक्षिणाविधिकथनम् । पावादिप्रतिपत्तिविधिकथनम् । पुत्राग्रे जपविधिकथनम् । उपवीतत्यागविधिकथनम् । अन्ध-
दानादिविधिकथनम् । गुरुपसत्तिविधिकथनम् । गुरुलक्षणकथनम् । उपदेशक्रमकथनम् । नामकरण-
विधिकथनम् । सञ्चासमाहात्म्यकीर्तनम् । सञ्चासग्रहणात् प्रथमादिदिवसे भिक्षाप्रशंसाकीर्तनम् । सञ्चासिकर्मकथनम् । तस्य स्नानभिक्षादिविधिकथनम् । विरक्तप्रशंसाकथनम् । भेदवादिधिक्कार-
कथनम् । परमहंसधर्मकथनम् । जीवन्मुक्तिसाधनकथनम् । मौनविधिकथनम् । एकान्तसेवनविधि-
कथनम् । पाथेयभैषज्ययोर्विवेककथनम् । गुरुसमीपे वासविधिकथनम् । स्थावरादिग्रहणनिषेध-
कथनम् । सञ्चासिकर्तव्यकथनम् । त्याग्यकथनम् । भिक्षाटनविधिकथनम् । निषिद्धकथनम् । जपप्रशंसाकथनम् । नाममाहात्म्यकथनम् । प्राणायामप्रशंसाकीर्तनम् । श्रवणमाहात्म्यकीर्तनम् । ब्रह्मजिज्ञासाप्रकरणकथनम् । दिव्यशौचादिविधिकथनम् । दिव्यभिक्षाविधिकथनम् । विद्वत्सञ्चासि-
कर्मकथनम् । नमस्कारविवेचनम् । ईश्वरस्तुतिकर्तव्यताकथनम् । आङ्गिकविधिकथनम् । तत्र शौचविधिकथनम् । आचमनविधिकथनम् । दन्तधावनविधिकथनम् । स्नानविधिकथनम् । तिलक-
धारणविधिकथनम् । सन्याविधिकथनम् । पूजाविधिकथनम् । श्रवणादिविधिकथनम् । मध्याह्न-
स्नानविधिकथनम् । आचमननिमित्तकथनम् । तदनुकल्पकथनञ्च । प्राणायामादिविधिकथनम् ।

शुद्धिसाधनादिकथनम् । यत्रये मठादिदानप्रशंसाकथनम् । सायंसन्ध्यादिविधिकथनम् । शयन
विधिकथनम् । स्त्रौरविधिकथनम् । व्यासपूजनविधिकथनम् । चातुर्मास्यधर्मकथनम् । अभ्यागता
चारनिरूपणम् । पर्यङ्कशौचविधिकथनम् । योगपट्टविधिकथनम् । सिद्धिं गतस्य यतेः संस्कारविधि-
कथनम् । यतेर्मरणे अशौचाभावादिकथनम् । तदूर्द्धक्रियाविधिकीर्तनञ्च । इति शम् ।

No. 4259. सर्वांनुक्रमप्रयोगः । Substance, country-made paper, 21×4 inches. Folia, 56. Lines, 11 on a page. Extent, 1,701 ślokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1863. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Sarvvānukramaprayoga. An index to the Ṛig-Veda giving the Ṛishi, Chhandah and Devatā of every ṛich.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अग्निमील इति नवर्चस्य सूक्तस्य वैश्वामित्रो मधुच्छन्दा ऋषिः । अग्निदेवता । गायत्रीच्छन्दः ।
वायविति नवर्चस्य सूक्तस्य वैश्वामित्रो मधुच्छन्दा ऋषिः । प्रथमद्वचस्य वायुर्देवता । द्वितीयद्वचस्य
इन्द्रवायू देवते । तृतीयद्वचस्य मित्रावरुणौ देवते । गायत्रीच्छन्दः । अश्विनिति द्वादशर्चस्य
सूक्तस्य वैश्वामित्रो मधुच्छन्दा ऋषिः । प्रथमद्वचस्य अश्विनौ देवते । द्वितीयद्वचस्य इन्द्रो देवता ।
इत्यादि ।

End. सं समिति चतुर्द्वचस्य सूक्तस्य । आङ्गिरसः संवनत ऋषिः । आद्याया
अग्निर्देवता । ततस्त्रिद्वचस्य संज्ञानं देवता । तृतीयाक्षिष्टुपच्छन्दः । शिष्टानां त्रिद्वचस्य संज्ञानं
इत्यष्टमोऽष्टमः । ६४ । सू० ४६ । ऋ० २१८ ॥ इति दशमं मण्डलम् ॥ संवत् १८६३ ।

विषयः । ऋग्वेदीयशाकलशाखायान्त्वां प्रत्येकं ऋषिच्छन्दोदेवताप्रयोगकथनम् ।

No. 4260. सिंहानुवाकभाष्यम् । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 80 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Siñhānuvāka-bhāshya.—A commentary on the Vedic Anuvāka apparently apocryphal commencing with Simhe Me Manyuh. The Siñhānuvāka of the Taittirīya Brāhmaṇa does not agree with the present anuvāka.

Beginning. अथ सिंहानुवाकभाष्यम् । सिंहे मे मन्युः । मे मन मन्युः क्रोधः सिंहे ।
दिनसीति सिंघः प्रषीदरादित्वात् चकारसकारयोर्ब्रह्मत्यासः । चकारस्य सः । सकारस्य हः ।

सिंह इति शब्दो जातिवचनः । अस्य वाक्यस्यापरिसमाप्तत्वात् क्रियापदाध्याहारः कर्त्तव्यः ।
वर्त्ततामिति शेषः । मम क्रोधः प्राणिनां हिंसाकारिण्युग्रजन्तौ वर्त्ततां न मयीत्यर्थः ॥ इत्यादि ।

End.

वैश्वानरोनर्त्तावानन्दं स षष्ठोदिवीति च ।

जातो यत्नमग्रे शोस्नाकमग्रे + मस्त + तौ ॥

सावित्रादौ मेक्षणेन गणक्षोमे चतुःशतम् ।

उपक्षोमं व्याहृतिभिः सिंहे मे ते वरं तथा ॥

Colophon. श्रीः ।

विषयः । सिंहे मे मन्युर्वाघ्रे मेऽन्तरामय इत्याद्यनुवाकस्य व्याख्यानम् ।

No. 4261. सोमाङ्गपानकारिका । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page. Extent, 364 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Somāṅgapāna-kārikā.—The process by which a family of brahmans who make default in performing the Somajāga for three generations may resume the right of performing that sacrifice.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सोमेन यक्ष्यमाणस्य (यस्य) पित्रादय स्तयः ।

नेजिरि सोमयागेन स स्याद्विच्छिन्नसोमपः ॥

आलभेत स ऐन्द्राग्रमवशी + + + + + ।

यस्य वेदस्य वेदी च विच्छिद्येते त्रिपूरुषम् ॥

स वै दुर्नाच्छाणो नाम यद्येव वृषलीपतिः ।

विच्छिन्नसोमपानो वा दुर्नाच्छाण उदाहृतः ॥

आलभेताश्विने धूर्धं ललामं सत्त्वजं पशुम् । इत्यादि ।

End.

कुर्याच्चोभयतः पाशं + मयात्क्षिप्रदक्षिणः ।

— — — — — ।

एष त्रिशङ्कुमार्गः स्याद्विष्णोपरवकादिषु ॥

Colophon. इति सोमाङ्गपानकारिका समाप्ता ।

विषयः । त्रिपुरुषं यावत् विच्छिन्नसोमयागस्य विप्रस्य पुनः सोमयागाङ्गतत्वानाधिकारादिविधिकथनम् ।

No. 4262. आद्भवभक्तिः । Substance, country-made paper, 9×3 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 75 ślokas. Character Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

S'rāddha-vibhakti.—On the case-endings in words used in the *Shrāddha* ceremony.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ आद्भवभक्तिरभिधीयते ।

अचय्यासनयोः षष्ठी द्वितीयावाचने तथा ।

अन्नदाने चतुर्थीस्याच्छेषं सम्बोधनं स्मृतम् ॥

+ + + पिढपितामहप्रपितामहानाम् । असुकशर्मणाम् । वसुवद्रादित्यस्वरूपाणाम् । इति षष्ठीबहुवचने । अथ षष्ठ्येकवचनम् । अस्मत्पितुरसुकदेवशर्मणः । असुकगोत्रस्य वसुरूपस्य ।

End. पिढपितामहप्रपितामहाः शर्मणाः गोत्राः । व० रू० आ० पा० तत्पञ्चात् (?)

ढप्राः स्मः । मातः दे० गो० व० ढप्रासि ॥ ढप्रासि ॥

Colophon. इति आद्भवभक्तिः ।

विषयः । आडेपु अचय्यासनादिदानवाक्ये पित्रादिशब्दोत्तरं विभक्तिनिर्देशकथनम् ।

No. 4263. शिवपूजासूत्रव्याख्यानम् । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 6. Lines, 9 on a page. Extent, in ślokas, 90. Character, Nāgara. Date, ? Place of Deposit, Government of India. Appearance tolerable. Prose. Correct.

By Rāma Chundra the son of Pānduranga of the *Atri gotra*. The codex treats of the worship of Śiva as laid down by Baudhāyana.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रुतिकल्पार्थलक्ष्मीं यो विकारायति हृद्गतः ।

स पायात् सच्चिदानन्दः सूर्यमण्डलगो चरिः ॥

बोधायनेन मुनिना शिवार्चोक्ता स्वरूढतः ।

तद्वाख्यानं विधास्येऽहं शिवभक्तसुखाप्तये ॥

अथातो महादेवस्याहरहः परेचर्याविधिं व्याख्यास्यामः । अथ हृद्रप्रतिष्ठाप्रकारप्रवचनानन्तरं यतस्त्यूजा प्रसक्ता अतो महादेवस्य अहरहः प्रतिदिनं परेचर्याविधिं पूजाप्रकारं व्याख्यास्यामः । विस्वष्टं चाभिसुख्येन कथयिष्यामः ।

End. इदं पूजनं महत् प्रौढं लोकोत्तरमिति यावत् ।

किञ्च । स्वस्ययनं कल्याणनिलयम् । इत्येवमाचक्षते ध्रुवन्ति ब्रह्मवादिन इतौदशमाह ब्रूते भगवान् माहात्म्योपेतो बोधायनाभिधो महासुनिः ।

Colophon. श्रीमदविगोत्रसमुद्भूतपाण्डुरङ्गस्वरिखनुना रामचन्द्रेण कृतं शिवपूजास्त्रव-
याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । बोधायनीयशिवपूजास्त्रवस्य व्याख्यानम् ।

No. 4264. सिंहस्थपद्धतिः । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 16. Lines, 8-11 on a page. Extent, 390 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1735. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Siñhastha-paddhati.—A plunge in the Godávarí when the planet Vrihaspati or Jupiter is in Leo is said to confer great merit. The writer gives the process of performing this holy bathing according to Hemádri the greatest compiler of modern Smriti.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ सिंहराशिस्थिते बृहस्पतौ गोदावरीयात्रा कर्त्तव्या । खेटदेव्यर्चनं गेहे विधायाभ्युदयं व्रजेदिति विधेस्तस्य च बृहस्पतिपूजाया अपि विधायकलेन सुण्डनञ्चेत्यादिवाक्येन च सिंहस्थ-
परत्वात् । तदुक्तं ब्राह्मे । सुण्डनञ्चोपवासश्च गौतम्यां सिंहगे गुरौ । इत्यादि ।

End. ततः श्राद्धं कृत्वा ब्राह्मणपूजनं कुर्यात् । कर्मसाद्गुणार्थं + + +
ब्राह्मणभोजनञ्च कृत्वा कर्मेश्वरार्पणं कुर्यात् ॥

Colophon. इति हेमाद्रानुसारिसिंहस्थपद्धतिः ॥ शके १७३५ ।

विषयः । हेमाद्रिनिबन्धानुसारेण सिंहस्थगुरौ गोदावरीयात्राविधानकथनम् । तत्र
ज्ञानादिविधि-तत्प्रयोगादिकथनञ्च ।

No. 4265. निबन्धमहातन्त्रम् । Substance, country-made yellow pa-
per, 16×6 inches. Folia, 314. Lines, 8 on a page. Extent, 7,338 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Nibandha Mahátantra.—One of the 64 original *tantras*, the principal interlocutors being Hara and Párvatí. It has four *kalpas*

devoted to Sīva, Ganesha, Sarasvatī and Śakti. It takes the words Brahma, Nārāyana and Śakti to mean the same thing. It treats of the preservation of health. It glorifies Sarasvatī whose colour changed from white to blue owing to a plunge into poison by the treachery of Hayagrīva. The Fish Incarnation saved her from the effects of the poison. She pervades the whole universe, as the universe is composed of 50 letters. The gods are mere Mantras, and the Mantras are Sarasvatī. The work goes on with the glorification of the ten Mahāvīdyās, the selection of sacrificial animals on the different *yugas*, the prohibition of the use of non-sacrifice flesh, the enumeration of the various schools of *tāntrikas*, namely the Virāchāras, Chínāchāras, Gandharvāchāras and Vāmāchāras, the glorification of the worshippers of Durgā as superior to those of Viṣṇu, Sīva, &c., the description of various mystic performances and so on.

Beginning. ॐ नमः परमदेवतायै ।

ईश्वर उवाच ।

एकधा वङ्गधा चैव दृश्यते भावभेदतः ।

अतो भेदाद्भि कथ्यन्ते तन्त्रे तन्त्रे मद्देश्वरि ॥

वस्तुभेदः क्वचिदपि न हि कुत्रापि कर्हिचित् ।

देव्युवाच ।

एकस्त्वमपि देवेश मन्त्रोऽप्येकथ कथ्यते ।

एकाप्यहं नैव नाना कथं जल्पन्त्यनेकधा ॥

ईश्वर उवाच ।

त्वं हि चैका विभुवने त्वदन्या कास्ति सुन्दरि ।

अहमेकः शूल पुनर्मदन्यः कोऽस्ति भूतले ॥ इत्यादि ।

End.

अन्ते निरालयं ब्रह्म जीवन्मुक्तिं च विन्दन्ति ।

अष्टम्याश्च चतुर्दश्यां नवम्याश्च विशेषतः ॥

शनिभौमदिनोपिते नित्यां संपुञ्जसादिभिः ।

पठित्वा पाठयित्वा वा नरो मुच्येत सङ्कटात् ॥

Colophon. इति निबन्धे महातन्त्रे देवीश्वरसंवादे शाक्तौघं नाम त्रयस्त्रिंशत्पटलः ॥

श्रीशिवो जयतः ॥

विषयः । शिवाशिवयोः संवादेन निबन्धमहातन्त्रस्य सारस्वत-मादेश्च गाणेश-शाक्तियभेदेन चतुःकल्पमयत्वादिकथनम् । नीलसरस्वत्या एव ब्रह्मन्वोति स्वरूपत्वादिकथनम् । शक्तिनारायण-

ब्रह्मशब्दानां तुल्यार्थवाचकत्वादिकथनम् । मानुष्यअन्तः सुदुर्लभत्वकथनमुखेन धर्मार्थकाम-
 मोक्षाणां शरीरमूलकत्वनिरूपणपूर्वकं विशेषेण शरीररक्षणस्यावश्यकताकथनम् । जीवनस्य क्षण-
 भङ्गुरत्वादिकथनमुखेन देशशेषणात् न मुक्तिः किन्तु ज्ञानादेवेति निरूप्य नीलसारस्रततत्त्वमाद्या-
 त्मकीर्तनम् । आत्रह्मसम्बन्धपर्यन्तं चराचरस्य पद्माशङ्कणात्मकत्वादिकथनम् । नीलसरस्रत्या ध्वनि-
 नादवर्णमन्त्रात्मकत्वकथनम् । मन्त्रादेव ब्रह्मविष्णुशिवादीनामुद्भवादिकथनम् । नीलसरस्रत्या
 वेदरूपत्वादिकथनमुखेन परापश्यन्तीमध्यमावैखरीरूपवाङ्मयीत्वकथनम् । तस्य गणेश-सूर्यशिव-
 विष्णु-शक्तिरूपतया पञ्चतत्त्वभेदकथनम् । शुभवर्णायाः सरस्रत्या नीलरूपत्वाप्रतिष्ठान्तकथनमुखेन
 समुद्रवासिभ्यां हृद्ययौवसोमकण्डाभिधानाभ्यां दितिस्तुताभ्यां तपस्यया वशमानीतायास्तस्या वरेण
 आलस्यविषकुम्भे निवेशिता सैव मत्स्यरूपधारिणा विष्णुना तौ निहत्य समुद्रारितापि गरलसंसर्गात्
 नीलभावं प्राप्तिं कथनम् । तत्र तस्याः पाट्कौपिकीतिसंज्ञाप्रतिविवरणकीर्तनञ्च । काली
 तारादिदशमहाविद्यानिरूपणम् । वीराचार गन्धर्वाचार-चीनाचार-वामाचाराचरणश्रीलानां
 रुधिरादिकं विना तारा विद्या न प्रसौदतीति कथनमुखेन सिंहशार्ङ्गूलरोहितमेपादिबलिदानेन
 तस्या प्रीतिसम्भवतारतम्यकथनम् । तत्र सत्यचेताद्वापरकलियुगेषु क्रमेण नरोद्घोटकमहिष-
 बलीनां प्राशस्यकथनम् । बलियोग्यकागादिलक्षणकथनम् । बलिदानविधिकथनम् । खड्गध्या-
 नादिकथनञ्च । शान्तिकादिकर्मसु मांसादिना होमविधिकथनम् । परमात्मरूपात् वर्णात्मनः
 शक्तोः सदाशिवरुद्रविष्णुब्रह्मादीनामुत्पत्तिकथनादिकम् । वैधर्हिंसायां प्रत्यवायाभावकारणकथन-
 प्रसङ्गेन जगत्सृष्टौ अज्ञतार्थस्य विधातुर्देव्युपदेशादेव बलिदानादिना तत्तोषजननात् सृष्टि-
 सामर्थ्यादिप्राप्तिकथनम् । पूर्णाभिषिक्तस्य सज्जातकुलज्ञानस्य च देवीपूजने अधिकारादिकथनम् ।
 यागकालं विना अन्यत्र पशुहंसायां दोषादिकथनम् । जीवस्य उत्क्रान्त्यादिकथनम् । सुरायाः
 शक्तिरूपत्वं, मांसस्य शिवमूर्तित्वं, भोक्तुर्भैरवरूपत्वञ्चेतिकथनम् । मांसादिभोजनविवेकः । वैष्णव-
 शैवादिभ्यो देवीभक्तस्य श्रेष्ठत्वकथनम् । असंस्कृतमद्यपानादौ दोषादिकथनम् । बलिदानादि-
 लक्षणकथनम् । तारायाः पूजाविधिकथनम् । तत्र योन्यादिसुद्रालक्षणम् । अथ गुह्यशिष्यो-
 ल्लक्षणदिकथनम् । दौक्षातदङ्गविध्यादिकथनम् । तत्र वासुयागादिविधिकथनम् । कुण्डमण्ड-
 लादिनिर्माणविधिकथनम् । मण्डलनिर्माणविधिकथनम् । अधिवासविधिकथनम् । होमविधि-
 कथनम् । तत्र अग्नेर्गर्भानादिस्कारविधिकथनञ्च । क्रियावतीदौक्षाकथनम् । अथ वर्णात्मिका-
 दौक्षाकथनम् । अथ पुरश्चरणलक्षणतद्विधिकथनञ्च । अथ नित्यनैमित्तिककाम्यभेदेन विविधा-
 र्चनविधानकथनम् । षट्कर्माविधिकथनम् । नीलसरस्रत्या वर्णतनुकथनादिकम् । अथ तस्या
 ध्यानभेदेन साधनादिभेदकथनम् । तर्पणादिविधिकथनञ्च । अथ मन्त्रतद्दीजादिनिरूपणम् । तत्र
 तत्र दोषादिनिरूपणञ्च । महाचीनक्रमकथनम् । अथ वीरसाधनविधिकथनम् । तत्र चिता-
 साधनादिविधिकथनम् । शवारोहणादिविधिकथनम् । प्रकारान्तरेण पुरश्चरणविधानादिकथनम् ।
 ताराया मूर्तिभेदेन साधनविधिकथनम् । तत्र कालीपूजनादिविधिकथनम् । क्रमेण उपकालौ

महाकाली-सिद्धिकाली-दक्षिणाकाली-भद्रकाली-गुह्यकाली-गम्भानकाली-त्रिपुरकाली-कृष्णकाली-
 रक्तकाली-सितकालिकादिविधिकथनम् । वीराचारविधिकथनम् । तन्माहात्म्यादिकथनम् । अथ
 दिव्यभावकथनादिकम् । तत्र कुमारौपजनादिविधिकथनम् । अथ कुलधोगविधिकथनमुखेन
 योगविधिकथनम् । तत्र कुण्डलिन्यादिनिरूपणम् । चक्रादिनिरूपणम् । अथ वीरभावगाम्भीर्यादि-
 भावलक्षणदिकथनम् । अथ सदाशिवात् जगत्सृष्टिक्रमकथनम् । जीवानामुत्पत्त्यादिक्रमचिन्त
 नम् । अथ कुण्डलिनीतत्त्वनिरूपणम् । कुलधर्मविज्ञानार्थं ब्रह्मण उपदेशेन वसिष्ठस्य बुद्ध-
 समीपगमनादिविवरणकथनम् । नटीकापालिकावेश्यादिशक्तिनिरूपणम् । सुधाशोधनादिविधि-
 कथनम् । लक्ष्मीशान्तिष्टायष्टशक्तिध्यानदिकथनम् । अथ षोडशान्यासादिविधिकथनम् । कुला-
 चारविधानप्रसङ्गेन उपचारनिरूपणादिकम् । पुण्यादिविवेचनम् । दशाङ्गादिधूपविधिकथनम् ।
 आवरणदेवताकथनादिकम् । जपक्रमविधिकथनम् । चौनक्रमकथनम् । अथ वीजादिनिरूपणम् ।
 तदुद्धारविधिकथनम् । ताराकवचादिकथनम् । एवं महोग्रतारादिकवचकथनम् । अथ नीलायाः
 स्तोत्रकवचादिकथनम् । कुलमार्गनिरूपणम् । अथ कौलिकानां भक्त्याभक्त्यगम्यागम्यत्वादिविवे-
 कानावश्यकताकथनम् । अथ पूर्णाभिषेकादिविधिकथनम् । लतासाधनादिविधिकथनम् । इत्या-
 भावे अनुकल्पविधिकथनम् । श्रौविद्याक्रमकथनम् । चतुःषष्ट्यागमेषु निबन्धमहातन्त्रस्य प्राधान्य-
 कथनम् । अथ द्विद्वयमन्त्रादिकथनम् । कालीयन्त्रादिविधिकथनम् । श्यामास्तोत्रादिकथनम् ।
 अथ शैवमन्त्रकथनम् । तद्ज्ञानादिकथनम् । षट्सुब्रथादिविधिकथनम् । दक्षिणाभूर्तिविधा-
 नादिकथनम् । नौलकण्डमन्त्रादिकथनम् । अघोरमन्त्रादिविधानकथनम् । अथ गणेशमन्त्रादि-
 विधिकथनम् । तद्ज्ञानस्तोत्रादिकथनम् । गणभेदनिरूपणादिकम् । वर्णदेवताकथनम् । हारिद्र-
 कवचादिकथनम् । अथ विष्णुमन्त्रादिकथनम् । तत्र ह्यग्रौवादिविधानकथनम् । श्रीराममन्त्र-
 वराहमन्त्र-वृषिचमन्त्र श्रीकृष्णमन्त्रकथनम् । तद्विधानकथनम् । अथ सौरमन्त्रकथनम् । तद्वि-
 धानकथनम् । अथ प्रसङ्गेन महोदया-त्रिपुटा-विद्याविधानादिकथनम् । अन्नपूर्णासन्त्रादिकथनम् ।
 तत्कल्पकथनम् । अथ नित्यासन्त्रादिक्रमविधानम् । अथ वज्रप्रसारिणोमन्त्रादिक्रमविधानम् ।

इति शम् ।

CLASSIFIED INDEX.

I.—VEDA ŚASTRA.

a. Saṃhitā.

b. Bráhmaṇa.

c. Āraṇyaka.

d. Upanishad.

	No.	Page.
Gaṇapatyupanishad	4072	200

e. Vaidika.

Adhána-paddhati,	4031	164
Agnihotra-homa, ...	4156	264
Agnihotra-karma,	4157	265
Agrayaṇa, ...	4032	165
Anilá, ...	4234	326
Anukramaṇiká-vivarāṇa,	4241	331
Anuvákánukramaṇí,	4243	333
" " " bháshya,	4252	339
Apatnīkádhána-nirṇaya,	4141	253
Āpúrvvika-vidhi,	4051	177
Baudháyana-sútra-vyákhyá,	4159	266
Bramha-prayoga,	4039	170
Deví-súkta-bháshya,	4163	269
Digvijayeshti, ...	4250	338
Gaṇa-homa, ...	4101	220
Gobhilínáma-paríśiṣṭa,	4074	201
Grahamakha-prayoga,	4071	200
Graha-yajña-prayoga,	4070	199
Gṛihya-sútra, ...	4130	245

	No.	Page
Rudra-nyása, ...	4216	311
Saṅgrahaṇa-dípiká, ...	4174	276
Sarvvaṅkramaṇiká, ...	4135	249
Sarvvánukrama-prayoga, ...	4259	345
Satkarmmádhva-pradarśiní, ...	3244	5
Sávitrágni-prayoga, ...	4253	340
Simhánuváka-bháshya, ...	4260	345
S'ivapújá-sútra-vyákhyána, ...	4263	347
Somáṅgapána-káriká, ...	4261	346
Soma-saṅgraha, ...	4167	272
Soma-yajamána, ...	4169	273
Svarga-dváreshṭi-prayoga, ...	4254	341
Trikáṇḍa-maṇḍana, ...	4170	273
Vahvřicha-karma-prayoga-káriká, ...	3244	5
Vaiśvánaryya, ...	4102	221
Vedaparáyanaṅga-homa-vidhi, ...	3243	4
Vidhuraupásana, ...	3250	8
Vimalodaya-mála, ...	4029	163
Vřishá-kapi-śastra, ...	3252	9
Yuva-dípiká, (Samúlá), ...	4183	283

II.—AITHÁSIIKA ŚÁSTRA.

a. *Itihása.*

Pránábharanaṃ or Rájavarṇanaṃ, ...	4240	331
---------------------------------------	------	-----

b. *Purána.*

Aduḥkha-navamí-vrata, ...	4172-73	275-76
Avatára-stava-rája, ...	4049	176
Bhavání-sahasra-náma-stotra, ...	4113	232
Dasáṅga-lalitá-vrata, ...	4164	270
Deví-máhátmya-chandriká, ...	3319	74
Gáyatrí-sahasra-náma-stotra, ...	4073	201
Gítá-máhátmya, ...	3318	74
Haridrá-chúrṇa-vidhána-dhárṇa-máhátmya, ...	4092	213
Hari-táliká-pújá, ...	4093	214

	No.	Page
Hari-táliká-vrata-kathá, ...	4094	215
Hayagríva-stotra, ...	4091	213
Karkāṭa-vrata, ...	4202	300
Kokilá-vrata, ...	4108	228
Kushmāṇḍa-vrata, ...	4126	242
Lakshmí-vrata-kathá, ...	4139	252
Liṅga-paddhati, ...	4140	253
Mágha-máhátmya, ...	4201	298
Mahá-Lakshmí-stotra	4147	257
Mahá-Liṅgárchana, ...	4148	257
Mala-mása-vrata, ...	4132	246
Maṅgala-pújá-vidhi	4143	254
Mauni-máhátmya-vrata, ...	4150	259
Mṛityuñjaya-mánasa-pújá-vidhi, ...	4149	258
Nísi-Bhārgava-vratodyápana, ...	4182	282
Pancha-kroshí-máhátmya, ...	4193	291
Panchákshara-máhátmya, ...	4209	306
Phálguna-kṛishṇa-chaturthí-vrata, ...	4221	314
Pradosha-vrata-prayoga, ...	4224	316
Puráṇa-súra, ...	3310	62
Raviroṭá-vrata, ...	4248	337
Sañkara-saṃhitá, ...	4060	185
Sivámushti-vrata, ...	4256	342
S'úlatañkeśvara-máhátmya, ...	4020	155
Súryya-sahasranáma-stotra, ...	4112	231
Utpannaikádaśí-máhátmya, ...	4168	272

III.—KÁVYA ŚÁSTRA.

a. Kávyā.

Amaru-śataka-vyákhyá, ...	3327	81
Amṛita-laharí, ...	3334	87
Annapúrṇáshṭaka, ...	4229	320
Anyokti-muktálatá, ...	3280	30
Aryyá-śataka, ...	3291	40
Bháva-vilása, ...	3279	30
Dána-lílá, ...	3294	42

	No.	Page
Kámadá, ...	3395	133
Karuṇá-laharí, ...	3277	28
Kárunya-laharí-statva, ...	4025	159
kaṭáksha-śataka, ...	3269	21
Kavíndra-chándrodaya, ...	4154	263
„ kalpadruma, ...	4023	162
Mahá-Lakshmí-stotra, ...	4147	257
Mahá-Vishṇor-mahástuti, ...	4146	256
Mahimnaḥ-stava-kaumudí, ...	3384	123
Manda-smita-s'ataka, ...	3268	20
Maṇi-karṇiká-shṭaka, ...	4228	319
„ „ stotra, ...	4151	260
Manohará, ...	3369	110
Manoramá, ...	...3332-6	85, 54
Meghadúta-ṭiká, ...	3371	112
Mukunda-vilása, ...	4026	160
Nemidúta, ...	3276	27
Pádáravinda-Śataka, ...	3267	20
Párayaṇa-stotra, ...	4220	313
Práñábharaṇa (Saṭika), ...	3275	26
„ or Rájavarṇana, ...	4240	331
Rasika-raṅgadá, ...	3274	25
Sámba-pañchás'iká, ...	3335	88
„ „ vivṛiti, ...	3336	88
Sañjívání, ...	3289	38
Sapta-śatí-kávya, ...	3317	73
Sattasayá „	3317	73
Sevyasevakopadeśa, ...	3272	23
Slesha-virodhini, ...	3313	70
Stuti-s'ataka, ...	3295	43
Subodhiní, ...	3394	132
Sujana-bodha-karí, ...	3369	110
Tátparyya-taraṅginí, ...	3306	54
Upadesa śataka	3271	23
Vairágya-śataka-ṭiká	3325	79
Vakrokti-pañchás'iká, ...	4064	195
Viśveśvaráshṭaka, ...	4227	318

b. Nátaka.

Dánakeli-vyákhyá,	...	...	...	3278	29
Karpúra-mañjarí-prakáśa,	...	...	...	3288	37
Prasanna-rághava,	...	...	...	3309	59

c. Champú.

Ananda-vṛindávana,	...	...	...	3322	75
Mukha-vartaní	...	...	...	3323	78
Múladeva-kathá,	...	...	...	3386	125
Rasavatí,	...	...	...	3333	86

*d. Koshá.**e. Upákhyaána.*

IV.—ABHIDHÁNA.

Anekártha-koshá,	...	...	...	4105	225
Amara-pañjiká,	...	...	...	3368	109
Vivikta-náma-saṅgraha,	...	...	...	4015	151

V.—VYÁKARAṆA.

Madhumatí,	...	...	...	3379	118
Svopajñadhátu-párayána,	...	...	...	4019	154

VI.—CHHANDA.

Piṅgala-ṭiká,	...	...	...	3324	78
Suṅṛitta-tilaka,	...	...	...	3273	24

VII.—ALAÑKÁRA.

Alañkára-śekhara,	...	...	...	3307	55
Alañkára-sára-sthiti,	...	...	...	4084	209
Artha-prakásiká,	...	...	...	4242	333

	No.	Page
Chháyá or Rasa-mimámsá-vyákhyá ...	4022	156
Chitra-mímámsá-gúḍhártha-prakásiká, ...	4097	217
Kavinandiká, ...	4123	240
Kávyálañkára, ...	3328	82
„ lañkára-ṭippana, ...	3329	83
Kávyavilása, ...	4125	242
Kubalayánanda-khaṇḍana, ...	4084	209
Marma-prakás'a, ...	4063	194
Rasa-mímámsá, ...	4021	156
„ tarañginí, ...	3377	117
Udyota or Kávyapradípa-vidyota, ...	4117	236

VIII.—JYOTISHA.

Bála-graha-stava, ...	4045	173
Háyana-ratna, ...	4090	212
Hillája-dípika, ...	4095	215
„ tájika, ...	4096	216
Jaiminíya-sútra-vṛitti, ...	4087	210
Jyotisha-mani-málá, ...	4085	209
Jyotisha-sára-sañgraha, ...	3378	117
Megha-málá, ...	4222	315
Pañcha-pakshi-śákuna, ...	4239	330
Praśna-bhairava, ...	4179	279
Vṛiddha-yavana, ...	4103	221

IX.—SMṚITI.

Añgirá-kalpa, ...	4046	173
Antyeshti-prayoga, ...	4158	265
Arghyadána-vidhi, ...	4251	339
Áśvaláyana-práyaschitta-prayoga, ...	4030	164
Bhúmyádidána-prayoga, ...	4187	287
Chaturvimsáti-matavyákhyá. ...	4023	157
Dampatí-pújana-vidhi, ...	4162	269
Dána-khaṇḍa-prayoga, ...	4161	268
Daṇḍa-lakshaṇa-vidhi, ...	4041	171

	No.	Page
Dattaka-darpaṇa, ...	3315	71
Dattaka-didhiti, ...	3314	70
Dharmārṇava	4042	171
Dvādaśābdād ūrdhvaṃ avalokane vidhi, ...	4013	150
Ekādaśī-tattva-dīpa, ...	3374	113
Jīrnoddhāra-vidhi, ...	4165	270
Jīvachchhāradbha-prayoga, ...	4114	233
Kāla-nirṇaya-chandrikā, ...	4109	228
Kāmya-yāga-prayoga, ...	4142	254
Karma-tattva-pradīpikā, ...	4134	248
Kṛitya mañjarī, ...	4098	217
Laghu-vivarṇa, ...	4122	239
Mahādeva-paricharyyā-prayoga, ...	4121	239
„ „ sūtra-vyākhyā, ...	4137	251
Mahārṇava, ...	4153	261
Malamāsa-tattva-vivṛiti, ...	3366	108
Mānasa-snāna-vidhi	4131	246
Maṇḍala-vidhi, ...	4152	261
Māsi-śrāddhamānopanyāsa, ...	4033	166
„ „ vidhi-krama, ...	4034	166
Mṛityuñjaya-mānasa-pūjā-vidhi, ...	4149	258
Mūlyādhyāya, ...	4120	233
Nāgavalī, ...	4197	295
Nirṇaya-sindhu, ...	4233	322
Pañchamāśrama-vidhi, ...	4238	329
Paryyāñkāśaucha-vidhi, ...	4194	292
Paśu-hautra, ...	4176	277
Pishṭapaśu-mīmāṃsā, ...	4219	312
Pradosha-vrata-nirṇaya, ...	4230	320
Prapañchasāra-viveka, ...	4027	161
Praudha-Pratāpa-mārtaṇḍa, ...	4104	222
Prayāgasnāna-vidhi or Prayāgasnānādi-prayoga, ...	4188	288
Prāyaścitta-kadamba-sāra-saūgraha, ...	3380	119
„ kutūhala, ...	4067	197
„ tattva-ṭīkā, ...	3375	114
Pūrta-prakāśa, ...	4195	293
Purushārtha-chintāmaṇi, ...	4237	328

	No.	Page
Rása-pramáṇa, ...	4058	183
„ yátrá-viveka, ...	4059	184
Sannyása-dípiká, ...	4258	343
Sannyása-varaṇa, ...	4053	178
Shaḍabda-práyaścittádi-paddhati,	4118	237
S'ílá-nyása-vidhi, ...	4255	341
Simhastha-paddhati, ...	4264	348
Smṛiti-durgabhañjana, ...	4055	180
S'ráddha-dípa, ...	3365	107
„ pradípa	3365	107
„ vibhakti, ...	4262	347
S'ráddhádi-vivekakaumudí, ...	3381	119
S'uddhi-nirnaya, ...	3308	58
Vámana-jayantí-vrata-vidhi, ...	3249	7
Vaṭodyápana-vidhi, ...	3247	6
Vidhána-málá, ...	3241	1
„ málokta-máribhayaśánti,	4136	250
Vidhyaparádha-práyaścitta-laghuvṛitti, ...	3245	5
Vishṇu-yága-paddhati, ...	3242	3
Viśva-prakás'ikápaddhati, ...	4116	233
Vivádárṇava-Setu,... ..	3376	115
Viveka-kaumudí, ...	3364	105
Viveka-dípaka, ...	3246	6
Vrate pradhánanirúpaṇa, ...	4036	167
Vyavasthá-dípiká, (As'aucha-prakarāṇa), ...	3330	84
Vyavahára-mádava, ...	3326	79
Yati-sandhyá-vidhi, ...	3251	8
Yati-sandhyá-vártika, ...	3253	9
Yati-samskára, ...	3254	10
„ vallabhá	4048	175

X.—SAÑGITA S'ÁSTRA.

XI.—S'ILPAŚÁSTRA.

XII.—KÁMA S'ÁSTRA.

XIII.—DARS'ANA S'ÁSTRA.

a. *Darśana.*b. *Sāñkhya.*

Kapila-sútra-bháshya,	...	...	...	4099	219
-----------------------	-----	-----	-----	------	-----

c. *Yoga.*d. *Nyáya.*

Kárika-váda,	...	...	...	3372	112
Nyáya-dípaka,	...	...	...	4065	196
Prabodhiní,	...	...	...	3367	109
Ratna-kosha-kára-mata-vichára,	...	...	...	3370	111

e. *Vais'eshika.*

Nyáya-kandalí,	...	...	...	4186,	235
----------------	-----	-----	-----	-------	-----

f. *Mímáñsá.*

Nyáya-ratnákara,	...	...	...	4066	196
------------------	-----	-----	-----	------	-----

g. *Vedánta.*

Avadhúta-gítá,	...	...	...	4047	174
Bramha-chintaniká,	...	...	...	4035	167
Bramhaikya-prakarana-stotra,	...	...	...	4043	172
Bramha-sútra-siddhánta-maríchiká,	...	...	...	4037	168
Kalpataru-vyákyá,	...	...	...	4100	219
Mahá-vákyártha-vivarana,	...	...	...	4133	247
Mánasa-pújá,	...	...	...	4040	170
Pañchaprakarani or Satsukhánubhava,	...	...	...	4244	334
Tattva-chandriká,	...	...	...	4061	190
Vidvat-chitta-prasádiní,	...	...	...	4068	198

			No.	Page
Vistára-chandriká,...	...	...	3373	112

XIV.—BHAKTI S'ÁSTRA.

Bhagavat-tattva-chandriká,	...	...	3316	72
Bhakti-márga-maryyádá,	...	...	4052	177
Kṛishṇa-bhakti-sudhárṇava,	...	...	4057	182
Nava-ratna, (saṭíka),	...	...	4056	181
Sannyása-varaṇa, ...	...	...	4053	178
Siddánta-muktávalí, (with commentary),	...	...	4054	179
Viveka-dhairyyásraya,	...	...	3331	85

XV. TANTRA S'ÁSTRA.

Ágama-sára-saṅgraha,	...	...	4050	176
Aṅgirá-kalpa,	...	...	4046	173
Bhairava-dípa-dána-vidhi,	...	...	4044	172
Deví-rahasya-tantra	...	...	4160	267
Guru-kavacha,	...	...	4080	206
Guru-kunḍalí,	...	...	4082	207
Gurupañkti-kavacha,	...	...	4081	207
Guru-sahasranáma-stotra	...	...	4077-83	204-8
Janamára-s'ánti-prayoga,	...	...	4088	211
Jvara-s'ánti	...	...	{ 4086	210
			{ 4115	233
Mahá-gana-pati krama	...	...	4144	255
Mantrártha-dípiká,	...	...	3305	52
Mátriká-bheda-tantra,	...	...	4205	302
Mṛityuñjaya-tantra,	...	...	4204	301
Mudrá-karaṇa,	...	...	4203	300
Nigama-tattva-sára,	...	...	4184	284
Nivandha-mahá-tantra,	...	...	4265	348
Nṛisimha-paricharyyá,	...	...	4232	322
Pañcha-kalpa-taru,	...	...	3311	65
Ráma-náma-lekhana-vidhi,	...	...	4217	311
Ráma-sahasra-náma-stotra,	...	...	4225	317
Roga-s'ánti	...	...	4218	312
Sandhyá-prayoga,	...	...	4257	343

	No.	Page
Saubhāgya-kavacha	4215	310
Siddha-chakra-māhātmya-gāthā-vṛitti, ...	3387	126
S'ṛīguru-kavacha, ...	4079	206
„ stotra, ...	4078	205
S'rírāma-paddhati,... ..	4211	308
Tantra-rāja, ...	3382	121
Tārá-bhakti-sūdhārṇava, ...	3312	67
Vas'í-karaṇa-stotra, ...	3248	7
Vas'í-karaṇādi-vidhi, ...	4247	336

XVI. VAIDYAKA ŚĀSTRA.

Abhidhāna-chintāmaṇi, ...	4017	153
Añjana-nidāna, ...	4206	303
Jvara-s'ānti	{ 4086	210
	{ 4115	233
Nivandha-saṅgraha, ...	4012	149

XVII.—JAINA ŚĀSTRA.

Apunarbandhaka-dvātriṃś'iká, ...	3361	104
Ārādhaná bhagavatí, ...	3270	22
Artha-dípiká, ...	3296	44
Avas'yaka-laghu-vṛitti, ...	3264	16
Ā-ura-pachchakkháṇa, ...	3258	12
Balimahānarendrákhyána, ...	3388	126
Bhakti-dvātriṃś'iká, ...	3341	91
Bhikshu-dvātriṃś'iká, ...	3356	101
Bṛihat-pratí-kramaṇa-sútra-vṛitti	3296	44
Chaitya-vandana-sútra, ...	3343	93
„ „ vṛitti, ...	3345	94
Champaka-s'reshthi-kathá, ...	3391	130
Chatuḥ-saraṇa-sútra, ...	3256	11
„ „ t'íká, ...	3257	11
Daiva-purusha-kára-dvātriṃś'iká, ...	4001	141
Dána „	4005	144
Daśa-vaikálíka-sabdártha-vṛitti, ...	4038	169
Desaná-dvātriṃś'iká, ...	4006	144

	No.	Page
Dharmas'armá-bhyudaya, ...	3287	35
Dharma-vyavasthá-dvátřimš'iká, ...	4003	142
Dikshá-dvátřimš'iká, ...	3357	102
Dravya-saṅgraha-sútra, ...	3292	41
„ „ vřitti, ...	3293	41
Gaṇadhara-sárdha-s'ataka, ...	3303	51
„ „ „ laghu-vřitti, ...	3304	52
Guṇa-málá-říká, ...	4076	203
Guṇasthánávachúri or Guṇasthána-kramárohana-říká,	4014	150
Guruguṇa-shat-řimš'iká, ...	4075	202
Íśánugraha-vichára-dvátřimš'iká, ...	3398	139
Jambú-charita, ...	4010	147
Jambú-chariya, ...	3392	131
Jambúdvípa-prajñapti-ratna-manjúshá, ...	3259	12
Jinamahattva-dvátřimš'iká, ...	3363	105
Jinas'ataka-bálá-bodha, ...	4011	149
Jíva-vichára-prakarana-vřitti, ...	4016	152
Jñána-ratnopákhyána, ...	3385	124
Kalpadru-kaliká, ...	4110	229
Kalpakiraṇávalí, ...	4129	244
Kathádvtřimš'iká, ...	3399	140
Kevali-bhukti-vyavasthá-dvátřimš'iká, ...	3347	95
Kleśa-hánopáya-dvátřimš'iká, ...	3339	90
Kutarkagraha-nivřitti-dvátřimš'iká, ...	3354	100
Lalita-vistará, ...	3345	94
Mahánisíha-suyakkhandha, ...	3255	10
Márga-dvátřimš'iká, ...	3362	104
Mitra „	3352	99
Mukti „	3348	96
Muktyadveshapradhána-dvátřimš'iká, ...	3360	103
Nandi-Súta or Nandydhyayana-sútra, ...	5196	294
Nemidúta, ...	3276	27
Nigoda-shatřimš'iká-vivřiti, ...	3321	75
„ vicháragáthá-shatřimš'iká-sútra, ...	3320	75
Nyáya-mañjúshá-nyása, ...	4200	298
„ saṅgraha, ...	4199	297
Oghaniryukti-sútra, ...	3260	13

	No.	Page
Oṣhaniryukti-ṭiká,...	3261	14
Pañchama-sañgraha-ṭiká,	4207	304
Pañchás'aka-ṭiká, ...	4208	306
Pátañjala-yogalakshana-vichára-dvātrim-síká,	3358	102
Pinḍaniryukti-vṛitti,	3262	14
Praśnottara, ...	3389	127
Pravachana sára-bálábodha, ...	3265	17
„ sárodhdhára-sútra, ...	3266	18
Púrvasevādvātrim-síká,	3359	103
Pushpamálá-prakarana,	3286	35
Rámacharita or Rámáyana,	3396	134
Saddṛishṭa-dvātrim-síká,	3355	101
Sádhū-sámagrya-dvātrim-síká, ...	3342	92
Sajjanastuti-dvātrim-síká, ...	3349	96
Samaráditya-charita, ...	3390	128
Samyagdṛishṭi-dvātrim-síká, ...	3397	139
Sañghapaṭṭaka-prakarana-vachúri,	4018	154
Sañkása-s'rāvakakathá,	4008	145
Sarvvártha-siddhi, ...	3351	98
Sevyasevakopadeśa,	3272	23
Shadḍarśana-samuchaya-ṭiká, ...	3301	49
Shadávāśyaka-vṛitti, ...	3302	50
Siripálanarindakahá, ...	4009	146
S'ishyahitá or Ávaśyaka-vṛihat-vṛitti, ...	3263	15
S'ráddhadina-kṛitya ṭiká, ...	3281	31
S'rāvaka-dina-kṛitya, ...	3297	45
S'rāvakáráadhaná, ...	3344	93
S'ríkalpasañgraha,...	4155	263
S'ripála-prithvípála-kathá, ...	3393	131
Sugamá-vṛitti, ...	4069	199
Táráditraya-dvātrim-síká, ...	3353	99
Tattvabodha-vidháyiní, ...	3290	39
Tattva-dípiká, ...	3282	32
Tattvártha-s'ústra-ṭiká, ...	3350	97
„ vṛitti, ...	3351	98
Upadeśamálá-prakarana, ...	3298	46
„ vachúri, ...	3284	33

			No.	Page
Upadeśamálá-vivarāṇa,	...	...	3283	33
Upadeśa-ratnakośa,	...	...	3285	34
„ śataka, ...	...	...	3271	23
Váda-dvátṛiṃśiká,...	...	...	4004	143
Vinaya-dvátṛiṃśiká,	...	...	3346	94
Vivikta-náma-saṅgraha,	...	...	4015	151
Yoga-bheda-dvátṛiṃśiká,	...	...	4002	142
Yoga-lakṣhaṇa-dvátṛiṃśiká,	...	...	4000	141
„ máhātmya „	...	...	3340	91
Yogávatára „	...	...	3338	90
Yoga-vindu, ...	...	...	3299	47
„ „ vṛitti, ...	...	...	3300	48
„ viveka-dvátṛiṃśiká,	...	...	3337	89

XIX.—ANIRDISHTA.

Artha-prakásiká, ...	...	...	4242	333
Kásí-nitya yátrá-paddhati,	...	...	4124	241
Kshema-kutúhala,	...	...	4062	191
Kshulla-kumára-kathá,	...	...	4007	145
Maṭhámnáya, ...	...	...	4145	255
Parabhu-prakarāṇa or Parabhu-kathá,	...	...	4198	296
Praśastiká-prakarāṇa,	...	...	4231	321
Praśasti-kásiká, ...	...	...	4024	159
